

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ
Наукова бібліотека

ЮРИДИЧНИЙ РЕФЕРАТИВНИЙ ЖУРНАЛ

№ 3–4, 2008

Виходить 4 рази на рік

Заснований у 2003 році

РУБРИКИ ВИДАННЯ

- 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень*
- 12.00.02 Конституційне право; муніципальне право*
- 12.00.03 Цивільне право та цивільний процес; сімейне право;
міжнародне приватне право*
- 12.00.04 Господарське право; господарсько-процесуальне право*
- 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення*
- 12.00.06 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право*
- 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право*
- 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право*
- 12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність*
- 12.00.10 Судочасний; прокуратура та адвокатура*
- 12.00.11 Міжнародне право*
- 12.00.12 Філософія права*

Містить реферати та анотації видань книг, монографій, навчальних посібників, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, авторефератів дисертацій, періодичних видань та ін., що відповідають навчальному та науковому плану діяльності вищого навчального закладу юридичного профілю.

Розрахований на науковців, викладачів та студентів юридичних вузів та юридичних факультетів, фахівців у галузі держави та права.

Засновник: Одеська національна юридична академія (ОШОА)

Редакційна колегія:

С. В. Ківалов, д-р юрид. наук, проф., акад. АПН України (*головний редактор*);

Ю. М. Оборотов, д-р юрид. наук, проф. (*заступник головного редактора*);

О. К. Вишняков, д-р юрид. наук, проф.;

Є. В. Додін, д-р юрид. наук, проф.;

О. А. Івакін, д-р філос. наук, проф.;

Л. І. Кормич, д-р іст. наук, проф., акад. УАПН;

М. П. Орзіх, д-р юрид. наук, проф., акад. АПН України;

О. П. Подцерковний, д-р юрид. наук, проф.;

М. М. Солодухіна, директор Наукової бібліотеки ОНЮА;

В. О. Туляков, д-р юрид. наук, проф.;

Є. О. Харитонов, д-р юрид. наук, проф.;

Г. І. Чанишева, д-р юрид. наук, проф.

Укладачі співробітники бібліотеки:

Т. М. Стефанчишена, зав. інформ.-бібліогр. від.;

С. І. Єленич, голов. бібліограф;

Л. В. Березюк, зав. сектором — 12.00.02, 12.00.03, 12.00.05, 12.00.06;

Т. Ю. Іванічук, пров. бібліограф — 12.00.04, 12.00.07, 12.00.12;

О. М. Кожевникова, бібліограф I кат. — 12.00.09, 12.00.10, 12.00.11;

Н. О. Красницька, пров. бібліотекар — 12.00.02, 12.00.03, 12.00.05, 12.00.06;

С. М. Мельник, пров. бібліотекар — 12.00.01, 12.00.08;

В. І. Радченко, голов. бібліотекар;

А. В. Ракул, зав. сектором каталогів.

Автори рефератів:

д-р фіз.-мат наук, проф. *М. Д. Василенко*; асист. *О. Р. Гофман*;

канд. юрид. наук, доц. *В. В. Добровольська*; доц. *Т. М. Додіна*;

асист. *Р. І. Загідулін*; асист. *М. Ю. Картузов*; канд. юрид. наук, доц. *О. О. Квасницька*;

канд. юрид. наук, доц. *Т. Р. Короткий*; канд. юрид. наук, асист. *Є. В. Краснов*;

канд. юрид. наук, доц. *І. В. Лагутіна*; асист. *Д. В. Лічак*;

канд. юрид. наук, доц. *С. Б. Мельник*; асист. *С. С. Нестеренко*;

асист. *О. В. Обод*; асист. *І. П. Поповська*; канд. юрид. наук, доц. *В. С. Тарасенко*;

д-р юрид. наук, проф. *Г. І. Чанишева*; канд. юрид. наук, доц. *О. С. Щукін*.

Технічний редактор

Т. В. Іванова

Адреса редакції: 65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2.
Телефони (0482) 63-34-04, (048) 719-88-01, 719-88-29, 32-25-10
Факс: (482) 63-97-64
www.nla.od.ua
E-mail: library@nla.od.ua

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 8169 від 28.11.2003 р.
Підписний індекс у Каталогі періодичних видань України № 09812

ПЕРЕДМОВА

Одеська національна юридична академія — сучасний вищий навчальний заклад у галузі юридичної освіти і науки України, в діяльності якого органічно поєднуються найвищі досягнення національної вищої школи України з прогресивними тенденціями світової правової освіти.

З перших років свого існування академія стала провідним науково-дослідним закладом. Наукова діяльність Одеської національної юридичної академії здійснюється за основними та пріоритетними напрямками розвитку науки, яка є своєрідною рушійною силою соціально-політичних та соціально-економічних перетворень, спрямованих на подальший розвиток сучасної Української держави.

Ефективність та комплексність здійснення наукової діяльності багато в чому залежить від інформованості спеціалістів з усіх питань юридичної науки. З метою розвитку освіти, підвищення інформованості з питань державотворчої та правотворчої діяльності та визначення місцезнаходження джерел інформації з цих питань з 2003 року вперше в Україні почав видаватися спеціалізований юридичний реферативний журнал, засновник якого — Одеська національна юридична академія.

«Юридичний реферативний журнал» є інформаційним періодичним виданням у сфері юриспруденції, метою якого є оперативне інформування юридичного загалу про зміст навчальних, наукових та періодичних видань, що надійшли до фондів наукової бібліотеки Одеської національної юридичної академії.

У його підготовці беруть участь науково-педагогічний колектив та співробітники наукової бібліотеки академії.

У даному випуску проаналізовані матеріали, які опубліковані у 2007—2008 роках та зберігаються у фондах бібліотеки академії.

Реферати та анотації, що ввійшли до журналу, мають аналітичний бібліографічний опис джерела інформації. Кожному запису присвоюється номер, який включає такі елементи: шифр спеціальності, номер журналу, рік видання та порядковий номер запису.

Матеріали розміщені відповідно до переліку юридичних спеціальностей. Даний номер містить інформацію з усіх дванадцяти спеціальностей.

Допоміжний апарат видання складається з переліку використаних періодичних видань, покажчика імен та переліку скорочень.

Видання «Юридичного реферативного журналу» в Одеській національній юридичній академії, насамперед, свідчить про те, що наша бібліотека на сьогоднішній день є дійсно науковою бібліотекою за змістом здійснюваної багатогранної діяльності, пов'язаної як з комплектуванням фондів, так і з інформуванням читачів з питань юридичної науки і практики.

Помітно, що з виходом кожного нового номеру реферативного журналу анотації і реферати все глибше відображають зміст книг, статей, авторефератів. Сподіваюсь, що користувачі нашої бібліотеки не тільки будуть частіше звертатися до реферативних видань, а й стануть авторами рефератів, що публікуються в цьому виданні.

Сергій КІВАЛОВ,

*доктор юридичних наук, професор,
академік АПН України, президент
Одеської національної юридичної академії,
голова Комітету Верховної Ради України
з питань правосуддя*

12.00.01 ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Книги

01.03-04.08.1.

340.12 Венгеров А. Б. Теория государства и права : учебник / А. Б. Венгеров. 5-е изд., стер. М. : Омега-Л, 2008. 608 с.

Учебник написан в соответствии с курсом «Теория государства и права» для юридических вузов и качественно отличается от вышедших ранее книг по этой дисциплине. Сохраняя все то ценное, что наработано в теоретико-правовой мысли за предыдущие годы, автор существенно обновляет и переосмысливает вопросы возникновения, развития и функционирования государства и права. Книга, посвященная современной теории государства и права, содержит ряд принципиально новых тем. Впервые на высоком теоретическом уровне осмыслены и изложены вопросы новых государственно-правовых процессов современного российского общества. Дается характеристика гражданского общества в его соотношении с правом и государством.

01.03-04.08.2.

342 Керимов А. Д. Современное государство: вопросы теории : монография / А. Д. Керимов. — М. : Норма, 2008. — 144 с.

Рассмотрены наиболее значимые, актуальные и вместе с тем недостаточно изученные проблемы формирования, организации и функционирования институтов современного государства. Ценность работы заключается в том, что автор предлагает весьма оригинальную, отличную от общепризнанной трактовку некоторых давно устоявшихся и прочно утвердившихся в отечественной и зарубежной обществоведческой науке понятий.

01.03-04.08.3.

340.12 Кулапов В. Л. Теория государства и права : учебник / В. Л. Кулапов, А. В. Малько. М. : Норма, 2008. 384 с.

Учебник содержит наиболее важные сведения и ориентирует студентов на сдачу экзамена по теории государства и права, на получение упорядоченных знаний, необходимых для юриста в его будущей практической деятельности. Особенностью учебника является лаконичная форма подачи материала, сжатость учебной информации. При этом изучаемый предмет представлен в нем в полном объеме.

01.03-04.08.4.

351.82 Лоцихин О. М. Економічна функція сучасної держави: теоретико-правові аспекти : монографія / О. М. Лоцихин. — К. : Юрид. думка, 2008. 368 с.

Висвітлено концептуальні проблеми теорії економічної функції сучасної держави. Досліджено місце і роль економічної функції у системі функцій держави. Проаналізовано питання генезису економічної ролі держави та висвітлено основні напрямки і форми її включеності в економічні процеси на сучасному етапі. Приділено увагу основним конституційним моделям та принципам державного регулювання економічних відносин. Розглянуто теоретико-правові аспекти взаємодії держави, суспільства, права та економіки. Висвітлено проблеми формування та реалізації економічних прав і свобод людини і громадянина у контексті формування та здійснення внутрішньої економічної політики держави в умовах ринкової економіки. Досліджено концептуальні проблеми розвитку економічної функції держави в сучасній Україні у контексті трансформації взаємовідносин держави і економіки.

01.03-04.08.5.

340.142(410) Малишев Б. В. Судовий прецедент у правовій системі Англії : монографія / Б. В. Малишев. К. : Праксис, 2008. 344 с.

Досліджено функціонування судового прецеденту як компонента правової системи Англії. Визначено особливості застосування і основні ознаки прецедентної норми та прецедентного права Англії. Вперше у вітчизняній науці здійснено спробу теоретико-правового осмислення судової правотворчості у сучасній правовій системі України та визначено перспективи розвитку судового прецеденту як одного з джерел (форм) права України.

01.03-04.08.6.

342.56 Марченко М. Н. Судебное правотворчество и судебное право / М. Н. Марченко. — М. : Проспект, 2008. — 512 с.

Рассмотрен широкий круг вопросов, касающихся понятия и содержания судебной власти, судебного правотворчества и судебного права. Особое внимание уделено формам судебного права, существующим в различных правовых системах и правовых семьях. Наряду с общетеоретическими вопросами рассмотрен также исторический аспект судебного правотворчества и судебного права. Отдельный раздел посвящен проблемам правотворчества и характеру решений Европейского суда справедливости, Европейского суда по правам человека и Международного уголовного суда. Работа написана на основе изучения и обобщения зарубежного и отечественного материала, а также практики судебного правотворчества в России и ряде зарубежных стран романо-германского и англосаксонского права.

01.03-04.08.7.

340.12 Марченко М. Н. Теория государства и права : учебник / М. Н. Марченко. 2-е изд., перераб. и доп. М. : Проспект, 2008. 640 с.

Второе издание учебника «Теория государства и права» подготовлено в соответствии с учебной программой изучения данной дисциплины и с учетом требований, содержащихся в государственном образовательном стандарте высшего профессионального образования по специальности «Юриспруденция».

01.03-04.08.8.

340.12(075.8) Морозова Л. А. Теория государства и права : учебник / Л. А. Морозова. 3-е изд., перераб. и доп. М. : Эксмо, 2008. 480 с.

Учебник соответствует государственному образовательному стандарту, программе по теории государства и права для юридических вузов и отражает современное состояние юридической науки. Темы излагаются в последовательности, которая доказала свою целесообразность в учебном процессе и ориентирует на творческое усвоение основополагающих понятий, категорий и юридических конструкций. Издание отличается постановкой актуальных узловых проблем, которые освещаются наряду с традиционными общетеоретическими вопросами.

01.03-04.08.9.

340.15(075.8) Основы римского частного права : підручник / за заг. ред. В. І. Борисової, Л. М. Баранової. — Х. : Право, 2008. — 224 с.

Висвітлено предмет та інструментарій для вивчення дисципліни «Основы римского частного права». Структура подання матеріалу повною мірою відповідає програмі й робочому плану викладання цієї дисципліни у вищих навчальних закладах. Характеризуються найважливіші інститути римського приватного права, загальні правові категорії. Найбільш поширені юридичні терміни і вислови наводяться латинською і українською мовами.

01.03-04.08.10.

340.5(477)«18/19»(082) Порівняльне правознавство : Антологія української компаративістики XIX—XX століть / за ред. О. В. Кресіна ; Нац. акад. наук України [та ін.]. К. : Логос, 2008. 414 с. (Сер. наук. вид. «Енциклопедія порівняльного правознавства» ; вип. 5).

До Антології включено праці українських учених, написані з 1836 по 1990 рік, які присвячені теоретико-методологічним засадам порівняльного правознавства або в яких відображено становлення цих засад. Зібрані разом, вони відображають процес становлення порівняльного правознавства в Україні. Науковий апарат видання розрахований на те, щоб сформувати у читача якомога повніше уявлення про контекст ідей, представлених у опублікованих працях. До кожної з них подано бібліографічний нарис про автора. Словник наприкінці книги

містить дані про вчених, доробок яких був використаний авторами опублікованих праць.

01.03-04.08.11.

340.12 Проблемы общей теории права и государства : учеб. для вузов / под общ. ред. В. С. Нерсесянца. М. : Норма, 2008. 832 с.

Учебный курс представляет собой систематическое изложение основных тем и проблем по программе общей теории права и государства. Он подготовлен с учетом опыта и достижений различных направлений отечественной и зарубежной юридической мысли и ориентирован на углубленное теоретическое изучение и познание права и государства. Существенное внимание уделено научному осмыслению современного этапа и перспектив развития права и государства в России, теоретическому обоснованию путей утверждения в стране идей господства права и правовой законности, прав и свобод человека, гражданского общества и правового государства.

01.03-04.08.12.

342.7 Субочев В. В. Законные интересы : монография / В. В. Субочев ; под ред. А. В. Малько ; Ин-т государства и права РАН. М. : Норма, 2008. 496 с.

Монография посвящена законным интересам — недостаточно исследованной категории юридической науки. Анализируются специфическая природа законных интересов, их сущность, структура, соотношение с субъективными правами и юридическими обязанностями. Показаны роль и место законных интересов в становлении и развитии гражданского общества в России, их значение в повышении правовой активности и правовой культуры населения. Особое внимание уделяется проблемам правового обеспечения законных интересов, существующим возможностям их отстаивания не запрещенными законом средствами всеми гражданами — участниками разнообразных правоотношений.

01.03-04.08.13.

340.132 Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри : тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13—14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська ; за заг. ред. Ю. М. Оборотова ; ОНЮА. О. : Фенікс, 2008. 266 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри» містять тези доповідей її учасників — відомих науковців-правників і дослідників-початківців, аспірантів і здобувачів, практикуючих юристів

суддів, працівників прокуратури, органів внутрішніх справ. Ці публікації утворюють широкий спектр доктринальних, прикладних і практичних аспектів буття сучасного правопорядку і професійного бачення шляхів його досягнення. Збірка буде цікавою і корисною для широкого кола читачів — від науковців у сфері теоретичної і прикладної юриспруденції до практичних

працівників правоохоронних органів і юридичних установ, студентів правничих спеціальностей і всіх тих, хто цікавиться проблематикою сучасного правового порядку.

01.03-04.08.14.

340.12 Теория государства и права : учебник / отв. ред. А. В. Малько ; М-во образования и науки РФ. — 3-е изд., стер. — М. : Кнорус, 2008. — 400 с.

Представлено исчерпывающую информацию, необходимую при изучении дисциплины «Теория государства и права», освещены все основные категории по данной теме. Авторы подробно и доступно излагают материал, дают характеристику основным правовым понятиям, таким как «государство», «право», «государственные органы» и др. Структура учебника способствует усвоению и запоминанию материала, а сравнительно-правовой анализ, представленный авторами, значительно расширяет сферу его применения. Учебник соответствует Государственному образовательному стандарту.

01.03-04.08.15.

340.12 Теория государства и права : учебник / отв. ред. В. Д. Перевалов ; М-во образования и науки РФ. — 3-е изд., перераб. и доп. — М. : Норма, 2008. — 496 с.

Рассматриваются фундаментальные вопросы государства и права с позиций их единства и взаимодействия. Теоретические положения иллюстрируются примерами из юридической практики, нормативным материалом, схемами, статистическими данными.

Автореферати

01.03-04.08.16.

340.12:396.2(477)(043.3) Анішук Н. В. Правові засоби викоринення гендерного насильства в Україні: історико-теоретичний аналіз : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Ніна Володимирівна Анішук ; ОНЮА. — О., 2008. — 36 с.

Проведено комплексний та системний історико-теоретичний аналіз проблеми гендерного насильства під кутом зору висвітлення правових засобів його викоринення в Україні. Гендерний підхід, покладений в основу дослідження, руйнує традиційні погляди, за якими тема насильства за ознакою статі в юриспруденції висвітлювалася переважно з позиції кримінального права та кримінофамілістики, що виключало її розгляд у рамках гендерного права. Надано науково обґрунтовані положення, висновки й пропозиції, які відкривають нове бачення цієї проблеми крізь гендерно-правовий вимір у контексті соціостатеві дискримінації та гендерної нерівності.

01.03-04.08.17.

340.1(477)(043.3)+342.716(477)(043.3) Верланов С. О. Економічні і соціальні права людини:

європейські стандарти та їх впровадження в юридичну практику України (загальнотеоретичне дослідження) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Верланов Сергій Олексійович ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Л., 2008. — 16 с.

З'ясовано специфічні властивості економічних і соціальних прав людини. Сформульовано загальне поняття стандартів таких прав, їх ознаки та подано класифікацію. Охарактеризовано судовоподібна природа діяльності Європейського комітету з соціальних прав у межах контрольних процедур за Європейською соціальною хартією та з'ясовано основні принципи тлумачення цим Комітетом її норм. Запропоновано шляхи оптимізації процесу національної імплементації в Україні європейських стандартів економічних та соціальних прав людини та сформульовано низку пропозицій щодо уточнення деяких конституційних формулювань.

01.03-04.08.18.

340.131(043.3) Головатий С. П. Верховенство права: ідея, доктрина, принципи : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Сергій Петрович Головатий ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2008. — 44 с.

Досліджено верховенство права як доктрину конституційної теорії та принцип юридичної практики. Розкрито значення цієї доктрини для теорії і практики новітнього українського конституціоналізму на основі: теоретичної спадщини античних мислителів; середньовічної пам'ятки права Великої Хартії 1215 р.; класичних творів теоретиків європейського лібералізму епохи Просвітництва; доробку представників наукової школи природного права; праць основоположника доктрини верховенства права англійського професора Альберта Вен Дайсі (XIX ст.). Досліджено зміст юридичного принципу верховенства права на основі доробку інституційних і експертних органів ООН, Ради Європи, Європейського Союзу та з урахуванням тлумачної діяльності Європейського суду з прав людини у Страсбурзі. Досліджено питання зародження і розвитку українського конституціоналізму, утвердження верховенства права в Україні та труднощі, які супроводжують цей процес, зумовлені спадщиною російської культурної традиції, наслідками марксизму-ленінізму та догматизмом юридичного позитивізму радянського зразка. Витлумачено верховенство права як основоположний принцип новітнього українського конституційного права. Запропоновано докорінно відмінний від панівного у вітчизняній науці погляд на природу українського основоположного акта Конституції 1996 р.

01.03-04.08.19.

340.115 Кривцова І. С. Методологічна роль синергетики у порівняльно-правовому пізнанні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Кривцова Ірина Сергіївна ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Розроблено концептуальні основи застосу-

вання положень синергетики у порівняльно-правовому пізнанні. Переглянуто знання про предметне поле порівняльного правознавства, що у світлі ідей синергетики може бути збагачено з урахуванням як конструктивної ролі випадковості, так і нового виду закономірності еволюції та самоорганізації правових систем. Запропоновано синергетичну концепцію правової системи, яка містить у собі, зокрема, положення про те, що правова система є комплексом порядків, що самоорганізуються, що перебувають у погодженій взаємодії під впливом внутрішньо системного детермінанта правосвідомості, в можливостях якої забезпечити когерентність самоорганізаційних процесів і «алгоритм» саморуху правової системи в цілому. Саморозвиток правової системи припускає «оновлення» у вигляді зміни подвійного порядку. З одного боку, зміна станів, що дозволяє системі еволюціонувати в рамках «основного каналу еволюції», обумовленого типом права, з іншого — зміна типової якості системи, викликана неможливістю правової системи розвиватися в межах колишнього типу права у зв'язку з нагромадженням контрастних відмінностей правової системи, що утворюють нову конфігурацію руху, яка обумовлює функціонування особливого стану правової системи «перехідного типу».

01.03-04.08.20.

340.0(010)(043.3) Кульбач С. О. Правова активність працівників міліції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / *Кульбач Сергій Олександрович* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено явище правової активності, її різновиди, механізм формування, структуру та функції. Проаналізовано вплив правової активності працівників міліції на результативність оперативно-службової діяльності органів внутрішніх справ. Висвітлено взаємозв'язок правової активності з професійною деформацією працівників міліції. Здійснено порівняльно-правовий аналіз механізму підвищення правової активності працівників вітчизняної міліції з іноземними моделями. Сформульовано поняття правової активності працівника міліції, розкрито його зміст та з'ясовано форми, види. Запропоновано класифікацію правової активності працівників міліції та методи її підвищення.

01.03-04.08.21.

340.12:115(043.3) Оборотов І. Г. Темпоральні характеристики права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / *Оборотов Ігор Гариславович* ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Здійснено комплексне теоретико-правове дослідження проблеми співвідношення права й часу. Правовий час подається як невід'ємний атрибут правової реальності і має три форми: реальний, концептуальний і перцептуальний час. При розгляді часового середовища права увага звертається на процес правового розвитку, який розгортається у часі, і темпоральну дію право-

вих норм. Зазначено, що право намагається вплинути за допомогою своїх регулятивних властивостей на певні часові параметри діяльності, отже законодавчого закріплення набувають строки й терміни. Окремій розробці піддається проблема давності. Аналізу піддаються формально-визначені та оціночні темпоральні поняття, що використовуються у законодавстві.

01.03-04.08.22.

342.53:328.184(477)(043.3) Одінцева О. О. Правове регулювання лобізму в сучасній Україні (загальнотеоретичне дослідження) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / *Одінцева Олена Олексіївна* ; ОНЮА. — О., 2008. — 21 с.

Результатом здійсненого дослідження є: удосконалення понятійного апарату у сфері лобістської діяльності; визначення цілей правового регулювання лобізму в сучасних умовах розвитку України; розробка пропозицій з правового регулювання лобізму. Визначено цілі, функції, форми, методи, суб'єкти та об'єкти лобістської діяльності, лобізму в зарубіжних країнах. Визначено цілі та перспективи законодавчого регулювання лобізму в Україні. Доведено необхідність розробки цілісного правового механізму для легалізації інституту лобізму в Україні та заходів з мінімізації негативних рис лобізму. Розроблено та запропоновано професійний кодекс лобіста, який визначає основні напрямки поведінки осіб, що виконують свої професійні обов'язки.

01.03-04.08.23.

340.1(043.3) Орехов В. Ю. Санкції в праві як елемент правового регулювання та охорони суспільних відносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / *Орехов Віктор Юрійович* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

У роботі зроблено спробу обґрунтування санкції у праві як одного з засобів захисту та охорони суб'єктивних прав. Визначено місце санкції у структурі правової норми, її різновиди та розкрито її особливе функціональне призначення. Також шляхом аналізу і співвідношення категорій «правова санкція», «право», «обов'язок» та «юридична відповідальність» встановлено самостійний характер кожної з них і визначено особливе призначення санкції, зокрема, наведено умови правомірності застосування санкцій у процесі реалізації юридичної відповідальності. Проаналізовано різновекторні підходи до розуміння санкції у праві, в результаті чого, окрім традиційного розуміння санкції, що носить негативний аспект, санкція визначається автором також як засіб заохочення правомірної поведінки, що виконує стимулюючу функцію. Сформульовано нові теоретичні положення, уточнено зміст окремих понять і категорій та запропоновано ряд висновків, що стосуються розуміння, сутності і функціонального спрямування та дії санкцій у праві як елемента правового регулювання та охорони суспільних відносин.

01.03-04.08.24.

340.(043.3)+351.74(043.3) Орлова О. О. Правове виховання і роль міліції у його здійсненні на сучасному етапі розвитку суспільства (теоретичні та прикладні аспекти): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Орлова Олена Олександрівна; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2008. 20 с.

Розглянуто проблеми теорії та практики правового виховання. Обґрунтовано необхідність подальшого дослідження правового виховання як явища державно-правової дійсності. Досліджено поняття, систему та механізм правового виховання. Здійснено теоретичний аналіз взаємодії міліції з іншими суб'єктами правового виховання. Сформульовано пропозиції з удосконалення форм правовиховного впливу на особу та визначено напрями підвищення рівня правової свідомості та правової культури працівників міліції.

01.03-04.08.25.

340.15<4/5>(043.3) Резнік О. І. Періодизація історико-правового процесу: концептуальні аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Резнік Олена Ігорівна; ОНЮА. О., 2008. 18 с.

Вперше у вітчизняній юридичній науці на монографічному рівні комплексно проаналізовано концептуальні основи періодизації історико-правового процесу. Висвітлено розробку проблеми періодизації в історії вітчизняної історико-правової науки, починаючи з 60-х років XIX ст. і до сьогодення. Визначено поняття «історико-правовий процес» і «періодизація історико-правового процесу». Досліджено методологічні основи (принципи та установки) періодизації історико-правового процесу. Проаналізовано основні підходи до періодизації історичного процесу, що існують у філософсько-історичних наукових конструкціях минулого і сучасності. Виявлено можливості існуючих підходів до періодизації історико-правового процесу. Уточнено переваги й недоліки, а також можливості синтезу формаційного і цивілізаційного підходів. Запропоновано авторський підхід — багаточинник (синтетичний) — до періодизації історико-правового процесу.

01.03-04.08.26.

340.1(043.3)+321.01(043.3) Самохвалов В. В. Законність і справедливість: теоретико-правові проблеми співвідношення та взаємодії: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Самохвалов В'ячеслав Вікторович; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2008. 18 с.

Здійснено комплексний аналіз теоретико-методологічних та практично-прикладних аспектів до співвідношення законності та справедливості. Проаналізовано історико-правовий аспект ідей взаємообумовленості і взаємозалежності законності і справедливості у працях вчених античності, середньовіччя, Відродження, Про-

світництва та Нового часу. Висвітлено методологічні проблеми законності, які полягають у визначенні поняття, сфер і аспектів прояву законності, які характеризують оптимальні напрямки дослідження не лише законності, а і її співвідношення із справедливістю. Проведено змістовний аналіз співвідношення законності і справедливості у сфері юридичної діяльності шляхом визначення взаємодії моральності, справедливості і законності в процесі правового впливу на суспільство, взаємозалежності і справедливості у процесі реалізації права та характеристики особливостей вияву принципів і вимог законності у правозастосуванні.

01.03-04.08.27.

340.12:172(477) Тарасишина О. М. Справедливість і толерантність у сучасному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Тарасишина Оксана Миколаївна; ОНЮА. О., 2008. 19 с.

Розглянуто основні напрями розвитку досліджень справедливості і толерантності у їх співвідношенні з правом, при здійсненні юридичної діяльності в цілому, а також при відправленні правосуддя зокрема. Сформульовано визначення поняття справедливості і толерантності для їх використання у сфері юриспруденції; досліджено генезис ідей справедливості і толерантності в працях учених у ході історичного розвитку суспільства. Визначено критерії справедливості і толерантності у правовому житті суспільства та проаналізовано міжнародно-правові норми, що закріплюють ідеї справедливості і толерантності як невід'ємні властивості сучасного правового життя й основні принципи прав людини. Визначено принципи справедливості та толерантності як властивості юридичної діяльності; обґрунтовано справедливість і толерантність як невід'ємні якості судді сучасної України. Запропоновано ряд конкретних змін і доповнень до чинного законодавства України з метою його удосконалення.

01.03-04.08.28.

340.142(043.3) Шевчук С. В. Загальнотеоретичні проблеми нормативності актів судової влади: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / Станіслав Володимирович Шевчук; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 38 с.

Розгляд нормативності актів судової влади проведено з урахуванням загальнотеоретичної концепції нормативності, а основні тенденції посилення нормативного впливу досліджено з урахуванням сучасної теорії судового прецеденту. Наведено класифікацію актів судової влади та судових прецедентів. Проаналізовано історичне походження нормативності актів судової влади. Досліджено явище нормативності актів судової влади з позицій основних шкіл права, а також еволюція поглядів на це явище у вітчизняному правознавстві. Розглянуто прояви нормативності в умовах конституційної демократії

та у контексті судового застосування принципів права. Вивчається специфіка інтерпретаційних актів судової влади у контексті їх нормативності, а також основні концепції обмеження нормативних можливостей актів судової влади. Досліджується досвід зарубіжних країн щодо визнання нормативності актів судової влади, методологічна основа прецедентного права, його структура та порядок дії в англосаксонській та романо-германській правовій сім'ї, у доктрині та практиці Російської імперії та СРСР, а також у міжнародному праві. Сформульовано наукові висновки, що спрямовані на усвідомлення нормативного впливу актів судової влади, що сприятиме вдосконаленню процесу формування права, зміцнення незалежності та ефективності судової влади, забезпечення єдності судової практики.

Статті

01.03-04.08.29.

340.113 Артикуца Н. В. Культура правотворчості і мова / Н. В. Артикуца // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Киево-Могилянська академія». К., 2008. Т. 77. — С. 44—49.

Визначено роль мови у правотворчості та встановлено взаємозв'язок між культурою правотворчості та мовною культурою суб'єктів законотворчої діяльності. Автор знайомить із новим прикладним напрямом міжгалузевих досліджень у цій сфері і новою навчальною дисципліною — юридичною лінгвістикою, об'єктом якої є мова права, її функції і специфіка, основні функціонально-стильові різновиди. Сформульовано та розглянуто загальні вимоги до законодавчого тексту на основі вивчення його мовно-стильової специфіки. Надано рекомендації щодо їх дотримання під час роботи над текстом законопроекту.

01.03-04.08.30.

340.116(470) Батурина С. В. Правовая доктрина как элемент российской правовой системы / С. В. Батурина // Юрист-правовед. 2008. № 4. — С. 31—35.

Освещена проблема правовой доктрины как элемента российской правовой системы и национальной правовой культуры. Сформулировано определение понятия «правовая доктрина». Определены и проанализированы составляющие данной категории: правовые знания, правовые ценности, правовой опыт, правовые традиции, правовая догма, правовая эмпирика. Описана роль правовой доктрины в правовой системе государства.

01.03-04.08.31.

340.5 Бехруз Х. Концептуальные подходы в структуре методологии сравнительно-правовых исследований / Х. Бехруз // Государство и право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т

держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. — С. 12—17.

Сформулировано авторское определение понятия «концептуальные подходы». Определено, что в рамках концептуальных подходов может быть использована определенная система методологических принципов, методов. В структуре методологии сравнительно-правовых исследований выделено и детально проанализировано ряд концептуальных подходов: цивилизационный, герменевтический, аксиологический и антропологический.

01.03-04.08.32.

340.13 Беляков К. І. Модельна законотворчість як складова юридичної техніки / К. І. Беляков // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. № 4. — С. 18—26.

Розглянуто теоретичні положення застосування моделювання як загальнонаукового методу. Досліджено історичні аспекти розвитку та міжнародний досвід використання юридичної техніки модельної законотворчості. Виокремлено різновиди модельних законодавчих актів: загальні принципи, основні початки, зразковий закон, модель кодексу, основні умови, основні положення.

01.03-04.08.33.

343.542.1(470) Валентонис А. Понятие порнографии в российском уголовном праве / А. Валентонис // Уголовное право. 2008. № 6. — С. 13—16.

Проанализированы дефиниции понятия «порнография». Выделены критерии разделения порнографии и эротики. Указано, что на законодательном уровне предпринимались попытки конкретизировать признаки состава преступления ст. 242 УК РФ. Сформулировано совокупность признаков порнографии и предложено авторское определение порнографии.

01.03-04.08.34.

342.1 Варич О. Г. Форми та принципи реалізації функцій держави: концептуально-аналітичний підхід / О. Г. Варич // Правова держава : щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 19. — С. 107—113.

Зазначено, що однією з характерних особливостей здійснення функцій держави є наявність чітко визначених принципів і форм реалізації. Проаналізовано класифікації зазначених понять. Встановлено, що єдність правової форми реалізації функцій держави забезпечується системою принципів: загальних, що поширюються на всі сфери суспільних відносин та функцій держави; спеціальних, що характеризують певні сфери суспільних відносин та окремі функції держави.

01.03-04.08.35.

340.14 Васянович О. А. Теоретичні аспекти класифікації правових звичаїв / О. А. Васяно-

вич // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 69–74.

Розкрито процес переходу правового звичаю з усного джерела у писане, вплив звичаю на формування сучасного закону в нинішніх умовах. Виокремлено та детально проаналізовано критерії класифікації правових звичаїв: за способом санкціонування, за характером дії, за сферою дії (застосування, розповсюдження), за галузями права. Наголошено, що теоретичні аспекти і практику застосування звичаю необхідно досліджувати у кожній країні окремо, зіставляючи з досвідом інших держав для створення реальної картини його історичного шляху у сучасній юридичній науці та практиці.

01.03-04.08.36.

340.15(37):291.3 Вовк В. М. Взаємозв'язок релігії, магії і права в римській культурі / В. М. Вовк // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 24–28.

Проведено дослідження культурного тричлени римської дійсності: магія-релігія-право, що дає можливість говорити про «єдину синкретичну систему норм» регуляції. Показано функціональну відмінність жерця і чарівника (шамана) в римському світі. Наголошено, що магія, релігія і право в римській культурі є неопосередкованим вираженням життєдіяльності римського народу.

01.03-04.08.37.

348.819.3 Голдакова К. А. Джерела для вивчення правової спадщини православної церкви / К. А. Голдакова // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 75–77.

Розглянуто основні джерела для вивчення церковного законодавства і правового становища православної церкви у державі. Проаналізовано правову спадщину православної церкви та виокремлено основні джерела для вивчення, які знаходяться в українських архівах.

01.03-04.08.38.

342.36/37(100) Губрієнко О. Сучасні монархії у світі: загальний огляд / О. Губрієнко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 5. — С. 33–37.

Проведено узагальнений аналіз монархій у світі, зокрема їх поширення у різних регіонах планети. Розглянуто зв'язок монархій з формою адміністративно-територіального устрою і політичним режимом. Встановлено залежності цієї форми правління від соціально-економічних показників.

01.03-04.08.39.

342.571:328.184 Дягілев О. В. Політико-правовий інститут лобізму: проблеми законодавчого регулювання / О. В. Дягілев // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 96. — С. 61–67.

Досліджено політико-правовий інститут лобізму в конституційно-правовому плані. Визначено його головні риси та окреслено можливі шляхи правового регулювання.

01.03-04.08.40.

347.9+343.1 Зінченко І. Л. Єдність процесу / І. Л. Зінченко // Сучасні проблеми юридичної науки : тези доп. та наук. повідомл. всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — С. 396–399.

Запропоновано підтримати думку вчених-процесуалістів, що окремими галузями процесуального права є: кримінальний, цивільний, адміністративний, господарський та конституційний процеси. Визначено спільні ознаки цих галузей процесуального права: процесуальна форма, суб'єкти процесу, завдання процесуальної діяльності, принципи процесу. Виділено загальні умови процедури, що охоплюються поняттям «процесуальна форма», яка є однією з суттєвих ознак процесу. Зосереджено увагу на завданнях процесуального права: всебічно дослідити обставини та встановити об'єктивну істину в справі; захистити права та законні інтереси осіб, які беруть участь у справі.

01.03-04.08.41.

34.03 Іванський А. Й. Визначення відповідальності у праві / А. Й. Іванський // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 430–435.

Досліджено семантичний зміст та сутність висвітлення юридичної відповідальності шляхом комплексного аналізу багатоаспектного явища відповідальності. Вказано, що юридична відповідальність є видом соціальної відповідальності, а отже, їй властиві основні ознаки і характеристики соціальної відповідальності. Запропоновано структурні рівні юридичної відповідальності.

01.03-04.08.42.

340.142 Кармазіна К. Механізм взаємодії джерел загального права / К. Кармазіна // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 10. — С. 69–71.

Досліджено проблеми формування механізму взаємодії сучасних джерел загального права. Встановлено, що на сучасному етапі розвитку загального права відсутній чіткий конституційно-правовий механізм взаємодії сучасних джерел загального права. Тенденція до зближення систем загального та континентального права дозволяє припустити, що формування конституційно-правового механізму та фіксація його у конституціях і конституційних актах забезпечать ефективність системи джерел права. Запропоновано пропозиції щодо параметрів механізму взаємодії джерел права, які дозволять утворити ефективну систему джерел права та забезпечити належну нормативну організацію у будь-якій сучасній правовій системі.

01.03-04.08.43.

340.114(100) Кармазіна К. Механізм взаємодії джерел континентального права / К. Кармазіна // Право України. 2008. № 10. С. 92—144.

Порушено проблеми формування механізму взаємодії сучасних джерел континентального права. Визначено сучасну систему джерел континентального права. Розглянуто конституції європейських країн континентального права. Зазначено основні параметри механізму взаємодії джерел континентального права та способів встановлення зв'язків. Проаналізовано взаємодію джерел європейського міжнародного (зокрема у межах Ради Європи) та національного (континентального) права.

01.03-04.08.44.

340.114 Кармазіна К. Ю. Механізм взаємодії джерел права: теоретичні аспекти / К. Ю. Кармазіна // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 21—23.

Досліджено проблеми формування ефективного механізму взаємодії джерел права у межах цілісної системи. При формуванні механізму взаємодії джерел права потрібно враховувати те, що у сучасних умовах у межах спільного правового поля можуть функціонувати як національні джерела права, так і міжнародні (універсальні та регіональні). Зазначено, що для створення ефективного механізму взаємодії необхідно виявляти не лише його структуру, але й юридичну природу джерел права щодо яких він формується.

01.03-04.08.45.

340.131 Кириченко О. М. Розвиток органічних законів: історичний аспект / О. М. Кириченко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 4. С. 137—143.

Розглянуто поняття органічних законів, їх значення та історію виникнення, розвитку як в Україні, так і в інших країнах світу. Зазначено, що органічні закони створені на зразок французької Конституції 1958 р. і мають проміжний статус між Конституцією та звичайними законами. Наголошено, що проблема визначення сутності та змісту органічних законів, як джерела права, перебуває у теоретичній площині, оскільки Конституція не передбачає необхідності їх прийняття, а чинне законодавство України не містить положень про органічні закони.

01.03-04.08.46.

340.13 Колотова О. В. Види прогалин у праві / О. В. Колотова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 86—91.

Зазначено, що дослідженню видів прогалин у праві присвячені праці В. І. Акімова, В. К. Забі-

гайла, П. О. Недбайла, В. В. Лазарева та ін. Розглянуто та проаналізовано найпоширеніші в юридичній літературі види прогалин у праві. Наголошено, що визначення видів прогалин у праві має важливе теоретико-практичне значення для з'ясування їх сутності, причин виникнення та шляхів подолання.

01.03-04.08.47.

340.11 Кривицький Ю. Механізм правового регулювання та правова система: співвідношення правових категорій / Ю. Кривицький // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 78—81.

Проаналізовано закономірності розвитку механізму правового регулювання (МПР) і правової системи. Встановлено їх співвідношення, яке представлене у правовій науці двома основними підходами. Визначено та охарактеризовано спільні та відмінні ознаки МПР і правової системи.

01.03-04.08.48.

340.132 Кривицький Ю. Норма права у механізмі правового регулювання: теоретико-правовий аспект / Ю. Кривицький // Юридична Україна. 2008. № 10. С. 8—12.

Проаналізовано норму права у контексті існуючих підходів до розуміння механізму правового регулювання (МПР). Визначено місце та основні завдання норми права у МПР. Досліджено функції норми права та можливі форми взаємозв'язку норми права і МПР як правових категорій у загальній теорії права.

01.03-04.08.49.

340.11 Кунев Ю. Д. Проблеми визначення об'єкта правознавства / Ю. Д. Кунев // Сучасні проблеми юридичної науки : тези доп. та наук. повідомл. всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. С. 53—56.

Визначено об'єкт правознавства та його складові на основі методологічних підходів. Виділено основні позиції щодо складу явищ і процесів, які утворюють об'єкт правової науки. Обґрунтовано, що об'єктом вивчення правознавства має бути суспільна діяльність людей, пов'язана з правом, або, іншими словами, теорія й практика правової організації суспільної діяльності.

01.03-04.08.50.

340.111.5 Легуша С. М. Правові відносини і правовий зв'язок: проблеми співвідношення / С. М. Легуша // Правова держава : щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 19. — С. 90—98.

Проаналізовано напрацювання науковців щодо загальнотеоретичних засад правових відносин і правового зв'язку. З'ясовано співвідношення та взаємодія цих правових категорій. Сформульовано авторське визначення поняття «правові відносини».

01.03-04.08.51.

340.116 Ленгер Я. І. Роль юридичної науки в процесі реформування системи: динаміка чи статика / *Я. І. Ленгер* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 28–30.

Здійснено комплексний аналіз місця та ступеня впливу юридичної науки на формування правової системи України. Переосмислено основні принципи державного будівництва та з'ясовано не тільки теоретичну можливість науки як універсального інструмента вирішення проблем, що супроводжує політичні й економічні рішення, а й її практичну здатність. Проаналізовано особливості юридичної науки перехідного періоду в Україні. Вказано на необхідність прийняття програми правових перетворень, яка б базувалась на схвалених моделях національної правової системи та державної правової політики, наявності професіоналів, здатних реконструювати правову політику та втілити програму правових перетворень в Україні.

01.03-04.08.52.

340.11 Луценко І. Поняття та ознаки правового стимулу / *І. Луценко* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 5. — С. 11–13.

Розглянуто декілька підходів щодо розуміння суті та змісту правового стимулу (внутрішній фактор та зовнішній фактор). Виділено та проаналізовано те спільне, що характерно для правових стимулів. Систематизувавши наведені ознаки, що утворюють зміст правового стимулу, сформульовано авторську дефініцію зазначеного поняття.

01.03-04.08.53.

34.03 Львова О. Л. Природа юридичної відповідальності та її стимулююча роль / *О. Л. Львова* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 55–60.

Розглянуто природу юридичної відповідальності, яка є складним соціальним явищем і дістає своє виявлення у двох аспектах: негативному і позитивному (або добровільному). Зазначено, що позитивна відповідальність, як і негативна, забезпечує встановлену державою модель правомірної поведінки та сприяє забезпеченню соціальних цілей права. Наголошено, що позитивна форма юридичної відповідальності є одним із заохочувальних, стимулюючих засобів реалізації права, а обмеження юридичної відповідальності лише її негативним значенням призводить, у свою чергу, до одностороннього розуміння управлінського впливу правових норм.

01.03-04.08.54.

340.116(410) Макаренко Л. О. Історико-правові передумови формування та розвитку англійського права / *Л. О. Макаренко, В. В. Демичева, К. П. Вовраженцева* // Науковий вісник

Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 78–82.

Розглянуто становлення та розвиток англійського права. Визначено, що для цієї правової сім'ї характерним є поділ права на загальне право та право справедливості. В англосаксонській правовій системі основним джерелом права є правовий прецедент, а закони та підзаконні нормативні акти мають другорядне значення, це зумовлюється тим, що вони визнаються джерелом права після апробації їх судовою практикою. Зазначено, що науковці відзначають тенденцію зближення англосаксонського права з романо-германським, виникають глибокі взаємозв'язки світового регулювання: англосаксонська правова система набуває певних рис, що властиві романо-германській правовій системі (розвиток писаного права); романо-германська правова система починає більш активно використовувати деякі механізми англосаксонської (судова практика).

01.03-04.08.55.

340.13 Манько Д. Г. Легалізація як вид типової дії права / *Д. Г. Манько* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 66–69.

Розглянуто проблему виявлення ролі легалізації як правової процедури у механізмі дії права та здійснено теоретичний аналіз самого поняття «дія права». Проведено співвідношення між легалізацією та типовою дією права. Визначено місце і роль легалізації у регулюванні суспільних відносин.

01.03-04.08.56.

340.134 Мельник О. М. Фактори ефективності законодавства / *О. М. Мельник* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 28–34.

Розглянуто питання ефективності законодавства. Визначено та проаналізовано основні фактори, що забезпечують ефективність законодавства: правильне визначення мети закону, подальше вдосконалення чинного законодавства, врахування засобів досягнення цілей правових норм і соціальної корисності самих норм, поглиблення інтенсифікація законодавства, підвищення ефективності процесу правореалізації, удосконалення механізму правового регулювання суспільних відносин, належний рівень правосвідомості і правової культури. Сформульовано та обґрунтовано авторське визначення поняття «фактори ефективності законодавства».

01.03-04.08.57.

342.56 Михайловская И. Соотношение категорий «независимость», «беспристрастность» и «справедливость» суда / *И. Михайловская* //

Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 2. С. 96–102.

Рассмотрен теоретический аспект реализации принципа независимости судебной власти и раскрыто содержание основных понятий, определяющих положение суда в современном государстве.

01.03-04.08.58.

340.15 Музика І. В. До питання про історичні типи права / І. В. Музика // Правова держава : щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 19. С. 25–33.

Розглянуто питання про історичні типи права. Зазначено, що історичні типи це певні типи порядку, зумовлені конкретними історичними умовами життя суспільства. Виокремлено критерії поділу права на історичні типи. Відповідно до цих критеріїв запропоновано авторський підхід до виділення історичних типів права: космічне (природне) право, волевстановлене (забороняюче-приписуюче) право, гуманістичне право (право громадянського суспільства за С. С. Алексєєвим). Наголошено, що гармонізація космічного (природного) та гуманістичного права, джерелом якого виступає громадянське суспільство, нині визнається основною сучасною тенденцією трансформації права.

01.03-04.08.59.

340.15:351.74(477) Нікітін Ю. Становлення теоретичних засад безпеки: забезпечення внутрішньої безпеки українського суспільства на межі XIX–XX століть / Ю. Нікітін // Вісник прокуратури. 2008. № 10. С. 124–128.

Проаналізовано теоретико-практичні засади діяльності поліції на межі XIX–XX століть. Визначено, що її зусилля були зосереджені на двох основних видах загроз для держави: небезпек, які походять від волі людини; небезпек, які не залежать безпосередньо від людської волі (пожежі, стихійні лиха тощо). Зазначено, що був створений новий виконавчий орган — Міністерство внутрішніх справ як орган захисту громадянської безпеки і громадянського порядку, запобігання злочинам та припинення їх. Дана характеристика цього виконавчого органу.

01.03-04.08.60.

34.03 Осауленко А. Співвідношення санкції та юридичної відповідальності / А. Осауленко // Вісник прокуратури. — 2008. — № 8. — С. 87–91.

Проаналізовано теоретичні аспекти співвідношення понять «санкція» і «юридична відповідальність» у публічному праві. Окреслено точки зору щодо цієї проблематики. Встановлено, що санкція — частина правової норми, яка може містити в собі як позитивні, так і негативні наслідки. На думку автора, санкції включають у себе не тільки юридичну відповідальність, а й міри захисту, міри безпеки (не всі, а тільки ті, які є негативними наслідками), а також правові стимули.

01.03-04.08.61.

340.116 Пархоменко Н. М. Основні напрями інтеграції систем джерел права різних правових сімей / Н. М. Пархоменко // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 3. — С. 20–25.

Встановлено, що інтеграція систем джерел права різних правових сімей є об'єктивним явищем, що зумовлене процесами глобалізації. Визначено та охарактеризовано напрями глобалізаційних процесів, які мають як позитивні наслідки, так і негативні.

01.03-04.08.62.

340.132 Пасенюк О. До питання природи суб'єктивного публічного права / О. Пасенюк, Р. Корнута // Право України. 2008. № 8. — С. 58–63.

Досліджено становлення та правову природу суб'єктивного публічного права. У контексті означеної проблематики розглянуто питання поділу права на публічне і приватне. Вказано на певну методологічну складову суб'єктивного публічного права.

01.03-04.08.63.

340.134 Паулов П. А. О соотношении системы законодательства и системы права / П. А. Паулов // Право и государство: теория и практика. — 2008. — № 7. — С. 6–9.

Раскрыта взаимосвязь системы права и системы законодательства. На основании анализа установлено, что это самостоятельные правовые явления. Указано, что система права есть внутреннее строение права, отражающее многообразие норм и моделей их объединения и дифференциации, а система законодательства охватывает лишь массив законодательных актов в соответствии с имеющейся системой права. Аналогично системе права система законодательства также имеет свою структуру.

01.03-04.08.64.

340.12 Пирбудагова В. И. Становление идей взаимодействия государства и гражданина как принципа правового государства в трудах ученых-юристов / В. И. Пирбудагова // История государства и права. — 2008. — № 17. — С. 38–40.

Освещены вопросы становления и развития идей правового государства и одного из важнейших его принципов — взаимной ответственности государства и личности. В развитии правового государства выделено и проанализировано ряд этапов. Первый этап характеризуется разработкой фрагментарных положений теории правового государства в политико-правовой мысли Древней Греции, Древнего Рима, в средние века — до XVI в. (Протагор, Сократ, Платон, Аристотель, Цицерон и др.). На втором этапе происходит обоснование концептуальных положений теории государства в Новое время, в период буржуазных революций, в период смены традиционных государств государствами конституционными — XVI–XVIII вв. (Дж. Локк,

Ш.-Л. Монтескье, И. Кант, Г. Гегель и др.). Третий этап — становление теории правового государства как целостной философской и политико-юридической концепции в первой половине XIX в. (К. Т. Велькер, Р. Фон Мольте, Ф. Ю. Шталь, Л. Штайн и др.).

01.03-04.08.65.

340.11 Подорожна Т. Правова природа законодавчих дефініцій / Т. Подорожна // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 6. — С. 68—70.

З'ясовано правову природу законодавчих дефініцій. Висунуто обґрунтовані пропозиції щодо важливості та необхідності такого фундаментального феномена у законодавстві України. На основі проведеного аналізу сформульовано авторське визначення поняття «дефініція».

01.03-04.08.66.

342.56 Прилуцький С. В. Судове право як теоретико-правова основа судової влади України / С. В. Прилуцький // Правова держава: щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 19. С. 335—343.

Розглянуто розвиток концепції судового права. Визначено вагомий внесок радянської школи у концепцію судового права. Проаналізовано сучасний період розвитку судового права та правову систему України та судове право в ній. Обґрунтовано, що судове право (теорія судової влади) має стати ідейним підґрунтям для становлення в Україні незалежної судової влади як інституту громадянського суспільства.

01.03-04.08.67.

340.11:179 Рогач О. Я. Поняття та критерії категорії добросовісності в праві / О. Я. Рогач // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 34—36.

Проведено загальнотеоретичний аналіз поняття «добросовісність». Охарактеризовано та узагальнено погляди науковців із даної проблематики. Вказано, що зміст категорії «добросовісність» повинен встановлюватись судом самостійно і окремо для кожного конкретного випадку всякий раз, коли виникає необхідність застосування нормативних приписів, що містять вказівки на добру совість. Визначено поведінку суб'єкта правовідносин, яку можна назвати добросовісною лише в тому випадку, якщо особа, яка її здійснює, усвідомлює свою відповідальність перед іншими членами суспільства, орієнтується на чесне виконання своїх зобов'язань, керується у вчинках суспільно корисними намірами, намагається уникнути спричинення шкоди третім особам.

01.03-04.08.68.

340.13 Савенко М. Д. Буква і дух у тлумаченні правових норм / М. Д. Савенко // Наукові

записки. Юридичні науки: зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2008. Т. 77. С. 13—16.

Досліджено використання букви і духу в тлумаченні правових норм. Розглянуто формальний і матеріальний аспект дихотомії букви і духу, їх значення у розкритті смислу правової норми та ролі в реалізації закону. Наголошено, що зазначені поняття у тлумаченні взаємодоповнюють одне одного і мають використовуватися у взаємозв'язку.

01.03-04.08.69.

340.12 Сатина Э. А. Санкционирование права как научная проблема / Э. А. Сатина // Правовая политика и правовая жизнь. 2008. № 3. — С. 122—127.

Указано, что одной из недостаточно изученных проблем общей теории права и государства является проблема санкционирования права. Проведен анализ санкционирования права посредством соотношения философских категорий сущности и явления. Определено, что санкционирование права может быть выражено в различных видах государственной деятельности. Сформулировано авторское определение данного понятия. Установлено, что внутренним источником силы права является его этическая мощь, а внешняя сила придается праву государством, которое не порождает право, а санкционирует его, оказывая необходимую мощную материальную, идеологическую поддержку посредством своих ресурсов, усиливая его собственный внутренний потенциал, придавая ему юридическую силу.

01.03-04.08.70.

342.1 Сидоров А. І. Функції держави як важливий аспект та спосіб її дослідження / А. І. Сидоров // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 69—74.

Розглянуто проблематику застосування функціонального методу в процесі дослідження держави. Проаналізовано наукові підходи до визначення категорії «функція держави». На думку автора, функціональний метод у дослідженні держави слід використовувати не стільки для з'ясування напрямків державної діяльності, скільки для визначення соціально-політичного призначення. Наголошено, що функціональний метод має особливу евристичну цінність, проте його потенціал недостатньо або зовсім не використовується у багатьох юридичних дослідженнях.

01.03-04.08.71.

34.03 Скакун О. Ф. Институт освобождения от юридической ответственности (теоретико-правовой и историко-правовой аспекты) / О. Ф. Скакун // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 56—66.

Проведен научный общетеоретический анализ природы, места и значения освобождения от юридической ответственности в правовом госу-

дарстве. Рассмотрены этапы развития такого вида отраслевого института освобождения от юридической ответственности, как уголовно-правовая ответственность. Указано, что в юридической науке выделяют два аспекта юридической ответственности: ретроспективную, охранительную (негативная); проспективную, поощрительную (позитивная). Установлено, что институт освобождения от юридической ответственности — это комплексный институт со своей структурой и различными формами проявления, тесно связанный с институтом юридической ответственности, занимающим особое место в правовой системе общества.

01.03-04.08.72.

340.11 Спаський А. Категория «правовой режим»: признаки та поняття / А. Спаський // Право України. — 2008. — № 7. — С. 13—15.

Розглянуто правовий режим з точки зору його онтологічного зв'язку з іншими елементами правової системи (правовими принципами, нормами права, правовідносинами тощо). Виявлено основні ознаки правового режиму. Сформульовано його визначення. Встановлено, що категорія правового режиму сприяє підвищенню рівня правової культури та практики правореалізації.

01.03-04.08.73.

340.116 Сунегін С. О. Статичний елемент романо-германської правової сім'ї — юридичні норми, принципи та інститути / С. О. Сунегін // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 74—80.

Визначено, що основною особливістю норми права у країнах романо-германської правової сім'ї, яка завжди існувала у цій системі, є її загальний або абстрактний характер. Загальні принципи права у зазначеній сім'ї є головними ідейними та опорними конструкціями всієї правової дійсності у цій правовій сім'ї. Зазначено, що у країнах романо-германського права чітко простежується поділ права на публічне і приватне, хоча належність відповідних галузей та інститутів права до цих правових явищ в різних країнах суттєво відрізняється. На основі аналізу встановлено належність нормативного елемента романо-германської правової сім'ї до статичних елементів романо-германського права.

01.03-04.08.74.

340.116(4) Тарахонич Т. І. Романо-германська правова сім'я: основні етапи розвитку / Т. І. Тарахонич // Правова держава : щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 19. — С. 99—106.

Зазначено, що романо-германська правова система виникла в континентальній Європі і сформувалася на основі римського права, канонічних та місцевих правових традицій. Проаналізовано етапи становлення та розвитку романо-германської правової сім'ї. Враховуючи запропо-

новану періодизацію історії романо-германської правової сім'ї, детально охарактеризовано джерела, які використовувались в зазначеній системі.

01.03-04.08.75.

340.11 Толстенко В. Л. Правова ідеологія у структурі правосвідомості: теоретико-методологічні основи аналізу / В. Л. Толстенко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 10—18.

Розглянуто проблематику правосвідомості як головного джерела правової активності громадян у їх відносинах між собою і з державою. Надано порівняльний аналіз існуючих теоретико-методологічних підходів до визначення правової ідеології та її змісту. Визначено роль правової ідеології як невід'ємного елемента у структурі правосвідомості. Охарактеризовано формальний і матеріальний зміст правової ідеології сучасного громадянського суспільства.

01.03-04.08.76.

347.132.14 Шайо А. Злоупотребление основными правами, или Парадоксы преднамеренности / А. Шайо // Сравнительное конституционное обозрение. — 2008. — № 2. — С. 162—182.

Проаналізована проблема злоупотребления правами в різних отраслях: в конституционном, международном и частном праве. Автор рассматривает развитие концепции злоупотребления правами, обосновывает необходимость ее введения, в том числе и на конституционном уровне, в связи с чем подробно исследует «сценарии злоупотреблений» в этой отрасли.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

Автори реферати

01.03-04.08.77.

340.15(477.5)«18/19»(477)(043.3) Походзіло Ю. М. Правове регулювання громадського піклування в губерніях Лівобережної України в XIX — на початку XX ст. : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Походзіло Юрій Миколайович ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Досліджено процес розвитку і правове регулювання системи громадського піклування Російської імперії у губерніях Лівобережної України в XIX — на початку XX ст., встановлено якість централізованого управління системою громадського піклування. Значну увагу приділено систематизації досвіду у сфері громадського піклування. Показано основні види установ, що діяли у системі громадського піклування Російської імперії, всебічно охарактеризовано діяльність як державних органів влади і управління, так і місцевих органів самоврядування, діяльність добровільних організацій та товариств

у сфері громадського піклування. Сформульовано висновки з досліджуваних питань.

01.03-04.08.78.

340.15(477-250д)«17/19»:323.15(477-250д)(043.3) Шевчук-Бела Я. В. Правове становище національних меншин Півдня України у складі Російської імперії наприкінці XVIII—XX ст. (на матеріалах Одеси): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Шевчук-Бела Яна Валеріївна; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Досліджено правове становище національних меншин Російської імперії наприкінці XVIII—XX ст. на матеріалах міста Одеса. Автор виходить із того, що національна меншина включає певну групу громадян країни (або не громадян, тих, які постійно проживають на її території), яка поступається у чисельному відношенні решті громадян, не займає домінуючого становища у суспільстві, що обумовлює відстоювання цією групою своїх політичних прав і встановлення засобів юридичного захисту. Означена група є достатньою для впливу на політичне життя регіону компактного проживання національної меншини або країни у цілому. Важливою ознакою національної меншини є також те, що вона прагне зберегти свої особливості в мові, культурі, релігії, для чого створює спеціальні інституції, національно-культурні центри, освітні або благодійні товариства тощо. Проаналізована національна політика Російської імперії та її особливості на території Південної України. На основі широкого кола використаних джерел проаналізовано права грецької, болгарської, німецької, польської, вірменської та єврейської національних громад міста Одеса і прилеглих територій та їхнє закріплення в законодавчих актах та інших документах Російської імперії. Висвітлено особливості складання нормативно-правової бази та її практичного застосування щодо прав національних меншин у галузях користування рідною мовою та здобуття освіти рідною мовою; віросповідання, економічної діяльності, представництва в міському самоврядуванні.

Статті

01.03-04.08.79.

351.74(477.62)«1953/64» Абдуллін А. А. Нормативно-правові засади функціонування правоохоронних органів Донбасу 1953—1964 рр. / А. А. Абдуллін, В. В. Чамлай // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 57—63.

Зазначено, що проблема нормативно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів протягом 1953—1964 рр. в історіографії залишається практично не дослідженою. Висвітлено процес формування нового законодавства періоду, який увійшов в історію під назвою хрущовської «відлиги». На основі наукового уза-

гальнення та переосмислення становлення нормативно-правових засад функціонування правоохоронних органів Донбасу у період 1953—1964 рр. визначено найоптимальніші шляхи їх розвитку на сучасному етапі. Встановлено, що між законодавцями та правоохоронцями не існувало взаємного обміну інформацією, останні залишалися в умовах передполітики лише об'єктами законодавчого процесу.

01.03-04.08.80.

340.15(477.83/86):347.65/68 Бойко І. Правове регулювання спадкування у Галичині у складі Польського королівства (1349—1569 рр.) / І. Бойко // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 7. С. 87—90.

Досліджено формування та функціонування спадкового права в Галичині у складі Польського королівства (1349—1569). Зазначено, що, за старовинними польськими звичаями, правом на спадкування володіли, передусім, сини, а також було обмеження прав жінки на успадкування нерухомого майна. Аналіз норм спадкового права того часу засвідчує існування соціальної нерівності, що забезпечувала недоторканність і непорушність власності шляхти, у тому числі й через розширення кола осіб, які можуть претендувати на спадок.

01.03-04.08.81.

348.819.3(470)«1917/29» Буга М. А. Правове становище Російської Православної церкви в радянські часи (1917—1929 рр.) / М. А. Буга // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. Вип. 35. С. 276—282.

Встановлено особливості формування організаційно-правових основ взаємовідносин радянської влади та Російської Православної церкви (РПЦ) у період відокремлення церкви від держави. Розглянуто розвиток та характерні риси правового становища РПЦ у радянській державі у період непу. Охарактеризовано правове становище РПЦ в УСРР в 1917—1929 рр. Дана правова оцінка радянському законодавству в зазначений період щодо правової регламентації становища церкви у радянській державі.

01.03-04.08.82.

340.15(474.5)«14/15» Вовк О. Й. Формування системи литовсько-руського права другої половини XV — початку XVI ст. / О. Й. Вовк // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. № 9. С. 115—125.

Досліджено характеристику основного елемента правової системи Великого князівства Литовського системи права в епоху державних реформ і систематизації права другої пол. XV — поч. XVI ст. Зазначено, що саме в цей час починається об'єднання двох підсистем: українсько-білоруської та власне литовської. Встановлено, що система права складалась із двох підсистем: духовної та світської. Систематизація проводилася не на основі римського права, як

це відбувалося у західноєвропейських країнах, а на ґрунті джерел вітчизняного права.

01.03-04.08.83.

351.75(477)«1950/60» Глушенко М. І. Добровільні народні дружини в УРСР як окремий суб'єкт з охорони громадського порядку в кінці 50-х 60-х рр. XX ст. / М. І. Глушенко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 5. С. 215—220.

Розглянуто питання про створення нормативно-правової бази діяльності державних органів щодо боротьби зі злочинністю та охорони громадського порядку. Детально досліджено організаційно-правові засади діяльності неспеціалізованого суб'єкта з охорони громадського порядку в УРСР наприкінці 50—60-х роках XX ст. добровільних народних дружин. Наголошено, що вони стали важливою складовою забезпечення правопорядку в державі. На основі ретельного аналізу встановлено, що сьогодення вимагає вжиття кардинальних дій щодо поліпшення організації охорони громадського порядку.

01.03-04.08.84.

340.15:340.114 Дячок О. О. Теоретичні аспекти джерелознавства історії держави і права / О. О. Дячок // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 2. С. 17—22.

Досліджено питання про науковий напрям джерелознавства історії права. Визначено поняття «джерело історії права» та проведено співвідношення з поняттям «джерело права». Здійснено та проаналізовано класифікацію джерел історії права. Посилаючись на М. Дамірлі, наголошено, що на сьогодні недостатньо звертатися до традиційних джерел вивчення права, а необхідно залучати додаткові джерела, якими можуть бути джерела як юридичного характеру (правові трактати, записи судових рішень, актові записи), так і неюридичного, скажімо, фольклорного характеру (народний епос, приказки, прислів'я, билини, казки).

01.03-04.08.85.

340.15:347.9(470)«17» Ефремова Н. Н. Развитие и систематизация источников судебного права Российской империи (XVIII — первая половина XIX в.) / Н. Н. Ефремова // Российский юридический журнал. 2008. № 3. С. 120—125.

Исследованы основные этапы процесса систематизации законодательства о судостроительстве и судопроизводстве в дореформенный период. Дан анализ развития законодательства, создавшего их организационно-правовые основы. Указано, что наиболее значимыми среди них были преобразования первой и последней четвертей XVIII в. и первой трети XIX в. Определено, что кодификация судебного материального и процессуального законодательства опередила коди-

фикацию других отраслей материального законодательства и обусловила соответствующую задачу, так и не решенную в императорский период (за исключением уголовного материального законодательства). Само же наличие Свода законов Российской империи свидетельствовало о консервации правопорядка и в известной мере создавало условия для укрепления законности.

01.03-04.08.86.

340.15:342(438)«15/17» Єфремова Н. В. Розвиток конституційно-правових ідей у Речі Посполитій у XVI—XVIII ст. / Н. В. Єфремова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. — С. 71—79.

Здійснено короткий історичний екскурс із розвитку конституційно-правових ідей Речі Посполитої XVI—XVIII ст. Зазначено, що досвід боротьби шляхти і буржуазії Речі Посполитої за свої права та втілення передових поглядів Просвітництва стали важливим фактором для формування конституційно-правових ідей і для розвитку демократії у Західній Європі. Наголошено, що особливо важливим цей досвід був для української шляхти у боротьбі з російським абсолютизмом, коли, опинившись під владою теж чужої держави, вона намагалася відстоювати свої права.

01.03-04.08.87.

340.15(477.5)«15/16» Журавель М. В. Компетенція генеральних старшин — вищих урядовців Гетьманщини в XVI—XVII ст. / М. В. Журавель // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНУА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. С. 243—248.

Проаналізовано інститут генеральних старшин, який набув значного розвитку в XVII ст. Встановлено, що влада генеральних старшин урегульовувалась козацькими звичаями, українсько-російськими договорами, постановами гетьмана і ради старшин. Зазначено, що розвитку генеральних старшин сприяла Росія, адже з їх допомогою цар міг контролювати діяльність гетьмана. Наголошено, що згодом царський уряд встановив власний контроль над генеральною старшиною, що в кінцевому результаті зупинило її розвиток.

01.03-04.08.88.

340.15:349.41(477)«1861».001.73 Захарченко П. П. Земельна реформа середини XIX ст. та проблема «відрізків» в українських губерніях Російської імперії / П. П. Захарченко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 6. — С. 167—172.

Досліджено проблему селянських відрізків, які з'явилися унаслідок реалізації Положень 19 лютого 1861 р. Висвітлено полеміку автора з представниками радянської історіографії щодо появи так званих відрізків земельних ділянок

від наділів поміщицьких селян. Встановлено, що поняття відрізків слід застосовувати не відносно того, що набули селяни, а стосовно того, що вони могли отримати, при задоволенні їх потреби в землі, навіть не по максимуму, а за середніми розрахунками, прийнятими місцевими положеннями для окремих губерній.

01.03-04.08.89.

340.15(477.53)«1864/1917» Козаченко А. І. Повноваження губернатора з питань нагляду за діяльністю земств (на матеріалах Полтавської губернії, 1864—1917 рр.) / А. І. Козаченко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 96. — С. 18—25.

Проаналізовано повноваження губернатора (начальника губернії) з питань нагляду за дотриманням земствами законодавства Російської імперії під час проведення виборів та в процесі діяльності, а також здійснення губернаторських повноважень на території Полтавської губернії. Встановлено, що земства не підпорядковувалися губернаторам, але законодавство надавало останнім широкі контрольні-наглядові повноваження стосовно формування й діяльності земських установ, що стало основною причиною конфліктів між губернатором і земствами. Зазначено, що такий обсяг повноважень губернатора суперечив демократичним принципам місцевого самоврядування, гальмував його розвиток і викликав незадоволення у земських діячів.

01.03-04.08.90.

340.15(477)«1918» Козаченко А. І. Реформа земського виборчого законодавства за гетьманату Павла Скоропадського / А. І. Козаченко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 9—15.

Висвітлено політико-правові аспекти процесу розробки земського виборчого законодавства за часів гетьманства П. Скоропадського. Виявлено антидемократичну спрямованість цього процесу: до участі в роботі урядової комісії не було допущено представників від політичних партій і громадських організацій; розгляду альтернативних проектів земської реформи не відбулося. Зазначено, що гетьманський уряд інформував суспільство про підготовку до проведення земської реформи, але така інформація оприлюднювалася з єдиною метою — переконати власне населення та інші країни у доцільності запроваджуваних ним заходів.

01.03-04.08.91.

340.15(477.83/86):347.73:336.22 Коритко Л. Правове регулювання оподаткування суб'єктів господарювання Східної Галичини та Буковини в австро-угорський період / Л. Коритко // Право України. — 2008. — № 5. — С. 129—131.

Висвітлено стан податкової політики Австрійської імперії щодо господарських суб'єктів.

Встановлено, що в австро-угорський період суб'єкти господарювання сплачували прямі і непрямі податки. Зазначено, що для врегулювання податкових відносин було прийнято достатньо нормативних актів, якими встановлені види суб'єктів господарювання, що підлягали оподаткуванню, порядок нарахування та сплати обов'язкових платежів, відповідальність за ухилення від сплати податків. Зроблено зіставлення австрійського податкового законодавства із сучасним українським податковим законодавством та охарактеризовано їх спільні риси та відмінності.

01.03-04.08.92.

340.15:349.3:364.044.26(477)«1920» Лакійчук М. С. Установи соціального перевиховання неповнолітніх в УСРР у 20-х роках ХХ ст. / М. С. Лакійчук // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 6. — С. 174—179.

Розглянуто основні засади організації та діяльності установ соціального перевиховання неповнолітніх в УСРР у 20-х роках ХХ ст. Проаналізовано нормативні акти, які засвідчують, що першочерговим завданням органів освіти на початку досліджуваного періоду була термінова допомога дітям, які більшість часу проводили на вулиці. На основі аналізу встановлено, що у 20-ті роки ХХ ст., як і на сучасному етапі розвитку України, проблема неповнолітніх, які становлять четверту частину населення держави, набуває особливої соціальної значущості й залежить не тільки від сім'ї, а від діяльності багатьох соціальних інститутів, що беруть участь у процесі соціалізації, виховання і навчання дітей та підлітків.

01.03-04.08.93.

348.58(477)(091) Левчук М. В. Сутність церковного суду в Київській Русі / М. В. Левчук // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 102—108.

Проаналізовано специфіку церковного суду в Київській Русі. Розглянуто природу церковного суду у двох значеннях: суд внутрішній (суд на сповіді) та зовнішній, формальний суд. Встановлено, що до компетенції церковного суду в різні історичні періоди включались спірні цивільні справи, які виникали між християнами, та навіть кримінальні справи, що загалом не відповідало природі церковної влади. Наголошено, що церковний суд Київської Русі діяв на рівні з князівським, маючи власну спеціальну юрисдикцію, судоустрій, особливий процес судочинства та санкції.

01.03-04.08.94.

340.15(477)«16-17» Лизогуб В. А. Еволюція правового статусу козацької старшини в XVII—XVIII століттях / В. А. Лизогуб // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид.

акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 96. С. 26–32.

Досліджено історичний процес формування комплексу прав і свобод козацького стану в XVII–XVIII століттях. Встановлено, що з представників заможного козацтва, міщанства, православної шляхти й духовенства сформувався окремий соціальний прошарок козацька старшина. Зазначено, що до її рук фактично перейшла провідна роль в економічній, соціальній і політичній сферах державного життя.

01.03-04.08.95.

351.751(477.87)«1939/44» Мазурок І. О. Правове положення ЗМІ на Підкарпатті у 1939–1944 рр. / І. О. Мазурок // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 91–94.

Розглянуто проблему співвідношення влади і суспільства, зокрема модель ставлення держави до ЗМІ, що мала місце на теренах Закарпаття у 1939–1944 рр. Встановлено, що спеціальні структури та посади, створені на рівні уряду, прокуратури та поліції, слідували за змістом, формою та обсягом друкованих видань. Держава визначала і кадрову політику щодо працівників ЗМІ, особливо дискримінуючи осіб європейської національності. Зазначено, що мали місце певний лібералізм та об'єктивність місцевої преси при висвітленні подій, плюралізм думок (звичайно, у рамках провладної ідеології) з багатьох актуальних проблем життя краю, а порушення у цій сфері каралися в адміністративному порядку штрафом у 8 тис. пенге чи шестимісячним ув'язненням. Наголошено, що подібні методи та масштаби втручання держави у діяльність ЗМІ, зважаючи на військовий час, є характерними для авторитарних політичних режимів.

01.03-04.08.96.

347.97/99(477.8) Мазурок І. О. Судова система на Підкарпатті у 1939–1944 рр. / І. О. Мазурок // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 66–69.

Проаналізовано специфіку функціонування судової системи у краї, який у 1939–1944 роках перебував у складі Угорщини під назвою Підкарпатська територія (Підкарпаття). Визначено, що порядок здійснення правосуддя був як і в Угорщині. Зазначено, що судових чи позасудових інституцій та процедур *ad hoc* Підкарпаття створено не було. Діяльність у цій царині позначалася певним лібералізмом, що підтверджується рядом фактів: достатньою забезпеченістю судами першої інстанції населення краю (1 суд на 50 тис. чоловік); процедурою призначення чиновників суду з врахуванням місцевих особливостей; доступною можливістю апеляційного оскарження; континуїтетом у процесуальній сфері. Охарактеризовано і авторитарні риси.

01.03-04.08.97.

340.15(477)«10/11» Нікітін Ю. Зародження Київської Русі як визначального чинника безпеки слов'янської народності / Ю. Нікітін // Юридична Україна. — 2008. — № 6. — С. 4–9.

Проаналізовано історико-правові джерела, які стосуються зародження княжої влади і основ писаного права в Київській Русі. Зазначено, що влада упродовж століть тримається на авторитарному військовому устрої. Встановлено, що саме в цей період були засновані перші міждержавні стосунки, які спрямовувалися на мирне співіснування і взаємодопомогу, що закріплювалися договорами.

01.03-04.08.98.

340.15:347.44(477.5)«16/17» Остапенко Т. О. Загальна характеристика видів договорів за законодавством Лівобережної України другої половини XVII першої половини XVIII ст. / Т. О. Остапенко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 35. — С. 249–255.

З'ясовано особливості окремих видів договорів, які застосовувалися в Гетьманщині для регулювання правовідносин у другій половині XVII першій половині XVIII ст. Проаналізовано норми цивільного права, що регламентували застосування окремих видів договорів. Виділено та проаналізовано найбільш поширені види договорів: купівлі-продажу, дарування та міни, позички, майнового найму. Наголошено, що договори у Гетьманщині були основною формою, за якою здійснювалися величезні товарний та господарський обіги, та забезпечували надійну правову основу для подальшого розвитку ділових відносин.

01.03-04.08.99.

340.15:347.963(470.326) Плотникова Т. В. Органи прокуратури Тамбовской губернии в период судебных преобразований второй половины XIX в. / Т. В. Плотникова // Правовая политика и правовая жизнь. 2008. № 3. С. 171–175.

Проаналізована діяльність органів прокуратури Тамбовської губернії в ході судової реформи другої половини XIX в. Охарактеризовані два періоди: дореформенний, пореформенний. Определены положительные и отрицательные моменты реорганизации судебных установлений. Указано, что менялось не только содержание деятельности, но и статус органов прокуратуры.

01.03-04.08.100.

340.15:347.44(477)«10/11» Ромінський Є. В. Договори князів з вічем як джерело права Київської Русі / Є. В. Ромінський // Правова держава : збірн. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 19. С. 38–43.

Проаналізовано питання про значення у правовій системі Київської Русі такого джерела

(форми) права, як нормативно-правовий договір. Наголошено, що здебільшого договір називався «рядом» і це були міжнародні договори, міжкнязівські договори та договори князів з народом (вічем). Охарактеризовано саме договори («ряди») князів з вічем (народом), розкрито їх місце та зміст.

01.03-04.08.101.

340.15:347.214.2(477) Сенчук В. В. Досвід реєстрації нерухомого майна та прав на нього в Україні протягом Литовсько-польської доби / В. В. Сенчук // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 42–46.

На основі історичного досвіду вироблено пропозиції щодо створення логічно узгодженого та ефективного правового регулювання відносин реєстрації нерухомого майна та прав на нього в Україні. Проаналізовано основні елементи системи реєстрації прав на нерухоме майно. Зазначено, що у досліджуваний період реєстрація прав на нерухоме майно органічно включала в себе і реєстрацію (технічний облік, інвентаризацію) самого нерухомого майна.

01.03-04.08.102.

340.15(474.5):343.232 Сеньків Ю. В. Поняття та види злочинів у праві Великого князівства Литовського / Ю. В. Сеньків // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 77–82.

З'ясовано поняття та види злочинів на підставі аналізу правових пам'яток та практики їх застосування на українських землях, які перебували у складі Великого князівства Литовського. Проаналізовано погляди учених із зазначеного питання та наведено класифікації. Сформульовано авторське визначення. Наголошено щодо появи нових видів злочинів, зокрема, військових, службових, проти правосуддя, прав шляхти.

01.03-04.08.103.

340.15(477) Стеценко Н. С. Правовий статус судового пристава за судовою реформою 1864 р. / Н. С. Стеценко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 27–33.

Проаналізовано інститут судових приставів за судовою реформою 1864 р. Окреслено їх місце в системі виконання судових рішень. Зазначено, що судові пристави мали значні повноваження й виконували важливі завдання на різних стадіях судочинства, забезпечуючи належне функціонування всієї судової системи у державі. Наголошено, що головним напрямком діяльності цього інституту було примусове виконання судових рішень.

01.03-04.08.104.

340.15:347.995(477)«10/17» Тернавська В. М. Участь представників місцевої громади у здійсненні правосуддя в Україні в XI–XVIII ст. /

В. М. Тернавська // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 47–52.

На підставі аналізу історичних пам'яток права встановлено, що в українському судочинстві здавна мала місце участь громадян у процесі правосуддя. Розглянуто історію становлення та розвитку копного суду як ефективного елемента середньовічної судової системи. Зазначено, що він вирішував цивільні і кримінальні справи по суті, оскільки за судову інстанцію його визнавав уряд, ухвалюючи вироки копного суду як правомірні чи приймаючи по них апеляційні рішення, як свідчать архівні документи.

01.03-04.08.105.

340.15(477.8):347.73:336.22«12/17» Шандра Р. С. Правове регулювання сплати податків та зборів населення сіл волоського права на західноукраїнських землях (XIII–XVIII ст.) / Р. С. Шандра // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 71–76.

Досліджено структуру органів волоського права, які здійснювали стягнення податків. Визначено нормативно-правову базу оподаткування населення сіл волоського права. Охарактеризовано податки та збори, що покладались на вказане населення.

01.03-04.08.106.

340.15:351.746.1(77)«1713/1769» Шпитальов Г. Г. Українська ландміліція (1713–1769) / Г. Г. Шпитальов // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. № 1. С. 214–224.

Зазначено, що ландміліція являла собою поселенські прикордонні війська. Досліджено передумови створення та механізми організації української ландміліції. З'ясовано особливості комплектування, забезпечення й озброєння цього війська. Визначено, що вона не мала високих бойових якостей і не виправдала сподівань правлячих кіл імперії щодо створення дешевих прикордонних військ, а видатки не відповідали результату. Наголошено, що впродовж свого існування українська ландміліція була фактором російської присутності на південних кордонах українських земель.

01.03-04.08.107.

351.751.5(470)«18» Шербак Н. М. Становлення та розвиток цензурного законодавства Російської імперії у першій половині XIX ст. / Н. М. Шербак // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. С. 256–261.

Висвітлено процес становлення цензурного законодавства в тогочасній Росії у першій половині XIX ст. Зазначений період став часом реформування системи управління, створення міністерств і відомств. Проаналізовано діяльність цензури.

Книги

01.03-04.08.108.

340.15 Батыр К. И. История государства и права зарубежных стран : учебник / К. И. Батыр, И. А. Исаев, Г. С. Кнопов ; под ред. К. И. Батыра. — 5-е изд., перераб. и доп. — М. : Проспект, 2008. — 576 с.

Подготовлен с учетом последних достижений историко-правовой науки и в соответствии с программой курса «История государства и права зарубежных стран». В нем последовательно изложена история возникновения, развития, функционирования государственно-правовых систем древнего мира, средних веков, Нового и Новейшего времени. Проанализировано содержание государственно-правовых процессов, присущие им причинно-следственные связи. В числе важнейших освещена проблема возникновения и развития прав человека и гражданина, правового государства, федерализма, системы разделения властей, парламентаризма, основных институтов права.

01.03-04.08.109.

340.15 Исаев И. А. История государства и права России : учеб. пособие / И. А. Исаев. М. : Проспект, 2008. — 336 с.

В основу издания легли лекции, прочитанные автором в Московской государственной юридической академии, исследования, подготовленные преподавателями кафедры государства и права МГЮА, работы известных ученых-юристов и историков, тексты правовых документов и политических программ. Для закрепления изложенного материала в конце каждого раздела даны текстовые обобщения и своды ключевых понятий каждой темы. Приложены также таблицы и схемы, помогающие читателю получить обобщенное представление о прочитанном материале и изложенных в нем проблемах.

01.03-04.08.110.

340.15 История государства и права зарубежных стран : учебник / под ред. Н. В. Михайловой. М. : Юнити-Дана, 2008. — 559 с.

Представлен генезис системы правового регулирования общественных отношений на всем протяжении развития цивилизации, дан сравнительный анализ взаимоотношения государства и права в различных государственно-правовых системах. Выявлены общие закономерности становления, развития, трансформации общественного и государственного строя. Проанализированы правовые системы отдельных государств на различных стадиях исторического процесса. Позволяет сформировать профессиональное мышление юриста посредством изучения путей и средств развития права и государства как единого феномена, механизма взаимодействия его частей. Материал приве-

ден в хронологических рамках четырех основных периодов.

01.03-04.08.111.

340.15 Кузнецов И. Н. История государства и права России : учеб. пособие / И. Н. Кузнецов. — 2-е изд. М. : Дашков и К°, 2008. — 696 с.

Подробно анализируются сложные, противоречивые процессы формирования и развития российского государства и права. Материал излагается по главам в хронологическом порядке с древних времен до конца XX в., а внутри них по разделам, освещающим наиболее важные проблемы; приводятся фрагменты из историко-правовых источников.

01.03-04.08.112.

340.15 Севастьянов А. В. История государства и права зарубежных стран в вопросах и ответах : учеб. пособие / А. В. Севастьянов. М. : Проспект, 2008. — 144 с.

Кратко изложены основные темы учебной дисциплины «История государства и права зарубежных стран» в соответствии с требованиями учебной программы юридических факультетов и вузов. Структуру изложения материала легко восстановить в памяти, а также быстро и успешно подготовиться к экзамену или зачету.

01.03-04.08.113.

340.15 Якушев А. В. История государства и права России : конспект лекций / А. В. Якушев. — М. : А-Приор, 2008. — 320 с.

Настоящим изданием продолжается серия «Конспект лекций. В помощь студенту», в которую входят лучшие конспекты лекций по дисциплинам, изучаемым в гуманитарных вузах. Материал приведен в соответствие с учебной программой курса «История государства и права России». Используя данную книгу при подготовке к сдаче экзамена, студенты смогут в предельно сжатые сроки систематизировать и конкретизировать знания, приобретенные в процессе изучения этой дисциплины; сосредоточить свое внимание на основных понятиях, их признаках и особенностях; сформулировать примерную структуру (план) ответов на возможные экзаменационные вопросы.

Автореферати

01.03-04.08.114.

340.15:340.114(477)«1917/1921» Атоян О. М. Селянська правосвідомість в історико-правовій реальності 1917—1921 років (на прикладі повстанського руху на чолі з Нестором Махном) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Ольга Миколаївна Атоян ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2008. — 40 с.

Проведено комплексне дослідження феномена селянської правосвідомості в історико-правовій реальності 1917—1921 років. Особливу

увагу приділено конфлікту правосвідомостей (громадської й індивідуальної, соціальної й національної, центральної й периферійної, елітарної й егалітарної), проаналізовано соціально-групові інваріанти правосвідомості. Автор доводить, що перехідне буття і перехідна форма суспільної свідомості реалізуються в маргінальні типи соціальності, державності й права і зумовили особливий комплекс рис маргінальної правосвідомості й розширення сфер аномії. Досліджено феномен правосвідомості інсургентів. У правосвідомості селян Нестор Махно персоніфікував архетип батька, спасителя. Виявлено специфіку та сутність махновщини найбільшого соціального руху, у центрі якого була проблема розподілу, збереження та захисту отриманої та /або захопленої землі; руху, що поєднував різні типи соціальності, зумовленого могутнім сплеском селянської правосвідомості й захистом споконвічних селянських цінностей. Сформульовано висновок про те, що махновщина була просторово-часовою утопією. Проаналізовано недержавний ресурс правосвідомості. Здійснено категоризацію поняття «історико-правова реальність».

Статті

01.03-04.08.115.

340.15:351.78:614.84(470)«18» Аксенов С. Г. Российское законодательство, регламентировавшее деятельность пожарной охраны в первой половине XIX века / С. Г. Аксенов // История государства и права. — 2008. — № 20. — С. 23—24.

Анализируются проблемы, связанные с обеспечением пожарной безопасности в России в первой половине XIX в. Рассматриваются проблемы деятельности специальных структур по борьбе с пожарами. Исследуется законодательство, предусматривающее наказание за поджоги и нарушение правил пожарной безопасности.

01.03-04.08.116.

340.15(479.25) Арутюнян А. Р. Понятие и соотношение канонических, обычно-правовых и божественных норм в армянском Судебнике М. Гоша / А. Р. Арутюнян // Северо-Кавказский юридический вестник. — 2008. — № 4. — С. 78—80.

Рассмотрена структура армянского Судебника М. Гоша, который считается первым в истории Армении всеохватывающим правовым документом. Определено, что предметом его регулирования являются различные общественные отношения: имущественные, брачно-семейные, наследственные, налоговые, отношения, возникающие по поводу правонарушений и назначения наказания, а также отношения внутри церкви. Указано, что в Судебник вошло три категории норм — «законы Божьи» (установленные Богом), канонические, обычные. На основании проведенного анализа установлено, что соотно-

шение обычного и канонического права может быть двояким: и то, и другое различаются, имеют свой предмет регулирования; взаимодействуют (напр. отношения между священниками могли регулироваться обычно-правовыми нормами).

01.03-04.08.117.

340.15:35.08(470)«17» Байкеева С. Е. Эволюция законодательства о кадровом обеспечении государственной службы в Российской империи во второй половине XVIII века / С. Е. Байкеева // История государства и права. — 2008. — № 12. — С. 23—25.

Исследовано развитие российской государственности во второй половине XVIII в., которое происходило путем чередования периодов централизации и децентрализации государственного управления. Установлено, что развитие законодательства о кадровом обеспечении государственной службы в этот период было направлено на реформирование местного управления, создание эффективного механизма взаимодействия между центром и территориями, совершенствования чиновничества, обеспечение слаженной работы государственного аппарата. Представлена классификация классов чинов.

01.03-04.08.118.

340.15(477):354.51«1920» Губар С. В. Удосконалення органів народного комісаріату юстиції УСРР кінця 20-х років XX століття / С. В. Губар // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 5. — С. 210—214.

Розглянуто питання удосконалення діяльності органів народного комісаріату УСРР кінця 20-х років XX століття. Зазначено, що раціоналізація складалась із таких заходів: переглянути структуру НКЮ й скасувати непотрібні відділи і підвідділи; переглянути функції окремих частин апарату; зменшити число штатних службовців. На основі проведеного аналізу встановлено, що досліджуваний період був переломним в історії Радянської України.

01.03-04.08.119.

340.15(430)«1221/25» Гуменюк Г. До питання про створення «Саксонського зеркала» кодексу середньовічного права Німеччини / Г. Гуменюк // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 47. — С. 30—34.

Висвітлено проблему створення «Саксонського зеркала», першої кодифікації німецького середньовічного права, юридичної книги. Проаналізовано його структуру, яка складалась з трьох частин: передмови, земського (з німецької мови XIII ст.) та ленного права (з середньовічної латини). Встановлено вплив на середньовічну та подальшу юридичну практику не лише в Німеччині, але й в інших країнах Центральної та Східної Європи протягом XIII—XIX ст.

01.03-04.08.120.

340.15:347.23(470) Данилова Е. В. Спорные вопросы развития права собственности в русском дореволюционном законодательстве / *Е. В. Данилова* // Журнал российского права. — 2008. — №10. — С. 139—147.

Отслежено развитие сущности и содержания права собственности по дореволюционному гражданскому законодательству и систематизированы отдельные законоположения. Обозначены те юридические аспекты, в которых конструировалась данная правовая категория. Установлено, что отношения собственности в дореволюционный период заключались в трех правомочиях: владение, пользование и распоряжение собственностью.

01.03-04.08.121.

341.63:327(37) Денисенко В. В. Міжнародний арбітраж у зовнішній політиці Риму (III—II ст. до н. е.) / *В. В. Денисенко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 515—521.

Охарактеризовано особливості використання Римом міжнародного арбітражу як засобу мирного вирішення міжнародних конфліктів у період активізації римської експансії у Середземномор'ї. Розглянуто писемні джерела Полібія, Тита Лівія, Плутарха, Аппіана, які містять багато повідомлень про методи і засоби римської зовнішньої політики. Виділено три категорії римського арбітражу — міжнародний, федеральний і адміністративний. Представлено особливості арбітражної практики Риму.

01.03-04.08.122.

340.15(38):341.63 Денисенко В. Міжнародний арбітраж у Стародавній Греції / *В. Денисенко* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 6. — С. 71—74.

Досліджено зародження арбітражної практики у Стародавній Греції. Проаналізовано особливості та види арбітражних (третейських) судів у міждержавних відносинах Стародавньої Греції. Зазначено щодо помилкового твердження, що міжнародний арбітраж сформувався як інститут міжнародного права в ці часи, оскільки така практика застосовувалась лише у відносинах між грецькими полісами. У джерелах не зафіксовано випадків арбітражних судів між грецькими державами і державами за межами Еллади.

01.03-04.08.123.

340.15:342.37(410) Долиновский С. Л. Палата общин парламента Великобритании и двухпартийная система в конце XIX — первой половине XX века / *С. Л. Долиновский* // История государства и права. — 2008. — № 20. — С. 35—36.

Проанализировано формирование конституционализма и парламентаризма в Великобритании, которое обусловлено рядом факторов, важ-

нейшим из которых является ее географическое положение. Установлено, что в конце XIX — начале XX в. в Великобритании постепенно сформировалось всеобщее, равное избирательное право при тайном голосовании. В рассматриваемый период окончательно продолжала формироваться двухпартийная система, которая стала принципом британского конституционного строя. Охарактеризованы этапы формирования двухпартийной системы.

01.03-04.08.124.

340.15:343.13 Дядченко А. А. Историческая ретроспектива становления и развития уголовно-процессуального статуса начальника органа дознания / *А. А. Дядченко* // История государства и права. — 2008. — № 15. — С. 10—12.

Рассмотрена историческая ретроспектива правового положения начальника органа дознания как участника уголовного судопроизводства. Сформулирована периодизация этапов формирования статуса начальника органов дознания, которая основана на нормативных актах. Определено, что в результате исторического развития российского уголовного судопроизводства процессуальный статус начальника органа дознания был трансформирован из полномочий большого количества специальных государственных должностей, первыми являлись волостели и наместники в XIII—XV в. Отмечено, что несмотря на длительный исторический путь проб и ошибок, в настоящее время, как и на первом этапе, отсутствует четкая процессуальная регламентация полномочий начальника органа дознания.

01.03-04.08.125.

340.15:347.97/99(470)«17» Ефремова Н. Н. Судебные органы в период становления государственного механизма Российской империи / *Н. Н. Ефремова* // Право и политика. — 2008. — № 8. — С. 2039—2044.

Установлено, что формирование судебной системы структурно и функционально обособленной от административных и иных органов в механизме государственного управления России началось в первой четверти XVIII века. Проанализированы этапы судебной реформы. Отмечено, что разделение судебной, исполнительной и законодательной государственной власти — закономерность государств западной цивилизации эпохи Нового времени.

01.03-04.08.126.

340.15:347.99(470)«18» Захаров В. В. Словесные суды в системе отечественной гражданской юрисдикции первой половины XIX в. / *В. В. Захаров* // История государства и права. — 2008. — № 15. — С. 22—23.

Выделены и проанализированы два вида словесных судов, которые существовали в первой половине XIX века: в частях города и торговые. Установлено, что безуспешность деятельности рассмотренных судов связана с неразвитостью

основной массы городского населения. Отмечено, что словесные суды были ориентированы на примирение сторон, и успех их деятельности напрямую зависел от готовности тяжущихся договориться, что было невозможно без осознания ценности свободы и социальных регуляторов. Однако правовому сознанию населения, убежденному в том, что основной функцией права является принуждение, был свойствен правовой нигилизм, а свобода зачастую ассоциировалась с произволом. Определено, что словесные суды продемонстрировали низкую эффективность.

01.03-04.08.127.

340.15(430)«12»:352 Кобилецкий М. Виникнення магдебурзького права / М. Кобилецький // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 47. С. 35–43.

Висвітлено виникнення магдебурзького права та показано роль у цьому процесі королівських грамот та привілеїв. Проаналізовано структуру та повноваження органів міського самоврядування Магдебурга. Зазначено, що структура міського самоврядування Магдебурга була взята за основу міста і села Центрально-Східної Європи, що володіли цим правом.

01.03-04.08.128.

342.3(437.6)«1939/44» Копча В. В. Конституційна система Словачької Республіки Й. Тісо (1939–1944 рр.): історико-правові аспекти / В. В. Копча // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 63–65.

Проаналізовано особливості конституційної системи словацької держави у період її незалежності 1939–1944 років. Охарактеризовано специфіку політичного режиму цього державного утворення. Зазначено, що авторитарний режим переважно опирався на конституційні норми. Визначено, що Конституція навіть формально не передбачала принципу поділу влади. Наголошено, що президент і виконавча влада домінували в системі владно-інституційних відносин.

01.03-04.08.129.

340.15:351.746(470.620)«1941/45» Лысов В. А. Роль органов НКВД-НКГБ в борьбе с государственными преступлениями в период Великой Отечественной войны (на примере Краснодарского края) / В. А. Лысов // Право и политика. 2008. № 7. С. 1763–1767.

На основании проведенного анализа определено, что в период Великой Отечественной войны органы НКВД-НКГБ играли решающую роль в борьбе с преступлениями против государственных интересов. Они наделялись необходимыми полномочиями, выполняли практически весь объем соответствующей оперативно-розыскной и следственной работы. Отмечено, что

в целях совершенствования деятельности анализируемых органов проводились организационно-структурные изменения, в том числе было осуществлено слияние двух ведомств, а затем их разъединение. Установлено, что практика деятельности органов внутренних дел и госбезопасности на территории Краснодарского края показала в целом достаточно высокий уровень ее эффективности, однако при этом имели место и нарушения законности.

01.03-04.08.130.

340.15(470.25):343.76 Оспенников Ю. В. Перевет и поджог в древнерусском праве / Ю. В. Оспенников // Право и политика. 2008. № 6. С. 1517–1520.

Определено, что перевет относится к числу преступлений, которые встречаются только в Псковской Судной грамоте и до нее не регулировались никакими другими источниками права. Однако сам термин, равно как и состав преступления, существовал задолго до Грамоты. Дано определение данного понятия. Представлен анализ данного преступления в древнерусском праве, в том числе в сравнении с поджогом.

01.03-04.08.131.

347(436)«1812» Панич Н. Цивільний кодекс Австрії 1812 року та його застосування на території Галичини / Н. Панич // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 47. С. 50–54.

Досліджено історію прийняття цивільного кодексу Австрії 1812 р. та його застосування на території Галичини. Проаналізовано передумови розробки, затвердження цього кодексу. Охарактеризовано погляди вітчизняних та зарубіжних учених на дану проблематику.

01.03-04.08.132.

340.15:343.535(470) Резго В. Г. История становления и развития уголовной ответственности за криминальные банкротства в российском праве / В. Г. Резго // Юридические науки. 2008. № 5. С. 89–90.

Проанализирована история становления и развития норм российского уголовного права, устанавливающих ответственность за криминальное банкротство. Отмечено, что история законодательства о несостоятельности делится традиционно на три неравных этапа. Первый этап — от древнейших времен до революции 1917 г., второй этап — советский период, а также конкурсное право времен новой экономической политики, третьим периодом, постсоветским, является современный этап развития законодательства о несостоятельности и банкротстве. Определено, что в зависимости от формы и степени вины должника Русская правда выделяла три классификационных вида несостоятельности. Указано, что в качестве преступного деяния рассматривалось лишь злонамеренное банкротство, сопряженное с бегством должника в другую страну.

01.03-04.08.133.

340.15:347.97/99(470)«1864» Станкевич Г. В. Роль юридической науки в проведении судебной реформы 1864 г. / Г. В. Станкевич // История государства и права. — 2008. — № 17. — С. 19—22.

Сформулирована цель судебной реформы 1864 г.: ослабление бюрократического всевластия и произвола, обеспечение прав личности, простор общественной самостоятельности, расширение свободы слова и научного исследования, без которых невозможно общественное благосостояние. Показано, что участие профессиональных юристов в подготовке и проведении реформы свидетельствует о серьезных завоеваниях юридической науки, права и появлении нового начала в официальных сферах. Европейские публично-правовые достижения получили открытый доступ к российской законодательной практике. Установлено, что эти преобразования стали рубежом в истории России, хотя некоторые пережитки сохранились.

01.03-04.08.134.

340.15:331.53(470)«18/19» Фофанова Н. П. История становления трудового посредничества в России (конец XIX — XX в.) / Н. П. Фофанова // История государства и права. — 2008. — № 11. — С. 20—21.

Проанализирован российский опыт развития посредничества в конце XIX — начале XX в. Указано, что его формы менялись в зависимости от потребностей участников рынка труда. Охарактеризованы три основных типа посреднических организаций: биржа труда, справочное бюро, посредническое бюро труда. Они охватывали значительное число нуждающихся, имели сравнительно четкую организацию, хотя не всегда и не везде ответственность работников, предлагающих посреднические услуги, была достаточной. Определено, что существовали и коммерческие службы, но во всех случаях провозглашалось единое правило — принуждение к труду.

01.03-04.08.135.

340.15:347.995(470) Холодова Е. И. К вопросу о мировых учреждениях в дореволюционной России / Е. И. Холодова // Право и государство: теория и практика. — 2008. — № 10. — С. 87—90.

Раскрыт исторический опыт зарождения и становления института мировых учреждений. Выделено и проанализировано три основных этапа, которые совпадают с периодами истории русского права. Указано, что функционирование мировых учреждений до Судебной реформы 1864 г. способствовало законодательному оформлению института мировых судей как государственно-правового явления в условиях российской государственности и имеющего национальное своеобразие.

01.03-04.08.136.

340.15:351.74(470)«18» Чернов О. В. Державне забезпечення службовців поліції Російської імперії у пореформений період (друга половина XIX століття) / О. В. Чернов // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 4. — С. 144—150.

Проведено комплексний аналіз безперервності, історичної обумовленості й поступальності становлення та розвитку механізму соціального страхування під час модернізації державного апарату охорони правопорядку та боротьби зі злочинністю за часів «великих реформ» XIX ст. у Російській імперії, до складу якої входила більшість українських земель. Досліджено законодавства, норми адміністративного, трудового та колективно-договірного права, якими регулювалися механізми соціального захисту. Розглянуто зв'язок військової та поліцейської реформ 60—70-х років XIX ст. та охарактеризовано декілька етапів.

01.03-04.08.137.

340.15:343.23(470) Шкредова Э. Г. Совокупность преступлений по уголовному законодательству и доктрине второй половины XIX в. / Э. Г. Шкредова // Государство и право. — 2008. — № 8. — С. 64—68.

Дана характеристика совокупности преступлений и ее уголовно-правовых последствий по законодательству второй половины XIX в. В исследуемом историческом источнике Уложении о наказаниях уголовных и исправительных 1845 г. выделено три формы множественности преступлений: совокупность преступлений, повторение (рецидив) и неоднократность. Подробно проанализирована совокупность преступлений. Установлено, что в доктрине уголовного права второй половины XIX в. также выделялось три группы правил назначения наказания: правила арифметического сложения (Kumulationsprinzip), поглощения (Absorbionsprinzip), правила увеличения последнего наказания (т.е. фактически использование правил юридического сложения). Отмечено, что отдельные положения доктрины следовало бы использовать российскому законодателью: рекомендацию о поглощении пожизненным лишением свободы или смертной казнью более мягких видов наказаний.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

А в т о р е ф е р а т и

01.03-04.08.138.

340.12«18/19»:340.115(043.5) Меленко О. В. Методологія правознавства в науковій спадщині Б. О. Кістяківського : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Меленко Оксана Володимирівна ; ОНЮА. — О., 2008. — 21 с.

Вперше на монографічному рівні комплексно аналізується наукова спадщина одного з вітчиз-

няних учених-правознавців дореволюційного періоду Б. О. Кістяківського у галузі розробки методологічних проблем правознавства і виявляється значення його методологічних ідей для сучасної правової науки. Виявлено зміст результатів теоретико-методологічних пошуків Б. О. Кістяківського за основними напрямками: стан і проблеми пізнання права, завдання правової науки; методологічна природа правової науки; співвідношення і взаємодія у пізнанні права філософії, соціальних наук і правознавства; методологічні особливості загальної теорії права, співвідношення загальної теорії права з догматичною юриспруденцією та філософією права; необхідність методологічного плюралізму і синтетичний підхід до пізнання права; деякі методологічні аспекти вивчення держави як правового явища, методологічні труднощі в науці про державу; методологічні проблеми історико-правових досліджень. Аргументовано тезу про те, що Б. О. Кістяківський не був прихильником якогось конкретного дослідницького підходу, як це прийнято вважати, а схилився до синтетичної (інтегральної) теорії права, здійснивши при цьому значний внесок у соціологічне вивчення права, а також у розробку багатьох загальнотеоретичних проблем права і держави. Обґрунтовано, що плюралістична (синтетична) концепція Б. О. Кістяківського є однією з перших у світовій правовій думці й першою в українській правовій науці. Виявлено основні постулати і недоліки цієї концепції. Визначено основні аспекти концепції загальної теорії права Б. О. Кістяківського, його погляди стосовно методологічних труднощів у науці про державу, проблем історико-правових досліджень та ін. Виявлено значення, наукову цінність і конструктивну роль методологічних ідей Б. О. Кістяківського для сучасної правової науки.

С т а т т і

01.03-04.08.139.

343.24(477)(092) Бондарук Т. І. Кримінально-правові погляди академіка Онікія Малиновського / Т. І. Бондарук // *Правова держава: щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України*. К., 2008. Вип. 19. С. 33–38.

Розглянуто частину наукової спадщини академіка О. Малиновського, яка стосується дисциплін криміналістичного циклу. Окреслено позицію вченого: науковий підхід до всієї сукупності кримінально-правових явищ; ідея створення у місцях позбавлення волі середовища, адекватного вільному життю, з тим, щоб було можливим повернутися до нього після звільнення. Наголошено, що пріоритет віддається якісним, а не кількісним змінам. Зазначено, що болюча для академіка О. О. Малиновського проблема перетворення пенітенціарної системи зі знаряддя покарання ув'язнених на засіб їх ресоціалізації ще чекає свого вирішення.

01.03-04.08.140.

340.123(37) Луковская Д. И. Становление политико-правовой мысли в Древней Греции / Д. И. Луковская // *История государства и права*. — 2008. — № 11. — С. 25–29.

Определено, что в политико-правовых учениях Древней Греции и всей античной цивилизации коренятся истоки европейского понимания права, политики государства. С одной стороны, существует преемственность этих учений с политико-правовой мыслью Древнего Востока, а с другой — античные политико-правовые теории отличаются столь значительным своеобразием, что их преемственная связь с последующим развитием европейских и новоевропейских идей в области политики и права обнаруживается лишь в позднейшие эпохи. Выделены и проанализированы три основных этапа в формировании и развитии политико-правовой мысли в Древней Греции. Дано разъяснение понятия «полис». Указано, что особенности последующего развития политико-правовой мысли в Древней Греции обусловлены, прежде всего, уникальностью полиса как формы политического общения.

01.03-04.08.141.

321.1(450)«13» Лунарев Г. П. Политико-правовые взгляды Марсилия Падуанского / Г. П. Лунарев // *Право и политика*. 2008. № 7. С. 1741–1749.

Проанализирован трактат Марсилия Падуанского «Defensor pacis» («Защитник мира»), который вышел на свет летом 1324 года. Определено, что сквозной линией трактата, глубоко встревожившего католическую верхушку, является аргументированное опровержение ее властных амбиций как главной и особой причины социальных бедствий тогдашнего европейского общества. Охарактеризованы историческое значение и оценки «Защитника мира».

01.03-04.08.142.

340.15(470)«18» Рубаник С. А. Западная политико-правовая мысль и формирование взглядов П. И. Пестеля и Н. М. Муравьева на государство и право / С. А. Рубаник // *Право и политика*. 2008. № 6. С. 1495–1499.

На основе проведенного анализа установлено, что на процессах формирования взглядов П. И. Пестеля и Н. М. Муравьева на государство и право сказались влияние произведений западноевропейских и североамериканских «светил вольнолюбия» и личные впечатления, вынесенные вождями декабристов из заграничного похода русской армии, а также при разработке своих проектов они опирались на конституционный опыт других государств. Тем не менее определяющим фактором для содержательной стороны проектов будущего нового государственного устройства России для декабристов выступала все же русская действительность.

01.03-04.08.143.

342.37(4) Серегин А. В. Учения о наилучшей организации монархической формы правления в зарубежной политико-правовой мысли / А. В. Серегин // Право и политика. — 2008. — № 7. — С. 1730—1740.

Проделан ретроспективный анализ исторического развития самодержавия в политико-правовой мысли Западной Европы. Установлено, что античные философы считали монархическое правление формой организации публичной власти в государстве, которую следует усовершенствовать, совместив в ней черты аристократии и демократии. Средневековые апологеты самодер-

жавия склонялись к теократическому правлению во главе с Понтификом Ватикана, обладающим верховной властью над светскими государствами. Ученые Нового времени переработали наследие Древних Греции и Рима, отвергли теологические взгляды католической церкви, результатом чего явилось обоснование теории конституционной монархии, основанной на принципах разделения властей, народного суверенитета и религиозного плюрализма. Определено, что на протяжении тысячелетий в единоличной власти крупнейшие мыслители человечества видели оплот справедливости и гражданской свободы.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Книги

02.03-04.08.144.

342.7(477)(082) Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави: матеріали міжнар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студентів, присвяч. пам'яті видат. учених-юристів П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Конейчикова, Одеса, 21–22 листоп. 2008 р. / за заг. ред. Ю. М. Оборотова. — О.: Фенікс, 2008. — 518 с.

Подано стислий огляд доповідей і повідомлень, які увійшли у програму Міжнародної наукової конференції правників-початківців «Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави», організованої Одеською національною юридичною академією, Львівським національним університетом ім. Івана Франка, Львівською лабораторією прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПРН України.

02.03-04.08.145.

342.228(477) Белов О. Ф. Український тризуб: Історія дослідження та історичний реконструкт: монографія / О. Ф. Белов, Г. І. Шаповалов; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. — Запоріжжя: Дике Поле, 2008. — 264 с.

Досліджено історію вивчення українського тризубу у XIX ст. Показано спроби багатьох дослідників досягнути його походження та їх намагання зрозуміти значення цього знаку. Доведено, що сучасний Державний герб України походить від двох прадавніх язических та християнських символів — хреста та якоря, які уособлюють віру та націю на спасіння.

02.03-04.08.146.

342.8(4) Європейський демократичний дорожок у галузі виборчого права: матеріали Венеціан. комісії, ОБСЄ/БДПМ, ПАРЕ / за ред. Ю. Ключковського. — К.: ФАДА, 2008. — 340 с.

До збірки увійшли доповіді, висновки, резолюції, рекомендації авторитетних міжнародних організацій Ради Європи, у тому числі: Європейської комісії за демократію через право (Венеціанська комісія), Парламентської Асамблеї Ради Європи, Конгресу місцевих і регіональних влад, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Бюро демократичних інституцій та прав людини. Матеріали стосуються галузі виборчого права та деяких суміжних питань.

02.03-04.08.147.

342.57(477) Законотворчість: участь громадськості у законодавчому процесі / уклад.: А. М. Євгенєва, Ю. Г. Шкарлат. — К.: Заповіт, 2008. — 96 с.

Досліджено три проблеми, які вимагають вирішення для забезпечення активної участі українських громадян у процесі прийняття публічно-владних рішень: науково-теоретична; юридично-прикладна; соціальна. Перша частина книги розкриває теоретичні і правові засади співпраці законодавчої влади та громадськості. Друга частина висвітлює інформаційні ресурси українського парламенту. Проведено порівняльний аналіз співпраці органів законодавчої влади з громадськістю у деяких державах з парламентською формою урядування.

02.03-04.08.148.

342.7(477)(075.8) Колодій А. М. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні: підручник / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. — К.: Правова єдність, 2008. — 352 с.

Здійснено дослідження і вивчення поняття, предмета, методології, змісту, внутрішньої і зовнішньої форми прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні, історії виникнення і розвитку прав людини, ролі громадянського суспільства і правової держави в їх забезпеченні, конституційного закріплення можливостей та гарантій їх реалізації, міжнародного й конституційного механізму здійснення прав, свобод і обов'язків людини і громадянина в Україні.

02.03-04.08.149.

342.7(477)(063) Конституційні права, свободи і обов'язки людини і громадянина в Україні / за ред. Ю. С. Шемшученка. — К.: Юрид. думка, 2008. — 252 с.

Розкрито сутність і зміст конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні. Проаналізовано основні конституційні права, свободи і обов'язки. Висвітлено механізм їх забезпечення. Питання забезпечення прав і свобод людини і громадянина розкрито крізь призму міжнародних і європейських стандартів у галузі прав людини. Книга присвячена 60-й річниці Загальної декларації прав людини.

02.03-04.08.150.

342(477)(063) Матеріали круглого столу з актуальних проблем конституційного права, (24 квітня 2008 року, Криворізький факультет Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ) / редкол.: В. А. Мисливий, О. М. Азовський, В. М. Федченко [та ін.]. — Д.: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2008. — 108 с.

Вміщено матеріали круглого столу, в якому взяли участь науковці, викладачі, ад'юнкти, курсанти і студенти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ та його Криворізького факультету. Тематика публікацій охоплює актуальні проблеми конституційного права, питання прав і свобод людини у правоохоронній діяльності.

02.03-04.08.151.

342.5(477) Мінченко Р. М. Теоретико-правові проблеми організації та функціонування державної влади в умовах модернізації механізму української державності: монографія / Р. М. Мінченко. — О.: Фенікс, 2008. — 320 с.

Досліджено питання, пов'язані з розробкою та реалізацією комплексу правових, політичних та організаційних заходів розвитку суверенної державності в умовах модернізації механізму Української держави. Комплексно проаналізовані теоретико-методологічні проблеми державної влади України та сучасної державності. Досліджено питання політико-правової трансформації взаємовідносин між людиною та державною владою. Визначено особливості функціонування та розвитку місцевого самоврядування, його вплив на модернізацію механізму сучасної держави.

02.03-04.08.152.

342(477) Прієшкіна О. В. Конституційний лад України: актуальні питання становлення, інституціоналізації та розвитку: моногр. дослідж. / О. В. Прієшкіна; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. — О.: Фенікс, 2008. — 280 с.

Дослідження присвячено актуальним проблемам становлення, інституціоналізації та розвитку конституційного ладу України. Визначено теоретичні засади становлення та розвитку конституційного ладу, зокрема розкрито поняття, засади, систему, зміст, принципи основ конституційного ладу, поняття та систему гарантій. Приділено увагу ролі та значенню конституційного ладу України для становлення, організації та функціонування держави в умовах ринкових відносин. Запропоновано практичні рішення колізій, що виникають у цій сфері, а також сформульовано пропозиції щодо вдосконалення національного законодавства. Проаналізовано основні міжнародно-правові аспекти основ конституційного ладу України у контексті світової правової глобалізації.

02.03-04.08.153.

342(477)(075.8) Совгіря О. В. Конституційне право України: навч. посіб. / О. В. Совгіря, Н. Г. Шукліна. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 632 с.

Висвітлено питання щодо: характеристики конституційного права як галузі національного права України, основ учення про Конституцію, основ конституційного ладу України, конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні, конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні, форм безпосередньої демократії (прямого народовладдя), конституційно-правових основ організації і здійснення державної влади в Україні, законодавчої влади в Україні, конституційно-правового статусу Президента України, виконавчої влади в Україні, судової влади та прокуратури в Україні, Конституційного Суду України, територіального устрою України, місцевого самоврядування в Україні.

Автореферати

02.03-04.08.154.

342.511(47+44)(043.3) Волощук О. Т. Інститут Президента у Франції, Росії та Україні: конституційні норми і політична практика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Волощук Оксана Троянівна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

На основі узагальнення результатів, отриманих із зазначеної проблеми вітчизняними і зарубіжними дослідниками, а також аналізу конституційних норм і політичної практики проведено порівняльно-правове дослідження процесів становлення, розвитку та функціонування інституту президентства у Франції, Росії та Україні. Досліджено причини введення поста президента, фактори, які вплинули на формування специфічних рис французького, російського та українського інститутів президентства. Центральне місце відведено дослідженню юридичного і фактичного становища президентів у механізмі здійснення державної влади цих країн. Проаналізовано конституційні функції та повноваження, проблеми їх перевищення як джерела конфліктів між главою держави і парламентом. Уперше зроблена спроба аналізу ролі та місця правових актів і допоміжних органів при главі держави у виконанні ним покладених на нього функцій і повноважень.

02.03-04.08.155.

342.552.3(043.3) Зубенко Г. В. Конституційно-правовий статус Рахункової палати Верховної Ради Автономної Республіки Крим: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Зубенко Ганна Вікторівна; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 19 с.

Розкрито правову природу та здійснено класифікацію контрольно-рахункових органів, проведено комплексне дослідження проблем становлення і розвитку їх в Україні. Розкрито концептуальні основи моделі Рахункової палати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, а саме: визначено порядок її формування і структуру, принципи організації і діяльності; проаналізовано сутність та зміст завдань, функцій та гарантій діяльності контрольно-рахункового органу автономії. Визначено конкретні практичні пропозиції і рекомендації щодо удосконалення конституційно-правового статусу Рахункової палати Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

02.03-04.08.156.

342.53(477)(043.9) Майданник О. О. Теоретичні проблеми контрольної функції парламенту України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.02 / Майданник Олена Олексіївна; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2008. — 39 с.

Досліджено питання теорії контрольної функції Верховної Ради України. Розроблено авторські визначення понять: функції Верховної

Ради України; функція парламентського контролю; напрями парламентського контролю; форма парламентського контролю; метод парламентського контролю; правовідносини із здійснення парламентського контролю. Визначено і проаналізовано напрями парламентського контролю в Україні, види та принципи контрольної діяльності парламенту, форми та методи її реалізації. Досліджено проблеми правового регулювання парламентського контролю в Україні, правозастосовного процесу реалізації українським парламентом контрольної функції. Проаналізовано роль контрольної функції Верховної Ради України у здійсненні нею інших парламентських функцій, визначено місце парламентського контролю у системі державного контролю.

02.03-04.08.157.

342.5(477)(043.3) Сав'як О. В. Правовий звичай у системі джерел конституційного права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Сав'як Олексій Вікторович; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено теоретичні проблеми правового звичая як важливої складової системи джерел сучасного конституційного права України. Пропонуються нові підходи до визначення джерел конституційного права та їх системи. Досліджено поняття конституційно-правового звичая, його юридичні ознаки, генезис цього джерела конституційного права та проблеми його класифікації. Приділено увагу дослідженню функціональних властивостей правового звичая як складової системи сучасних джерел конституційного права України. Обґрунтовано і введено у науковий обіг категорію «функції конституційно-правового звичая» та здійснено класифікацію основних напрямів і видів цього джерела права, які є предметом конституційного права. Здійснено постановку наукової проблеми про механізм реалізації функцій конституційно-правового звичая.

Статті

02.03-04.08.158.

347.77(477) Алаєв К. Ю. Особливості діяльності органів внутрішніх справ щодо захисту прав інтелектуальної власності / К. Ю. Алаєв // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. Запоріжжя, 2008. № 1. С. 48–52.

Проаналізовано сучасні проблеми у сфері інтелектуальної власності та надано рекомендації для своєчасного реагування органами внутрішніх справ на правопорушення та прийняття відповідних заходів. Обґрунтовано роль підрозділів Державної служби боротьби з економічними злочинами у сфері інтелектуальної власності. Зосереджено увагу на завданнях цих підрозділів та їх особливостях.

02.03-04.08.159.

351.746 Антонов В. О. Особливості конституційно-правових відносин у галузі національної безпеки / В. О. Антонов // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 201–205.

Підкреслено, що серед більшості вітчизняних і зарубіжних учених не має єдності у баченні та тлумаченні сутності та змісту юридичної природи конституційних правовідносин. З'ясування сутності та змісту конституційно-правових відносин у галузі національної безпеки розкрито через виявлення юридичної природи конституційних правовідносин взагалі. Визначено класифікацію та ознаки конституційно-правових відносин у галузі національної безпеки. Відмічено, що важливим складовим елементом конституційно-правових відносин, щодо яких здійснюється діяльність суб'єктів у галузі національної безпеки, є їх об'єкти. Доведено, що суб'єкти й об'єкти конституційно-правових відносин у галузі національної безпеки становлять зміст цих відносин, проте їх не вичерпують.

02.03-04.08.160.

342.5(477) Бабенко К. Конституційно-правові механізми збалансування влади в процесі взаємодії уряду і парламенту / К. Бабенко // Вісник Центральної виборчої комісії. — 2008. — № 3. — С. 76–82.

Досліджено основні конституційні механізми впливу парламенту на виконавчу владу та основні конституційні механізми впливу виконавчої влади на парламент, які застосовуються у сучасній світовій конституційній практиці. Проаналізовано основні проблеми конституційного збалансування влади у процесі сучасного розвитку України.

02.03-04.08.161.

342.511 Барабаш Ю. Г. Імпічмент як форма конституційно-правової відповідальності й засіб урегулювання державно-правових конфліктів / Ю. Г. Барабаш // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 96. — С. 44–53.

Досліджено інститут імпічменту як форму врегулювання державно-правових конфліктів. Проаналізовано практику застосування такої форми відповідальності в Литві, Південній Кореї та США. З'ясовано роль конституційного суду, правові позиції щодо вказаної підстави відповідальності, що дозволяють пролити світло на важливе питання сутності імпічменту.

02.03-04.08.162.

342.4(477).001.73 Барабаш Ю. Г. Конфліктотензійний потенціал конституційної реформи (правовий аналіз) / Ю. Г. Барабаш // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 121–127.

Окреслено проблеми реформування механізмів

му внесення змін до Конституції України з точки зору його конфліктності та можливостей конституційної реформи стати засобом подолання державно-правових конфліктів. Підкреслено, що використання референдуму при проведенні конституційної реформи не слід визнавати абсолютно надійним засобом ефективного та демократичного реформування Основного Закону. Визначено обставини, які можуть призвести у майбутньому до того, що чергова конституційна реформа зможе спричинити чергову конституційну кризу в країні.

02.03-04.08.163.

342:316.285 Барабаш Ю. Г. Попередження і врегулювання державно-правових конфліктів: теоретико-методологічні засади / Ю. Г. Барабаш // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 34–42.

Проаналізовано наявний у науковій літературі термінологічний диспут стосовно стадії завершення конфліктного протистояння. З'ясовано встановлення основних форм попередження і врегулювання державно-правових конфліктів. Досліджено державно-правовий експеримент як форму запобігання протистоянням. Наголошено на тому, що подібного роду заходи не тільки могли б стати плацдармом для подальшого реформування державно-владних відносин, а й мати серйозне попереджувальне значення у державно-правовій конфліктології.

02.03-04.08.164.

342(477) Барабаш Ю. Г. Про співвідношення категорії «державно-правовий конфлікт» з іншими суміжними категоріями / Ю. Г. Барабаш // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 5. С. 7–14.

З'ясовано сутність змісту явища державно-правового конфлікту та виявлено зовнішні прояви наявності конфронтації між суб'єктами. Встановлено у конституційно-правовій площині спільні ознаки та відмінності таких категорій, як «державно-правовий конфлікт», «конституційно-правовий спір» та «конституційна криза». Відмічено, що відмінною рисою конституційної кризи є перевага хаотичної динаміки розвитку державно-правових відносин, не контролюваність політичного процесу.

02.03-04.08.165.

342.5:340.132 Батанов О. В. Публічна влада як інститут конституційного права: концептуальні проблеми теорії / О. В. Батанов // Правова держава : щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. — Вип. 19. — С. 144–153.

У дослідженні конституційно-правових проблем інституціоналізації та функціонування публічної влади запропоновано синтетичний підхід за активного використання існуючих сьогодні методологічних і теоретичних напрацювань у галузі теорії конституційного права, теорії пра-

ва і держави та політології. Проаналізовано думки вчених-правознавців стосовно зазначеної теми. Звернуто увагу на те, що велике концептуальне значення у процесі аналізу атрибутних характеристик публічної влади та її видів і форм має те, що в основі публічної влади лежать публічні інтереси, які необхідно розуміти, як суспільні інтереси, що закріплені в праві та забезпечені суспільством або державою. Відзначаючи багатомірність та багатоаспектність феномена влади, автор виходить з концептуальної позиції, що джерелом влади є організація суспільства, для якого вона є важливою функцією, яка забезпечує впорядковувачий, регулюючий вплив на всі основні сфери суспільного життя.

02.03-04.08.166.

342.4(477) Бисага Ю. М. Зміна основного закону: проблеми регламентації / Ю. М. Бисага, Д. М. Белов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 94–96.

Здійснено аналіз поняття змін до Конституції. Визначено деякі особливості внесення змін до Конституції України. Звернуто увагу на те, що конституційні зміни об'єктивно привносять у суспільство, політичну ситуацію елементи нестабільності та незгод.

02.03-04.08.167.

342.5:565.2 Бисага Ю. Ю. Окремі особливості застосування конституційної відповідальності вищих органів державної влади / Ю. Ю. Бисага // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 172–173.

Визначено сутність та зміст поняття «конституційно-правова відповідальність». З'ясовано її співвідношення з іншими видами відповідальності у праві. Вказано на необхідність розрізняти випадки застосування конституційної відповідальності як засобу політичного тиску та конституційної відповідальності як стягнення за порушення норм конституційного права.

02.03-04.08.168.

342.553(477) Бідей О. Реалізація теорії субсидіарності у практиці державного будівництва України / О. Бідей // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 103–107.

Вірішено питання щодо дії в Україні принципу субсидіарності, який закріплений в Європейській хартії місцевого самоврядування. З'ясовано, яким чином він впроваджується у державне будівництво України. Зазначено, що в Україні діє централізована система влади й управління, яка у багатьох випадках стримує ініціативу територіальних утворень і, відповідно, їх саморозвиток.

02.03-04.08.169.

342.846(477) Богашов О. Освітні та професійні вимоги до членів дільничних виборчих комісій в Україні / *О. Богашов* // *Вибори та демократія*. — 2008. — № 1. — С. 11–16.

Розглянуто організаційно-правові аспекти діяльності дільничних виборчих комісій в Україні. Проаналізовано основні вимоги, що висуваються до осіб, які претендують на посаду члена дільничної виборчої комісії. Запропоновано змінити освітні та професійні вимоги, що висуваються до даної категорії осіб. Пропозиції обґрунтовано, виходячи із завдань, що ставляться перед членами дільничних виборчих комісій.

02.03-04.08.170.

342.25 Бодрова І. І. Функції постійних комісій місцевих рад / *І. І. Бодрова* // *Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого*. Х., 2008. Вип. 97. С. 43–52.

Визначено системи функцій постійних комісій місцевих рад. Проаналізовано їх зміст та особливості реалізації. Відмічено, що у практичній роботі всі функції постійних комісій знаходяться у діалектичній єдності, взаємозумовленості і взаємозв'язаності.

02.03-04.08.171.

342.734:351.734(477) Боєва О. С. Особливості захисту трудових прав працівників ОВС України / *О. С. Боєва* // *Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук пр. / М-во внутр. справ України*. — Запоріжжя, 2008. № 1. С. 89–98.

Здійснено конкретизацію способів і умов реалізації конституційного права на працю в системі ОВС України. Надано методичні рекомендації щодо підвищення ефективності судового захисту в цій сфері правовідносин. Проведено кількісний аналіз судової практики вирішення трудових спорів, пов'язаних з реалізацією права на працю працівників ОВС України. Виявлено порушення прав людини при застосуванні норм трудового права та запропоновано заходи щодо їх недопущення.

02.03-04.08.172.

342.733(477) Боняк В. О. Конституційне право людини і громадянина на вищу освіту в Україні в контексті Болонської угоди / *В. О. Боняк* // *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ*. Д., 2008. Вип. 2. С. 68–72.

Висвітлено особливості забезпечення конституційного права на освіту в умовах модернізації системи вищої освіти в Україні. Сформульовано визначення поняття «конституційне право людини і громадянина на вищу освіту». Запропоновано шляхи пошуку гнучких меж втілення основних положень Болонської угоди.

02.03-04.08.173.

342.724(091) Василенко А. М. Історико-правове розуміння діаспор та національних меншин / *А. М. Василенко* // *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА*. — О., 2008. — Вип. 39. — С. 56–63.

Проаналізовано історико-правове розуміння діаспор та національних меншин. З'ясовано в історико-правовому аспекті такі поняття, як «діаспора» та «національні меншини». Обґрунтовано питання впливу правового забезпечення взаємовідносин на процеси самоідентифікації через створення правових механізмів самоорганізації. Зазначено, що дійова співпраця з українською діаспорою можлива тільки за наявності такої потреби в її середовищі та зусиль з боку владних структур обох країн, організаційних структур самого українства. Наголошено на необхідності враховувати, що діаспори перебувають в іншому правовому, політичному, соціально-економічному просторі та спрямовують свої зусилля на створення конструктивності відносин з країною походження, використання можливостей більш повно задовольняти свої потреби і сприяти розвитку батьківщини.

02.03-04.08.174.

342.729(477) Власенко О. Л. Законодавче регулювання права громадян на мирні збори / *О. Л. Власенко* // *Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ*. 2008. № 3. С. 92–97.

Розглянуто стан чинного законодавства у сфері регулювання права громадян на мирні збори. Проведено теоретико-правовий аналіз проекту законодавчого акта України з вказаної проблематики.

02.03-04.08.175.

342.726-053.2 Головченко В. Правові засади виховання та захисту прав дитини / *В. Головченко* // *Право України*. 2008. № 5. С. 88–91.

Проаналізовано чинне законодавство щодо захисту прав дитини. Наголошено на необхідності розглядати захист прав дітей як особливий самостійний інститут у системі правового захисту прав людини, а права і свободи дітей як самостійний об'єкт правового захисту. З метою подальшого забезпечення правового та соціального захисту неповнолітніх, поліпшення умов утримання та виховання дітей у державних закладах, попередження дитячої бездоглядності, правопорушень і злочинів неповнолітніми на державному рівні запропоновано розв'язати низку наведених проблем.

02.03-04.08.176.

342.553 Гончаренко В. Організаційно-правовий механізм взаємодії місцевих рад та органів самоорганізації населення / *В. Гончаренко* // *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 5. С. 42–45.

Досліджено теоретико-правову проблематику

організаційно-правового механізму взаємодії місцевих рад та органів самоорганізації населення. Визначено перспективи розвитку й вказано на необхідність вдосконалення українського законодавства з питань взаємодії місцевих рад з органами самоорганізації населення при вирішенні питань місцевого значення, надання соціальних послуг громадянам членам територіальної громади.

02.03-04.08.177.

342.537(477) Грозіцька Т. М. Коаліційні уряди: світовий досвід та політична практика сучасної України / Т. М. Грозіцька // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. — С. 285—292.

Узагальнюючи досвід демократичних країн та враховуючи українські політичні реалії, запропоновано можливі моделі коаліційних урядів для України. Завдання ускладнюється тим, що більшість українських політичних партій не мають стійких ідеологічних орієнтацій, й тому важко спрогнозувати можливі комбінації політичних сил у коаліційних кабінетах. Запропоновано провести таку реформу політичної системи, внаслідок якої політичні інститути зумовлюватимуть поведінку політичних лідерів, а не навпаки.

02.03-04.08.178.

342(477) Данилюк Ю. Про поняття об'єктів конституційних правовідносин / Ю. Данилюк // Право України. 2008. № 8. С. 9—14.

Проаналізовано всі наукові позиції стосовно проблемних питань щодо об'єктів конституційних правовідносин. Зазначено, що вчення про об'єкти конституційних правовідносин цілком відповідає потребам подальшого розвитку науки конституційного права, адже виключає односторонній підхід до вивчення конституційно-правових явищ. Запропоновано більш широке визначення поняття об'єктів конституційних правовідносин.

02.03-04.08.179.

342.811 Дерев'янка С. Віковий ценз учасників виборів і референдумів за конституціями світу: порівняльно-правовий аналіз / С. Дерев'янка // Вибори та демократія. 2008. № 1. С. 17—24.

Узагальнено особливості закріплення конституційними актами держав світу вікового цензу здійснення громадянами суб'єктивного активного виборчого права. Висловлено міркування щодо доцільності його зміни в Україні.

02.03-04.08.180.

342.8(477) Дерев'янка С. Джерела фінансування всеукраїнського референдуму: проблеми і перспективи законодавчого регулювання / С. Дерев'янка // Вибори та демократія. 2008. № 2. С. 11—20.

Узагальнено стан та проблеми нормативно-правового регулювання джерел фінансування, ініціювання, підготовки та проведення все-

українського референдуму. Висловлено міркування щодо шляхів його удосконалення.

02.03-04.08.181.

342.4:342.573(477) Дерев'янка С. М. Генеза ідеї прийняття Конституції референдумом у конституційних актах України / С. М. Дерев'янка // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. — С. 147—154.

Проаналізовано тексти відомих українських конституцій, як прийнятих, так і не реалізованих проектів. З'ясовано витоки ідеї оновлення Конституції України за допомогою використання інституту конституційного референдуму. Зазначено, що, незважаючи на комплексний характер конституційного регулювання, залишаються невизначеними підказані вітчизняним і зарубіжним досвідом проблеми чіткого визначення у Конституції України основних принципів, видів і предметів референдумів і, головне, механізму та гарантій реалізації їх рішень.

02.03-04.08.182.

342.72/73(477) Джумурат Є. І. Питання взаємодії конституційних прав і обов'язків у механізмі правового забезпечення задоволення публічних інтересів / Є. І. Джумурат // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 120—124.

Визначено конституційні обов'язки через розкриття їхнього місця у зазначеному механізмі. Проаналізовано думки дослідників щодо сутності конституційних обов'язків громадян. Запропоновано розглядати конституційний обов'язок людини і громадянина як матеріально обумовлену необхідність у певній поведінці особи, межі якої визначені нормами Конституції, з метою використання певних благ і цінностей для задоволення приватних і публічних потреб і інтересів на основі їхньої єдності та взаємодії. Визначено особливості взаємодії прав і обов'язків суб'єктів конституційного права. З'ясовано призначення конституційних обов'язків (у взаємодії з конституційними правами) людини і громадянина в Україні у механізмі правового забезпечення ефективності задоволення публічних інтересів.

02.03-04.08.183.

342.721(477)+342.737(477) Дзюбановський Ю. І. Реалізація конституційного права людини на свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні громадянами України / Ю. І. Дзюбановський // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 115—119.

Охарактеризовано реалізацію конституційного права на свободу пересування та вільний

вибір місця проживання в Україні громадянами України. Розглянуто міграційні процеси у середовищі національних меншин України. Визначено основні проблеми та перспективи розвитку у зазначеній сфері.

02.03-04.08.184.

342.7:329(477) Заворотченко Т. Політичні партії і громадські організації як гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні / Т. Заворотченко // Юридический вестник. — 2008. — № 2. — С. 20—25.

Досліджено ЗУ «Про політичні партії в Україні» та «Про об'єднання громадян» щодо питань захисту прав і свобод людини і громадянина. Проаналізовано роль ЗУ «Про благодійництво та благодійні організації», головною метою яких є здійснення благодійної діяльності в інтересах суспільства або окремих категорій осіб. Обґрунтовано питання про систематизацію законодавства в галузі партійного права. Запропоновано розробити механізм контролю за діяльністю політичних партій та громадських організацій, а також механізм їх ліквідації у випадку, якщо їх діяльність не відповідає інтересам народу або держави.

02.03-04.08.185.

342.84(477) Заяць Н. Інститут імперативного мандату в контексті пропорційної виборчої системи / Н. Заяць // Право України. — 2008. — № 4. — С. 21—27.

Проведено теоретико-правовий аналіз природи депутатського мандату. Розглянуто обов'язки депутата у силу правовідносин народного представництва. У контексті висвітлення правової природи та змісту правовідносин народного представництва приділено увагу питанню правомірності так званих «наказів виборців». З'ясовано питання про доцільність інституту відклику. Зазначено, що мандат депутата і мандат виборної посадової особи мають змішану конституційно-правову природу, яка полягає у поєднанні імперативних і вільних якостей доручення народу здійснювати окремі владні повноваження та публічні функції від його імені та в його інтересах.

02.03-04.08.186.

352:336.1 Іванський А. Й. Представницькі органи територіальних громад як правозастосовні суб'єкти заходів фінансової відповідальності / А. Й. Іванський // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 39. — С. 20—26.

Проведено аналіз фінансових санкцій, право на застосування яких, згідно з чинним законодавством, мають органи місцевого самоврядування. Висвітлено їх правову природу та теоретичні засади. Досліджено повноваження та процедуру застосування фінансових санкцій органами місцевого самоврядування як заходів захисту фінансових інтересів територіальних громад.

Здійснено порівняння дефініцій «фінансова санкція» і «санкція фінансово-правової норми».

02.03-04.08.187.

342.5(477) Ковальчук В. Проблема конституційності та легітимності публічної влади в умовах формування правової, демократичної держави: вітчизняний досвід / В. Ковальчук // Право України. — 2008. — № 6. — С. 35—40.

Встановлено, що конституційність та легітимність державної влади можуть бути повноцінно реалізовані в умовах громадянського суспільства, ступінь цієї повноцінності прямо пропорційний стабільності інститутів громадянського суспільства і розвиненості громадської правової та політичної культури. Реалізація функції забезпечення конституційності та легітимності не повинна спиратися лише на державні структури. Домінуюче становище мають займати інститути громадянського суспільства, які, можливо, кардинально змінять парадигму «уніфікованої» конституційності. Автор вважає, що реалізація наведених заходів дасть імпульс легітимності конституційності в Україні. Цьому сприятиме накопичення конституційних традицій і досвіду з поступовим закріпленням його в Основному Законі.

02.03-04.08.188.

342.8(477-25) Ковтунець В. Політико-правовий аналіз київських виборів 2008 року / В. Ковтунець // Вибори та демократія. — 2008. — № 2. — С. 4—10.

Досліджено політико-правові аспекти та правозастосовча практика позачергових виборів депутатів Київської міської ради та київського міського голови 25 травня 2008 року. З'ясовано проблеми та недоліки законодавства, які виявилися під час місцевих виборів, та можливі їх наслідки.

02.03-04.08.189.

342.72/73(477) Козлов В. І. Нормативно-правові гарантії реалізації колективних політичних прав і свобод громадян України / В. І. Козлов // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 206—211.

Досліджено систему нормативно-правових гарантій реалізації колективних політичних прав і свобод осіб, які проживають в Україні, в аспекті належного забезпечення цих прав. Запропоновано внести зміни до чинної Конституції або прийняти нову, де чіткіше б зазначалися інституції та їх повноваження щодо забезпечення реалізації колективних політичних прав і свобод людини в Україні. Наголошено на необхідності приведення у відповідність до Конституції всі інші нормативно-правові акти. Рекомендовано прийняти закони, яких вимагає Конституція, щодо гарантування реалізації колективних політичних прав та свобод людини і громадянина.

02.03-04.08.190.

342.4 Корейка І. В. Правова охорона конституції: поняття, сутність та форми / *І. В. Корейка* // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 34. — С. 148—153.

Обґрунтовано думку стосовно позицій різних авторів щодо терміна «правова охорона конституції». Зазначено, що в юридичній літературі існує деяка невизначеність у питанні щодо поняття правової охорони Конституції. З'ясовано питання щодо визначення форм правової охорони Конституції. Встановлено, що немає єдиного підходу щодо визначення форм правової охорони Конституції. Зосереджено увагу на одній із форм правової охорони Конституції — охорона її органами державної влади, яка найчастіше здійснюється за допомогою конституційного контролю та конституційного нагляду.

02.03-04.08.191.

342.849.3 Костишин Р. В. Матеріально-фінансове забезпечення передвиборної агітації / *Р. В. Костишин* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 189—196.

Досліджено правові засади матеріально-фінансового забезпечення передвиборної агітації, прихованих та тінювих аспектів передвиборної агітації, правової відповідальності за порушення засад матеріально-фінансового забезпечення передвиборної агітації, суб'єктів виборчого права. Сформульовано пропозиції щодо шляхів удосконалення чинного законодавства у зазначеній сфері суспільних відносин.

02.03-04.08.192.

347.963: (342.51+352) Кравчук В. В. Завдання та організація нагляду за законністю правових актів органів виконавчої влади і місцевого самоврядування / *В. В. Кравчук* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. Вип. 39. — С. 64—69.

Звернуто увагу, що практика нагляду за законністю правових актів органів виконавчої влади і місцевого самоврядування є доволі непослідовною через суперечливі підходи з боку Генеральної прокуратури України. Недостатньо враховується особлива важливість забезпечення правових актів, які видаються органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування. Визначено та проаналізовано проблеми з приводу нагляду за законністю правових актів органів виконавчої влади і місцевого самоврядування і висловлено власну думку щодо шляхів їх вирішення.

02.03-04.08.193.

342.841:34.03 Красноголовець С. В. Юридична відповідальність за порушення виборчих та референтних прав громадян: поняття та види /

С. В. Красноголовець // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. Вип. 9. — С. 182—186.

Проаналізовано чинні правові норми, якими встановлюється той чи інший вид відповідальності за порушення виборчих та референтних прав громадянина. Розглянуто форми юридичної відповідальності за порушення виборчих прав громадян України та виокремлено їх риси (ознаки). Звернуто увагу на значення застосування ретроспективної та проспективної відповідальності до порушників виборчих правовідносин.

02.03-04.08.194.

347.23(177) Круглова О. О. Форми та види власності в Україні / *О. О. Круглова* // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. — № 2. — С. 66—71.

Проаналізовано юридичні конструкції колективної форми власності. Беручи до уваги проаналізовані тенденції, а також особливе значення і правове становище Основного Закону, встановлено, що юридична конструкція колективної власності потребує комплексного законодавчого перегляду. Визначено шляхи вирішення вказаних проблем щодо правової уніфікації форм власності в Україні. Вказано на необхідність реформування низки нормативних актів у контексті концептуальної заміни юридичної конструкції колективної форми власності цивільно-правовим інститутом права спільної власності, з урахуванням спорідненості їх правової природи і, безперечно, штучного, перехідного й тимчасового характеру створення.

02.03-04.08.195.

347.426.6(477) Кудін О. П. Особливості вирішення питань про відшкодування шкоди при зіткненнях транспортних засобів / *О. П. Кудін, В. М. Петров* // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. № 2. — С. 72—78.

Проведено огляд та аналіз категорії цивільних справ про відшкодування шкоди, спричиненої у результаті ДТП, які знаходилися в провадженні апеляційного суду Запорізької області в період 2002—2006 рр. Зазначено, що застосування у судовій практиці висновків експертів і викладеної у статті методики обчислення відшкодування збитків дає підстави для з'ясування судом обставин справи на засадах загальності, створення необхідних умов для всебічного і повного дослідження обставин справи, для встановлення зазначених у п. 3 ч. 1 ст. 1188 ЦК України обставин, що мають суттєве значення для визначення розміру відшкодування шкоди.

02.03-04.08.196.

342.536(477) Лазаренко Л. А. Види конституційного права на звернення / *Л. А. Лазаренко* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 3. — С. 70—77.

Розглянуто критерії класифікації конституційних прав, свобод і обов'язків людини та громадянина. Запропоновано рекомендації щодо критеріїв класифікації конституційного права на звернення.

02.03-04.08.197.

342.736 Лазаренко Л. А. Поняття конституційного права людини і громадянина на звернення / *Л. А. Лазаренко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 2. С. 86—93.

Проаналізовано поняття «звернення». З'ясовано право людини і громадянина на звернення. Визначено право на звернення окремих категорій осіб. Обґрунтовано правову природу конституційного права на звернення.

02.03-04.08.198.

342.22 Лукаш О. Л. Народний суверенітет як конституційний принцип і основа демократизму конституційного ладу / *О. Л. Лукаш* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 34—43.

Відмічено, що «народний суверенітет» має відношення до визначення основ конституційного ладу України й до встановлення його визначальних ознак. Досліджено народний суверенітет (забезпечення принципу народного суверенітету) як ознаку й необхідну умову демократизму конституційного ладу та як один із визначених у Конституції України принципів організації державної влади. Продемонстровано зв'язок між ними, а також доведено тезу, що лише закріплення народного суверенітету як одного з конституційних принципів організації державної влади в Україні дозволяє висновувати про демократизм конституційного ладу України. Встановлено, що: принцип народного суверенітету встановлює загальну модель співвідношення влади народу і державної влади; забезпечення принципу народного суверенітету пов'язано з формуванням системи конституційних інститутів та механізмів його реалізації; принцип народного суверенітету відіграє одну з ключових ролей у забезпеченні демократизму конституційного ладу України в цілому.

02.03-04.08.199.

342.56(477) Лунь З. До питання про акти Конституційного Суду України / *З. Лунь* // Вибори та демократія. 2008. № 1. С. 29—33.

Розглянуто окремі аспекти правової природи актів Конституційного Суду України. Досліджено їх нормативність, загальнообов'язковість та інші властивості.

02.03-04.08.200.

342.25 Лялюк О. Ю. Конституційно-правова характеристика гарантій організації й діяльності місцевих рад в Україні / *О. Ю. Лялюк* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. Вип. 96. С. 54—60.

На підставі аналізу наукових праць і чинного законодавства обґрунтовано сутність гарантій як елемента правового статусу зазначених органів. З'ясовано їх взаємозв'язок з основами організації й діяльності місцевих рад. Визначено окремі недоліки гарантування їх реалізації.

02.03-04.08.201.

342.52:314.7(477) Максименко С. В. Державна міграційна політика: концептуально-правовий аналіз її генези та становлення / *С. В. Максименко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. С. 128—135.

Проведено аналіз особливостей правового статусу указів Президента України, законів України, нормативних актів органів державної влади та місцевого самоврядування, до компетенції яких входить питання здійснення державної міграційної політики. Встановлено, що однією з основних причин недостатньої ефективності державного впливу на міграційну сферу є неповнота правового регулювання і відсутність єдиного державного впливу на міграційну сферу, який би охоплював усі стадії реалізації державної міграційної політики. Вказується на необхідність створення окремого центрального органу виконавчої влади з питань міграції Державної міграційної служби.

02.03-04.08.202.

342.721(477)-054.6 Максименко С. В. Міграція та право на громадянство України / *С. В. Максименко* // Юридический вестник. — 2008. — № 3. — С. 19—25.

Проаналізовано розвиток сучасного конституційного права з урахуванням міжнародної доктрини прав людини й найважливіших проблем імплементації норм міжнародного права прав людини у національне законодавство України. Обґрунтовано необхідність розроблення концепції державної міграційної політики з метою глибокого дослідження і прогнозування означених процесів, наукового обґрунтування, методичного забезпечення та організації постійно діючого моніторингу. Розглянуто особливості міграції в Україні. Зазначено, що міграція іноземців та осіб без громадянства органічно поєднана з набуттям громадянства, оскільки головною умовою переміщення є створення умов існування людини через пошук оптимального адміністративно-територіального місця, де б вона проявила себе як цивільна особа.

02.03-04.08.203.

342.565.2(477) *Малюшевська Х. С.* Конституційний Суд України: засіб охорони конституційного ладу чи інструмент політичних маніпуляцій / *Х. С. Малюшевська, О. Р. Кравців* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 142–145.

Використовуючи закони формальної логіки, методи системного аналізу, моделювання та порівняльного державознавства, запропоновано можливості вдосконалення діяльності єдиного органу конституційної юрисдикції. Розглянуто способи підвищення його ролі в суспільстві та державі як гаранта поступального розвитку країни у період демократичних перетворень. Визначено політичні функції цього органу і можливості запобігання політизації в його роботі.

02.03-04.08.204.

342.53(477) *Мартинюк Р.* Чи потрібен Україні двопалатний парламент? / *Р. Мартинюк* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 8. — С. 99–103.

Проаналізовано актуальні проблеми, пов'язані із перспективою переходу до бікамералізму в Україні. Вказується на можливість запровадження верхньої палати парламенту у віддаленій перспективі, в умовах політичної стабільності. Зазначено, що швидкий сценарій запровадження двопалатного парламенту можливий за умови прийняття нової Конституції України шляхом застосування референдумної процедури чи схвалення її конституцією.

02.03-04.08.205.

342.83:316.346.2-055.2 *Марцеляк О.* Гендерна політика у зарубіжній та вітчизняній виборчій практиці / *О. Марцеляк* // Вісник Центральної виборчої комісії. — 2008. — № 3. — С. 91–95.

Досліджено питання гендерної політики та гендерної рівності чоловіків і жінок у реалізації ними права бути обраними до представницьких органів влади. Проведено аналіз історії та сучасного зарубіжного і вітчизняного стану гендерної політики у виборчій практиці. Розглянуто питання щодо запровадження гендерних квот (на перехідний період) у вітчизняну виборчу практику. Незважаючи на загальносвітову тенденцію запровадження гендерних квот при формуванні представницьких органів та її підтримку низкою вітчизняних науковців і політиків, автор не поділяє цей підхід. Запропоновано авторський підхід до вирішення зазначеної проблеми.

02.03-04.08.206.

342.72/73(477) *Марцеляк О. В.* Повноважний представник Президента України з питань додержання прав і свобод людини і громадянина: проблеми регулювання статусу / *О. В. Марцеляк, О. І. Зозуля* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.

Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 154–159.

Проведено нормативно-правовий аналіз сутності, напрямків і засобів діяльності повноважного представника Президента України з питань додержання прав і свобод людини і громадянина. Обґрунтовано потреби та передумови створення посади повноважного представника, визначено його дійсний статус та перспективи існування як складової Секретаріату Президента України.

02.03-04.08.207.

342.72/73(477)-053.2 *Мироненко В.* Забезпечення дотримання прав дітей в Україні нормами національного законодавства / *В. Мироненко* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 8. — С. 6–11.

Досліджено стан законодавства України щодо забезпечення здійснення та охорони прав дитини. Проаналізовано окремі положення цих законів та окреслено загальні напрямки подальшого розвитку законодавства. Розглянуто досвід російських науковців щодо зазначеної сфери.

02.03-04.08.208.

342.34(477) *Михайловська К. В.* Форми прямої демократії в Україні і їх реалізація на локальному рівні / *К. В. Михайловська* // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. — Вип. 33. — С. 319–323.

Наголошено, що багатогранність безпосередньої демократії полягає у розмаїтті форм її реалізації у суспільному і державному житті. Проаналізовано такі форми інституту безпосередньої демократії: інститут виборів; референдум; інститут народної місцевої ініціативи; «загальні слухання»; органи самоорганізації; всенародне обговорення; звернення громадян (петиція); відклик депутата місцевої ради. Звернуто увагу на потребу підвищення професійності органів місцевого самоврядування, що законодавчо отримують більший обсяг повноважень під власну відповідальність.

02.03-04.08.209.

342.24(493) *Мяловицька Н. А.* Бельгія: досвід переходу від унітарної до федеративної держави / *Н. А. Мяловицька* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 6. — С. 19–24.

Досліджено зміст тривалих конституційних реформ у Бельгії. Здійснено узагальнення результатів реформ, які призвели до закріплення федеративного устрою цієї держави та досить складного територіального і лінгвістичного поділу країни. Стверджено, що парламентські реформи та багато інших політичних процесів можуть слугувати досвідом для подальшого вдосконалення державного устрою в Україні та країнах СНД.

02.03-04.08.210.

342.51:342.72/73(477) Олійник А. Ю. Роль центральних органів виконавчої влади України в забезпеченні конституційних свобод / А. Ю. Олійник // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. № 3. С. 26—35.

Розглянуто функції й методи роботи центральних органів виконавчої влади у процесі забезпечення основних свобод людини і громадянина. Сформульовано теоретичні висновки й практичні рекомендації стосовно підвищення ефективності такої діяльності.

02.03-04.08.211.

342.72/73 Олійник І. Інституалізація конституційної скарги: новаційний механізм гарантії прав і свобод особистості / І. Олійник, О. Безбожна // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 24—27.

Проаналізовано теорію та практику щодо захисту основних конституційних прав і свобод людини. Розроблено правові основи даної інституції. Сформульовано пропозиції законодавцю щодо її запровадження.

02.03-04.08.212.

342.565.2(477) Олійник І. Механізм реалізації рішень Конституційного Суду України та місце інституту відповідальності у ньому / І. Олійник, О. Безбожна // Право України. 2008. № 5. С. 109—113.

Досліджено юридичний механізм реалізації рішень Конституційного Суду України. Визначено підстави застосування того чи іншого рівня даного механізму. Розглянуто питання можливості Конституційного Суду України встановити у своєму рішенні особливий порядок і строки його виконання. Проаналізовано інститут відповідальності: «відповідальність згідно із законом за невиконання рішень Конституційного Суду України» та «конституційно-правова відповідальність».

02.03-04.08.213.

342.53(477) Омельченко Н. Л. Законодавча функція Верховної Ради України: деякі проблеми теорії / Н. Л. Омельченко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 243—250.

Вказується на відсутність єдиного методологічного підходу до аналізу парламентських функцій у літературі. Узагальнюючи відмінності у тлумаченні категорії «функція парламенту» надано визначення законодавчої функції Верховної Ради України. Звернуто увагу на певні недоліки, які випливають з конституційної регламентації законодавчої функції Верховної Ради України. Проаналізовано споріднені з поняттям «функція Верховної Ради України» категорії «компетенція Верховної Ради України» та «повноваження Верховної Ради України». Аналіз законодавчої функції Верховної Ради України

проведено через призму таких понять, як правотворчість, законотворчість та законодавча діяльність.

02.03-04.08.214.

342.25 Остапенко О. Г. Становлення органів самоорганізації населення / О. Г. Остапенко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 96. С. 67—76.

Проаналізовано історичні етапи становлення інституту органів самоорганізації населення. Визначено сутність самоорганізації громадян на різних етапах історичного розвитку. Зазначено, що на даному етапі відбувається процес поступового відродження інституту органів самоорганізації населення: статус досліджуваних органів регулюється законом, на місцях розробляються і приймаються програми їх розвитку.

02.03-04.08.215.

342.846:349.2(477) Островерх А. М. До питання трудових прав членів виборчих комісій / А. М. Островерх // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. С. 56—62.

Вказується на суперечливість та недосконалість законодавства, що регулює статус виборчих комісій, як у своїй основі (щодо розуміння правової природи виборчих комісій), так і в питаннях матеріального забезпечення діяльності членів виборчих комісій, гарантії їх трудових прав. Здійснено аналіз гарантованості трудових прав членів виборчих комісій. Зазначено, що такий стан зумовлений нестабільністю, мінливістю виборчого законодавства. Напрямок виходу з такої ситуації має стати на першому етапі уніфікація існуючих виборчих законів під певний єдиний стандарт, у подальшому прийняття кодифікованого акта — Виборчого кодексу України.

02.03-04.08.216.

342.724(477) Перекрестова І. Ю. Законодавство України з питань захисту національних меншин: проблеми розвитку та практичного застосування / І. Ю. Перекрестова // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 33. С. 227—231.

Вказується, що окремі правові акти ЗУ «Про національні меншини в Україні» (1992 р.), які входять до системи нормативно-правових гарантії захисту прав та свобод національних меншин, мають розбіжності щодо юридичних норм, які стосуються їх конституційно-правового статусу. Обґрунтовано думку щодо прийняття нового ЗУ «Про внесення змін до ЗУ «Про національні меншини в Україні» як нормативно-правової гарантії дотримання прав та свобод національних меншин в Україні. Проаналізовано проблемні положення ЗУ «Про національні меншини в Україні» та висловлено власну думку щодо шляхів їх вирішення.

02.03-04.08.217.

342.721(477) Подима Я. В. Конституційно-правовий принцип неможливості вигнання громадянина України за межі держави / Я. В. Подима // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. Вип. 41. — С. 261–266.

Проведено аналіз термінології у сфері вигнання з метою розробки поняття терміна «вигнання». Досліджено правову природу принципу неможливості вигнання громадянина України за межі держави, зокрема правових меж принципу. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення правового механізму принципу заборони вигнання.

02.03-04.08.218.

342.565.2(477) Портнов А. Зміст конституційної юрисдикції: наукові погляди та їх відтворення у законодавстві / А. Портнов // Право України. — 2008. — № 5. — С. 9–13.

Проаналізовано наукові погляди щодо сутності конституційної юрисдикції. Доведено, що наукові погляди щодо змісту конституційної юрисдикції можна систематизувати у три групи: як діяльність щодо захисту конституції; як форми конституційного контролю; як складову конституційної юрисдикції (правосуддя). Зазначено, що Конституційний Суд України визначений як орган конституційного правосуддя, у зв'язку з чим він повинен мати і має особливе правове становище у системі судових органів. Встановлено, що наявність особливого правового становища Конституційного Суду України виключає розширення чи звуження його юрисдикції на підставі закону і вимагає визначення меж його діяльності тільки Конституцією України.

02.03-04.08.219.

342.565.2(477) Портнов А. В. Систематизація актів конституційного судочинства / А. В. Портнов // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. Вип. 41. — С. 221–226.

Науковий пошук дослідження правової природи актів органу конституційної юстиції, зокрема КСУ, зумовлено наявністю недостатнього ступеня теоретичного аналізу відповідної проблеми, а також суттєвим соціальним впливом актів на соціальні процеси. Систематизовано та обґрунтовано акти, які приймає КСУ, у три великі групи, залежно від форми діяльності суду: акти конституційного судочинства; організаційні акти КСУ; Регламент КСУ. У межах цієї групи вирізняють такі підгрупи: процесуальні ухвали та протокольні ухвали; акти, пов'язані із забезпеченням судового конституційного провадження доказами; інші акти.

02.03-04.08.220.

342.734 Прилипко С. М. До питання соціальних прав людини / С. М. Прилипко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук.

пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. Вип. 40. — С. 271–277.

Проаналізовано конституційні норми, що закріплюють право на соціальне забезпечення, та висловлено міркування про його соціально-правову природу. Сформульовано визначення права на соціальне забезпечення. Окреслено його сутнісні ознаки.

02.03-04.08.221.

342.096(477) Приходько Х. В. Конституційний процес в Україні: щодо питання юридико-лінгвістичного визначення в аспекті тлумачення змісту категорій «процес» і «процедура» / Х. В. Приходько // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. Вип. 40. — С. 141–147.

Досліджено галузеві наукові підходи до визначення понять «процес» і «процедура». Висвітлено характер їх кореляційного співвідношення та релевантного впливу на формулювання змісту конституційного процесу в Україні. Зазначено, що наукові підходи до визначення понять «процес» і «процедура» детермінують формування змісту галузевих правових процесів, зокрема конституційного процесу, та навантажують визначення поняття конституційного процесу двома основними аспектами.

02.03-04.08.222.

342.096(477) Приходько Х. Конституційний процес як самостійний вид юридичного процесу / Х. Приходько // Право України. — 2008. — № 6. — С. 29–35.

Проведено аналіз конституційного процесу з точки зору притаманності йому ознак загального юридичного процесу. Визначено дефінітивну характеристику конституційного процесу в Україні. Приділено увагу деяким підходам до визначення поняття та ознак юридичного процесу, які враховують сучасні тенденції формування та розвитку теорії юридичного процесу в цілому та конституційного процесу зокрема. Виходячи з наведених ознак, конституційний процес рекомендовано розглядати в таких значеннях: як самостійний вид судового процесу; як самостійний вид юридичного процесу; як галузь процесуального права України; як галузь процесуального законодавства України.

02.03-04.08.223.

342.096(477) Приходько Х. В. Проблема доцільності виокремлення конституційного процесу як самостійного виду юридичного процесу / Х. В. Приходько // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 5. — С. 15–22.

Здійснено аналіз конституційно-правової доктрини про конституційно-процесуальну форму або суміжні явища. Науково обґрунтовано доцільність виокремлення поняття конституційного процесу в Україні як правової системної категорії, що потребує подальшої глибокої

інтерпретації своєї сутності та змісту. З огляду на виключно важливу роль конституційно-процесуальних норм і конституційно-процесуальних інститутів автор вважає доцільним подальшу процесуалізацію конституційного права України, результатом якої буде конституційний процес — самостійний вид юридичного процесу.

02.03-04.08.224.

342.72/73(477).001.76 Рабінович П. М. Конституційне забезпечення прав людини і громадянина в Україні: основні напрямки удосконалення / П. М. Рабінович // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Т. 7. — С. 94—101.

Удосконалення конституційного забезпечення прав людини і громадянина в Україні проведено шляхом: універсалізації основних прав (більш послідовна й точна відповідність закріплених в Основному Законі прав і свобод їх міжнародним стандартам); розширення прав за рахунок розширення змісту й обсягу тих прав і свобод, які вже закріплено в Основному Законі; конкретизації прав (зниження рівня абстрактності, декларативності у конституційних формулюваннях змісту й обсягу деяких прав людини і громадянина); оптимізації правообмежень; уточнення обов'язків. Уточнено коло суб'єктів прав, свобод та обов'язків, передбачених Конституцією України. Вирішено завдання щодо посилення гарантованості прав.

02.03-04.08.225.

342.84 Реплюк Н. М. Поняття передвиборної агітації та її ознаки / Н. М. Реплюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т. юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 167—171.

Проаналізовано законодавче та наукове визначення поняття «передвиборна агітація». Відмежовано поняття «передвиборна агітація» від таких понять, як «політична реклама», «реклама», «інформація про вибори», «інформування». Визначено ознаки передвиборної агітації, розкрито їх зміст. Виділено види позитивної та негативної («чорні» виборчі технології) передвиборної агітації. Запропоновано власне бачення поняття «передвиборна агітація».

02.03-04.08.226.

342.72/73:351.746.1(477) Романюк І. Стратегія національної безпеки про місце прав особи у механізмі національної безпеки України / І. Романюк // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 5. — С. 46—48.

Розглянуто проблему місця прав особи у механізмі забезпечення національної безпеки України у контексті Стратегії національної безпеки, яка не набула належного відображення у сучасній правничій думці. Вона розкривається в єдності двох аспектів: дослідження місця прав особи як найвищої цінності держави й суспіль-

ства, на захист і забезпечення безпеки яких мають бути спрямовані зусилля всієї системи державних органів; дослідження «негативного» впливу в інтересах національної безпеки на права особи, що пов'язано з ідеологією примату інтересів держави над інтересами індивіда.

02.03-04.08.227.

342.7 Савчин М. Основні конституційні критерії обмеження прав людини й основоположних свобод / М. Савчин // Вибори та демократія. — 2008. — № 2. — С. 21—28.

Розглянуто проблеми застосування обмежень щодо прав людини. На основі узагальнення досягнень сучасної доктрини та судової практики у галузі прав людини сформульовано основні конституційні критерії обмеження прав людини й основоположних свобод. Встановлено, що основними методологічними засадами для здійснення обмежень прав людини є забезпечення балансу приватних і публічних інтересів, формування довірчих відносин між особою та суб'єктом владних повноважень. Звернуто увагу на взаємозв'язок обмежень прав людини із їх гарантіями, що створює у суспільстві умови ліберально-демократичного режиму здійснення публічної влади та реалізації суб'єктивних публічних прав.

02.03-04.08.228.

347.627.2(091) Сергеева С. М. Розлучення як форма припинення шлюбу (історичний аспект) / С. М. Сергеева // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. — № 1. — С. 32—40.

Проаналізовано історію розвитку правового регулювання розлучення. З'ясовано погляди науковців на розлучення. Розглянуто розвиток законодавчої бази через призму шлюбу. Встановлено, що уявлення про розлучення істотно змінювалися за різних епох. Викладено погляд автора стосовно сучасного правового регулювання інституту розлучення, у тому числі, якщо в основі виникнення шлюбних правовідносин лежить договір.

02.03-04.08.229.

342.4:347.161(477+4) Солдатенко О. Право на охорону здоров'я у конституціях України та інших європейських держав / О. Солдатенко // Право України. — 2008. — № 8. — С. 20—24.

Право на охорону здоров'я розглянуто як соціальне право, як право людини на використання наданих державою можливостей захищати, поліпшувати, зміцнювати здоров'я. З метою забезпечення повноцінної реалізації права громадян на охорону здоров'я в Україні, відповідно до європейських стандартів, представникам законодавчої влади при розробленні перспективного законодавства вказується на необхідність керуватися такими загальновизнаними принципами, як конституційний розвиток законодавства (що не-

редбає розроблення законодавства відповідно до конституційних норм, а не переписування Конституції до нових законів), верховенство законів серед інших нормативно-правових актів, динамічність, комплексність та своєчасність законотворчого процесу. Наголошено, що громадяни України зможуть повною мірою реалізувати конституційне право на охорону здоров'я лише за умови проведення державою прогресивних, у першу чергу економічних реформ.

02.03-04.08.230.

342.553(477) Софінська І. Д. Поняття та сутність принципу субсидіарності у муніципальному праві / І. Д. Софінська // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 279—284.

Досліджено джерела виникнення принципу субсидіарності та визначення його як одного із базових принципів місцевого самоврядування. Висвітлено його поняття та сутність у муніципальному праві. Обґрунтовано його вплив на розвиток місцевого самоврядування. Визначено межі застосування європейського принципу субсидіарності щодо місцевого самоврядування в Україні.

02.03-04.08.231.

347.471(477) Твердохліб В. Ю. Деякі особливості правового регулювання ліквідації об'єднань громадян / В. Ю. Твердохліб // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 5. — С. 111—117.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо ліквідації об'єднань громадян. Визначено його відповідність міжнародним нормам і стандартам. Розроблено рекомендації і пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України про об'єднання громадян і практики його реалізації.

02.03-04.08.232.

342.26(477) Терещенко Л. Адміністративно-територіальний устрій України: перспективи реформування / Л. Терещенко // Підприємство, господарство і право. — 2008. — № 8. — С. 95—99.

Проаналізовано актуальні проблеми, пов'язані із перспективою проведення в Україні системної адміністративно-територіальної реформи. Наголошено на гострій необхідності вдосконалення чинного адміністративно-територіального устрою України. Охарактеризовано проект Концепції вдосконалення системи адміністративно-територіального устрою України. Запропоновано прийняти закон, який чітко визначить адміністративно-територіальні одиниці України, їх статус, порядок утворення та ліквідації.

02.03-04.08.233.

342(477) Федоренко В. Л. Конституційні правовідносини, система конституційного права та система конституційного законодавства Украї-

ни: діалектика взаємозв'язків / В. Л. Федоренко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 9. С. 5—26.

Звернувшись до історичного та порівняльного методів дослідження, з'ясовано, що являють собою конституційно-правові відносини і в чому полягає сутність і зміст їх взаємодії з системою конституційного права та системою конституційного законодавства в Україні. Сформульовано визначення категорії «сучасні конституційно-правові відносини». Наведені приклади підтверджують діалектичний взаємозв'язок між конституційними правовідносинами, системою конституційного права України і системою національного конституційного законодавства.

02.03-04.08.234.

342.4(477) Федоренко В. Л. Теоретичні основи Конституції України: досвід і перспективи / В. Л. Федоренко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 6. С. 5—17.

Узагальнено існуючі погляди вітчизняних учених-конституціоналістів щодо сутності та змісту Конституції України. Визначено пріоритети оновлення Основного Закону в сучасних політико-правових реаліях. Сформульовано визначення Конституції України. Розглянуто ознаки Конституції України та охарактеризовано її основні властивості і якості.

02.03-04.08.235.

342.56(477) Цимбалістий Т. Реалізація актів Конституційного Суду України / Т. Цимбалістий // Вибори та демократія. — 2008. — № 1. — С. 25—28.

Досліджено проблеми правового регулювання питань виконання рішень і висновків Конституційного Суду України як єдиного в державі органу конституційної юрисдикції. Визначено правову природу його актів. Проаналізовано шляхи і засоби удосконалення процесу реалізації актів Конституційного Суду України.

02.03-04.08.236.

342(477).001.32 Цоклан В. І. Теоретико-методологічні основи системи сучасних джерел конституційного права України / В. І. Цоклан // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 7—8. С. 77—88.

Узагальнено усі матеріальні та формально-юридичні аспекти джерел національного права загалом. Сформульовано визначення сучасних джерел конституційного права. Проаналізовано сутнісні характеристики (юридичні ознаки) категорії «сучасне джерело конституційного права». Виявлені критерії класифікації сучасних джерел конституційного права України дозволили виокремити види цих джерел. Обґрунтовано тезу, що сутність системи джерел конституційного права України неможливо пізнати без урахування юридичних властивостей її основних складових елементів — джерел конституційного права та її видів. Наведена система чинників дозволила визначити основні тенденції розвитку систе-

ми сучасних джерел конституційного права України, під якими слід розуміти основні напрямки й види розвитку та вдосконалення цієї системи у політико-правових реаліях сьогодення.

02.03-04.08.237.

342.534(477) Шевченко Т. Конституційні підстави припинення повноважень народних депутатів України / Т. Шевченко // *Право України*. 2008. № 9. С. 14–18.

Проаналізовано сутність варіантів визначення припинення депутатського мандату. Розглянуто класифікацію законодавчих підстав припинення повноважень народних депутатів в Україні. Надана правова характеристика особливостей окремих випадків припинення повноважень парламентарів. Рекомендовано додати до ст. 81 Конституції України восьму підставу дострокового припинення повноважень народного депутата у разі відсутності його без поважних причин на пленарних засіданнях Верховної Ради України.

02.03-04.08.238.

342.573(477) Янчук А. Суб'єкти референдного процесу та особливості їх конституційно-правового статусу / А. Янчук // *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 5. С. 38–41.

Визначено критерії відмежування суб'єктів референдного процесу від інших його учасників. Запропоновано до суб'єктів референдного процесу відносити Президента України, Верховну Раду України, органи місцевого самоврядування, комісії з референдумів. Для глибшого розуміння сутності вказаних суб'єктів референдного процесу розглянуто особливості кожного з них. З'ясовано питання стосовно інших органів, що беруть участь в організації та проведенні референдумів, однак не включених до складу суб'єктів референдного процесу. Зазначено, що фізичні та юридичні особи, які беруть участь в організації та проведенні референдумів, можна поділити на суб'єктів референдного процесу та учасників референдного процесу.

02.03-04.08.239.

342.53:327(477) Ярошко О. З. Вітчизняна парламентська практика в конституційному засад зовнішньої політики української держави / О. З. Ярошко // *Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНІОА, Південноукр. центр гендер. дослідж.* О., 2008. Вип. 33. С. 293–300.

Беручи до уваги наукові розробки попередників та існуючу більш як 17-річну парламентську практику в конституційному засад зовнішньої політики України, зосереджено увагу на специфіці участі українського парламенту в формуванні та формулюванні основ зовнішньополітичного курсу в сенсі історико-сутнісних етапів та правових механізмів, а також системному баченні українськими законодавцями засад зовнішньої політики України. Розглянуто етапи Верховної Ради України у формуванні засад зовнішньої політики України. Досліджуючи матері-

али праці депутатів (власні законопроекти, пояснювальні записки щодо доцільності їх прийняття, правове обґрунтування) виділено основні тенденції, пов'язані з їх змістом. Відмічено, що позиції народних депутатів не відзначаються наявністю національного консенсусу, пов'язаного із зовнішньополітичною діяльністю, хоча бачення базових інтересів нації забезпечення суверенітету та безпеки, економічне процвітання у всіх єдине, проте шляхи досягнення різні.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

02.03-04.08.240.

342(4/8)(075.8) Андреева Г. Н. Конституционное право зарубежных стран : Повторительный курс зарубежных стран / Г. Н. Андреева. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : НОРМА, 2008. 416 с.

Предлагаемое пособие подготовлено в соответствии с программой учебного курса «Конституционное право зарубежных стран». В доступной форме вопросов и ответов освещены основные понятия и новейшие тенденции в данной науке и отрасли права. Способ подачи материала позволяет использовать повторительный курс как для общего ознакомления с предметом, так и для работы на семинарских занятиях. Второе издание подготовлено с учетом последних изменений в конституционном регулировании зарубежных стран.

02.03-04.08.241.

342.511(470+73) Баглай М. В. Президенты Российской Федерации и Соединенных Штатов Америки : роль, порядок выборов, полномочия / М. В. Баглай. М. : Норма, 2008. 144 с.

Книга о президентах двух ведущих государств мира адресована всем, кто следит за президентскими предвыборными компаниями в России и США в 2008 году, а также интересуется государственным устройством этих стран. В ней раскрываются роль, порядок выборов и полномочия глав государств, их положение в системе органов государственной власти и в политической системе. Книга написана с использованием материалов, содержащихся в авторских учебниках по конституционному праву России и США.

02.03-04.08.242.

342(4/9)(075.8) Смоленский М. Б. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: 1000 экзаменационных ответов : пособие для подготовки к экзаменам / М. Б. Смоленский, Л. Ю. Колошикина. 5-е изд., испр. и доп. М. : Ростов н/Д : МарТ, 2008. 224 с.

Предлагаемое студентам юридических вузов и факультетов учебное пособие, подготовленное в форме вопросов — ответов раскрывает основные вопросы Общей и Особенной частей учеб-

ного курса конституционного (государственно-го) права зарубежных стран. Цель пособия оказать посильную помощь студентам при подготовке к зачетам и экзаменам по данной учебной дисциплине. Пособие соответствует требованиям Государственного образовательного стандарта высшего профессионального образования РФ по специальности 02.11.00 «Юриспруденция», типовых и рабочих учебных программ учебного курса, хотя и не претендует на исчерпывающую полноту ответов.

С т а т т и

02.03-04.08.243.

342.4 Автономов А. Конституция как ценность / А. Автономов // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 3. С. 50—58.

Отмечено, что только долгая эволюция политической и правовой мысли, развитие юридической практики привели к осознанию необходимости закрепления наиболее значимых институтов в Основном Законе государства. Подробно исследована история развития конституционализма. Особое внимание акцентировано на интересных особенностях принятия самых первых конституций.

02.03-04.08.244.

342.4(470) Батурич Ю. Конституционные оценки: правовое и нравственное измерения / Ю. Батурич // Сравнительное конституционное обозрение. — 2008. — № 3. — С. 43—49.

Охарактеризованы условия, в которых создавалась действующая Конституция РФ. Приведен текст послания Б. Н. Ельцина Верховному Совету РФ, отражающего ситуацию жесткой политической борьбы властных группировок в связи с подготовкой Конституции. Статья посвящена не только юридическому, но и философскому анализу указанного документа, что позволяет глубже понять его суть.

02.03-04.08.245.

342.4 (470) Бланкенагель А. Конституционность закона или законность конституции? / А. Бланкенагель // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 3. С. 69—77.

На примере Федерального закона № 125-ФЗ «О свободе совести и религиозных объединениях» автор статьи показывает российские реалии в соотношении с конституционно-правовыми принципами, обращая внимание прежде всего на то, что в РФ верховенство Конституции на практике оказывается весьма условным, а конкретизация ее положений происходит способами, вызывающими много вопросов.

02.03-04.08.246.

342.4(470) Виноградов В. Конституция России: взгляд 15 лет спустя / В. Виноградов // Сравнительное конституционное обозрение. — 2008. — № 3. — С. 59—68.

Обращено внимание на достоинства Конституции России. Основная проблема, по мнению автора, заключается не в несовершенстве текста Конституции, а в отношении к ней самих граждан, обусловленном уровнем их правовой культуры. Высказана точка зрения автора по поводу все чаще появляющихся идей о необходимости принятия нового Основного Закона.

02.03-04.08.247.

342.565.2(470) Гаджиев Г. Принципы права и право из принципов. Конституционные суды и законодательные органы — друзья и соперники на арене конституционной политики / Г. Гаджиев // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 2. С. 22—45.

Статья посвящена принципам права — общим исходным идеям, руководящим началам права, а также деятельности Конституционного Суда РФ, который в процессе толкования этих принципов формулирует новые представления о них. И хотя возникшее в результате этой деятельности «право из принципов» не признано официально, оно оказывает регулирующее воздействие на все сферы общественных отношений. С помощью примеров из судебной практики автор определяет юридическое значение принципов и наглядно демонстрирует их влияние на содержание иных норм права.

02.03-04.08.248.

342.4(497.11)«2006» Зуева В. В. Общая характеристика Конституции Республики Сербия 2006 г. / В. В. Зуева // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 4. — С. 31—37.

Подробно охарактеризована новая и первая после падения режима С. Милошевича Конституция Сербии, принятая на референдуме, проведенном 28 и 29 октября 2006 г. Выделены особенности Конституции Сербии. Указано на то, что в ней нашли отражения все классические личные, экономические, политические, социальные права и свободы.

02.03-04.08.249.

342/721/724(470) Иванова Ю. К. Миграционные потоки и правовое положение национальных меньшинств в России / Ю. К. Иванова // Вопросы гуманитарных наук. 2008. № 3. С. 140—141.

Рассмотрена проблема защиты прав меньшинств в России. Отмечено, что признание прав национальных меньшинств и важности их недискриминации имеет особенно важное значение для российского государства, в котором гражданское общество еще только складывается. Указано на то, что только в тесном взаимодействии формальных общественных структур возможно добиться значительных успехов в защите прав человека и национальных меньшинств.

02.03-04.08.250.

342.827(470) Котегова М. Принципы демократического государства и пропорциональная

избирательная система в современной России / *М. Котегова* // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 2. С 117–124.

Проведено исследование института пропорциональной избирательной системы в связи с последними выборами в Государственную Думу Федерального Собрания РФ. По мнению автора, данная система является демократичной по своей природе. Изложены мнения как за, так и против этой позиции. Особый интерес представляют рассмотренные черты современной российской модели пропорциональной системы, вызывающие наибольшие споры в научных кругах.

02.03-04.08.251.

342.22 Крылов Б. С. Государственный суверенитет: современные проблемы / *Б. С. Крылов* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 6. С. 2–6.

Рассмотрен вопрос о правовом и политическом значении государственного суверенитета. Отмечено, что значение суверенитета постоянно возрастает. Проведен анализ и рассмотрены последствия такого явления, как глобализация общественной жизни во всем мире, и прежде всего в международных отношениях и мировой экономике, а также в развитии науки и техники. Сделан вывод о том, что суверенитет является фактором обеспечения независимости государства и права его народа самостоятельно определять свою внутреннюю и внешнюю политику.

02.03-04.08.252.

342.8(410) Левченко Т. Меры конституционно-правовой ответственности в избирательном праве Великобритании / *Т. Левченко* // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 3. — С. 112–117.

В сравнении с известными российскому законодательству мерами конституционно-правовой ответственности в избирательном праве в статье рассмотрены аналогичные по своей природе, а также не известные российскому правопорядку меры, применяемые в Великобритании, исследован механизм их реализации. Сделан вывод о возможности заимствования российским законодателем некоторых апробированных в британской практике подходов.

02.03-04.08.253.

342.24 Лексин И. В. Проблемы правовой регламентации оснований и порядка изменения состава субъектов Российской Федерации / *И. В. Лексин* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 8. С. 13–17.

Освещена проблематика территориальных изменений в рамках Российской Федерации, правовые основания которых были созданы Конституцией РФ 1993 г. и Федеральным конституционным законом от 17 декабря 2001 г. № 6-ФКЗ (в ред. от 31 октября 2005 г.) «О порядке принятия в РФ и образования в ее соста-

ве нового субъекта РФ». Указано на то обстоятельство, что с правовой точки зрения происходящие изменения в территориальном устройстве РФ и установленный порядок их проведения характеризуются значительным числом дефектов и недоработок. Сделана попытка тематически сгруппировать в блоки существующие проблемы конституционно-правового регулирования в рассматриваемой сфере. Назначение данной статьи состоит в привлечении внимания к множащимся проблемам снижения качества конституционного законодательства и в пополнении информационной базы его дефектов.

02.03-04.08.254.

342.72/73:348.97 Львова О. Л. Правові документи про права людини в ісламі: характерні риси / *О. Л. Львова* // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 12–18.

Розкрито місце прав людини в мусульманському праві, яке знайшло своє відображення в таких документах, як Загальна ісламська декларація прав людини, Каїрська декларація прав людини в ісламі, Арабська хартія прав людини. Наголошено, що незважаючи на демократичні зміни у країнах ісламу, а також закріплення у відповідних документах численних загально-визнаних у світі прав і свобод людини, усе ж принципи шариату, на засадах яких створювалися дані документи, багато в чому суперечать основним міжнародним стандартам з прав людини, визнаних світовою спільнотою

02.03-04.08.255.

342(470) Пастухов В. Второе дыхание русского конституционализма / *В. Пастухов* // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 2. С. 4–10.

Рассмотрены возможности для российской Конституции стать чем-то большим, чем «увлечение интеллигенции», сыгравшей ведущую роль при создании текста основного закона. В статье описываются особенности русского конституционализма; политические, социальные и культурные условия, способствовавшие углублению конфликта между конституционной моделью и правовой реальностью в России. По мнению автора, только общество, а не государство, может начать возрождение конституционного движения в стране.

02.03-04.08.256.

342.1/2(470) Ремингтон Т. Ф. Суверенитет, конституционная демократия и плюрализм / *Т. Ф. Ремингтон* // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 2. С. 59–62.

В своей статье автор обращается к таким важнейшим гарантиям конституционной демократии, как суверенитет народа, доступность контроля за деятельностью политиков, федерализм и разграничение компетенции, представительство интересов народа, деятельность политических партий и плюрализм. Интересны и теории, в рамках которых рассматриваются эти

проблемы, являющиеся актуальными в современном российском обществе.

02.03-04.08.257.

342.5(170) Саква Р. Подотчетность, конституционализм и некоторые модели власти в посткоммунистической России / Р. Саква // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 2. С. 63–79.

Отмечено, что постсоветской России остро встала проблема выбора формы организации государственной власти. В ходе противостояния между президентом и парламентом родилась особая российская модель управления страной, отраженная в Конституции. В данной статье автор анализирует практику и теорию российского конституционализма в исторической ретроспективе. Заглядывая в прошлое, он пытается понять явления современной российской политической действительности.

02.03-04.08.258.

342(170+176) Сергиенко Ю. П. Конституционные основы сближения Российской Федерации и Республики Беларусь / Ю. П. Сергиенко // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 4. С. 29–31.

Отмечено, что в конституциях РФ и Республики Беларусь заложены основы для существования двух государств в рамках Союзного государства. Высказаны предложения по корректировке конституционных статей, регулирующих основы конституционного строя. Данные предложения, по мнению автора, могли бы способствовать более тесному сближению РФ и Республики Беларусь в рамках Союзного государства.

02.03-04.08.259.

342.565.2(170.22) Фотина Т. Н. Проблемы совершенствования правового регулирования общественной безопасности в практике Конституционного Суда Республики Карелия / Т. Н. Фотина // Современный конституционализм. 2008. № 1. С. 65–72.

Рассматривая проблему обеспечения общественной безопасности в свете конституционного правосудия, автор попытался ответить на вопрос, как Конституционный Суд Республики Карелия способствует совершенствованию правового регулирования общественной безопасности в республике. Отмечено, что практически в каждом рассматриваемом Конституционным Судом Республики Карелия деле содержатся те или иные аспекты безопасности граждан и общества. Приведены примеры из судебной практики. Сделан вывод о том, что Конституционный Суд Республики Карелия является особым универсальным институтом гарантирования конституционной безопасности личности, общества, государства.

02.03-04.08.260.

342(170) Хижняк В. С. Классификация национальных интересов современной России /

В. С. Хижняк // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 5. С. 10–11.

Отмечено, что национальный интерес состоит из двух компонентов: интересов граждан и интересов государства, которые неразрывно связаны и дополняют друг друга. Выделено несколько оснований для классификации национальных интересов. Учитывая указанные основания, дана классификация интересов России, перечисленных в Посланиях Президента России.

02.03-04.08.261.

342.33 Эмих В. В. Уполномоченные по правам человека в механизме разделения властей / В. В. Эмих // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 5. — С. 16–18.

Обращено внимание на то, что неоднозначность правового статуса уполномоченных породила разнообразие точек зрения по вопросу о месте этих государственных органов в механизме разделения властей. На основании изложенного представляется, что уполномоченных следует рассматривать как вспомогательные государственные органы в механизме разделения властей. Определена специфика данных государственных органов как вспомогательных.

МУНІЦІПАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

02.03-04.08.262.

35(075.8) Глазунова Н. И. Система государственного и муниципального управления : учебник / Н. И. Глазунова. — М. : Велби : Проспект, 2008. — 640 с.

Впервые в учебной и специальной литературе государственное и муниципальное управление проанализировано как архисложное, но целостное системное явление. Рассмотрены историческая ретроспектива отношений государственной власти, ее субъектов с органами и субъектами местного управления и самоуправления, эволюция государственной управленческой мысли, основных научных школ и концепций местного самоуправления, его место в системе государственно-управляющего воздействия. Раскрыты методология организации и модификации современной трехуровневой публичной власти и многоуровневого государственного и муниципального управления, распределения между ними компетенции, функций и ответственности. Обоснована модель качественного состояния и взаимодействия государственного и муниципального управления на основе реализации политико-правовых и административных реформ, обусловленных Федеральным законом от 6 октября 2003 г. № 131-ФЗ РФ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации».

02.03-04.08.263.

352(470) Алиев Т. З. Некоторые проблемы гражданско-правовых отношений муниципальных образований / Т. З. Алиев, Б. Д. Накашидзе // Вопросы гуманитарных наук. 2008. № 3. С. 135—139.

Рассмотрены вопросы правового регулирования местного самоуправления. Указано на проблему в принципиальном противоречии между регулированием определения статуса муниципального образования в ГК РФ и в новом Федеральном законе от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления Российской Федерации». Предложено внести изменения в данный закон, что дало бы возможность разрешения таких главных вопросов, как: правоспособность муниципального образования; момент возникновения правоспособности органов местного самоуправления; правового значения их регистрации.

02.03-04.08.264.

342.55(470) Антонова Н. А. Правотворчество муниципальных органов и его значение в осуществлении функций местного самоуправления в России / Н. А. Антонова // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 7. С. 36—39.

Отмечено, что правотворчество муниципальных органов можно охарактеризовать как правовую форму реализации функций местного самоуправления. Рассмотрено значение правотворчества органов местного самоуправления в реализации функций местного самоуправления на примере двух функций из тех, которые приписываются данному институту. Данными функциями являются: функция организационно-правового обеспечения участия населения в решении местных вопросов и такая функция, как управление муниципальной собственностью, финансовыми средствами местного самоуправления.

02.03-04.08.265.

352.07 Астафичев П. А. Территориальные основы местного самоуправления как объект правового регулирования / П. А. Астафичев // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 4. С. 24—28.

Указано на то, что с точки зрения теории муниципального права под муниципальным образованием логичнее всего понимать юридическое лицо публичного права, обладающее правосубъектностью и, следовательно, определенным юридическим статусом.

02.03-04.08.266.

352.071:654 Курамшина А. М. Полномочия органов местного самоуправления в области связи: историко-правовой анализ / А. М. Курамшина // Государственная власть и местное самоуправление. — 2008. — № 7. — С. 18—24.

В историческом аспекте проанализирована роль органов местного самоуправления в области связи. Исторические периоды деятельности органов местного самоуправления в области связи условно разделены на три этапа: дореволюционный, советский и постсоветский. Определено, что огромную роль в истории деятельности почтовых, телеграфных, телефонных учреждений сыграли органы местного самоуправления, призванные решать вопросы местной жизни в поселениях. Проанализированы законодательные материалы, регулирующие данный вопрос.

02.03-04.08.267.

352(470).001.73 Миронов Н. Местное самоуправление: незавершенный проект. Была ли реализована правительственная концепция муниципальной реформы / Н. Миронов // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 2. С. 145—161.

Данное исследование посвящено проведению в России муниципальной реформы. В частности, автор рассматривает такие основополагающие акты, как Концепция разграничения полномочий между различными уровнями власти и вызвавший немало споров Федеральный закон № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации». В работе приводится анализ теории и практики реализации реформы, того, как с течением времени вносились поправки, словом, всего, что повлияло на осуществление муниципалитетами их полномочий на местах.

02.03-04.08.268.

342.5(477) Мінченко Р. М. Взаємодія державного управління і місцевого самоврядування у демократизації вітчизняної державної влади / Р. М. Мінченко // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 39. — С. 11—20.

Проаналізовано процеси демократизації українського суспільства, передусім його державної влади, через призму гуманізації, через людський вимір сучасних політичних і юридичних відносин, що так чи інакше впливає на ефективність державного управління. Лише це, на думку автора, має сформулювати суспільну свідомість прогресивної характеру і надати соціальному, зокрема правовому, прогресу в Україні необхідної спрямованості, визначити, що є державне управління і місцеве самоврядування з точки зору права.

02.03-04.08.269.

352.001.36 Мішина Н. В. Порівняльно-правова характеристика органів самоорганізації населення та інших організаційно-правових форм територіальної самоорганізації / Н. В. Мішина // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 34. С. 143—147.

Здійснено порівняння порядку створення кожної з чотирьох організаційно-правових форм

самоорганізації населення і паралельно розглянуто передбачені законодавством вимоги для кола осіб, які беруть участь у цьому процесі. Детально розглянуто порядок створення громадських організацій та об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

02.03-04.08.270.

352.075.1 Мішина Н. В. Про природу органів самоорганізації населення / *Н. В. Мішина* // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 239–245.

Проаналізовано різні точки зору на природу органів самоорганізації населення (СОН). Наведено аргументи на користь авторської точки зору, відповідно до якої окремі органи СОН можуть мати як публічну, так і громадську природу залежно від багатьох факторів – як нормативних, так і об'єктивних. Зазначено, що найперспективнішим є органи СОН із громадською природою.

02.03-04.08.271.

352.075.1 Мішина Н. В. Територіальний мікроколектив як суб'єкт права на місцеве самоврядування / *Н. В. Мішина* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 135–141.

Звернуто увагу на нормативні прогалини у регулюванні інституту самоорганізації населення у процесі доктринального забезпечення муніципальної реформи. Уточнено сутність змісту терміна «територіальний мікроколектив». Розглянуто можливість застосування до територіального мікроколективу такої риси сусідського співтовариства, як його життєздатність. Визначено основні ознаки територіального мікроклімату.

02.03-04.08.272.

352.075 Пережняк Б. А. Служба в органах місцевого самоврядування: організаційно-правові питання / *Б. А. Пережняк* // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. Вип. 34. С. 71–80.

Досліджено питання правового статусу службовців, які працюють в органах місцевого самоврядування, порядок і особливості функціонування і проходження служби. Проаналізовано чинне законодавство України, що регулює дане питання. Висвітлено напрямки державної політики щодо служби в органах місцевого самоврядування, основні принципи служби в органах місцевого самоврядування. Особливу увагу приділено питанням, пов'язаним з атестацією посадових осіб місцевого самоврядування.

02.03-04.08.273.

342.553:316.752 Петришина М. О. Місцеве самоврядування в системі цінностей правової держави / *М. О. Петришина* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 40. С. 286–290.

Наголошено, що побудова місцевого самоврядування у нашій країні неможлива без формування активної громадської позиції населення, трансформування його з простої сукупності жителів на певній території в спільноту, яка має спільні інтереси, здатна об'єднати ресурси для досягнення загальної мети розвитку територіальної громади. Розглянуто місцеве самоврядування як специфічну форму здійснення народом своєї влади. Зазначено, що розвинуте, зі сталими традиціями місцеве самоврядування є вагомим цінністю правової, демократичної держави, може суттєво протидіяти авторитарним тенденціям, оптимально забезпечувати збалансованість відносин людини і держави, сприяти забезпеченню прав і свобод людини і громадянина.

02.03-04.08.274.

352.07 Тимофеев Н. С. Сущностные пределы местного самоуправления / *Н. С. Тимофеев* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 9. С. 29–33.

Исследованы проблемы пределов местного самоуправления. Определен ряд критериев, позволяющий выделить местное самоуправление. Выделены сущностные пределы местного самоуправления, в основе которых социальные ценности и ориентиры в рассмотренных определениях-признаках, трансформированных в соответствующие логические положения, помогающие раскрыть сущность местного самоуправления и курс осуществляемых реформ.

02.03-04.08.275.

352 Чеботарев Г. Н. Субъективные признаки состава муниципального правонарушения / *Г. Н. Чеботарев, С. Г. Гуркова* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 8. С. 30–33.

Рассмотрены некоторые теоретические вопросы субъективных признаков фактического основания ретроспективной муниципально-правовой ответственности, а именно: субъект и субъективная сторона муниципального правонарушения. Обозначены две группы субъектов муниципального правонарушения: индивидуальные и коллективные. Более подробно исследован вопрос установления вины коллективных субъектов в муниципальном праве.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Книги

03.03-04.08.276.

347(082) Альманах цивілістики: сб. ст. Вип. 1 / под ред. Р. А. Майданика; Киев. нац. ун-т им. Т. Шевченко. К.: Правова єдність, 2008. 312 с.

Анализируются различные вопросы развития гражданского права Украины, взаимосвязи законодательства и судебной практики. Исследуются пути преодоления кодификационных противоречий, а также иные актуальные проблемы гражданского права. Сборник выходит в издаваемой с 2008 г. серии «Альманах цивілістики» и включает работы сотрудников юридического факультета Киевского национального университета им. Т. Шевченко, видных ученых-цивилистов других ведущих научных центров Украины.

03.03-04.08.277.

347.795(075.8) Балобанов А. О. Правовое регулирование контейнерных перевозок: учеб. практ. пособие / А. О. Балобанов; ОНМУ. О.: Фенікс, 2008. 36 с.

Дан краткий анализ сложившейся системы правоотношений в практике международных контейнерных перевозок.

03.03-04.08.278.

347.254(477)(075.8) Галантич М. К. Житлове право України: навч. посіб. / М. К. Галантич. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 498 с.

На основі житлового законодавства викладено знання у житловій сфері, які необхідні для вивчення дисципліни «Житлове право України». Проведено порівняльний аналіз чинних правових норм, пояснено їх сутність і можливість практичного застосування. Узагальнено значний обсяг нормативно-правових актів і досвід їх застосування. Проаналізовано наукову літературу з найважливіших проблем житлового права. Розглянуто права і обов'язки суб'єктів житлового права. Особливу увагу приділено відповідальності у житловій сфері, правовим підставам виселення громадян із житла та питанням захисту майнових та особистих немайнових прав у житловій сфері.

03.03-04.08.279.

347.77(477) Гордієнко С. Г. Забезпечення інтересів України у сфері захисту інтелектуальної власності: нормативно-правове регулювання / С. Г. Гордієнко. К.: Скіф: КНТ, 2008. 248 с.

Запропоновано власну точку зору на найбільш загальнонаукові проблеми сучасної науки з правового регулювання системи забезпечення інтересів України із захисту інтелектуальної власності.

03.03-04.08.280.

347(075.8) Гражданское право: учеб. для вузов. В 3 т. Т. 1 / отв. ред.: А. П. Сергеев, Ю. К. Толстой. 6-е изд., перераб. и доп. М.: Проспект: Телби, 2008. — 784 с.

В первом томе освещены вопросы общей теории российского гражданского права, вещное право и общее учение об обязательствах. Учебник написан на основе ГК РФ, а также других правовых актов. Помимо анализа действующего законодательства представлены судебная практика и теоретические взгляды на основные проблемы гражданского права.

03.03-04.08.281.

347.77(075.8) Интеллектуальная собственность: права на результаты интеллектуальной деятельности и средства индивидуализации: учеб. пособие / под общ. ред. Н. М. Коршунова. М.: Норма, 2008. 400 с.

Рассмотрены основные понятия теории исключительных прав (понятие, объекты, субъекты исключительных прав, отдельные виды исключительных прав). Кратко отражены основные позиции по дискуссионным вопросам интеллектуальной собственности. Материал пособия изложен на основе нового законодательства об интеллектуальной собственности — части четвертой ГК РФ, вступившей в силу с 1 января 2008 года; в необходимых случаях в сравнительном аспекте освещается законодательство, действовавшее до принятия части четвертой ГК РФ.

03.03-04.08.282.

347.426.1 Манукян В. И. Моральный вред: право, практика, опыт / В. И. Манукян. К.: Истина, 2008. 288 с.

Предложен краткий понятийно-юридический экскурс, который позволит увидеть, как развивалась идея компенсации морального вреда. Рассмотрен институт возмещения морального вреда в том виде, как он выглядит сегодня. Приведены многочисленные примеры из судебной практики, в том числе зарубежной. Анализируются особенности возмещения морального вреда в случаях, когда речь идет о личных неимущественных и имущественных правах. Раскрыт ряд тактико-психологических приемов, пригодных именно в делах о возмещении морального вреда, а также опровергаются некоторые мифы, стереотипы и ошибки.

03.03-04.08.283.

347.21(477)(094.1) Правове регулювання об'єктів нерухомого майна в Україні / упоряд.: С. О. Слободянюк, О. А. Данчук; за заг. ред. В. В. Сенчука. К.: Юрінком Інтер, 2008. 350 с.

Наведено нормативно-правові акти, які регулюють право власності на об'єкти нерухомого

майна, підготовку та посвідчення правочинів, порядок державної реєстрації права власності та забезпечують створення єдиної системи органів державної реєстрації прав на основі інформації комунальних підприємств — бюро технічної інвентаризації. Розглянуто питання судової практики щодо правового регулювання об'єктів нерухомого майна в Україні.

03.03-04.08.284.

347.95:347.426.4(177) Судова практика з відшкодування моральної шкоди / уклад. В. І. Манукян. К.: Істина, 2008. 320 с.

Розміщено тексти судових рішень з питань відшкодування моральної шкоди (усього більше ста), які розподілені по категоріях. Подано розгорнутий алфавітно-предметний покажчик, який допоможе читачеві легко зорієнтуватися у цьому масиві і знайти потрібне рішення суду. Наведені публікації судових рішень допоможуть одержати більш-менш узагальнену картину щодо розмірів компенсацій, які присуджуються судами України по різних категоріях справ.

03.03-04.08.285.

347(177)(075.8) Харитонов Е. О. Гражданское право Украины : учебник / Е. О. Харитонов, А. В. Старцев, Е. И. Харитонова ; ОНЮА. — 4-е изд. — Х. : Одиссей, 2008. — 920 с.

Изложены вопросы гражданского права в соответствии с программой соответствующего курса.

03.03-04.08.286.

347.122(177)(075.8) Харитонов Е. О. Цивільні правовідносини : навч. посіб. для вузів / Е. О. Харитонов, О. І. Харитонова. К.: Істина, 2008. 304 с.

З урахуванням оновленої концепції цивільного права України розглянуто питання теорії цивільних правовідносин на сучасному етапі розвитку вітчизняної правової системи. Значну увагу приділено розгляду цивільних правовідносин як різнорівневої юридичної категорії. Проаналізовано суть цивільних правовідносин у контексті загальної теорії права, теорії цивільно-правових норм на рівні конкретних відносин. Розглянуто умови та підстави виникнення цивільних правовідносин на кожному із зазначених рівнів. Детально обґрунтовано існуючі класифікації цивільних правовідносин та з'ясовано значення окремих видів правовідносин для функціонування цивільного обороту.

03.03-04.08.287.

347(177)(075.8) Цивільне право України : посіб. для підготов. до іспитів / О. Г. Братель, С. В. Губарев, В. П. Мироненко [та ін.]. — К.: Текст, 2008. 256 с.

Комплексно подано навчальний матеріал з курсу цивільного права України для юридичних закладів освіти будь-яких рівнів у формі відповідей на типові питання іспитів із зазначеної дисципліни. Такий виклад дозволяє у стислі

строки систематизувати пройдений матеріал, виділити основні поняття, сформулювати правильну структуру відповідей.

03.03-04.08.288.

347(177)(075.8) Цивільне право України. Практикум : навч. посіб. / відп. ред.: Р. А. Майданик, Н. С. Кузнецова, О. В. Дзера. К.: Правова єдність, 2008. 624 с.

Видання містить методичні вказівки по кожній темі цивільного права України, плани проведення практичних занять, завдання і списки літератури та нормативні акти, необхідні для вивчення кожної теми.

03.03-04.08.289.

347.795(075.8) Чуенко В. Н. Договор морской перевозки грузов / В. Н. Чуенко, В. П. Лебедев. О.: Феникс, 2008. 140 с.

Проанализированы исторические аспекты возникновения договора морской перевозки грузов и основные его виды. Рассмотрены особенности, характерные для договора морской перевозки грузов, права и обязательства его участников. Определена ответственность, возникающая в процессе исполнения данного договора. Проведен теоретический анализ современных нормативных актов, относящихся к договору морской перевозки грузов в международном и украинском законодательстве. Рассмотрена типология грузов, перевозимых морским транспортом.

03.03-04.08.290.

347.764(170)(075.8) Чунтомова Ю. А. Транспортное страхование : учеб. пособие / Ю. А. Чунтомова ; под общ. ред. К. И. Плужникова. 2-е изд., стер. М.: ТрансЛит, 2008. 112 с.

Учебное пособие является конспективным изложением курса транспортного страхования, читаемого в Московской государственной академии водного транспорта студентам факультета «Экономика и управление» и содержит изложение основных правовых норм ГК РФ и КТМ РФ. Детально рассмотрены виды рисков и страховых покрытий на всех видах транспорта, а также основы экспедиторского страхования, в том числе в форме совмещения обязанностей экспедитора, транспортного агента и страхового брокера.

А в т о р е ф е р а т и

03.03-04.08.291.

346:347.23(177)(043.3) Болокан І. В. Зобов'язально-правові та спеціальні засоби захисту права власності в підприємницькій діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Болокан Інна Вікторівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 20 с.

Комплексно досліджено зобов'язально-правові і спеціальні засоби захисту прав власності та особливості їх застосування окремою категорією суб'єктів цивільного права підприємця-

ми. З'ясовано місце та роль зобов'язально-правових та спеціальних засобів у системі цивільно-правових засобів захисту права власності. Визначено прогалини та недоліки у законодавчому врегулюванні зазначених питань. Розглянуто найбільш поширені договірні зобов'язально-правові засоби захисту (примус боржника виконати свій обов'язок у натурі, розірвання договору, одностороння відмова від договору, застосування штрафних санкцій). Проаналізовано закріплені в ЦК України недовірні зобов'язання та засоби захисту прав сторін у разі їх виконання.

03.03-04.08.292.

346.3(477):340.137(043.3)+347.2(477):340.137(043.3)

Вишняков О. К. Апроксимація правового забезпечення цивільних майнових відносин в Україні до умов внутрішнього ринку Європейського Союзу: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Вишняков Олександр Костянтинович; ОНЮА. О., 2008. 36 с.

Досліджено розвиток законодавства України, що регулює майнові відносини комерційного характеру, з тим, щоб співвідношення приватно-правових та публічно-правових засобів регулювання формувалося на засадах вільного обігу товарів, послуг, капіталів та осіб. Обґрунтовано структурну належність до приватного права відносин між суб'єктами приватного та публічного права, що обслуговують приватний інтерес, та співвідношення цивільного та підприємницького права. Запропоновано ідею спільного ринкового правового простору та теоретичну характеристику основних напрямків, етапів, сфери, механізмів, рівня, методів та принципів його формування.

03.03-04.08.293.

347.354(477)(043.3) Галантич М. К. Приватноправові засади реалізації житлових прав громадян в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Галантич Микола Костянтинович; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 40 с.

Досліджено проблеми сучасного і перспективного розвитку системи правової охорони та захисту житлових прав громадян в умовах ринкових перетворень. Проаналізовано теоретико-правові питання здійснення суб'єктивних прав громадян, структуру житлових правовідносин, об'єкти житлових прав, питання користування житлом у будинках усіх форм власності, організаційно-правові форми утримання житлового фонду, підстави та наслідки припинення житлових правовідносин. На основі з'ясування сутності правових норм сформульовано практичні пропозиції і рекомендації щодо удосконалення житлового та цивільного законодавства з метою досягнення гармонізації законодавства в досліджуваній сфері.

03.03-04.08.294.

347.426.6(043.3) Карнаух Т. М. Притримання як спосіб забезпечення виконання зобов'язань:

автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Карнаух Тетяна Миколаївна; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2008. 19 с.

Проаналізовано історичний розвиток регулювання притримання за чинним законодавством України та законодавством окремих країн. Визначено правову природу та специфічні ознаки притримання, з'ясовано його місце в системі способів забезпечення виконання зобов'язань та здійснено відмежування від інших інститутів: застави, самозахисту, зупинення зустрічного виконання зобов'язань, права продажу чужої речі, зарахування зустрічних однорідних вимог, заходів оперативного впливу, юридичної відповідальності. Охарактеризовано елементи зобов'язального правовідношення притримання. Досліджено підстави та моменти виникнення й припинення права притримання. Сформульовано теоретичні висновки з досліджуваних питань та практичні пропозиції, спрямовані на вдосконалення регулювання притримання у цивільному законодавстві України.

03.03-04.08.295.

347.4(477)(043.3) Кривобок С. В. Правочини з підприємством як єдиним майновим комплексом: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Кривобок Світлана Володимирівна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Розроблено доктринальні засади цивільно-правового регулювання правочинів з підприємством як єдиним майновим комплексом. Виявлено особливості таких правочинів: купівля-продаж, оренда, іпотека та управління підприємством. Обґрунтовано пропозиції, спрямовані на усунення недоліків і прогалин у законодавчому регулюванні зазначених правочинів.

03.03-04.08.296.

349.42(477)(043.3) Марченко С. І. Організаційно-правові питання товарного сільськогосподарського виробництва в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Марченко Світлана Іванівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 17 с.

Досліджено правову природу товарного сільськогосподарського виробництва на основі виявлених ознак та надано визначення вказаної категорії. Проаналізовано правові питання товарного сільськогосподарського виробництва в наукових та нормативних джерелах. Розкрито структуру правовідносин у сфері товарного сільськогосподарського виробництва. Досліджено організаційно-правові питання державної підтримки товарного сільськогосподарського виробництва в Україні. Правові питання державної підтримки сільського господарства за законодавством України подано у порівнянні із відповідним законодавством Європейського Союзу. Обґрунтовано пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства для удосконалення правового регулювання товарного сільськогосподарського виробництва в Україні.

03.03-04.08.297.

347.961(043.3) Мельник І. С. Правове регулювання нотаріального провадження щодо опротестування векселя: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Мельник Ірина Степанівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 18 с.

Комплексно досліджено правове регулювання нотаріального провадження щодо опротестування векселя. Простежено еволюцію механізму правового регулювання нотаріального провадження щодо опротестування векселя у системі права України. Розкрито правову природу нотаріального провадження щодо опротестування векселя, залежність сутності нотаріального провадження щодо опротестування векселя від виду протесту, залежність значення протесту векселя як нотаріального акта від виду протесту. Визначено перелік юридичних фактів, які встановлює нотаріус при розгляді нотаріальної справи щодо опротестування векселя, і можливі джерела правової інформації для їх встановлення. Досліджено і систематизовано строки, які застосовує нотаріус у нотаріальному провадженні щодо опротестування векселя, подано класифікацію учасників нотаріального провадження щодо опротестування векселя. Обґрунтовано пропозиції та рекомендації для вдосконалення законодавства про нотаріат у частині правового регулювання нотаріального провадження щодо опротестування векселя.

03.03-04.08.298.

347.121.2(043.3) Синегубов О. В. Особливості цивільно-правового захисту прав на гідність, честь та ділову репутацію працівників міліції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Синегубов Олег Васильович; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2008. — 20 с.

Досліджено актуальні проблеми теоретичного та практичного характеру здійснення та захисту особистих немайнових прав, зокрема прав на гідність, честь та ділову репутацію. Розглянуто особливості регулювання особистих немайнових прав працівників міліції, встановлено особливості правового статусу працівників міліції як учасників цивільних правовідносин. Досліджено особливості регулювання особистих немайнових прав працівників міліції. Встановлено особливості правового статусу працівників міліції як учасників цивільних правовідносин. Визначено зміст прав працівників міліції на повагу до гідності та честі й недоторканності ділової репутації. Проведено дослідження їхньої юридичної природи, процесу становлення та розвитку. Розкрито характерні риси, притаманні їм, а також об'єкта правового захисту. Здійснено оптимізацію можливих правових форм та способів захисту прав на гідність, честь та ділову репутацію працівників міліції. З'ясовано особливості юрисдикційного та неюрисдикційного захисту прав на гідність, честь та ділову репутацію працівників міліції. Виявлено існуючі недоліки та прогалини у чинному законодавстві

України стосовно здійснення захисту прав на гідність, честь та ділову репутацію працівників міліції.

03.03-04.08.299.

347.45/.47(177)(043.3) Суярко Т. Д. Договір управління житлом: цивільно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Суярко Тетяна Дмитрівна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. — 20 с.

Досліджено договір управління житлом як конструкцію, що опосередковує відносини між власниками житла (вигодонабувачами) та управителями з приводу утримання житла та забезпечення осіб, які ним користуються, відповідним рівнем сервісу. Визначено предмет та об'єкти договору управління житлом. Докладно окреслено правовий статус суб'єктів досліджуваного договору, їх права та обов'язки. Досліджено послугу з управління житлом як різновид цивільно-правових послуг. Значну увагу приділено питанням відповідальності за порушення умов договору управління житлом та підставам припинення договору управління житлом.

03.03-04.08.300.

347.131(043.3) Шовкова О. В. Позовна давність як різновид цивільно-правових строків: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Шовкова Олена Вікторівна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. — 20 с.

Комплексно досліджено позовну давність як строк захисту суб'єктивних цивільних прав. Проаналізовано загальні засади понять строків і термінів, місця позовної давності в системі строків, наукові підходи до її понять, а також порядок обчислення, закінчення, переривання, відновлення. Простежено вплив позовної давності на захист прав особи та прав інших осіб. Приділено увагу уніфікації строків взагалі та позовної давності зокрема в праві України, поширенню цивілістичного порядку визначення початку перебігу позовної давності, її закінчення та переривання на захист прав осіб у сімейних, житлових, екологічних, цивільно-процесуальних, господарських, податкових та інших правовідносинах.

Статті

03.03-04.08.301.

347.441.1:347.453.1 Барановская И. Г. Элементы договора аренды земельных участков / И. Г. Барановская // Вопросы гуманитарных наук. — 2008. — № 3. — С. 142—143.

Проанализированы такие элементы договора аренды земельных участков, как срок, форма, предмет и объект договора. Рассмотрен вопрос о регистрации договора аренды земельного участка. Дана ссылка на законодательные материалы РФ, регулирующие данный вопрос.

03.03-04.08.302.

347.66 Бахмуткина К. Ю. Наследственная правосубъектность: понятие и содержание / *К. Ю. Бахмуткина* // Юрист. — 2008. — № 6. — С. 30—31.

Дано определение понятия «наследственная правосубъектность». Отмечено, что содержание наследственной правосубъектности сводится к трем диалектически взаимосвязанным элементам: правоспособности, дееспособности и деликтоспособности. Сделан вывод о том, что содержание правосубъектности наследника в своей сущности обуславливается этапом реализации данным субъектом своих правомочий.

03.03-04.08.303.

347.233(37+477).001.36 Безклубий І. А. Інститут евікції в Стародавньому Римі та цивільному праві України / *І. А. Безклубий, А. А. Романченко* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 5. — С. 44—55.

Визначено сутність поняття евікції за договором купівлі-продажу від витоків його формування у приватному праві Стародавнього Риму. З'ясовано підстави відповідальності продавця за евікцію та чому вона проявляється. Окреслено перспективи розвитку інституту евікції у сучасному праві.

03.03-04.08.304.

347.517 Богатов Д. В. О проблеме определения надлежащего субъекта ответственности за вред, причиненный в результате бездействия / *Д. В. Богатов* // Юридические науки. — 2007. — № 6. — С. 38—42.

Рассмотрен вопрос об ответственности за бездействие при причинении вреда. Отмечено, что в настоящее время нет единой позиции по проблеме ответственности за причинение вреда бездействием. Указанная проблема исследована на примере причинения вреда гражданам или их имуществу падением наледи или снега с крыш зданий. Сделан вывод, что невыработанность единой теоретической позиции приводит к отсутствию единой правоприменительной практики и вынесению кардинально противоположных решений как арбитражными судами, так и судами общей юрисдикции.

03.03-04.08.305.

347.66(477)-053.6 Васькович Й. Спадкування за заповітом: проблеми вікового цензу / *Й. Васькович* // Право України. — 2008. — № 4. — С. 121—123.

На підставі аналізу праць видатних цивілістів України та порівняльного спадкового права зарубіжних країн сформовано цілісний погляд щодо права неповнолітніх осіб нашої держави брати безпосередню участь у складанні заповітів. Зазначено, що питання спадкування за заповітом неповнолітніх потребує подальшого вдосконалення. Це підтверджує зарубіжний досвід, а сучасна нормативна база України має адаптуватися до законодавства країн Євросоюзу.

03.03-04.08.306.

347.772(94) Голотик А. С. Государственная система стандартизации Австралийского Союза как индикатор процессов мировой глобализации / *А. С. Голотик* // Трудовое право. — 2008. — № 2. — С. 74—78.

Проведен анализ двух нормативно-методических актов Австралийского Союза в области документационного обеспечения управления (AS 4390-1996 и AS ISO 15489-2002). Отмечено, что по сравнению с AS 4390-1996 AS ISO 15489-2002 содержит ряд значимых новаций. Подчеркнуто, что глобализация, которая характеризуется стандартизацией экономических и технологических процессов прослеживается и в сфере документационного обеспечения управления. Примером тому служит разработка на основе национального стандарта Австралийского Союза AS 4390-1996 международного нормативно-методического акта AS ISO 15489-2001 и принятие аутентичных стандартов в ряде стран, чьи национальные органы по стандартизации представлены в ISO.

03.03-04.08.307.

347.24 Грабчинська В. Ю. Визнання права власності на об'єкти самочинного будівництва як способ захисту цивільних прав та інтересів / *В. Ю. Грабчинська* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 39. — С. 227—234.

Аналізуючи цивільно-правові наслідки здійснення самочинного будівництва, висвітлено питання права на захист цивільних прав та інтересів позивача та визнання права на цей об'єкт. Досліджено місце такого способу захисту права, як визнання права. Визначено його місце серед інших способів захисту цивільних прав та інтересів.

03.03-04.08.308.

347.772(477) Гуменний Р. Етапи становлення та розвитку правового захисту знаків, що індивідуалізують товари та послуги / *Р. Гуменний* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 6. — С. 61—63.

Досліджено етапи становлення та розвитку правового захисту знаків, що індивідуалізують товари та послуги, як важливого об'єкта інтелектуальної власності в різних державах. З'ясовано їх вплив на подальший розвиток ефективної системи їх правової охорони в Україні.

03.03-04.08.309.

347.27 Гусева Л. Л. Проблемы определения существенных условий договора жилищного ипотечного кредитования / *Л. Л. Гусева* // Юрист. — 2008. — № 7. — С. 29—33.

Указано на недостаточную разработанность вопроса о роли и значении договора в механизме правового регулирования отношений ипотечного жилищного кредитования. Рассмотрены следующие существенные условия договора об

ипотеке, которые применимы также и для договора жилищного ипотечного кредитования, это: предмет ипотеки; оценка предмета ипотеки; существо, размер и срок исполнения обязательства, обеспечиваемого ипотекой.

03.03-04.08.310.

347.27 Другова В. Г. Деякі проблеми питання правової природи іпотеки / В. Г. Другова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. С. 396—401.

Охарактеризовано концепції, які фахівці вважають основними щодо правової природи застави. Підкреслено, що дискусія щодо правової природи застави, на думку автора, не може мати кінцевого результату і вплинути на розвиток цивільного законодавства у зазначеній сфері, якщо досліджувати особливості її подвійної природи. З'ясовано та визначено правову природу застави (іпотеки), шляхом дослідження її з точки зору права уповноваженої особи. Зазначено, що основним завданням у визначенні правової природи застави слід вважати проведення порівняльного аналізу концептуальних положень щодо відмежування рис, притаманних зобов'язальній або речовій природі суб'єктивних прав і чіткої характеристики правової природи суб'єктивного права іпотекодержателя.

03.03-04.08.311.

347.44 Дуденко Т. В. Культурні цінності в цивільному обороті України / Т. В. Дуденко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 95. С. 33—38.

Визначено основні цивільно-правові теоретичні засади правового регулювання оборотоздатності культурних цінностей. Надано рекомендації по вдосконаленню правового регулювання цивільного обороту культурних цінностей шляхом унесення відповідних змін до нормативно-правових актів.

03.03-04.08.312.

347.78 Закорецька Л. Деякі проблемні питання щодо поняття окремих об'єктів авторського права / Л. Закорецька // Право України. 2008. № 9. С. 51—56.

Досліджено та розкрито ті проблеми, які пов'язані з поняттям об'єктів авторського права та його особливостями. Зосереджено увагу на питаннях щодо можливості відтворення творчого результату. Детально обґрунтовано сутність аудіовізуальних творів як складного об'єкта авторського права. Сформульовано визначення кінематографічного твору.

03.03-04.08.313.

346.548(470) Зверева О. В. Гарантійні терміни — засоби забезпечення прав споживачів / О. В. Зверева // Науковий вісник Ужгородсько-

го національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 261—264.

Обґрунтовано необхідність удосконалення поняття «гарантійний термін». Встановлено його співвідношення з «терміном придатності» і «терміном служби». Розглянуто досвід РФ щодо зазначеної теми. Запропоновано на законодавчому рівні встановити мінімально можливий гарантійний термін, що, на думку автора, буде сприяти більш вдалому захисту прав споживачів.

03.03-04.08.314.

346.548 Зверева О. Забезпечення міжгалузевої взаємодії правових норм з метою захисту прав споживачів / О. Зверева // Право України. — 2008. — № 6. — С. 19—22.

Обґрунтовано необхідність забезпечення міжгалузевої взаємодії правових норм з метою захисту прав споживачів. Встановлено, що проблемі захисту прав споживачів на сучасному етапі можна вирішити тільки шляхом забезпечення міжгалузевої взаємодії різних галузей права — насамперед, господарського і цивільного, а також адміністративного і кримінального права. Запропоновано врахувати провідну роль у захисті прав споживачів господарсько-правових норм, що регулюють організаційно-господарську та виробничо-господарську діяльність, у процесі якої забезпечується належна якість товарів, послуг, робіт.

03.03-04.08.315.

347.77.043:347.772 Іваницька Н. Вдосконалення законодавства, що регулює відносини за ліцензійним договором на використання торговельної марки / Н. Іваницька // Право України. 2008. № 9. С. 107—113.

Вказується, що проблемою чинного законодавства в досліджуваній сфері є відсутність єдиного термінологічно-понятійного апарату, що застосовується у відповідних нормативно-правових актах, а як наслідок — у судовій та договірній практиці. Проаналізовано проблемні питання щодо регулювання відносин за ліцензійним договором на використання торговельної марки. З'ясовано питання єдиної термінології, визначення науково-обґрунтованого місця ліцензійного договору в нормативно-закріпленій системі договорів про розпорядження майновими правами у сфері інтелектуальної власності, питання про обсяги виробництва.

03.03-04.08.316.

347.232(477) Іванов А. Класифікація підстав набуття та припинення права власності / А. Іванов // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 7. — С. 69—72.

Проаналізовано підстави припинення права власності за цивільним законодавством України. Комплексно та системно визначено їх класифікацію. Розглянуто особливості окремих підстав набуття та припинення права власності.

03.03-04.08.317.

347.232 Киминчижи Е. Н. Прекращение права собственности уничтожением имущества / *Е. Н. Киминчижи* // Юрист. 2008. № 8. С. 67–72.

Проведен юридический анализ уничтожения имущества как юридического факта, с которым закон связывает прекращение гражданских правоотношений собственности.

03.03-04.08.318.

347.218.3:640.523 Киминчижи Е. Н. Приватизация общежитий: закон начинает действовать / *Е. Н. Киминчижи* // Юрист. 2008. № 6. С. 34–36.

Рассмотрен вопрос о возможности приватизации жилых помещений в муниципальных общежитиях. Отмечено, что применение предусмотренных новым ЖК РФ новелл вызвало определенные затруднения на практике. Приведены примеры из судебной практики.

03.03-04.08.319.

347.122:347.426.6 Ківалова Т. С. Об'єкти та зміст правовідносин відшкодування шкоди / *Т. С. Ківалова* // Юридический вестник. 2008. № 3. С. 26–33.

Визначено поняття та сутність об'єкта як елемента складу правового відношення. Розглянуто питання про об'єкт правовідносин відшкодування шкоди, відправним моментом його характеристики обране положення про те, що їх об'єкт фактично збігається зі змістом цих правовідносин. З'ясовано питання, що виникають при визначенні принципових положень розуміння сутності змісту правовідносин та характеру його зв'язку з самим поняттям правовідносин.

03.03-04.08.320.

347.1(477) Ківалова Т. С. Система (структура) зобов'язань у цивільному законодавстві України / *Т. С. Ківалова* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. С. 209–214.

Проведено порівняльний аналіз визначень понять «класифікація» та «система» («встановлення системи», «систематизація»). Встановлено, що вони є подібними, але не можуть бути визнані такими, що є тотожними одне одному. Визначено питання щодо категорії «система зобов'язань» («система зобов'язального права»). Обґрунтовано думку стосовно позиції різних авторів щодо структури зобов'язального права. Зазначено, що встановлення та врахування системи зобов'язань цивільного законодавства України (системи зобов'язального права) має важливе теоретичне й практичне значення, оскільки від місця конкретних зобов'язальних правовідносин у системі зобов'язань залежить можливість та характер застосування тих чи інших положень зобов'язального права (пряме застосування норм, використання аналогії закону, субсидіарне застосування норм тощо).

03.03-04.08.321.

347.122:347.426.6 Ківалова Т. С. Суб'єкти правовідносин відшкодування шкоди / *Т. С. Ківалова* // Юридический вестник. 2008. № 2. — С. 26–32.

Звернуто увагу на некоректність ототожнення понять «суб'єкт права» та «суб'єкт правових відносин». Розглянуто відмінності та здійснено уточнення цих понять. Враховуючи викладені положення стосовно розуміння поняття та сутності категорії «суб'єкт цивільних правовідносин», охарактеризовано суб'єктний склад цивільно-правових зобов'язань відшкодування шкоди. Зазначено, що перелік суб'єктів правовідносин відшкодування шкоди не лише не є універсальним, але й може зазнати змін при втіленні теоретичних конструкцій у нормах ЦК України та поточного законодавства залежно від тенденцій розвитку суспільства тощо.

03.03-04.08.322.

351.854(477) Копієвська О. Р. Організаційно-правове забезпечення мистецької творчості в Україні / *О. Р. Копієвська* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 232–235.

Проаналізовано нормативно-правові норми та правові норми, що регулюють відносини, пов'язані з мистецькою творчістю. З'ясовано сутність мистецької творчості. Розглянуто особливості правового регулювання відносин, які пов'язані з вказаною людською діяльністю.

03.03-04.08.323.

347.77(470) Королева В. В. Актуальные проблемы развития правового института интеллектуальной собственности / *В. В. Королева* // Юридические науки. — 2008. — № 1. — С. 27–28.

Рассмотрена проблема правового урегулирования интеллектуальной собственности в РФ. Отмечено, что окончательно не определена правовая природа общественных отношений, возникающих в связи с созданием и использованием результатов интеллектуальной деятельности. Указано на то, что необходимость надлежащего урегулирования права интеллектуальной собственности во многом объясняется причинами экономического характера: в современной экономике научные и технические знания давно превратились в производственную силу, а «интеллектуальный капитал» относится к числу наиболее ценных товаров.

03.03-04.08.324.

347.77(477) Крижна В. М. Майнові права інтелектуальної власності як предмет цивільно-правових договорів / *В. М. Крижна* // Вісник господарського судочинства. 2008. № 5. С. 116–120.

Проаналізовано співвідношення предмета таких цивільно-правових договорів як купівля-про-

даж, дарування, найом (оренда), з одного боку, і договорів у сфері інтелектуальної власності, з іншого. Акцентовано увагу на неможливості застосування договірних конструкцій купівлі-продажу, дарування, найму (оренди) до майнових прав інтелектуальної власності. Тому в положеннях ЦК України стосовно купівлі-продажу, дарування, найму (оренди) рекомендовано врахувати, що їх предметом можуть бути майнові права, за винятком майнових прав інтелектуальної власності, щодо яких застосовуються спеціальні договірні конструкції, передбачені гл. 75 та гл. 76 ЦК України.

03.03-04.08.325.

347.426 Крисань Т. Є. Обмеження розміру збитків, що мають відшкодуватися / *Т. Є. Крисань* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 172–178.

Зосереджено увагу не стільки на проблемі визначення розміру збитків, скільки на випадках, коли розмір відшкодованих збитків може бути обмежений за законодавством України. Розглянуто випадки, коли у розвинутих країнах може існувати обмежена відповідальність. Зазначено, що при розумному застосуванні обмеженої відповідальності можна забезпечити відповідальність правових норм економічними заходами і принципами, а також забезпечити активну дію права на впровадження справжніх ринкових відносин, підвищення ефективності всієї господарської діяльності. Розглянуто випадки, коли ЦК України передбачає збільшення розміру відшкодування збитків.

03.03-04.08.326.

347.4:001.89(470) Ландин А. В. Согласование технического задания как условие заключения договора на выполнение научно-исследовательских, опытно-конструкторских и технологических работ / *А. В. Ландин* // Юридические науки. 2008. № 1. С. 35–38.

Указано на отсутствие в ГК РФ, судебной практике и научной мысли однозначного ответа на вопрос об обязательности технического задания для договоров ОКР. Отмечено важное практическое значение в необходимости установления однозначного подхода к роли технического задания в договорах на выполнение НИОКР, так как именно техническое задание позволяет детально установить научные и технические требования к НИОКР и к оформлению их результатов. Предложены изменения норм ГК РФ, которые устранят неточности в правовом регулировании и позволят решить проблемные вопросы, связанные с согласованием и подписанием технического задания по договорам на выполнение НИОКР.

03.03-04.08.327.

347.23:633/635(477) Лугина О. Право власності на рослинність на земельних ділянках, межі яких не визначені в натурі (на місцевості)

/ *О. Лугина* // Право України. 2008. № 6. С. 91–93.

Розглянуто питання щодо права власності на багаторічні насадження, що знаходяться на земельних ділянках, які надаються власникам земельних часток (паїв). Встановлено, що власник земельної ділянки, межі якої не встановлені в натурі (на місцевості), має вільний доступ до своєї ділянки та рослинності на ній, може відчужувати її разом з рослинністю, передавати в оренду, заставу тощо. Однак він не може зібрати урожай, присвоїти плоди рослин. У той же час нікому іншому теж не належить право зібрати цей урожай. З метою забезпечення однакового застосування законів рекомендовано уточнити ч. 2 ст. 79 ЗК України, виклавши її в новій авторській редакції. Відповідно, аналогічні зміни рекомендовано внести і до ч. 3 ст. 373 ЦК України.

03.03-04.08.328.

347.454(477) Лукасевич-Крутник І. Сторони у договорі підряду на проведення проектних і пошукових робіт / *І. Лукасевич-Крутник* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. № 8. С. 21–24.

Визначено коло суб'єктів, які можуть виступати підрядником і замовником у договорі підряду на проведення проектних і пошукових робіт. З'ясовано вимоги, які ставляться до них згідно з чинним законодавством України. Запропоновано зміни, які сприятимуть усуненню колізій у чинному законодавстві України, що регулює відносини за договором підряду на проведення проектних і пошукових робіт.

03.03-04.08.329.

347.78 Мазурок Д. И. Исторические предпосылки формирования системы охраны объектов авторского права / *Д. И. Мазурок* // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. Вип. 35. С. 86–92.

Исследованы исторические предпосылки, приведшие к формированию закрепленной в современных правовых актах процедуры регистрации авторского права. Проведен анализ ее эффективности для участия в международном коммерческом обороте объектов авторского права. Установлено, что юридическая монополия на объект авторского права необходимая для его участия в гражданском обороте, не обеспечивается процедурой регистрации, последние не создает достаточных доказательств определенности объекта и его юридической связанности с объектом правоотношений. Отмечено, что для успешной коммерциализации объектов авторского права необходима другая, более сложная система мер, которая исключает возможность оспаривания прав на результат интеллектуального труда.

03.03-04.08.330.

347.68(4) Майданик Р. А. Поняття і правова природа спадкового договору за цивільним зако-

нодавством України / *Р. А. Майданик* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 6. С. 48–61.

Проведено порівняльний аналіз договорів про спадкування за сучасним іноземним законодавством (Німеччини, Франції, Швейцарії, Великої Британії, Угорщини). Розглянуто поняття спадкового договору за законодавством України. Здійснено відмежування спадкового договору від суміжних конструкцій. Обґрунтовано правову природу спадкового договору. Вказано на доцільність поширення на відносини про спадковий договір за аналогією закону положень про договір безоплатної ренти, якщо інше не випливає із закону або сутності цього зобов'язання.

03.03-04.08.331.

347.781.5 Мачнева М. Некоторые особенности авторского права в сфере периодических печатных изданий / *М. Мачнева* // Хозяйство и право. 2007. № 11. С. 97–100.

Рассматривается такая особенность авторского права, как заключение авторского договора об использовании произведения в периодической печати в устной форме, в связи с тем что, заключение авторских договоров в письменной форме для большинства СМИ (особенно ежедневных общенациональных газет, количество авторов которых исчисляется несколькими тысячами в год) — это не реально. Освещен вопрос о нарушении авторских прав в данной сфере деятельности, а также о выплате нарушителем компенсации за каждый случай неправомерного использования произведений. Дана ссылка на законодательные материалы, регулирующие данный вопрос.

03.03-04.08.332.

347.415/416 Михальнюк О. В. Суброгация у правовідносинах поруки / *О. В. Михальнюк* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. № 9. С. 70–79.

На основі історичного та порівняльного методів дослідження розкрито правову природу механізму перекладання на боржника матеріальних витрат поручителя у зв'язку з виконанням договору поруки. Визначено основні ознаки суброгації. Обґрунтовано низку суперечностей теоретичного та практичного характеру, які виникають при визначенні правової природи взаємовідносин поручителя і боржника за допомогою конструкції суброгації. Проведено порівняльний аналіз інститутів суброгації та регресу як альтернативних наслідків перекладання витрат поручителя на боржника.

03.03-04.08.333.

347.21/22(477) Мічурін Є. Обмеження майнових прав фізичних осіб у механізмі правового регулювання цивільних відносин / *Є. Мічурін* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 7. С. 57–61.

Проаналізовано погляди, які склались у науці з приводу можливості віднесення обмежень

майнових прав фізичних осіб до механізму правового регулювання. З'ясовано дію цього механізму щодо таких обмежень. Зазначено, що обмеження майнових прав фізичних осіб можуть закріплюватися лише Конституцією України та законами України. Підзаконні акти мають лише роз'яснювати окремі обмеження майнових прав фізичних осіб, а не встановлювати нових обмежень майнових прав фізичних осіб. Суд застосовує цивільне законодавство, зокрема щодо обмежень майнових прав фізичних осіб, але не наділений правом встановлення обмежень, що не передбачені в законі. Щодо сторін договору закон може визначити певні обмеження через імперативні норми, й учасники договірної процесу мають їх дотримуватись.

03.03-04.08.334.

347.254(477) Міщенко І. Окремі законодавчо-правові аспекти обмеження права розпорядження житлом / *І. Міщенко* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 83–87.

Обґрунтовано підстави законодавчого встановлення обмежень права розпорядження житлом через правові та соціальні засади діяльності нашої держави. Здійснено систематизацію та розкрито їх зміст. Зазначено, що необґрунтоване встановлення обмежень права розпорядження житлом є недопустимим у демократичній, соціальній, правовій державі та невідповідним Конституції України, міжнародним правовим актам, що гарантують здійснення житлових прав особи.

03.03-04.08.335.

347.2(4)“653/654”:340.5 Нагнибіда В. Порівняльно-правове дослідження інституту парціарних прав в європейських країнах періоду середньовіччя та нового часу / *В. Нагнибіда* // Часопис цивілістики. — 2008. — Вип. 6. — С. 24–30.

З'ясовано питання походження інституту парціарних прав в цілому. Визначено його особливості порівняно з подібними інститутами інших країн чи територій. Розглянуто рецепцію інституту прав на чужі речі з римського права правопорядками європейських країн.

03.03-04.08.336.

347.453.031/032 Наумова Р. Л. Проживание временных жильцов / *Р. Л. Наумова* // Жилищное право. — 2008. — № 5. — С. 45–51.

Рассмотрен вопрос о безвозмездном пользовании жилыми помещениями, предоставляемыми по договорам социального найма. Проанализированы законодательные материалы, регулирующие данный вопрос.

03.03-04.08.337.

347.792 Некіт К. Г. Морське судно як об'єкт договору довірчого управління майном / *К. Г. Некіт* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки Ук-

раїни, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 284—288.

Розглянуто специфічні питання щодо довірчого управління морським судном. Відмічено, що довірче управління розглядається законодавцем як обмеження права власності та підлягає обов'язковій реєстрації. Звернуто увагу на те, що специфіка морського судна як об'єкта договору довірчого управління майном обумовлює необхідність врахувати особливі вимоги, що висувуються до статусу управителя. Сформульовано пропозиції щодо утримання законодавчих положень про довірче управління з метою передбачення виникнення вірогідних практичних проблем при передачі в довірче управління морського судна.

03.03-04.08.338.

347.65/68(477) Нелін О. Спадкування власності громадян України до першої кодифікації цивільного права / О. Нелін // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 7. С. 53—56.

В історичному ракурсі проаналізовано проблемні питання розвитку спадкування власності громадян України до першої кодифікації цивільного права. Виділено такі важливі аспекти зазначеної проблеми: спадкові права невід'ємно пов'язані із загальними правовими нормами певної епохи, які, у свою чергу, об'єктивно відбивають стан суспільного, економічного, політичного розвитку певного соціуму; в історії правових норм України наявне співіснування українських і запозичених правових норм; особливістю радянської правової системи в цілому та її дії в Україні є перевага норм публічного права над нормами приватного, оскільки держава безпосередньо взяла на себе регулювання господарських відносин самостійних підприємств, ремісників, товаровиробників, хліборобів тощо, тобто сфера діяльності яких регулюється нормами приватного права.

03.03-04.08.339.

347.65/68(477) Нелін О. Теоретичні основи спадкового права України / О. Нелін // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 5. — С. 102—106.

Розглянуто теоретико-методологічні основи виникнення, становлення та розвитку інституту спадкового права. З'ясовано їх правову природу. Розроблено рекомендації для кращого застосування на практиці окремих спірних положень, що виникають у чинному законодавстві України.

03.03-04.08.340.

347.453.3 Омельчук О. С. Спірні питання укладання цивільно-правового договору найму (оренди) житла / О. С. Омельчук // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 133—139.

Визначено та проаналізовано особливості порядку та умов укладання цивільно-правового

договору найму (оренди житла) відповідно до чинного цивільного законодавства України. Встановлено, щоб права учасників даних відносин були забезпечені максимально повно, необхідно більш детальне регулювання відповідних відносин і чітке узгодження положень цивільного та спеціального житлового законодавства.

03.03-04.08.341.

347.133.8 Онищенко Г. Поняття довірчих відносин в англо-американському та континентальному праві: спільне та відмінне / Г. Онищенко // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 6. С. 48—50.

Проведено аналіз існуючих підходів до визначення поняття довірчих відносин у країнах континентального та загального права. Виокремлено спільні та відмінні ознаки цих відносин у різних країнах. Для країн континентального права і, зокрема, для України сформульовано визначення довірчих відносин.

03.03-04.08.342.

347.734:336.714(477) Онищенко Г. Сфера дії Гаазької конвенції про право, що застосовується до трастів та їх визнання / Г. Онищенко // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 9. — С. 103—106.

Проаналізовано положення Гаазької конвенції про трасти щодо меж її застосування. Встановлено правову природу відносин, на які Гаазька конвенція поширює свою дію. Визначено перспективи її ратифікації Україною.

03.03-04.08.343.

347.471 Онищенко Г. Характеристика довірчих конструкцій у країнах континентального права / Г. Онищенко // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 7. С. 65—68.

Здійснено аналіз та характеристику довірчих відносин у країнах континентального права. Виокремлено їх особливості. Визначено спільні і відмінні ознаки між зазначеними конструкціями та трастом (довірчою власністю).

03.03-04.08.344.

347.4(477) Павленко Д. Цивілістичні концепції, засновані на принципі добросовісного виконання договірних зобов'язань / Д. Павленко // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 6. — С. 51—54.

Проаналізовано концепцію добросовісного виконання зобов'язань, яка виникла в римському приватному праві, була сприйнята законодавством і судовою практикою багатьох країн світу, в тому числі Україною. Відмічено, що вимоги добросовісності сприяли пристосуванню цивільного обороту до нових економічних реалій в умовах їх швидких змін та у специфічних випадках трансформувались у нові цивілістичні ідеї і концепції. У практиці міжнародної купівлі-продажу на вимогах добросовісності засновано теорію «справедливого позбавлення права на заперечення» та «відмови від права».

03.03-04.08.345.

347.426.6(477) Рим Т. Проблеми визначення розміру збитків у цивільному законодавстві України / Т. Рим // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 6. — С. 55—58.

Здійснено відмежування поняття заздалегідь оцінених збитків від подібних (передання відступного, застосування штрафних санкцій). Визначено характерні ознаки та підстави виникнення права на такі збитки. Запропоновано конкретні способи тлумачення чинних нормативно-правових положень.

03.03-04.08.346.

347.214.2(477) Романович С. Набуття права власності на новостворене майно / С. Романович // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 9. — С. 88—91.

Досліджено порядок реєстрації прав приватної власності на нерухомість, зокрема на недобудоване майно. Проаналізовано правові терміни: «підстави набуття права власності» та «способи набуття права власності». Доведено, що ЗУ «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень» має переважну силу не тільки над підзаконними актами, які йому суперечать, а й над будь-якими іншими законами України.

03.03-04.08.347.

347.254 Свердлов Г. А. Плата за жилое помещение и коммунальные услуги / Г. А. Свердлов // Жилищное право. — 2008. — № 5. — С. 26—37.

Проанализированы следующие вопросы: обязанность внесения платы за жилое помещение и коммунальные услуги; структура платы за жилое помещение и коммунальные услуги; виды платы за жилое помещение и коммунальные услуги для собственника помещения в многоквартирном доме; размер платы за жилое помещение; размер платы за коммунальные услуги; расходы собственников помещений в многоквартирном доме; предоставление субсидий и компенсаций расходов на оплату жилых помещений и коммунальных услуг.

03.03-04.08.348.

347.94(477) Сліпченко О. І. Належність доказів у справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди / О. І. Сліпченко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. Вип. 96. — С. 105—110.

Досліджено особливості, які притаманні інституту належності доказів у справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди. Відмічено, що дотримання правила належності доказів усуває зловживання однією із сторін, яка іноді заявляє низку клопотань про витребування тих чи інших доказів з метою затягування судового процесу, що заважає оперативності розгляду справи. Дотримання судом зазначеного правила сприяє прозорості змагальної проце-

дури, встановленню юридичної істини і правильному вирішенню справи.

03.03-04.08.349.

347.77:004.056:004.4 Слыщенко В. А. Охрана программ для ЭВМ: в поисках эффективных правовых решений / В. А. Слыщенко, А. Е. Левин // Юрист. — 2008. — № 8. — С. 12—17.

Рассмотрен вопрос о защите интеллектуальных прав на программное обеспечение. Замечено, что сегодня не существует единого подхода к оптимальным способам защиты интеллектуальных прав на программы для ЭВМ. Обращено внимание на новые подходы, такие как патентование программных решений и открытое программное обеспечение.

03.03-04.08.350.

347.1(477) Тобота Ю. А. Категория «добросовестность» у цивільному праві України / Ю. А. Тобота // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. — С. 23—28.

Розкрито сутність добросовісності як категорії морально-етичної й цивільно-правової. Проаналізовано можливості її прояву у цивільному праві. Зазначено, що добросовісність виступає однією з найважливіших оціночних категорій цивільного права. Її дефініція не визначена ні в ЦК України, ні в іншому нормативному акті, тому конкретне її повноваження тим чи іншим змістом залежить від свідомості правозастосовчого органу.

03.03-04.08.351.

342.737(477) Тульчевська Н. В. Особливості способів захисту права на житло / Н. В. Тульчевська // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. Вип. 41. — С. 376—380.

Проаналізовано всі форми захисту житлових прав, передбачених законодавством. Встановлено, що вибір конкретної форми захисту порушеного права залежить від виду порушення та найоптимальніших способів реагування на нього. Незважаючи на пріоритетність судової форми захисту, інші види захисту також виконують важливу функцію, забезпечуючи адекватне реагування на порушення.

03.03-04.08.352.

342.737(477) Тульчевська Н. В. Проблематика законодавчого визначення поняття «житло» / Н. В. Тульчевська // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. Вип. 40. — С. 290—296.

Проаналізовано законодавство України щодо прав громадянина на житло. Визначено поняття «житло». Обґрунтовано ознаки житла, його види та вимоги, що становлять до нього.

03.03-04.08.353.

347.455 Тупицька Є. Механізм новачії боргу у позикове зобов'язання / Є. Тупицька // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. — С. 92–95.

Визначено цивільно-правовий механізм новачії боргу у позикове зобов'язання. Розглянуто особливості боргу у позикове зобов'язання. Встановлено характерні ознаки, що відмежовують його від інших підстав припинення зобов'язань. Обґрунтовано теоретичні і правові підстави виникнення практичних проблем у застосуванні новачії у цивільному обороті.

03.03-04.08.354.

347.777 Ульянова Г. О. Щодо визначення недобросовісної реклами / Г. О. Ульянова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 247–251.

Проведено порівняльний аналіз визначення поняття недобросовісної реклами за законодавством України та за законодавством зарубіжних країн. Розкрито зміст категорії «введення в оману». Визначено коло правовідносин у сфері реклами, які регулюються ЗУ «Про захист від недобросовісної конкуренції». Встановлено авторські права, які можуть порушуватись внаслідок неправомірного використання рекламних позначень.

03.03-04.08.355.

347.23 Ушакова Ю. А. Право розпорядження як елемент змісту права власності / Ю. А. Ушакова // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 9. — С. 127–133.

Проаналізовано погляди, що склались у юридичній науці з приводу тлумачення категорій «право розпорядження» та «визначення юридичної долі речі» та обґрунтовано їх основні ознаки. Розглянуто загальні застереження щодо здійснення права розпорядження та обмеження, яких зобов'язаний дотримуватись власник при реалізації права розпорядження. Сформульовано визначення поняття права розпорядження. Звернуто увагу на те, що обсяг права розпорядження може бути різним, це дає підстави поділяти його на повне та неповне.

03.03-04.08.356.

347.254:640.523 Фаршатов И. А. Охрана и защита жилищных прав граждан, проживающих в общежитиях / И. А. Фаршатов // Жилищное право. — 2008. — № 4. — С. 36–41.

Рассмотрены основания и условия проживания в общежитиях, которые регламентируются как в отдельных законодательных актах РФ, так и в примерных, типовых положениях об общежитиях. Обращено внимание на факты нарушения жилищных прав граждан, проживающих в общежитиях, по мотивам переселения из одного общежития в другое. Охарактеризованы случаи защиты граждан в ситуации выселения без предоставления другой жилой площади. Приведены примеры из судебной практики.

03.03-04.08.357.

347.615 Чепис О. І. Аліментні правовідносини: поєднання приватних інтересів та імперативного регулювання / О. І. Чепис // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 216–218.

З'ясовано, яким чином у регулюванні аліментних правовідносин поєднуються публічний і приватний інтереси, імперативний і диспозитивний методи. Проаналізовано положення про аліментування, які встановлені у сімейному законодавстві. Розглянуто правове регулювання відносин за допомогою договору подружжя про надання утримання. Звернуто увагу, що поєднання приватних інтересів та імперативного регулювання спостерігається у випадках припинення права на аліменти. Зазначено, що проникнення приватноправових методів та механізмів у сімейні відносини призвело до появи поряд з імперативним договірним регулюванням, змінилося співвідношення публічного і приватного інтересів. Учасники отримали можливість за допомогою домовленостей встановлювати для себе той чи інший договірний режим майна, визначати зміст аліментних зобов'язань, укладати між собою будь-які цивільно-правові договори.

03.03-04.08.358.

347.764:368.86 Якібчук Н. Підстави виникнення правовідносин страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів / Н. Якібчук // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 25–29.

Проаналізовано питання щодо правовідносин страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Визначено підстави й момент їх виникнення. Розглянуто позиції науковців щодо моменту виникнення правовідносин обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів.

03.03-04.08.359.

347.122 Ярова Т. Критерії розмежування способів захисту суб'єктивних цивільних прав і інтересів / Т. Ярова // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 8. — С. 12–15.

З'ясовано основні критерії розмежування способів захисту цивільних прав та інтересів. Проведено аналіз класифікацій способів захисту цивільних прав та інтересів за такими критеріями: уповноваженої особи на їх застосування; конкретно-цільової спрямованості; результат, характер наслідків їх застосування для порушеного права. Рекомендовано обирати за основу для класифікації не один, а кілька критеріїв. Такими критеріями можуть бути: характер застосування, результат застосування та суб'єктивний склад.

03.03-04.08.360.

347.122(477) Ярова Т. М. Поняття способів захисту цивільних прав та інтересів / Т. М. Ярова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 386—392.

Вказується, що законодавство не надає легального визначення поняття «спосіб захисту» суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Охарактеризовано авторський варіант визначення зазначеного поняття та вирішено ознаки цієї правової категорії. Обґрунтовано думку щодо терміна «шлях захисту». Досліджено термін «способи захисту цивільних прав» у порівнянні з іншими правовими категоріями. Надано визначення поняття «способи захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів». Рекомендовано доповнити ст. 16 ЦК України запропонованим автором визначенням, яке сприятиме усуненню на практиці колізії щодо підміни одних понять іншими.

03.03-04.08.361.

347.77.023 Ярошевська Т. Кому повинні належати права на службові винаходи? / Т. Ярошевська // Право України. 2008. № 4. С. 41—44.

Розглянуто питання про визначення права на службовий винахід і збалансування різноманітних інтересів винахідника, роботодавця та держави в цілому. Для чіткого визначення майнових прав на службовий винахід між сторонами та у зв'язку з узгодженнями із ЦК України рекомендовано у патентному законодавстві поділити службові винаходи на дві категорії. До першої категорії віднесено винахід, створений працівником-винахідником у зв'язку з виконанням трудового завдання. До другої — винахід, створений працівником-винахідником з використанням досвіду, виробничих знань, секретів виробництва і обладнання роботодавця.

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

03.03-04.08.362.

347.91/95(477) Бойко М. Д. Процесуальні документи у сфері цивільно-правових відносин : зразки документів, коментарі, роз'яснення / М. Д. Бойко, М. А. Хазін. — К. : Атіка, 2008. 616 с.

Викладено розроблені відповідно до вимог законодавства України та з урахуванням практичного досвіду більше двохсот двадцяти зразків юридичних документів із найбільш поширених цивільно-правових питань, які виникають у повсякденному житті про стягнення боргу, заміну товару неналежної якості, спадкування, авторство, захист честі, гідності та ділової репутації громадянина, про шлюбний контракт,

купівлю-продаж квартири, поновлення на роботі, вирішення господарського спору тощо. Наведено необхідні роз'яснення (коментарі) з посиленням на відповідні нормативні акти. Ця книга не є офіційним джерелом, але за її допомогою у багатьох випадках можна самостійно, без звернення до адвокатів чи юридичних служб, кваліфіковано оформити заяву, скаргу, договір тощо.

03.03-04.08.363.

347.91/95(075.8) Васильєв С. В. Цивільний процес : навч. посіб. / С. В. Васильєв. — Х. : Одиссей, 2008. — 480 с.

Розкрито встановлений законом процесуальний порядок розгляду і вирішення цивільних справ у формі цивільного судочинства. Розглянуто інститути цивільного процесуального права, а також загальні положення міжнародного цивільного процесу, нотаріального процесу та третейського судочинства.

03.03-04.08.364.

347.91/95(4/9)(075.8) Гражданский процесс зарубежных стран : учеб. пособие / под ред. А. Г. Давтян ; Моск. гос. юрид. акад. — М. : Проспект, 2008. — 480 с.

Освещены институты гражданского процессуального права зарубежных стран, правосудие по гражданским делам. Изложение основано на оригинальных иностранных литературных, законодательных источниках, материалах судебной практики, а также работах известных ученых, юристов России и стран СНГ, посвященных иностранному процессуальному праву. В пособие даются программа учебной дисциплины «Гражданский процесс зарубежных стран», учебная и специальная литература по изучению курса.

03.03-04.08.365.

347.91/95(477)(094.1) Гражданский процессуальный кодекс Украины : науч.-практ. коммент. / Ю. С. Червоний, Г. С. Волосатый, В. О. Ермолаева [и др.] ; ОНЮА. — Х. : Одиссей, 2008. — 792 с.

Проанализированы нормы нового ГПК Украины и высказаны замечания относительно содержания отдельных его норм. Рассмотрены вопросы, которые могут возникнуть при применении ряда норм действующего ГПК Украины, показаны противоречия между ними, сопоставляются нормы ГПК Украины с отдельными нормами ГК Украины, СК Украины, КАС Украины, а также с нормами других законодательных и подзаконных актов. При комментировании ряда норм ГПК Украины учтены мнения ученых-юристов в вопросах теории гражданского процессуального права и практики применения норм гражданского процессуального права. При написании комментария проанализированы нормы Конституции Украины, ГПК Украины, ГК Украины, СК Украины, отдельные нормы КАС Украины, нормы других законодательных актов Украины.

03.03-04.08.366.

347.991(477)(094.1) Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України в цивільних справах та з загальних питань: 1963—2007 рр. / упоряд.: Н. О. Гуторова, О. О. Житний. — Х. : Одіс-сей, 2008. — 512 с.

Вміщено постанови Пленуму Верховного Суду України, оприлюднені станом на 01.01.2008 р., в яких даються роз'яснення у цивільних справах та у загальних питаннях. Видання є неофіційним.

03.03-04.08.367.

347(477)(094.1) Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. 3-тє вид., переробл. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2008.

Т. 1. 832 с.

Т. 2. 1088 с.

На основі наукового аналізу цивільного права та узагальнення судової практики наведено постійне тлумачення чинного ЦК України, а також інших актів законодавства. Використано нові, оригінальні підходи у тлумаченні складних правових норм та найбільш ефективні способи їх застосування у правозастосовчій діяльності. У підготовці книги брали участь вчені-цивілісти усіх наукових центрів України, судді ВС України та інших судових ланок, нотаріуси.

03.03-04.08.368.

347(477)(094.1) Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за ред. В. М. Коссака. — 2-ге вид., змін. і допов. — К. : Істина, 2008. — 992 с.

Докладно проаналізовано усі статті ЦК України. Нормативний матеріал додається станом на 15 грудня 2007 року. Проаналізовано також відповідні положення ГК України, інших законодавчих та підзаконних нормативних актів.

03.03-04.08.369.

347.91/ 95:347.426 Новая судебная практика по спорам о компенсации морального вреда и защите деловой репутации / сост. Д. А. Ждан-Пушкина. — М. : Проспект : Велби, 2008. — 208 с.

Сборник содержит новые постановления, решения и информационные письма Высшего арбитражного суда РФ, определения и обзоры судебной практики Верховного Суда РФ. В условиях динамичности законодательства он будет незаменим в качестве практического пособия для решения спорных правовых задач и избежания судебных конфликтов при защите деловой репутации и компенсации морального вреда. Преимуществом сборника является его четкая структурированность, которая позволяет читателю легко ориентироваться в материале. Приведена практика по общим положениям о компенсации морального вреда, в том числе об условиях, при которых возможна компенсация морального вреда, об ее размере, а также практика по искам о защите прав потребителей, о

компенсации морального вреда в корпоративных отношениях, морального вреда, возникшего из отношений с государственными и муниципальными органами, и морального вреда, причиненного ненадлежащим исполнением обязательств. В сборнике также отражена практика по вопросам защиты чести, достоинства и деловой репутации.

03.03-04.08.370.

347.91/ 95:347.2 Новая судебная практика по спорам о праве собственности и иных вещных правах / сост. Д. А. Ждан-Пушкина. — М. : Проспект : Велби, 2008. — 240 с.

Сборник содержит актуальные постановления, решения и информационные письма Высшего арбитражного суда РФ, определения и обзоры судебной практики Верховного Суда РФ. В условиях динамичности жилищного и земельного законодательства он будет незаменим в качестве практического пособия для решения спорных правовых задач и избежания судебных конфликтов. Преимуществом является его четкая структурированность, что позволяет читателю легко ориентироваться в материале. Приведена практика вопросов частной собственности, разграничения государственной (муниципальной) собственности, приватизации государственного и муниципального имущества, прав на землю и другие природные ресурсы, на нежилые помещения и многие другие.

03.03-04.08.371.

347.91/95 Сахнова Т. В. Курс гражданского процесса: Теоретические начала и основные институты / Т. В. Сахнова. — М. : Волтерс Клувер, 2008. — 696 с.

Излагаются теоретические начала и основные институты гражданского процесса, важные для понимания сущности цивилистического процесса как правового феномена. Книга написана с учетом исторического опыта России и других стран, достижений процессуальной доктрины и законодательства, практики Конституционного Суда РФ, Верховного Суда РФ, современных тенденций развития процессуального права. По структуре и содержанию курс гражданского процесса отвечает требованиям, предъявляемым к изучению дисциплины «гражданский процесс» в юридических вузах. Он может быть использован при обучении специальным дисциплинам по магистерской программе «Гражданский процесс, арбитражный процесс», а также при подготовке к кандидатскому экзамену по специальности 12.00.15 «Гражданский процесс, арбитражный процесс».

03.03-04.08.372.

347.91/95(035) Стольникова М. В. Практика подготовки и ведения гражданских дел : справочник / М. В. Стольникова. — М. : Проспект, 2008. — 631 с.

Справочник посвящен вопросам ведения гражданских дел в судах общей юрисдикции.

Рассмотрены вопросы подачи исковых заявлений, определения подсудности, срока исковой давности, оплаты государственной пошлины, правового статуса лиц, участвующих в процессе, доказательства и доказывания. Особое внимание уделено вопросам, возникающим в производстве суда первой инстанции, в том числе делам, возникающим из публичных правоотношений, особому производству, также разбирается порядок пересмотра решений суда и производство постановлений. Материал справочника основан на анализе норм процессуального и материального законодательства России и реальной судебной практики судов различных инстанций. Каждый раздел, помимо рекомендаций и комментариев, содержит подборку судебной практики и список нормативных актов и писем высших судебных инстанций, которые необходимы для правильного и эффективного ведения дел.

03.03-04.08.373.

347(477)(094.1) Цивільний кодекс України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. Є. О. Харитонova ; ред.-упоряд. Н. Ю. Голубева ; ОНЮА. 4-те вид., переробл. та допов. Х. : Одиссей, 2008. 1200 с.

Викладено роз'яснення особливостей застосування норм ЦК України. В даному коментарі використані результати останніх наукових досліджень у галузі цивільного права та матеріали судової практики.

Автореферати

03.03-04.08.374.

347.951.3(477)(043.3) Андронов І. В. Рішення суду першої інстанції в цивільному процесі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Андронов Ігор Володимирович ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Комплексно досліджено рішення суду першої інстанції у цивільному процесі України. Запропоновано визначення поняття «рішення суду». Виходячи з його специфічних ознак та властивостей, надано класифікації рішень суду за різними підставами та порівняльну характеристику деяких видів судових рішень. Запропоновано перелік вимог, яким має відповідати рішення суду. Послідовно досліджено структуру та зміст рішення суду як акта правосуддя та процесуального документа. Проаналізовано повноваження суду першої інстанції стосовно здійснення ним контролю за власними рішеннями, а також розглянуто питання, пов'язані з виконанням рішення суду, які вирішуються судом під час ухвалення рішення. Наведено низку наукових розробок стосовно законної сили рішення суду. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення цивільного процесуального законодавства України.

Статті

03.03-04.08.375.

347.62 Бичкова С. Представництво інтересів заявника у справах про надання права на шлюб / С. Бичкова, Т. Федосеева // Право України. 2008. № 6. С. 94—99.

Визначено та обгрунтовано наукові основи представництва інтересів заявника у справах про надання права на шлюб. Розглянуто загальні правила права на шлюб. Відмічено, що, незважаючи на особисту сутність права на шлюб, при розгляді відповідних справ можуть брати участь представники заявника. Зазначено, що під час судового засідання зробити усну заяву щодо надання повноважень представникові може будь-який заявник (як повнолітня особа, так і неповнолітня, а також особа, цивільна дієздатність якої обмежена).

03.03-04.08.376.

347.948 Васильєва-Шаламова Ж. В. Участь у цивільному процесі експерта та спеціаліста (порівняльно-правовий аспект) / Ж. В. Васильєва-Шаламова // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 5. С. 103—110.

Вказується на відсутність єдиного розуміння процесуального положення експерта в цивільному процесі. Висвітлено питання щодо розмежування правового статусу спеціаліста та експерта. З'ясовано умови їх залучення у цивільному процесі. Обгрунтовано питання процесуального становища спеціаліста та юридичного значення його дій. Розглянуто форми участі спеціаліста в цивільному процесі.

03.03-04.08.377.

347.92 Морозов Н. В. О количестве исполнительных листов по одному решению / Н. В. Морозов // Юрист. — 2008. — № 8. — С. 63—66.

Рассмотрена проблема в случае, когда имущество, на которое обращается взыскание, находится в самых различных местах. Проанализирован вопрос о возможности выдачи одновременно исполнительного листа с указанием места исполнения и исполнительного листа без места исполнения.

03.03-04.08.378.

347.91/95:341.24 Притика Ю. Д. Застосування норм міжнародних договорів під час розгляду цивільних справ / Ю. Д. Притика // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 7—8. С. 34—41.

Розглянуто питання про співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права, що визначає процес застосування міжнародних договорів. Охарактеризовано дві концепції щодо співвідношення міжнародного та національного права: моністична і дуалістична. Обгрунтовано питання трансформації міжнародних норм у національне право. Звернуто увагу на спеціальні правила тлумачення норм міжнародних договорів. Вказується на необхідність вироблення

керівних приписів, спрямованих на покращення судової діяльності, пов'язаної з реалізацією положень міжнародного права на внутрішньодержавному рівні.

03.03-04.08.379.

347.91/95 Татулич І. Стадії в цивільному судочинстві / *І. Татулич* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 100–102.

Досліджено питання щодо визначення стадій у цивільному процесі. Проаналізовано думку вчених-процесуалістів з приводу їх кількості. Сформульовано власну позицію з зазначених питань.

03.03-04.08.380.

347.95 Фазикош Г. В. Становлення та розвиток доктрини судового рішення в цивільному процесуальному праві / *Г. В. Фазикош* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 219–223.

Здійснено узагальнення наявних досягнень процесуальної науки у з'ясуванні проблем сутності, змісту та поняття судового рішення. Комплексно їх переосмислено і на цій основі викладено та обґрунтовано авторські пропозиції щодо вирішення окресленого кола проблем.

03.03-04.08.381.

347.946 Феннич В. П. Зміст доказових презумпцій цивільного судочинства / *В. П. Феннич* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 224–226.

Проаналізовано підходи стосовно функціонального призначення доказових презумпцій у цивільному судочинстві. Комплексно їх переосмислено і на цій основі викладено та обґрунтовано зміст доказових презумпцій, що діють у процесі розгляду цивільної справи. Зазначено, що в зміст доказових презумпцій необхідно включити тільки матеріально-правові презумпції, а процесуальні презумпції розглядати окремо від доказових.

03.03-04.08.382.

347.91/95(477) Ясинок М. Особливості дії принципу диспозитивності в окремому провадженні / *М. Ясинок* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 6. С. 59–60.

Проведено теоретичний аналіз особливостей дії принципу диспозитивності в окремому провадженні цивільного процесуального права України. Встановлено, що диспозитивність носить проникаючий характер не лише на рівні цивільного судочинства, а й на рівні нотаріального процесу, державного адміністрування, охоплюючи в такий спосіб увесь процес досягнення мети від звернення до суду і до отримання кінцевого практичного результату. Обґрунтовано поняття диспозитивності.

03.03-04.08.383.

347.91/95(477) Ясинок М. Принцип процесуальності є принципом процесуального права / *М. Ясинок* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 7. — С. 76–78.

Визначені поняття та загальна характеристика нового принципу цивільного процесуального права принципу процесуальності як одного із фундаментальних принципів цивільного процесуального права. Зазначено, що принцип процесуальності дає можливість розглядати цивільно-процесуальне право з точки зору його системи, взаємодії принципів судочинства, математичної модуляції цивільного процесу на різних рівнях судочинства та всієї судової процедури, що діє в Україні.

03.03-04.08.384.

347.95(477) Ясинок М. М. Судове рішення в позовному та окремому провадженні цивільного процесуального права України (теоретичний аспект) / *М. М. Ясинок* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 5. — С. 56–61.

Досліджено поняття та юридико-психологічну природу судового рішення як процесуального документа. Сформульовано поняття судового рішення. Проведено аналіз природи судового рішення в Цивільному процесуальному праві України в його позовному та окремому провадженні.

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Книги

03.03-04.08.385.

347.61/64(477)(094.1) Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України / упоряд.: О. І. Сафончик, В. О. Гончаренко ; за ред. Є. О. Харитонova ; ОНЮА. 2-ге вид., допов. Х. : Одиссей, 2008. 560 с.

Книга містить коментований текст СК України та розділу V «Акти громадського стану» КпШС України 1969 р., який зберігає свою чинність у частині, що не суперечить СК України, до прийняття спеціального закону. В даному коментарі використані результати останніх наукових досліджень у галузі сімейного права та матеріали судової практики.

03.03-04.08.386.

347.61/64(477)(075.8) Сімейне право України : навч. посіб. / за ред. Є. О. Харитонova ; ОНЮА. К. : Істина, 2008. 200 с.

Навчальний посібник підготовлений на матеріалах СК України, який був прийнятий Верховною Радою України 10 січня 2002 року та набрав чинності з 1 січня 2004 року. Здійснено наукову розробку єдиного підходу до розуміння змісту відповідних норм. Посібник побудовано у формі запитань, на які надано конкретні відповіді. Структура посібника забезпечує максимально зручне користування.

03.03-04.08.387.

347.61/64(477)(094.1) Сімейний кодекс України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. С. Я. Фурси ; Центр правових дослідж. Фурси. — К. : КНТ, 2008. — 1248 с.

Подано постатейний науково-практичний коментар норм СК України станом на 1 вересня 2007 року. При коментуванні норм враховано теоретичні положення сімейного права, дається аналіз точок зору науковців на окремі норми СК України, аналіз судової, нотаріальної та адвокатської практики щодо реалізації норм СК України. З урахуванням реальних судових справ запропоновано варіанти комплексного вирішення складних життєвих ситуацій, що виникають із сімейних правовідносин. Видання складається безпосередньо з науково-практичного коментаря та нормативних актів, які допоможуть не тільки ґрунтовно проаналізувати окрему норму СК України, а й сприйняти її у взаємозв'язку з іншими нормами права.

Статті

03.03-04.08.388.

347.64 Александров И. Ф. Проблемы правового регулирования устройства в семью детей, оставшихся без попечения родителей, в современных условиях / И. Ф. Александров // Юрист. 2008. № 3. С. 15–17.

Говорится о нужности полномасштабной, охватывающей все стороны программе, принятой в виде федерального закона, о необходимости реформы семейного законодательства. Отмечено, что действующие нормативные акты, как правило, носят общий и неконкретный характер, не предусматривают финансового обеспечения, поэтому и не достигают поставленных целей или просто не исполняются. Указано на потребность в систематизации норм об опеке и ее видах, преобразования их совокупности в систему с учетом современных требований и подходов.

03.03-04.08.389.

347.626 Алибекова Ф. Я. Законный режим имущества супругов правовой институт / Ф. Я. Алибекова // Юрист. 2008. № 3. С. 17–19.

Определено, что законный режим имущества супругов представляет собой правовой институт, комплексно урегулированный как гражданским, так и семейным законодательством. Основной принцип этого режима заключается в том, что имущество, нажитое супругами в процессе брака, является их совместной собственностью. Замечено, что наряду с совместной собственностью каждый из супругов может иметь отдельные права собственности на вещи, лично этому супругу принадлежащие, а кроме того, права собственности каждого из супругов могут быть обременены вещными правами, принадлежащими другому супругу.

03.03-04.08.390.

347.633(470) Банников И. А. Юридическая природа договора о передаче ребенка в приемную семью в Российской Федерации / И. А. Банников // Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 4. — С. 15–17.

Сделана попытка определить юридическую природу договора о передаче ребенка в приемную семью в РФ. Выявлено, что данный договор является непоименованным видом договора возмездного оказания услуг. Его следует рассматривать как срочный, взаимный, возмездный, фидуциарный и каузальный.

03.03-04.08.391.

347.633 Лазаренко А. М. Правосубъектность как элемент семейно-правового статуса приемного ребенка / А. М. Лазаренко // Юридические науки. 2008. № 1. С. 29–34.

Рассмотрены некоторые аспекты семейной правосубъектности несовершеннолетнего, оставшегося без попечения родителей, связанных с его пребыванием в приемной семье. Дано определение понятию правового статуса ребенка, переданного на воспитание в приемную семью. Освещены существующие в науке взгляды относительно необходимости употребления в теории семейного права таких понятий, как «семейная правоспособность» и «семейная дееспособность». Проанализировано содержание некоторых элементов семейной правоспособности и дееспособности приемного ребенка, напрямую связанные с его пребыванием в приемной семье.

03.03-04.08.392.

347.62(477) Липец Л. В. Нова класифікація суб'єктів шлюбних правовідносин / Л. В. Липець // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 7–8. — С. 116–121.

Проаналізовано погляди вчених-юристів стосовно питання класифікації суб'єктів сімейного права. Задля чіткої класифікації суб'єктів шлюбних відносин з'ясовано, які відносини слід віднести до шлюбних. За допомогою таблиці викладено порівняльний аспект класифікації суб'єктів шлюбних правовідносин, визначених на сьогодні в теорії національного права з широкою класифікацією. Сформульовано визначення поняття «шлюбні відносини». Запропоновано увести в систему сімейного права України реєстрацію співмешкання двох осіб.

03.03-04.08.393.

347.62:316.346.2(477) Липец Л. В. Проблеми гендерної нерівності в контексті особистих немайнових прав подружжя / Л. В. Липець // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 6. — С. 105–110.

Розглянуто питання гендерної рівності щодо особистих немайнових відносин подружжя. З'ясовано проблеми нерівності подружжя. Обґрунтовано необхідність створення у судовій системі України сімейних судів. З метою дотримання

ст. 51 Конституції України сформульовано ряд пропозицій до СК України та КЗпП.

03.03-04.08.394.

347.633/642 Лисенко Х. Право дитини, позбавленої батьківського піклування, на особливий захист і допомогу держави: міжнародно-правовий аспект / Х. Лисенко // Право України. 2008. № 6. С. 9—13.

Визначено, яка форма влаштування дитини, що залишилася без піклування батьків, найбільше відповідає сучасним стандартам захисту прав людини. Проаналізовано конкуруючі способи влаштування дітей. Конкурують між собою міждержавне усиновлення та інституціоналізація, або ж міждержавне усиновлення та виховання в прийомній родині. Зазначено, що прагматичні міркування зашкодили появі права дитини на сім'ю та на усиновлення у міжнародному праві прав людини.

03.03-04.08.395.

347.615 Михайлов Ф. Н. К вопросу о порядке взыскания алиментов по соглашению об уплате алиментов / Ф. Н. Михайлов // Юрист. — 2008. — № 3. — С. 11—15.

Рассмотрен вопрос правового регулирования соглашений об уплате алиментов. Отмечено, что удержание алиментов на основании нотариально удостоверенного соглашения сторон (то есть по добровольному согласию плательщика алиментов) может производиться и тогда, когда общая сумма удержаний на основании такого соглашения и исполнительных документов превышает пятьдесят процентов заработка и иного дохода плательщика алиментов (ст. 110 СК РФ). Это связано с расширением договорных начал в семейном законодательстве, в том числе и в области алиментных обязательств. Указано на возможность признания соглашения об уплате алиментов недействительным.

03.03-04.08.396.

347.63(477) Москалюк В. Щодо поняття «відмова від дитини» та суміжних понять у сімейному законодавстві України / В. Москалюк // Право України. — 2008. — № 5. — С. 78—81.

З'ясовано, який саме юридичний факт мав на увазі законодавець, формулюючи норму ч. 3 ст. 155 СК України. Висвітлено питання співвідношення понять «відмова від дитини» та невиконання батьками свого обов'язку забрати дитину з пологового будинку або іншого закладу охорони здоров'я. Встановлено, що відмова від здійснення суб'єктивних батьківських прав та виконання обов'язків повністю відповідає вимогам чинного сімейного законодавства. Всі інші випадки нездійснення суб'єктивних батьківських прав та невиконання батьківських обов'язків не тягне за собою повного припинення батьківських правовідносин.

03.03-04.08.397.

347.626.5(477) Христенко Н. Право спільної сумісної власності подружжя за Сімейним кодексом України / Н. Христенко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 8. — С. 29—32.

З'ясовано юридичні факти щодо виникнення права спільної сумісної власності. Обґрунтовано юридичний факт «спільна праця». Проаналізовано законодавство України стосовно зазначеної проблеми. Розглянуто питання щодо переліку речей індивідуального користування кожного з подружжя. Приділено увагу питанню моменту виникнення права власності подружжя на отриману одним із них заробітну плату, пенсію, стипендію, інші доходи. Окреслено недоліки стосовно точки зору, згідно з якою момент виникнення права спільної сумісної власності подружжя на заробітну плату пов'язаний з моментом передачі їх до сімейного бюджету. Зазначено, що право спільної сумісної власності подружжя за СК України набуло суттєвих змін, які потребують все більшого удосконалення з метою полегшення їх реалізації.

03.03-04.08.398.

347.63(73) Худякова О. Ю. Некоторые проблемы установления отцовства в законодательстве и судебной практике США / О. Ю. Худякова // Семейное и жилищное право. — 2008. — № 4. — С. 5—9.

Обращено внимание на тот факт, что доказательства, необходимые для опровержения отцовства различны в разных штатах. Отмечено, что при рассмотрении дел об опровержении презумпции отцовства происходит конфликт интересов заинтересованного в опровержении лица, мужа матери ребенка и самого ребенка. Охарактеризованы разные пути при определении родительских прав мужчины на основании презумпции отцовства. Приведены примеры из судебной практики.

03.03-04.08.399.

347.63(477) Черновалюк Ю. Ю. Деякі аспекти права на сімейне виховання за законодавством України / Ю. Ю. Черновалюк // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 157—162.

Проаналізовано основні положення права на виховання за сімейним законодавством України. Визначено його зміст та значення для майбутнього формування особистості. Встановлено окремі напрями вдосконалення системи сімейного виховання.

03.03-04.08.400.

347.62 Ясинок М. Режим окремого проживання подружжя — новий вид справ у окремому провадженні / М. Ясинок // Право України. 2008. № 5. С. 114—117.

Досліджено природу режиму окремого проживання подружжя. З'ясовано його зміст та

процесуальні особливості. Запропоновано практичне вирішення розглядуваної проблеми.

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Книги

03.03-04.08.401.

341.9(075.8) Степанюк А. А. Міжнародне приватне право : підручник / А. А. Степанюк. — Х. : Кроссрод, 2008. — 696 с.

Підручник являє собою повний академічний курс міжнародного приватного права, що окрім особливої і загальної частин містить розділ з правової політики міжнародного приватного права, а також розділи, присвячені міжнародному цивільному процесу і міжнародному арбітражу. Викладено матеріал на основі аналізу ЗУ «Про міжнародне приватне право» 2005 р., сучасного чинного законодавства з міжнародного приватного права понад 50 країн, а також міжнародних нормативних актів.

03.03-04.08.402.

341.9(075.8) Чубарев В. Л. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / В. Л. Чубарев. — К. : Атіка, — 608 с.

Посібник містить положення про міжнародне приватне право та його джерела, дає уявлення про методи, які застосовуються у даній сфері правового регулювання, колізійні норми і особливості застосування цих норм та іноземного права. Особлива увага приділена в ньому стану фізичних та юридичних осіб, правовим режимам власності, різним видам договорів, міжнародним перевезенням і міжнародним розрахункам, шлюбно-сімейним, спадковим відносинам тощо. Висвітлено питання міжнародного цивільного процесу та розгляду справ міжнародним комерційним арбітражем. Проаналізовано відповідні міжнародної угоди, чинне національне законодавство різних країн, зарубіжну і національну доктрину. Належне місце при цьому приділено вітчизняному законодавству, особливо тим положенням, які введено в дію у зв'язку зі здійсненою в Україні кодифікацією міжнародного приватного права.

03.03-04.08.403.

341.96:347.91/95 Юрова Н. М. Международное гражданское процессуальное право: Теоретические основы имплементации норм в правовой системе Российской Федерации : монография / Н. М. Юрова. — М. : Волтерс Клувер, 2008. — 352 с.

В монографии на основе глубокого анализа доктрины, изучения и обобщения результатов российской, международной судебной и иной правоприменительной практики обосновывается существование в международном праве самостоятельной отрасли права — международного гражданского процессуального права. Исследуются теоретические положения понятие, со-

держание, источники, предмет, принципы этой отрасли. Рассматриваются проблемы реализации в РФ норм международного права, регламентирующие вопросы гражданского процесса, а также отдельных институтов международного гражданского процессуального права.

Автореферати

03.03-04.08.404.

341.96:347.772(043.3) Романадзе Л. Д. Захист прав на торговельні марки у міжнародному приватному праві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Романадзе Луїза Джумберівна ; ОНЮА. — О., 2008. — 18 с.

Проведено комплексне дослідження охорони та захисту прав на торговельні марки у міжнародному приватному праві. Визначено можливості і напрямки імплементації передового досвіду іноземних держав у законодавство України. Встановлено, що відносини стосовно торговельної марки наразі служать бізнесу, реалізації товарів і послуг на внутрішньому і зовнішньому ринках, є невід'ємним атрибутом ринкової економіки. Обґрунтовано доцільність терміна «торговельна марка» для застосування у законодавстві. Наголошено, що міжнародно-правове регулювання прав на торговельні марки є відправним для уніфікації охорони прав на торговельні марки в усьому світі. На основі позитивного досвіду роботи органів зарубіжних держав підтримано пропозиції щодо: розширення повноважень Апеляційної палати Державного департаменту інтелектуальної власності; утворення спеціалізованих патентних судів, до компетенції яких входив би розгляд усіх спорів у сфері інтелектуальної власності; розробки та прийняття Патентного кодексу України як кодексу процесуального права.

Реферати

03.03-04.08.405.

347.122 Самович Ю. В. К вопросу о содержании права индивида на судебную защиту (национальные и международные аспекты) / Ю. В. Самович // Юрист-международник. 2006. — № 1. — С. 39—43.

В статье рассматриваются теоретические вопросы понятия и содержания права на судебную защиту в национальном и международном праве.

Автор анализирует взгляды различных ученых по вопросам терминологии и содержания права на судебную защиту. Приводятся взгляды Е. Г. Пушкаря на отождествление права на обращение в суд с правом на иск, определение А. А. Добровольского права на иск, Ф. Люшера права на правосудие как составляющей права на иск, утверждение Л. Л. Зайцевой о праве на справедливое судебное разбирательство как об общепризнанной международно-правовой

норме, мнение Д. Г. Кордюкова о конституционном содержании права на судебную защиту. Г. Жилин идентифицирует право на обращение за судебной защитой с правом доступа к правосудию. Автор считает, что следует отождествлять право на судебную защиту и право на доступ к правосудию.

Ученый обращает внимание на то, что право на судебную защиту следует рассматривать как субъективное право, которому корреспондирует обязанность, а в качестве обязанной стороны выступает государство. К отличительным чертам права на судебную защиту автор относит строгую процессуальную регламентацию; возможность его осуществления представителями.

Ю. В. Самович считает, что следует обратить внимание на саму личность как субъект отношений, а право на судебную защиту выступает в качестве варианта самозащиты нарушенного права, а не защиты личности со стороны государства.

Праву на судебную защиту, по мнению автора статьи, присуща двойная природа: оно выступает в качестве субъективного права лица, заключающегося в возможности использования процедуры судопроизводства в качестве средства нарушенного права; оно является гарантией самих прав и свобод, которыми личность наделяется.

Ю. В. Самович указывает, что международная судебная защита является общей гарантией соблюдения прав человека, ее характерной чертой является отсутствие судебных инстанций, которые могут повлиять на вынесенное судебное решение. В то же время право на судебную защиту неразрывно связано с правом на судебную защиту в рамках национального законодательства.

В статье сделан вывод о том, что право на судебную защиту одновременно выполняет как обеспечительную, так и охранительную функцию.

Т. Р. Короткий

С т а т т і

03.03-04.08.406.

341.96:349.2-057 Белогубова О. О. Правові питання захисту прав моряків на стадії працевлаштування для праці за кордоном / О. О. Белогубова // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України. ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 288—291.

Досліджено особливості регулювання відносин в Україні з працевлаштування моряків для роботи на судах під іноземним прапором. Проаналізовано акти законодавства України та ряду зарубіжних країн, конвенції МОП, у яких висвітлюються правові аспекти працевлаштування моряків для праці за кордоном. Розроблено пропозиції з підвищення ефективності захисту прав цієї категорії громадян України на стадії працевлаштування.

03.03-04.08.407.

346.542:339.52 Данилов И. О. К вопросу о разрешении споров о субсидиях в рамках ВТО / И. О. Данилов // Московский журнал международного права. — 2008. — № 3. — С. 215—227.

Рассмотрены особенности правоприменительной практики в существующей системе разрешения споров, которые еще остались неоднозначными как для государств — членов организации, так и для арбитров, участвующих в разрешении споров. Представлены и проанализированы неоднозначные мнения членов ВТО по вопросу о ретроспективном и перспективном характере возможных санкций, применяемых к стороне, нарушившей свои обязательства в рамках ВТО. Приведены примеры, которые показывают, что ни заявления членов ВТО, ни существующая правоприменительная практика не дают однозначного ответа на вопрос о судьбе ретроспективных санкций в системе разрешения споров ВТО.

03.03-04.08.408.

347.426 Добрачев Д. В. Основания возмещения и особенности доказывания убытков / Д. В. Добрачев // Юрист. 2008. № 7. С. 51—56.

Отмечено, что в современном международном коммерческом обороте основными документами, отражающими наиболее присущие современным правовым системам межрегиональные подходы к возмещению при нарушении договора убытков, является Конвенция ООН о договорах международной купли-продажи товаров 1980 г. (Венская конвенция) и Принципы международных коммерческих договоров УНИДРУА 1994 г. Указано на то, что основанием для возмещения убытков является нарушение контрагентом условий договора. Рассмотрены аспекты взыскания убытков.

03.03-04.08.409.

341.241.8“1980” Коржов Е. Н. Юридико-экономический анализ эффективности реализации исполнения в натуре на основе применения Конвенции ООН о договорах международной купли-продажи товаров 1980 года / Е. Н. Коржов // Московский журнал международного права. 2008. — № 2. — С. 120—138.

Представлены четыре типа подходов национального права в отношении предоставления кредитору исполнения в натуре. Анализируя в правовом и экономическом аспектах эффективность реализации исполнения в натуре на основе применения Конвенции ООН о договорах международной купли-продажи товаров 1980 г., автор приходит к выводу, что право кредитора на получение исполнения в натуре не всегда может быть заменено возмещением убытков взамен. Поэтому требование кредитора подлежит удовлетворению в соответствии с первоначальным соглашением сторон.

03.03-04.08.410.

341.63 Назаренко В. Розгляд спорів, які виникають між суб'єктами зовнішньоекономічних відносин, міжнародним комерційним арбітражем / В. Назаренко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 5. — С. 111—114.

Досліджено та визначено поняття правової природи і статусу міжнародного комерційного арбітражу. З'ясовано порядок вирішення ним спорів. Вирішено проблеми, які при цьому виникають.

03.03-04.08.411.

341.225:344.68 Недбай А. В. Международная унификация коллизионных норм по делам о столкновении судов / А. В. Недбай // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13—14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. О., 2008. С. 117—119.

Проанализированы положения Международной конвенции для объединения некоторых правил относительно столкновения судов, подписанной в Брюсселе 23 сентября 1910 г. и вступившей в силу 1 марта 1913 г. Указано на ее прогрессивное значение. Выделены проблемные вопросы, связанные с процессом международной унификации правил по делам о возмещении убытков от столкновения судов.

03.03-04.08.412.

341.225.5:339.5 Передерієв Є. Морський сектор має стратегічне значення у сфері міжна-

родної торгівлі / Є. Передерієв // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 7. С. 73—75.

Розкрито особливості міжнародно-правового режиму морського сектора послуг. Визначено головні напрямки вирішення правових проблем. Визначено місце держави у цій сфері.

03.03-04.08.413.

341.215 Якубовська Н. О. Приватноправовий механізм відшкодування шкоди, що завдається навколишньому середовищу діяльністю багатонаціональних компаній / Н. О. Якубовська // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 292—295.

Вказується на необхідність модернізації норм, що регулюють наслідки транскордонної діяльності багатонаціональних груп компаній. Розглянуто роль багатонаціональних компаній (далі — БНК) у створенні проблем екологічного характеру. Зазначено, що єдиним засобом відшкодування шкоди, завданої діяльністю БНК, є звернення до національних норм про цивільну відповідальність. Визначено переваги та недоліки при застосуванні норм цивільного права у справах про завдання шкоди навколишньому середовищу. Вказується на нагальну потребу в розробці ефективної системи заходів з охорони та раціонального використання навколишнього середовища, яка б змогла протистояти викликам з боку БНК і мала у своєму розпорядженні можливість застосування не лише цивільних, але й міжнародно-правових санкцій.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Книги

04.03-04.08.414.

316.515/516(170) Варламова А. Н. Конкурентное право России : монография / А. Н. Варламова ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. — М. : Зерцало-М, 2008. — 568 с.

Настоящая монография посвящена комплексному исследованию конкурентного законодательства Российской Федерации. Наряду с проблемами конкурентного законодательства, общими для всех отраслей, в работе рассматривается специфика правового регулирования отдельных сфер деятельности, прежде всего, так называемых естественных монополий. Анализируются такие специальные меры, как тарифное регулирование, правила «недискриминационного доступа», лицензирование, контроль за качеством. В монографии проводится подробный анализ четырех направлений конкурентного законодательства стимулирующих, ограничительных, специальных мер и мер защиты конкуренции. В свете принятого нового Закона «О защите конкуренции», а также серьезных изменений в регулировании ответственности за нарушение правил конкуренции, внесенных в КоАП РФ, исследуются проблемы правового регулирования монополистической деятельности и недобросовестной конкуренции, контроля за экономической концентрацией. Правовые аспекты крупнейших слияний, приобретения контрольных пакетов акций наиболее конкурентоспособных российских компаний, имевших место в последние годы, в том числе слияний РУСАЛа с СУАЛом, приобретение акций «Силовых машин» РАО «ЕЭС России», слияние на рынке нефти и угля, создание крупных компаний в авиа- и кораблестроении нашли отражение на страницах представленной работы. В работе исследуется широкий круг вопросов, влияющих на непосредственное стимулирование конкуренции, в том числе отраслевые и региональные программы развития конкуренции, программы реформирования отраслей (на примере электроэнергетики, газовой отрасли и ж/д транспорта), проблемы принудительного разукрупнения хозяйствующих субъектов, порядок предоставления государственной помощи, конкурсные формы распределения госзаказов. Одной из немаловажных задач для конкуренции является регулирование деятельности субъектов, находящихся в отношениях экономической зависимости. В российском законодательстве для определения данной зависимости используется три категории — группа лиц, аффилированные лица, взаимозависимые лица. Соотношение данных понятий и анализ необходимых изменений в их регулировании дан в монографии.

04.03-04.08.415.

316(177)(075.8) Вінник О. М. Господарське право : навч. посіб. / О. М. Вінник. — 2-ге вид., змін. та допов. — К. : Прав. єдність, 2008. 766 с.

Навчальний посібник є другим, переробленим і доповненим виданням курсу лекцій з господарського права, в якому враховано досвід 15-річного викладання курсу «Господарське право» в Київському національному університеті ім. Т. Шевченка, зміни в законодавстві, надбання господарсько-правової науки. До кожного розділу запропоновано список літератури: нормативно-правові акти, збірники законодавства та його коментарі, наукові статті, монографії, підручники та навчальні посібники.

04.03-04.08.416.

316.2(075.8) Коростей В. І. Трансформація правового регулювання господарської діяльності суб'єктів економіки: короткий курс лекцій / В. І. Коростей. — Донецьк : Юго-Восток, 2008. — 150 с.

Висвітлено сутність і актуальність проблеми трансформації правового регулювання господарської діяльності суб'єктів економіки. Визначено і обгрунтовано основні напрями, шляхи і способи трансформації господарського законодавства і господарського права як навчальної дисципліни; нормотворчої діяльності суб'єктів господарювання і господарсько-правової роботи на підприємстві. Сформульовано і аргументовано сутність і зміст, функції і цінності радикалізму і опозиції, лобістської діяльності у господарській сфері; правового управління економікою і правового господарювання.

04.03-04.08.417.

316.26(075.8) Кудинов О. А. Предпринимательское (хозяйственное) право : учеб. пособие / О. А. Кудинов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Дашков и К°, 2008. — 268 с.

Представлен комментарий основных нормативных актов и судебной практики, регулирующих хозяйственно-правовые отношения в РФ. В основу пособия положен опыт практической работы автора, лекции и тренинги, проведенные им в ИПК при Российской экономической академии им. Г. В. Плеханова, МГУ экономики, статистики и информатики (МЭСИ), Всероссийской академии внешней торговли и Московском институте международных экономических отношений.

04.03-04.08.418.

316(177)(075.8) Мілаш В. С. Господарське право : курс лекцій : у 2 ч. / В. С. Мілаш. — Х. : Право, 2008.

Ч. 1. — 496 с.

Ч. 2. — 336 с.

Розглянуто загальні питання становлення та розвитку господарського права в Україні. У си-

стематизованому вигляді розглядаються ключові положення господарського права, серед яких поняття господарської діяльності та її різновидів, особливості правового регулювання відносин, що виникають під час організації та провадження господарської діяльності, господарська інфраструктура та майнова основа її функціонування, питання державного регулювання господарської діяльності та основні засади конкурентного права, система господарських договорів тощо.

04.03-04.08.419.

346.3(477)(075.8) Правові основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / відп. ред. Л. С. Сміян. К. : КНТ, 2008. 416 с.

У стислій і доступній формі розкрито зміст основних положень діючого законодавства, що регулює зовнішньоекономічну діяльність. Показано особливості правового регулювання при здійсненні окремих зовнішньоекономічних операцій та порядок створення і функціонування вільних економічних зон. Висвітлено законодавче вирішення спорів, що виникають у цій сфері діяльності, та діючу цивільно-правову, адміністративно-правову та кримінально-правову відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності. Визначено роль і місце державних та недержавних національних та міжнародних органів у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.

04.03-04.08.420.

346(477)(075.8) Хозяйственное право Украины : учеб. для вузов : Рекомендовано МОН Украины / под ред. А. С. Васильева, О. П. Подцерковного. 3-е изд., перераб. Х. : Одиссей, 2008. 488 с.

В учебнике рассматриваются в теоретическом и практическом аспекте положения Хозяйственного кодекса Украины и специального хозяйственного законодательства Украины. Особое внимание уделено вопросам становления хозяйственного права как самостоятельной отрасли права, методам государственного воздействия на экономику, правовому статусу субъектов хозяйствования, специфике институтов хозяйственного права по сравнению с общегражданским регулированием.

04.03-04.08.421.

346.92 Штобер Р. Хозяйственно-административное право: Основы и проблемы. Мировая экономика и внутренний рынок / Р. Штобер. — М. : Волтерс Клувер, 2008. 400 с.

Предложена оригинальная концепция хозяйственно-административного права, отвечающая современным вызовам в условиях нарастающей глобализации экономики. Исследована роль и место хозяйственно-административного законодательства в системе германского права. Рассмотрены нормы и правовой инструментарий регулирования экономических процессов в контексте европейского и международного права с учетом возрастающей роли Сообщества в пра-

вовом и экономическом пространстве жизнедеятельности государств членов ЕС.

04.03-04.08.422.

346.2 Щербіна В. С. Суб'єкти господарського права : монографія / В. С. Щербіна. — К. : Юрінком Інтер, 2008. 264 с.

Досліджено правове становище суб'єктів господарського права. Розкрито поняття та види суб'єктів господарського права, порядок їх утворення та припинення. Охарактеризовано правовий статус окремих груп зазначених суб'єктів (суб'єктів господарювання, споживачів, органів державної влади і місцевого самоврядування, учасників корпоративних відносин). На основі аналізу чинного законодавства та практики його застосування сформульовано пропозиції щодо вдосконалення правового становища окремих учасників відносин у сфері господарювання.

Автореферати

04.03-04.08.423.

346.2 (043.3) Кравець І. М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Кравець Ірина Мирославівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 16 с.

Комплексно досліджено правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень. Висвітлено історію виникнення та становлення суб'єктів, що здійснюють ПООГ в Україні. Визначено поняття та підстави виникнення організаційно-господарських повноважень, поняття суб'єкта організаційно-господарських повноважень, нормативно-правову основу діяльності суб'єктів зазначених повноважень. Встановлено особливості правового становища окремих видів суб'єктів організаційно-господарських повноважень в Україні: органів державної влади, органів місцевого самоврядування, господарських об'єднань, власників майна. Окремо розглянуто питання правового становища суб'єктів, що здійснюють ПООГ за правом зарубіжних країн, міжнародних організацій, зокрема ЄС. Сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення законодавства України, яке регулює становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень. Зокрема, запропоновано проект розділу II ГК України під назвою «Суб'єкти організаційно-господарських повноважень».

04.03-04.08.424.

346.12(477)(043.3) Рябота В. В. Реалізація прав акціонерів при злитті, приєднанні та поглинанні акціонерних товариств в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Рябота Владислава Володимирівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 16 с.

Проведено дослідження змісту процесів злиття, приєднання та поглинання акціонерних товариств. Наведено легальне визначення по-

глинання акціонерного товариства як встановлення контролю над ним. Виділено основні ознаки злиття, приєднання та поглинання, проведено порівняння зазначених процесів та виявлено відмінності між злиттям (приєднанням) та поглинанням. Класифіковано способи поглинання акціонерного товариства. Визначено та класифіковано права, які виникають в акціонерів при злитті, приєднанні та поглинанні акціонерного товариства. Сформульовано визначення ворожого поглинання. Аргументовано доцільність законодавчого регулювання поглинання акціонерного товариства та закріплення на рівні закону права акціонера вимагати викупу належних йому акцій у разі незгоди з рішенням про злиття та приєднання. Розглянуто необхідність поширення права на незгоду у випадках поглинання акціонерного товариства з покладенням обов'язку викупу акцій або на товариство (у разі, якщо рішення про згоду на поглинання було надане загальними зборами або уповноваженим ними органом), або на контролюючого акціонера (у випадку ворожого поглинання). Проведено дослідження змісту права акціонера на витіснення.

04.03-04.08.425.

346.2:658.112.3(477)(043.3) Чевичалова Ж. В. *Правова природа дочірнього підприємства*: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Чевичалова Жанна В'ячеславівна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 20 с.

Досліджено правове регулювання відносин, що виникають при створенні та функціонуванні дочірніх підприємств, та їх правової природи. Проаналізовано передумови виникнення та еволюцію розвитку дочірнього підприємства як самостійної організаційно-правової форми юридичної особи, виявлено їх історичні та економічні причини. Визначено шляхи та умови встановлення відносин контролю-підпорядкування між контролюючим і дочірнім підприємством та їх правові наслідки. Окреслено проблеми і перспективи розвитку правового регулювання відносин, що виникають при використанні в Україні такої форми господарювання, як дочірнє підприємство. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України з питань дочірніх підприємств, зокрема за участю іноземного елемента.

Реферати

04.03-04.08.426.

347.751:347.952.2(477) Бобкова А. *Щодо правової природи договорів на реалізацію арештованого майна* / А. Бобкова, Ю. Павлюченко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. № 4. С. 3–6.

Ця стаття присвячена правовій природі договорів на реалізацію арештованого майна. В контексті проаналізовано ряд проблемних питань, що виникають як в теорії, так і на практиці. Так, зокрема, по-перше — це проблема визна-

чення правової природи вказаних договорів, по-друге, — це ряд проблемних наслідків такої невизначеності на сьогоднішній день.

До договорів на реалізацію арештованого майна на сьогодні належать два види: генеральний договір на реалізацію арештованого майна, що укладається між Міністерством юстиції України та суб'єктом господарювання, який став переможцем тендера на визначення суб'єкта реалізації арештованого майна, а також договір на надання послуг з реалізації арештованого майна, який укладається між окремим ДВС з однієї сторони та суб'єктом господарювання, уповноваженим у передбаченому законом порядку здійснювати реалізацію арештованого майна, для кожного конкретного випадку укладається окремий договір.

У результаті проведення порівняння та дослідження правової природи даних видів договорів на реалізацію арештованого майна встановлено, що дані договори є господарськими за своєю природою через цілу низку причин, по-перше, враховуючи те, що дані договори укладаються між суб'єктом господарювання і учасником господарських відносин, при цьому обидва суб'єкти у кожному конкретному випадку реалізують виключно господарську правосуб'єктність, оскільки до повноважень ДВС та Мін'юсту не входить реалізація арештованого майна, що говорить про нелогічність віднесення даних договорів до адміністративних. По-друге, господарський характер даних договорів також прослідковується при аналізі ознак даних договорів: відступлення від принципу рівності сторін, обмеження свободи сторін, наявність публічного інтересу та ін., що повністю відкидає можливість віднесення даних договорів до цивільно-правових. По-третє, генеральний договір на реалізацію арештованого майна є організаційно-господарським, оскільки спрямований виключно на організацію відповідної реалізації, визначення суб'єктного складу «реалізаторів майна», окреслення змісту правовідносин, а безпосередньо сама діяльність вказаних суб'єктів опосередковується договорами на надання послуг з реалізації майна, що носить майново-господарський характер.

Таким чином, щодо правової природи договорів на реалізацію арештованого майна не виникає жодних сумнівів — це різновиди господарських договорів, які опосередковують виключно господарську діяльність та забезпечують, у певній мірі, реалізацію публічного інтересу суспільства в цілому.

О. Р. Гофман

04.03-04.08.427.

346.3:330.341.1(477):347.7 Буткевич О. В. *Особливості договору про спільну діяльність учасників технологічного парку України* / О. В. Буткевич, А. О. Храбров // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 10. — С. 84–93.

У статті розглядаються особливості договору про спільну діяльність учасників технологічного

парку України. Зазначається, що здійснення господарської діяльності потребує чіткого правового регулювання. Правове регулювання спільної господарської діяльності відзначено в ГК України як діяльність для досягнення спільної мети без утворення єдиного суб'єкта господарювання на умовах, визначених договором про спільну діяльність (ч. 4 ст. 128 ГК, ч. 4 ст. 176 ГК).

Договорами про спільну діяльність та додатковими договорами (угодами) регулюються взаємовідносини між учасниками і технопарком, а також між учасниками щодо виконання інноваційних проектів та іншої діяльності.

Аналіз загальних та спеціальних нормативно-правових актів щодо договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів учасників технологічного парку дозволяє зробити висновок, що на сьогодні такий договір має низку особливостей, які не врегульовані нормами ЦК та ГК України, а визначення цього договору дає лише ЗУ «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», який називає його і вказує перелік умов договору.

Враховуючи складний характер договору, що розглядається, та його важливе значення щодо функціонування технологічних парків і безпосередньо реалізації інноваційної політики України, автори вважають, що він потребує більш детальної правової регламентації шляхом затвердження Кабінетом Міністрів України Типового договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів учасників технологічного парку.

М. Д. Василенко

04.03-04.08.428.

346.2 Віхров О. Правовідносини у сфері планування діяльності суб'єктів господарювання / О. Віхров // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 4. С. 11–15.

У вищезазначеній статті розглядаються види господарських відносин і відповідних правовідносин, що складаються у сфері планування господарської діяльності суб'єктів господарювання всіх форм власності та організаційно-правових форм. Зазначається, що загальні принципи господарювання, на яких ґрунтується правове регулювання планування господарської діяльності на рівні суб'єктів господарювання, реалізуються за допомогою абсолютного господарського правовідношення, що виникає у зв'язку з веденням суб'єктом власної господарської діяльності, яка виступає його об'єктом. Автор підкреслює, що управленому суб'єкту господарювання у цьому правовідношенні протистоять усі інші суб'єкти, у тому числі як суб'єкти господарювання, так і, насамперед, суб'єкти організаційно-господарських повноважень. Виходячи з вищенаведеного, зроблено припущення, що абсолютне господарське правовідношення здатне набувати господарсько-виробничого або організаційно-господарського характеру. Крім

того, автором визначені підстави виникнення такого абсолютного правовідношення, розкрито його зміст, а також наведені випадки його переходу у відносне.

У статті виокремлюється і відносне господарське правовідношення організаційно-господарського характеру, яке виникає між суб'єктом господарювання та виконавчим органом місцевої ради як суб'єктом організаційно-господарських повноважень на підставі положень ст. 27 ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні», що встановлюють обмеження самостійного планування суб'єктом власної господарської діяльності. Зазначається про декларативний характер указаної норми закону та запропоновано внесення доповнень до ГК України для забезпечення механізму її реалізації.

Таким чином, О. Віхров доходить висновку про поєднання господарських відносин різних видів у складних господарських конструкціях (відносинах) з планування господарської діяльності.

І. П. Поповська

04.03-04.08.429.

346.26 Добровольська В. В. Деякі питання щодо непрямих (економічних) методів державного регулювання підприємницької діяльності / В. В. Добровольська // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 5. С. 49–52.

У вищезазначеній статті розглядається проблема державного регулювання підприємницької діяльності через низку спеціальних правових заходів, а саме: методів державного регулювання, яких існує дві основні групи адміністративні (прямі) та економічні (непрямі). Акцент робиться саме на застосуванні як найбільш привабливіших та безпечних економічних (непрямих) методах, які можна ототожнювати з державною підтримкою підприємницької діяльності. Аналізуючи поняття та зміст непрямих методів державного регулювання підприємницької діяльності доцент В. В. Добровольська констатує: непрямі методи державного регулювання підприємницької діяльності досягаються через економічний інтерес виконавця. У статті звертається увага на те, що на сьогоднішній день у визначенні зазначених методів законодавство України є вельми непослідовним, чи існує в окремій галузі (зовнішньоекономічна діяльність) та інколи взагалі відсутнє належне правове забезпечення (інноваційна та інвестиційна діяльність). Крім того, у статті аналізуються деякі з непрямих методів, а саме: державні гарантії захисту інвестицій, визначення понять та змісту дотацій, компенсацій та субсидій, пряма фінансова підтримка, паритетне ціноутворення та інші. Перелік зазначених засобів не є вичерпним, його має доповнювати ті чи інші економічні реалії та потреби. Всі зазначені засоби мають сьогодні одну мету – найшвидший вихід вітчизняної економіки та сфери господарювання з всесвітньої кризи. Також слід зазначити і місце відповідних державних органів у процесі застосування того чи іншого методу на той чи інший період.

Таким чином, дослідивши умови та правові засади непрямих методів державного регулювання підприємницької діяльності авторка доходить висновку їх безумовного негайного практичного застосування як позитивного фактора виходу економіки України з кризи та прийняття відповідного комплексного закону, який визначив би систему зазначених методів, умови та порядок їх практичного застосування.

О. О. Квасніцька

04.03-04.08.430.

346.5:347.77.043 Добровольська В. Проблеми практичного застосування ліцензування як засобу державного регулювання у сфері господарювання / В. Добровольська // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 6. С. 10–13.

У вищезазначеній статті розглядається проблема практичного застосування ліцензування, яке розглядається як засіб державного регулювання господарської діяльності. Зазначається, що на сьогодні ліцензування є найбільш поширеним засобом державного регулювання, який за своєю природою є засобом адміністративного впливу, який опосередковує багато видів господарської діяльності. Акцент у роботі робиться на визначенні документа, який підтверджує процедуру проходження ліцензування, а саме: ліцензії. Аналізуючи та досліджуючи чинне законодавство відносно зазначеного документа доцент В. В. Добровольська констатує: ліцензування є певною процедурою, зміст та умови якої передбачені численними нормативно-правовими актами та яка підтверджується отриманням ліцензії встановленого зразка. Визначення ліцензії також є вельми непослідовним у чинному законодавстві, а саме — вона визначається і як право, і як дозвіл, що призводить до суперечностей на практиці. Крім того, у статті наводяться багато точок зору на зазначену проблематику та існуючі правові реалії.

Таким чином, дослідивши умови та правові засади ліцензування у сфері господарювання, авторка доходить таких висновків: у сфері ліцензування слід провести дерегулювання, метою якого є зменшення необґрунтовано розширеного переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, та доречно встановити однозначне поняття ліцензії, що відповідає її характеру та змісту щодо забезпечення інтересів усіх учасників господарської діяльності. Все це свідчить про комплексну реформу існуючого господарського законодавства, яке має носити не декларативний, а практичний змістовий характер.

О. О. Квасніцька

04.03-04.08.431.

351.824.1(477) Квасніцька О. О. Містобудівне законодавство України / О. О. Квасніцька // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 7. С. 12–15.

У вищезазначеній статті розглядаються проблеми систематизації нормативно-правової бази, що регламентує господарську діяльність у будівельній сфері та доцільність прийняття Містобудівного кодексу України. Зазначається, що містобудівне законодавство є недосконалим, ГК України не вирішує проблем правового регулювання господарських правовідносин, пов'язаних з будівництвом, а тому систематизація норм законодавства про містобудівну діяльність є необхідним засобом.

Аналізуючи масив містобудівного законодавства в Україні, автор застосовує порівняльну характеристику законодавства у сфері будівництва зарубіжних країн, підкреслюючи актуальність систематизації та уніфікації норм регламентуючих державне регулювання та господарську діяльність у цій сфері. Підкреслюється, що проблема ефективності містобудівного законодавства є комплексною та не може бути обмежена тільки аспектами державного регулювання, правовій регламентації підлягають всі елементи містобудівних правовідносин, правовий статус суб'єктів таких правовідносин, процедура розроблення містобудівної документації, видача дозвільних документів на будівництво та ін. Отже, Розпорядження КМ України «Про схвалення Концепції Містобудівного кодексу України» від 18.07.2007 р. має на меті вирішити існуючі численні проблеми, які гальмують процес адаптації містобудівного законодавства до законодавства ЄС. О. О. Квасніцька констатує: в межах умовного трикутника, що утворений автономними блоками законодавства (державні програми — Містобудівний кодекс — спеціальне містобудівне законодавство), повинні бути вирішені основні питання ефективності взаємодії держави і суб'єктів господарювання в будівельній сфері.

Проте позиція автора полягає в необхідності реформування, упорядкування містобудівного законодавства, зведення його до певної внутрішньоузгодженої системи, не обов'язково шляхом прийняття кодифікованого акта. Зазначені висновки базуються на відсутності наукового підходу до розроблення проекту Містобудівного кодексу, визначення його структури і місця у системі законодавства України.

В. В. Добровольська

04.03-04.08.432.

346.26:349.412.3:347.724(477) Кулинич П. Ф. Висновок науково-правової експертизи при інституті держави і права НАН України щодо права підприємств, у статутному фонді яких є частка іноземного капіталу, на приватизацію земельних ділянок несільськогосподарського призначення / П. Ф. Кулинич // Земельне право України: теорія і практика. 2008. № 3. С. 32–42.

Підприємства з іноземними інвестиціями, що створені і зареєстровані в Україні спільно з українськими партнерами і які володіють на праві власності об'єктами нерухомого майна, що роз-

ташовані на орендованих ними земельних ділянках несільськогосподарського призначення, мають право на приватизацію цих земельних ділянок шляхом викупу відповідно до ч. 3 ст. 82 ЗК України.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Імпрес» має статус підприємства з іноземною інвестицією і є спільним підприємством у значенні терміна «спільне підприємство», який вжитий у ст. 82 ЗК України. Слід зазначити, що ЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про підприємства України» від 4 лютого 1998 р. № 72 із переліку видів підприємств було виключено спільне підприємство. Одночасно цим же Законом доповнено перелік видів підприємств таким видом, як господарське товариство. У зв'язку з введенням в дію з 1 січня 2004 року ГК України ЗУ «Про підприємства в Україні» втратив чинність. Таким чином, з 1998 р. законодавство України не передбачає існування такої організаційно-правової форми юридичних осіб, як спільне підприємство.

Однак слід зауважити, що чинним законодавством України не визначено обов'язкової зміни організаційно-правової форми тих суб'єктів господарювання, створення яких передбачалося чинними на час їх створення законами, але які на сьогоднішній день не передбачені. Таким чином, Товариство з обмеженою відповідальністю «Імпрес» має право й надалі здійснювати свою господарську діяльність на території України без перереєстрації.

А термін «спільне підприємство», вжитий у ст. 82 ЗК України, слід трактувати таким чином, що будь-яке підприємство з іноземною інвестицією є спільним підприємством, оскільки воно базується на спільному капіталі, спільному управлінні та спільному розподілі прибутків іноземних та вітчизняних учасників такого підприємства.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Імпрес» як підприємство з іноземною інвестицією, яке створене і зареєстроване в Україні спільно з українськими партнерами, має право на приватизацію земельної ділянки, на якій розташовані належні цьому підприємству на праві власності будівлі друкарні відповідно до ч. 3 ст. 82 ЗК України. Як встановлено у цій статті, спільні підприємства, засновані за участю іноземних юридичних осіб і фізичних осіб, можуть набувати право власності на земельні ділянки несільськогосподарського характеру у випадках, встановлених частинами першою та другою цієї статті, та в порядку, встановленому ЗК України для іноземних юридичних осіб. Згідно з ч. 2 ст. 82 ЗК України іноземні юридичні особи можуть набувати право власності на земельні ділянки несільськогосподарського призначення у межах населених пунктів у разі придбання об'єктів нерухомого майна та для спорудження об'єктів, пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності в Україні, на підставі договорів купівлі-продажу.

Д. В. Лічак

04.03-04.08.433.

346.542:338.246.027 Некрасова Т. Поняття та правові ознаки субсидій як одного з видів державної допомоги суб'єктам господарювання / Т. Некрасова // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 7. — С. 23—28.

Чинне законодавство України не визначає поняття «державна допомога». Певні згадки про надання державної допомоги містяться у ч. 2 ст. 12, ст. 26 Господарського кодексу України. У проекті ЗУ «Про державну допомогу» під державною допомогою розуміється підтримка, що надається суб'єкту або групам суб'єктів господарювання, виробництву певних товарів (надання послуг, виконання робіт) для компенсації відповідних витрат шляхом використання ресурсу, підконтрольного державі та/або територіальній громаді (зокрема, за рахунок майна, коштів, у тому числі бюджетних, інших активів майбутніх періодів), яка надасть відповідному суб'єкту господарювання економічну перевагу, якої він не досяг би без отримання такої підтримки.

Однією з найважливіших ознак державної допомоги є її індивідуальний характер.

Субсидія належить до одного з видів державної допомоги суб'єктам господарювання лише за умови її надання певним категоріям суб'єктів господарювання, перелік яких визначається у відповідних законодавчих актах.

Використання терміна «субсидія» у різних законодавчих актах безпосередньо пов'язано із специфікою відносин, що входять до предмета регулювання таких актів.

Найбільш повним автор вважає визначення субсидії, що міститься у Концепції перебудови системи державних субсидій, що надаються галузям національної економіки, затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.03.2003 р. № 182-р: субсидія — це фінансова або інша підтримка державними органами виробництва, переробки, продажу, транспортування, експорту, споживання відповідного товару, в результаті чого суб'єкт господарювання отримує пільги (прибутки). В рамках цього визначення можна виділити такі види субсидій: дарування грошових коштів (як зазначає автор, застосування інституту дарування у правовідносинах, що пов'язані з наданням державних субсидій, не є коректним, виходячи із предмета правового регулювання таких відносин), позика, дотації, участь в акціонерному капіталі, надання державних гарантій, податкові пільги, забезпечення суб'єктів господарювання майном.

Аналіз основних видів субсидій, які визначені у концепції перебудови системи державних субсидій, що надаються галузям національної економіки, дозволяє зробити висновок про багатогранний підхід законодавця до визначення поняття «субсидія».

Слід констатувати, що на практиці і в законодавстві існує ще такий вид допомоги суб'єктам господарювання, як звільнення від сплати штрафних санкцій.

Наведене законодавче визначення субсидій потребує вдосконалення з точки зору розширення складу учасників, які можуть брати участь у процесі субсидіювання. До числа нових учасників цього процесу можуть належати не тільки державні органи, а й спеціалізовані державні фінансово-кредитні установи, які безпосередньо надають окремі види державної допомоги суб'єктам господарювання.

Також автор поділяє субсидії на прямі, непрямі та іноземні.

Під субсидією необхідно розуміти лише прямі грошові виплати, які надаються суб'єктам господарювання на безповоротній основі. Найбільш чітко визначення поняття «субсидії» потребує гармонізації його правових ознак з основними положеннями Господарського кодексу України та інших актів господарського законодавства.

Д. В. Лічак

04.03-04.08.434.

346.24(477) Петраков Я. Щодо необхідності перегляду концепції державного підприємництва в Україні / Я. Петраков // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. — 2008. — № 10. — С. 27—33.

Розглядається ціла низка проблем, які свідчать про необхідність перегляду концепції державного підприємництва в Україні. Звертається увага на необхідність розпочати активне громадське обговорення проблем розвитку і функціонування існуючих форм господарювання держави як учасника господарських відносин. Також вказується на необхідність активізації суспільного перегляду концепції діяльності держави як економічного агента. Зокрема, вказується на наявну дискусійність щодо цього.

Державна активність у ринковій сфері у більшості випадків має подвійну сутність. По-перше, відіграє роль регулятора відносин, по-друге, в особі господарських структур учасника ринку.

Враховуючи положення Бюджетного кодексу України, в якому наведено перелік доходів держави, серед якого є неподаткові доходи, до яких зокрема належать доходи, отримані державою від підприємницької діяльності, можна упевнено стверджувати про реальність здійснення державою підприємницької діяльності.

Аналіз цілої низки визначень державного підприємництва, нормативно-правової бази, організаційно-правових форм, методів та особливостей здійснення вказаної діяльності, державної політики щодо цього та реальної ситуації дав підстави для таких висновків, які вказуються в статті. Так, зокрема, зазначається про необхідність розробки і запровадження нової концепції державного підприємництва в Україні, яка повинна вирішити такі проблеми: виробити механізм первинного перерозподілу ВВП на рівні підконтрольних підприємств; зменшити бюрократичне навантаження на процеси функціонування підприємств, підпорядкованих

міністерствам; обмежити функції міністерств проведенням поточного контролю за діяльністю підприємств та здійсненням державної підтримки; закріпити виключну прерогативу керівництва державних підприємств щодо оперативного управління та вибору методів виробництва, водночас підвищити його відповідальність.

У підсумку пропонується: прийняти Концепцію функціонування підприємств державного сектора, розробку покласти на всі гілки влади, в тому числі на Фонд державного майна України; прийняти ЗУ «Про Фонд державного майна України» з делегуванням повноважень у сфері управління та розпорядження державним майном; затвердити Державну програму приватизації на 2009—2012 роки; доопрацювати ЗУ «Про управління об'єктами державної власності», в частині зменшення кількості розпорядників державного майна; зокрема, у вказаних документах необхідно закріпити більше повноважень щодо розпорядження майном суб'єктам господарювання з одночасним впровадженням кримінальної та адміністративної відповідальності; переглянути функції контролюючих органів; створити реєстр послуг, що надаються державними підприємствами.

О. Р. Гофман

04.03-04.08.435.

347.7:339.338.001.76(477) Петруненко Я. В. Новації господарсько-правового регулювання державою закупівельної галузі в Україні та перспективи його подальшого розвитку / Я. В. Петруненко // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13—14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. — О., 2008. — С. 168—170.

Ця стаття присвячена нововведенням у господарсько-правовому регулюванні державою закупівельної галузі в Україні та перспективам його подальшого розвитку. У контексті даної статті вказується, що останнім часом основними проблемами управління державними закупівлями були нестабільність, недосконалість та неузгодженість законодавства, його нагромадження, складність тлумачення і реалізація у практичній діяльності, повна невідповідність міжнародним стандартам торговельно-закупівельної діяльності, корупційність та інші проблеми.

Історія вітчизняної системи державних закупівель набуває нового дихання з моменту набрання сили 2 квітня 2008 року Законом України «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державний коштом».

Відповідно до даного закону КМУ вчасно затвердив Тимчасове положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти. Відповідна постанова КМУ від 28 березня 2008 року № 274 набрала чинності також 2 квітня 2008 року. Спеціальним органом виконавчої влади з питань закупівель стало Міністерство економіки України.

Даним положенням була введена нова варіантна межа державних закупівель. Серед інших новацій пропонувалося інформацію про торги розмішувати на офіційному державному інформаційному ресурсі; основною процедурою закупівель визнано відкриті торги; було обумовлено випадки незастосування вказаного положення; встановлено безоплатне надання учаснику тендерної документації та описано вимоги до її складання; а також право оскарження дій замовника отримали лише незадоволені.

Також важливим є те, що процедури державних закупівель, розпочаті до набрання чинності вказаним вище Законом № 150-VI, завершуються за правилами, встановленими вказаним положенням, а також те, що правила вказаного положення не застосовуються до закупівель комунальними підприємствами.

Таким чином, покладається надія на те, що тимчасове положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти зробить всі процедури, які ним регулюються максимально прозорими.

О. Р. Гофман

04.03-04.08.436.

351.824.11(477) Письмаченко Л. М. Державне управління у галузі житлового і комунального господарства: проблеми та шляхи їх вирішення / Л. М. Письмаченко // Економіка та держава. 2008. № 4. С. 74–76.

Потреба у вирішенні існуючих проблем у секторі житлово-комунального господарства породжує необхідність пошуку нових підходів до державного регулювання у цій сфері.

Прийнятий Верховною Радою України у 2004 р. Закон «Про загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004–2010 роки» залишається неефективним через відсутність конкретних проєктів та програм, направлених на вирішення проблем ЖКГ.

У цьому зв'язку пропонується розробка на загальнодержавному рівні Стратегії розвитку ЖКГ, яка буде реалізовуватись через спеціальні програми та впровадження конкретних проєктів.

Як один з варіантів реалізації такої стратегії розглядається довгострокова Програма реконструкції застарілого житлового фонду міст України, розроблена ініціативною групою у складі І. І. Куліченко, О. А. Железної, Т. Б. Пшеничної, А. М. Письмаченко, Ю. В. Саєнко, Г. Л. Щербакова, що перебуває на стадії апробації у м. Дніпропетровську. Основним завданням програми є реалізація на муніципальному і регіональному рівні концепції соціальної політики держави щодо забезпечення широких верств населення якісним і доступним за ціною житлом, поліпшення умов проживання громадян та поступове наближення ЖКГ України до міжнародних норм та стандартів.

Для реалізації завдання передбачений комплексний підхід до розв'язання існуючих проблем

через поєднання соціальних, економічних та організаційних складових, що передбачає поряд з проведенням капітального ремонту житлового фонду та інженерних комунікацій здійснення перепланування та розширення житлової площі на базі старих багатоповерхових будинків, застосування нових енерго- та теплозберігаючих технологій за рахунок широкого залучення інвестиційних коштів.

Фінансове забезпечення програми здійснюється шляхом змішаного фінансування в межах асигнувань, передбачених державним і регіональним бюджетом на її виконання, та залучення приватних інвестицій у співвідношенні 30 на 70 %.

З метою забезпечення постійного контролю за цільовим використанням коштів, виконанням обсягів робіт з реконструкції та їх якості пропонується створення на регіональному рівні спеціального незалежного органу контролю Комітету муніципального нагляду в галузі будівництва або ж Муніципальної наглядової ради з питань реконструкції та будівництва, до складу яких мають входити представники державної і муніципальної влади, громадських організацій, спілок споживачів, майбутніх власників та приватних інжинірингових фірм, що мають дозвіл на проведення відповідної експертизи.

О. В. Обод

04.03-04.08.437.

347.426.6:346 Подцерковний О. П. Особливості та деякі проблеми відшкодування шкоди у сфері господарювання / О. П. Подцерковний // Вісник господарського судочинства. 2008. № 4. С. 59–67.

Вказана стаття присвячена особливостям відшкодування шкоди у сфері господарювання та деяким проблемам, що виникають стосовно цього. У контексті проаналізовано ряд проблемних питань, що виникають як у теорії, так і на практиці.

Приділяється увага проблемі визначення особливостей застосування зобов'язань з відшкодування шкоди у сфері господарювання. Розглянуто цілу низку норм законодавства, які регулюють відносини у сфері господарювання, значну кількість напрацювань учених та відповідні матеріали судової практики, в результаті чого можна зробити певні висновки.

Перша проблема, яку має бути вирішено, — це недостатня увага в сучасній цивілістичній та господарсько-правовій доктрині взаємозв'язку інституту збитків за порушення зобов'язання та шкоди як деліктного інституту. Пропонується відрізнити дані інститути, оскільки збитки за порушення зобов'язання та шкода, спричинена внаслідок делікту, мають різні підстави виникнення, на що звертає увагу судова практика та ціла низка вчених. Також потребує відповіді питання, якою мірою положення щодо стягнення договірної шкоди можуть застосовуватись у випадку делікту? Не вирішено питання про склад відшкодування, про можливість зменшен-

ня розміру відшкодування, про стягнення втраченої вигоди тощо. В контексті відповіді на дані питання варто зазначити, що і збитки, і шкода поняття тотожні за змістом. Наступним висновком є те, що положення ЦК та ГК України про стягнення за порушення зобов'язань можуть бути застосовані в частині, що не суперечить гл. 82 ЦК України, для врегулювання відносин з відшкодування деліктної шкоди, в тому числі за аналогією закону, оскільки положення указаної глави визнаються несамоодостатніми для вирішення питань відшкодування шкоди. Вищезазначене не є ототожненням деліктної та договірної відповідальності, оскільки національне законодавство не допускає конкуренції позовів.

Другою проблемою, що потребує вирішення, є необхідність відображення господарського законодавства з питань відшкодування шкоди. В контексті вирішення даної проблеми аргументовано наполягається на тому, що зобов'язання з відшкодування шкоди між учасниками господарських відносин є виключно господарськими (майново-господарськими). Окрім цього виділяється ціла низка особливостей господарських зобов'язань із відшкодування шкоди, які, як вказується, по суті утворюють спеціальний делікт стягнення відшкодування шкоди у господарських відносинах.

Також існують проблеми відшкодування шкоди, завданої суб'єктам господарювання діями чи бездіяльністю органів державної влади чи місцевого самоврядування. Поряд із цим не вирішеними на законодавчому та теоретичному рівнях залишається питання співвідношення правомірних та неправомірних дій посадових осіб відповідних органів, персоніфікації органів державної влади як учасників відповідного процесу, розмежування компетенції господарських і адміністративних судів з даних питань, реалізація примусового стягнення бюджетних коштів.

Таким чином, враховуючи положення даної статті, варто зазначити, що існує ціла низка проблем щодо відшкодування шкоди у сфері господарювання та цілий ряд його особливостей.

О. Р. Гофман

04.03-04.08.438.

346(177).001.76 Титова О. Концепція та Програма модернізації господарського законодавства України / *О. Титова* // Право України. 2008. № 6. С. 73—77.

1 січня 2004 р. відбулися зміни в правовій системі України, вперше був прийнятий Господарський кодекс України, який з'єднав та почав регулювати господарські (комерційні та некомерційні) відносини.

На думку багатьох учених, сучасна економіко-правова ситуація потребує такого підходу до законодавчого забезпечення економічної діяльності, котрий би був й динамічним та вирізнявся сталістю та спадкоємністю. Аналіз практики застосування господарського законодавства

призвів до виокремлення відповідних завдань щодо узгодження кодифікованих та некодифікованих норм господарського законодавства, подолання множинності актів, що регулюють господарську діяльність, та визначення оптимальної форми вдосконалення змісту та форми актів господарського законодавства, придатної для адаптації у відповідності до світових стандартів.

Це обумовило необхідність прийняття Концепції модернізації господарського законодавства України, в котрій було висвітлено пріоритетні напрямки модернізації господарського законодавства. Головним завданням Концепції модернізації господарського законодавства України визначається надійне забезпечення поєднання ринкової саморегуляції із державним регулюванням економіки й узагальнюючим критерієм досягнення цієї мети — сталість врегульованих господарських відносин та самого законодавства.

Автор статті, аналізуючи дискусію навколо концепції програми модернізації господарського законодавства України, пропонує не відступати від головних її принципів. Різно заперечує висловлювання окремих учасників дискусії щодо скасування ГК України та відстоює думку ефективності чинного ГК.

У вирішенні питання щодо подальшого розвитку господарського законодавства автор вважає, що пріоритет має належати не руйнуванню, а саме модернізації як процесу, що відповідає економічним інтересам, інтересам сталого розвитку та загальносвітовим тенденціям.

Р. І. Загідулін

04.03-04.08.439.

346.546.6(170) Усенко Е. В. О некоторых вопросах, возникающих в связи с применением арбитражными судами антимонопольного законодательства / *Е. В. Усенко* // Закон. 2008. № 8. С. 121—129.

В своей статье Е. В. Усенко сквозь призму анализа отдельных аспектов реализации положений антимонопольного законодательства РФ, в основе которого использованы обобщенная судебная практика, изложенная в Постановлении Пленума Высшего арбитражного суда РФ № 30 «О некоторых вопросах, возникающих в связи с применением арбитражными судами антимонопольного законодательства» от 30 июня 2008 г., а также новый Закон РФ «О защите конкуренции» от 26 июля № 135-ФЗ, прокомментировал некоторые теоретические положения антимонопольного законодательства России.

Представлены наиболее сложные в правоприменительной антимонопольной практике как антимонопольных органов РФ, так и арбитражных судов всех уровней вопросы: возможность применения антимонопольного законодательства к гражданско-правовым отношениям; функции и полномочия антимонопольных органов; подведомственность «антимонопольных» дел арбитражным судам; наиболее сложные нарушения антимонопольного законодательства (зло-

употребления доминирующим положением на рынке, антиконкурентные соглашения и согласованные действия) и другие.

В итоге необходимо отметить данную в статье позитивную оценку анализируемого обобщения судебной практики в качестве беспрецедентного, ставшего определенным итогом действия как предыдущего, так и обновленного антимонопольного законодательства в России за последние десять лет.

С. Б. Мельник

04.03-04.08.440.

346.9:339.9 Федина Л. Актуальные вопросы применения мер по обеспечению иска при разрешении внешнеэкономических споров / Л. Федина // *Предприимчивость, хозяйство и право*. 2008. № 10. С. 182–183.

Судебная защита субъективных прав субъектов хозяйствования осуществляется хозяйственными судами не только путем разрешения споров по сути, но и путем применения специальных обеспечительных мер, носящих публично-правовой характер. Обеспечительные меры в хозяйственном процессе являются важным и, прежде всего, действенным средством недопустимости уклонения недобросовестной стороной от ответственности за правонарушение, а также эффективным средством обеспечения реального выполнения судебного решения. Практика применения этого института показала его реальную необходимость. Когда ответчику становится известно о предъявлении к нему иска или о намерении контрагента подать иск, он может принять меры для того, чтобы решение не было исполнено или его исполнение было затруднено: перевести денежные средства на банковский счет другого лица, продать недвижимость или другое имущество третьим лицам, скрыть доказательства правонарушения и т.п. Вместе с тем обеспечительные меры являются достаточно жестким механизмом воздействия хозяйственного суда и заинтересованной стороны на деятельность субъекта хозяйствования, который может стать причиной убытков ответчика, что требует анализа с точки зрения достижения баланса интересов участников хозяйственного процесса.

Анализируя наиболее актуальные вопросы порядка применения мер по обеспечению иска при разрешении внешнеэкономических споров, автор констатирует несовершенство правового регулирования применения обеспечительных мер в хозяйственном процессе. Вопросы встречного обеспечения применяемых судом мер по обеспечению иска, вопросы возмещения убытков, причиненных необоснованным применением мер по обеспечению иска, вопросы определения юрисдикции хозяйственных судов, применяющих предупредительные обеспечительные меры и т.д., требуют детальнейшей правовой регламентации.

Автор предлагает свои варианты решения пробелов действующего хозяйственно-процессуального законодательства Украины, в том числе

на основе уже существующего опыта таких стран, как Российская Федерация и Германия.

М. О. Карпузов

04.03-04.08.441.

349.412.2(477) Швець В. Д. Відшкодування витрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва органами державної влади / В. Д. Швець // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 462–468.

У вищезазначеній статті розглядаються проблемні аспекти відшкодування витрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва органами державної влади. Зазначається, що вилучення чи обмеження цільового використання сільськогосподарських та лісогосподарських угідь вимагає вжиття від органів державної влади відповідних кроків для відновлення відповідного балансу земель з метою виконання своїх конституційних обов'язків перед громадянами. Саме з цією метою ціла низка норм ЗК України передбачає відшкодування вказаних у назві витрат. Виключення передбачені ст. 208 ЗК України. Кошти, що надходять у результаті відшкодування вказаних витрат, використовують виключно для освоєння земель для сільськогосподарських і лісогосподарських потреб, поліпшення угідь, охорону земель, розробку програм і проєктів землеустрою.

Пропонується удосконалити механізм сплати вказаного вище відшкодування, порівнявши його до податків та зборів (обов'язкових платежів), так як це зроблено у разі сплати, наприклад орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності.

Пропонується у ЗК визначити термін відшкодування витрат сільськогосподарського виробництва, передбачити їх повне відшкодування і в найкоротший термін. При визначенні розміру вказаних витрат повинні враховуватись втрати, пов'язані з освоєнням нових земель за період для цього необхідний.

Висловлюється сподівання, що для реалізації принципу повного відшкодування шкоди і витрат необхідно на законодавчому рівні закріпити пріоритет визначення розміру відшкодування відповідно до норм цивільного права з урахуванням усіх елементів складу збитків і компенсацій.

О. Р. Гофман

Статті

04.03-04.08.442.

346.543 Акопян О. А. Правовое регулирование инвестиций в инновационный сектор экономики (венчурных инвестиций) / О. А. Акопян // *Журнал российского права*. — 2008. — № 5. — С. 144–150.

Проведен аналіз законодавчого регулювання венчурних інвестицій в інноваційний сектор економіки і всій венчурній індустрії в

целом на Западе и в России. Уделено внимание пробелам правового регулирования венчурного инвестирования в налоговой сфере. Исследована роль государства как субъекта инвестиционной деятельности.

04.03-04.08.443.

346.543(477) Алмаші І. М. Інвестиційні сертифікати / І. М. Алмаші // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. С. 330—334.

Охарактеризовано правове регулювання обігу інвестиційних сертифікатів в Україні. Окрему увагу приділено функціонуванню інституту спільного інвестування. Визначено основні проблеми та перспективи розвитку в цій сфері.

04.03-04.08.444.

346.26(477) Безбабіна О. Є. Свобода підприємництва як конституційно-правовий принцип / О. Є. Безбабіна // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук пр. / М-во внутр. справ України. Запоріжжя, 2008. № 1. С. 79—88.

Проаналізовано поняття «свобода підприємницької діяльності», виявлено її сутність та зміст. Сформульовано визначення поняття «свобода підприємницької діяльності». Зазначено, що конституційні обмеження свободи підприємницької діяльності встановлені в Конституції України як норми, дію яких спрямовано на обмеження прав на підприємницьку діяльність, з метою захисту основ конституційного ладу, прав і законних інтересів суб'єктів права, забезпечення охорони країни та безпеки держави, з урахуванням вимог справедливості, домірності (пропорційності) і необхідності такого обмеження.

04.03-04.08.445.

347.721.031(73) Будылин С. Л. Права миноритарных акционеров в корпоративном праве США на примере штата Делавэр / С. Л. Будылин // Журнал российского права. — 2008. — № 7. С. 114—122.

Обращено внимание на актуальность защиты прав миноритариев при слияниях и поглощениях компаний, равно как и при других «фундаментальных» сделках. Проанализирован зарубежный опыт, в частности США, решения проблемы баланса между правами миноритариев и мажоритариев при фундаментальных сделках.

04.03-04.08.446.

346.5:330.341.1(477) Василенко М. Д. Інноваційна діяльність в Україні в контексті розвитку правопорядку / М. Д. Василенко // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри : тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13—14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська ; за заг. ред.

Ю. М. Оборотова ; ОНЮА. О., 2008. С. 166—168.

Вказано, що існуюча в Україні інноваційна система не спрацьовує через відсутність належної координації заходів державного регулювання окремих її елементів, тобто через недостатній правопорядок. Викладено зміст правопорядку в інноваційній сфері. Наголошено на необхідності створення Інноваційного кодексу України для затвердження інноваційного правопорядку в країні.

04.03-04.08.447.

347.721 Габов А. В. Корпоративный шантаж как правовое явление / А. В. Габов, А. Е. Молотников // Журнал российского права. 2008. — № 6. — С. 48—63.

Освещены проблемы правового регулирования гринмэйла, или корпоративного шантажа в РФ. Проанализированы вопросы злоупотребления правом (шиканы) в корпоративных отношениях. Рассмотрена зарубежная и российская практика решения проблемы использования своего права на защиту со стороны миноритарных акционеров.

04.03-04.08.448.

347.721(477) Гарагонич О. В. Правова природа товариств з обмеженою відповідальністю / О. В. Гарагонич // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 337—339.

Наведено три існуючі нормативні визначення поняття «товариство з обмеженою відповідальністю». На основі аналізу правового статусу товариств з обмеженою відповідальністю виділено їх основні та спеціальні ознаки. Наголошено, що чинне законодавство не забезпечує розвиток організаційно-правової форми товариства з обмеженою відповідальністю, адекватного потребам сьогодення і потребує істотних змін, спрямованих на уніфікацію правового регулювання діяльності товариств з обмеженою відповідальністю, наближення корпоративного законодавства до європейських стандартів, приведення його у відповідність з існуючими умовами господарювання.

04.03-04.08.449.

347.726(091) Гладкий С. О. Кооперативні принципи — методологічна основа правового регулювання кооперації (історичний аспект) / С. О. Гладкий // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 340—344.

В історичному аспекті досліджено взаємовідносини між принципами права та принципами кооперації. Вказано на плюралістичну природу феномена кооперації, наявність різноманітних типів і видів кооперативних організацій, що обу-

мовлює диференціацію кооперативних принципів за галузевою ознакою. Проаналізовано зміст, систему та генезис принципів кооперації як таких. Охарактеризовано механізм відображення цих принципів у системі принципів права.

04.03-04.08.450.

347.734 Глібо С. В. Особливості господарсько-правового регулювання споживчого кредитування банками / С. В. Глібо // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 98. С. 45–54.

Визначено умови договору про надання споживчого кредитування, регулювання фінансових послуг за ним. Додатково досліджено інформаційні відносини між сторонами договору, а також умови односторонньої відмови (розірвання) цього договору.

04.03-04.08.451.

346.2 Грудницькая С. Н. Проблемы методологических основ развития хозяйственной правосубъектности / С. Н. Грудницкая // Научный вестник Ужгородского национального университета. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т. юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 352–355.

Отмечено, что применение исторического метода исследования позволяет сделать вывод о выделении частной и публичной правосубъектности как в античном правопонимании, так и в исконной христианской традиции. Указано, что исконный методологический коллективизм исходит из необходимости сбалансирования частных и публичных интересов и власти. Это предполагает, с одной стороны, двойственную структуру системы субъектов хозяйствования, а с другой — единый частно-публичный правовой статус как частных, так и публичных субъектов хозяйствования. Подчеркнуто единство суверенитета народа и государства, что дает основание для рассмотрения государства в хозяйственно-правовом аспекте как организационно-правовой формы хозяйствования народа.

04.03-04.08.452.

346.2.001.71 Грудницька С. Еволюція господарської правосуб'єктності як економіко-правової категорії / С. Грудницька // Право України. — 2008. — № 8. — С. 74–80.

На основі проведеного дослідження еволюції господарської правосуб'єктності як економіко-правової категорії виділено періоди в історії розвитку господарського права: за критерієм соціально-економічного розвитку; за критерієм розвитку структури права. Відповідно виділено етапи еволюції господарської правосуб'єктності: локальна господарська правосуб'єктність індивідів і колективів (до XI ст.); приватна комерційна правосуб'єктність індивідуальних комерсантів чи колективів комерсантів (XI–XVIII ст.); приватна підприємницька право-

суб'єктність засновуваних підприємцями підприємств (XIX ст.); приватно-публічна господарська правосуб'єктність індивідів і колективів як комерційна, підприємницька, так і некомерційна. Наголошено на можливості розширення передбаченого законом переліку суб'єктів господарювання.

04.03-04.08.453.

347.721 Денисенко К. В. Ознаки корпоративних майнових правовідносин / К. В. Денисенко // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 234–238.

Для того щоб встановити, чи належать корпоративні відносини до цивільно-правових, обґрунтовано, що в їх основі лежать такі суспільні відносини, які входять у предмет цивільного права і регулюються за допомогою цивільно-правового предмета шляхом притаманних їм ознак. З'ясовано ознаки корпоративних майнових правовідносин.

04.03-04.08.454.

352(477) Джабраїлов Р. А. Особливості реалізації міськими органами місцевого самоврядування господарської компетенції / Р. А. Джабраїлов // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 6. — С. 97–105.

Визначено напрямки вдосконалення чинного законодавства України, що передбачає особливості реалізації органами місцевого самоврядування міста господарської компетенції в окремих сферах господарювання. Проаналізовано існуючі наукові розробки і стан чинного законодавства в контексті досліджуваної тематики.

04.03-04.08.455.

351.824.5(477)(091) Добкіна-Недождій К. Торгово-промислова палата України: історико-правові аспекти виникнення та становлення / К. Добкіна-Недождій // Вісник прокуратури. 2008. № 8. С. 120–124.

Проведено комплексне дослідження всіх правових аспектів діяльності торгово-промислової палати як юридичної особи з моменту її виникнення і до її реорганізації та ліквідації. Створення та розвиток торгово-промислових палат розподілено на три етапи: виникнення за часів існування Лівобережної та Правобережної України; створення та діяльність українських відділень Всесоюзної торгової палати в радянські часи; діяльність на сучасному етапі. Охарактеризовано завдання торгово-промислових палат, які покликані були сприяти розвитку промисловості та торгівлі. Зазначено, що із здобуттям Україною незалежності вони стали недержавними, неприбутковими, самоврядними організаціями зі значним розширенням завдань та повноважень.

04.03-04.08.456.

346(477) Добровольская В. В. Становление и развитие хозяйственного правопорядка через

усовершенствование хозяйственного законодательства / В. В. Добровольская // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова; ОНЮА. О., 2008. С. 155–156.

Проанализирована взаимосвязь правопорядка и законности, правопорядка и правоотношений, правопорядка и законодательства. Указано, что дальнейшее эффективное развитие общественного хозяйственного порядка тесно связано с усовершенствованием хозяйственного законодательства Украины и приведением его к общепризнанным международным стандартам.

04.03-04.08.457.

347.717 Дядюк А. Л. Теоретичні проблеми визначення агентських послуг як предмета агентського договору / А. Л. Дядюк // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 408–414.

Розглянуто основні теоретичні проблеми визначення агентських послуг як предмета агентського договору. З'ясовано зміст та особливості послуг, що надаються комерційними агентами, та ті ознаки агентської діяльності, які характеризують її як діяльність з надання послуг. Зазначено, що в агентських договорах послуга як предмет договірної зобов'язання виступає у вигляді конкретної операції, зумовленої договором. Тому для однозначності застосування термінів рекомендовано застосовувати термін «агентські операції» до послуг, що надаються комерційним агентом за договором.

04.03-04.08.458.

346.548 Зверева О. В. Державне регулювання економіки з метою захисту інтересів споживача / О. В. Зверева // Вісник господарського судочинства. 2008. № 6. С. 80–85.

Обґрунтовано необхідність державного регулювання і регулювання економіки на базі соціально-економічної стратегії. Проаналізовано досвід європейських країн. Зазначено, що належний захист прав споживачів можливий тільки за допомогою державного регулювання економіки шляхом встановлення відповідних цивільно-правових і господарсько-правових норм з метою забезпечення прав та інтересів споживачів.

04.03-04.08.459.

346.7:69(177) Квасніцька О. Загальна характеристика дозвільної процедури в будівництві / О. Квасніцька // Юридический вестник. — 2008. — № 3. — С. 33–38.

Вказано на неабияку складність реформування системи надання документів дозвільного характеру в будівництві. Окреслено актуальні питання та проблеми підвищення успішності процесу реформування видачі дозволів та інших

подібних документів. Наголошено на комплексному характері вирішення даних проблем. Визначено ряд заходів як загальних підходів до реформування дозвільної процедури в будівництві.

04.03-04.08.460.

[346.5+349.6]:347.77.043 Кобецька Н. Співвідношення ліцензування господарської діяльності та природноресурсового ліцензування / Н. Кобецька // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 10. — С. 30–33.

Проведено аналіз суті документів дозвільного характеру у природноресурсовому праві. З'ясовано власне ліцензування господарської діяльності з природноресурсовим ліцензуванням. Визначено сферу їх застосування та реалізацію в екологічному законодавстві.

04.03-04.08.461.

349.42(177) Корольов В. Тенденції розвитку договірних відносин аграрних суб'єктів у ринкових умовах та вдосконалення їх законодавчого забезпечення / В. Корольов // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 6. С. 25–27.

Досліджено основні тенденції розвитку та удосконалення законодавчого забезпечення договірних відносин аграрних суб'єктів. Окреслено нові сфери застосування договірних форм. Розглянуто питання про розробку і прийняття єдиного кодифікованого акта аграрного законодавства. Автор статті вважає, що найбільш доцільною юридичною формою кодифікованого нормативного акта є АК України, прийняття якого дало б можливість усунути суперечності і прогалини в чинних законодавчих актах, забезпечити їх єдність і взаємну узгодженість.

04.03-04.08.462.

346 Коростей В. Господарське право: сучасність і перспективи / В. Коростей // Право України. 2008. № 10. С. 64–71.

Досліджено сутність, зміст та функції господарського права як науки та галузі права. Визначено концептуальну основу розвитку господарського права. Запропоновано заходи для підвищення ефективності перспективного розвитку господарського права і господарського законодавства.

04.03-04.08.463.

346.542:347.745 Крючков І. М. Граціонні дні в женеvському вексельному праві / І. М. Крючков // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. — Вип. 97. — С. 84–89.

Проведено перевірку викладеної у глосарії до роботи Ю. М. Мороз «Вексельна справа» тези про те, що граціонних днів у женеvському вексельному праві не існує. Неведено авторську дефініцію поняття «граціонні дні», що не міститься у вітчизняному вексельному законодавстві.

04.03-04.08.464.

347.731.1 Лапунько О. Б. Правові аспекти організації діяльності компанії з управління активами / *О. Б. Лапунько* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 361–363.

З'ясовано правові проблеми організації діяльності компанії з управління активами. Проаналізовано ліцензійні вимоги, яких потрібно дотримуватись компанії з управління активами як професійному учаснику фондового ринку. Їх поділено на чотири окремі групи.

04.03-04.08.465.

347.44 Лехкар О. В. Зміст договору приєднання / *О. В. Лехкар* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 95. С. 29–33.

Розглянуто тлумачення категорії «предмет договору». Обґрунтовано специфіку договору приєднання. Визначено їх класифікацію. Зазначено, що зміст договору приєднання можуть також становити умови (пункти), визначені на розсуд обох сторін і погоджені ними.

04.03-04.08.466.

346.5:330.341.1 Манзюк В. В. Правовий режим майна інноваційного підприємства / *В. В. Манзюк* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 345–347.

Зазначено, що майно інноваційного підприємства може бути представлене: будь-яким майном виробничо-господарського призначення; майном, що належить до об'єктів інноваційної діяльності; майном, що має ознаки інноваційного і завдяки розробці, виробленню та реалізації якого підприємство отримує статус інноваційного. Проаналізовано складові правового режиму майна інноваційного підприємства. Обґрунтовано напрямки його удосконалення.

04.03-04.08.467.

351.77 Пашков В. М. Господарсько-правові аспекти забезпечення вітальної безпеки / *В. М. Пашков* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. Вип. 98. С. 35–45.

Досліджено можливості реалізації господарсько-правових аспектів щодо забезпечення національної безпеки у галузі охорони здоров'я. Проаналізовано правову природу соціального права як відповідного типу правового регулювання суспільних відносин. Вказано на нерозвиненість договірних відносин в галузі охорони здоров'я. Окремо досліджено проблемні питання впровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

04.03-04.08.468.

347.721 Переяславська Ю. А. Корпоративні права та інтереси держави як об'єкти захисту / *Ю. А. Переяславська* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 348–351.

Проведено уточнення визначення корпоративних прав та законних інтересів держави як об'єктів захисту. Наведено авторське визначення поняття «корпоративне право держави». Наголошено на необхідності закріплення у законодавстві визначення корпоративних прав держави, цілей участі держави у корпоративних відносинах та кола інтересів держави, пов'язаних з такою участю.

04.03-04.08.469.

346.3 Подоляк С. А. Господарський договір погляд із синергетики / *С. А. Подоляк* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. С. 425–429.

Проаналізовано системність господарського договору. Вказано, що загальна модель господарського договору являє собою модель правовідносин, які виникають на основі господарського договору. Розглянуто такі форми реалізації права, як дотримання, виконання, використання в контексті дослідження проблеми самоорганізації системи «господарський договір».

04.03-04.08.470.

346+347.73 Подцерковний О. П. Господарське та фінансове право: концептуальний пошук точок перетину та взаємодії / *О. П. Подцерковний* // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Т. 7. — С. 182–194.

Визначено важливі напрямки погодження та взаємодії господарсько-правового та фінансово-правового регулювання. Вказано на визначну роль господарських зобов'язань для забезпечення державної грошово-кредитної політики. Проаналізовано підстави виникнення господарських зобов'язань у податковій сфері, з неподаткових доходів бюджетів та ін. Наголошено на необхідності науковообґрунтованої взаємодії каральних інструментів фінансового права з механізмами забезпечення господарської діяльності.

04.03-04.08.471.

346(477) Подцерковний О. П. Правовой хозяйственный порядок как определяющий фактор развития хозяйственного законодательства / *О. П. Подцерковный* // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова; ОНЮА. — О., 2008. — С. 152–154.

Исследовано становлення в українському правовому полі такої нормативної новелли ХК України, як общественный (правовой) хозяйственный порядок. Проведен аналіз використання даного поняття в західному праві. Указано на необхідність дальшої кодифікації та компактизації господарського законодавства України з метою забезпечення правового господарського порядку.

04.03-04.08.472.

346.543 Поєдинок В. В. Інвестиційний ризик як правове поняття / В. В. Поєдинок // Вісник господарського судочинства. 2008. № 6. С. 72–79.

Проаналізовано багатоваріантність визначення поняття ризику. Вказано, що інвестиційний ризик як інтегроване поняття є ризиком не договору, а діяльності і в окремих випадках до їх складу може входити і алеаторний ризик. У структурі сукупного інвестиційного ризику виділено такі види ризиків: ризики реципієнта/об'єкта інвестицій (ризик неплатоспроможності, ризик істотних змін у діяльності, ризики оцінки, ризики ліквідності, часовий ризик); ризики економічної системи (ринковий ризик, процентний ризик, інфляційний ризик, валютний ризик); ризики державного втручання (ризик змін у законодавстві, ризик примусових вилучень). Запропоновано шляхи вдосконалення правового регулювання інвестиційної діяльності.

04.03-04.08.473.

349.442:332.834 Радченко Л. І. Захист цивільних прав у сфері інвестування у житлове будівництво: проблеми теорії та практики / Л. І. Радченко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 10. С. 127–133.

Проведено аналіз теоретичних та практичних проблем реалізації захисту прав учасників сфери інвестування у будівництво житла. Здійснено пошук альтернативних механізмів інвестування у житлове будівництво. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення системи правової охорони учасників відносин інвестування на нормативному та локальному рівнях правового регулювання.

04.03-04.08.474.

347.723 Симонян Ю. Ю. Корпоративна природа відносин між учасниками командитного товариства / Ю. Ю. Симонян // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 39. С. 178–183.

Досліджено положення українського законодавства, що закріплюють корпоративні права та обов'язки учасників командитного товариства. Визначено правову природу відносин між учасниками командитного товариства. Розроблено пропозиції і рекомендації, спрямовані на вдосконалення чинного законодавства України стосовно становища вкладників командитного товариства.

04.03-04.08.475.

347.775:658.013.8 Спасибо-Фатеева І. В. Рейдерство: розуміння, види, небезпека та спроби боротьби / І. В. Спасибо-Фатеева // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 4. — С. 43–45.

Проаналізовано існуючі класифікації видів рейдерства. Вказано на відмінність рейдерства від суміжних з ним дій. Наведено перелік способів рейдерства з використанням міноритаріїв, недоліків у діяльності суддів, менеджерів та реєстраторів. Узагальнено представлено методи, що використовуються рейдером для підготовки до поглинання компанії. Представлено способи боротьби з рейдерством.

04.03-04.08.476.

347.751:631.5 Станіславський В. Правова природа договору поставки продукції насадництва як вид договору купівлі-продажу / В. Станіславський // Право України. 2008. № 10. С. 55–63.

Досліджено правову природу договору поставки продукції насадництва. З'ясовано питання відмінності специфіки договору купівлі-продажу і договору поставки. Вирішено питання про поняття оптової торгівлі. Встановлено, що реалізація високопродуктивного насіння (посівного матеріалу) зернових культур за договором поставки (договором купівлі-продажу) вимагає належного правового врегулювання. Запропоновано прийняти відповідне Положення про реалізацію і поставку продукції насадництва.

04.03-04.08.477.

342.42:631.53 Станіславський В. Реалізація продукції насадництва за договором міни / В. Станіславський // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 78–82.

Проведено комплексний аналіз теоретичних і практичних проблем правового регулювання вирощування та реалізації продукції насадництва за договором міни. Зазначено, що сторони мають право обрати будь-яку договірну форму залежно від обставин, що складаються. При цьому кожен вид договору вимагає включення до змісту сукупності умов, за якими сторони дійшли згоди при укладенні договорів, а також їх прав і обов'язків з урахуванням імперативних розпоряджень спеціального законодавства, що регулює відносини у насадництві. Запропоновано висновки для вдосконалення аграрного законодавства та підвищення ефективності насадницької діяльності.

04.03-04.08.478.

347.42(477).001.36 Стоян М. М. Порівняльний аналіз відповідальності за порушення зобов'язань у Цивільному кодексі УРСР та Цивільному і Господарському кодексах України / М. М. Стоян // Вісник господарського судочинства. 2008. № 4. С. 7–13.

Здійснено аналіз інституту цивільного права — зобов'язального права, а саме його окремого

розділу, що передбачає види відповідальності за порушення зобов'язань, з метою порівняння правового апарату санкцій до порушників зобов'язань за період дії норм ЦК УРСР 1963 р. і за період дії норм нового ЦК та ГК України. Вказано, що у ЦК та ГК, порівняно з ЦК УРСР, норми даного інституту є підсумком прогресивного розвитку юридичного інструментарію захисту кредитора від порушника зобов'язань і, в цілому, прийняті на новій концентруальній основі як норми приватного права, з урахуванням сучасних європейських тенденцій і досвіду. Зазначено, що відсутність визначення понять «збитки», «моральна шкода», «порядок розрахунку розміру моральної шкоди» та ін. є недоліком нової редакції ЦК.

04.03-04.08.479.

347.453(430) Уханьова О. О. Німецький досвід правової регламентації лізингових відносин у сфері господарювання / О. О. Уханьова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 357—360.

Узагальнено позитивний досвід Німеччини щодо правового регулювання лізингу. Проаналізовано дворівневе перенесення права користування від лізингодавця до лізингодержувача відповідно до НЦУ. Звернено увагу на детермінованість правового регулювання договору лізингу суб'єктивним складом і організаційно-правовою формою учасників відносин лізингу. Запропоновано враховувати досвід Німеччини у сфері застосування практики лізингу, коли лізингодержувачем є фізична особа. Розглянуто необхідність розширення лізингового законодавства України, яке б охоплювало норми господарського, податкового, банківського права.

04.03-04.08.480.

346.3 Чайковська В. В. Значення господарського права у нетарифному регулюванні ЗЕД / В. В. Чайковська // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13—14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова; ОНЮА. О., 2008. С. 161—162.

Вказано, що правове забезпечення методів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності є предметом господарсько-правового регулювання, що носить яскраво виражений публічний характер та спрямовано на забезпечення суспільного господарського порядку і поточної економічної політики в державі. Наголошено на необхідності вирішення питання про адекватність тих методів правового регулювання, що застосовуються у даній сфері.

04.03-04.08.481.

347.19(477):061.2 Чепурнов В. О. Правові аспекти господарської діяльності юридичних

осіб, створених благодійними організаціями / В. О. Чепурнов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 334—336.

Зазначено, що чинне законодавство України не забороняє благодійній організації виступити в ролі засновника (учасника) господарського товариства. Запропоновано втілювати принцип «зв'язаності» діяльності юридичних осіб, які створені благодійними організаціями, із метою та завданнями діяльності самих благодійних організацій. Розкрито сутність зв'язаної та незв'язаної господарської діяльності, а також «обмежувальної» концепції здійснення підприємницької діяльності. Проаналізовано характер взаємовідносин між благодійною організацією та юридичною особою, що нею створена.

04.03-04.08.482.

347.724(477) Шевченко Г. М. Деякі аспекти правового режиму частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю / Г. М. Шевченко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 9. С. 134—141.

Визначено правовий зміст частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю. Обґрунтовано порядок її відчуження (відступлення). З'ясовано способи захисту прав учасника (стосовно прав на вказану частку) та момент переходу корпоративних прав, включаючи як майнові, так і немайнові права учасника товариства з обмеженою відповідальністю, що перманентно пов'язані з переходом частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю до нового учасника. Наведені висновки мають як методологічне, так і наукове значення, оскільки, по-перше, дають можливість виокремити корпоративні права в системі об'єктів цивільних прав та визначити способи їх захисту в разі порушення, а по-друге, актуальні та необхідні з точки зору систематизації та гармонізації чинного в Україні законодавства.

04.03-04.08.483.

346.:341.92 Юрченко С. М. Вирішення спорів у зовнішньоекономічній діяльності / С. М. Юрченко // Наше право. 2008. № 2. — С. 94—98.

Визначено, що зовнішньоекономічна діяльність регулюється комплексом публічно-правових і приватноправових норм і обумовлює дві категорії спорів, які виникають у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності: спори у міжнародній економічній системі можуть виникати з двох правопорядків — внутрішнього і міжнародного. Охарактеризовано головні тенденції сучасної міжнародної економічної системи. Особливої уваги заслуговують так звані «діагональні спори» — спори між державами і приватними особами іноземних держав.

04.03-04.08.484.

347.464 Яворська О. Особливості передання майна у власність за договорами ренти / *О. Яворська* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 9. — С. 73—77.

Досліджено проблеми практичного та теоретичного характеру, пов'язані з переданням права власності за договором ренти. Обґрунтовано правові наслідки розірвання договору ренти. Звернено увагу на ризиковий характер такого договору.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

04.03-04.08.485.

347.918 Скобликов П. А. Арбитражный и уголовный процессы: коллизии в сфере доказывания и пути их преодоления / *П. А. Скобликов*. — М.: Норма, 2008. — 144 с.

Рассмотрено преюдициальное значение приговоров для арбитражного процесса и, наоборот, актов арбитражного суда для уголовного судопроизводства. Сформулированы предложения о совершенствовании законодательства, об оптимальной организации работы юридических служб предприятий.

Рефераты

04.03-04.08.486.

347.918 Лисицын В. В. К вопросу об обеспечительных мерах в арбитражном процессе / *В. В. Лисицын* // Судья. 2008. № 9. С. 50—53.

Судебная защита субъективных прав субъектов хозяйствования осуществляется хозяйственными судами (в РФ — арбитражными судами) не только путем разрешения споров по сути, но и путем применения специальных обеспечительных мер, носящих публично-правовой характер. Обеспечительные меры в хозяйственном процессе являются важным и, прежде всего, действенным средством недопустимости уклонения недобросовестной стороной от ответственности за правонарушение, а также эффективным средством обеспечения реального выполнения будущего судебного решения. Практика применения этого института показала его реальную необходимость. Когда ответчику становится известно о предъявлении ему иска или о намерении контрагента подать иск, он может принять меры для того, чтобы решение не было выполнено или его выполнение было затруднено: перевести денежные средства на банковский счет другого лица, продать недвижимость или другое имущество третьим лицам, скрыть доказательства правонарушения и т.п. Вместе с тем обеспечительные меры являются достаточно жестким механизмом воздействия хозяйственного суда и заинтересованной стороны на деятельность субъекта

хозяйствования, который может стать причиной убытков ответчика, что требует анализа с точки зрения достижения баланса интересов участников хозяйственного процесса. Анализируя существующие теоретические точки зрения на правовую природу обеспечительных мер, автор делает вывод о том, что обеспечительные меры, как процессуально-правовое явление, не могут рассматриваться в качестве средств защиты, они представляют собой процессуальные экономические санкции, применяемые хозяйственным судом для охраны права, которое по завершению рассмотрения дела может быть объявлено нарушенным. Также в работе автор констатирует, что вопросы встречного обеспечения применяемых судом мер по обеспечению иска, вопросы возмещения убытков, причиненных необоснованным применением мер по обеспечению иска, и т.д. требуют детальнейшей правовой регламентации. Автор предлагает свои варианты решения пробелов действующего арбитражно-процессуального законодательства Российской Федерации, в том числе на основе уже существующего опыта развитых зарубежных стран.

М. Ю. Карпузов

Статті

04.03-04.08.487.

340.15(177.7-25Од):347.999 Балух В. С. Перша реформа міського громадського управління і магістерське судочинство в Одесі / *В. С. Балух* // Вісник господарського судочинства. 2008. № 5. С. 9—15.

Проведено екскурс в історію становлення попередника комерційного суду в Одесі — магістрату, що був заснований у 1795 р. Розглянуто найбільш типові справи, що ним розглядалися. Вказано, що перша реформа міського суспільного управління, яка була проведена в травні 1797 р., дозволила Одеському магістратові здійснювати судочинство відповідно до правових норм, заснованих на загальноприйнятих у Європі принципах буржуазної законності. Тим самим була підготовлена база для створення у 1808 р. в Одесі Комерційного суду як спеціалізованого судового органу. Наголошено, що його діяльність стала прикладом успішної адаптації російського законодавства до західноєвропейського та початком формування законодавства, що регулює господарські правовідносини в наші дні.

04.03-04.08.488.

347.775:658.012.8 Белкін М. Л. Застосування позовів про переведення прав та обов'язків покупця акцій на іншу особу в рейдерських схемах / *М. Л. Белкін* // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 5. — С. 172—180.

Вказано на актуальність формулювання критеріїв, за якими можна попередньо визначити незаконність відповідних судових рішень у спра-

вах, пов'язаних з рейдерським захопленням. На основі судової практики проаналізовано такі ознаки незаконності судових рішень: переведення прав та обов'язків покупця акцій на іншу особу; ігнорування особливостей, притаманних такому способу «захисту прав»; розгляд даної категорії справ місцевими судами, зокрема, з порушенням правил територіальної підсудності.

04.03-04.08.489.

347.726(477) Лукач І. В. До питання про визначення кооперативів як суб'єктів корпоративних відносин / *І. В. Лукач* // Вісник господарського судочинства. 2008. № 6. С. 59–67.

Досліджено право учасників кооперативів мати корпоративні права у статутному фонді (майні) кооперативу. Вказано на відмінність визначення кола суб'єктів корпоративного права у ГК та ГПК. Проаналізовано практику Вищого господарського суду України, яка свідчить, на думку автора, про те, що організаційно-господарські відносини в кооперативах мають ознаки корпоративного спору. Запропоновано зміни в п. 4 ч. 1 ст. 12 ГПК для досягнення підвідомчості спорів за участю не тільки господарських товариств, але й інших господарських організацій господарським судам.

04.03-04.08.490.

347.918(477) Мельник С. Б. Роль хозяйственных судов Украины в установлении правопорядка на релевантных рынках / *С. Б. Мельник* // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова; ОНЮА. О., 2008. С. 164–166.

Указано на достаточную сформированность в Украине законодательного и структурного обеспечения реализации юридической ответственности за нарушения антимонопольно-конкурентного законодательства как составной части всего хозяйственного законодательства. Проанализировано важное значение в данном механизме хозяйственных судов. Обращено внимание на решение вопроса о подведомственности дел о нарушении законодательства о защите экономической конкуренции на релевантных рынках хозяйственными судами Украины.

04.03-04.08.491.

347.918 Ніколенко Л. М. Принципи змагальності у господарському судочинстві / *Л. М. Ніколенко* // Вісник господарського судочинства. 2008. № 5. С. 120–127.

Досліджено розвиток принципу змагальності. Розроблено та обґрунтовано авторське бачення поняття та визначення ознак принципу змагальності у господарському судочинстві.

04.03-04.08.492.

347.918(477) Орлюк О. П. Коментар: [науково-практичний коментар Постанови Вищого

господарського суду України від 02.10.2007 р. № 1/989-4/240 «Порушення договірних зобов'язань та порядку здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів як предмет судового розгляду» / *О. П. Орлюк* // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 5. — С. 95–104.

Предметом розгляду коментованої постанови Вищого господарського суду України є спір щодо ведення та передачі реєстру власників іменних цінних паперів, який виник із договірних відносин. Вказано, що правовідносини за участю реєстратора є договірними відносинами, які впливають на корпоративні права учасників. Проаналізовано дуалістичну природу цінних паперів, нормативно-правову базу договірного регулювання ведення реєстру власників іменних паперів, а також особливості цих договорів. Зазначено, що рішення про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів приймається виключно на загальних зборах акціонерів. Проаналізовано процес передачі реєстру власників іменних цінних паперів від одного реєстротримувача до іншого, а також інші питання.

04.03-04.08.493.

347.918(477) Прилуцький Р. Б. Щодо джерел господарського процесуального права України / *Р. Б. Прилуцький* // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 5. — С. 110–116.

Проаналізовано існуючі в правовій науці точки зору на предмет господарського процесу. Наголошено на доцільності включення відносин, що виникають при здійсненні третейського судочинства у сфері господарських відносин, до предмета господарського процесу. Всебічно проаналізовано, з урахуванням специфіки господарського процесу як процесуальної галузі, три види його джерел: матеріально-організаційні; процесуальні (процесуальне законодавство, договір); матеріальні (законодавство, договір, звичай).

04.03-04.08.494.

347.91/95(477) Притика Д. М. Коли чіткі закони чіткі і правосуддя / *Д. М. Притика, О. Ю. Шустік* // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 6. — С. 68–72.

Досліджено проблематику визначення процесуальним законом компетенції адміністративних та господарських судів у контексті зловживання процесуальними правами. Проаналізовано природу публічно-правового спору та організаційно-господарських відносин. Окремо звернено увагу на необхідність аналізу відповідної господарської операції чи комплексу таких операцій при розгляді податкових чи земельних спорів. Вказано на недоліки КАС, його неузгодженість з іншими актами законодавства, що спричинили проблему розмежування компетенції між господарськими і адміністративними судами.

04.03-04.08.495.

347.94(477) Притика Ю. Д. Окремі питання отримання за кордоном доказів у цивільних та

комерційних справах / Ю. Д. Притика // Вісник господарського судочинства. 2008. № 4. С. 53–59.

Вказано на існування двох основних способів отримання доказів за кордоном: судовий та позасудовий. Проаналізовано положення Конвенції, ратифікованої Україною згідно з ЗУ «Про приєднання України до Конвенції про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах» від 19 жовтня 2000 р., основною метою якої є встановлення у відносинах держав-учасниць спрощеного порядку отримання судових доказів за кордоном. Зазначено, що дослідження основних механізмів виявлення та збору доказів за кордоном, передбачених у Гаазькій конвенції, не вичерпує всієї проблематики, зокрема, актуальними залишаються питання виключності Конвенції, співвідношення з національними засобами отримання доказів.

04.03-04.08.496.

347.91/95(477) Пушай В. І. Теоретичні та прикладні аспекти відступлення права вимоги / В. І. Пушай // Вісник господарського судочинства. 2008. № 6. С. 105–109.

Досліджено основні теоретико-прикладні проблеми, що виникають у зв'язку із застосуванням у судовій практиці цивільно-правових норм про відступлення права вимоги. Проаналізовано специфіку застосування механізму відступлення права вимоги в розрізі окремих видів зобов'язань. Вказано на необхідність розширення в ГПК України кола правових підстав заміни сторони — учасники судового процесу, включаючи до них відступлення права вимоги і переведення боргу.

04.03-04.08.497.

347.918(477) Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 29.09.2008 р. № 04-5/225 «Про внесення змін та доповнень до роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 29.05.2002 № 04-5/601 «Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з перевезення вантажів залізницею» // Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 5. — С. 16-44.

Наведено нормативну базу, якою повинні керуватись господарські суди у вирішенні спорів, що виникають з перевезення вантажів залізницею. Рекомендації містять такі розділи: планування та організація перевезень вантажів;

пред'явлення претензій та подання позовів, що виникають з перевезення вантажів залізницею; відповідальність за втрату, недостачу, псування або пошкодження вантажу; відповідальність за невиконання плану перевезень вантажів; розрахунки за перевезення вантажів і додаткові збори; штраф за неправильно зазначені відомості у накладній.

04.03-04.08.498.

347.919:347.214.2(476) Шумейко Е. І. Судові спори у сфері обороту нерухомості / Е. І. Шумейко // Вісник господарського судочинства. 2008. № 6. С. 14–19.

Досліджено правові основи і порядок державної реєстрації у Республіці Білорусь. На основі аналізу судової практики господарських судів Білорусі визначено послідовність дій при реєстрації зміни, припинення існування нерухомого майна, виникнення, переходу, припинення прав на нерухоме майно. Вказано, що спочатку реєструється створення об'єкта, потім виникнення прав на нього, після цього — операція з цим майном, а вже потім — перехід права по операції.

04.03-04.08.499.

347.97/99(477)“1992/2008” Щербанюк О. В. Проблеми реалізації конституційних принципів територіальності та спеціалізації судової системи України / О. В. Щербанюк // Вісник господарського судочинства. 2008. № 5. С. 45–54.

Проведено порівняльно-правовий аналіз реалізації конституційних принципів територіальності та спеціалізації, місця господарських судів у контексті здійснюваної в Україні правової реформи. Проаналізовано розвиток спеціалізованих судів в Україні на прикладі історично перших — господарських судів. На думку автора, спроба «трансплантації» нових інститутів у контексті судово-правової реформи впродовж 1992–2008 рр. є невдалою. Вказано, що для України з поміж трьох існуючих моделей побудови судової системи, найбільш прийнятна судова система із зовнішньою спеціалізацією, в якій поряд із системою загальних судів діють інші спеціалізовані системи судів. Наголошено на необхідності розмежування підвідомчості між судовими підсистемами та законодавчому закріпленні відносної самостійності спеціалізованих судів.

ТРУДОВЕ ПРАВО

Книги

05.03-04.08.500.

349.2(470) Анисимов А. Л. Трудовые отношения и трудовые споры / А. Л. Анисимов. М. : Юстицинформ, 2008. 456 с. (Деловая библиотека).

Книга содержит толкование законоположений, касающихся трудовых отношений, трудового и коллективного договоров, индивидуальных коллективных трудовых споров в соответствии с изменениями, внесенными в Трудовой кодекс РФ Федеральным законом от 30 июня 2006 г. № 90-ФЗ и другими более поздними федеральными законами, призванными совершенствовать правовую базу в сфере труда. Автор подробно раскрывает положения ТК РФ о том, что возникновение трудовых отношений основано на трудовых договорах между работниками и работодателями, нарушение которых приводит к индивидуальным трудовым спорам, а нарушение коллективных договоров — к коллективным трудовым спорам. В книге подробно, с учетом современной судебной практики, анализируются требования ТК РФ и ГПК РФ, а также иных нормативных правовых актов о порядке рассмотрения и разрешения индивидуальных и коллективных трудовых споров. В приложении приводятся списки законодательных и подзаконных нормативных правовых актов, касающихся рассматриваемых вопросов.

05.03-04.08.501.

349.2(477)(075.8) Болотина Н. Б. Трудовое право Украины : підручник / Н. Б. Болотина. 5-те вид., переробл. і допов. К. : Знання, 2008. 860 с.

Висвітлено інститути трудового права з урахуванням нових законодавчих актів України станом на 25 грудня 2007 р. Розкрито загальні положення, індивідуальне і колективне трудове право, нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства. За структурою підручник орієнтований на систему сучасного трудового права західних країн із розвинутою ринковою економікою. Поряд із аналізом національного регулювання трудових відносин висвітлено зарубіжний досвід, а також вимоги міжнародних стандартів конвенцій та рекомендацій Міжнародної організації праці, Європейської соціальної хартії (переглянутої).

05.03-04.08.502.

349.2 Гусева В. С. Актуальные вопросы при приеме и увольнении работников : пособие / В. С. Гусева. М. : ГроссМедиа : РОСБУХ, 2008. — 200 с. — (Трудовое законодательство).

Проблема приема и увольнения работников в настоящее время крайне актуальна и волнует

очень большое количество людей, являющихся участниками трудовых отношений. Предлагаемое издание на основании трудового законодательства и с приведением большого количества примеров подробно рассматривает сложные и достаточно противоречивые вопросы о приеме и увольнении работников.

05.03-04.08.503.

349.2:331.101 Лагутіна І. В. Форми захисту трудових прав працівників : монографія / І. В. Лагутіна ; ОНЮА. — О. : Фенікс, 2008. — 160 с.

Досліджуються теоретичні й практичні питання реалізації форм захисту трудових прав та інтересів працівників. На підставі аналізу спеціальної літератури, чинного законодавства та практики його застосування, міжнародних трудових стандартів і позитивного зарубіжного законодавчого досвіду проаналізовано юрисдикційні й неюрисдикційні форми захисту трудових прав та інтересів працівників.

05.03-04.08.504.

349.2:331.106(477) Пашутинський Є. К. Укладання трудового договору / Є. К. Пашутинський. 3-те вид., змін. та допов. К. : КНТ, 2008. 240 с.

Розглядаються питання розробки умов та укладання трудових договорів. Наводяться затверджені типові договори, а також зразки договорів із працівниками, які обіймають різні посади.

05.03-04.08.505.

349.2(477)(075.8) Трудове право України : практикум / відп. ред. Г. І. Чанишева ; ОНЮА. 2-ге вид., переробл. і допов. Х. : Одиссей, 2008. 304 с.

Практикум підготовлений згідно із програмою курсу «Трудове право України», яка розроблена на кафедрі трудового права та права соціального забезпечення ОНЮА. Водночас зміст методичних вказівок виходить за традиційні межі. Зміст розширено шляхом аналізу не тільки чинного законодавства України, а й аналізу актуальних проблем сьогодення у правовому регулюванні трудових відносин. Для вивчення та обговорення на практичних заняттях запропоновано питання про тенденції розвитку трудового права у сучасних умовах ринкової економіки та ринку праці. Окреслено багато дискусійних питань, які потребують вирішення. Посібник складається із трьох розділів, що містять 18 тем. До кожної теми подано методичні вказівки, плани практичних занять, перелік основних нормативно-правових актів, список літератури, задачі, тести.

05.03-04.08.506.

349.2(470)(075.8) Трудовое право России : учеб. для вузов / под общ. ред. Е. Б. Хохлова,

В. А. Сафонова. М. : Юрайт, 2008. 672 с.+ CD-ROM. (Прогрессивный учебник).

Настоящий учебник является уникальным сочетанием результата глубокого анализа современного трудового законодательства и новаторского подхода к изложению учебного материала. В нем удалось соединить возможности классического учебника и уникального учебно-практического издания. Учебник в системном изложении представляет сложные аспекты теории трудового права, связывает их с практикой в каждой отдельной теме, обращается к истории развития трудового законодательства и зарубежному опыту; содержит в тексте гиперссылки, способные связывать в единую систему все разделы учебного курса. Для закрепления полученных знаний учебник предлагает оригинальные вопросы и задания, а также сценарий ролевых игр для возможностей интерактивного общения обучающихся. Для удобства усвоения материала учебник выпущен в комплекте с CD-диском, содержащим программу учебного курса; практикум, включающий в себя задачи по трудовому праву, методические рекомендации для проведения ролевых игр, примерную тематику курсовых и дипломных работ; а также тексты нормативных актов, необходимых при изучении курса. При этом диск снабжен гиперссылками, позволяющими быстро найти нужный материал. Учебник подготовлен кафедрой трудового права и охраны труда юридического факультета Санкт-Петербургского государственного университета. Его структура и содержание соответствуют государственному стандарту учебного курса «Трудовое право».

05.03-04.08.507.

349.2(477)(075.8) Щербина В. І. Трудове право України : підручник / В. І. Щербина ; за ред. В. С. Венедиктова. К. : Істина, 2008. 382 с.

На основі теоретичних положень та практики застосування законодавства України, міжнародно-правових актів про працю висвітлюються загальнотеоретичні і практичні питання трудового права в умовах ринкових відносин. З нових позицій розкриваються основні інститути трудового права, особлива увага зосереджується на практичних проблемах правового регулювання взаємовідносин працівника і роботодавця.

Автори реферати

05.03-04.08.508.

349.23(043.3) Амелічева Л. П. Забезпечення безпеки праці як умови трудового договору : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Амелічева Лілія Петрівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 19 с.

Досліджено юридичну природу, ознаки понять у сфері трудового права таких, як: безпека праці, безпека праці як умова трудового договору, право працюючих на безпеку праці в об'єктивному значенні, право працівника на безпеку праці в суб'єктивному значенні та ін. Обґрунто-

вано доцільність внесення змін і доповнень у чинне законодавство про працю та законопроект ТК України з питань безпеки, гігієни і виробничого середовища.

05.03-04.08.509.

349.22(043.3) Данилюк О. В. Юридичні факти як підстави виникнення індивідуальних трудових правовідносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Данилюк Олександр Васильович ; ОНЮА. — О., 2008. — 19 с.

Досліджено теоретичні та практичні проблеми нормативного закріплення правостворюючих юридичних фактів у трудовому праві України. Проаналізовано основні загальнотеоретичні підходи до розуміння юридичних фактів, визначено матеріальну та ідеальну сторони юридичних фактів, сформульовано поняття юридичних фактів трудового права. Обґрунтовано припущення, що юридичні факти мають самостійне місце серед елементів механізму правового регулювання трудових відносин. Досліджено етапи розвитку юридичної думки про природу трудового договору. Проаналізовано особливості правового регулювання укладання трудового договору і запропоновано пропозиції по удосконаленню трудового законодавства. Визначено структуру таких фактичних складів, як обрання на посаду, конкурсне заміщення та призначення на посаду. Проаналізовано особливості елементів даних фактичних складів.

05.03-04.08.510.

349.2:347.441.26(043.3) Кохан Н. В. Гарантії трудових працівників та шляхи їх удосконалення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Кохан Наталія Василівна ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Комплексно досліджено поняття та класифікацію гарантій здійснення трудових прав працівників. Здійснено аналіз правового регулювання гарантій трудових прав працівників в актах зарубіжного законодавства. Досліджено співвідношення юридичних гарантій з гарантійними та компенсаційними виплатами. Поділ гарантій у сфері праці залежно від стадії розвитку трудових правовідносин покладений в основу побудови другого розділу. На основі даного критерію досліджено гарантії, що забезпечують виникнення трудових правовідносин та проблеми їх реалізації: здійснено удосконалення правового регулювання гарантій, що забезпечують виконання працівниками покладених на них обов'язків; досліджено правові проблеми реалізації гарантій, що забезпечують зміну трудових правовідносин. Запропоновано шляхи удосконалення юридичних гарантій, що забезпечують припинення трудових правовідносин та сформульовано моделі правових норм, що регулюватимуть трудові права працівників у новому ТК України.

05.03-04.08.511.

349.235-057.4(043.3) Красюк Т. В. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку

науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / *Красюк Тетяна Василівна*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Розглянуто теоретичні і практичні проблеми правового регулювання робочого часу й часу відпочинку науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації. Розкрито основні риси науково-педагогічної праці як різновиду інтелектуальної діяльності, визначено критерії диференціації правового регулювання праці науково-педагогічних працівників. Проведено аналіз особливостей нормування робочого часу і навчального навантаження, що визначається за допомогою двох вимірів: тижневою тривалістю робочого часу та конкретизованими нормами. Досліджено шляхи оптимізації тривалості робочого часу керівних працівників вищих навчальних закладів. Розкрито особливості правового регулювання сумісництва у вищих навчальних закладах. Узагальнено і систематизовано теоретичний матеріал про час відпочинку науково-педагогічних працівників.

05.03-04.08.512.

349.2(477)(043.3) Черноус С. М. Оціночні поняття у трудовому праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / *Черноус Світлана Миколаївна*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Досліджено структурні елементи понятійного апарату трудового права України, визначено місце оціночних понять як його складової. Запропоновано визначення понятійного апарату трудового права України, оціночних понять трудового права, виділено характерні ознаки останніх, здійснено їх відмежування від суміжних категорій. Здійснено класифікацію та групування оціночних понять трудового права України. Визначено поняття, види, форми та способи конкретизації оціночних понять трудового права України. Виділено та проаналізовано функції, які виконують оціночні поняття трудового права, сформульовано гарантії правильного застосування оціночних понять трудового права.

Реферати

05.03-04.08.513.

349.2(470) Алмаева Ю. О. Основные проблемы и правовые гарантии качества законодательства в трудовом праве / *Ю. О. Алмаева* // Юридический мир. — 2008. — № 8. — С. 45—48.

В настоящее время содержание российского трудового законодательства во многом определяется ТК РФ, вступившим в действие с 1 февраля 2002 года. С его принятием сделан значительный шаг на пути реформирования всего трудового законодательства, одно из направлений которого — дальнейшее расширение сферы договорного регулирования. Однако нарабатанная на сегодняшний день обширная практика

применения законодательства о труде и произошедшие изменения на рынке труда и экономические перемены выявили имеющиеся недостатки действующего законодательства о труде РФ. В своей статье автор выявляет отдельные спорные моменты трудового законодательства РФ и предлагает пути их устранения.

Среди основных причин несовершенства нормативной базы автор выделяет объективные, субъективные причины, а также их комплекс.

К объективным причинам автор относит: отставание темпов развития правовых норм от темпов развития социальной действительности, особенности характера общественных отношений и необходимость их дифференцированного регулирования.

К субъективным причинам автор относит: сложившееся в массовом сознании не слишком уважительное отношение к трудовому праву; ошибки в юридической технике, неточное формулирование правовых предписаний, использование многозначных терминов и конструкций, несоблюдение правил лингвистики, стилистики строгости.

Согласно мнению автора, некачественным следует считать такой закон, который не отвечает юридическим, языковым и логическим требованиям. Языковая характеристика качества закона должна соответствовать таким критериям, как простота, краткость, ясность и точность. С точки зрения логики качество закона должно соответствовать свойствам определенности, последовательности, непротиворечивости.

Также сомнительными по качеству и результативности, по мнению автора, являются законы, уводящие от решения проблем государства, потребностей населения и граждан, а также не соответствующие политическому, экономическому и нравственному состоянию общества, социальному развитию и правосознанию граждан.

Как один из путей повышения качества законов о труде, автор указывает на обязанность законодателя чутко реагировать на те изменения, которые происходят в той или иной сфере трудовых отношений, с целью их последующей правовой регламентации.

А. С. Щукин

05.03-04.08.514.

349.233(470) Анисимов Л. Взаимная материальная ответственность сторон трудового договора / *Л. Анисимов* // Право и экономика. — 2008. — № 5. — С. 77—82.

Материальная ответственность сторон трудового договора — один из способов защиты права собственности работника и работодателя. Автор выделяет признаки материальной ответственности сторон трудового договора.

Условия материальной ответственности работника и работодателя могут быть конкретизированы в трудовом договоре либо в специальном письменном соглашении, прилагаемом к трудовому договору (договоре о полной материальной ответственности работника). В связи

с чем автор делает вывод о том, что в договорном порядке нельзя возложить на работника полную материальную ответственность за повреждение автомашины, станка и иного обслуживаемого им оборудования. Вместе с тем практика трудовых отношений идет по пути установления в договорном порядке дополнительного возмещения работодателем вреда, причиненного здоровью работника в связи с исполнением им трудовых обязанностей, что соответствует требованиям ст. 9 ТК РФ.

Материальная ответственность может наступить лишь при определенных условиях, которые выделены автором: наличие ущерба у стороны трудового договора; противоправное поведение, вина причинителя ущерба, наличие причинной связи между противоправным и виновным поведением причинителя вреда и ущербом, возникшим у другой стороны трудового договора.

В. С. Тарасенко

05.03-04.08.515.

349.22:331.106 Анисимов Л. Н. Трудовой договор, трудовые отношения / Л. Н. Анисимов // Трудовое право. 2008. № 4. С. 67–78.

В статье рассматриваются вопросы о понятии, содержании, сторонах, сроках трудового договора и порядке вступления его в силу, общем порядке заключения трудового договора.

Индивидуальный трудовой договор был и остается основным способом регулирования трудовых отношений между работниками и работодателями. Он занимает центральное место в российском трудовом праве, поскольку является основной организационно-правовой формой установления и существования во времени трудового правоотношения.

Наука трудового права рассматривает понятие трудового договора в трех взаимосвязанных измерениях: во-первых, как одну из важнейших форм реализации права на труд; во-вторых, как основание возникновения и временного существования трудовых отношений; в-третьих, как институт трудового права, объединяющий нормы трудового права, регулирующие данные отношения. Автор подчеркивает значение трудового договора в сфере труда. В настоящее время из всех форм (способов) реализации права граждан на участие в трудовых отношениях, именно трудовой договор (из всего предложенного законодателем) наиболее отвечает потребностям рыночных отношений, основанных на наемном труде. Являясь основанием возникновения и существования во времени трудовых правоотношений, трудовой договор выполняет функцию их специфического регулятора. Он призван индивидуализировать трудовые правоотношения применительно к конкретной личности работника и конкретного работодателя. Посредством трудового договора осуществляется обычно включение физического лица-работника в трудовой коллектив организации. Трудовой договор служит также основанием существования и развития трудового правоотношения. По-

средством его заключения реализуется принцип свободы труда.

Г. И. Чанышева

05.03-04.08.516.

349.22(470) Гейхман В. Л. Особенности и характерные признаки трудового правоотношения / В. Л. Гейхман // Вестник Российской правовой академии. — 2008. — № 4. — С. 21–24.

Основной отличительной особенностью постсоветского периода применительно к сфере труда стало еще большее расширение договорного метода установления и изменения трудовых отношений, направленного на учет интересов работников и работодателей. Трудовые правоотношения являются центральным элементом системы правоотношений в сфере применения и организации труда, они определяют характер других правоотношений, которые вне связи с трудовыми не имеют самостоятельного значения и выполняют служебную роль.

Анализируя определение понятия трудового правоотношения (ст. 15 ТК РФ), автор выделяет следующие особенности данного правоотношения: его субъектами являются работник и работодатель, у которых сложный состав прав и обязанностей; трудовое правоотношение является единым и обычно носит длящийся характер.

Автор статьи выделяет характерные признаки трудового правоотношения, которые ограничивают его от смежных, в том числе гражданско-правовых, отношений: 1) личный характер прав и обязанностей работника; 2) обязанность работника выполнять обусловленную трудовым договором трудовую функцию; 3) выполнение работником трудовой функции в условиях коллективного (кооперированного) труда, что обуславливает необходимость подчинения субъектов трудового правоотношения правилам внутреннего трудового распорядка; 4) возмездный характер трудового правоотношения; 5) обязанность работодателя создавать работникам здоровые и безопасные условия труда, соблюдать трудовое законодательство; 6) каждый из субъектов трудового правоотношения имеет право на его расторжение без каких-либо санкций, но с соблюдением установленного законом порядка.

Г. И. Чанышева

05.03-04.08.517.

349.23(477) Гончарова Г. Переведення, переміщення та зміна істотних умов праці / Г. Гончарова // Праця і закон. HRD HR Departament. 2008. № 7. С. 8–11.

Будь-які зміни умов трудового договору повинні відбуватися з дотриманням законності та не порушувати права працівників, тому треба мати чітке уявлення про такі правові явища, як переведення на іншу роботу на тому ж підприємстві; переведення на іншу роботу на інше підприємство; переведення на інше підприємство за згодою між керівниками; переведення на роботу в іншу місцевість, хоча б

разом з підприємством; переміщення на інше робоче місце, зміна істотних умов праці. І при аналізі цих явищ слід виходити з принципу заборони вимагання від працівника роботи, не обумовленої трудовим договором.

Переведення на іншу роботу на тому ж підприємстві означає доручення працівнику за його згодою виконання роботи, не обумовленої трудовим договором, тобто за іншою професією, спеціальністю або кваліфікацією. Для службовця це означає зміну посади, передбаченої у штатному розписі.

При переведенні в іншу місцевість разом з підприємством згода працівника має бути такою, що не викликає сумніву (згодою є і прохання працівника призначити його на якусь іншу посаду).

При переміщенні, яке повинно бути мотивованим, обумовленим інтересами виробництва, працівникові вказують нове робоче місце, визначення якого не встановлюється угодою сторін, належить до повноважень роботодавця і не потребує згоди працівника. Якщо в іншому структурному підрозділі пропонується виконання іншої роботи, то така зміна вважається переведенням.

Переведення працівника за його згодою на роботу в іншу місцевість означає зміну населеного пункту, який визначається адміністративно-територіальним розподілом.

Зміна істотних умов праці пов'язана з удосконаленням організації виробництва. Перелік істотних умов праці, наведений у ст. 32 КЗпП, є приблизним, не вичерпним, тому треба мати на увазі, що при зміні істотних умов праці змінюються лише умови праці, а не робота (посада). За відсутності доказів про зміну в організації праці, реорганізації підприємства зміна істотних умов праці повинна бути визнана незаконною.

Т. М. Додіна

05.03-04.08.518.

349.22:331.106.24/26(470) Долова А. З. Основания возникновения индивидуальных и коллективных трудовых отношений / А. З. Долова // Трудовое право. 2008. № 10. С. 83–88.

Общественные отношения, входящие в предмет трудового права, делятся на три группы: индивидуальные, коллективные и вспомогательные-обеспечительные.

Субъекты и содержание индивидуальных правоотношений по материальной и дисциплинарной ответственности являются охранительными, совпадают и возникают с момента совершения работником правонарушения. Отношения по материальной ответственности могут возникнуть и с момента предъявления требований о возмещении материального вреда работодателю, о возмещении морального вреда. Отношения по профессиональной подготовке, переподготовке и повышению квалификации работников относятся к числу договорных оснований возникновения правоотношений и возникают с момента заключения договора между работни-

ком и работодателем, с организацией, осуществляющей профессиональную подготовку, переподготовку. Отношения по рассмотрению индивидуальных трудовых споров в организации возникают с момента письменного обращения в комиссию по трудовым спорам.

Коллективные трудовые отношения по организации труда и управлению трудом, по участию работников и профсоюзов в установлении условий труда, применении трудового законодательства; отношения по социальному партнерству, ведению коллективных переговоров, заключению коллективных договоров и соглашений, а также отношения по общественному контролю охраны труда и соблюдения трудового законодательства имеют единую природу, общее целевое назначение — обеспечить взаимодействие и примирение в границах различного рода интересов.

Отношения по ведению коллективных переговоров, заключению коллективных договоров и соглашений возникают по добровольному волеизъявлению любой стороны, однако отношения по заключению коллективных договоров и соглашений могут возникнуть и на основании судебного решения о незаконности отказа от заключения коллективного договора или соглашения.

Профсоюзы как субъекты коллективных правоотношений реализуют свои права участия и контроля в осуществлении работодателем хозяйской власти как автономные субъекты права либо вводят своих представителей в органы управления организацией.

Отношения по рассмотрению коллективных трудовых споров возникают с момента сообщения решения работодателя об отклонении требований работников, либо несообщения работодателем своего решения в установленный срок.

Т. М. Додина

05.03-04.08.519.

349.2(477+4) Дріжчана С. В. До питання гармонізації трудового законодавства України із законодавством ЄС / С. В. Дріжчана // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. — С. 368–376.

Стаття Світлани Володимирівни Дріжчаної, к.ю.н., ст. наукового співробітника Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, є інформативно насиченою, що буде корисним та цікавим для читача.

У статті досліджується питання гармонізації трудового законодавства України із законодавством ЄС. Автор логічно та послідовно виклав свою точку зору з даної проблеми.

У статті наведений історичний екскурс правових підстав процесу гармонізації трудового законодавства, досліджені такі категорії, як «адаптація», «імплементация» та «гармонізація» національного законодавства. Автор приходить

до цілком слушної думки, що гармонізація поняття більш широке й охоплює адаптацію та імплементацію законодавства як складові загального процесу гармонізації.

На прикладі впровадження «інформаційної директиви щодо трудового контракту» в країнах членах ЄС автор показав, що навіть країни з відносно розвинутими соціальними системами та трудовим законодавством зіткнулися з проблемами адаптації. Автором наведено приклади країн з низьким та середнім рівнем розбіжностей.

Окрім цього у статті прослідковується позиція автора, що не всі норми ЄС необхідно вводити у національне законодавство, адже, по-перше, деякі гарантії, закріплені в законодавстві України, дещо перевищують стандарти ЄС, по-друге, — це може спричинити у деяких випадках колізію та плутанину. Автор доходить висновку, що процес гармонізації трудового законодавства України до законодавства ЄС повинен розглядатися з позиції її основної мети досягнення на практиці високих європейських стандартів регулювання трудових відносин, із урахуванням соціально-економічних особливостей українського права.

Є. В. Краснов

05.03-04.08.520.

349.2(470) Егорова А. Ю. Некоторые особенности функций современного трудового права России / А. Ю. Егорова // Право и политика. — 2008. — № 5. — С. 1048—1052.

Трудовое право выполняет, кроме общеправовых, свойственные ему специфические функции: управления трудом, социальной адаптации, воспитательную, функцию социального партнерства, защитную.

В современных условиях управленческая функция представляется не как функция управления производством, а как функция управления трудом — управление персоналом, формирование коллектива, его численного и профессионального состава.

Функция социальной адаптации направлена на создание у работника уверенности в своих силах и способностях; проявляется эта функция в нормах о дифференциации условий труда, профессиональной подготовке, переподготовке, в нормах, регулирующих труд несовершеннолетних.

Воспитательная функция состоит в том, что нормы трудового права направляют воздействие на укрепление порядка и организованности на производстве, на бережное отношение работника к средствам производства. Воспитательная функция осуществляется в двух формах: в форме идеологического воздействия на сознание участников общественно-трудовых отношений и в форме установления прав и обязанностей.

Посредством социального партнерства как функции трудового права обеспечивается равноправие, сотрудничество между субъектами трудовых правоотношений, возможность достиже-

ния договоренности в реализации интересов в области экономики, занятости, охраны труда, рабочего времени и времени отдыха.

В содержание защитной функции трудового права автор считает необходимым включить: установление высокого уровня условий труда; охрану труда; защиту трудовых прав и законных интересов работника; надзор и контроль за соблюдением трудового законодательства; установление порядка разрешения индивидуальных и коллективных трудовых споров.

Действующее трудовое законодательство, являясь средством защиты прав, как работника, так и работодателя, не в полной мере обеспечивает разумный и справедливый баланс прав и интересов этих субъектов трудовых отношений; защита сторон трудового правоотношения должна предусматривать их равноправие и различие в правовом положении. Одну сторону (работодателя) необходимо ограничивать и контролировать в ее правах и свободах в целях защиты другой стороны (работника).

Т. М. Додина

05.03-04.08.521.

349.22:331.106.24(470) Ершова Е. А. Коллективные договоры — вид нормативных правовых договоров, содержащих нормы права / Е. А. Ершова // Трудовое право. 2008. № 10. С. 47—62.

Автор определяет коллективный договор как вид нормативного правового договора, содержащего нормы права, заключаемого правомочными представителями работников и работодателя, содержащего нормы права, конкретизирующие международное трудовое право, основополагающие принципы трудового права, нормы права, выработанные в нормативных правовых актах, содержащих нормы трудового права, и нормативных правовых договорах, содержащих нормы права, либо устраняющие пробелы в трудовом праве; регулирующие трудовые и иные, непосредственно связанные с ними отношения, улучшающие права и правовые интересы работников, а также устанавливающие дополнительные гарантии для работников в сфере труда.

Автор выделяет пять основных функций коллективных договоров: 1) конкретизация трудового права; 2) выработка и принятие в коллективных договорах норм права, устанавливающих дополнительные гарантии для работников в сфере трудовых отношений, урегулированных нормами трудового права, содержащимися в нормативных правовых актах и нормативных правовых договорах; 3) разработка и принятие в коллективных договорах норм права, устанавливающих дополнительные права и гарантии для работников в сфере, непосредственно связанной с трудовыми отношениями, и урегулированных нормами трудового права, содержащимися в нормативных правовых актах и нормативных правовых договорах; 4) правовое регулирование трудовых отношений и отношений в сфере, непосредственно связанной с трудовыми отноше-

ниями, делегированное управомоченными органами и лицами; 5) устранение пробелов в нормативных правовых актах и договорах, содержащих нормы права.

И. В. Лагутина

05.03-04.08.522.

342.734(470) Лушников А. М. О пределах ограничения трудовых прав и свобод / А. М. Лушников // Трудовое право. 2008. № 7. С. 43–52.

Права и свободы могут быть ограничены только в той мере, в которой это необходимо в целях защиты основ конституционного строя, здоровья, прав и законных интересов других лиц, обеспечения обороны страны и безопасности государства.

Трудовые права и свободы могут быть ограничены только федеральным законом в строго определенных Конституцией РФ случаях, преследовать конституционно значимые цели.

Вводимые федеральным законом ограничения трудовых прав не должны затрагивать само существо того или иного права и приводит к утрате его реального содержания. Ограничение трудовых прав не должно нарушать принципа равенства субъектов этих прав.

Ограничение трудовых прав должно быть соразмерным, обеспечивать баланс соответствующих конституционных прав и свобод сторон трудового отношения, оптимальное согласование интересов сторон трудового отношения.

Особый случай ограничения (лишения) трудовых прав связан с пробелами и противоречивыми положениями трудового законодательства. По мнению автора, узкое, ограниченное определение охраны труда и права на безопасные условия труда, отсутствие определений защищаемых законом таких нематериальных благ, как достоинство, трудовая честь и деловая (профессиональная) репутация, может привести к фактическому ограничению трудовых прав.

Защита нематериальных благ осуществляется средствами уголовного и гражданского права. Международная практика, зарубежный опыт свидетельствуют о том, что гражданско-правовые способы защиты личных трудовых прав не обеспечивают их восстановления в полной мере. Автор полагает, что зарубежный опыт (в частности, Трудовой кодекс Франции, содержащий нормы о способах защиты права на достоинство работника в период трудовой деятельности) достоин заимствования российским законодателем, поскольку он адекватно соответствует принципам российского трудового права.

Т. М. Додина

05.03-04.08.523.

[347+349/2].001.36 Майданик Р. Цивільне і трудове право: порівняння методології та міжгалузевих відносин / Р. Майданик // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 5. С. 3–6.

На підставі історичної та методологічної єдності приватно-правових інститутів трудового

права з договірними і недоговірними конструкціями цивільно-правового характеру автор вважає можливим застосування методології цивільного права до кваліфікації відповідних трудово-правових явищ, встановлення субсидіарності застосування цивільно-правових норм до приватно-трудових правовідносин, а не лише виваженого запозичення цивільно-правових понять і категорій до суміжних трудо-правових конструкцій, які належать до приватно-складової галузі трудового права.

Незважаючи на спільну приватно-правову сутність цивільних і трудових відносин, їх не можна ототожнювати через властиві їм істотні відмінності, на які звертає увагу автор статті. Методологічною основою проблеми співвідношення цивільних і трудових правовідносин є конструкції господарської (роботодавчої) влади, трудового договору та трудового правовідношення.

Автор доходить висновку, що трудове право слід розглядати як сукупність двох підгалузей — публічного та приватного трудового права. Публічне трудове право має своїм предметом відносини, пов'язані із застосуванням законів, що стосуються умов охорони праці, організації нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю тощо.

Приватне трудове право регулює відносини, пов'язані з господарською владою роботодавця, нормативними угодами та трудовим договором. Методологічною основою приватного трудового права є цивільно-правові за сутністю договірні та недоговірні конструкції (трудових договорів, відповідальності тощо).

Г. І. Чанишева

05.03-04.08.524.

349.22:331.106.29 Пресняков М. В. Социальные гарантии работнику при заключении срочного трудового договора / М. В. Пресняков // Право и экономика. 2008. № 5. С. 83–87.

Статья Михаила Викторовича Преснякова, к.ф.н, доцента кафедры гражданского процесса, трудового, земельного и экологического права Поволжской академии государственной службы, будет интересна как теоретикам, так и практикам.

Статья посвящена особенностям заключения срочного трудового договора. Автор анализирует нарушения трудового законодательства, связанные с недобросовестным заключением договора на определенный срок, которые наиболее часто встречаются в практике.

В статье рассматриваются нормативно-правовые основания для заключения срочного трудового договора, нарушение которых приводит к судебным спорам. Автором были представлены для наглядности примеры из практики, в том числе судебные решения по данной категории дел.

Наиболее интересным представляется вопрос о признании заключения срочного трудового

договора без законных оснований длящимся правонарушением. Как представляется автору, такое признание позволит разрешить проблему исковой давности по обжалованию незаконного заключения срочного трудового договора. Автор анализирует концепцию длящегося правонарушения в гражданском и административном праве, приводит весьма веские основания в подтверждение своей позиции.

В заключение автор приходит к выводу, что такое признание позволит усилить защищенность работников при заключении трудового договора и даст реальную возможность опротестовать действия работодателя по заключению срочных трудовых договоров, если имеет место внеправовой характер, в судебных инстанциях.

Е. В. Краснов

05.03-04.08.525.

341.96:349.2:316.647.82(4) Ризаева А. Запрет дискриминации по признаку пола в регулировании трудовых отношений Европейского Союза / А. Ризаева // Закон и право. 2008. № 9. С. 3—8.

Борьба против дискриминации — главная задача Европейского Союза (ЕС), основанного на принципах свободы, демократии, уважения прав человека и фундаментальных свобод, а также на положениях закона.

Автором проанализированы основные директивы Совета ЕС, регулирующие правоотношения в сфере борьбы с дискриминацией по признаку пола: от 27 ноября 2000 года, № 75/117 1975 года, № 76/207 1976 года и др. и их соотношение с важнейшими универсальными и европейскими региональными международно-правовыми стандартами в сфере труда.

Автор считает, что общее понимание принципа равенства раскрывается через тезис, согласно которому находящиеся в равном положении работники должны приобретать одинаковый объем прав и обязанностей. Причем не только в сфере трудового законодательства, но и в сфере социального обеспечения.

По общему правилу, гарантии недискриминации в трудовых отношениях состоят, с одной стороны, в закреплении запрета дискриминации (в том числе и по признаку пола), а с другой — в разработке и правовой регламентации мер, направленных на достижение фактического равенства в трудовых отношениях.

Исходя из правоприменительной практики стран ЕС, автор выделяет основные случаи прямого и косвенного проявления дискриминации. Прямая дискриминация означает ограничение равенства возможностей, которое, как правило, базируется на таких причинах, как возраст и пол. Косвенная дискриминация, как правило, проявляется применительно к правовому регулированию труда на условиях неполного рабочего времени или иных форм частичной занятости.

Как направления борьбы с дискриминацией по признаку пола указаны:

— включение в юридическую, социальную

и политическую повестку дня вопросов, связанных с положением и здоровьем женщин;

— рассмотрение во взаимосвязи проблем глобального неравенства и иных проблем женщин;

— увязывание теоретических исследований в области положения женщин с практикой;

— выявление и устранение пробелов в знаниях в сфере борьбы с дискриминацией по половому признаку.

В заключение автор делает вывод, что российское законодательство в целом отражает существующие в странах ЕС подходы к правовому регулированию запрета дискриминации по признаку пола.

А. С. Шукин

05.03-04.08.526.

349.2 Санфирова А. А. Способы защиты трудовых прав, свобод и правовых интересов в сфере труда внесудебными органами государства / А. А. Санфирова // Трудовое право. — 2008. № 8. С. 80—88.

Каждый субъект защиты имеет специфические формы и способы для осуществления своих полномочий. В статье рассмотрены способы защиты трудовых прав и правовых интересов в сфере труда, их классификация.

Автор предлагает рассматривать способы защиты во взаимосвязи не только с формами защиты, но и с субъектами защиты.

В статье автор рассматривает понятие «способ защиты», разделяя мнения ученых относительно данного понятия на четыре группы. Автор приходит к выводу, что способ защиты формируется в рамках формы защиты как конкретное действие, результат которого выражается в мере защиты и отличается от средства защиты как непосредственного требования о защите.

Также в статье предложена классификация способов защиты по различным основаниям, в частности, дифференциация на материальные и процессуальные, по содержанию (восстановительные, пресекательные и защитные), по субъектам (способы защиты трудовых прав и правовых интересов работников и работодателей).

Каждый способ защиты, считает автор, формируется в зависимости не только от формы защиты, но и субъекта и объекта защиты. Соответственно, в статье выделяются способы защиты в рамках судебной и внесудебной форм защиты и дифференциация их на государственную и негосударственную внесудебную форму защиты и впоследствии в зависимости от объектов и субъектов защиты.

Одним из способов защиты автор выделяет денежные взыскания в пользу работников, в том числе возможность компенсации морального вреда как способа защиты не только трудовых прав, но и правовых интересов в сфере труда. При этом автор обращает внимание на то, что испытывать физические неудобства, психические переживания может не только работник, но и работодатель, в связи с чем предлага-

ется акцентировать внимание на возможности компенсации морального вреда в любых случаях нарушения субъективного трудового права и правовых интересов, в том числе и при причинении вреда государством.

Особое внимание в статье уделяется такому способу государственной защиты трудовых прав и правовых интересов, как обязательному страхованию заработной платы.

В. С. Тарасенко

05.03-04.08.527.

349.22:331.106 Свиридова Н. Гражданско-правовой и трудовой договоры / Н. Свиридова, А. Гончаров // *Хозяйство и право*. — 2008. — № 5. — С. 46–49.

В статье анализируются отличия трудового договора от гражданско-правовых договоров на выполнение работ и оказание услуг (договоров подряда, на выполнение научно-исследовательских, опытно-конструкторских и технологических работ, перевозки, хранения и др.), а также вопросы отграничения указанных договоров, возникающие в правоприменительной практике.

С одной стороны, работодателю предоставляется право выбора — заключить трудовой или гражданско-правовой договор (подряда, возмездного оказания услуг и т.д.), который предпочтительнее для работодателя по известным причинам. Вместе с тем подмена трудовых отношений гражданско-правовыми не только ущемляет права работника, но и может повлечь неблагоприятные последствия для работодателя. Работник и работодатель не вправе определять по своему усмотрению правовую природу связывающего их договора и выбирать «применимое» право.

Анализируя судебную практику, авторы обращают внимание на то, что критерии разграничения трудового и гражданско-правовых договоров (подряда, возмездного оказания услуг) формируются, прежде всего, в рамках двух категорий споров: по искам граждан к работодателям о признании заключенных договоров трудовыми договорами и предоставлении предусмотренных законом условий труда; по требованиям территориальных органов Фонда социального страхования РФ или налоговых органов к работодателям о переквалификации гражданско-правовых договоров, заключенных с гражданами, в трудовые договоры и взыскании задолженности по обязательным платежам в фонд социального страхования (начисленным на сумму выплат по трудовым договорам).

Г. И. Чанышева

05.03-04.08.528.

349.2:331.105.44(470) Сенников Н. М. О правовых основах организации и проведения профсоюзами публичных протестных мероприятий как способа разрешения трудовых конфликтов и возможности их разграничения государством / Н. М. Сенников // *Трудовое право*. — 2008. — № 10. — С. 17–26.

Профсоюзы являются одним из видов общественных объединений и для их деятельности характерен публичный характер, что приводит к необходимости осуществления ими различного рода массовых мероприятий. В своей статье автор с позиций российского трудового и смежного законодательства, а также судебной практики рассматривает возможность проведения профсоюзами РФ в целях защиты трудовых прав наемных работников таких публичных мероприятий, находящихся за пределами правового регулирования Федерального закона от 19 июня 2004 «О собраниях, митингах, демонстрациях, шествиях и пикетированиях», как голодовки.

Согласно позиции автора, основной причиной проведения массовых голодовок для защиты трудовых прав является несовершенство правового регулирования коллективных трудовых споров, наличие пробелов и противоречий в трудовом законодательстве РФ.

Автор обосновывает возможность применения голодовки для разрешения коллективных трудовых споров через анализ ч. 2 ст. 45 Конституции РФ, согласно которой каждый вправе защищать свои права и свободы всеми способами, не запрещенными законом. Голодовка как способ защиты своих прав законодательством России не запрещена. Отсутствие законодательного регулирования порядка объявления и проведения голодовок как способа защиты своего права не означает их противоправного характера.

Массовые голодовки, организуемые и проводимые профсоюзами, относятся к массовым акциям и отсюда должны регулироваться Федеральным законом от 19 июня 2004 г. «О собраниях, митингах, демонстрациях, шествиях и пикетированиях».

Поскольку массовые акции в виде голодовок имеют целью разрешение коллективного трудового спора, суды при рассмотрении вопроса о законности проведения голодовок, сопряженных с созданием ситуации угрозы общественной безопасности и нарушения прав третьих лиц, должны учитывать причины, побудившие наемных работников прибегнуть к объявлению голодовки.

А. С. Щукин

05.03-04.08.529.

349.2 Шабанова М. А. Соотношение дерегулирования, гибкости и дифференциации в трудовом праве: постановка проблемы / М. А. Шабанова // *Lex Russica*. — 2008. — № 5. — С. 1265–1269.

В современных условиях очевидна необходимость в обновлении трудового законодательства и приспособлении его к процессу развития новых трудовых отношений и новых форм занятости. В этой связи в зарубежной и отечественной литературе все чаще поднимается вопрос о необходимости дерегулирования. Автор определяет дерегулирование как одно из направлений реформирования действующего трудового законодательства посредством изменения содержа-

ния (а в некоторых случаях, сужения) публично-правовых начал, ослабления вмешательства государства в отношения между работником и работодателем либо сведения этого вмешательства к минимуму, частичного ослабления действия защитных норм законодательства.

Концепция дерегулирования тесным образом связана с таким явлением, как гибкость правового регулирования трудовых отношений. Гибкость находит проявление в возникновении нестандартных трудовых отношений, не укладывающихся в параметры традиционной занятости, заключении разнообразных нетипичных трудовых договоров, как предусмотренных, так и не предусмотренных действующим законодательством, использовании нетипичных форм организации труда и пр.

Гибкость трудовых отношений находит внешнее проявление в дифференциации правового регулирования труда нетипичных работников. Как и дифференциация, гибкость всегда должна быть оправдана, обоснована, не вести к дискриминации в трудовых отношениях, снижению уровня трудовых прав работника по сравнению с уровнем государственных и международных стандартов трудовых прав.

И. В. Лагутина

05.03-04.08.530.

349.243:331.45/48(477) Шентулина Н. Н. Защита материнства нормами трудового права / *Н. Н. Шентулина* // Журнал российского права. — 2008. — № 9. — С. 68—76.

Существенным негативным фактором, влияющим на здоровье женщин, признаются неблагоприятные условия их труда. Сложившаяся ситуация вызывает необходимость разработки и принятия дополнительных мер социальной защиты беременных женщин и женщин, имеющих детей в возрасте до полутора лет, включая меры правового характера, что требует предварительного анализа законодательства об охране труда женщин и выявления пробелов в этом законодательстве.

Автор подчеркивает, что до предоставления беременной женщине другой работы, исключающей воздействие неблагоприятных производственных факторов, такая женщина должна быть освобождена от работы с сохранением среднего заработка за все пропущенные вследствие этого рабочие дни за счет средств работодателя.

В отношении занятых на работе с вредными условиями труда беременных женщин и женщин, имеющих детей в возрасте до полутора лет, следует, считает автор, пересмотреть порядок исчисления трудового стажа, дающего право на получение ежегодного дополнительного оплачиваемого отпуска за работу с вредными и (или) опасными условиями труда.

Существенная роль международно-правовых актов в защите материнства состоит в необходимости установления запрета в национальном законодательстве на увольнение женщин по инициативе работодателя со дня, когда он изве-

щается врачебным заключением о беременности женщины, и до истечения, по меньшей мере, одного месяца по окончании отпуска по беременности и родам.

И. В. Лагутина

05.03-04.08.531.

349.2(477) Ярошенко О. М. До питання процесуальних норм у трудовому праві України / *О. М. Ярошенко* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 95. С. 39—42.

Трудове право України містить не тільки матеріальні, але й процесуальні норми, отже, воно має складну матеріально-процесуальну природу. Однак процесуальні норми не обов'язково утворюють самостійні правові інститути. Деякі інститути трудового права (трудова угода, робочий час, час відпочинку, охорона праці, дисципліна праці та інші) містять обидва види правових норм (і матеріальні, і процесуальні). Однак, на думку автора, багато норм трудового права мають змішаний матеріально-процесуальний характер (наприклад ч. 1 ст. 52 КЗпП).

Автор не погоджується з думкою деяких учених про те, що процесуальні норми регулюють діяльність тільки щодо застосування права, а також не погоджується, що організаційні відносини в правовій сфері можуть існувати тільки у правовій формі.

Процесуальні норми в трудовому праві України поряд із загальними ознаками, властивими всім процесуальним нормам вітчизняного права, мають свої особливості, а саме: 1) багато таких норм виступають у виді правоположень, які є перехідним явищем від індивідуального до нормативного регулювання суспільних відносин; 2) деякі з процесуальних норм трудового права становлять собою локальні норми, прийняті на підприємстві власником або уповноваженим ним органом і виборним органом первинної профспілкової організації.

Існування процесуальних відносин, на думку автора, не можна обмежувати цариною юрисдикційної діяльності, адже вони виникають при здійсненні будь-яких форм правозастосовної і правотворчої діяльності, складаються практично у всіх галузях вітчизняного права і спрямовані на реалізацію матеріально-правових норм цих галузей.

Автором виділяються характерні риси процесуальних відносин у трудовому праві: 1) широка участь профспілкових органів, що виступають суб'єктами багатьох процесуальних відносин і 2) широке використання профспілкових норм при регламентуванні процесуальної діяльності, які набувають при цьому певного процесуального значення.

В. С. Тарасенко

05.03-04.08.532.

341.231.14:349.2(477) Ярошенко О. М. Значення практики Європейського суду з прав людини для регулювання трудових відносин /

О. М. Ярошенко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 96. С. 93–98.

Стаття О. М. Ярошенко, к.ю.н., доцента Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого, буде вельми цікава читачу з певних підстав. Так, автор досліджує актуальну проблему, яка назріла і в даний час потребує нагального дослідження з боку науковців: стан виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні та імплементації національним законодавством положень конвенції про захист прав та основоположних свобод людини.

Автором прослідковується тенденція винесення Європейським судом рішень проти України і робиться певний прогноз. На фоні цього у статті проаналізоване одне з найбільш поширених питань, з приводу якого громадяни України звертаються зі скаргами до Європейського суду, а саме, порушення тривалості судового розгляду справ по трудових спорах.

У статті велика увага присвячена дослідженню імперативного матеріала. Аналізуючи окреме рішення Європейського суду з прав людини, автор намагається не тільки розкрити позицію Європейського суду щодо окремої проблеми, а й ще раз підкреслити значення цього органу, його вплив на національне судочинство. Автором виявлена подвійна правова природа цих рішень.

Враховуючи те, що рішення Європейського суду мають силу джерел національного права України, в тому числі і трудового, автор наголошує на тому, що вони повинні враховуватись судами при вирішенні певної справи, з приводу чого у статті наведені конкретні пропозиції щодо застосування вітчизняними судами рішень Європейського суду на практиці.

Є. В. Краснов

Статті

05.03-04.08.533.

349.2:331.108.62(477) Андрушко А. В. Дисциплінарний проступок як підстава дисциплінарної відповідальності / А. В. Андрушко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 380–385.

Проаналізовано склад дисциплінарного проступку. Сформульовано визначення поняття «дисциплінарний проступок». Вказано на вади проекту ТК України у частині визначення поняття проступку, запропоновано шляхи їх вирішення.

05.03-04.08.534.

349.22:331.103:659.3 Бахарева Д. Правовое регулирование труда внештатных корреспондентов печатных средств массовой информации / Д. Бахарева // Трудовое право. — 2008. — № 6. — С. 69–72.

Охарактеризованы законодательные материалы, осуществляющие правовое регулирование

труда внештатных корреспондентов печатных средств массовой информации. Дана ссылка на законодательство США и Германии.

05.03-04.08.535.

349.3:36423(477) Биба Н. М. Питання регулювання праці інвалідів в Україні / Н. М. Биба // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 98. С. 219–225.

Досліджено правове регулювання трудових відносин за участю інвалідів. Обґрунтовано та уніфіковано поняття «інвалід». Розглянуто досвід Швеції та РФ щодо державної підтримки підприємств, які працевлаштовують інвалідів. Визначено причини недоліків положень нормативно-правових актів щодо інвалідів в Україні.

05.03-04.08.536.

349.2 :347.919 Бондарев А. И. Документальные процедуры в трудовом праве / А. И. Бондарев // Российский юридический журнал. — 2008. — № 4. — С. 115–121.

Чтобы показать значение процессуально-процедурных вопросов для закрепления юридических фактов введено понятие «документальная процедура». Рассмотрен ряд признаков, присущих документальной процедуре. Дан ответ на вопросы: какова юридическая природа, содержание фиксации юридических фактов в практике трудовых отношений, каково значение фиксации для документальной процедуры. Говорится о необходимости выделения в структуре науки трудового права частной теории документальной процедуры.

05.03-04.08.537.

349.22:331.103:621.397.13 Бородин И. И. Правовой статус телеработника (в порядке постановки задачи) / И. И. Бородин // Трудовое право. — 2008. — № 5. — С. 13–20.

Указано на почти полное отсутствие законодательства, регулирующего телетруд. Определены основные понятия телеработы. Говорится о необходимости разработки «телетрудового» или постиндустриального трудового права. Приведен перечень вопросов, которые требуются урегулировать нормами трудового права. Предложен проект трудового договора с телеработником.

05.03-04.08.538.

349.2(470).001.73 Бриллиантова Н. Изменения Трудового кодекса РФ, касающиеся труда педагогических работников (критический взгляд) / Н. Бриллиантова, В. Архипов // Юрист вуза. — 2008. — № 9. — С. 45–52.

Отмечено, что, несмотря на усовершенствование содержания норм ТК РФ, регулирующих педагогическую деятельность, многие проблемы взаимоотношения между преподавательским персоналом и работодателем учебным заведением остаются нерешенными. Говорится о том, что ТК РФ должен применяться в сочетании с

различными подзаконными актами, которые призваны развивать и конкретизировать не только его нормы, но и нормы иных сопряженных с ним законов. Рассмотрены проблемы приема и увольнения педагогического работника. Рассмотрены статьи ТК РФ, регулирующие данный вопрос.

05.03-04.08.539.

349.22:331.106.4-057.4 Гончарова Г. Проблемы вдосконалення законодавства про припинення трудових відносин з науково-педагогічними працівниками / Г. Гончарова // Підприємництво, господарство і право. 2008. №7. С. 83–86.

Щоб визначитися з правильними підходами до підстав та порядку звільнення з посад науково-педагогічних представників, з'ясовано питання: як відбувається навчальний процес; хто належить до цієї категорії осіб; які їх обов'язки. Проаналізовано нормативно-правові акти, що регламентують зазначені питання, та виявлено їх недоліки. Наголошено на необхідності удосконалити нормативно-правове регулювання підстав, умов і порядку припинення трудових відносин з науково-педагогічними працівниками.

05.03-04.08.540.

341.96:349.2 Грекова М. Визначення поняття та ознак міжнародних трудових стандартів / М. Грекова // Право України. 2008. № 4. С. 50–53.

Комплексно досліджено теоретичні положення щодо поняття та ознак міжнародних трудових стандартів. З'ясовано етимологічне значення таких понять, як «міжнародний стандарт прав людини» та взагалі «стандарт». Визначено поняття міжнародних трудових стандартів.

05.03-04.08.541.

349.2 Жигалкін П. І. Щодо поєднання державного й колективно-договірного методів регулювання оплати праці / П. І. Жигалкін, О. М. Ярошенко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 97. — С. 63–68.

Проаналізовано механізми державного й колективно-договірного методів регулювання оплати праці згідно з чинним законодавством України. У ньому поєднується сукупність способів правового впливу норм трудового законодавства на суспільні відносини у сфері праці: централізований, колективно-договірний та індивідуально-договірний методи правового впорядкування. Доведено переваги поєднання державного й локально-договірного методів. Викладено характерні риси колективно-договірного методу правового впорядкування оплати праці.

05.03-04.08.542.

349.23(4)-056.26 Карплюк В. О. Європейський досвід правового регулювання трудової діяльності інвалідів / В. О. Карплюк // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. /

ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. С. 37–42.

Проаналізовано ситуацію із забезпеченням трудових прав інвалідів у країнах Європи. Встановлено, що зараз існує тенденція до уніфікації норм, які регулюють умови трудової діяльності цієї категорії осіб на наднаціональному рівні, водночас враховуючи специфіку ринку праці. Законодавство кожної країни містить норми, які закріплюють більш сприятливі умови праці інвалідів та заохочують роботодавців до створення робочих місць та працевлаштування осіб зі зниженою працездатністю. Наголошено на необхідності врахування досвіду країн Європи при закріпленні та реалізації правових гарантій трудової діяльності інвалідів в Україні.

05.03-04.08.543.

349.22:331.108.2/3 Колосовский А. В. Особенности приема на работу и увольнения руководителя организации / А. В. Колосовский // Трудовое право. 2008. № 2. С. 56–61.

Вывялены характерные особенности, которые присущи только руководителю организации (по сравнению с другими работниками), которые необходимо непременно учитывать при регулировании его труда. Говорится о необходимости введения дополнительных оснований приема на работу руководителя организации и расторжения трудового договора (увольнения), которые могут быть предусмотрены, в том числе в заключаемом с ним договоре.

05.03-04.08.544.

349.2 Костюк В. Л. Трудова деліктоздатність і правопорушення: деякі аспекти співвідношення / В. Л. Костюк // Наукові записки. Юридичні науки: зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Киево-Могилянська академія». К., 2008. Т. 77. С. 69–72.

Досліджено проблеми формування оптимальної моделі трудової правосуб'єктності. Підкреслено, що конструкція трудової деліктоздатності тісно пов'язана із проблемами сутності та змісту трудових та інших правопорушень. Акцентовано увагу на питаннях співвідношення трудових правопорушень із правопорушеннями у цивільному та кримінальному праві. Зроблено відповідні узагальнення.

05.03-04.08.545.

349.22(477)-057.4 Красюк Т. Підстави диференціації у правовому регулюванні праці науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації / Т. Красюк // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 64–67.

Досліджено особливості правового регулювання трудових відносин науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації. Обґрунтовано ряд критеріїв під впливом яких законодавство може ефективно й адекватно регулювати трудові відносини науково-педагогічних працівників. Розглянуто особливості правового регулювання обліку ро-

бочого часу. Висвітлено питання щодо обов'язку брати участь у науково організаційній діяльності. Зазначено, що визначені особливості науково-педагогічних працівників повинні знайти своє відображення у нормативно-правових актах, що регулюють облік і режим робочого часу, часу відпочинку, дисципліни й охорони праці.

05.03-04.08.546.

347.919:349.2(4) Лагутіна І. В. Судовий захист як державна форма захисту трудових прав та інтересів працівників / *І. В. Лагутіна* // Часопис цивілістики. 2008. Вип. 6. С. 42–44.

Проаналізовано діяльність органів судової влади як державну форму захисту трудових прав. Звернуто увагу на те, що у країнах ЄС значно різняться методи організації судових органів. Визначено переваги спеціалізованих трудових судів над судами загальної юрисдикції. Вказано на відсутність спеціалізованої трудової юрисдикції в українській системі вирішення трудових спорів. Зазначено, що основним напрямком розширення прав працівників на судовий захист у перспективі, враховуючи економічні можливості, повинно стати створення спеціалізованих трудових судів.

05.03-04.08.547.

349.22-057.36 Луговик С. В. Изменение трудовых отношений работников органов внутренних дел / *С. В. Луговик* // Современное право. 2008. № 4. С. 95–100.

Отмечено, что стабильность трудовых отношений вполне правомерно рассматривать как гарантию социальной защищенности работников органов внутренних дел. Указано на то, что с точки зрения права изменения трудовых отношений работников органов внутренних дел чаще всего связаны с внесением поправок в: законодательство и ведомственные нормативные правовые акты МВД России, регулирующие трудовые и связанные с ними отношения; правовые положения органов внутренних дел; набор трудовых функций или условий работы. Изложены результаты исследования, отражающие изменения трудовых функций или условий труда работников органов внутренних дел.

05.03-04.08.548.

349.22:331.109 Мионов В. И. Практическое пособие по урегулированию трудовых разногласий, споров, конфликтов / *В. И. Мионов* // Трудовое право. — 2008. — № 4. — С. 3–66.

В работе сделана попытка рассмотрения возможных способов и форм защиты трудовых прав. Автор исходит из того, что защита трудовых прав работников может быть признана эффективной только в том случае, если обеспечивается реальное восстановление нарушенного права. В связи с чем в пособии освещены не только способы и формы урегулирования трудовых споров, но и их соотношения с другими способами и формами защиты трудовых прав. Особое внимание при этом автор уделяет рас-

смотрению возможности сочетания различных способов и форм с целью обеспечения вынесения решения о восстановлении нарушенного права полномочным органом. Детально рассмотрены положения ФЗ от 2 октября 2007 г. № 229-ФЗ «Об исполнительном производстве».

05.03-04.08.549.

349.2(4) Москалик Н. Г. Правове регулювання строкових трудових правовідносин у законодавстві ЄС / *Н. Г. Москалик* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 402–408.

Проаналізувавши особливості правового регулювання строкових трудових відносин в ЄС, встановлено, що норми директив повинні стати орієнтиром їх розвитку з огляду на обраний курс гармонізації чинного законодавства з законодавством ЄС. На прикладі аналізу особливостей їх законодавчого закріплення у деяких країнах членах ЄС висвітлена загальна картина співвідношення загальноєвропейського та внутрішнього законодавства окремої країни у сфері трудового права.

05.03-04.08.550.

349.2:331.101.38 Нефагина К. А. Понятие и сущность стимулирования в трудовом праве / *К. А. Нефагина* // Социальное и пенсионное право. 2008. № 3. С. 10–13.

Отмечено, что одной из важнейших задач государства Республики Беларусь является решение проблем, связанных с повышением роли человеческого фактора, формированием с этой целью эффективной системы мотивов и стимулов, побуждающих работников к высокопроизводительному труду, и ее правовое закрепление. Рассмотрены следующие вопросы: достижения науки и системный подход к проблеме; понятие стимула и стимулирования; процесс стимулирования труда. На основе проведенного исследования сделаны выводы.

05.03-04.08.551.

349.22:331.103:655.6/7 Петров А. Я. Особенности правового регулирования труда работников нефтегазовой отрасли / *А. Я. Петров* // Трудовое право. 2008. № 5. С. 50–59.

Охарактеризована дифференциация в правовом регулировании труда работников нефтегазовой отрасли. Проанализированы особенности в правовом регулировании труда работников данной отрасли. Сделан вывод о том, что ситуация в правовом регулировании труда работников нефтегазовой отрасли обуславливает необходимость дальнейшего его совершенствования, в частности систематизацию нормативных правовых актов и норм в целях создания завершенной целостной системы.

05.03-04.08.552.

349.232:331.2 Погодина И. В. Расчетный листок и гарантии конфиденциальности / *И. В. По-*

година // Трудовое право. 2008. № 8. С. 13–18.

Рассмотрена тема соблюдения режима секретности (конфиденциальности) в трудовых отношениях. На примере выдачи расчетных листов проанализировано нарушение требований ТК РФ о защите персональных данных работника. Предложен вариант устранения данного нарушения при помощи новой технологии.

05.03-04.08.553.

349.232:331.2(470) Пресняков М. В. Реализация принципов равенства и справедливости при оплате труда работников бюджетной сферы / М. В. Пресняков, С. Е. Чаннов // Трудовое право. 2008. № 2. С. 22–30.

Подробно рассмотрены принципиальные изменения, которые были внесены Федеральным законом от 30 июня 2006 г. «О внесении изменений в Трудовой кодекс Российской Федерации, признании не действующими на территории Российской Федерации некоторых нормативных правовых актов СССР и утратившими силу некоторых законодательных актов (положений законодательных актов) Российской Федерации» в существовавший ранее порядок оплаты труда работников бюджетной сферы. Охарактеризована предполагаемая система оплаты труда работников бюджетной сферы после завершения реформы. Определено, что основной линией реформы в сфере оплаты труда является переход от «уравниловки» к большей дифференциации в оплате труда работников различной квалификации.

05.03-04.08.554.

349.22:331.108.644.7 Пресняков М. В. Увольнение на паритетных началах / М. В. Пресняков // Трудовое право. 2008. № 5. С. 67–70.

Обращено внимание на законодательную неурегулированность процедуры увольнения по соглашению сторон. Не определена форма соглашения сторон о расторжении трудового договора, что на практике создает определенные проблемы. Проанализирована специфика данного основания расторжения трудового договора, а также рассмотрена процедура увольнения по соглашению сторон и наиболее частые ошибки, при этом возникающие.

05.03-04.08.555.

349.22:331.109(477) Римар Б. А. Вити трудових договорів за законодавством України / Б. А. Римар // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. С. 42–48.

Узагальнено існуючі погляди вітчизняних учених-юристів щодо визначення поняття трудового договору. Визначено критерії класифікації трудових договорів. Внесено пропозиції щодо їх законодавчого врегулювання.

05.03-04.08.556.

349.232:331.2 Рудницька О. П. Розвиток національного трудового законодавства, що регу-

лює надання гарантійних виплат працівникам / О. П. Рудницька // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. — Вип. 40. — С. 322–329.

Досліджено історичний розвиток законодавства щодо гарантійних виплат. Виявлено його недоліки та позитивні норми, які є чинними або були безпідставно відмінені з тих чи інших причин. Визначено норми про гарантійні виплати, які можна було б запозичити при реформуванні законодавства.

05.03-04.08.557.

349.243:331.45(470+575.1) Сайдахметов С. И. Охрана труда в законодательстве России и Узбекистана / С. И. Сайдахметов // Трудовое право. — 2008. — № 7. — С. 53–58.

Проделан анализ норм ТК РФ и ТК Республики Узбекистан, регулирующих вопросы охраны труда. Приведен перечень приоритетных направлений государственной политики в области охраны труда, отраженных в ТК РФ. На основе проведенного анализа сделан вывод, что ТК РФ и ТК Республики Узбекистан нуждаются в корректировках.

05.03-04.08.558.

349.2:331.108.66 Санфирова А. А. Федеральная инспекция труда: компетенция некоторые проблемы реализации / А. А. Санфирова // Трудовое право. 2008. № 9. С. 58–64.

Придерживаясь традиционной точки зрения о содержании компетенции как совокупности прав и обязанностей, автор детально осветил отдельные наиболее важные проблемы реализации прав и обязанностей Федеральной инспекции труда в процессе защиты трудовых прав и путей их разрешения. Рассмотрена проблема необоснованного сужения компетенции федеральной инспекции труда как результат противоречий между российскими и международными правовыми нормами. Отмечено, что несоответствие норм российского законодательства международным нормам приводит к невозможности защиты трудовых прав многих граждан. Обращено внимание на то, что в настоящее время необоснованно сужены объекты, требующие осуществления в отношении них надзора и контроля со стороны инспекции труда. Указано на то, что детально порядок инспектирования в ТК РФ не закреплен.

05.03-04.08.559.

349.2:331.109(470) Санфирова А. А. Федеральная инспекция труда: орган по рассмотрению и разрешению трудовых споров или орган по урегулированию трудовых разногласий? / А. А. Санфирова // Трудовое право. — 2008. — № 2. — С. 11–17.

Исследована деятельность Федеральной инспекции труда. Изучена правовая природа трудового спора с позиций как законодателя, так и специалистов в области права. Указано на ос-

новное разграничение между полномочиями суда и Федеральной инспекцией труда в рассматриваемой деятельности, а также выявлена разница еще в трех аспектах деятельности этих органов. На основании проведенного исследования определено, что Федеральная инспекция труда юридически является органом по рассмотрению и разрешению трудовых разногласий, но не трудовых споров.

05.03-04.08.560.

349.24:331.32-057.34 Скиллер-Котунова Е. В. О некоторых проблемах правового регулирования труда отдельных категорий государственных гражданских служащих / Е. В. Скиллер-Котунова // Юридические науки. 2008. № 1. — С. 43—52.

Речь идет о необходимости особого правового регулирования указанной деятельности, а также обеспечения охраны прав и законных интересов граждан, служащих государству. Рассмотрены некоторые проблемы, связанные с проблемами в законодательстве о государственной гражданской службе, а также некоторые примеры применения трудового законодательства в сфере правового регулирования труда государственных гражданских служащих. Обращено внимание и на определенную категорию государственных гражданских служащих — женщин, находящихся в отпуске по уходу за ребенком и не освобожденных от занимаемой должности.

05.03-04.08.561.

349.22:331.109(477+4) Сокол М. В. Вирішення колективних трудових спорів у примирній комісії та за допомогою незалежного посередника / М. В. Сокол // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. — Вип. 40. — С. 334—340.

Проведено аналіз процедури щодо вирішення колективних трудових спорів за допомогою примирної комісії та незалежного посередника у європейських країнах і в Україні. Визначено правові недоліки щодо формування та діяльності примирної комісії. Внесено пропозиції для удосконалення правового регулювання порядку вирішення колективних трудових спорів як примирною комісією, так і незалежним посередником.

05.03-04.08.562.

349.22:331.108.644.7 Устинова С. А. Проблемы применения оснований увольнения работника как меры дисциплинарной ответственности на современном этапе развития трудового законодательства / С. А. Устинова // Трудовое право. 2008. № 2. С. 45—51.

Проанализированы нормы трудового законодательства, научная литература и судебная практика. Это позволило выявить достаточно большое количество проблем, возникающих при применении оснований для увольнения, а также взаимосвязь между существующими неточностями формулировок правовых норм, закрепляю-

щих основания для дисциплинарной ответственности, наличием многочисленных оценочных понятий, требующих дальнейшего своего толкования, и ошибками в применении оснований для увольнения на практике.

05.03-04.08.563.

349.235.331.313.4 Ухтинский П. В. Перерывы в течение рабочего дня (смены) / П. В. Ухтинский // Социальное и пенсионное право. 2008. — № 3. — С. 7—10.

Проанализированы основные критерии перерывов, что дало возможность вывести более полное определение перерывов в течение рабочего дня (смены), содержащее признаки, отличающие перерывы в течение рабочего дня (смены) от иных видов отдыха. По мнению автора, законодательное закрепление определения перерывов в течение рабочего дня (смены) помогло бы развитию данного субинститута.

05.03-04.08.564.

349.235/24:331.31/32(71) Франгулян Г. Правовое регулирование рабочего времени и времени отдыха в трудовом праве Канады / Г. Франгулян // Юридические науки. 2007. № 6. С. 68—74.

Рассмотрено правовое регулирование рабочего времени в Трудовом праве Канады. Охарактеризованы следующие стандартные периоды отдыха, включающие в себя: еженедельный выходной, обычно отводимый на воскресенье; перерывы на отдых в течение рабочего дня; официальные праздничные дни; ежегодные отпуска; отпуск по беременности и родам и отпуск по уходу за ребенком; отпуск в связи со смертью близкого; отгул с целью голосования на федеральных, провинциальных и муниципальных выборах; отпуск по болезни; учебный отпуск.

05.03-04.08.565.

349.22:331.106-057.34 Чаннов С. Е. Некоторые вопросы отграничения трудового договора от контрактов с государственными и муниципальными служащими / С. Е. Чаннов // Трудовое право. — 2008. — № 2. — С. 18—21.

Выявлены общие и особенные черты между трудовым договором и административно-правовым контрактом. Дан перечень признаков, которые являются характерными чертами трудового договора. Определено, что в отличие от трудового договора контракт о прохождении государственной службы основывается на положениях не трудового, а специального служебного законодательства. Также приведен перечень признаков административного договора. Рассмотрено отличие контракта с государственными служащими от контракта с главой местной администрации, который является разновидностью трудового договора.

05.03-04.08.566.

349.24:331.483.6-055.26 Шептулина Н. Н. Защита материнства нормами трудового права /

Н. Н. Шентулина // Журнал российского права. 2008. № 9. С. 68–76.

Статья посвящена вопросу о выявлении дополнительных правовых средств, принятие которых необходимо для усиления правовой защиты работающих женщин в связи с материнством. Охарактеризованы статьи ТК РФ, регулирующие данный вопрос.

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Книги

05.03-04.08.567.

349.3(177)(091.1) Сирота И. М. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины: науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов / И. М. Сирота; ОНЮА. — 8-е изд., перераб. и доп. — Х.: Одиссей, 2008. — 816 с.

В основе книги — комментарий многочисленных нормативно-правовых актов и практики их применения в сфере социальной защиты населения. В ней рассматриваются новая трехуровневая пенсионная система, все виды социального страхования и социальной помощи.

Автореферати

05.03-04.08.568.

349.3:368.914(043.3) Оклей І. В. Правове регулювання пенсійного забезпечення та надання соціальних послуг в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Оклей Іяна Вікторівна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 18 с.

Комплексно проаналізовано актуальні теоретичні і практичні проблеми правового регулювання правовідносин у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Досліджено становлення та розвиток правового регулювання пенсійного забезпечення, міжнародно-правове регулювання у цій сфері, світовий досвід пенсійного забезпечення. Проаналізовано принципи загальнообов'язкового пенсійного страхування, зміст та значення страхового стажу, соціальні ризики, особливості правового статусу суб'єктів правовідносин у сфері пенсійного страхування. Розглянуто питання правового регулювання пенсійного забезпечення та надання соціальних послуг у солідарній та накопичувальній системах загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

05.03-04.08.569.

349.3:364.4-058.862(043.3) Потопахіна О. М. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Потопахіна Ольга Миколаївна; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Досліджено теоретичні та практичні проблеми правового забезпечення соціального захисту

дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у сучасних умовах. У роботі розроблено окремі теоретичні та організаційно-правові засади юридичного механізму соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в Україні. Внесено пропозиції щодо удосконалення категоріального апарату права соціального забезпечення. Досліджено систему заходів соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, права та гарантії зазначеної категорії дітей та осіб з їх числа у сфері освіти і праці. Внесено конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення національного законодавства про соціальний захист дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, та практики його застосування.

Реферати

05.03-04.08.570.

349.3(170):369.5.001.76 Гусева Т. С. Проблемы совершенствования системы трудовых пенсий в России / Т. С. Гусева // Трудовое право. 2008. № 8. С. 100–104.

В статье доцента кафедры гражданского права и процесса Пензенского государственного педагогического университета Т. С. Гусевой говорится прежде всего о том, что пенсионные системы постсоветских государств имели общие черты, поскольку действовали по единому законодательству, а после распада Союза потребовалось их реформирование уже совершенно на иных принципах. Соответственно проблемы, которые возникли при этом, в целом ничем не отличаются, поскольку цель реформирования пенсионной системы у всех одна — введение социального страхования вместо системы социального обеспечения.

В статье автор анализирует эти проблемы, которые заключаются, прежде всего в том, что существующий низкий уровень пенсионного обеспечения объясняется недостаточной увязкой правовых норм, регулирующих пенсионную систему, с экономическими механизмами, которые обеспечивают финансовую базу для материальных выплат.

Еще одной проблемой, унаследованной от советской системы пенсионного обеспечения, является наличие значительного количества оснований назначения льготных пенсий за особые условия труда. Решить ее, по мнению автора, возможно только при наличии профессиональных пенсионных систем, т. е. должен быть издан соответствующий закон, который бы предусмотрел порядок уплаты страховых взносов предпринятиями, сотрудники которых имеют право на льготные пенсии.

Представляет интерес мнение о значении введения накопительной системы, поскольку именно она даст возможность реально увеличить размер пенсий, а государству даст возможность увеличить объем внутренних инвестиций.

Л. И. Харитонова

05.03-04.08.571.

349.3:364 Литвиненко В. М. Щодо змісту терміна «соціальні послуги» в теорії та законодавстві / В. М. Литвиненко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 305—311.

Стаття В. М. Литвиненко, викладача Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці написана на досить актуальну тему, оскільки соціальне обслуговування як складова системи соціального забезпечення здійснюється шляхом надання послуг.

Українська влада за будь-якої економічної ситуації ніколи не відмовлялася від допомоги найменш захищеним верствам населення. Аби оточити таку категорію співгромадян реальною, не задекларованою турботою, в Україні розроблено Концепцію реформування системи соціальних послуг. Досі новації у цій сфері торкалися насамперед реформи пенсійного забезпечення та соціальних виплат. Нині розпочинається наступний етап: формування системи надання соціальних послуг певного рівня якості. За останні 10 років ухвалено понад 20 законів, якими встановлено державні гарантії щодо надання соціальної допомоги різним категоріям населення. Проте створити належну нормативно-правову базу щодо надання соціальних послуг за цей час так і не вдалося, на що звертає увагу автор.

Аналізуючи чинне законодавство щодо визначення поняття «соціальні послуги» та послуги взагалі, автор правильно відмічає безліч формулювань, які насправді не розкривають їх сутності у зв'язку з різними підходами до трактування. Не було вирішено, по суті, трактування поняття «соціальні послуги» з прийняттям ЗУ «Про соціальні послуги», а тому заслуговують на увагу висновки автора щодо визначення соціальних послуг як дії або діяльності з метою покращення життєдіяльності особам, які потрапили у складну життєву ситуацію.

Л. І. Харитонова

05.03-04.08.572.

349.3:364 Савченко Н. Теоретичні засади формування та розвитку системи соціального захисту населення / Н. Савченко // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. — 2008. — № 4. — С. 15—21.

Зазначена стаття ст. викладача кафедри фінансів КНТЕУ Н. Савченко зацікавить читача з декількох позицій: по-перше, проблемою визначення поняття «соціальний захист», яка, на наш погляд, ґрунтується на ідеї захисту прав людини. В умовах глобалізації виникає взаємозв'язок і взаємозалежність держав світу, тому проблема захисту прав людини не є виключно внутрішньою національною проблемою, вона вийшла за межі окремих держав і набула всесвітнього значення. По-друге, Конституція України закріпила право громадян на соціальний захист. Згідно зі ст. 46 це право включає право громадян на забезпечення їх у разі повної, час-

ткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Визнання України соціальною державою (ст. 1 Конституції України), а також загострення соціальних проблем у зв'язку з переходом до ринкової економіки зумовили актуальність пошуку оптимальної системи державних засобів забезпечення соціальних прав людини в Україні.

У статті аналізується право людини на соціальний захист з позицій учених різних епох та держав, при цьому вірно зазначено, що існуючі системи різних держав ефективні лише в певних часових та територіальних рамках, вихід за межі яких може спричинити небажані соціально-економічні наслідки. Як приклад цього наведено невизначеність механізмів реформування соціально-економічних відносин в Україні у перші роки свого незалежного існування.

Значна частина статті присвячена співвідношенню соціального захисту та соціального забезпечення, розкривається роль соціального ризику як підстави їх існування.

Цілком зрозумілим є висновок автора щодо створення передумов для використання нового поняття, яким є соціальний захист населення. Соціальний захист повинен охоплювати все населення країни, а тому актуальними будуть питання з'ясування форм, методів і механізмів захисту різних соціальних прошарків населення.

Л. І. Харитонова

Статті

05.03-04.08.573.

347.191.1 Вітка Ю. В. Проблемні питання цивільно-правової відповідальності недержавних пенсійних фондів / Ю. В. Вітка // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2008. Т. 77. С. 72—75.

Висвітлено проблемні аспекти цивільно-правової відповідальності недержавних пенсійних фондів (НПФ) як важливої складової цивільно-правового статусу цих суб'єктів. Зважаючи на те, що концептуальною основою дослідження виступає зв'язок цивільно-правової відповідальності із правосуб'єктністю, основна увага приділена визначенню передумов деліктоздатності НПФ та аналізу доцільності встановлення субсидіарної відповідальності засновників за зобов'язаннями НПФ.

05.03-04.08.574.

349.3.:369(177) Гуменюк І. О. До питання про відповідність законодавства України про соціальне страхування міжнародним нормам / І. О. Гуменюк // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 40. — С. 214—219.

З'ясовано засади системного впровадження міжнародних стандартів у національне законо-

давство на прикладі встановлення відповідності українського законодавства нормам МОП № 121 про допомогу у випадках виробничого травматизму. Встановлено, що за обсягом конвенційних приписів ця відповідальність є конкретизованою (норми національного права збігаються з нормами Конвенції в її інтерпретації). Рекомендовано внести зміни до термінології законодавства України про соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві. Наголошено на необхідності окремого законодавчого закріплення у законі України про страхування від нещасного випадку на виробництві права постраждалої особи (членів її сім'ї) на апелювання у разі скарги щодо розміру допомоги, відповідно до вимог Конвенції.

05.03-04.08.575.

349.3:369.21.3 Караченцев С. Професійне захворювання як різновид соціального ризику / С. Караченцев // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 5. С. 98–101.

Обґрунтовано поняття щодо соціальних ризиків. Окреслено характерні риси традиційних та нетрадиційних ризиків. Визначено основні риси профзахворювань, які дають підстави виділити їх в особливий вид професійних соціальних ризиків. Зазначено, що виробнича травма і професійне захворювання є професійними ризиками, між ними є суттєва різниця. Встановлено, що процес встановлення профзахворювань більш складний, може бути тривалим, у ньому беруть участь різні суб'єкти.

05.03-04.08.576.

349.3:364 Кирилловых А. А. Правовой режим деятельности территориальных фондов социальной поддержки населения / А. А. Кирилловых // Социальное и пенсионное право. 2008. № 4. — С. 10–12.

Проведен аналіз діючого законодавства, здійснюючого правове регулювання функціонування фондів соціальної підтримки населення. Отмечено, что Положением о республиканском (федеральном) и территориальных фондах социальной поддержки населения, утвержденным постановлением правительства Российской Федерации от 19.02.1992 г. № 121, установлен правовой статус указанных фондов как юридических лиц, определяющих режим их деятельности. Рассмотрены особенности статуса фондов социальной поддержки населения.

05.03-04.08.577.

342.734:364.048.6(477)-053.6 Красота О. І. Соціально-економічні і нормативно-правові проблеми організації діяльності шкіл соціальної реабілітації для неповнолітніх / О. І. Красота // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 4. С. 42–48.

Розглянуто недоліки чинного законодавства щодо шкіл соціальної реабілітації для непов-

нолітніх. У роботі автор спирається на дані Міністерства України у справах сім'ї та молоді щодо діяльності шкіл соціальної реабілітації за 2002–2007 роки. Проаналізовано низку соціально-економічних і нормативно-правових проблем, що гальмують подальший розвиток цих закладів і вимагають свого розв'язання.

05.03-04.08.578.

349.3:364 Литвиненко В. М. Щодо змісту терміна «соціальні послуги» в теорії та законодавстві / В. М. Литвиненко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 305–311.

З'ясовано етимологічне розуміння терміна «послуга». Проведено комплексний аналіз чинного законодавства та наукових праць у контексті визначення основних ознак поняття «соціальні послуги». Сформульовано власні позиції щодо визначення його змісту.

05.03-04.08.579.

342.734:369(477)-057.36 Логінов О. Механізм охорони та захисту права військовослужбовців на пенсійне забезпечення / О. Логінов, О. Полонська // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 7. — С. 79–83.

Досліджено складові елементи юридичного механізму охорони та захисту права військовослужбовців на пенсійне забезпечення. Доведено, що законодавство України закріплює фактично всі елементи механізму охорони та захисту права військовослужбовців на пенсійне забезпечення. Стверджено, що у зв'язку із змінами законодавства, які відбулись останніми роками, потрібен час для того, щоб остаточно зрозуміти, наскільки ефективно будуть взаємодіяти наявні та нововведені елементи юридичного механізму охорони і захисту.

05.03-04.08.580.

349.3:364.044.26-053.2 Макійчук Т. Правове забезпечення соціальної підтримки дітей, які не мають належного батьківського піклування, до надання їм юридичного статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування / Т. Макійчук // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 107–112.

Досліджено правові умови реалізації заходів соціальної підтримки дітей, позбавлених батьківського піклування, без оформлення юридичного статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування. Сформульовано пропозиції щодо правового закріплення юридичних механізмів забезпечення таких дітей заходами соціального захисту. Запропоновано застосування нових форм соціальної підтримки дітей, які перебувають у складних життєвих умовах. Надано пропозиції щодо удосконалення нормативно-правової бази з питань їх соціального захисту для створення умов повноцінного та гармонійного розвитку кожній дитині незалежно від життєвих умов.

05.03-04.08.581.

349.3 Прилипко С. М. До питання визначення функцій права соціального забезпечення / С. М. Прилипко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. — С. 43—47.

Проаналізовано функції права соціального забезпечення в сучасних умовах. Приділено увагу саме характеру та особливостям функцій права соціального забезпечення, що є передумовою пізнання природи цієї галузі, визнанню системи, виявленню її сутності. Визначено перспективи їх сучасного розвитку.

05.03-04.08.582.

349.3:364.42(571.12) Саитов Д. А. О реализации положений закона о монетизации льгот в Тюменской области / Д. А. Саитов // Юридические науки. 2008. № 1. С. 39—42.

Подробно охарактеризован процесс монетизации льгот в Тюменской области. Отмечен системный, плановый и последовательный характер работы по «монетизации» социальных

льгот, что позволило правительству Тюменской области не только сохранить стабильность в регионе, но и изыскать дополнительные резервы для предоставления единовременной материальной помощи. Указано на значительную роль законотворчества в регионе, работу департамента социального развития.

05.03-04.08.583.

349.3:369.5(477)-057.4 Скоробагатько А. В. Правовідношення з пенсійного забезпечення наукових (науково-педагогічних) кадрів / А. В. Скоробагатько // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 283—290.

Досліджено сутність та складові правовідношення з пенсійного забезпечення наукових та науково-педагогічних кадрів. Визначено специфіку кожного з видів цього правовідношення як родового поняття. Запропоновано зміни до ЗУ «Про наукову та науково-технічну діяльність».

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Книги

06.03-04.08.584.

347.23(094.1) Земельні та майнові паї: нормат.-прав. акти, роз'яснення та судова практика: збірник / за заг. ред. М. С. Головатюка. К.: Вид. Паливода А. В., 2008. 316 с.

Проілюстровано основні законодавчі етапи земельних і майнових відносин в Україні. Нада-но консультації та відповіді фахівців різних державних органів щодо проблемних питань земельних та майнових відносин.

06.03-04.08.585.

349.41(177) Сергієчко О. І. Земля і право: як уберегтися від корупції / О. І. Сергієчко; Ін-т громадян. суспільства. К.: Леста, 2008. 144 с.

Викладено основні положення ЗК України та надано поради громадянам та представникам юридичних осіб — як слід діяти, якщо чиновники доводять справу до хабара чи намагаються використати своє службове становище у приватних інтересах. Розкрито питання безкоштовної приватизації землі, виділення у натурі земельної частки (паю), придбання ділянки за договором купівлі-продажу, прийняття у спадщину.

Автореферати

06.03-04.08.586.

349.414:332.3(477)(043.3) Гоштинар С. Л. Правове регулювання ведення державного земельного кадастру в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Гоштинар Світлана Леонідівна; Нац. аграр. ун-т. — К., 2008. 19 с.

Досліджено особливості правового регулювання ведення державного земельного кадастру. Проаналізовано історичні аспекти правового забезпечення ведення державного земельного кадастру. З'ясовано поняття та цілі сучасного державного земельного кадастру. Визначено принципи здійснення діяльності, пов'язаної з веденням державного земельного кадастру. Розглянуто складові відомості державного земельного кадастру та їх правовий зміст. Охарактеризовано функції органів виконавчої влади по веденню державного земельного кадастру. Обґрунтовано наукові висновки і пропозиції щодо удосконалення законодавства, що регламентує ведення державного земельного кадастру.

06.03-04.08.587.

349.412(477)(043.3) Шевцова Ю. В. Правове регулювання земельних заставних відносин в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук:

12.00.06 / Шевцова Юлія Володимирівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 18 с.

Досліджено генезис, сучасний стан та проблеми правового регулювання земельних заставних правовідносин. Розкрито поняття, ознаки, юридичну природу, принципи та види застави землі. Виявлено особливості виникнення, зміни та припинення земельних заставних правовідносин. Сформульовано пропозиції по вдосконаленню законодавства у сфері регулювання земельних заставних правовідносин.

Статті

06.03-04.08.588.

347.919:349.412 Балюк Г. І. Деякі проблеми вирішення судами земельних спорів / Г. І. Балюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 6. С. 68—81.

Детально проаналізовано земельні спори, вирішення яких належить до виключної компетенції суду. З'ясовано різницю між спорами щодо виникнення права власності на земельну ділянку та спорами щодо зміни та припинення права власності на земельну ділянку. Здійснено класифікацію земельних спорів за категоріями земель, при використанні яких вони виникають.

06.03-04.08.589.

349.41:351(177) Бусуйок Д. В. Система правових норм державного управління земельним фондом в Україні / Д. В. Бусуйок // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 390—396.

Визначено місце правових норм державного управління земельним фондом у складі земельного права України відповідно до умов сьогодення. Вирішено, до складу яких інститутів земельного права входять правові норми державного управління, які існують різновиди цих правових інститутів. З'ясовано чи утворюють ці інститути підгалузь земельного права. Зазначено, що удосконалення правового регулювання державного управління земельним фондом слід забезпечити шляхом проведення його детального аналізу, узагальнення положень, що стосуються всіх видів державного управління земельним фондом в Україні, виділення їх у загальний інститут та закріплення його в окремій главі розділу VII ЗК України.

06.03-04.08.590.

349.41 Вахаев М. Х. Проблемы правового регулирования земельных отношений в условиях рынка / М. Х. Вахаев // Экологическое право. 2008. № 4. С. 15—18.

Охарактеризован вопрос участия государ-

ства в регулюванні земельних відносин. Исследовано соотношение норм земельного и гражданского права при регулюванні земельних відносин. Отмечено, что ЗК РФ является специальным законом, поэтому его специальные нормы должны иметь приоритет перед нормами ГК РФ. По мнению автора, защита публичных интересов в земельном праве может быть более эффективной благодаря действиям норм земельного законодательства.

06.03-04.08.591.

349.412(477) Вівчаренко О. Юридична відповідальність за порушення гарантій права власності на землю в Україні / О. Вівчаренко // Право України. 2008. № 8. С. 81–86.

Користуючись загальнонауковим методом досліджень певних явищ «від загального до конкретного», проаналізовано та окреслено характерні риси юридичної відповідальності. Звернуто увагу на відсутність єдності у класифікації складів злочинів, пов'язаних із земельними відносинами. Вказується на необхідність нормативного визначення поняття «забруднення», «псування», «знищення» земельної ділянки, «змивання гумусу» тощо. Зазначено, що гальмування невідворотності покарання за ст. ст. 239, 254 КК України вбачається не тільки у термінологічних вадах, скільки у суперечливості або відсутності нормативного регулювання та реальної роботи з управління у галузі використання й охорони земель (державного земельного кадастру, моніторингу землі, землеустрою, контролю за виконанням та охороною земель).

06.03-04.08.592.

349.42:349.414(477) Греков Л. Д. Проблеми постреформенного удосконалення державної політики щодо земельних відносин і землекористування в аграрній сфері / Л. Д. Греков, А. М. Мірошніченко, А. Д. Юрченко // Земельне право України: теорія і практика. 2008. № 2. С. 28–41.

Обґрунтовано перелік питань, які необхідно врегулювати у ЗУ «Про завершення земельної реформи». Визначено низку невідкладних заходів у сфері земельних відносин і землекористування. Звернуто увагу на необхідність посилення земельними державами шляхом запропонованих автором дій. Проаналізовано податкову політику у сфері земельних відносин, запропоновано заходи до заохочення інвестицій та визначено резерви збільшення надходжень до бюджету.

06.03-04.08.593.

349.41:332.33(477) Гринько С. В. Правові аспекти оптимізації ведення державного земельного кадастру у контексті єдиної національної автоматизованої кадастрової системи України / С. В. Гринько // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 5. С. 62–73.

Стаття містить розвиток ідей у контексті нових пропозицій щодо вдосконалення чинного за-

конодавства у сфері ведення кадастрів природних ресурсів в Україні. Сформульовано практичні пропозиції у частині оптимізації ведення державного земельного кадастру як складової єдиної державної системи здійснення кадастрових робіт у сфері природних ресурсів. Запропоновано викласти ЗУ «Про реєстрацію прав на землю, нерухоме майно та їх обмеження» відповідно до структури, запропонованої автором статті.

06.03-04.08.594.

349.412 Губарев С. В. Правоздатність фізичної особи як суб'єкта правовідносин власності на присадибну земельну ділянку чи садибу / С. В. Губарев // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. — № 4. — С. 28–33.

Обґрунтовано суть поняття «правоздатність». Звернуто увагу на те, яким чином у літературі досліджувалась специфіка належних особі земельних прав порівняно із цивільною правоздатністю. З'ясовано поняття «абсолютні й відносні права». Відмічено, що у категорії цивільної правоздатності відображено не лише вчення про природний характер прав людини, а й враховуються деякі ідеї політико-індивідуалістичної доктрини соціальної особливості. Зазначено, що фізична особа має суб'єктивні немайнові цивільні права щодо використання землі як субстанції, як середовища, в якому вона проживає, і які є складовою частиною права на її існування, вона повинна мати і права, пов'язані з правом власності на ту частину землі, на якій розташовано її будинок, інші будівлі та споруди.

06.03-04.08.595.

349.414 Зорич Г. А. Право постійного землекористування: поняття та юридичні ознаки / Г. А. Зорич // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 6. — С. 117–123.

Досліджено поняття «право постійного землекористування» в етимологічному, смисловому значенні. Аналіз чинного законодавства та наукових праць показав, що право постійного землекористування є багатоаспектним поняттям. Розглянуто зазначене поняття в об'єктивному і суб'єктивному значенні. На підставі аналізу підходів та ознак права постійного землекористування сформульовано його визначення.

06.03-04.08.596.

349.413.26(477) Інютіна О. Примусове припинення прав власників на землю / О. Інютіна // Земельне право України: теорія і практика. 2008. № 4. С. 31–34.

Розглянуто питання щодо вилучення державою земельних ділянок із приватної власності громадян та з'ясовано ступінь відповідності такої практики загальним принципам непорушності та захисту приватної власності. Детально проаналізовано такі підстави для вилучення земельних ділянок: примусове вилучення землі для загальних потреб; припинення права власності в судовому порядку при використанні

ділянки не за цільовим призначенням. Встановлено, що примусове припинення права на земельну ділянку може мати місце лише в чітко визначених законом випадках і за рішенням суду.

06.03-04.08.597.

349.415(477) Конишева О. В. Обмеження й заборона способи правового регулювання відносин щодо використання земель з метою їх охорони / О. В. Конишева // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. С. 135—138.

Проведено порівняльний аналіз понять «заборона» й «обмеження прав». Вирізняючи особливості ознаки обмежень і виокремлено їх як самостійний правовий захід, що виконує превентивно-профілактичну й гарантійно-забезпечувальну функції, сутність яких полягає в установленні меж застосування суб'єктивного права однієї особи в інтересах іншої чи групи осіб, суспільства в цілому у відповідних правовідносинах.

06.03-04.08.598.

349.6(477) Кулинич П. Ф. Агроландшафт як об'єкт правової охорони / П. Ф. Кулинич // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. С. 142—146.

Досліджено термін «агроландшафт». Визначено ключові ознаки агроландшафту. Підкреслено, що принциповим питанням при формуванні ландшафтного підходу до правового забезпечення охорони й використання сільськогосподарських земель є визначення поняття «агроландшафт» як правової категорії. Запропоновано розглядати агроландшафт не лише як земельний ресурс, а як територію земель сільськогосподарського призначення з наявною на ній сукупністю природних і штучно створених компонентів.

06.03-04.08.599.

349.6(477) Кулинич П. Ф. Правовий режим земель водного фонду / П. Ф. Кулинич // Земельне право України: теорія і практика. 2008. № 5—6. С. 18—31.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо земель водного фонду. Розглянуто поняття та склад земель водного фонду. Обґрунтовано правові вимоги щодо їх охорони та використання. Визначено права та обов'язки користувачів земель водного фонду.

06.03-04.08.600.

346.7:338.48(477) Кулинич П. Ф. Правовий режим земель рекреаційного призначення / П. Ф. Кулинич // Земельне право України: теорія і практика. 2008. № 5—6. С. 32—40.

Проаналізовано чинне законодавство України про землі рекреаційного призначення. Розглянуто поняття та склад земель рекреаційного

призначення. Обґрунтовано правове регулювання використання та охорони окремих земель рекреаційного призначення. З'ясовано питання щодо земель рекреаційного призначення, на яких побудовані об'єкти стаціонарної рекреації.

06.03-04.08.601.

349.412(477) Лейба Л. В. Правове забезпечення вирішення земельних спорів, пов'язаних з орендою землі / Л. В. Лейба // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. С. 149—154.

Розглянуто питання правового забезпечення вирішення земельних спорів, що виникають сьогодні при використанні земельних ділянок на умовах оренди. Звернуто увагу на земельні спори, що виникають у результаті оренди земельних ділянок, які перебувають в державній чи комунальній власності. Відмічено, що за змістом і формою земельний спір не є тотожним цивільному (господарському) або адміністративному. Стверджується, що це самостійна категорія правових спорів, які мають свої особливості, свою специфіку, а тому повинні мати законодавчо закріплену процедуру вирішення.

06.03-04.08.602.

349.41(477) Лісова Т. В. Землеустрій як головна правова форма використання й охорони земель сільськогосподарського призначення / Т. В. Лісова // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 70—77.

Проаналізовано чинне земельне законодавство України щодо формування землекористування й надання документів, що посвідчують право на землю. З'ясовано значення землеустрою в умовах реформування земельних відносин в Україні. Зазначено, що саме завдяки проведенню певних заходів землеустрою щодо виділення земельної частки (паю) в натурі у вигляді земельної ділянки, право на яку посвідчується державним актом на право власності на неї, після чого вона стає об'єктом права власності на землю. При реалізації заходів землеустрою виникають окремі, самостійні земельні ділянки, земельний масив, охоронна зона тощо.

06.03-04.08.603.

349.42 Мальцев Д. Л. К вопросу о правовом регулировании предоставления прав на земельные участки / Д. Л. Мальцев // Вопросы гуманитарных наук. 2008. № 3. С. 154—160.

Определено, что отношения по предоставлению прав на земельные участки представляют собой достаточно сложный комплекс связей, действий и последствий. Сделана попытка определить, в каком случае предоставление прав на земельные участки в РФ регулируются нормами земельного, административного или гражданского законодательства. Проведен анализ федерального законодательства в сфере предоставления земельных участков из земель, находя-

щихся в государственной и муниципальной собственности. Обращено внимание на то, что в настоящее время отсутствует общий порядок предоставления прав на земельные участки.

06.03-04.08.604.

349.41:332.64 Мартин А. Ціноутворення у галузі землеустрою та оцінки земель: проблеми та способи вирішення / А. Мартин // Земле-впорядний вісник. 2008. № 6. С. 38–43.

Проаналізовано чинну нормативно-правову базу щодо ціноутворення у галузі землеустрою та оцінки земель. Виявлено недоліки та сформульовано висновки. Наголошено на необхідності у найкоротші терміни розробити і затвердити за погодженням із Мінфіном та Мінекономіки ціни (тарифи) на розроблення документації із землеустрою та проведення землеоціночних робіт, а також граничні розміри плати з виконання земле-впорядних робіт у разі безоплатної передачі громадянам України земельних ділянок відповідно до законодавства.

06.03-04.08.605.

349.42:631.51(477) Мінняйлик І. Ю. Правові аспекти бонітування ґрунтів / І. Ю. Мінняйлик, А. В. Гунчак // Земельне право України: теорія і практика. — 2008. — № 1. — С. 48–53.

Розглянуто питання стосовно цінності земельних ділянок, а саме їх можливості виступати у ролі основного засобу виробництва в сільському господарстві. Проаналізовано поняття «бонітування ґрунтів» та сформульовано його визначення. Визначено ознаки бонітування ґрунтів. З'ясовано бонітування ґрунтів з точки зору суспільних правовідносин, досліджено їх основні структурні елементи. Звернуто увагу на спільні та відмінні риси бонітування ґрунтів та інших видів оціночної діяльності, передбачених законом (економічної оцінки та грошової оцінки земельних ділянок).

06.03-04.08.606.

349.412.4(477) Настечко К. О. «Неоформлені права» на земельні ділянки в Україні / К. О. Настечко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 473–479.

Досліджено можливості існування неоформлених прав на земельні ділянки. Визначено, які саме права на земельні ділянки можна віднести до неоформлених. Досліджено їх правову природу та можливі наслідки неоформлення. Встановлено випадки існування неоформлених прав на земельні ділянки. Визначено, чи повинні такі права бути оформлені відповідно до чинного законодавства України. З'ясовано, чи є можливим існування неоформленого права на земельні ділянки в Україні.

06.03-04.08.607.

349.412 Настечко К. Оформлення прав на земельні ділянки у контексті запровадження

дозвільної системи у сфері господарської діяльності / К. Настечко // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 6. С. 31–34.

Обґрунтовано, що видача документів дозвільного характеру в межах процедури оформлення прав на земельну ділянку є невід'ємною складовою дозвільної системи у сфері господарської діяльності. Визначено підстави (зокрема, сплатність та безоплатність дозвільних документів), за умови виконання яких уповноважені органи видають документи дозвільного характеру. Визнано переваги та недоліки чинної дозвільної системи у сфері господарської діяльності. Проаналізовано законодавство у сфері дозвільної діяльності, що стосується оформлення прав на земельну ділянку. Виявлено існуючі проблеми та запропоновано їх можливе вирішення.

06.03-04.08.608.

347.24:502.74(477) Нечипорук Л. Д. Право власності на об'єкти тваринного світу / Л. Д. Нечипорук // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 236–239.

Досліджено окремі аспекти змісту права власності на об'єкти тваринного світу. Визначено проблемні питання реалізації цього права за законодавством України. Відмічено, що зміст права власності на тваринний світ зводиться тільки до однієї правомочності розпорядження.

06.03-04.08.609.

349.41(477) Носік В. В. Юридична природа сучасного земельного права / В. В. Носік // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 7–8. С. 50–58.

Розглянуто загальні ознаки поняття «земельне право України» як галузі національної правової системи. Детально охарактеризовано спеціальні ознаки, які розкривають особливості предмета земельного права України у його статичному виразі, а також у динаміці шляхом реалізації нормативних положень у механізмі правового регулювання земельних відносин. Сформульовано загальне визначення земельного права України як самостійної галузі і нормативної основи всіх інших елементів національної правової системи.

06.03-04.08.610.

349.41(470) Павлова О. В. Земельные отношения на региональном уровне: закон и практика / О. В. Павлова, Ю. В. Васильчук // Законодательство. 2008. № 6. С. 63–68.

Определены недостатки в законах субъектов РФ, регулирующих земельные отношения. Авторами рассмотрены наиболее конфликтные ситуации: механизм отведения земли в «пригородных зонах», вопросы изъятия земли в общественных интересах, условия безвозмездной передачи земель из фонда перераспределения

гражданам и юридическим лицам. Сделан вывод о том, что земельное законодательство нуждается в дальнейшем регулировании, для чего законодательные и исполнительные органы должны проявлять инициативу с учетом местных особенностей и в рамках предоставленных федеральным законом полномочий по созданию и реализации адекватных земельных норм.

06.03-04.08.611.

349.4(477) Пархоменко М. О. Становлення й розвиток законодавства щодо правового режиму земель промисловості / М. О. Пархоменко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 95. С. 166—171.

На підставі аналізу законодавства досліджено теоретичні й історичні знання, які дають змогу розкрити закономірності суспільного розвитку, в тому числі й національної нормативно-правової бази, що стосується режиму земель промисловості. З'ясовано сучасне розуміння правового режиму земель промисловості. Розроблено пропозиції стосовно подальшої кодифікації земельного законодавства.

06.03-04.08.612.

349.414(477) Розновська С. Б. Співвідношення норм цивільного і земельного законодавства України у регулюванні відносин з приводу використання земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого майна / С. Б. Розновська // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 479—484.

Досліджено питання про співвідношення земельної ділянки та інших капітальних будівель та споруд, що на ній розташовані. Зазначено, що за чинним законодавством України земельна ділянка і розташовані на ній будівлі та споруди є різними об'єктами, зазвичай мають роздільний правовий режим, крім визначених законом винятків, коли земельна ділянка розглядається як приналежність будівлі або споруди. У деяких випадках земельну ділянку і будівлю, яка розташована на ній, слід розглядати як єдиний об'єкт правового регулювання.

06.03-04.08.613.

349.41:711.52 Самойленко Є. Поняття та сутність зонування земель: проблеми поєднання підходів містобудівної та юридичної науки / Є. Самойленко // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 6. С. 27—30.

Вказується на необхідність розроблення понятійного апарату юридичних конструкцій, які б сприяли однозначному застосуванню відповідних правових норм і повною мірою відображали сутність і зміст зонування. На основі аналізу підходів до даної проблематики містобудівної та юридичної науки з'ясовано сутність зонування та здійснено пошук оптимального його визначення.

06.03-04.08.614.

349.412.2(477) Сидоренко В. В. Практика визначення розміру шкоди, заподіяної використанням документально неоформленої земельної ділянки / В. В. Сидоренко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 95. С. 174—178.

Обґрунтовано можливість стягнення шкоди, заподіяної внаслідок використання земельних ділянок без правовстановлюючих документів. Проведено аналіз практики визначення розміру шкоди, заподіяної використанням земельної ділянки, відповідні документи на яку не оформлені. Вказується на необхідність прийняття спеціальної постанови Верховного Суду України чи Вищого господарського суду, яка забезпечила б єдиний підхід до вирішення цієї проблеми.

06.03-04.08.615.

47.453:656.61(470) Тарасенко О. В. Правовое регулирование земельных и имущественных отношений в морском порту / О. В. Тарасенко // Право и политика. — 2008. — № 9. — С. 2268—2271.

Отмечено, что роль транспорта значительно повышается в условиях глобализации мировой экономики, приводящей к значительному увеличению межгосударственных хозяйственных связей. Важнейшей проблемой развития отдельных видов транспорта, без разрешения которой инвестиционная привлекательность отдельных видов транспорта, в том числе и морского транспорта, так и будет оставаться на достаточно низком уровне, является земельный вопрос, изучению которого посвящена статья. Проанализированы законодательные материалы, регулирующие земельные и имущественные отношения в морском порту. Освещен вопрос аренды земельных участков и объектов инфраструктуры морского порта. Сделан вывод, что Федеральный закон «О морских портах в Российской Федерации» является систематизирующим правовым актом, направленным на комплексное обеспечение развития портового хозяйства.

06.03-04.08.616.

349.442(470) Ткачева И. В. К вопросу необходимости резервирования земель / И. В. Ткачева // Право и политика. 2008. № 9. С. 2265—2267.

Отмечено, что после принятия в 2004 г. нового Градостроительного кодекса РФ достаточно актуален вопрос о целесообразности введения резервирования земель как отдельного правового института, закрепленного в федеральном законодательстве. Проанализированы законодательные материалы, регулирующие вопрос резервирования земель. Указано на неурегулированность некоторых проблем.

06.03-04.08.617.

349.41:332.33(477) Фролова Н. В. Необходимость ведения государственного кадастру та обліку

водно-болотних угідь / *Н. В. Фролова* // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. С. 68–72.

Обґрунтовано необхідність ведення державного кадастру водно-болотних угідь для забезпечення систематизації відомостей стосовно правового, природного та господарського стану водно-болотних угідь. На основі аналізу літературних джерел з зазначеної проблематики сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства в даній сфері. Зазначено, що державний кадастр водно-болотних угідь необхідний для забезпечення реалізації державної політики у сфері відносин з охорони та використання цих найцінніших природних територій та їх ресурсів, забезпечення виконання загальнодержавних і державних програм з охорони, захисту, використання та відтворення водно-болотних угідь.

06.03-04.08.618.

332.33(470):349.41 Чаркин С. А. Основные проблемы, возникающие на практике при осуществлении кадастрового учета земельных участков / *С. А. Чаркин* // Право и политика. 2008. № 9. С. 2272–2279.

Рассмотрены как исторические, так и практически-правовые аспекты кадастрового учета в России. Отмечено, что государственный земельный кадастровый учет направлен на информационное обеспечение функций государственного и муниципального управления земельными ресурсами, включая фискальные по взиманию платы за землю, традиционно определяющие значение земельно-кадастровой деятельности. Проанализированы законодательные материалы, регулирующие учет земельных участков.

06.03-04.08.619.

349.412:347.235 Чаркин С. А. Правовое регулирование выдела земельной доли из общей долевой собственности: проблемы реализации / *С. А. Чаркин* // Право и государство: теория и практика. 2008. № 4. С. 88–91.

Освещены исторические аспекты развития правового регулирования общей долевой собственности. Проанализированы нормы Федерального закона «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения». Обозначены недостатки правовой регламентации разрешения споров о местоположении выделяемого участка с применением согласительных процедур на уровне местного самоуправления. Обращено внимание на проблему невостребованных земельных долей, с целью разрешения которой законодатель предоставил органам местного самоуправления определенные полномочия, позволяющие нормализовать ситуацию относительно невостребованных земель. Выдвинуто предложение относительно обращения земель в государственную собственность, если в течение установленного времени собственники долей не распорядились ими. Предложено допол-

нить Федеральный закон «Об общих принципах организации местного самоуправления» положением, в соответствии с которым муниципальные образования смогли бы осуществлять контроль за использованием земель, расположенных в границах как местных поселений, так и муниципального района в целом. Отмечается, что необходимо изменить положение ст. 13 Федерального закона «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения» и ст. 8 Закона «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения» в Волгоградской области, в части разрешения споров о местоположении земельного участка путем согласительных процедур, и установить подобный порядок обязательным, с составлением определенного документа, подтверждающего соблюдение досудебного урегулирования спора, а также определить на федеральном уровне порядок формирования согласительной комиссии, конкретизировав состав согласительной комиссии.

АГРАРНЕ ПРАВО

Книги

06.03-04.08.620.

349.42(477)(075.8) Гаєцька-Колотило Я. З. Аграрне право України: навч. посіб. / *Я. З. Гаєцька-Колотило, Н. В. Ільків*. — К.: Істина, 2008. — 184 с.

Подано відповіді на типові запитання на іспиті з аграрного права. Книга допоможе швидко підготуватися і успішно скласти іспит з зазначеної навчальної дисципліни.

Автореферати

06.03-04.08.621.

349.422.2:346.27(043.3) Масін В. М. Проблеми правового забезпечення розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / *Масін Віктор Миколайович*; Нац. аграр. ун-т. К., 2008. 20 с.

Досліджено окремі питання становлення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в умовах ринкової економіки України. Проаналізовано проблеми законодавчого забезпечення розвитку обслуговуючої кооперації в сільському господарстві. Визначено поняття «сільськогосподарський обслуговуючий кооператив», «аграрна біржа у формі сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу», «агро-торговий дім у формі сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу», «кредитний кооператив у формі сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу» тощо. Досліджено питання правосуб'єктності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та їх окремих форм за сучасних умов.

06.03-04.08.622.

349.422:658.721:658.8.03(477) Головка Н. В. Значення цін і ціноутворення у сфері закупівлі сільськогосподарської продукції для державних потреб / Н. В. Головка // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 97. — С. 102—107.

Розкрито суть основних питань, пов'язаних із забезпеченням процесу ціноутворення. Визначено теоретичне і практичне його значення у царині закупівлі сільгосппродукції для державних потреб. Показана роль Кабінету Міністрів України та ЗУ «Про ціни і ціноутворення» щодо запровадження цінового регулювання.

06.03-04.08.623.

349.42 Курман Т. В. До питання про правове регулювання державної підтримки аграрних товаровиробників / Т. В. Курман // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 97. — С. 97—101.

Проаналізовано аграрне законодавство України щодо державної підтримки аграрних товаровиробників. Обґрунтовано поняття «державна підтримка сільського господарства». Виокремлено недоліки в аграрному законодавстві та наведено рекомендації щодо його вдосконалення.

06.03-04.08.624.

349.42 Уркевич В. Аграрні правовідносини й предмет аграрного права / В. Уркевич // Право України. — 2008. — № 9. — С. 76—80.

Розглянуто співвідношення аграрних правовідносин й предмета правового регулювання аграрного права. Визначено питання, що становлять собою суспільні відносини, які регламентуються нормами аграрного права. Наведено коротку характеристику суспільних відносин, що становлять предмет аграрного права. Детально проаналізовано питання предмета правового регулювання аграрного права. Доведено, що аграрні правовідносини, які виступають як правовідносини приватно-публічні, становлять субстрат, основу, підґрунтя галузі аграрного права. Викладено характеристику галузі аграрного права.

06.03-04.08.625.

349.42 Уркевич В. Ю. Аграрні правовідносини: приватні й публічні засади / В. Ю. Уркевич // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 64—69.

Вирізнено приватноправові і публічні засади у сфері правовідносин. Обґрунтовано підстави їх розрізнення з наступним перенесенням отриманих результатів у сферу правовідносин аграрних.

06.03-04.08.626.

349.42 Ханнанов Р. А. Аграрное право: проблемы и пути развития / Р. А. Ханнанов // Право и политика. — 2008. — № 4. — С. 933—940.

Отмечено, что положение дел в российском агропроме, несмотря на принятые меры по развитию научных исследований и основанные на них достижения по совершенствованию аграрно-правового регулирования, остается весьма сложным. В этих условиях резко возрастает роль поисков в сфере упорядочения агрохозяйственной деятельности с помощью правового инструментария. Процесс производства сельскохозяйственной продукции и сырья, обладающий постоянством и непрерывностью возобновления, нуждается не только в эффективности и стабильности в виде воспроизводства своего вещественного фактора, но и собственной общественной формы экономических отношений, выступающих предметом государственного и правового регулирования. Как подчеркивает автор статьи, в контексте сказанного аграрное право ошибочно представлять в форме явления, сопровождающего аграрные отношения. Оно должно опережать аграрные отношения.

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Книги

06.03-04.08.627.

349.6(477)(075.8) Бондар Л. О. Екологічне право України: навч. посіб. / Л. О. Бондар, В. В. Курзова. — 2-ге вид., допов. та переробл. — Х.: Бурун Книга, 2008. — 368 с.

Підготовлено у формі катехізису на підставі програми з екологічного права. Наведено запитання і стислі відповіді на них із Загальної та Особливої частин екологічного права. Враховано вимоги кредитно-модульної системи навчання. Посібник побудований за методикою «швидкого вивчення», що дозволяє вивчити курс «Екологічне право України» у надзвичайно стислі терміни. Додаток містить перелік нормативних актів і рекомендованої літератури до кожної теми, що має полегшити написання рефератів, курсових, дипломних, магістерських робіт тощо.

06.03-04.08.628.

349.6(477)(075.8) Екологічне право України: академ. курс: підручник / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — 2-ге вид. — К.: Юрид. думка, 2008. — 720 с.

Підручник є другим виданням академічного курсу екологічного права України. Складається з трьох частин: загальної, особливої та спеціальної. Підготовлений на основі сучасного вітчизняного екологічного законодавства, міжнародного права, зокрема екологічного права ЄС.

06.03-04.08.629.

349.6(477)(075.8) Ільків Н. В. Екологічне право України: навч. посіб. / Н. В. Ільків,

Я. З. Гаєцька-Колотило. К.: Істина, 2008. 296 с.

У навчальному посібнику подаються відповіді на типові запитання на іспиті з екологічного права. Книга допоможе швидко підготуватися до іспиту і успішно його скласти.

Автори реферати

06.03-04.08.630.

349.415(477)(043.3) Оверковська Т. К. Правові засади охорони земель від забруднення та псування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Оверковська Тетяна Костянтинівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 20 с.

Розглянуто правову природу, понятійний апарат охорони земель України від забруднення та псування. Визначено основні ознаки поняття правової охорони земель від забруднення та псування; проведено історико-правовий аналіз етапів формування законодавства України щодо охорони земель від забруднення та псування; проаналізовано сучасний стан чинного законодавства України у сфері охорони якісного стану земель та запропоновано пропозиції його подальшого вдосконалення. Досліджено зміст категорій «забруднення» та «псування» земель, визначено співвідношення зазначених категорій. Проаналізовано розуміння правової форми охорони земель в Україні від забруднення та псування. Розкрито теоретичне розуміння відповідальності щодо порушення якісного стану земель в Україні від забруднення та псування. Запропоновано визначення юридичної відповідальності щодо порушення якісного стану земель.

Статті

06.03-04.08.631.

349.6(477) Анісімова Г. В. Екологічне законодавство України: проблеми кодифікації / Г. В. Анісімова // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 108—118.

Проведено комплексне дослідження правових категорій і проблем, сиримованих на з'ясування змісту екологічної кодифікаційної діяльності. Вирізняє ознаки і принципи її проведення. Визначено особливе місце цієї кодифікації у державотворчому процесі. Проаналізовано специфіку й особливості прояву природного права в оновленні екологічного законодавства з урахуванням накопиченого світового досвіду й існуючих міжнародних стандартів.

06.03-04.08.632.

349.6:504.42(470) Афанасьєва Е. А. Виды и источники загрязнения морской среды в российском экологическом праве / Е. А. Афанась-

ева // Право и политика. 2008. № 6. С. 1479—1485.

Рассмотрены различные виды загрязнения морской среды, исследованы возможные меры, направленные на улучшение режима ее защиты. Отмечено, что правовая охрана морской среды регулируется многочисленными российскими законодательными актами в области экологического и водного права. Определены основные способы регламентирования правового режима защиты и сохранения морской среды.

06.03-04.08.633.

349.6(477) Бредіхіна В. Л. Правове регулювання здійснення інвестиційних екологічних проєктів в Україні / В. Л. Бредіхіна // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 97. С. 118—127.

Визначено основні засади правового забезпечення екологічної проєктної діяльності. Окреслено коло суб'єктів, які здійснюють державне управління у зазначеній сфері. Проаналізовано чинне законодавство та виявлено недоліки щодо правового регулювання екологічної проєктної діяльності.

06.03-04.08.634.

349.6 Бринчук М. М. Благоприятная окружающая среда — важнейшая категория права / М. М. Бринчук // Журнал российского права. 2008. № 9. С. 37—52.

Обоснована необходимость определения понятия «окружающая среда». Исследованы позиции ученых относительно легального определения «окружающая среда», сформулированного в Федеральном законе № 7-ФЗ «Об охране окружающей среды». Освещены недостатки законодательного определения окружающей среды. Дано авторское определение понятия «окружающая среда». Отражена роль категории «благоприятная окружающая среда» в экологическом праве. Проанализированы нормы законодательства, определяющие понятие «благоприятная окружающая среда». Сформулировано определение «благоприятная среда обитания» и его соотношение с понятием «благоприятная окружающая среда». Обозначены критерии благоприятной среды обитания. Представляется, что при оценке окружающей среды в целом уместно говорить о состоянии окружающей среды. Высказано мнение о том, что в контексте экологического права наиболее предпочтительна формулировка «право каждого на благоприятную окружающую среду». Рассмотрены экологические потребности человека. Выявлено содержание понятия «благоприятная окружающая среда» через критерии, признаки. На основе проведенного исследования предлагается оценивать окружающую среду как благоприятную, если ее состояние соответствует установленным в экологическом законодательстве требованиям, касающимся чистоты (незагрязненности), ресурсоемкости (неистощимости), экологической устойчивости, видового разнообра-

разия, эстетического богатства, сохранения уникальных (достопримечательных) объектов природы, сохранения естественных экологических систем, использования природы с учетом допустимого экологического и техногенного риска. Определены элементы механизма обеспечения рационального природопользования и охраны окружающей среды от вредных воздействий.

06.03-04.08.635.

349.6(470) Бринчук М. М. Национальные проекты и экологическое право / М. М. Бринчук // Экологическое право. 2008. № 3. С. 26–30.

Рассмотрена связь национальных проектов РФ в области образования, здравоохранения, жилищного строительства и экологического права. Указано на необходимость перевода самой охраны природы в ранг приоритетного национального проекта. Названы факторы, предопределяющие эффективность реализации проектов.

06.03-04.08.636.

349.6(477) Власенко Ю. Л. Теоретичні засади проблем законодавства в галузі екологічної безпеки у контексті його оптимізації / Ю. Л. Власенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 9. — С. 90–98.

Здійснено включення класифікаційних ознак систематизації законодавства у галузі забезпечення екологічної безпеки і його групування відповідно до особливостей об'єкта дослідження. Обґрунтовано сутність та тенденції кодифікації законодавства на сучасному етапі. Зазначено, що кодифікація екологічного законодавства має створити реальні передумови для реального та дієвого захисту екологічних прав громадян як пріоритетного напрямку реалізації національної екологічної політики. Вказано на необхідність узгодити кодифікаційний процес з реформами, що відбуваються, і забезпечити цілісність та стабільність законодавства.

06.03-04.08.637.

349.6 Выпханова Г. В. Правовая категория «экологическая информация»: дискуссионные вопросы / Г. В. Выпханова // Экологическое право. 2008. № 3. С. 4–14.

Отмечено, что к числу важнейших юридических вопросов, связанных с правовым регулированием эколого-информационных отношений, относится понятие и состав экологической информации. Приведен перечень сведений, относящихся к экологической информации. Указано на то, что вопрос об источниках экологической информации относится к числу дискуссионных и достаточно подробно исследован в научной эколого-правовой литературе в части перечня таких источников, их классификации, содержательной стороны.

06.03-04.08.638.

349.6:349.414(477) Глібко Н. Є. Правові засади екологізації використання земель сільсько-

господарського призначення / Н. Є. Глібко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 95. С. 124–127.

Визначено екологізацію права й напрямки побудови системи екологічних вимог щодо використання земель сільськогосподарського призначення. Розглянуто за приклад формування екологічних вимог при використанні інших ресурсів до законодавства РФ, яке вже оперує таким терміном. Окреслено засоби, які формують зміст вказаних вимог.

06.03-04.08.639.

351.777 Гурська Г. А. Поняття екологічного аудиту та його співвідношення із суміжними поняттями / Г. А. Гурська // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 469–473.

Проаналізовано зміни, що відбулися в ЗУ «Про екологічний аудит». Розглянуто суміжні до «екологічного аудиту» поняття — «екологічна експертиза» та «екологічне інспектування». Зазначено, що такий правовий інструмент, як аудит, слід використовувати виважено, чітко усвідомлюючи форми, методи, що є специфічними саме для даного виду діяльності.

06.03-04.08.640.

349.41(470) Ивакин В. И. Проблемы теории юридической ответственности за экологические правонарушения: отечественный и зарубежный опыт / В. И. Ивакин // Право и государство: теория и практика. — 2008. — № 5. С. 114–117.

Констатируется, что в теории юридической ответственности наблюдается застой. Освещена проблема ответственности за экологические преступления юридических лиц. Рассмотрен опыт зарубежных стран относительно привлечения к уголовной ответственности за экологические преступления юридических лиц. Подчеркивается, что одной из проблем юридической ответственности за экологические правонарушения является определение объекта экологического деяния. Исследованы различные подходы к определению объекта экологического преступления. Рассмотрены вопросы возмещения экологического ущерба. Обращено внимание на то, что до настоящего времени не урегулированы вопросы возмещения экологического ущерба государством. В связи с этим необходимо принятие соответствующего закона об ответственности за причинение экологического ущерба со стороны государства. В заключение констатируется, что решение указанных, а также других проблем юридической ответственности за экологические правонарушения требует серьезных усилий ученых, практиков и законодателей.

06.03-04.08.641.

349.6(470-25М) Кузнецова А. В. Особенности правового режима особо охраняемых при-

родных территорий города Москвы / *А. В. Кузнецова* // *Экологическое право*. 2008. № 4. С. 18–21.

Указано на целевое предназначение особо охраняемых природных территорий г. Москвы. Определено, что правовой режим особо охраняемых природных территорий города Москвы можно условно представить в виде двух составляющих: общий и базовый правовой режим, устанавливаемый для всех категорий природных территорий, и «особенный», детальный правовой режим каждой индивидуальной территории. Выявлено несоответствие реальной ситуации (наличие в границах особо охраняемых природных территорий субъектов хозяйственной деятельности, не соответствующей статусу территорий) и требованиям городского законодательства, прямо запрещающим хозяйственную деятельность, не соответствующую статусу особо охраняемых природных территорий. Рассмотрены основные направления в разрешении сложившейся проблемы.

06.03-04.08.642.

349.6(477) Лазаренко Я. Співвідношення стану довкілля, здоров'я населення та природоохоронного законодавства як показник якісного забезпечення екологічної безпеки в Україні / *Я. Лазаренко* // *Право України*. — 2008. — № 7. — С. 61–66.

Встановлено, що на сучасному етапі чинне екологічне законодавство стосовно забезпечення запобігання погіршенню екологічної обстановки та виникненню екологічної небезпеки для здоров'я людей і всього довкілля малоефективне. Враховуючи позитивні результати пошуку оптимального й найдоцільнішого юридичного визначення екологічної безпеки, а також наукового спору навколо цього питання, автор вважає, що спостерігається тавтологічне «ходження по ньому» в пошуках нових теоретичних визначень. Суть повинна полягати не стільки у його «насиченні» науковою термінологією, а у доцільності його вдосконалення, яке було б зрозуміле для практичного застосування ефективних запобіжних заходів щодо виникнення екологічної небезпеки.

06.03-04.08.643.

351.777.6 Рибачек В. Державний, громадський і виробничий контроль за охороною атмосферного повітря / *В. Рибачек* // *Підприємництво, господарство і право*. — 2008. — № 5. — С. 88–90.

Проаналізовано норми чинного законодавства, які присвячені регулюванню екологічного контролю у галузі охорони атмосферного повітря. Рекомендовано запровадити (крім державного, виробничого та громадського контролю) ще й корпоративний і самоврядний контроль, що дасть можливість узгодити його здійснення з інститутом екологічного управління, складовими якого є корпоративне управління й управління, що здійснюється органами са-

моврядування. Викладено пропозиції щодо підвищення ефективності реалізації зазначеного контролю.

06.03-04.08.644.

349.6:342.74 Тагієв С. Правове забезпечення реалізації громадянами екологічних обов'язків при здійсненні загального природокористування / *С. Тагієв* // *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 5. С. 91–93.

Проведено аналіз правового забезпечення реалізації екологічних обов'язків громадян у процесі здійснення загального природокористування. Запропоновано: систематизувати численні правові обмеження такого природокористування; забезпечити подальше узгодження приватних і суспільних інтересів при регламентації прав громадян на здійснення загального природокористування й обов'язків власників земельних ділянок щодо надання вільного доступу громадян до природних ресурсів, у тому числі на приватних територіях.

06.03-04.08.645.

342.74:349.6(477) Тагієв С. Р. Система та класифікація екологічних обов'язків фізичних осіб / *С. Р. Тагієв* // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 40. С. 396–403.

Обґрунтовано поняття щодо екологічних обов'язків. Відмічено, що екологічні обов'язки фізичних осіб як один із ключових елементів їх екологічного статусу являють в Україні розгалужену структуру. Їх системний характер вирішено шляхом класифікації цієї категорії обов'язків. Зазначено, що групи, які виділяються за різними класифікаційними критеріями, переплітаються (загальні, спеціальні екологічні обов'язки) і можуть мати як майнову, так і немайнову природу. Наголошено, що реалізація екологічних обов'язків, так само, як суб'єктивних екологічних прав та законних інтересів, становить зміст правомірної поведінки фізичних осіб у галузі екології.

06.03-04.08.646.

349.6:347.122(477) Тагієв С. Р. Фізичні особи як суб'єкти екологічних обов'язків за законодавством України / *С. Р. Тагієв* // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 490–496.

Звернуто увагу на термінологічне розмаїття у визначенні суб'єктивного складу індивідів, на яких в Україні покладаються екологічні обов'язки. Вказується на необхідність виявлення співвідношення зазначених понять, їх правового зв'язку між собою та сфери застосування кожного з вказаними термінами. Проаналізовано, під кутом зору спеціального інтересу конституційні категорії «людина» і «громадянин». Зазначено, що екологічне законодавство Украй-

ни допускає певну непослідовність у питаннях визначення суб'єктів обов'язків у галузі охорони довкілля та забезпечення раціонального природокористування, як й суб'єктів іншого елемента еколого-правового статусу — відповідних прав та свобод. Запропоновано замінити термін «громадяни» на «фізичні особи» у зазначених законодавчих актах України.

06.03-04.08.647.

349.6 Тангиев Б. Б. Проблемы законодательного обеспечения в сфере охраны окружающей среды / Б. Б. Тангиев // Право и государство: теория и практика. 2008. № 4. С. 92—95.

Рассмотрены проблемы правового регулирования сферы охраны окружающей среды. Обозначены недостатки Федерального закона от 20 декабря 2001 г. «Об охране окружающей среды», в частности, поверхностное освещение вопросов экологического страхования, экологического лицензирования, экологической сертификации, экологического аудита. Указано, что новый закон расширяет круг полномочий субъектов РФ в области охраны окружающей среды. Отмечены преимущества Закона «Об охране окружающей среды» перед предыдущим законом. Акцентируется внимание на «законодательном хаосе» в области охраны окружающей среды. Показаны несовершенства законодательства в области установления уголовной ответственности за экологические преступления. Обращено внимание на смещение акцентов экологических преступлений с природоохранных на экономические. Обозначены обстоятельства, препятствующие созданию Экологического кодекса. Предложено разработать Свод основных законов по правовому регулированию окружающей среды. Детальный анализ экокриминогенной ситуации в данной сфере позволил сделать вывод о том, что статистические данные очень слабо отражают реальное состояние этой преступности.

ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Автореферати

06.03-04.08.648.

349.6(177)(043.3) Ільїна Н. Л. Організаційно-правові засади забезпечення екологічної безпеки у плануванні та забудові міст України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Ільїна Наталія Леонідівна ; Київ, нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено правову природу, ознаки та юридичні поняття екологічної безпеки при плануванні і забудові міст України. На основі дослідження практики застосування екологічного та містобудівного законодавства розроблено організаційні засади правового механізму забезпечення екологічної безпеки у плануванні та забудові міст України. Визначено особливості засто-

сування еколого-правової відповідальності у містобудівній діяльності.

06.03-04.08.649.

347.249(043.3) Медведєва Н. П. Правові засади гірничої концесії : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Медведєва Наталія Петрівна ; Київ, нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. 19 с.

Визначено особливості правового режиму надр як об'єкта гірничої концесії. Запропоновано замінити дозвільну форму надрокористування на договірну форму надрокористування у вигляді договору гірничої концесії. Проаналізовано механізм правового регулювання договорів гірничої концесії у розрізі міжнародного та історичного аспектів. Виокремлено три історично значимі періоди-напрямки правового регулювання гірничої концесії в історії розвитку законодавства України (за час її перебування в складі Російської імперії та Радянського Союзу). Визначено місце договору гірничої концесії в екологічному праві та гірничому праві України.

06.03-04.08.650.

349.6:504.505(043.3) Філатова В. К. Правове регулювання геологічного вивчення надр : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Філатова Вікторія Костянтинівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 18 с.

Проаналізовано питання щодо поняття та специфіки геологічного вивчення надр. Правові норми, що регулюють суспільні відносини у сфері геологічного вивчення надр, характеризуються всіма ознаками правового тубінституту, що входять до складу складного інституту права надрокористування, але остаточне формування якого не завершено. Проведено історико-правовий аналіз розвитку законодавства у сфері геологічного вивчення надр. Здійснено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукового завдання щодо поглиблення теорії права знаннями про закономірності й особливості правового регулювання суспільних відносин з геологічного вивчення надр. Сформульовано теоретично обґрунтовані висновки і пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності правового регулювання та процедур їх розгляду.

Статті

06.03-04.08.651.

349.6(177) Власюк С. М. Правове забезпечення запобігання шкідливим діям вод / С. М. Власюк // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 95. С. 204—207.

На підставі ґрунтовного аналізу спеціальної наукової літератури й нормативно-правових актів окреслено шляхи й форми вдосконалення відповідної правової основи щодо регламентації

питань, пов'язаних із запобіганням шкідливим діям вод. Встановлено, що значна кількість нормативних актів, а також правових принципів породжує дублювання окремих положень, окремі питання врегульовано неповно або зовсім не регламентуються, у низці питань зустрічаються неузгодженості. Зазначено, що вдосконалення законодавства у сфері запобігання шкідливим діям вод можливо здійснити шляхом внесення змін і доповнень до ВК України або прийняттям окремого нормативно правового акта.

06.03-04.08.652.

349.6 Григор'єва Т. В. Суб'єкти права комунальної власності на водні живі ресурси / *Т. В. Григор'єва* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. С. 192—195.

Окреслено коло суб'єктів права комунальної власності на водні живі ресурси. Зосереджено увагу на моментах, що впливають на їх визначення. Вказується на існування певної плутанини у визначенні суб'єкта комунальної власності. Розглянувши положення нормативно-правових актів, що регламентують відносини власності не тільки на водні живі ресурси, а й на природні ресурси взагалі, автор доводить, що на сьогодні процес формування комунальної власності на них лише розпочинається.

06.03-04.08.653.

349.415(477) Донець О. В. Охорона земель історико-культурного призначення: конституційно-правові засади / *О. В. Донець* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. Вип. 98. С. 200—205.

Досліджено проблематику та специфіку охорони земель, на яких розміщуються об'єкти культурної спадщини. Використано систему загальнофілософських, загальнонаукових і спеціальних методів, яка допоможе забезпечити об'єктивний аналіз досліджуваного предмета. Обґрунтовано такі елементи: охорона як загальнотеоретичне поняття; охорона об'єктів культурної спадщини; охорона земель історико-культурного призначення. Визначено поняття «охорона земель історико-культурного призначення».

06.03-04.08.654.

351.824.11(477) Кишко-Єрлі О. Б. Правові підстави використання поновлюваних джерел енергії як різновиду природних ресурсів / *О. Б. Кишко-Єрлі* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 485—490.

Вказується на відсутність у законодавстві України комплексного підходу до визначення правових підстав використання поновлюваних джерел енергії. Визначено правові підстави використання поновлюваних джерел енергії, вра-

ховуючи особливості їх використання, що зумовлені нематеріалізованою формою цих природних ресурсів. Рекомендовано ввести у ЗУ «Про альтернативні джерела енергії» норми щодо визначення поновлюваних джерел енергії об'єктом права власності.

06.03-04.08.655.

349.6(477) Ковтун О. М. Юридична відповідальність у системі гарантій ефективності охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду України / *О. М. Ковтун* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 6. С. 111—116.

Обґрунтовано поняття «порушення правового режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду». Проаналізовано види юридичної відповідальності за порушення правового режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду та визначено проблеми. Встановлено, що однією з проблем юридичної відповідальності за порушення законодавства про природо-заповідний фонд є відсутність чіткого узгодження гіпотез і диспозицій норм про відповідальність, що містяться у ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», з санкціями, що містяться у КпАП та КК України.

06.03-04.08.656.

351.773:615.8(477) Копилова М. А. Правовий статус курортів / *М. А. Копилова* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 3. С. 50—56.

Комплексно досліджено проблеми нормативно-правового регулювання правового статусу курортів України. Надано детальний аналіз чинного законодавства України стосовно курортної сфери. Звернуто увагу, що курорти віднесені до земель оздоровчого призначення, а це не відображає повною мірою їх фактичний статус і мету діяльності. Запропоновано віднести територію курортів до земель оздоровчо-рекреаційного призначення. Надано пропозиції щодо усунення курортної злочинності.

06.03-04.08.657.

349.6:639.3(477) Осіпов С. Юридичне регулювання відтворення анадромних видів риб України / *С. Осіпов* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 72—74.

Розглянуто проблеми, що сприяють руйнуванню водних ресурсів та знищують запаси анадромних видів риб. Визначено ряд кроків щодо збереження водних ресурсів. Запропоновано реалізувати програму щодо юридичної охорони та відтворення цінних, рідкісних та зникаючих видів риб як вразливих видів фауни України. Відмічено, що програма має стати підґрунтям для створення низки нормативно-правових актів, які утворять інститут правових норм галузі природоресурсного права. Основою для її створення визначено правові, наукові та економіко-стимулюючі чинники.

06.03-04.08.658.

349.41:332.3:725.75(477) Петлюк Ю. Особливості використання земель оздоровчого призначення / Ю. Петлюк // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 5. — С. 94—97.

З'ясовано сутність понять «використання земель» і «користування землями». Проаналізовано теоретичні аспекти щодо використання земель оздоровчого призначення (лікувально-оздоровчих зон, курортних місцевостей) та визначено особливості використання зазначених земель. Визначено проблеми та запропоновано внести зміни та доповнення до ЗК України та Закону про курорти.

06.03-04.08.659.

349.414:332.3 Скляр М. Про особливості використання земель рекреаційного призначення / М. Скляр // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 10. — С. 55—57.

Проаналізовано зміст використання земель рекреаційного призначення. Розглянуто їх правове регулювання. Виокремлено характерні ознаки етапів його розвитку.

06.03-04.08.660.

349.6 Соколова А. К. Окремі питання права приватної власності на об'єкти рослинного світу / А. К. Соколова // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 97. — С. 127—135.

Розглянуто понятійно-термінологічний апарат, що використовується в досліджуваній сфері. Надано пропозиції стосовно його вдосконалення. Здійснено аналіз правового забезпечення інституту права приватної власності на ліси як об'єкти рослинного світу. Обґрунтовано заходи щодо їх вирішення.

06.03-04.08.661.

349.6 Соколова А. К. Проблемні питання становлення флористичного права / А. К. Соколова // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. — С. 188—191.

Проведено комплексний аналіз чинного екологічного законодавства щодо флористичного права. Окреслено напрями й етапи процесу встановлення місця флористичного права в системі права. Сформульовано найменування досліджуваної підгалузі права.

06.03-04.08.662.

349.6(477) Товкун М. О. Особливості правового режиму біосферних заповідників як складника екологічної мережі / М. О. Товкун // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. — С. 200—204.

Виділено проблемні питання правового режиму функціонування територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Наголошено на необхідності привернути увагу до державної стан-

дартизації понять, термінів і визначень, підготовку спеціальних словників, довідників, атласів і типових проектів на кожен категорію природно-заповідного фонду. Рекомендовано вдосконалити комплексне управління у сфері формування, збереження й раціонального використання природних заповідників, посилити юридичну відповідальність за порушення режиму заповідних територій та об'єктів.

06.03-04.08.663.

349.6:504.456(477) Фролова Н. Принципи та заходи щодо збереження та відновлення водно-болотних угідь в Україні / Н. Фролова // Юридический вестник. — 2008. — № 3. — С. 38—42.

Досліджено чинне законодавство України щодо правової охорони водно-болотних угідь. Проаналізовано принципи та заходи, необхідні для відновлення та збереження водно-болотних угідь в Україні. Виокремлено керівні принципи збереження водно-болотних угідь України та найсуттєвіші аспекти їх реалізації, які можуть стати підґрунтям для подальших досліджень у зазначеній сфері.

06.03-04.08.664.

349.6(477) Черкашина М. К. Правові засади сервітутів при використанні природних ресурсів / М. К. Черкашина // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. — С. 116—120.

Проаналізовано інститут сервітутів стосовно використання природних ресурсів. Встановлено його місце в системі правовідносин природокористування. Зазначено, що згідно з ч. 1 ст. 317, ч. 1 ст. 319 ЦК України власник володіє, користується й розпоряджається своїм майном на власний розсуд, але при цьому не враховується значення екологічного чинника в процесі приватизації природних об'єктів й інтересів громадян, які не є власниками природних об'єктів, але за яким держава зобов'язана гарантувати право загального природокористування.

06.03-04.08.665.

349.6:347.23(477) Шеховцов В. В. Проблеми права приватної власності на об'єкти тваринного світу / В. В. Шеховцов // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. — С. 196—199.

З'ясовано правову природу й характер основних проблем щодо реалізації права власності на об'єкти тваринного світу. Обґрунтовано й розроблено основні шляхи їх вирішення. Сформульовано напрями подальшої правової регламентації для підвищення ефективності застосування законодавства у зазначеній сфері.

06.03-04.08.666.

351.777.83(477+4)(210.5) Шмигова О. М. Порівняльний аналіз правового режиму використання та охорони пляжів за законодавством України та деяких країн Європейського Союзу /

О. М. Шмигова // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 7–8. С. 106–115.

Досліджено правовий режим використання та охорони пляжів на підставі порівняльного аналізу законодавства деяких країн ЄС та України. Визначено недоліки чинного законодавства України щодо зазначеної сфери. Вказується на доцільність передачі пляжів у концесію з метою залучення державою інвестицій. Наголошено на необхідності удосконалення правового режиму оренди пляжів. Вироблено пропозиції щодо удосконалення правового режиму використання та охорони пляжів шляхом закріплення їх у законі про використання та охорону прибережної зони або у законі про рекреаційні зони.

06.03-04.08.667.

349.6:630(477) Юрчишин Н. Г. Поняття реалізації права приватної власності на ліси в Україні / Н. Г. Юрчишин // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 497–501.

З'ясовано сутність поняття «здійснення права приватної власності на ліси». Охарактеризовано поняття реалізації права приватної власності на ліси та визначено механізм його застосування. Сформульовано пропозиції до ЛК України, які пов'язані з вказаною проблемою.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Книги

07.03-04.08.668.

351.74(075.8) Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ : навч. посіб. для вузів / за заг. ред. Є. М. Моїсєєва ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К. : КНТ, 2008. — 264 с.

Навчальний посібник підготовлено відповідно до програми навчальної дисципліни «Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ», яка викладається у вищих навчальних закладах системи МВС України з урахуванням специфіки діяльності органів внутрішніх справ у сучасних умовах. У загальній частині посібника розкрито засади адміністративної діяльності. Особливу частину присвячено викладенню особливостей діяльності органів внутрішніх справ за напрямками зовнішньої адміністративної діяльності ОВС, а спеціальну — за специфікою адміністративної діяльності ОВС залежно від певної сфери діяльності.

07.03-04.08.669.

342.9(477)(075.8) Адміністративне право України : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Коломоєць, Г. Ю. Гулевської ; Запоріж. нац. ун-т. — К. : Істина, 2008. — 216 с.

Висвітлено основні теми навчальної дисципліни «Адміністративне право України». Поряд із теоретичним матеріалом із Загальної та Особливої частин також подано запитання для самоконтролю та тестові завдання до кожної теми.

07.03-04.08.670.

35.08(470) Атаманчук Г. В. Сущность государственной службы: история, теория, закон, практика : монография / Г. В. Атаманчук. — 2-е изд., доп. — М. : РАГС, 2008. — 312 с.

Проведен комплексный анализ в единстве исторического, теоретического, правового и практического аспектов сущности государственной службы РФ. Обоснован основной подход к роли государственной службы в укреплении государства, модернизации государственной власти и государственного аппарата, повышении уровня государственного управления. Работа направлена на процессы реформирования государственной службы.

07.03-04.08.671.

351.851:796(094.1) Збірник антидопінгового законодавства / уклад. А. Ю. Бордюгова. — К. : Юстініан, 2008. — 168 с.

Наведено найважливіші документи, які регламентують діяльність у сфері боротьби із допінгом і є обов'язковими для всіх суб'єктів спортивної діяльності. Звернено увагу на той факт, що майже кожна міжнародна спортивна

федерація додатково встановлює свої вимоги або доповнює чи розширює наведені документи.

07.03-04.08.672.

342.9(477)(075.8) Ківалов С. В. Адміністративне право України : навч.-метод. посіб. / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла ; ОНЮА. — 3-тє вид., переробл. і допов. — О. : Фенікс, 2008. — 394 с.

Наведено тематичний план курсу «Адміністративне право України» та його робочу програму з метою надання допомоги студентам, які вивчають дисципліну «Адміністративне право України» за кредитно-модульною системою. Запропоновано плани семінарських та практичних занять з означеного курсу, завдання для самостійної домашньої роботи, перелік питань для колоквиумів, тестові завдання, питання для самоконтролю та ін. Подано курс адміністративного права у схемах, що містяться в додатках.

07.03-04.08.673.

342.9(477)(094.1) Кодекс Украины об административных правонарушениях (с изм. и доп. по сост. на 1 марта 2008 г.) : науч.-практ. коммент. / под общ. ред. А. С. Васильева, А. И. Миколенко. — 6-е изд., доп. и перераб. — Х. : Одиссей, 2008. — 1024 с.

Комментарий представлен с учетом серьезных изменений, которые произошли в экономической и социально-политической сферах жизни Украины. Особое внимание уделено тем нормам, которые носят бланкетный характер и отсылают к конкретным правилам и положениям. Нормативные акты, используемые в Комментарий, приведены по состоянию на 1 марта 2008 г.

07.03-04.08.674.

351.824:346.26 Мельгунов В. Д. Административно-правовое регулирование и административно-правовые режимы в сфере предпринимательской деятельности : монография / В. Д. Мельгунов. — М. : Волтерс Клувер, 2008. — 160 с.

Рассмотрены теоретические основы и содержание административно-правового регулирования в сфере предпринимательской деятельности. Систематизированы формы, методы и виды такого регулирования. Обоснована целесообразность использования в указанной сфере комплексного инструмента административно-правового режима. Предложено его определение, выделены структура и содержание. Рассмотрены особенности отдельных административно-правовых режимов: легализации и обеспечения безопасности предпринимательской деятельности; тарифного регулирования и регулирования в области ценообразования; обеспечения защиты прав субъектов предпринимательской деятельности; государственного протекционизма.

07.03-04.08.675.

351.824:629.33(477) Пирожкова Ю. В. Адміністративно-правове регулювання у сфері автомобілебудування в Україні: організаційний аспект: монографія / Ю. В. Пирожкова. — Запоріжжя: Запорізь. нац. ун-т, 2008. — 205 с.

Проаналізовано адміністративно-правове регулювання у сфері автомобілебудування в Україні. Досліджено генезис адміністративно-правового регулювання у сфері автомобілебудування в Україні в законодавстві та правовій доктрині. Визначено поняття, специфічні ознаки автомобілебудування як об'єкта адміністративно-правового регулювання. Розглянуто елементи адміністративно-правового регулювання у сфері автомобілебудування із детальним вивченням кожного з них. Наведено систематизований аналіз зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання автомобілебудівною промисловістю та сформульовано передумови і пріоритети його запозичення в Україні. Окреслено основні перспективи розвитку адміністративно-правового регулювання у сфері автомобілебудування в Україні (теоретичні та практичні аспекти) на сучасному етапі.

07.03-04.08.676.

342.922(477)(075.8) Подлінев С. Д. Адміністративна відповідальність в Україні: курс лекцій / С. Д. Подлінев; ОНЮА. — О.: Юрид. л-ра, 2008. — 646 с.

Наведено курс лекцій з адміністративної відповідальності, в якому показано її структуру, види, форми і методи адміністративно-правового реагування. Окреслено провадження у справах про адміністративні правопорушення та органи, уповноважені розглядати ці справи, стадії провадження та загальні правила і строки накладання адміністративних стягнень. Запропоновано розширити сферу відносин адміністративної відповідальності, встановивши в оновленому КУАП відповідальність юридичних осіб.

07.03-04.08.677.

35 Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту: монографія / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. — Д.: Ліра ЛТД, 2008. — 588 с.

Досліджено актуальні проблеми прав громадян у сфері виконавчої влади. Ґрунтовно розглянуто політико-правові аспекти взаємодії людини, держави і управління, розвиток демократичних засад державного управління у світлі сучасного європейського досвіду. Проаналізовано питання адміністративно-правового регулювання прав громадян у сфері виконавчої влади та адміністративно-процесуального статусу громадян, особливості надання адміністративних послуг, доступу громадян до інформації у сфері виконавчої влади, пропозиції щодо запровадження досконаліших адміністративних процедур тощо. Окреме місце відведено висвітленню правозахисної ролі інституту адміністративної відпові-

дальності, адміністративно-юрисдикційного провадження, адміністративної юстиції.

07.03-04.08.678.

35.08(477)(075.8) Черноног Є. С. Державна служба: історія, теорія і практика: навч. посіб. / Є. С. Черноног. — К.: Знання, 2008. — 458 с.

Розкрито теоретичні основи державної служби як важливої складової державного управління. Розглянуто історію її виникнення та розвитку, моделі та види державної служби в інших країнах, завдання, організація та правове регулювання практики державної служби, основні напрями її реформування. До кожного розділу додано запитання та завдання для самоконтролю.

Автореферати

07.03-04.08.679.

336.225.68(043.3) Бортняк Ф. В. Форми та методи діяльності державної виконавчої служби: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Бортняк Федір Всеволодович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 16 с.

Проаналізовано діяльність державної виконавчої служби. Приділено увагу ключовому суб'єкту цього органу державному виконавцю. Виокремлено основоположні ідеї, які покладено в основу діяльності зазначеного органу, наведено дефініцію «принципи діяльності державної виконавчої служби». Здійснено аналіз форм та методів діяльності органу примусового виконання рішень. Значну увагу приділено дослідженню особливостей виконавчого документа як форми волевиявлення відповідного органу управління щодо примусового виконання рішення державною виконавчою службою та актам управління, що підлягають примусовому виконанню. Здійснено аналіз методів діяльності державної виконавчої служби та заходів примусового виконання рішень. Зазначено, що примусові заходи, які застосовує державна виконавча служба, можна поділити на профілактичні та процесуальні: організаційні; правореґулюючі; стягнення.

07.03-04.08.680.

342.72/73:[351.078.3:502/504](043.3) Дика Ю. В. Адміністративно-правові засади регулювання обмежень прав громадян на екологічну інформацію: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Дика Юлія Віталіївна; Нац. аграр. ун-т. — К., 2008. — 18 с.

Розглянуто комплекс питань теоретичного та практичного характеру щодо адміністративно-правових засад регулювання обмежень права громадян на екологічну інформацію. Визначено ряд специфічних ознак поняття «адміністративно-правове обмеження права». Надано характеристику адміністративно-правовим обмеженням права громадян на екологічну інформацію. Здійснено класифікацію адміністративно-правових обмежень права громадян на екологічну

інформацію. Досліджено адміністративну відповідальність у системі гарантій права на екологічну інформацію. Проаналізовано адміністративну відповідальність за протиправне обмеження права громадян на екологічну інформацію. Запропоновано шляхи удосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності за протиправне обмеження права громадян на екологічну інформацію.

07.03-04.08.681.

351.75.342.9(477)(043.3) Долгополов А. М. Організаційно-правові питання діяльності громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Долгополов Анатолій Миколайович; Нац. аграр. ун-т. — К., 2007. — 18 с.

Досліджено організаційно-правові аспекти діяльності громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону в Україні щодо забезпечення належного громадського порядку, захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань. Проведено аналіз чинного законодавства і практики правового регулювання функціонування громадських формувань, їх юрисдикційних повноважень у справі охорони громадського порядку і державного кордону. На підставі аналізу нормативної регламентації компетенції вказаних громадських формувань та їх членів, реалізації наданих ним чинним законодавством повноважень визначено основні тенденції регулювання правовідносин, що виникають у процесі здійснення ними охорони громадського порядку і державного кордону, а також у випадку виникнення надзвичайних ситуацій. На основі дослідження законодавства та практики його застосування розроблено науково-практичні рекомендації щодо вдосконалення регулювання діяльності громадських формувань з проведення заходів охорони громадського порядку і державного кордону шляхом розробки нових та внесення змін до чинних законів, актів уряду України та інших нормативно-правових актів, що значно полегшить їх діяльність у правоохоронній та правозахисній галузі.

07.03-04.08.682.

351.824.1(043.3) Іващенко О. М. Адміністративно-правове регулювання корпоративних прав держави: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Іващенко Ольга Миколаївна; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2008. — 20 с.

Розглянуто теоретичні та практичні питання адміністративно-правового регулювання корпоративних прав держави. Охарактеризовано та визначено сутність корпоративних прав держави, види господарських об'єднань, відносно яких вони здійснюються, структура відносин у сфері корпоративних прав держави, які є предметом адміністративно-правового регулювання. Досліджено корпоративні права держави як предмета

адміністративно-правового регулювання. Окреслено адміністративно-правові норми та методи адміністративно-правового регулювання корпоративних прав держави, а також визначено коло суб'єктів адміністративно-правового регулювання корпоративних прав держави та їх функції у цій сфері. Надано пропозиції щодо подальшого удосконалення законодавства у сфері управління корпоративними правами держави.

07.03-04.08.683.

342.95(043.3) Корж-Ікаєва Т. Г. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод неповнолітніх: автореф. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Корж-Ікаєва Таїсія Григорівна; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 17 с.

Проведено комплексне дослідження існуючих проблем адміністративно-правового забезпечення прав і свобод неповнолітніх. Визначено та розкрито: права і свободи неповнолітніх як об'єкти адміністративно-правового забезпечення; поняття та особливості адміністративно-правового забезпечення прав і свобод неповнолітніх; систему суб'єктів адміністративно-правового забезпечення прав і свобод неповнолітніх; міліцію як суб'єкт адміністративно-правового забезпечення прав і свобод неповнолітніх. З'ясовано зміст механізму адміністративно-правового забезпечення прав і свобод неповнолітніх та його гарантії, правове регулювання прав і свобод неповнолітніх у сфері виконавчої влади. Висловлено науково-обґрунтовані пропозиції удосконалення механізму адміністративно-правового забезпечення прав і свобод неповнолітніх. Сформульовано практичні рекомендації та пропозиції до нормативно-правових актів, спрямованих на ефективне та якісне адміністративно-правове забезпечення прав і свобод неповнолітніх.

07.03-04.08.684.

342.922:[351.073.076](477)(043.3) Ляхович У. І. Організаційно-правове забезпечення реалізації адміністративно-правового статусу державного службовця: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Ляхович Уляна Іванівна; Нац. аграр. ун-т. — К., 2008. — 19 с.

Досліджено теоретичні і практичні питання забезпечення реалізації адміністративно-правового статусу державного службовця. Проаналізовано правову природу інституту державної служби. З'ясовано сутність та співвідношення понять «державний службовець», «посадова особа», «службова особа». Наведено загальну характеристику адміністративно-правового статусу державного службовця. Досліджено категорію «правовий статус» та встановлено її співвідношення з термінами «правове становище», «компетенція». З'ясовано передумови набуття особою адміністративно-правового статусу державного службовця, також види прав та обов'язків як елементи його змісту. Визначено поняття та систему засобів забезпечення реалі-

зації адміністративно-правового статусу державного службовця, які зводяться до загальних, юридичних та організаційних гарантій. Охарактеризовано механізм внутрішньоуправлінського та зовнішньоуправлінського впливу на державного службовця, спрямований на забезпечення реалізації ним свого адміністративно-правового статусу. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення організаційно-правового забезпечення реалізації адміністративно-правового статусу державного службовця.

07.03-04.08.685.

336.027.2(043.3)+351.82(043.3)+351.9(043.3) Пивовар Ю. І. Організаційно-правові засади взаємодії міліції і органів фінансового контролю: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Пивовар Юрій Ігорович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2008. 19 с.

Проаналізовано організаційні і правові питання взаємодії міліції і органів фінансового контролю. Розглянуто питання щодо визначення місця і ролі міліції у системі державного фінансового контролю. Визначено, що органи міліції належать до суб'єктів цієї системи. Особливу увагу в роботі приділено особливостям взаємодії міліції і Рахункової палати та Державної контрольно-ревізійної служби України, визначено принципи, форми, види та рівні їх взаємодії. Досліджено зарубіжний досвід взаємодії правоохоронних і контролюючих органів у здійсненні фінансового контролю. Обґрунтовано доцільність створення об'єднаного між правоохоронними та контролюючими державними органами автоматизованого банку даних про протиправні діяння та правопорушників у сфері економіки. Запропоновано створити у структурі МВС України фінансово-контрольну службу для здійснення заходів з фінансового контролю за дорученням відомчих оперативно-слідчих служб міліції та інших правоохоронних органів. Сформульовано низку пропозицій щодо внесення змін та доповнень до законодавства України у сфері здійснення державного фінансового контролю, у тому числі при взаємодії міліції з Рахунковою палатою і ДКРС України. Запропоновано авторські проекти нормативно-правових актів у цій сфері.

07.03-04.08.686.

342.92(477)(043.3) Продаєвич О. С. Проходження державної служби в Україні: організаційно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Продаєвич Олександр Сергійович; ОНЮА. О., 2008. 19 с.

Досліджено проходження державної служби як комплексний публічний соціально-правовий інститут. Визначено поняття та правову природу проходження державної служби, її структуру, просування по державній службі та його співвідношення з проходженням державної служби і службовою кар'єрою, поняття, види та правовий статус державної посади, особливості її виконання, сутність, етапи та види службової

кар'єри, органи управління проходженням державної служби та службові процедури. Проаналізовано чинне законодавство та законодавства інших країн. Надано пропозиції та доповнення до чинного законодавства про державну службу, зокрема щодо прийняття ЗУ «Про основи державної служби». Значну увагу приділено таким видам службових процедур, як: конкурсна процедура, процедура щодо призначення на посаду, атестаційна процедура, процедура щодо оцінювання діяльності державних службовців.

С т а т т і

07.03-04.08.687.

35.072.2:351.823(477) Бакай Д. О. Державний контроль за діяльністю нафтогазового комплексу України: поняття й головні напрямки / Д. О. Бакай // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 225—230.

Досліджено внутрішні та зовнішні причини зростання ролі нафтогазового комплексу України. Проаналізовано сутність, юридичний зміст, призначення державного контролю та основні його напрямки в означеній сфері. Визначено органи державного контролю за діяльністю нафтогазового комплексу України. Особливо виділено державний контроль за забезпеченням реалізації державної політики в нафтогазовому комплексі України, який здійснюється ВР та КМ України.

07.03-04.08.688.

35.08(470) Барциц И. Н. О концептуальных направлениях развития системы государственной службы Российской Федерации / И. Н. Барциц // Журнал российского права. — 2008. — № 6. — С. 21—31.

Проанализированы концептуальные положения, которые, по мнению автора, должны найти отражение в Концепции и Программе развития государственной службы РФ. Обращено внимание на важность правильного толкования самого понятия «развитие системы государственной службы». Указано на необходимость упорядочения организации государственной службы. Акцентируется внимание на том, что общие принципы построения и ключевые правовые институты государственной службы, связанные с ее прохождением и статусом государственных служащих, должны быть едиными для государственных федеральных служащих и гражданских служащих субъектов РФ. Уделено внимание и другим важным положениям, направленным на развитие государственной службы как единой системы.

07.03-04.08.689.

35.082.8 Вапнярчук Н. М. Обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу / Н. М. Вапнярчук // Проблеми законності: респ.

міжвид. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 98. С. 85–91.

Проаналізовано взаємозв'язок між гарантіями та обмеженнями до осіб при прийнятті на державну службу. Запропоновано коментар до переліку осіб, що не приймаються на державну службу.

07.03-04.08.690.

35.08:35.075.3(177) Ваняричук Н. М. Щодо атестації державних службовців / Н. М. Ваняричук // Проблеми законності: респ. міжвид. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 249–255.

Досліджено становлення інституту атестації в СРСР та Україні. Проаналізовано негативні моменти роботи атестаційних комісій та судова практика стосовно проведення атестацій. Запропоновано зміни до закону «Про державну службу», які спрямовані на вдосконалення процедури атестації державних службовців.

07.03-04.08.691.

342.51 Волкова Л. П. Компетенция органов исполнительной власти: понятие и условия установления / Л. П. Волкова // Административное право и процесс. 2008. № 5. С. 5–9.

Проанализированы варианты использования понятий «компетенция», «предметы ведения», «полномочия» в законодательстве РФ. Поднят вопрос о том, применимы ли эти понятия к территориальным образованиям или они являются неотъемлемой частью правового статуса органа власти. Раскрыто содержание понятия «предметы ведения» и его соподчинение с понятием «компетенция». Представлено авторское определение компетенции органа исполнительной власти.

07.03-04.08.692.

342.951:614.253.83(177) Галай В. Використання адміністративного оскарження для захисту прав пацієнта / В. Галай // Право України. 2008. № 8. С. 64–73.

Досліджено основні підходи до реалізації права на звернення пацієнта. Проаналізовано нормативні акти України, в яких визначено загальні вимоги до подання скарг громадянами. Запропоновано авторську систему суб'єктів адміністративного оскарження, які за своєю компетенцією зобов'язані вирішувати правові конфлікти пацієнтів. Наголошено на необхідності створення Етико-правового комітету при Міністерстві охорони здоров'я України.

07.03-04.08.693.

35.077 Голосніченко Д. Теоретичні засади визначення владних повноважень на основі виявлення об'єктивно необхідних функцій / Д. Голосніченко // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 47. С. 76–82.

Розглянуто питання співвідношення владних повноважень та об'єктивно необхідних функцій

державного управління. На підставі вітчизняного законодавства та законодавства зарубіжних країн доведено, що модель політико-правової організації суспільства і особливо такої її складової, як держава, зумовлена необхідністю виконання відповідних загальних завдань і функцій, без яких суспільство не може обійтись. Усі функції є основою для встановлення владних повноважень.

07.03-04.08.694.

351.814(177) Добідовська Я. О. Безпека цивільної авіації згідно з *acquis communautaire* Європейського Співтовариства та законодавством України / Я. О. Добідовська // Наше право. 2008. № 3. С. 117–121.

Здійснено правовий аналіз законодавства ЄС та законодавства України у сфері безпеки національної авіації. Досліджено відповідні нормативні документи, розглянуто їх основні положення. Зроблено висновки відносно рівня співвідношення українського законодавства у сфері безпеки цивільної авіації з законодавством ЄС. Підкреслено, що внесення змін у нормативно-правові акти авіаційної безпеки України є необхідною умовою для входження України до європейських авіаційних структур.

07.03-04.08.695.

351.857(493) Додіна Є. Є. Адміністративно-правове регулювання діяльності релігійних організацій у Бельгії / Є. Є. Додіна // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 34. — С. 166–175.

Визначено позитивний досвід Бельгії щодо можливості удосконалення регулювання діяльності релігійних організацій як суб'єктів державно-конфесійних відносин в Україні на демократичних засадах. Зазначено, що законодавчу практику Бельгії відповідно до визначення релігійних організацій та надання їм державних пільг можливо використати і в нашій країні.

07.03-04.08.696.

351.841:342.72/73(177) Домбровська О. В. Проблеми ефективності діяльності органів внутрішніх справ у механізмі забезпечення прав і свобод громадян / О. В. Домбровська // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 206–211.

З'ясовано роль та місце органів внутрішніх справ (ОВС) у механізмі забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина. Узагальнюючи розвиток поглядів на забезпечення права людини, запропоновано авторське розуміння забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина ОВС. Досліджено передумови недостатньої ефективності функціонування механізму забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина. Виявлено основні причини недостатньої ефективності діяльності ОВС у цій галузі.

07.03-04.08.697.

351:061.2 Ємець Л. О. Система суб'єктів публічного управління неополітичними об'єднаннями громадян: стан та перспективи розвитку / Л. О. Ємець // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 3. С. 98—106.

Проаналізовано існуючі на теперішній час у літературі підходи до побудови системи суб'єктів управлінської діяльності. Вироблено авторську концепцію такої системи. У консолідованому вигляді подано систему суб'єктів публічного управління неополітичними об'єднаннями громадян та сформульовано перспективи її розвитку.

07.03-04.08.698.

351.749(477) Зозуля І. В. Нормативно-правове підґрунтя спроб закріплення владних повноважень у державі з використанням внутрішніх військ МВС України / І. В. Зозуля // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 97—102.

Проведено аналіз нормативно-правового підґрунтя спроб закріплення владних повноважень у державі з використанням внутрішніх військ МВС України з метою надання можливості проведення повної правової оцінки подій. Викрито деякі скритні норми, що можуть вплинути на остаточну юридичну оцінку спроб закріплення означених владних повноважень. Вказано на нагальну потребу в окресленні чіткого правового поля незалежно від політичного моменту. Вирішення проблеми автор вбачає у з'ясуванні доцільності збереження правоохоронного статусу за ВВ, відомчої приналежності ВВ до МВС України та при необхідності — наступної зміни відповідного законодавства.

07.03-04.08.699.

351.713(477) Йорданов В. ВАСУ не согласен с «подменой понятий» / В. Йорданов // Митна справа. — 2008. — № 4. — С. 49—53.

Проаналізована судовая практика обжалования действий органов Государственной таможенной службы по классификации товаров. В частности, в качестве примера рассмотрено толкование судебными органами ст. 313 Таможенного кодекса (ТК) Украины. Указано, что примененная законодателем в указанной статье конструкция послужила основанием для разночтений при обжаловании решений органов Государственной таможенной службы Украины об определении кода товара в судебном порядке. Рассмотрено соотношение терминов «обязательное» и «окончательное» применительно к судебному решению. Сделан акцент на необходимости систематизации УКТВЭД и выработки единого подхода в толковании нормы ст. 313 ТК в контексте ст. ст. 55, 124 Конституции Украины и ст. ст. 2, 1—7 КАС Украины.

07.03-04.08.700.

342.922(477) Ігонін Р. В. До питання теоретичного дослідження складу адміністративного проступку, передбаченого ст. 188-13 Кодексу України про адміністративні правопорушення / Р. В. Ігонін // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 321—327.

Зазначено, що реалізація відповідних положень матеріального і процесуального законодавства є запорукою обґрунтованого, об'єктивного і неупередженого провадження у справах про невиконання законних вимог державного виконавця. Враховуючи той факт, що матеріальні норми визначають склад правопорушення, досліджено елементи складу цього адміністративного проступку: об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта і суб'єктивної сторони.

07.03-04.08.701.

351.851:378 Кирилловых А. А. Административно-правовой статус вуза: понятие и структура / А. А. Кирилловых // Журнал российского права. 2008. № 5. С. 79—90.

Проанализирован административно-правовой статус вуза путем рассмотрения его связующих частей, компонентов, характеризующих структуру статуса. Рассмотрено место вуза в системе органов исполнительной власти и местного самоуправления. Выделены общие и специальные цели создания и деятельности вуза. Освещены вопросы, связанные с решением вузом публичных задач. Уделено внимание публичным функциям вуза, его правам, обязанностям, компетенции. Исследована публичная юридическая ответственность вуза за совершенные им в рамках административных правоотношений правонарушений по законодательству РФ.

07.03-04.08.702.

351.74(477) Киян В. Я. Правове регулювання окремих видів змін умов проходження служби працівників органів внутрішніх справ / В. Я. Киян // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. Запоріжжя, 2008. № 1. С. 40—47.

Досліджено понятійний апарат стосовно поняття «ротація». Проаналізовано сучасний стан нормативно-правового забезпечення з цього питання. З'ясовано особливості застосування ротації в ОВС. На підставі виконання цих завдань подано пропозиції щодо вдосконалення правового механізму регулювання ротації в ОВС.

07.03-04.08.703.

351.851(477) Ківалов С. В. Методика визначення якості професійної підготовки / С. В. Ківалов // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. Вип. 34. С. 3—9.

Сформульовано і проведено аналіз основних

проблем інституту освіти в Україні на сучасному етапі у світлі просування до нової європейської освітньої моделі. Наголошено на необхідності створення умов для переходу на модель управління освітнім процесом з обмеженим державним контролем при безперершній наявності державних і галузевих стандартів освіти, стандартів і норм організації навчального процесу тощо. Зазначено, що на сьогоднішній день в Україні функціонує і вдосконалюється державна система ліцензування, акредитації та атестації. Наведено результати соціологічного дослідження, яке було проведено лабораторією соціологічних досліджень ОНЮА в Одеській області з метою вивчення ціннісних орієнтацій учнів, а також їхньої оцінки змін, що відбуваються в системі освіти.

07.03-04.08.704.

347.796(477) Ківалова Т. С. Правові наслідки загальної та окремої аварії на морі / Т. С. Ківалова // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська ; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. О., 2008. С. 143–144.

Зазначено, що до «загальноаварійних» відносин на морі мають застосовуватись положення КТМ України, оскільки йдеться про специфіку регулювання діяльності, пов'язаної із судноплавством. Вказано, що права учасників відносин торговельного мореплавства при окремих аваріях можуть захищатись шляхом подання позову про відшкодування шкоди. Цей спосіб захисту із застосуванням положень глави 82 ЦК України має субсидіарний характер, оскільки його можна використати у тих випадках, коли відсутня спеціальна норма законодавства.

07.03-04.08.705.

351.85(477) Копієвська О. До питання законодавчого регулювання культури в Україні / О. Копієвська // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 47. — С. 83–89.

Проаналізовано ієрархічну схему нормативно-правових актів в Україні. Досліджено законодавство України, яке регулює суспільні відносини у сфері культури на прикладі таких підзаконних актів, як укази президента.

07.03-04.08.706.

35.08(477) Кравченко О. О. Принципи управління державною службою / О. О. Кравченко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 96. — С. 235–240.

Досліджено принципи управління державною службою в онтологічному, гносеологічному та методологічному аспектах. Вказано, що основні принципи управління сучасним суспільством закладені в Конституції України і мають загальний і універсальний характер, особливе соціаль-

не значення. Детально проаналізовано дві групи принципів управління державною службою: загальні та спеціальні.

07.03-04.08.707.

35.001.73.001.18 Кравченко С. О. Засади планування реформи державного управління / С. О. Кравченко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 3. С. 79–91.

Розглянуто модель процесу планування реформи державного управління. Виділено комплекс принципів, підходів і методів, які доцільно використовувати у цьому процесі планування. Запропоновано їх класифікаційну схему.

07.03-04.08.708.

351.765:636.03 Курило В. І. Державна реєстрація і ідентифікація сільськогосподарських тварин в механізмі адміністративно-правового регулювання належної якості та безпеки продукції тваринництва / В. І. Курило, А. Л. Правдюк // Митна справа. — 2008. — № 4. — С. 69–74.

Проведено класифікацію норм адміністративного права, за допомогою яких відбувається адміністративно-правове регулювання належної якості та безпеки продукції тваринництва. Виділено деякі особливості адміністративно-правових відносин, що виникають у галузі тваринництва.

07.03-04.08.709.

349.42:342.922 Курило В. І. Деякі теоретичні проблеми інституту адміністративної відповідальності за порушення аграрного законодавства / В. І. Курило, Г. М. Коваленко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 90–96.

Проведено загальний аналіз аграрних відносин як об'єкта адміністративно-правової охорони й захисту. Вказано, що під аграрними управлінськими відносинами треба розуміти сукупність зв'язків між учасниками сільськогосподарської діяльності з приводу виконання управлінських рішень всередині підприємств, установ і організацій недержавних форм власності. Наголошено, що ці відносини в державних сільськогосподарських підприємствах перебувають безпосередньо під адміністративно-правовою охороною.

07.03-04.08.710.

343.523(477) Литвинюк Л. Засоби та способи захисту паспорта громадянина України від підробки / Л. Литвинюк // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 8. — С. 142–144.

Проаналізовано сучасний стан захисту паспорта громадянина України від підробки для можливості візуальної оцінки справжності та цілісності, ідентифікації за допомогою технічних приладів та створення для злочинців таких технічних і фінансових умов, за яких вони не змо-

ли б здійснювати несанкціоноване виготовлення паспорта громадянина України. Висловлено різні тлумачення щодо визначення поняття «паспорт». Зазначено засоби, які використовують працівники паспортної служби для захисту від часткової підробки паспорта.

07.03-04.08.711.

35(470) Матейкович М. С. Публичное управление в России: пути совершенствования / М. С. Матейкович // Журнал российского права. — 2008. — № 5. — С. 118—125.

Предложены основные направления совершенствования публичного управления в России. Проанализированы такие направления, как: введение среднесрочных мораториев на изменения системы и структуры органов исполнительной власти; совершенствование системы государственных и муниципальных услуг; повышение мотивации государственных и муниципальных служащих; передача полномочий с федерального уровня на региональный; расширение возможностей участия представителей общественности в государственных и муниципальных управленческих процедурах; развитие системы саморегулируемых организаций в сферах экономики; совершенствование правового регулирования размещения муниципального закона.

07.03-04.08.712.

342.922(477):340.132.6 Наенко С. І. Доктринальне тлумачення норм адміністративно-деліктного права України: від умовності поняття до аксіологічного вираження / С. І. Наенко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 171—177.

Досліджено питання про роль доктринального тлумачення норм адміністративно-деліктного права в сучасних умовах розвитку правової держави в Україні. Визначено співвідношення доктринального тлумачення з професійним тлумаченням, а також його вплив на офіційне тлумачення норм адміністративно-деліктного права України.

07.03-04.08.713.

347.796.2(477) Никиша Д. А. Правовой статус диспашеров / Д. А. Никиша // Митна справа. — 2008. — № 5. — С. 52—55.

Указано, что национальное законодательство и национальная научная литература дают весьма скупое и неполное описание положения и специфики деятельности диспашера, специалиста в области морского права, составляющего расчеты по распределению расходов по общей аварии между судном, грузом и фрахтом. Акцентируется внимание на том, что отсутствие нормативно-правовых актов, устанавливающих правовой статус и правовой режим деятельности диспашеров, следует рассматривать как пробел в действующем законодательстве Украины.

07.03-04.08.714.

35.08(470) Николаев А. Г. Проблемы становления и формирования государственной службы в России / А. Г. Николаев // Право и государство: теория и практика. — 2008. — № 7. — С. 71—75.

Проанализирован процесс развития института государственной службы в России. Освещены проблемы эффективной реализации административно-правовых средств предупреждения и пресечения коррупции в системе государственной службы РФ.

07.03-04.08.715.

42.4:355.1(477).001.36 Погірко О. І. Конституція України і правові проблеми реформування Збройних Сил України / О. І. Погірко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. — Вип. 33. — С. 84—89.

Досліджено сутність організаційно-правових проблем реформування Збройних Сил України, яка полягає в приведенні законодавчої бази, функцій, організаційної структури та можливостей Збройних Сил у відповідність до об'єктивних потреб захисту національних інтересів держави на підставі її економічних можливостей. Визначено напрямки щодо удосконалення законодавства у сфері оборони України.

07.03-04.08.716.

342.92(470):342.84 Попов О. В. Проблемы реализации норм КоАП РФ в части борьбы с правонарушениями в сфере избирательного процесса / О. В. Попов, О. О. Попова // Административное право и процесс. — 2008. — № 5. — С. 17—19.

Рассмотрены некоторые проблемы, связанные с применением административного законодательства в целях предупреждения и пресечения административных правонарушений в сфере избирательного процесса. Представлены предложения авторов по изменению законодательства в данной сфере, которые связаны с ужесточением ответственности за правонарушения.

07.03-04.08.717.

342.922:314.7 Савченко О. І. Поняття та ознаки адміністративних деліктів у сфері міграції / О. І. Савченко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 177—183.

Проаналізовано сучасні наукові погляди на поняття адміністративного делікту. Виокремлено та досліджено такі ознаки адміністративних проступків у сфері міграції, як суспільна небезпека, винність, караність та ін. З'ясовано сутність, зміст та форму адміністративних деліктів у сфері міграції.

07.03-04.08.718.

35.72.2 Сергейчук О. А. Зовнішній державний контроль щодо органів виконавчої влади як

елемент правового забезпечення режиму законності / *О. А. Сергейчук* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 10. С. 252–259.

Зазначено, що нині в науці адміністративного права проблема законності розглядається переважно в контексті запровадження системних заходів, які б сприяли становленню та утвердженню режиму законності. Вказано, що у даній системі центральне місце посідає державний контроль. Визначено параметри та структуру системи зовнішнього державного контролю щодо органів виконавчої влади. Проаналізовано роль зовнішнього державного контролю для забезпечення режиму законності в функціонуванні органів виконавчої влади. Окреслено основні шляхи вдосконалення системи зовнішнього державного контролю у світлі запровадження адміністративної реформи.

07.03-04.08.719.

352.08:004(477) Силенко А. О. Готовность центральных и местных органов власти Украины к электронному правительству / *А. О. Силенко, Е. М. Емельяненко* // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 34. С. 28–38.

Проаналізовано рівень розвитку услуг одностороннего взаимодействия, которые представляются центральными органами исполнительной власти и областными государственными администрациями. Указано на необходимость увеличения уровня услуг двустороннего взаимодействия и уровня транзакций. Сделан вывод о том, что Украина на современном этапе находится на пороге интерактивного присутствия государства в Сети, когда начинает осуществляться формальный обмен информацией между пользователями и правительственными органами. Охарактеризованы причины, препятствующие внедрению в нашей стране «электронного правительства».

07.03-04.08.720.

35.073 Синкова О. М. Підзвітність в органах виконавчої влади та напями її правового забезпечення / *О. М. Синкова* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 327–333.

Вказано, що підзвітність розглядається як елемент правового статусу органів виконавчої влади і закріплюється у відповідних нормативних актах. Наголошено, що в умовах демократичної перебудови суспільства поняття «підзвітність» охоплює різноманітні форми зворотного зв'язку як у межах системи виконавчої влади, так і перед громадянами та іншими зацікавленими особами. Виділено чотири рівні системи підзвітності в органах виконавчої влади. Наведено класифікацію нормативно-правових актів, що характеризують механізм підзвітності.

07.03-04.08.721.

351.773 Сорокун І. М. Правові засади екологічної безпеки використання генетично модифікованої продукції / *І. М. Сорокун* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. С. 92–96.

Проаналізовано чинні в галузі екологічної безпеки використання генетично модифікованої продукції (ГМП) нормативно-правові акти. Визначено шляхи їх удосконалення. Запропоновано чітко окреслити коло прав та обов'язків суб'єктів діяльності, пов'язаної з ГМО, а також запровадити державні стандарти у сфері поводження із зазначеними організмами. Вказано на необхідність розробки і прийняття низки нормативних документів, спрямованих на встановлення порядку державної реєстрації суб'єктів цієї діяльності, її ліцензування, сертифікації продукції, виготовленої з використанням ГМО.

07.03-04.08.722.

35.082.4(477) Стрельченко О. Г. Заслуга як основна підстава заохочення / *О. Г. Стрельченко* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 3. С. 98–104.

Досліджено етапи розвитку заохочень та вдосконалення нормативно-правової бази щодо заохочень. Проаналізовано процес опрацювання і прийняття законів і підзаконних актів, що регламентуватимуть організацію фінансування та діяльність органів, які здійснюють заохочувальне провадження з урахуванням європейських стандартів та економічних можливостей України.

07.03-04.08.723.

351.85 Сушко А. І. Державна політика в соціокультурній сфері (нормативно-правовий аспект) / *А. І. Сушко* // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 34. С. 179–185.

Проаналізовано проблеми становлення державної політики в соціокультурній сфері. Особливу увагу звернено на аналіз законодавства як важливого засобу реалізації державного управління цієї сферою. Наголошено на необхідності прийняття нового закону про культуру, який би визначив нову стратегію і тактику розвитку сучасної культури, по-новому окреслив об'єкт культурної політики.

07.03-04.08.724.

351.741(477) Фролова О. Г. До проблем організаційно-правового регулювання сучасного інформаційно-методичного забезпечення діяльності органів внутрішніх справ / *О. Г. Фролова* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 98. С. 78–85.

Досліджено процес впровадження у практичну діяльність ОВС інформаційно-методичного забезпечення. Проаналізовано структурну побудову

дову інформаційних підсистем ОВС України, яка, поєднуючи принципи територіальноподіленої й централізованої топології, організована у вигляді трирівневої ієрархічної моделі. Наведено перелік об'єктів на всіх рівнях даної структури. Сформульовано основні завдання системи інформаційно-методичного забезпечення ОВС на сучасному етапі.

07.03-04.08.725.

342.92 Фролова О. Г. Сфера внутрішніх справ як об'єкт управління / *О. Г. Фролова* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 69–75.

Розглянуто найбільш типові погляди на тлумачення сфери внутрішніх справ, що яскраво репрезентують якісно відмінні погляди. Наведено авторську дефініцію розглянутої правової категорії «сфера внутрішніх справ». Проаналізовано організаційно-правові аспекти регулювання суспільних відносин, які становлять сферу ОВС.

07.03-04.08.726.

342.92 Чайченко К. А. Генеза принципів адміністративного права / *К. А. Чайченко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 3. С. 106–110.

Досліджено генезу принципів адміністративного права. Розкрито її модифікації. З'ясовано принципи, що зберегли свою роль і значення протягом усього періоду розвитку адміністративного права.

07.03-04.08.727.

342.925:342.8 Янюк Н. Вибірчі спори як предмет судового розгляду: окремі проблеми теорії та практики / *Н. Янюк* // Вісник Львівського університету. Серія юридична. — Л., 2008. Вип. 47. С. 96–102.

Досліджено проблеми судового розгляду виборчих спорів. Проаналізовано процедури виборчого процесу. Особливу увагу приділено оскарженню, як факультативному етапу виборчого процесу. Висвітлено особливості провадження у справах, пов'язаних з виборчими спорами. Зазначено, що запровадження адміністративної юстиції гарантує забезпечення конституційних, зокрема виборчих, прав громадян України.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Книги

07.03-04.08.728.

342.925(075.8) Картузова І. О. Адміністративно-процедурне право : навч.-метод. посіб. / *І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий* ; ОНЮА. — О. : Юрид. л-ра, 2008. — 288 с.

Вперше комплексно проаналізовано теоретичні засади адміністративних процедур і відпо-

відний нормативний матеріал. Запропоновано програму дисципліни, основні положення тем, які становлять зміст дисципліни, плани семінарських занять, теми рефератів, завдання для самостійної роботи, питання для самостійної перевірки знань, список рекомендованої спеціальної літератури та правових актів.

07.03-04.08.729.

342.922(477) Коломоець Т. О. Захисник у провадженні у справах про адміністративні правопорушення : монографія / *Т. О. Коломоець, Р. В. Сінельник*. — К. : Істина, 2008. — 183 с.

Висвітлено процесуальний статус захисника у провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Визначено правову природу правової допомоги у провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Простежено генезу дослідження засад участі відповідного суб'єкта у провадженні у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині та нормативного закріплення у вітчизняному законодавстві. Детально висвітлено роль і місце захисника у провадженні у справах про адміністративні правопорушення в цілому та на кожній окремій стадії, у порівнянні з іншими суб'єктами. Проаналізовано зарубіжний досвід нормативного визначення засад участі захисника у провадженні у справах про адміністративні правопорушення, а також окреслено основні напрями подальшого формування нормативного підґрунтя участі захисника у відповідному різновиді юрисдикційного адміністративного провадження.

Автореферати

07.03-04.08.730.

342.953 (043.3) Авторгов А. М. Адміністративно-правовий статус державного виконавця : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. : 12.00.07 / *Авторгов Андрій Миколайович* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 17 с.

Досліджено адміністративно-правовий статус державного виконавця. На підставі дослідження історико-правової природи становлення та розвитку інституту примусового виконання рішень відокремлено характерні для основних історичних періодів (від X до початку XX ст., радянський та український) етапи. Запропоновано дефініції «державна виконавча служба», «державний виконавець». Виділено ознаки, притаманні державному виконавцю.

Доведено, що адміністративно-правовий статус державного виконавця є самостійним видом правового статусу особи, який зумовлює особливості реалізації її окремих конституційних прав і свобод. Визначено, що правовий статус державного виконавця базується на правовому статусі особи та включає такі елементи: службова правосуб'єктність, обов'язки та права, компетенція, юридична відповідальність. Здійснено детальний аналіз елементів адміністративно-правового статусу державного виконавця.

Досліджено ефективність системи примусового виконання рішень державними виконавцями, міжнародним законодавством щодо адміністративно-правового статусу державного виконавця, запропоновано зміни та доповнення до законів України, якими регулюється примусове виконання рішень публічних органів управління.

07.03-04.08.731.

351.745 (043.3) Завальний М. В. Адміністративно-деліктне провадження, що здійснюється органами внутрішніх справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Завальний Михайло Володимирович*; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2008. — 20 с.

Розглянуто теоретичні і практичні питання здійснення органами внутрішніх справ адміністративно-деліктного провадження. З'ясовано сутність та співвідношення понять «адміністративна юрисдикція», «адміністративно-юрисдикційна діяльність», «адміністративно-деліктна юрисдикція» та «адміністративно-каральна юрисдикція». Здійснено аналіз та запропоновано загальну характеристику адміністративно-деліктного провадження, досліджено його стадії.

Проаналізовано систему осіб, які беруть участь в адміністративно-деліктному провадженні. З'ясовано сутність та зміст термінів «суб'єкт провадження» та «учасник провадження». Досліджено правовий статус особи, яка притягується до адміністративної відповідальності: потерпілого, законного представника, захисника, свідка, понятого, експерта та перекладача. Визначено місце та роль органів внутрішніх справ у системі суб'єктів адміністративно-деліктної юрисдикції України. Розглянуто деякі важливі науково-практичні питання, пов'язані з особливостями участі органів внутрішніх справ в окремих стадіях адміністративно-деліктного провадження. Висловлено пропозиції щодо вдосконалення окремих положень чинних нормативних актів.

07.03-04.08.732.

342.7 (043.3) Пабат О. В. Адміністративно-процесуальні гарантії прав та свобод громадян: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Пабат Олександр Васильович*; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2008. — 20 с.

З'ясовано сутність адміністративно-процесуальних гарантії прав та свобод громадян. Наведено визначення поняття адміністративно-процесуальних гарантії прав та свобод громадян, здійснено класифікацію та охарактеризовано окремі їх види.

Розкрито зміст та структуру адміністративно-процесуального механізму забезпечення прав та свобод громадян. Досліджено адміністративну процедуру через призму спроможності за допомогою її норм гарантувати права та свободи громадян. Визначено фактори, що впливають на вирішення конкретних адміністративних справ. Проведено аналіз зарубіжного досвіду реалізації прав та свобод громадян у державному уп-

равлінні. Сформульовано рекомендації щодо удосконалення системи адміністративно-процесуальних гарантії прав та свобод громадян.

07.03-04.08.733.

342.9:351.746.1(477)(043.3) Серватюк Л. В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів Державної прикордонної служби України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Серватюк Людмила Василівна*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено адміністративно-юрисдикційну діяльність органів Державної прикордонної служби України. Проаналізовано стан виконання покладених на Державну прикордонну службу України повноважень щодо накладання адміністративних стягнень за порушення правил режиму державного кордону.

Сформульовано поняття «адміністративно-юрисдикційний орган». Визначено місце органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України серед інших адміністративно-юрисдикційних органів.

Розкрито та проаналізовано адміністративно-юрисдикційні повноваження органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України.

Визначено шляхи вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства і законодавства, що регулює формування та функціонування системи виконавчої влади. Подано пропозиції щодо упорядкування адміністративно-юрисдикційної діяльності органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України.

Статті

07.03-04.08.734.

342.925(477).001.76 Ківалов С. В. Основні питання щодо удосконалення Кодексу адміністративного судочинства України / *С. В. Ківалов* // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 5—15.

Наголошено на актуальності чіткого визначення ознак публічно-правового спору для вирішення питання про віднесення правового спору до адміністративної юрисдикції. Вказано на необхідність внесення відповідних концептуальних змін до КАСУ щодо визначення завдань адміністративного судочинства, владних управлінських функцій, суб'єкта владних повноважень тощо в контексті визначення підсудності адміністративних судів по оскарженню правових актів. Запропоновано й інші зміни до КАСУ, спрямовані на його удосконалення.

07.03-04.08.735.

342.925:347.122 Кузьменко О. Особливості застосування заходів процесуального примусу в адміністративних судах головуючим у судовому засіданні / *О. Кузьменко, О. Панченко* // Право України. — 2008. — № 10. — С. 31—37.

Досліджено правову природу такого нового

інституту процесуального права, як заходи процесуального примусу. Наведено їх класифікацію. Вказано на недосконалість процесуальної регламентації заходів процесуального примусу.

07.03-04.08.736.

342.925(477) Мельник Р. С. Від чого залежить ефективність здійснення адміністративного судочинства / Р. С. Мельник // Вісник господарського судочинства. 2008. № 5. С. 154–160.

Зазначено, що одним із засобів підвищення ефективності адміністративного судочинства в Україні є вдосконалення адміністративно-правової теорії. Наголошено на необхідності проведення подальших наукових досліджень певних адміністративно-правових категорій: публічно-правові відносини; адміністративний договір; адміністративний розсуд. Проаналізовано їх характерні особливості та ознаки.

07.03-04.08.737.

342.842.(477) Смокович М. Окремі аспекти процесуальних особливостей судового розгляду виборчих спорів / М. Смокович, С. Кальченко // Вибори та демократія. 2008. № 1. С. 5–10.

Детально проаналізовано аргументи та ідеї, які обґрунтовують окремі положення Постанови Пленуму Вишого адміністративного суду України від 2 квітня 2007 року «Про практику застосування адміністративними судами положень Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду спорів щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму». Досліджено судову практику розгляду спорів у зв'язку з позачерговими виборами народних депутатів України через призму рекомендацій вказаної постанови.

07.03-04.08.738.

342.925(470) Чепунов О. И. Административное судопроизводство в Российской Федерации / О. И. Чепунов // Право и государство: теория и практика. 2008. № 7. С. 66–70.

Исследованы объективные предпосылки введения административного судопроизводства в РФ. Подвергается критике отсутствие в федеральной программе развития судебной системы до 2011 г. указания на развитие данного направления судебной системы. Указано на необходимость сохранения демократических ориентиров при выработке системы мер по обеспечению принципа деятельности административных судов.

07.03-04.08.739.

342.925:347.94:342.84 Черновський О. Поняття і зміст пояснень сторін, третіх осіб, їхніх представників як засобу доказування в адміністративному судочинстві у справах, пов'язаних із виборами та виборчим процесом / О. Черновський, В. Гордєєв // Право України. 2008. № 10. — С. 38–43.

Обґрунтовано необхідність усунення колізій-

ності у чинному матеріальному та процесуальному законодавстві. З'ясовано погляди вчених процесуалістів стосовно пояснень сторін, третіх осіб, їхніх представників як засобу доказування в адміністративному судочинстві та узагальнення процесуальних особливостей правозастосовної діяльності суду під час розгляду справ, пов'язаних із виборами та виборчим процесом

МИТНЕ ПРАВО

Книги

07.03-04.08.740.

351.713(477)(094.1) Митний кодекс України : наук.-практ. комент. із змін. та допов. станом на 30 січ. 2008 р. / уклад.: А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний, Р. А. Калюжний [та ін.]. К. : Правова єдність, 2008. 757 с.

Наведено роз'яснення особливостей застосування норм МК України станом на січень 2008 р. з урахуванням вимог законодавчих та підзаконних правових актів, які регулюють митну справу в Україні.

Автореферати

07.03-04.08.741.

35.08(477)(043.3) Пилипенко А. А. Правові та організаційні засади формування і функціонування персоналу митних органів України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Пилипенко Анжеліка Анатоліївна ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь, 2008. 22 с.

Проведено комплексне дослідження процесів формування і функціонування персоналу митних органів України, стану їх правового забезпечення та організації, визначенню шляхів удосконалення. Вказано, що зазначені процеси характеризуються як основні засоби реалізації державної кадрової політики та кадрової політики ДМС України.

Проаналізовано, систематизовано та уточнено понятійний апарат, який включає основні терміни щодо роботи з персоналом в митних органах України. Сформульовано висновки і рекомендації, спрямовані на удосконалення нормативно-правового регулювання процесів відбору, оцінки, розстановки, адаптації, підвищення рівня професіоналізму та дисципліни персоналу. Визначено правові та організаційні засади етапного формування системи психологічного забезпечення, діяльність якої спрямована на підвищення ефективності функціонування митних органів. Практичне значення дослідження обумовлене також розробкою пропозицій, які враховані у ЗУ «Про Дисциплінарний статут митної служби України».

Статті

07.03-04.08.742.

341.96:351.713(4) Аблятимов Е. Е. Електронна митниця в ЄС як складова системи електрон-

ного уряду / *Е. Е. Аблятимов* // Митна справа. 2008. № 4. С. 35–38.

Проаналізовано програму створення електронної митниці в ЄС, що є складовою двох більш ґрунтовних та амбітних програм, які стосуються формування електронного уряду та розбудови інформаційного суспільства: Лісабонської стратегії щодо Європейського інформаційного суспільства для зростання та розвитку «i2010 та програми «i2010 eGovernment Action Plan». Зазначено, що важливим завданням для України є не лише створення власної системи електронної митниці, але й забезпечення в майбутньому її відповідності стандартам електронних митних систем ЄС, оскільки це є одним з кроків на шляху до європейської інтеграції України.

07.03-04.08.743.

351.713:339.543(477) Гуд А. М. Нетарифне регулювання як складова митної безпеки держави / *А. М. Гуд* // Митна справа. 2008. № 5. С. 16–18.

Вказано на доцільність дослідження нетарифних заходів митного регулювання з огляду на розвиток та удосконалення адміністративного, фінансового й митного законодавства, розробки проектів ряду нормативно-правових актів, спрямованих на оптимізацію митного адміністрування, необхідність прийняття яких на сьогоднішній день набуває особливої актуальності в контексті вступу України в СОТ та ін. Розкрито державно-владний характер нетарифного регулювання, яке являє собою один із чинників дозвільної системи. Проаналізовано структурні елементи нетарифного регулювання.

07.03-04.08.744.

351.713:339.52(477) Додин Е. В. Проблемы, возникающие при реализации Украиной Рамочных стандартов, и упрощение глобальной торговли / *Е. В. Додин* // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. — О., 2008. — С. 114–115.

Дана общая характеристика и раскрыто значение принятых 24 июня 2005 г. на 105/106 сессии совета Всемирной таможенной организации Рамочных стандартов, которые были разработаны Стратегической группой ВТО высокого уровня по обеспечению безопасности и упрощению процедур международной торговли цели снабжения. Указано, что эти стандарты очерчивают пути дальнейшего развития таможенных администраций. Обращено внимание на необходимость совершенствования в Украине Стандарта № 3. Современные технологии при осмотре; Стандарта № 4. Риск-менеджмент; Стандарта № 5. Высокорисковый груз или контейнер и др.

07.03-04.08.745.

346.61:339.9 Карпенко Г. Л. Правопорядок у сфері нетарифного регулювання (до визначення

поняття) / *Г. Л. Карпенко* // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. — О., 2008. — С. 137–138.

Вказано на значення нетарифного регулювання у зовнішньоекономічній діяльності. Наведено авторське визначення поняття «нетарифне регулювання».

07.03-04.08.746.

351.713(477) Колюбаєв Я. Є. Система об'єктів транскордонного переміщення в митному праві України / *Я. Є. Колюбаєв* // Митна справа. 2008. № 5. С. 22–25.

Проведено аналіз попереднього досвіду законодавчого закріплення об'єктів транскордонного переміщення, таких як: предмет товар ТЗ, особисті речі тощо, та чинних норм, присвячених регулюванню системи об'єктів переміщення через митний кордон України, і створення системи таких об'єктів, яку, на думку автора, буде доцільно використати у Проекті ЗУ «Про внесення змін до Митного кодексу України».

07.03-04.08.747.

351.713:347.73 Кошечеева Л. О. Митні органи як суб'єкти фінансового контролю / *Л. О. Кошечеева* // Митна справа. 2008. № 4. С. 39–46.

Досліджено принципи побудови всієї системи фінансового контролю. Визначено місце фінансового контролю в митній справі та статус митних органів серед інших органів фінансового контролю держави. Проведено аналіз регулювання відносин здійснення фінансового контролю митними органами.

07.03-04.08.748.

351.713(477) Кунев Ю. Д. Теоретичні основи адміністративно-правової організації митної служби України / *Ю. Д. Кунев* // Митна справа. 2008. № 5. С. 3–7.

Визначено адміністративно-правові аспекти організації й розвитку митної служби. Виділено її основні напрямки, які б сприяли подальшому теоретичному дослідженню та практичному вдосконаленню діяльності митної служби України. Вказано на провідну роль діяльнісного підходу при визначенні предмета правового регулювання адміністративного права. Наведено авторське визначення змісту адміністративно-правової організації митної служби.

07.03-04.08.749.

351.713:339.543(477) Мармилова Т. Д. Митні пільги та преференції: поняття та зміст / *Т. Д. Мармилова* // Митна справа. 2008. № 5. С. 26–30.

Визначено зміст таких понять, як пільга і преференція, митна пільга і тарифна пільга, співвідношення понять митна і тарифна преференції в умовах змін у зовнішньоторговельному

режимі країни, що пов'язано зі вступом України до СОТ. Вказано, що термін «митна пільга» є більш вдалим для позначення переваг, що надаються пільговим категоріям громадян, а термін «тарифна преференція» необхідно застосовувати щодо товарів, які переміщуються через митний кордон України в процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням країни походження товару. Такий підхід до визначення поняття допоможе усунути плутанину в розумінні встановлених законодавством підстав для отримання відповідних переваг.

07.03-04.08.750.

341.96:351.713(4) Мостовий А. С. Порядок стягнення мита та інших податків за перевезення товарів через митну територію Європейського Союзу / А. С. Мостовий // Митна справа. — 2008. № 4. С. 30—34.

Проаналізовано зміни в митному праві Євро-союзу. Особливу увагу приділено реформуванню інституту митного боргу у світлі набуття чинності оновленого Митного кодексу ЄС. Зазначено, що застосування митного боргу дозволяє створити для підприємців спрощені умови ведення торгів з іноземними країнами.

07.03-04.08.751.

351.713(477+4).001.36 Мостовий А. Функції митних режимів: порівняльна характеристика з митним правом Європейського Союзу / А. Мостовий // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 47. — С. 90—95.

Висвітлено поняття митних режимів та їх функцій. Проведено порівняльне дослідження митних режимів в Україні та країнах Європейського Союзу.

07.03-04.08.752.

351.713:347.965.42(477) Прокопенко В. В. Компроміс у митній справі / В. В. Прокопенко // Митна справа. 2008. № 4. С. 16—19.

Зазначено, що специфіка митної справи, яка реалізується за допомогою застосування як диспозиції, так і санкції правових норм, припускає різноманітні форми (правові та організаційні) укладення компромісу між учасниками зовнішньоекономічної діяльності. Визначено позитивні риси запропонованої новели у проєкті ЗУ «Про внесення змін до Митного кодексу України», присвяченої компромісу у справі про порушення митних правил.

07.03-04.08.753.

351.713.083.1(477) Романенко І. В. Дисциплінарне правопорушення посадової особи митного органу: до питання щодо легального визначення / І. В. Романенко // Митна справа. 2008. № 5. С. 13—15.

Визначено мету застосування заходів юридичної відповідальності щодо державних службовців. Наведено авторське визначення юридичної відповідальності державних службовців.

Вказано на недоліки визначення поняття «порушення службової дисципліни» у Дисциплінарному статуті митної служби України.

07.03-04.08.754.

351.713(477) Самборська Ю. Л. Розвиток організаційно-правових засад митного правопорядку в Україні / Ю. Л. Самборська // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13—14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. О., 2008. С. 139—140.

Розглянуто питання, пов'язані із законністю та правопорядком у діяльності митних органів. Виділено ознаки митного правопорядку. Вказано на актуальність подальшого опрацювання визначення «митного правопорядку» в Україні.

07.03-04.08.755.

351.713:347.413(477) Федотов І. О. Перспективи адміністративно-правового регулювання діяльності митного брокера / І. О. Федотов // Митна справа. 2008. № 4. С. 53—59.

Визначено необхідність адміністративно-правового регулювання діяльності митного брокера. Проаналізовано проєкт Наказу Державної митної служби України «Про затвердження Порядку діяльності митних брокерів та їх представників». Запропоновано шляхи вирішення проблемних питань.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Статті

07.03-04.08.756.

347.73(470) Ашмарина Е. М. Взаимообусловленность системы финансового права и финансовой системы в Российской Федерации / Е. М. Ашмарина // Финансовое право. 2008. — № 7. — С. 7—11.

Указано, что нормы финансового права призваны регулировать особый сегмент экономических отношений — финансовые отношения. Проанализировано и уточнено содержание категории «финансовая система», ее структурные элементы. В контексте исследования сделан вывод о том, что именно финансовая система, представленная как совокупность общественных отношений, является системообразующим фактором построения системы Общей и Особенной частей финансового права.

07.03-04.08.757.

347.73(470) Бабкова Ю. Б. Бюджетная реформа и проблемы финансового обеспечения целевых программ / Ю. Б. Бабкова // Право и государство: теория и практика. 2008. № 8. — С. 53—56.

Проведен анализ расходной и доходной частей федерального бюджета РФ, которые содер-

жателя в ФЗ РФ о федеральном бюджете на 2006, 2007, 2008 гг. Дана оценка идеи «программных расходных обязательств», при реализации которой расходование государственных средств проходит через национальные проекты. Обсуждаются проблемы законодательного регулирования принятия и реализации национальных проектов.

07.03-04.08.758.

317.73:336.225(470) Бондаренко Т. А. К вопросу о сроках в налоговом праве / Т. А. Бондаренко // Финансовое право. 2008. № 6. С. 11–13.

Указано, что срок может определяться календарной датой, истечением периода времени и указанием на событие, которое неизбежно должно наступить. Сроки, установленные законодательством РФ о налогах и сборах, по их характеру автор условно определяет, как защитные, предупредительные и пресекающие (для одной из сторон правоотношений), и проводит их сравнительный анализ.

07.03-04.08.759.

317.73:336.14(470) Быля А. Б. Роль стабилизационных фондов в финансовой системе страны / А. Б. Быля // Финансовое право. — 2008. — № 7. — С. 15–18.

Проанализирована правовая природа и основные характеристики стабилизационного фонда РФ, который был создан в 2003 г. как преемник бюджета развития. Рассмотрены его отдельные зарубежные аналоги (Норвегия, Чили, Венесуэла и др.). Дана положительная оценка перехода России на среднесрочное бюджетное планирование. Указано, что с 2008 г. Стабфонд разделен на Резервный фонд и Фонд будущих поколений. Дана характеристика этих фондов.

07.03-04.08.760.

347.73:336.225(477) Васильев Е. О. Система оподаткування України в роки незалежності / Е. О. Васильев // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 230–237.

Досліджено основні етапи розвитку правового регулювання оподаткування, сутність його системи як конкретно-історичного явища новітнього періоду історії України. Вказано, що система оподаткування України значною мірою детермінується низкою соціально-економічних і політичних чинників, що є конкретно-історичною рисою певного етапу розвитку держави. Наголошено на доцільності дослідження становлення даної системи у кожному з окреслених історичних періодів, а також європейського досвіду правового регулювання оподаткування з метою його врахування в проекті Податкового кодексу України.

07.03-04.08.761.

317.73:336.226.322(470) Гончарова Ю. В. Определение добросовестности экспортеров при

подтверждении ставки 0% по НДС / Ю. В. Гончарова // Финансовое право. 2008. № 6. С. 14–16.

Проанализирована практика применения критерия добросовестности налогоплательщика в процессе судебных разбирательств по делам, связанным с неправомерным возмещением экспортного НДС. Указано на тот факт, что в современной России при осуществлении субъективного гражданского права действует конституционная обязанность учитывать публичные (фискальные) интересы. Проанализирована практика КС РФ по данному вопросу. Выделены основные критерии определения добросовестности экспортера.

07.03-04.08.762.

347.73(477) Дмитрик О. О. Сучасні підходи до визначення поняття «фінансове законодавство» / О. О. Дмитрик // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 96. — С. 98–104.

Проаналізовано існуючі підходи до визначення поняття «фінансове законодавство». Розкрито його зміст і співвідношення з іншими фінансово-правовими категоріями. Наголошено на необхідності більш чіткого використання термінів, використовуваних при врегулюванні фінансової діяльності держави й органів місцевого самоврядування. Вказано на необхідність використання у структурі фінансового законодавства лише законів, що в свою чергу потребує внесення змін не тільки до законів, що регулюють фінансові відносини, а й до Конституції України.

07.03-04.08.763.

347.73:336.225(477) Заболотний О. В. Опис активів та вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських документів платників податків / О. В. Заболотний // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 338–343.

Проаналізовано відповідні законодавчі акти України, що регулюють процес вилучення первинних фінансово-господарських та бухгалтерських документів платника податків. Вказано на неоднозначність трактування ними цього механізму. Запропоновано шляхи зміни організації процедури опису активів.

07.03-04.08.764.

347.735:336.27 Зайцева Н. А. Публічно-правова природа державного кредиту / Н. А. Зайцева // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 243–248.

Охарактеризовано роль держави як суб'єкта відносин державного кредиту і як його організатора. В основу дослідження покладено наукові погляди О. В. Покачалової та І. Б. Заверуخی. Виділено триланкову систему впливу на відносини кредитування: диспозитивні методи;

імперативні методи; сукупність комплексу методів, які поєднують імперативне й диспозитивне регулювання. Проаналізовано питання щодо місця відносин державного кредиту в системі фінансово-правових відносин.

07.03-04.08.765.

347.73:336.225(477) Зверев Є. О. Договори про уникнення подвійного оподаткування як джерело українського національного права / Є. О. Зверев // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2008. Т. 77. С. 90–93.

Досліджено проблеми визначення місця міжнародних договорів у системі джерел права України на прикладі договорів про уникнення подвійного оподаткування. Запропоновано можливі способи вирішення даної проблеми на законодавчому рівні та на рівні правозастосування.

07.03-04.08.766.

347.73:336.221.4(477).001.73 Іванова Л. М. Окремі аспекти реформування податкової системи України / Л. М. Іванова // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2008. Т. 77. С. 86–90.

Проаналізовано окремі напрямки реформування податкової системи України. Основну увагу приділено питанням співвідношення між прямим і непрямим оподаткуванням, податковим пільгам, розміру ставок, кількості та складу податків. Зазначено, що важливим кроком у процесі вдосконалення податкового законодавства є необхідність кодифікації податкового законодавства.

07.03-04.08.767.

347.73:336.221(477) Іванський А. Й. Адміністративне апеляційне узгодження податкового зобов'язання у системі фінансово-правової відповідальності / А. Й. Іванський // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 34. С. 62–71.

Досліджено законодавче регулювання позасудової процедури розгляду та розв'язання податкових спорів. Запропоновано власні шляхи вирішення проблемних питань, народжених практикою застосування суперечливих норм права, які регулюють відносини позасудових процедур податкових спорів. На думку автора необхідно закріпити відповідними нормами новий порядок взаємодії посадових осіб при реалізації такої стадії фінансово-правової відповідальності, як притягнення до відповідальності, шляхом внесення доповнень до ЗУ «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами».

07.03-04.08.768.

347.73:336(477) Іванський А. Й. Система фінансових санкцій по законодавству України /

А. Й. Іванський // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. Т. 7. С. 223–229.

Проаналізовано фінансові санкції в їх органічній єдності. Висвітлено їх правову природу та теоретичні засади. Досліджено спробу створення правової конструкції системи фінансових санкцій за чинним законодавством України.

07.03-04.08.769.

347.51:347.73 Іванський А. Й. Фінансово-правова відповідальність як фактор забезпечення правопорядку в сфері фінансової діяльності / А. Й. Іванський // Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри : тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська ; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. О., 2008. С. 130–131.

Вказано на важливий регулятивний вплив заходів фінансової відповідальності на суб'єктів фінансових правовідносин, що детерміновано функціями фінансово-правової відповідальності. Наголошено на необхідності упорядкування необхідної нормативно-правової бази, створення онтологічних правових конструкцій та визначення дефініцій найважливішого чинника впливу на стан правопорядку у галузі фінансової діяльності — інститут фінансово-правової відповідальності.

07.03-04.08.770.

34.03:347.73 Іванський А. Й. Функції фінансово-правової відповідальності / А. Й. Іванський // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. С. 318–327.

Проаналізовано існуючі точки зору та сформульовано функції нового виду юридичної відповідальності — фінансово-правової. Функції фінансової відповідальності визначено як основні напрямки її дії на фінансові відносини, в яких виявляється її соціальне призначення і за допомогою яких досягаються цілі фінансової відповідальності. Проаналізовано регулятивну, превентивну, каральну, відновну та виховну функції. Наголошено, що функції відображають призначення фінансово-правової відповідальності і тому вони є тісно пов'язаними із застосуванням фінансово-правових санкцій та соціальними наслідками їх застосування.

07.03-04.08.771.

347.73:336 Ковальчук А. Т. Истоки и перспективы развития финансового права / А. Т. Ковальчук // Государство и право. 2008. № 5. С. 5–10.

Акцентовано внимание на необходимости модернизировать представления о природе финансового права, его предмете, объекте и структуре, особенностях финансово-правовых отношений в период развития рыночных отношений. Критически проанализирован процесс исторического становления финансового права. Пред-

ложена «расширительная», т.е. рыночная концепция и модель финансового права. Указано на взаимопроникновение на современном этапе развития финансового права объектов публично-правового регулирования в частноправовые и наоборот.

07.03-04.08.772.

347.73(470).001.73 Кудряшова Е. В. Правовые принципы реформ в сфере финансового законодательства / *Е. В. Кудряшова* // Финансовое право. — 2008. — № 7. — С. 12–15.

Обращено внимание на то, что реформирование финансового законодательства РФ заставило выработать некоторые подходы к толкованию постоянно изменяющегося законодательства и к оценке изменений финансово-правовых норм. Указано, что реформирование финансового законодательства должно проводиться таким образом, чтобы, с одной стороны, поддержать доверие граждан к закону и действиям государства, предоставить гражданам возможность в течение разумного переходного периода адаптироваться к вносимым в законодательство изменениям, а с другой стороны, чтобы избежать защиты интересов отдельных граждан (групп граждан) с чрезмерно негативным влиянием на обеспечение бюджетными средствами прав и интересов всех граждан.

07.03-04.08.773.

347.73:336.5(477) Монаенко А. О. Особливості фінансування видатків у фінансовому праві та чинному законодавстві України і зарубіжних країн / *А. О. Монаенко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 443–449.

Проаналізовано правову природу державних видатків та видатків бюджету. Досліджено існуючі в науці фінансового права визначення фінансових правовідносин. Виокремлено характерні особливості правовідносин у галузі видатків держави і бюджету. Проаналізовано матеріальний, економічний та юридичний зміст категорії «видатки бюджету».

07.03-04.08.774.

342.92(470):339.732.2 Оводов А. А. Основы административно-правового статуса Банка развития (Внешэкономбанка) / *А. А. Оводов* // Административное право и процесс. — 2008. — № 5. — С. 23–24.

Представлен анализ норм ФЗ РФ «О Банке развития» и принятых на его основе нормативных правовых актов РФ, в которых определены статус, цели деятельности, функции и полномочия Внешэкономбанка. Отдельно проанализированы принципы деятельности Банка развития.

07.03-04.08.775.

347.73 Перепелица М. А. Субъекты финансового правоотношения: корреспонденция их

обязанностей и прав / *М. А. Перепелица* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 76–83.

Определено содержание юридических обязанностей и прав участников финансовых правоотношений, их непосредственная связь и ее особенности. Обосновано положение, что эти обязанные субъекты являются таковыми вследствие преобладания в их правовом статусе юридических обязанностей, а не прав (а в некоторых видовых финансовых правоотношениях — вообще только обязанностей). Указано, что в ряде финансовых правоотношений юридические обязанности могут сливаться с субъективными правами, образуя бюджетные полномочия, либо занимают главенствующее место по сравнению с правами, являющимися своеобразными вспомогательными рычагами для осуществления юридических обязанностей (налоговые обязанности и налоговые права).

07.03-04.08.776.

347.73:339.13.027(470) Пешкова Х. В. Исторические аспекты межбюджетных субвенций / *Х. В. Пешкова* // Финансовое право. 2008. № 6. С. 6–11.

Проанализированы отдельные моменты истории бюджетно-правового регулирования в России, которые позволяют судить о становлении субвенций как вида межбюджетных отношений. Указано, что в историческом развитии бюджетному законодательству России «известно» немало дефиниций субвенций, но даже на сегодняшний день нормативное определение данного понятия далеко от совершенства.

07.03-04.08.777.

347.73:336.14(477) Росолык О. Б. Реалізація конституційних норм у правовому регулюванні бюджетної політики України / *О. Б. Росолык* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 4. С. 49–58.

Розглянуто роль і значення конституційних цінностей у правовому регулюванні бюджетної політики сучасної України. Наголошено на невідповідності бюджетного законодавства засадничим положенням Конституції України, порушенні її базових ідей, цінностей, принципів. Проаналізовано причини даного явища.

07.03-04.08.778.

347.73 Савельев Р. И. Понятие и структура финансового механизма формирования и использования внебюджетных социальных фондов / *Р. И. Савельев* // Финансовое право. — 2008. — № 6. — С. 2–3.

Проанализированы существующие в современной науке финансового права взгляды на определение сущности финансового механизма. Дана характеристика внебюджетных социальных фондов. Представлено авторское определение финансового механизма формирования

и использования внебюджетных социальных фондов.

07.03-04.08.779.

347.735(4).001.36 Сідак М. В. Правові засади організації моделей регулювання та нагляду за фінансовими ринками у країнах Європи: порівняльний аналіз / М. В. Сідак // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 436—443.

Досліджено правові аспекти організації регулювання та нагляду за діяльністю кредитних установ у країнах Європи. Проаналізовано три основні моделі регулювання та нагляду за діяльністю кредитних установ у країнах «старої» Європи. Висвітлено основні підходи до організації моделей нагляду в державах членах ЄС. Вироблено науково-практичні рекомендації щодо адаптації правового регулювання банківського та фінансового нагляду в Україні до норм та стандартів ЄС.

07.03-04.08.780.

347.73(470):336.14 Соколова Э. Д. Некоторые вопросы правового регулирования бюджетной деятельности государства / Э. Д. Соколова // Государство и право. — 2008. — № 5. С. 49—55.

Проаналізована природа бюджетного права як підотрасли фінансового права. Исследованы процессуальные и материальные нормы бюджетного права. Указано, что консолидированный бюджет РФ используется для анализа, статистики, прогнозирования бюджетной деятельности и не носит нормативно-правового характера, не закреплен законом. Проведен анализ понятия «бюджетная система РФ».

07.03-04.08.781.

347.734:336.771.2(477) Царьова Л. К. Правові засади емісійної діяльності Національного банку України / Л. К. Царьова // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Т. 7. — С. 207—214.

Досліджено процес становлення правового інституту грошової емісії, зокрема, в Україні. Визначено правові основи грошової емісії. Сформульовано поняття «емісійна діяльність Національного банку України». Визначено коло суб'єктів правовідносин, пов'язаних з емісійною діяльністю НБУ, їх права та обов'язки.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Книги

07.03-04.08.782.

347.77:004.738.5 Дашян М. С. Право информационных магистралей (Law of information highways) : вопросы правового регулирования

в сфере Интернет / М. С. Дашян. М. : Волтерс Клувер, 2007. 288 с.

Описаны и систематизированы наиболее актуальные проблемы и их возможные эффективные решения в сфере регулирования отношений в Интернете. На основе анализа законодательства и судебной практики России и других государств автор рассматривает вопросы правового регулирования отношений в Интернете и иных инфокоммуникациях (информационных магистралах). Выявляемые тенденции развития права дополнены практическими рекомендациями, которые выходят далеко за пределы традиционно обсуждаемых вопросов защиты авторских прав в Интернете и доменных имен.

07.03-04.08.783.

007:35 Сухотерин Л. Информационная работа в государственном аппарате / Л. Сухотерин, И. Юдинцев. М. : Европа, 2007. 480 с.

Исследованы особенности информационной работы в государственном аппарате с позиций структурно-функционального подхода как особая форма государственного управления. Подробно рассмотрены понятия информационного пространства, стадии информационного процесса, состояния информационного баланса, субъект и объект информационного пространства. На основании обобщения собственного опыта и опыта своих коллег авторы дают практические рекомендации по организации работы со СМИ в государственных органах, в том числе отраслевых и региональных.

Статті

07.03-04.08.784.

347.77(477) Аблякимов Є. Є. Інформаційні ресурси як об'єкт правового регулювання / Є. Є. Аблякимов // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. С. 309—316.

Визначено основні підходи до використання терміна «інформаційні ресурси» в законодавстві України та пов'язані з цим відмінності у його тлумаченні. Зазначено, що інформаційні ресурси, що формуються шляхом накопичення документованої інформації можуть розглядатися як найвища форма систематизації інформації, яка найбільш повно відповідає вимогам задоволення інформаційних потреб фізичних та юридичних осіб, суспільства та держави. Вказано, що структура інформаційного ресурсу представлена двома складовими певним масивом документів та відповідною інформаційною системою. Наведено класифікацію інформаційних систем згідно з українським законодавством.

07.03-04.08.785.

351.813.12(477.74) Аверочкина Т. В. Режим як основа правопорядку морського порту / Т. В. Аверочкина // Сучасний правопорядок: на-

ціональний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 черв. 2008 р. / уклад.: А. Ф. Крижанівський, Н. М. Крестовська ; за заг. ред. Ю. М. Оборотова. — О., 2008. — С. 148–150.

Вказано на підвищення в сучасних умовах ролі морських портів та необхідність дотримання в них законності та забезпечення правопорядку. Наголошено, що основою правопорядку морського порту є режим. Проаналізовано нормативно-законодавчу базу, що регулює діяльність Одеського морського порту та приписних пунктів.

07.03-04.08.786.

347.961.3:657.6 Булгакова Л. И. Правовой режим аудиторской тайны / Л. И. Булгакова // Журнал российского права. — 2008. — № 5. — С. 91–97.

Исследована правовая природа института аудиторской тайны. Проанализированы отличия между установленными на законодательном уровне правовыми режимами аудиторской и конфиденциальной тайны. Указано на наличие компромисса между частными и публичными интересами в отношениях по поводу аудиторской тайны. Уделено внимание участию аудитора в уголовном, гражданском и арбитражном процессе.

07.03-04.08.787.

347.775 Журавлев Ю. А. Правовые основы информационной безопасности юридических лиц / Ю. А. Журавлев // Право и государство: теория и практика. — 2008. — № 7. — С. 83–86.

Проанализировано содержание понятия «информационная безопасность» в различных сферах деятельности. Акцентируется внимание на необходимости применения данного понятия в области защиты информации о юридическом лице и информации, принадлежащей юридическому лицу.

07.03-04.08.788.

347.77(477) Копелев І. Ю. Інформаційні загрози: суть і проблеми / І. Ю. Копелев // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 3. С. 85–98.

Проаналізовано роль інформаційних технологій в сучасному світі. Досліджено проблематику інформаційної безпеки як ключового елемента національної безпеки України. Проведено поділ інформаційних загроз на дві категорії: макрозагрози та мікрозагрози. Окремо розглянуто такі види інформаційних загроз, як патогенний текст, недобросовісна реклама та ін. Запропоновано заходи зниження інформаційних загроз в Україні.

07.03-04.08.789.

347.77(477) Кормич Б. А. Правовий зміст категорій «інформаційний простір» та «інформаційний суверенітет» / Б. А. Кормич // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. Вип. 34. С. 48–55.

На основі існуючого правового досвіду розглянуто дві найбільш популярні концепції просторових характеристик дії норм інформаційного права, які визначаються термінами «інформаційний суверенітет» та «інформаційний простір». Проаналізовано міжнародно-правові акти та законодавство України, що регулюють питання меж відання держави в інформаційній сфері. Зазначено, що на сьогоднішній день у галузі інформаційних відносин сфера правового регулювання змістилась від чіткої прив'язки до території держави до категорії єдиного інформаційного простору.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

08.03-04.08.790.

343.74 Іванов Ю. Ф. Незаконне заволодіння транспортним засобом: кримінально-правовий та кримінологічний аспекти: практ. посіб. / Ю. Ф. Іванов. — К.: Вид. Паливода А. В., 2008. — 108 с.

Подається кримінально-правова характеристика незаконного заволодіння транспортним засобом з огляду на останні зміни у КК України. Проаналізовано причини й умови вчинення незаконного заволодіння транспортним засобом, розглянуто основні напрями запобігання цим суспільно-небезпечним діянням на основі кримінологічного дослідження, охарактеризовано особу злочинця та особу потерпілого.

08.03-04.08.791.

343.2 Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Мельника, В. А. Климента. — 4-те вид., переробл. та допов. — К.: Атіка, 2008. — 376 с.

Висвітлено основні питання Загальної частини кримінального права України. Розкрито зміст (у загальних рисах) кримінального законодавства іноземних держав. Розрахований на студентів, аспірантів (ад'юнктів) та викладачів вищих юридичних навчальних закладів, а також науковців і практичних працівників.

08.03-04.08.792.

343.317 Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / за ред. М. І. Мельника, В. А. Климента. — 2-ге вид., переробл. та допов. — К.: Атіка, 2008. — 712 с.

Висвітлені поняття, значення і система Особливої частини кримінального права, наукові основи кваліфікації злочинів, здійснення класифікація злочинів у межах кожного розділу КК України залежно від безпосереднього об'єкта злочину. Подано аналіз складів злочинів, відмежування злочинів один від одного, розкрито основні питання Особливої частини кримінального права зарубіжних держав.

08.03-04.08.793.

343.3/7 Кримінальне право України: Особлива частина — розділи I, II: практикум / за заг. ред. В. К. Матвійчика. — К.: КНТ, 2008. — 256 с.

Посібник побудований таким чином, щоб допомогти всім, хто вивчає кримінальне право, вільно володіти кримінально-правовими категоріями, спираючись на положення чинного законодавства, вирішуючи практичні завдання, аналізувати конкретні правові ситуації і давати їм свою правову оцінку.

08.03-04.08.794.

343. 2/7 Уголовный кодекс Украины: науч.-практ. коммент. / отв. ред. Е. Л. Стрельцов. 5-е изд. — Х.: Одиссей, 2008. — 872 с.

Дан научно-практический комментарий положений действующего законодательства Украины об уголовной ответственности по состоянию на 1 февраля 2007 г., с учетом последних постановлений Пленума Верховного Суда Украины, анализа научных исследований и данных практики. Комментарий рассчитан на судей, адвокатов, работников прокуратуры, органов внутренних дел, службы безопасности налоговой администрации и милиции, уголовно-исправительных учреждений и др.

Автореферати

08.03-04.08.795.

343.346 Бабанін С. В. Кримінальна відповідальність за порушення чинних на транспорті правил: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Бабанін Сергій Володимирович; Дніпропетр. держ. ун-т. внутр. справ. — Д., 2008. — 20 с.

Досліджено актуальні проблеми щодо встановлення кримінальної відповідальності за порушення чинних на транспорті правил. Розглянуто витoki та сучасний стан проблеми кримінально-правової охорони безпеки руху на транспорті. Розкрито соціальну обумовленість кримінально-правової відповідальності за порушення чинних на транспорті правил, здійснено комплексний системний аналіз складу злочину, що передбачає відповідальність за порушення чинних на транспорті правил (ст. 291 КК). Розкрито його юридичний зміст та актуалізовано проблемні питання встановлення покарання. Внесено пропозиції щодо основних напрямів удосконалення кримінального законодавства, що встановлює відповідальність за порушення чинних на транспорті правил.

08.03-04.08.796.

343.226(477) Гуртовенко О. Л. Психічне насильство у кримінальному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Гуртовенко Олег Леонітович; ОНЮА. — О., 2008. — 17 с.

Розглянуто питання необхідності і достатності використання категорій психології у кримінальному праві. Досліджено структуру акту кримінального психічного насильства. Робиться висновок, що юридичне значення кримінального насильницького психічного впливу, кримінальної психічної шкоди і психічного насильства може відрізнитись від їх фактичного значення, а також надається класифікація видів зазначених понять. Запропоновано виділяти такі конститутивні ознаки об'єктивної сторони акту психічно-

го насильства, як психічний вплив, психічна шкода і необхідний причинний зв'язок між ними. Запропоновано визначення кримінального насильницького психічного впливу, кримінальної насильницької психічної шкоди, кримінального психічного насильства, психічного примусу й обставини, що виключає злочинність діяння при переборному психічному примусі. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення регулювання переборного психічного примусу в кримінальному законодавстві України.

08.03-04.08.797.

343.4(477) Дем'яненко Ю. В. Кримінальна відповідальність за порушення недоторканності приватного життя : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Дем'яненко Юлія Іванівна* ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Досліджено проблеми кримінальної відповідальності за порушення недоторканності приватного життя (ст. 182 КК України), складні питання кваліфікації цього злочину, диференціація відповідальності, а також питання удосконалення кримінального законодавства. Запропоновано нову редакцію ст. 182 КК, а також доповнити КК України ст. 182¹, в якій передбачити загальну норму про кримінальну відповідальність за злочинне втручання в особисте чи сімейне життя особи.

08.03-04.08.798.

343.542 Копотун І. М. Громадський порядок як об'єкт кримінально-правової охорони : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Копотун Ігор Миколайович* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Узагальнено результати дослідження кримінально-правових та кримінологічних проблем охорони громадського порядку. На основі аналізу основних тенденцій історичного розвитку досліджено соціальну обумовленість запровадження кримінальної відповідальності за посягання на громадський порядок. З урахуванням міжнародно-правових стандартів та норм вітчизняного законодавства визначено поняття громадського порядку як об'єкта кримінально-правової охорони, а також здійснено системний аналіз складів правозастосовної практики. Розглянуто питання юридичної оцінки та кваліфікації злочинів, які посягають на громадський порядок. Дослідження набуло практичного втілення у розроблених на його основі пропозиціях щодо внесення необхідних змін і доповнень до законодавства.

08.03-04.08.799.

343.36:343.125/126:343.4 Мельник Р. І. Кримінально-правова характеристика завідомо незаконних затримання, приводу, арешту та тримання під вартою (ст. 371 КК України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Мельник Руслан Іванович* ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 20 с.

Вперше в Україні проведено дослідження

щодо питань кримінальної відповідальності за завідомо незаконні затримання, привід, арешт та тримання під вартою. Автором визначаються поняття затримання, приводу, арешту та тримання під вартою у кримінально-правовому аспекті. Розкривається зміст родового та безпосереднього об'єктів злочинів, передбачених ст. 371 КК України, виявляються особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін завідомо незаконних затримання, арешту та тримання під вартою, визначається коло суб'єктів цих злочинів, досліджуються їх кваліфікуючі ознаки. Сформульовані практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення кримінально-процесуальних процедур обмеження права особи на свободу та особисту недоторканність, а також на оптимізацію норм кримінального законодавства, зокрема висловлюються пропозиції щодо оновлення редакції ст. 371 КК України та введення нової ст. 371-1, яка б установлювала кримінальну відповідальність за постановлення слідчим суддею завідомо незаконного рішення про затримання, арешт або тримання під вартою особи.

08.03-04.08.800.

343.343.3 Налуцишин В. В. Кримінальна відповідальність за хуліганство (ст. 296 КК України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Налуцишин Віктор Володимирович* ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 15 с.

Вперше проведено комплексне монографічне дослідження кримінально караного хуліганства (ст. 296 КК України). Розглянуто історичні та порівняльно-правові аспекти нормативного визначення хуліганства; проаналізовано термінологічні та змістовні ознаки цього злочину, їх відповідність юридичній природі хуліганства та запропоновано їх авторське бачення. Досліджено проблемні і суперечливі питання об'єктивних і суб'єктивних ознак, уточнено визначення об'єкта злочину, способів його вчинення, кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак, відмежування діяння, передбаченого ст. 296 КК України, від суміжних складів злочинів, зокрема, злочинів проти здоров'я людини, власності тощо. Запропоновано вдосконалити конститутивні, кваліфікуючі ознаки складу злочину, передбаченого ст. 296 КК України, посилити покарання за різновиди хуліганства та авторську редакцію ст. 296 КК України.

08.03-04.08.801.

343.36 Орел Ю. В. Кримінальна відповідальність за злісну непокору вимогам адміністрації виправної установи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Орел Юрій Вікторович* ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — 20 с.

Досліджено актуальні проблеми кримінальної відповідальності за злісну непокору вимогам адміністрації виправної установи. Розглянуто історію розвитку законодавства із цього питання, проведено порівняльний аналіз вітчизняного і зарубіжного законодавства з проблем кримі-

нальної відповідальності за злісну непокору вигомам адміністрації виправної установи. Проаналізовано принципи, що обумовлюють її криміналізацію та охарактеризовано об'єктивні та суб'єктивні ознаки злочину, передбаченого ст. 391 КК України, виявлено недоліки чинного законодавства і практики його застосування. Сформульовано пропозиції щодо внесення змін і доповнень до чинного кримінального і кримінально-виконавчого законодавства України.

08.03-04.08.802.

343.271 Попрас В. О. Штраф як вид покарання за кримінальним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Попрас Віктор Олексійович* ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Робота присвячена проблемам штрафу як виду покарання за кримінальним правом України. Досліджуються історія становлення та сучасний стан законодавчих приписів щодо цього виду покарання. Визначені особливості встановлення штрафу законодавцем у санкціях за різні види злочинів та призначення цього покарання судами. Сформульовані пропозиції щодо вдосконалення відповідних положень КК України та практики їх застосування.

08.03-04.08.803.

343.5:343.9 Сингаївська І. В. Кримінально-правова та кримінологічна характеристика фальшивомонетництва : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Сингаївська Інна Володимирівна* ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — 20 с.

Досліджено об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу злочину, передбаченого ст. 199 КК України. Наведено результати дослідження рівня, динаміки фальшивомонетництва. Надано характеристику особистості фальшивомонетника та запропоновано основні заходи спеціально-кримінологічного попередження. Проведено історико-правовий аналіз розвитку законодавства про відповідальність за підроблення грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї та порівняльно-правовий аналіз кримінального законодавства деяких країн, яке передбачає відповідальність за фальшивомонетництво. Сформульовано рекомендації щодо удосконалення ст. ст. 199, 224 КК України.

08.03-04.08.804.

343.721 Чумаченко Т. А. Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання (ст. 188¹ КК України) : кримінально-правова характеристика : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Чумаченко Тетяна Анатоліївна* ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 16 с.

Досліджено специфічний кримінально-правовий зміст об'єктивних і суб'єктивних ознак складів цього злочину. Уточнюється зміст основних кримінально-правових категорій та подається власне бачення незаконного викорис-

тання (споживання) електричної та теплової енергії, що вчиняється шляхом її безоблікового споживання, самовільного підключення до електричної або тепломережі енергопостачальника, підключення з порушенням встановлених правил користування такою енергією, втручання у роботу технічних засобів передачі та розподілу енергії шляхом обману та зловживання довірою, а також шляхом фальсифікації показників приладів обліку. Окрема увага приділяється аналізу такої обтяжуючої обставини складу цього злочину, як заподіяння шкоди у великих розмірах у результаті викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання. На підставі проведеного аналізу формулюються пропозиції по вдосконаленню чинної редакції ст. 188¹ КК України.

08.03-04.08.805.

343.21:343.278 Шиян Д. С. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як вид кримінального покарання : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Шиян Дмитро Сергійович* ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — 20 с.

Робота є першим в Україні монографічним дослідженням покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю та кримінально-правових проблем його застосування на підставі КК України 2001 року. Визначено ознаки та види дослідженого виду покарання, сформульовано його поняття, розглянуто його місце в системі покарань. Проаналізовано санкції норм Особливої частини КК України з точки зору обґрунтованості передбачення ними цього виду покарання та визначено правові підстави і порядок призначення розгляданого виду покарання. На підставі отриманих у ході дослідження результатів розроблено пропозиції щодо вдосконалення кримінального законодавства України та практики його застосування.

08.03-04.08.806.

343.226 Якімець Т. І. Крайня необхідність за кримінальним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Якімець Тарас Георгійович* ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 16 с.

Досліджено поняття крайньої необхідності, її юридична та соціальна природа, історична еволюція її відображення у кримінальному законі та сучасний рівень її регламентації у кримінальному праві України та у порівняльному аспекті у законодавстві інших країн. Вивчено особливості законодавчого закріплення крайньої необхідності як обставини, що виключає злочинність діяння, її співвідношення з деякими іншими подібними обставинами. Охарактеризовано умови правомірності діяння, вчинюваного у стані крайньої необхідності. Розглянуто поняття перевищення меж крайньої необхідності та уявної крайньої необхідності. Проаналізовано питання відповідальності за заподіяння шкоди у стані

крайньої необхідності внаслідок сильного душевного хвилювання. На основі вивчення різноманітних аспектів крайньої необхідності обґрунтовано певні пропозиції по вдосконаленню чинного кримінального законодавства України.

Статті

08.03-04.08.807.

(343.125+343.26).001.36 Авраменко А. М. Порівняльний аналіз арешту і короткострокового позбавлення волі / А. М. Авраменко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 3. — С. 150—157.

Проведено порівняльний аналіз арешту і короткострокового позбавлення волі. Встановлено, що введення арешту до системи національного законодавства як виду кримінального покарання зумовлено історичними процесами розвитку українського суспільства та відповідає тенденціям розвитку міжнародного законодавства про покарання. Виокремлено та охарактеризовано ознаки арешту.

08.03-04.08.808.

343.54+176 Бандурка І. О. Деякі питання вдосконалення кримінально-правової термінології окремих злочинів проти моральності / І. О. Бандурка // Наше право. 2008. № 3. — С. 110—113.

Розглянуто проблеми щодо застосування термінології в кримінальному законодавстві у вигляді використання понять («втягнення», «примушування» і «залучення», що використовуються у ст. ст. 300—304 КК України), з яких одні включають інші. Доведено про необхідність уніфікації сталої термінології, що застосовується у КК України. Досліджено нормативно-правові акти чинного національного законодавства і практики його застосування. Наведено пропозиції щодо внесення змін у КК України до розділу «Злочини проти громадського порядку і моральності».

08.03-04.08.809.

343.222 Бурдін В. М. Співвідношення понять «осудність» «вина», «неосудність» «казус» / В. М. Бурдін // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 6. — С. 82—93.

Досліджено співвідношення понять осудності та вини. Наголошено, що співвідношення між ними можна назвати співвідношенням форми та змісту, де осудність — це зміст, а вина — це форма. Зазначено, що різні комбінації свідомості та волі як окремих елементів осудності утворюють різні модифікації вини — її види. Встановлено, що осудність має кримінально-правове значення тоді, коли вона оформилася у конкретному виді вини, з яким законодавець пов'язує настання кримінальної відповідальності за певний злочин. У результаті дослідження поняття казусу, а також співвідношення ознак цього

поняття з ознаками поняття неосудності встановлено їхню тотожність. Висновок щодо тотожності понять казусу та неосудності дозволяє автору стверджувати щодо тотожності причин, які їх обумовлюють.

08.03-04.08.810.

343.234 Вознюк А. Передумови спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності учасників стійких злочинних об'єднань: поняття та загальна характеристика / А. Вознюк // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 138—141.

З'ясовано зміст терміна «передумова» та сформульовано авторське визначення даного поняття. Досліджені поняття та загальна характеристика передумов спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності учасників стійких злочинних об'єднань. Встановлено, що передумови спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності учасників стійких злочинних об'єднань є вчинення особою у співучасті (особлива форма) готування до злочину, замаху на злочин чи вчинення закінченого злочину, які за ступенем тяжкості належать до злочинів середньої тяжкості, тяжких чи особливо тяжких.

08.03-04.08.811.

343.544/545(477) Волкова Н. Л. Проблеми відповідальності за сутенерство та звідництво у законодавстві України / Н. Л. Волкова, Д. Г. Казначеев // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. № 3. — С. 111—119.

Розкрито такі діяння, як сутенерство, втягнення у заняття проституцією, утримання місць розпусти та звідництво та висвітлено проблеми кримінально-правової боротьби із зазначеними діяннями у вітчизняному законодавстві. Встановлено, що в КК України 2001 р. порівняно з КК України 1960 р. введені норми, які передбачають кримінальну відповідальність не тільки за звідництво та тримання домів розпусти, але й за сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією, а також значно посилена кримінальна відповідальність за вчинення таких злочинів. Запропоновано створити нормативну базу, яка сприятиме ефективній боротьбі зі злочинною експлуатацією проституції третіми особами і отриманням від цього доходів, що поліпшить захист моральності у сфері статевих відносин.

08.03-04.08.812.

343.2.01 Галабала М. В. Розвиток вчення про кримінальний закон в українській кримінально-правовій науці / М. В. Галабала // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 494—500.

Проаналізовано вітчизняні наукові розробки, присвячені джерелам кримінального права, по-

няття кримінального закону, дії кримінального закону та його застосування. Наведено авторські аргументи щодо окресленої вище проблематики.

08.03-04.08.813.

343.23:343.61(477) Ганова Г. Визначення змісту кваліфікуючої ознаки умисного вбивства «вчинене групою осіб за попередньою змовою» / Г. Ганова // Вісник прокуратури. 2008. — № 7. — С. 62–68.

Проаналізовано поняття вчинення злочину групою осіб без попередньої змови і групою осіб за попередньою змовою, закріплені у ч. 1 і ч. 2 ст. 28 КК України. Розглянуто терміни «груповий злочин» і «злочинна група». На основі проведеного аналізу кримінальних законів країн СНД узагальнено три підходи до встановлення відповідальності за групове вбивство. Сформульовано авторську редакцію п. 12 ч. 2 ст. 115 КК України та запропоновано шляхи усунення недоліків чинного КК України.

08.03-04.08.814.

343.611 Ганова Г. О. Історичний розвиток кримінальної відповідальності за умисне вбивство, вчинене групою осіб за попередньою змовою / Г. О. Ганова // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 210–215.

Здійснено історично-правовий аналіз особливостей кримінальної відповідальності за умисне вбивство, вчинене декількома особами. Зазначено, що у вітчизняному кримінальному праві традиційно під вбивством, вчиненим групою осіб за попередньою змовою, розумілися дії співучасників умисного вбивства, вчиненого як співвиконавцями, так і з розподілом ролей.

08.03-04.08.815.

343.58(477) Головка І. Кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами: зарубіжний досвід / І. Головка // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 6. С. 128–130.

Досліджено та зіставлено кримінальне законодавство зарубіжних країн (Австралійського союзу) із кримінальним законодавством України, що стосується сфери захисту тварин від жорстокого поводження. Встановлено, що коло злочинних діянь, які стосуються посягань на тваринний світ, зокрема, захист їх від жорстокого поводження у зарубіжних країнах є більш широким у порівнянні з КК України. Запропоновано доповнення до ст. 299¹ КК України.

08.03-04.08.816.

343.326(470) Гринько С. Д. Кваліфікація терористического акта / С. Д. Гринько // Российский следователь. 2008. № 5. С. 21–22.

Раскрыт состав террористического акта. Указано, что угроза совершения террористических действий должна быть предусмотрена отдельной статьей УК РФ либо предусматривать-

ся одной статьей наряду с заведомо ложным сообщением об акте терроризма. Необходимо увеличить и наказание за совершение актов терроризма, если они повлекли смерть человека или иные тяжкие последствия, предусматривая в числе наказаний смертную казнь и пожизненное лишение свободы, так как террористические действия могут повлечь гибель сотен, а то и тысяч людей.

08.03-04.08.817.

340.15:343.352(477+470)“15/19” Грудзур О. Історія кримінальної відповідальності за хабарництво у праві України та Російської імперії (XVI ст. — початок XX ст.) / О. Грудзур // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 5. — С. 21–24.

Проаналізовано особливості історичного розвитку кримінальної відповідальності за хабарництво в українських та російських землях. Встановлено, що правові норми, які передбачали заборону та відповідальність за хабарництво в Україні та Росії, з'являються тільки в XVI ст. і характеризуються роздрібненістю та неоднорідністю власного змісту. Зазначено, що процес історичного розвитку дослідженого поняття в загальних рисах відповідав змісту світової історії, але не збігався у часових межах з етапами останньої. Виокремлено та узагальнено специфічні етапи формування кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з хабарництвом, в Україні та Росії.

08.03-04.08.818.

343.352 Грудзур О. Предмет злочинів, пов'язаних із хабарництвом / О. Грудзур // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 116–119.

Узагальнено теоретичні положення, що формують загальні ознаки та поняття предмета злочину. Встановлено підходи до розуміння предмета злочинів, пов'язаних із хабарництвом, а також з'ясовано зміст предмета хабара із урахуванням встановлених підходів. На основі проведеного аналізу сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавчої дефініції зазначеного поняття.

08.03-04.08.819.

343.2:343.347(477) Добробог Л. М. Проблеми юридичної термінології кримінального законодавства України про екологічні злочини / Л. М. Добробог // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 2. С. 35–44.

Окреслено правові проблеми термінологічного характеру чинного кримінального законодавства України у частині криміналізації діянь, пов'язаних з порушенням правил екологічної безпеки. Встановлено, що поняття, які використовуються у чинному (в тому числі кримінальному) законодавстві України у сфері забезпечення

екологічної безпеки, потребують уніфікації та комплексного визначення, єдиного для різних галузей права. Запропоновано норми вітчизняного законодавства, що регулюють окреслену сферу суспільних відносин, привести у відповідність до міжнародних правових норм.

08.03-04.08.820.

343.234(477) Дрьомов С. В. Проблеми питання правового регулювання захисту прав та інтересів особи під час реалізації положень чинного Кримінального кодексу України про звільнення від кримінальної відповідальності / С. В. Дрьомов // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 10. С. 100—108.

Досліджено сучасний стан правового регулювання захисту прав та інтересів особи під час реалізації положень чинного КК України про звільнення від кримінальної відповідальності. Окреслено сутність звільнення від кримінальної відповідальності. Розглянуто досвід іноземних держав щодо унормування інститутів звільнення від кримінальної відповідальності та інших споріднених з ними інститутів кримінального права. На основі аналізу стану нормативного закріплення положень про звільнення від кримінальної відповідальності та звільнення від покарання у країнах континентальної Європи запропоновано умовний поділ цих країн на три групи. Визначено можливі шляхи удосконалення механізму правового регулювання відносин, що виникають у зв'язку із вчиненням суспільно небезпечного діяння, що містить ознаки злочину, та прийняттям рішення про доцільність застосування до винуватої особи заходів кримінально-правового впливу.

08.03-04.08.821.

343.236(477) Дякур М. Д. Критерії відмежування замаху на злочин від закінченого злочину / М. Д. Дякур // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т. Юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 384—386.

Проаналізовано ступінь наукової розробки проблеми та визначено підстави відмежування замаху від закінченого злочину. Сформульовано визначення даного поняття. Встановлено, що відмежовувати замах на злочин від закінченого злочину необхідно за змішаним критерієм, який враховує об'єктивну і суб'єктивну сторону складу злочину: ступінь реалізації злочинного умислу; неповне виконання об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого Особливою частиною КК України.

08.03-04.08.822.

343.268(477) Жук І. В. Розвиток інституту примусових заходів медичного характеру та примусового лікування у кримінальному праві України / І. В. Жук // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. — № 4. — С. 120—128.

Досліджено особливості історичного розвитку інституту примусових заходів медичного характеру та примусового лікування. Акцентовано увагу на найбільш вагомих етапах генезису цього інституту. Сформульовано спільні чинники, характерні примусовим заходам медичного характеру та примусовому лікуванню.

08.03-04.08.823.

343.53(477) Зеленов Г. Про вдосконалення кримінально-правової заборони на шахрайство з фінансовими ресурсами / Г. Зеленов // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 128—132.

Розглянуто проблемні аспекти складу злочину, передбаченого ст. 222 КК України, які на цей час остаточно не вирішені. Запропоновано на законодавчому рівні конкретизувати, що аналізований злочин може бути вчинено тільки шляхом обману, та чітко відокремити його від інших суспільно небезпечних діянь, пов'язаних із незаконним отриманням субсидії, субвенції, дотації або кредиту. На підставі аналізу висунуто відповідні пропозиції щодо удосконалення ст. 222 КК України. Сформульовано авторський текст даної статті.

08.03-04.08.824.

343.222.4:347.19 Иванов Л. Новые социальные реальности и традиции права (к вопросу об уголовной ответственности юридических лиц) / Л. Иванов // Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 3. С. 78—92.

Анализируя отечественную и зарубежную практику конституционного контроля, в которой затрагивается проблема публичной ответственности юридических лиц, а также международно-правовые документы, содержащие рекомендации об установлении такой ответственности, автор приходит к выводу, что в целях более эффективного и системного противодействия незаконной деятельности юридических лиц российскому законодателю следует, не ограничиваясь действующей административной ответственностью юридических лиц, установить также за некоторые виды преступлений уголовную ответственность этих субъектов права.

08.03-04.08.825.

343.23:343.72(477) Казанцева К. Щодо об'єкта порушення правил здачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння (ст. 214 КК України) / К. Казанцева // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 108—112.

Комплексно досліджено об'єкт злочину, передбаченого ст. 214 КК України. Встановлено, що об'єктом злочину, що розглядається, є суспільні відносини, що формуються при порушенні порядку обігу дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння. Зазначено, що найбільш визнаною і поширеною у науці кримінального права є так звана вертикальна класифікація об'єктів, яка передбачає розподіл об'єктів злочину на загальний, родовий і безпосередній.

Проаналізовано родовий та безпосередній об'єкт даного злочину.

08.03-04.08.826.

343.237(177) Кваша О. О. Характер причинного зв'язку при співучасті у злочині / О. О. Кваша // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 200—204.

Розкрито зміст причинного зв'язку при співучасті у злочині. Визначено різні підходи до вирішення проблеми причинного зв'язку між діями організатора, підбурювача, пособника і настанням злочинних наслідків. Зазначено, що правильне визначення змісту причинного зв'язку забезпечує встановлення підстави кримінальної відповідальності за кожний конкретний злочин, вчинений у співучасті, а також посилює теоретичне підґрунтя для ефективної протидії груповим та організованим формам злочинності в Україні.

08.03-04.08.827.

343.98:343.614(177) Керик Л. І. Способи доведення до самогубства / Л. І. Керик // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 96. С. 186—191.

Розкрито способи та етапи доведення до самогубства. Визначено форми і види психологічних впливів при доведенні до самогубства. Сформульовано, що під способом доведення до самогубства розуміються умисні дії злочинця або вчинені з необережності із застосуванням до жертви психологічного впливу. Зазначено, що психологічний вплив може включати психічне насильство, комбінації психологічного чи фізичного впливу, що може містити фізичне насильство, фізичний вплив або фізичне насильство, внаслідок чого в особи виникають психічні чи фізіологічні стани (стрес, депресія, фрустрація, афект тощо), що призводять до самогубств або до замаху на нього.

08.03-04.08.828.

343.28/29(177) Ковтун Н. До питання про систему додаткових покарань / Н. Ковтун // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 47. С. 187—190.

Розглянуто питання, яке стосується побудови системи покарань у чинному КК України. Виявлено недоліки цієї системи та зроблено конкретні пропозиції щодо їх усунення. Охарактеризовано різні підходи вчених щодо вирішення питання деталізації ознак системи покарань.

08.03-04.08.829.

343.222/225 Колінько О. О. Проблеми розмежування стану неосудності і обмеженої осудності / О. О. Колінько // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 275—280.

Розглянуто проблеми виникнення і співвідношення таких станів, як неосудність та обмежена осудність. Охарактеризовано їх медичний

та юридичний критерії. Наголошено, що обмежена осудність займає самостійне місце в доктрині кримінального права.

08.03-04.08.830.

343.53(177) Константинова О. Деякі проблемні питання, які виникають при застосуванні ст. 222 КК України / О. Константинова // Юридична Україна. 2008. № 8. С. 80—82.

Розглянута диспозиція ст. 222 КК України. Наголошено про нагальне удосконалення конструкції зазначеної статті. Якщо залишити дану статтю у чинній редакції КК України, незважаючи на поширеність шахрайства з фінансовими ресурсами у порівнянні з іншими економічними злочинами, зокрема шахрайством (ст. 190 КК України), юридичний склад якого добре розроблений слідчо-судовою практикою та санкції більш жорстокі, судова практика буде і надалі незначною.

08.03-04.08.831.

343.353:346.26 Крижановський О. М. Кримінально-правова характеристика зловживання службовим становищем у сфері підприємництва / О. М. Крижановський // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. № 3. С. 191—202.

Здійснено кримінально-правовий аналіз зловживання службовим становищем у сфері підприємницької діяльності. Охарактеризовано специфічні особливості даного злочину. Обґрунтовано комплекс заходів, спрямованих на підвищення ефективності кримінологічного та кримінально-правового попередження таких зловживань у підприємстві.

08.03-04.08.832.

343.37:656.56(177) Левченко Ю. О. Кримінально-правова характеристика злочинів, що пов'язані з транспортуванням нафто-, газопродуктів / Ю. О. Левченко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 3. — С. 140—146.

Проаналізовано проблеми кримінально-правової охорони магістральних нафто-, газопроводів. За вчинення злочину цієї категорії запропоновано встановлення більш диференційованої відповідальності шляхом доповнення розділу XI Особливої частини КК України ст. 292-1 та внесення відповідних коректив до існуючої редакції ст. 292 КК України з метою чіткого встановлення можливості вчинення такого злочину лише умисно шляхом пошкодження або руйнування магістральних трубопроводів.

08.03-04.08.833.

343.343.3 Левчук В. В. Проблеми визначення об'єкта хуліганства та його значення при кваліфікації злочинів / В. В. Левчук // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького

Розкрито проблему визначення основного безпосереднього об'єкта хуліганства. Вказано, що основним безпосереднім об'єктом хуліганства є громадський порядок. Встановлено, що у кримінально-правовій науці існує два основних підходи до розуміння громадського порядку: широкий та вузький. Розкрито зміст громадського порядку. Зазначено, що додатковим об'єктом складу хуліганства можуть бути такі блага, як особистість або власність.

08.03-04.08.834.

343.4 Лихова С. Законні інтереси дітей та підопічних осіб як об'єкт кримінально-правової охорони / С. Лихова, С. Морозюк // Вісник прокуратури. — 2008. — № 8. — С. 55–60.

Метою статті є вивчення соціальної і юридичної природи законного інтересу та його місця у системі об'єктів кримінально-правової охорони. Зазначено, що терміни «об'єкт злочину» і «об'єкт кримінально-правової охорони» не є тотожними. Сформульовано визначення поняття «законні інтереси». Наголошено, що вони, як і суб'єктивні права, є елементами механізму правового регулювання як компоненти правовідносин, а також захищаються нормами кримінального права. Родовим об'єктом цієї групи злочинів вважаються правовідносини, змістом яких є аліментні, опікунські права, обов'язки та законні інтереси членів сім'ї та підопічних, а також права, обов'язки та законні інтереси усиновителів та усиновлених.

08.03-04.08.835.

343.6 Мальована Л. В. Жорстокість як кримінально-правова категорія / Л. В. Мальована // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 2. — С. 257–262.

Розглянуто такі ознаки злочину, як жорстокість, агресія, насильство, що характеризують вчинення злочинів проти особи, їх зміст та вплив на межі кримінальної відповідальності винної особи. На основі аналізу визначено, що зазначені категорії є категоріями схожими, тотожними і використовуються у кримінальному праві як такі, що замінюють одна одну.

08.03-04.08.836.

343.24 Марченко Н. В. Додаткові покарання у контексті системи покарань / Н. В. Марченко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 175–180.

Встановлено, що підсистема додаткових покарань характеризується рисами простої системи. Якістю покарань, відповідно до природи елементів, що входять до цієї підсистеми *de lege lata*, відповідають лише штраф та конфіскація

всього або частини майна, що перевищує здобуте злочинним чином. Запропоновано вважати такі заходи, як позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю та конфіскація здобутого злочинним чином майна, заходами безпеки, які не відповідають усім ознакам покарання. Наголошено, що покарання у вигляді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу взагалі слід виключити з кримінального закону через те, що подібне позбавлення повинне мати скоріше природу дисциплінарного стягнення, ніж кримінального покарання, тим більше, що таке позбавлення може здійснити лише той орган або установа, які присвоїли звання, ранг, чин, клас.

08.03-04.08.837.

343.6:616-089.843(477) Мислива О. О. Злочини у сфері трансплантації: проблеми термінології / О. О. Мислива // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 2. — С. 263–272.

Розкрито моделі кримінально-правових норм у сфері трансплантації через формулювання універсального підходу до розуміння використаної у них спеціальної термінології. Запропоновано розширити заборону торгівлі органами і тканинами через криміналізацію «порушення правил обігу донорського матеріалу», уніфікувати способи отримання органів або тканин за допомогою поняття «фальсифікація волі донора», кінцеву мету укладання незаконних угод стосовно донора викласти як «використання потерпілого як донора», а злочини, передбачені ст. 143 КК України, визначити як «незаконну діяльність, пов'язану з трансплантацією». Наголошено про необхідність формулювання щодо небезпечних порушень правил отримання від людини будь-якого донорського матеріалу та його обігу загальної кримінально-правової норми «Злочинна діяльність, пов'язана з трансплантацією».

08.03-04.08.838.

343.222:347.19(477) Михайлов О. О. Концепція кримінальної відповідальності юридичних осіб: теорія і практика / О. О. Михайлов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 103–105.

На підставі огляду та аналізу історичного розвитку та сучасного втілення в іноземних державах інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб зроблена спроба вирішити питання щодо доцільності й можливості використання цієї концепції в Україні. Встановлено, що першими теоретичні проблеми кримінальної відповідальності юридичних осіб подолали англо-американські національні правові системи. Наголошено, що в Україні відсутній належний механізм юридичної відповідальності у зазна-

ченій сфері. Запропоновано використати іноземний досвід заздалегідь, не чекаючи резонансних подій, пов'язаних з правопорушеннями із зазначеними шкідливими наслідками.

08.03-04.08.839.

343.988:343.541(477) Мороз Л. Кримінально-правова охорона неповнолітніх жертв статевих злочинів / Л. Мороз // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 133–137.

Проаналізовано законодавство України з правової охорони неповнолітніх жертв статевих злочинів. Встановлено, що завданням законодавства про захист права жертв злочинів є розширення соціально-правових гарантій жертв злочинів, забезпечення фізичного, інтелектуального, культурного розвитку жертв злочинів, справедливого поводження з ними, створення соціально-економічних і правових інститутів з метою захисту прав і законних інтересів жертв злочинів в Україні. Запропоновано доповнити ст. 152 КК України. Зазначено, що правова основа боротьби із сексуальною злочинністю та захисту неповнолітніх від насильства, профілактика їх віктимності повинна базуватися на створенні мережі дієвих державних служб, кризових центрів і центрів медико-соціальної реабілітації, де нададуть кваліфіковану допомогу у вирішенні питань стосовно сексуальних злочинів.

08.03-04.08.840.

343.224(477) Палюх Л. Щодо питання про модель інститутів вікової неосудності, обмеженої вікової осудності у кримінальному законодавстві України / Л. Палюх // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2008. Вип. 47. С. 203–209.

Розглянуто актуальні питання щодо впровадження у кримінальне законодавство України інститутів вікової неосудності, обмеженої (зменшеної) вікової осудності. Проаналізовано головні наукові підходи щодо побудови у законі моделей вікової неосудності, обмеженої вікової осудності. Запропоновано передбачити у кримінальному законодавстві України норми, які б надавали змогу враховувати особливості розвитку неповнолітнього у вирішенні питання про його кримінальну відповідальність. На підставі аналізу законодавства, наукової літератури запропоновано розширити коло примусових заходів виховного характеру, передбачених у кримінальному законі, а також диференціювати ці заходи до неповнолітніх з відставанням у психічному розвитку.

08.03-04.08.841.

343.2.01(477) Пашенко О. О. Соціальна зумовленість закону про кримінальну відповідальність: загальні питання / О. О. Пашенко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 96. С. 121–128.

Розглянуто питання соціальної зумовленості закону про кримінальну відповідальність. Встановлено його соціальну цінність, яка визначається

як вираженням у ньому наявних суспільних інтересів і потреб. Об'єктивні соціальні потреби формують зміст закону про кримінальну відповідальність не безпосередньо, а проходячи через свідомість і волю законодавця. Зазначено, що через об'єктивну складність законотворчої діяльності деякі з прийнятих норм недостатньо повно відображають потреби суспільства у сфері кримінально-правової охорони. Наголошено, що складність наукової обґрунтованості встановлення кримінально-правової охорони полягає в тому, щоб знайти правильне втілення конкретних соціальних інтересів у правові форми.

08.03-04.08.842.

343.341(470) Розенко С. В. Уголовная ответственность за преступления экстремистской направленности / С. В. Розенко // Российский юридический журнал. 2008. № 4. С. 122–125.

Выделение в ст. 282² УК РФ преступлений экстремистской направленности одна из уголовно-правовых новаций. Указано, что под преступлениями экстремистской направленности понимаются преступления, совершенные по мотивам политической, идеологической, расовой, национальной или религиозной ненависти или вражды либо по мотивам ненависти или вражды в отношении какой-либо социальной группы, предусмотренные соответствующими статьями Особенной части УК. Дана характеристика перечня указанных преступлений. Определено, что преступления экстремистской направленности в значительной мере совершаются преступными группами. Охарактеризован субъект указанных преступлений.

08.03-04.08.843.

343.224(477)(091) Саножи́кова О. Вік кримінальної відповідальності в Україні (історичний аспект) / О. Саножи́кова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 416–418.

Розглянуто історію кримінального права та законодавства й розвиток поняття «вік кримінальної відповідальності» у різні історичні періоди. Встановлено, що у всіх проаналізованих документах законодавчої вказівки на максимальну вікову межу не було. Наголошено, що законодавець фактично враховує важливість максимальної вікової межі для понесення кримінальної відповідальності, але немає положень у Загальній частині КК України, що містили б законодавче встановлення максимальної вікової межі кримінальної відповідальності, так як це зроблено відносно мінімальної. Зазначено, що лише на теоретичному рівні є пропозиції вирішення даного питання.

08.03-04.08.844.

343.25(470) Семенов И. С. Международно-правовые и национально-правовые аспекты от-

мены смертной казни / *И. С. Семенов* // Московский журнал международного права. 2008. № 3. С. 264–282.

Отмечена роль международного права в регулировании вопросов, связанных с применением смертной казни. Рассмотрены аргументы двух групп сторонников, имеющих определенные доводы выражаемой позиции отказаться от смертной казни или оставить возможность назначения исключительной меры наказания для отдельных преступников, виновных в совершении особо тяжких преступлений. Учитывая одно из условий вступления РФ в Совет Европы отказ от применения исключительной меры наказания. Проанализирована важность темы смертной казни в РФ.

08.03-04.08.845.

343.22(477) Хашев В. Г. Удосконалення поняття «службова особа» в Кримінальному кодексі України / *В. Г. Хашев* // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. № 1. С. 118–125.

Виявлено, що чинний КК України зберіг підхід до визначення службової особи, що існував у попередньому КК України 1960 р. Зроблено співвідношення термінів «посадова особа» і «службова особа» у їх кримінально-правовому значенні. Запропоновано шляхи удосконалення поняття суб'єкта злочинів у сфері службової діяльності та визначено коло осіб, які слід визначати службовими.

08.03-04.08.846.

343.23(470) Черкашин Е. Ф. Предмет преступления по ст. 186 УК РФ / *Е. Ф. Черкашин* // Российский юридический журнал. 2008. № 4. — С. 130–135.

Определено, что предметом преступления по ст. 186 УК РФ являются: банковские билеты Центрального банка РФ; металлическая монета; государственные ценные бумаги; другие ценные бумаги в валюте РФ; иностранная валюта или ценные бумаги в иностранной валюте. Для признания факта фальшивомонетничества обязательно, чтобы поддельные денежные знаки или ценные бумаги имели неопровержимое, обнаруживаемое без специального анализа сходство с подлинными. Установлено, что поддельный предмет должен обладать внешним сходством с оригиналом. Указано, что для определения степени сходства и признания его обязательным признаком состава преступления, предусмотренного ст. 186 УК РФ, необходимо наличие конкретной методики. В противном случае (если деньги или ценные бумаги не находятся в обращении или являются грубой подделкой) речь идет о мошенничестве.

08.03-04.08.847.

343.222.4:343.436 Шаблистий В. В. Історико-правові аспекти виникнення та встановлення

кримінальної відповідальності за погрозу вбивством / *В. В. Шаблистий* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 3. — С. 239–245.

Висвітлено історико-правові аспекти виникнення й встановлення кримінальної відповідальності за погрозу вбивством від часів дії на території Київської Русі «Руської Правди» до прийняття чинного КК України. Виділено та охарактеризовано чотири основних її етапи: формування початкових принципів кримінальної відповідальності за це діяння (X–XV ст.); виникнення та спроба закріплення кримінальної відповідальності за його вчинення (XV–XVIII ст.); остаточне закріплення та систематизація кримінальної відповідальності за цей злочин (XIX — середина XX ст.); вдосконалення кримінальної відповідальності за погрозу вбивством (середина XX початок XXI ст.). Запропоновано вдосконалити правові норми, які передбачають кримінальну відповідальність за погрозу вбивством.

КРИМІНОЛОГІЯ

Книги

08.03-04.08.848.

343.9 Іванов Ю. Ф. Кримінологія : навч. посіб. / *Ю. Ф. Іванов, О. М. Джужа*. 2-ге вид., допов. та переробл. — К. : Вид. Паливода А. В., 2008. — 292 с.

Висвітлюються основні теоретичні й практичні питання Загальної та Особливої частин кримінології на основі сучасних характеристик злочинності в Україні, досвіду боротьби з нею в умовах реформування й розбудови державно-правової системи.

Автореферати

08.03-04.08.849.

343.97+343.537 Микитчик А. В. Кримінологічні засади запобігання шахрайству з нерухомістю : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Микитчик Андрій Васильович* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Проведено комплексне дослідження кримінально-правової та кримінологічної характеристики шахрайства з нерухомістю. З'ясовано структуру, стан і тенденції шахрайства з нерухомістю, досліджено особистість шахрая та жертви. Визначено детермінанти вчинення цього злочину та особливості механізму злочинної поведінки. Запропоновано широкий комплекс дієвих заходів запобігання шахрайству з нерухомістю. Висловлено пропозиції щодо активізації та удосконалення діяльності на ринку нерухомості. Надані конкретні рекомендації для власників при укладанні різного роду цивільно-правових договорів. Сформульовано обґрунтовані

пропозиції спрямовані на удосконалення кримінального та цивільного законодавства України.

08.03-04.08.850.

343.97:316.624.2 Стрелковська Ю. О. Маргінальні групи в структурі організованої злочинності: кримінологічне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / *Стрелковська Юлія Олександрівна*; ОНЮА. О., 2008. — 20 с.

Досліджено місце концепції маргінальності в кримінології, взаємозв'язок маргіналізаційних процесів у суспільстві та організованої злочинності. Розкрито структуру організованої злочинності. Проаналізовано проблеми участі окремих маргінальних груп в організованій злочинній діяльності, їх місце та найбільш характерні для них функції у структурі організованих злочинних угруповань. Доведено, що маргінальний стан індивідів та соціальних груп є криміногенним фактором, що значно полегшує їх втягнення в організовану злочинну діяльність. Сформульовано ряд теоретичних та практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення та підвищення ефективності заходів запобігання організованої злочинності у контексті маргіналізаційних процесів в українському суспільстві.

Реферати

08.03-04.08.851.

343.9:343.301 Зелинская Н. А. Структура политической преступности / *Н. А. Зелинская* // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. — Вип. 33. — С. 20–28.

В статье рассматриваются вопросы о структуре политической преступности.

Автор обращает внимание на то, что политическая преступность имеет широкий спектр проявлений и что чаще всего политические преступления «сконцентрированы» вокруг государственной власти. Автором указывается, что в системе политической преступности можно выделить преступления, которые не связаны непосредственно с претензией на власть либо ее использованием. Такие преступления составляют преступность, которая может быть условно названа «дискриминационной».

Н. А. Зелинская выделяет «государственные» и «негосударственные» международно-правовые политические преступления. Преступления первой группы совершаются лицами, являющимися представителями легитимной власти либо лицами, действующими в контексте политики государства. Во втором случае виновные лица не представляют легитимную власть, более того, действуют в контексте политики оппозиционной ей организации.

Автором указывается, что терроризм занимает особое место в системе международной преступности. Террористические преступления сочетают в себе признаки и общеуголовных, и

политических правонарушений. Автором обращается внимание на то, что возрастающую опасность приобретают акты террористического насилия, совершаемые вне политического контекста.

По мнению Н. А. Зелинской, целесообразно выделять три альтернативных критерия, по которым правонарушение может быть отнесено к категории политических преступлений: 1) политический контекст; 2) политическая мотивация индивидуального или группового поведения; 3) политическая значимость преступления.

Автор обращает внимание на то, что принципиально важным является вопрос о корпоративной уголовной ответственности. Н. А. Зелинская пришла к выводу, что в начале XXI века преступность превратилась в самостоятельную политическую силу.

С. С. Нестеренко

Статті

08.03-04.08.852.

351.755/756(477) Алмаши М. М. Сучасні тенденції правового регулювання боротьби з нелегальною міграцією в Україні / *М. М. Алмаши* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. — Ужгород, 2008. — Вип. 9. — С. 103–105.

Охарактеризовано сучасні тенденції правового регулювання боротьби з нелегальною міграцією в Україні. Визначено основні проблеми та перспективи розвитку у цій сфері.

08.03-04.08.853.

343.61-055.2 Аніщук Н. В. Визначення категорії гендерного насильства: загальнотеоретичні проблеми / *Н. В. Аніщук* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 18–21.

Здійснено загальнотеоретичний аналіз категорії гендерного насильства. Розглянуто кримінально-правовий та кримінологічний погляди щодо визначення категорії гендерного насильства. Сконцентровано увагу на аналізі гендерно-правового погляду щодо визначення категорії гендерного насильства. Наголошено, що й досі на юридичному рівні це питання залишається малодослідженим, особливо під кутом зору аналізу гендерного насильства у контексті гендерного права.

08.03-04.08.854.

343.915 Атаманська В. О. Основні напрямки кримінологічної політики відносно неформальних молодіжних об'єднань / *В. О. Атаманська* // Наше право. — 2008. — № 3. — С. 114–116.

Розкрито зміст структурного явища — неформальні молодіжні об'єднання. Встановлено, що кримінологічна політика відносно неформальних молодіжних об'єднань повинна базувати

тися на недопущенні вчинення злочинів з боку цієї категорії осіб, виявленні групових злочинів неформальної молоді, причин та умов, фактів та обставин, виявленні окремих осіб та груп, здатних вчинити протиправні дії, та відповідній роботі з ними. Сформульовано основні напрямки кримінологічної політики відносно неформальних молодіжних об'єднань: загально-соціальний рівень, спеціально-кримінологічний рівень, індивідуальний рівень.

08.03-04.08.855.

343.85 Ашурилаев С. М. Основные направления предупреждения преступлений против жизни / С. М. Ашурилаев // Закон и право. 2008. № 7. С. 37–40.

Проанализированы особенности субъектов насилия и их мотивация, которые порождают комплекс причин и условий проявления преступлений против жизни. Система мер по предупреждению преступлений против жизни включает общесоциальный, специально-криминалогический и индивидуальный уровни профилактической деятельности. Выделены основные направления специально-криминалогической профилактики преступлений против жизни.

08.03-04.08.856.

343.9:343.85 Батиргареева В. С. Об'єкти запобіжного впливу на рецидивну злочинність: поняття, зміст, класифікація / В. С. Батиргареева // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 96. — С. 129–139.

Об'єктами запобіжного впливу рецидивній злочинності визначено різні за структурою й динамічністю потенційно криміногенні явища й процеси об'єктивної дійсності, носіїв, які окремо або у своїй сукупності здатні породжувати рішення людини продовжувати «злочинну кар'єру». Виявлено властивості зазначеного питання: криміногенність, потенційність, динамічність, латентність, структурність, соціальність і варіативність. Проаналізовано основні класифікації об'єктів запобіжного впливу на рецидивну злочинність. Запропоновано авторську класифікацію.

08.03-04.08.857.

343.9:343.37 Бойко А. Методологія пізнання економічної злочинності / А. Бойко // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2008. — Вип. 47. — С. 153–162.

Викладено головні положення методології пізнання економічної злочинності. Проаналізовано концептуальні підходи методології наукових досліджень та їх можливості у дослідженні економічної злочинності. Визначено головні методологічні проблеми дослідження економічної злочинності.

08.03-04.08.858.

343.915(470) Волошин В. М. Основы уголовно-правовой политики России в отношении несовершеннолетних преступников / В. М. Волошин

// Российский юридический журнал. 2008. № 3. С. 91–95.

Концепция уголовно-правовой политики России в отношении несовершеннолетних правонарушителей определена как система авторских взглядов на проблему преступности несовершеннолетних, систему ее детерминации, возможности противодействия ей уголовно-правовыми средствами. Проведен системно-структурный анализ данной концепции, где выявлены и охарактеризованы ее объект, субъект, принципы и основные направления. Сформулированы предложения по усовершенствованию законодательства по борьбе с преступностью несовершеннолетних.

08.03-04.08.859.

343.915:316.614 Гусак А. П. Проблеми визначення поняття ресоціалізації неповнолітніх злочинців в юридичній науці / А. П. Гусак // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 481–487.

Визначено поняття ресоціалізації неповнолітніх. Виокремлено та проаналізовано декілька етапів процесу ресоціалізації. Зазначено, що ефективна ресоціалізація не може бути проведена без урахування психолого-педагогічних закономірностей розвитку особистості неповнолітніх злочинців, специфіки прояву, а так само і тих критичних моментів та інших ситуацій, які виникають у них на етапах ресоціалізації.

08.03-04.08.860.

343.9 Дашков Г. В. Криминологическая составляющая в политической воле / Г. В. Дашков // Lex Russica. 2008. № 4. С. 885–896.

Сформулировано понятие «политическая воля» и охарактеризованы ее составляющие. Выделены и проанализированы носители (субъекты) политической воли: политический лидер; политическая элита; политическая контрэлита; группы политического влияния; государство в лице его хозяйственно-управленческих структур; трансгосударственные политические субъекты. Определено место политической воли в общем механизме противодействия преступности.

08.03-04.08.861.

343.71 Дитріх О. Загальна характеристика корисливих посягань на власність із застосуванням насильства / О. Дитріх // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 10. С. 117–122.

Проведено аналіз кримінально-правового поняття «наси́льство» як способу вчинення злочинів проти власності, найбільш проблемних питань, що існують в теорії кримінального права при кваліфікації таких злочинів. Встановлено, що корисливі злочини проти власності із застосуванням насильства становлять відносно стійку групу посягань, кожному з яких притаманні загальні ознаки, однакові суб'єктивні й об'єктивні

ознаки в їх узагальненому вигляді. Сформульовано визначення зазначеного поняття.

08.03-04.08.862.

351.74(470) Зиядова Д. З. Социальный контроль и профилактика преступлений / Д. З. Зиядова // Российский следователь. 2008. № 5. С. 28–30.

Определено, что профилактика преступлений невозможна без социального контроля. Выделены и проанализированы основные виды социального контроля: обычаи и традиции, мораль, религия, право. Социальный контроль выполняет регулятивную и стабилизирующую функции. Указано на необходимость создания эффективных форм социального контроля за деятельностью милиции общественной безопасности и повышения роли и значения общественного мнения в объективной оценке результатов ее оперативно-служебной деятельности.

08.03-04.08.863.

343.915(470) Иванцова Н. В. Криминологическая характеристика личности несовершеннолетнего субъекта преступлений / Н. В. Иванцова // Российский следователь. 2008. № 10. С. 26–28.

Рассмотрена проблема личности несовершеннолетнего преступника. Анализ направлен на выявление факторов и обстоятельств, позволяющих установить ее специфику и необходимые меры воздействия. Приведена статистика преступности несовершеннолетних с учетом условий жизни и воспитания несовершеннолетних преступников. Установлено, что наибольшее количество преступлений несовершеннолетними совершается в период с 21 до 24 часов.

08.03-04.08.864.

343.9:343.326 Казакова М. А. Жертва терроризма: понятие и криминологический анализ содержания / М. А. Казакова // Следователь. 2008. № 7. С. 40–42.

Указано, что ни законодательство прошлого, ни современное право не дают определения понятия «жертва терроризма». Установлено, что понятие «жертва терроризма» как криминологическая категория охватывает широкий круг субъектов, которым в результате совершенного преступления террористического характера непосредственно или опосредованно причиняется физический, материальный или моральный вред, а также лица в отношении которых в результате свершившихся деяний террористического характера существенно нарушаются или ограничиваются их социально-экономические, культурные, политические и иные права и свободы. Охарактеризовано структуру данного понятия.

08.03-04.08.865.

343.97:911.375 Кисельов М. О. Криминологическая характеристика великого міста / М. О. Кисельов // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб.

наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 3. С. 182–190.

Проаналізовано криминологічну характеристику великого міста. Сформульовано криминологічно значущі чинники, властиві умовам життєдіяльності великого міста. Розкрито поняття «міська агломерація». Охарактеризовано типологію міської агломерації: моноцентрична агломерація, поліцентрична агломерація, зони зрощення агломерацій. Наголошено, що вивчення проблеми злочинності у рамках конкретних груп міст має своїм практичним результатом виявлення характерних особливостей соціально-криміногенної ситуації у них, визначення на цій основі специфічних шляхів і заходів, направлених на її поліпшення.

08.03-04.08.866.

343.988(477)-053.6 Книш О. Правові аспекти віктимологічної профілактики насильницької злочинності неповнолітніх / О. Книш // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 8. — С. 131–134.

Охарактеризовано виникнення, розвиток та сучасні проблеми кримінальної віктимології. Зазначено, що вчені розрізняють віктимологію у широкому та вузькому її розумінні. Встановлено, що віктимологічна профілактика насильницької злочинності неповнолітніх як напрямку віктимології є специфічним предметом: це жертви правопорушень (злочинів) як відповідна категорія осіб і процес перетворення їх на жертв протиправних насильницьких посягань; це індивідуальна здатність тих чи інших осіб стати жертвами або нездатність уникнути протиправного насильницького посягання, протидіяти там, де об'єктивно це можливо. Наголошено, що віктимологічна профілактика насильницької злочинності не набула поширення в Україні. Зауважено, що заходи віктимологічної профілактики мають розроблятися з урахуванням специфіки місцевої кримінальної ситуації та через засоби масової інформації доводитися до відома населення.

08.03-04.08.867.

343.9:343.53(470) Ковбенко Н. Д. Состояние и структура мошенничества в России / Н. Д. Ковбенко // Российская юстиция. 2008. № 7. С. 20–23.

Проведено комплексное криминологическое исследование мошенничества и корыстной преступности в России. По признакам выявления и учетности латентную преступность разделено на две группы: естественнолатентные преступления, не ставшие известными правоохранительным органам и поэтому не учтены в уголовной статистике; искусственнолатентные — преступления, известные правоохранительным органам, но не принятые на учет (сокрытые). Указано, что мошенничество является городским видом преступности. В исследовании была предпринята попытка определить «доходность»

совершения мошенничеств. Анализ полученных ответов показал, что в настоящее время правоохранительные органы действуют достаточно эффективно по изобличению мошенничеств и раскрытию преступлений.

08.03-04.08.868.

343.9 Косарев В. Н. Причины и условия преступности: проблемы на современном этапе развития криминологии / В. Н. Косарев // Современное право. — 2008. — № 10. — С. 94–96.

Сделан анализ современного состояния учения о причинах преступности в отечественной криминологии. Определено, что развитие учения о причинах преступности характеризуется тремя авторскими подходами и признанием исследователями: психологических причин преступности, заключенных в личности преступников; социально-психологических причин преступности; социальных причин преступности. Указано, что в современной криминологии еще не сложилось завершено теоретическое учение о причинах преступности.

08.03-04.08.869.

343.343.97 Костенко О. М. Соціопатична особа і концепція ексцесу у кримінології / О. М. Костенко // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 196–200.

Наголошено, що в кримінології накопичилися проблеми, вирішення яких можливе лише за допомогою нового методологічного інструментарію. Запропоновано автором визначення поняття «особистість злочинця». Встановлено, що поняття «соціопатична особа» є точнішим, ніж поняття «особа злочинця». Розкрито зміст зазначених понять. Вперше сформульовано концепцію ексцесу в кримінології. Наголошено, що протидія злочинності має здійснюватися за формулою: «культура плюс репресія». Це саме стосується і протидії ексцесам, що мають вигляд правопорушень.

08.03-04.08.870.

343.915 Кубатбекова А. С. Криминологическая характеристика лиц, вовлекаемых в преступную деятельность / А. С. Кубатбекова // Юридические науки. 2008. № 6. С. 56–60.

Выделены и проанализированы основные критерии криминологической характеристики несовершеннолетних лиц, вовлекаемых в совершение преступления: пол, возраст, образование, социальный статус и антисоциальное прошлое несовершеннолетних. Определено, что несовершеннолетние отличаются от взрослых более низким интеллектуальным уровнем развития, неустойчивой психикой, несформировавшимися волевыми качествами. Эти возрастные особенности психики подростков используются организаторами и подстрекателями, которые из них создают группы, втягивают их сначала в незначительные правонарушения, а затем и в участие в преступлениях. Отмечено, что законодатель, устанавливая возраст наступления уголовной

ответственности, ориентируется на усредненные, типичные для данного возрастного периода показатели психического развития.

08.03-04.08.871.

343.9:343.615 Лукаш А. С. Деякі питання місця комунікації в системі детермінант учинення насильницьких злочинів / А. С. Лукаш // Сучасні проблеми юридичної науки: тези доп. та наук. повідомл. всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. С. 418–420.

Розглянуто проблеми, пов'язані з боротьбою із насильницькими злочинами. Досліджено їх детермінанти, до яких належать як зовнішні (соціальні), так і внутрішні (біологічні, генетичні, психологічні) чинники, як джерела формування рішучості вчинити злочин вказаної групи. Визначено та охарактеризовано три сфери існування процесу комунікації, або «хронотипи» як просторово-часові координати, в яких здійснюється комунікація. Встановлено, що комунікативні процеси є одними з найважливіших детермінантів учинення насильницьких злочинів.

08.03-04.08.872.

343.9(177) Лукашевич С. Ю. Концептуальні принципи розробки й реалізації кримінологічної політики / С. Ю. Лукашевич // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 98. С. 107–112.

Зазначено, що загальною й необхідною умовою для втілення у життя державної кримінологічної політики є формування реального уявлення про криміногенну ситуацію у країні. Сформульовано та запропоновано принципи, які повинні стати підґрунтям для формулювання, опрацювання, удосконалення й практичного втілення такої політики: принцип науковості, принцип системності, принцип законності, принцип реальності, принцип утилітаризму, принцип економічної доцільності, принцип комплексності, принцип гуманізму, принцип динамізму, принцип постійності, принцип стратегічної цілісності, принцип державності.

08.03-04.08.873.

343.85-057.36 Мокрицкий А. В. Отдельные криминологические аспекты предупреждения преступлений, совершаемых военнослужащими / А. В. Мокрицкий, В. А. Шестак // Lex Russica. 2008. № 4. С. 897–912.

Охарактеризованы особенности личности преступника-военнослужащего. Установлено, что основную роль в предупреждении преступлений, совершаемых военнослужащими, играют именно органы военного управления. В зависимости от причин и условий преступности военнослужащих выделено три основных уровня ее предупреждения: общесоциальный; специально-криминологический; индивидуальный. Сформулированы мероприятия по предупреждению пре-

ступлений, совершаемых военнослужащими, которые преследуют цель воспитать у каждого военнослужащего положительные и правовые качества, поскольку только активная нравственно-правовая позиция личности способна противостоять любым побуждениям преступного поведения.

08.03-04.08.874.

343.919:343.541 Мороз Л. Кримінологічна характеристика особистості гвалтівника неповнолітніх / Л. Мороз // Право України. — 2008. № 5. С. 67–71.

Досліджено кримінологічні характеристики особистості суб'єктів, які вчиняють замах на нормальний статевий і моральний розвиток неповнолітніх. Наголошено, що дослідження зазначеного питання провадилося на базі опрацювання спеціальної літератури та вибіркового кримінологічного узагальнення архівних кримінальних справ. Виокремлено та охарактеризовано типологію сексуальних гвалтівників. Розглянуто ефективність наявних та сформульовано нові пропозиції щодо оптимізації профілактики сексуальних злочинів проти неповнолітніх.

08.03-04.08.875.

343.92 Палачев Д. С. Некоторые вопросы сезонности преступности / Д. С. Палачев // Следователь. 2008. № 9. С. 43–45.

Определено, что неотъемлемой частью изучения преступности в динамике является анализ сезонных колебаний преступности. Раскрыто понятие «сезонная преступность». Выявлены ее признаки, особенности, характеристики и закономерности. Отмечено, что прогнозирование преступности в той или иной период зависит от многих факторов: социально-экономических, социально-политических, демографических, биологических, природно-климатических и т.д.

08.03-04.08.876.

343.9 Панов С. Л. Противодействие незаконному обороту пиротехнической продукции: криминологовиктимологический аспект / С. Л. Панов // Современное право. — 2008. — № 10. — С. 97–100.

Обсуждено состояние незаконного оборота пиротехнических изделий на территории РФ. Выделены и проанализированы основные причины оборота контрафактных, поддельных, некачественных пиротехнических изделий на потребительском рынке. Предложены криминологовиктимологические меры, связанные с оборотом указанной группы товаров.

08.03-04.08.877.

343.85:343.575(477) Раєцька Л. В. Профілактика наркоманії в Україні / Л. В. Раєцька // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 101–108.

Розглянуто сучасні проблеми протидії наркоманії. Виявлено та проаналізовано основні на-

прямки системи протидії наркотизації суспільства в національному та міжнародному аспектах: боротьба з наркобізнесом, профілактика наркоманії, ліквідація наслідків наркотизації (лікування, реабілітація, ресоціалізація). Запропоновано авторські профілактичні заходи щодо подолання цього суспільно небезпечного явища в Україні.

08.03-04.08.878.

343.95/96 Синєокий О. В. Проблема систематизації юридичних і природно-наукових знань у патосексуальній кримінології і підстави їх розмежування: окремі міжгалузеві новації / О. В. Синєокий // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. № 2. С. 107–113.

Відображено загальні риси цільної теорії патосексуальної кримінології. Визначено концептуальні напрямки розвитку патосексуально-кримінологічних досліджень. Запропоновано пропозиції щодо подолання відставання у розробленні теоретичних проблем від потреб науки і практики, піднесення розроблення методологічних засад патосексуальної кримінології на рівень загальносоціальних наук. Наголошено про необхідність розширення взаємодії з іншими науками, насамперед із загальною сексологією та кримінальною сексopatологією, психологією, фізіологією, судовою медициною та психіатрією, математикою, правовою статистикою, прогностикою.

08.03-04.08.879.

343.85(470)-055.2 Синьков Д. В. Предупреждение преступного поведения женщин мерами индивидуальной профилактики / Д. В. Синьков // Российская юстиция. 2008. № 7. С. 31–34.

Определено, что предупреждение преступности женщин, как и преступности в целом, осуществляется различными мерами (общее, специально-криминологическое предупреждение и индивидуальная профилактика). Индивидуальная профилактика может быть эффективной только тогда, когда строится на основе содержания всей совокупности причин преступного поведения и направлена на их устранение: на устранение или нейтрализацию криминогенных факторов, способствующих ее формированию; на позитивное изменение (корректировку) мотивационной сферы профилактируемого лица. Указано, что среди различных видов индивидуальной профилактической работы с женщинами особое место принадлежит пенитенциарному и постпенитенциарному предупреждению преступлений. Отмечено, что недооценка предупреждения противоправного поведения женщин и последствия низкого уровня профилактической деятельности могут привести к таким негативным социальным последствиям, которые будут способствовать росту не только женской преступности, но и преступности в целом.

08.03-04.08.880.

343.85:343.37 Скалозуб Л. П. Удосконалення дослідчої перевірки з метою оперативної профілактики злочинів у сфері економіки / Л. П. Скалозуб, В. І. Василичук // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 4. С. 101–107.

Розкрито особливості проведення дослідчої перевірки оперативними підрозділами суб'єктів господарювання, внесено пропозиції щодо її удосконалення. Запропоновано відповідні положення проведення перевірок. Сформульовано висновок, що дослідча перевірка фінансової, господарської, підприємницької та торговельної діяльності суб'єктів господарювання оперативними підрозділами повинна здійснюватись лише на законних підставах уповноваженими на те суб'єктами. Зазначено, що слідча перевірка здійснюється з метою встановлення даних, що свідчать про ознаки злочинів, пов'язаних із порушенням законодавства, що регулює фінансову, господарську, підприємницьку та торговельну діяльність, а також обставин і причин, які призвели до порушень законодавства, і вжитих заходів щодо їх усунення.

08.03-04.08.881.

343.359.2 Скалозуб Л. П. Характеристика осіб, які вчиняють злочини, пов'язані із незаконним відшкодуванням податку на додану вартість / Л. П. Скалозуб // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 2. — С. 281–287.

Висвітлено актуальні питання щодо встановлення та вивчення осіб, які готують чи вчиняють злочини, пов'язані із незаконним відшкодуванням ПДВ. Наведено та проаналізовано кваліфікацію осіб, які вчиняють зазначений злочин: працівники підприємств, працівники фіктивних підприємств, працівники банківських установ, працівники податкових та інших контролюючих органів. Запропоновано оперативним підрозділам приділяти особливу увагу характеристиці даної категорії осіб, оскільки такі знання необхідні для здійснення профілактичного впливу і недопущення вчинення злочину зазначеними особами.

08.03-04.08.882.

343.975(470) Соколов А. Н. Этническая преступность в России: постановка проблемы / А. Н. Соколов, О. С. Зиберова // Проблемы законности: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вып. 98. С. 97–106.

Раскрыто понятие этнической преступности. Проанализированы два аспекта этнической преступности. Выделены категории этнической преступности: организованная этническая преступность по различной степени организованности, сплоченности и направленности преступной деятельности; этническая преступность, деятель-

ность которой основана на «этническом антураже»; экстремистские преступные группировки, в том числе террористической направленности; так называемые воры в законе. Охарактеризованы признаки, составляющие сущность этнических преступных группировок. Задача правоохранительных органов постоянно осуществлять мониторинг, использовать накопленный научный и прикладной опыт в эффективном противодействии этнической преступности.

08.03-04.08.883.

343.915 Стеблинская О. Криминологична характеристика неповнолітніх, які вчиняють злочини в стані сп'яніння / О. Стеблинская // Вісник прокуратури. 2008. № 7. С. 75–81.

На основі соціально-демографічних, кримінально-правових, соціально-рольових та морально-психологічних ознак досліджується криминологична характеристика особи неповнолітнього, який вчинив злочин у стані алкогольного й наркотичного сп'яніння. Сформульовано узагальнений соціальний портрет неповнолітнього, засудженого за зазначений злочин. Спільним є те, що вони характеризуються стійкою антисуспільною спрямованістю. Зазначено, що це підлітки з нестійким, гіпертичним або експлозивним (збудливим) типом характеру.

08.03-04.08.884.

343.919:343.347 Тангиев Б. Б. Криминологическая характеристика лиц, совершающих экологические преступления / Б. Б. Тангиев, Ю. А. Тимошенко // Право и государство: теория и практика. 2008. № 10. С. 120–123.

Рассмотрены аспекты личности преступника, совершающего экологические преступления. На основании статистических данных представлен портрет экологического преступника. Сформулирована классификация криминогенных качеств исследуемого типа личности. Указано, что устранение криминогенных факторов должно строиться путем воздействия на все элементы механизма, детерминирующего криминальное поведение, и быть комплексным.

08.03-04.08.885.

343.97:343.7 Тичина Д. М. Соціально-психологічний аналіз корисливої злочинності / Д. М. Тичина // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. № 3. С. 147–153.

Наведено результати проведення комплексного аналізу корисливої злочинності. На основі соціально-психологічного підходу визначено основні тенденції корисливої мотивації. Сформульовано визначення корисливої злочинності та запропоновано використовувати формулювання «кримінальна корислива спрямованість», що означає схильність особи у певних життєвих ситуаціях до злочинного збагачення.

08.03-04.08.886.

343.9(470) Третьяков В. И. Организованная преступность в России: понятие, признаки / В. И. Третьяков // Российский следователь. 2008. — № 7. — С. 31—32.

Сформулировано определение понятия «организованная преступность». Выделены признаки преступных организаций: целеориентированный характер функционирования; иерархическое построение преступной организации; обеспечение безопасности преступной деятельности; преступные способы достижения целей; наличие определенной нормативной системы внутри организации; расчет на долгое и устойчивое существование; стремление к монополизации и экспансии своей сферы влияния. Проанализированы три уровня организованной преступности. Указано, что важнейшей чертой развития организованной преступности в последние десятилетия является ускоренное формирование международного преступного сообщества.

08.03-04.08.887.

343.9(470)-051.7 Туголукова О. А. Состояние, структура и динамика миграционной преступности в России / О. А. Туголукова // Правовая политика и правовая жизнь. 2008. № 3. С. 157—159.

Выявлены положительные и отрицательные факторы миграционного процесса в России. Проанализировано состояние и тенденции развития миграционной преступности в РФ. Автором предложена разработка адекватной системы криминологического предупреждения миграционной преступности, построение которой должно проходить с учетом экономических, геополитических, этноконфессиональных и иных составляющих в России в целом и отдельных ее регионов в частности, а также выработать четкую нормативно-правовую базу, соответствующие федеральные миграционные программы и действовать в соответствии с этими предписаниями.

08.03-04.08.888.

343.988-053.9 Чеханюк Л. Віктимологічна характеристика осіб похилого віку як жертв злочинів / Л. Чеханюк // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 127—130.

Розглянуто основні віктимологічні характеристики осіб похилого віку, що підвищують їх здатність стати жертвами злочинних посягань. Окреслено причини віктимності осіб похилого віку. Наголошено, що наукове вивчення особливостей поведінки й особистісних характеристик літніх людей, які стали жертвами злочинних посягань, має не стільки теоретичне, скільки практичне значення.

08.03-04.08.889.

343.91 Шалгунова С. А. Проблемы классификации та типології злочинців / С. А. Шалгунова // Науковий вісник Дніпропетровського дер-

жавного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 2. С. 288—298.

Проаналізовано особливості класифікації особи злочинця та узагальнено точки зору різних авторів з даної проблеми. Зазначено, що типологія у певному розумінні є результатом класифікації. Запропоновано використовувати типологію, яка будується на факторі необхідності-випадковості у поведінці індивіда. На основі такого критерію виділено три типи злочинців: злісний, випадковий та проміжний. Наголошено, що дана типологічна розробка дозволить систематизувати контингент злочинців для їх більш ретельного вивчення, виділити групи, що потребують першочергової уваги, оперувати великими числами, що істотно полегшить науковий аналіз.

08.03-04.08.890.

343.9:343.51 Шлык С. В. Криминологическая характеристика транснациональных преступных сетей, действующих в сфере глобальной секс-индустрии / С. В. Шлык // Вестник Российской правовой академии. 2008. № 3. С. 51—53.

Выделено две основные формы функционирования глобальной секс-индустрии: вывоз женщин за рубеж с целью вовлечения в сексуальный бизнес и сексуальный туризм. Охарактеризовано структуру глобальной секс-индустрии, которая держится на «трех китах»: странах-реципиентах, странах-донорах и странах транзита. Сформулировано авторское понятие транснациональной преступной сети. Описаны общие элементы и различия между транснациональными преступными сетями. Наиболее известными преступными сетями, действующими в сфере глобальной секс-индустрии, являются: японская якудза, китайские триады, нигерийские организованные преступные формирования, преступные объединения, представленные выходцами из стран бывшего СССР.

08.03-04.08.891.

343.92 Ююкина М. В. Понятие и виды классической маргинальной преступности, связанной с пауперизмом и люмпенизмом / М. В. Ююкина // Правовая политика и правовая жизнь. — 2008. — № 3. — С. 160—166.

Раскрыто значение маргинальной преступности. Выделены виды маргинальной преступности: преступность, связанная с пауперизмом и люмпенизмом (классическая преступность); преступность, связанная с миграцией; маргинальная радикальная преступность; новые разновидности маргинальной преступности. Подробно охарактеризована преступность, связанная с пауперизмом и люмпенизмом. Указано, что классическая маргинальная преступность составляет основной пласт всей преступности в стране.

Книги

08.03-04.08.892.

343.8 Кримінально-виконавче право : навч. посіб. / за заг. ред. Т. А. Денисової ; М-во освіти і науки України. К. : Істина, 2008. 400 с.

Матеріал розроблено відповідно до навчальної програми курсу «Кримінально-виконавче право». Викладено основні положення, що містяться у Загальній та Особливій частинах, нормативну базу курсу з урахуванням змін кримінально-виконавчого законодавства, тести, глосарій, а також запитання, що необхідні для практичної роботи працівників кримінально-виконавчої служби.

Статті

08.03-04.08.893.

343.819(477)-055.2 Богатирьов І. В. Гендерна проблема виправлення та ресоціалізації жінок, засуджених до покарання у виді позбавлення волі / *І. В. Богатирьов* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 2. С. 216–220.

Наголошено, що гендерна проблема виправлення та ресоціалізації жінок, засуджених до покарання у виді позбавлення волі, в науці кримінально-виконавчого права залишається актуальною проблемою. Встановлено, що правове регулювання відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками не повною мірою відповідає чинним міжнародним стандартам та міжнародному досвіду щодо даного виду. Запропоновано удосконалити норми глави 21 КВК України щодо їх відповідності змісту норм, передбачених ст. ст. 141, 142 КВК України.

08.03-04.08.894.

343.8(477) Богатирьов І. Покарання у виді обмеження волі: кримінально-виконавча характеристика / *І. Богатирьов* // Вісник прокуратури. 2008. № 9. С. 82–89.

Зазначено, що за правовою природою покарання у виді обмеження волі є новим видом покарання. Розглянуто проблему щодо особливого порядку направлення засуджених до обмеження волі у виправні центри. Наголошено, що чинне кримінально-виконавче законодавство України потребує змін і доповнень щодо виконання покарання у виді обмеження волі з метою усунення прогалин та суперечностей у його правовому регулюванні. Запропоновано ввести у штат виправних центрів посаду медичного працівника з метою надання засудженим медичної допомоги, обладнати медичні пункти.

08.03-04.08.895.

343.24(477)(091) Вакуленко О. В. Історико-правовий аналіз покарання у виді обмеження волі в незалежній Україні / *О. В. Вакуленко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 1. С. 220–225.

Проведено історико-правий аналіз покарання у виді обмеження волі в незалежній Україні. Розглянуто основні положення чинного законодавства щодо виправного центру як суб'єкта виконання покарання у виді обмеження волі. Встановлено, що дане покарання відображає тенденцію до гуманізації кримінального покарання і орієнтовне на соціально-правовий контроль за виправленням засуджених в умовах обмеження волі.

08.03-04.08.896.

343.8 Громов В. Г. Реализация принципов уголовно-исполнительного законодательства при исполнении наказания в виде лишения свободы / *В. Г. Громов* // Современное право. 2008. № 9. С. 92–97.

Отмечено, что система принципов уголовно-исполнительного законодательства определяет как стратегию и направление развития уголовно-исполнительного законодательства в целом, так и отдельных его институтов, регламентирует правовое регулирование общественных отношений, возникающих во время исполнения наказаний. Раскрыта объективность и субъективность принципов уголовно-исполнительного права. Рассмотрена и проанализирована реализация принципов уголовно-исполнительного права на практике: законности, гуманизма, дифференциации и индивидуализации наказания, рационального применения мер принуждения, средств исправления осужденных и стимулирования их правопослушного поведения.

08.03-04.08.897.

343.241 Гуцуляк М. Я. Теоретичні та практичні засади виконання кримінально-виконавчою інспекцією покарання у виді громадських робіт / *М. Я. Гуцуляк* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 3. — С. 165–171.

Розкрито теоретичні та практичні засади кримінально-виконавчої характеристики покарання у виді громадських робіт. Встановлено результативність впливу зазначеного покарання, який позитивно впливає на загальний стан злочинності в Україні. Запропоновано збільшити кількість статей КК України, які передбачали б застосування покарання у виді громадських робіт. Визначено, що засуджені до покарання у виді громадських робіт, які перебувають на обліку в кримінально-виконавчій інспекції, кримінологічно не запуснені, тому процес покарання

може позитивно впливати на їхню подальшу поведінку.

08.03-04.08.898.

343.84(477) Джужа О. М. Кримінально-виконавча інспекція як суб'єкт виконання покарань / О. М. Джужа, О. І. Богатирьова // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 3. — С. 144—150.

Розглянуто проблеми місця та ролі кримінально-виконавчої інспекції у системі органів та установ виконання покарань. Уточнено встановлення процедури виконання окремих видів покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, здійснення кримінально-виконавчою інспекцією обліку і контролю за особами, звільненими від покарань. З метою удосконалення законодавчого регулювання виконання кримінально-виконавчою інспекцією покарань запропоновано внести зміни та доповнення щодо норм кримінально-виконавчого законодавства України та практики їх застосування.

08.03-04.08.899.

343.8(477) Кондратішина В. В. Сучасна кримінально-виконавча політика України у контексті захисту прав потерпілих від злочинів / В. В. Кондратішина // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 239—244.

Констатовано, що головним завданням кримінально-виконавчої політики України є захист інтересів особи, суспільства і держави від злочинних посягань. На основі аналізу встановлено, що стан реалізації кримінально-виконавчої політики не повною мірою відповідає вимогам ст. 3 Конституції України, а існуючі правові механізми, які визначені у КВК України, не в змозі забезпечити ефективний захист прав потерпілих у ході виконання кримінального покарання. Сформульовано пропозиції щодо подолання цих та інших проблем та підвищення рівня ефективності кримінально-виконавчої політики, що стосується захищеності прав потерпілих від злочинів.

08.03-04.08.900.

343.819-055.2(477) Любжина Т. К. Визначення виду колонії жінками, засудженим до позбавлення волі / Т. К. Любжина // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 96. С. 157—164.

Проаналізовано питання розподілу засуджених жінок по видах кримінально-виконавчих установ Регіональними комісіями. Зазначено, що визначення виду колонії ув'язненим це початкова стадія виконання кримінального покарання у виді позбавлення волі, яка є дуже важливою для подальшого виконання покарання

стосовно здійснення процесу виправлення й ресоціалізації засуджених, захисту їх прав. Наголошено, що вони повинні бути присутніми на засіданнях Регіональної комісії, коли вирішується їх доля. Запропоновано зміни та удосконалення зазначеної проблеми з метою поліпшення організації такої роботи.

08.03-04.08.901.

343.84(470) Матвеев А. В. Изменение правового положения осужденных как важный стимулирующий элемент воспитательного процесса / А. В. Матвеев // Право и государство: теория и практика. 2008. № 6. С. 147—148.

Охарактеризована классификация условий отбывания наказания. Рассмотрено изменение правового положения осужденного в период отбывания им наказания. Установлено, что данный институт имеет важное воспитательное воздействие, но воспитательным оно будет только в том случае, если администрация исправительного учреждения будет строить работу по исправлению осужденных на основе положений педагогики и психологии, а личность осужденного будет внимательно изучаться на протяжении всего срока его нахождения в исправительном учреждении. Предложено внести изменения в ч. 4 ст. 120, ч. 4 ст. 122 и ч. 4 ст. 124 УИК РФ.

08.03-04.08.902.

343.8(44) Меньших А. А. Уголовно-исполнительное законодательство Франции / А. А. Меньших // Журнал российского права. — 2008. — № 8. — С. 118—127.

Указано, что основными источниками уголовно-исполнительного права Франции, регулирующего порядок исполнения наказания, являются Закон «Об урегулировании вопросов отбывания превентивного заключения и об исполнении наказаний в метрополии» и Уголовно-процессуальный кодекс Франции 1958 г., декреты, регулирующие вопросы содержания и социальной реабилитации осужденных. Согласно этим нормативным актам основными видами тюремных учреждений, в которых осуществляется исполнение наказаний, связанных с лишением свободы, являются центральные тюрьмы, пенитенциарные центры (исправительные центры), специализированные пенитенциарные учреждения для несовершеннолетних преступников (тюрьмы-школы), центры полусвободного режима, центры отбывания наказания за незначительные преступления, а также арестные дома. Охарактеризован судебный контроль за исполнением наказаний.

08.03-04.08.903.

343.24(477) Підвисоцький Р. М. Проблеми виконання покарань відповідно до державної політики у сфері кримінальної юстиції / Р. М. Підвисоцький // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України,

Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ.
Д., 2008. № 2. С. 299—303.

В даній статті розглянуто комплекс проблем, зміст яких спрямований на подальшу розбудову пенітенціарної системи України, адаптацію її до міжнародних стандартів поводження із засудженими, інтеграцію у Європейське співтовариство відповідно до державної політики у сфері кримінальної юстиції. Надано пропозиції щодо усунення недоліків правового регулювання діяльності установ виконання покарань та розв'язання проблем їх діяльності. Запропоновано підготувати зміни до КВК України та ЗУ «Про виконавче провадження».

08.03-04.08.904.

343.8 Поникаров В. А. Об административных производствах в уголовно-исполнительной системе / В. А. Поникаров // Административное право и процесс. 2008. № 5. С. 9—11.

Представлена классификация административно-юрисдикционных производств в сфере уголовно-исполнительной системы РФ. Предложено отнести к существующим административным производствам еще два производства: по делам о нарушениях установленного порядка отбывания наказания осужденными к лишению свободы; по делам о нарушениях порядка и условий отбывания осужденными наказания, не связанного с лишением свободы. Указано, что данные производства входят в состав административно-юрисдикционной деятельности УИС.

08.03-04.08.905.

343.26 Сапон А. В. Виправний центр як суб'єкт виконання покарання у виді обмеження волі / А. В. Сапон // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 3. — С. 234—239.

Розглянуто результати діяльності виправних центрів. Встановлено, що у сфері кримінально-правового і кримінально-виконавчого регулювання з'явився новий інститут, який став важливим засобом виправлення і ресоціалізації засуджених. Наголошено, що дане покарання повною мірою відображає тенденцію до гуманізації кримінального покарання і орієнтоване на соціально-правовий контроль за виправленням засуджених в умовах обмеження волі.

08.03-04.08.906.

343.8(477) Сизая Е. Принципы институтов уголовно-исполнительного права / Е. Сизая // Уголовное право. 2008. № 6. С. 73—76.

Исследованы принципы институтов уголовно-исполнительного права. Охарактеризована классификация принципов института исполнения наказания в виде лишения свободы. Представлена классификация институтов уголовно-исполнительного права: общеродовые, родовые, внутривидовые. Сформулирована авторская дефиниция принципов институтов уголовно-испол-

нительного права. Указано, что в отличие от принципов, предусмотренных ст. 8 УИК, принципы институтов являются более динамичными и подвижными. Они могут формироваться, изменяться на тех или иных этапах развития уголовно-исполнительной политики.

08.03-04.08.907.

343.848 Усманов И. М. Социальная работа в исправительных учреждениях и ресоциализация осужденных в современных условиях / И. М. Усманов // Следователь. — 2008. — № 6. С. 43—44.

Раскрыто определение социальной работы в широком и узком смысле. Указано, что в ряде европейских стран социальную работу по отношению к осужденным выполняют как штатные социальные работники, так и внештатные сотрудники в лице представителей общественных организаций. Предложено создание теории пенитенциарной социальной работы, реформирование основ уголовно-исполнительной политики и самой системы исполнения наказания, целостные ресоциализационные программы, учитывающие основные потребности заключенных, разработка специальных программ подготовки осужденных к освобождению.

08.03-04.08.908.

343.261(477) Харченко В. М. Актуальні проблеми правового регулювання й виконання покарання у виді довічного позбавлення волі / В. М. Харченко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 112—120.

Розглянуто проблеми щодо правового забезпечення й організації виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. Проаналізовано зауваження науковців щодо змісту КВК України. Запропоновано способи подолання неузгодженостей норм КВК України стосовно окресленого питання: привести зміст ст. 151 КВК у відповідність з іншими його нормами, що окреслюють правовий статус засуджених, які відбувають покарання: чоловіки — в колоніях максимального рівня безпеки, жінки — в колоніях середнього рівня безпеки; побудувати зміст ст. 151 КВК України у такий спосіб, щоб у ній детальніше й більш розгорнуто було визначено правовий статус засуджених до довічного позбавлення волі — як жінок, так і чоловіків — без посилення на інші норми цього Кодексу.

08.03-04.08.909.

343.26 Царюк С. Особливості виконання покарання у виді довічного позбавлення волі / С. Царюк // Юридична Україна. — 2008. — № 10. — С. 95—100.

Висвітлено проблемні питання виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. Сформульовано окремі пропозиції щодо приведення умов утримання цієї категорії засуджених у відповідність до міжнародних стандартів.

08.03-04.08.910.

343.813(477) Черненко М. П. Правове регулювання праці засуджених до позбавлення волі за законодавством України / М. П. Черненко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. Вип. 96. С. 140–148.

Розглянуто актуальне питання щодо організації праці засуджених до позбавлення волі. Виокремлено та проаналізовано правообмеження у сфері використання праці засуджених, які є штучні. Зазначено, що у виправних установах треба прагнути зведення до мінімуму різниці між життям у в'язниці і на свободі, не вбивати у засудженого почуття відповідальності й усвідомлення людської гідності. Сформульовано рекомендації щодо реформування кримінально-виконавчої системи.

08.03-04.08.911.

343.8(477) Черненко М. П. Ресоціалізація засуджених як мета кримінально-виконавчого законодавства України / М. П. Черненко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. Вип. 97. С. 153–161.

Розглянуто різні точки зору науковців щодо категорії «ресоціалізація». Розкрито зміст зазначеного поняття. Встановлено, що включення до КВК України такої мети кримінально-виконавчого законодавства, як ресоціалізація, за сучасних умов видається передчасним і невиправданим. Наголошено, що максимальне завдання, яке може бути покладено на цю службу, — це створення умов для подальшої ресоціалізації засуджених за допомогою законодавчо окреслених засобів.

08.03-04.08.912.

343.8(477) Яковець І. С. Теорія та практика оцінки ефективності діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України / І. С. Яковець // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. Вип. 97. С. 144–152.

Сформульовано визначення поняття «оцінка діяльності Державної кримінально-виконавчої служби (ДКВС)». Розглянуто питання щодо критеріїв оцінювання ефективності діяльності ДКВС України. На основі аналізу наукової правової літератури визначено існування декількох десятків підходів щодо критеріїв оцінки ступеня ефективності діяльності ДКВС. Зазначено, що сьогодні оцінка ефективності діяльності цієї служби здійснюється на підставі статистичного аналізу шляхом порівняння інформації про результати роботи за відповідні звітні періоди. Встановлено, що головним показником ефективності діяльності ДКВС повинен бути саме рівень дотримання прав та свобод людини і громадянина, закріплених у Конституції України та міжнародних документах.

08.03-04.08.913.

343.8(477) Яцишин М. Загальні закономірності розвитку науки кримінально-виконавчого права / М. Яцишин // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2008. Вип. 47. С. 219–224.

Проаналізовано загальні закономірності розвитку науки кримінально-виконавчого права. Головну увагу зосереджено на становленні системи цієї науки. Визначено, що кримінально-виконавча доктрина, що закріплена в КВК України, є квінтесенцією, своєрідним конгломератом різних наукових ідей і поглядів з питань запобігання злочинам, виконання та відбування покарань.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

09.03-04.08.914.

343.13(470) Безлепкин Б. Т. Настольная книга судьи по уголовному процессу / Б. Т. Безлепкин. М. : Проспект, 2008. — 288 с.

На основе результатов анализа действующего законодательства, международно-правовых актов, материалов судебной практики, опубликованных в Бюллетене Верховного Суда РФ, и решений Конституционного Суда РФ предложены ответы на практически важные, сложные и спорные вопросы, возникающие в повседневной деятельности федеральных и мировых судей по уголовным делам. К авторскому тексту приобщены полные тексты важнейших федеральных законов и постановлений Пленума Верховного Суда РФ по вопросам применения судами норм действующего УПК РФ, которые постоянно необходимы в работе судей.

09.03-04.08.915.

343.13(477)(075.8) Коваленко Є. Г. Кримінальний процес України : навч. посіб. / Є. Г. Коваленко, В. Т. Малярєнка. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 712 с.

Підручник складається з двох частин: Загальної та Особливої. З урахуванням змін та доповнень до кримінально-процесуального законодавства у Загальній частині розглянуто основні положення, історичні етапи, форми, види, поняття, джерела, стадії та завдання кримінального процесу, кримінально-процесуальні правовідносини, правовий статус учасників (суб'єктів) кримінально-процесуальної діяльності тощо. В Особливій частині розглянуто стадії кримінального процесу: порушення кримінальної справи, досудове слідство, попередній розгляд справи суддею, судовий розгляд, провадження в апеляційній інстанції, виконання вироку, ухвали і постанови суду (судді).

09.03-04.08.916.

343.13(470)(094.1) Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации / под общ. ред. А. И. Бастыркина. М. : Волтерс Клувер, 2008. — 944 с. — (Библиотека профессионала).

В данном издании учтены поправки, внесенные в УПК РФ, а также в федеральные законы и иные нормативные акты, относящиеся к уголовно-процессуальной деятельности. В работе использованы определения и постановления Конституционного Суда РФ, постановления Пленума Верховного Суда РФ и материалы судебной практики по конкретным делам.

09.03-04.08.917.

343.13(477)(094.1) Кримінально-процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. В. Т. Малярєнка, В. Г. Гончарєнка. Вид. 5-те, переробл. та допов. К. : Юрисконсулт : КНТ, 2008. — 896 с.

Детально роз'яснюються норми чинного КПК України з прийнятими змінами та доповненнями станом на 1 березня 2008 року. Наведений матеріал спирається на вже напрацьовану судову практику в поєднанні з науковим підходом. Широко використані законодавчі акти, в яких регламентуються ті чи інші процесуальні дії, рішення Конституційного Суду України, роз'яснення, що містяться у постановах Пленуму Верховного Суду України.

09.03-04.08.918.

343.13(075.8) Лобойко Л. М. Кримінально-процесуальне право : курс лекцій / Л. М. Лобойко. Вид. 2-ге, змін. і допов. К. : Істина, 2008. — 488 с.

Викладено основні поняття кримінально-процесуальної науки та проблеми практики застосування норм кримінально-процесуального права органами дізнання, досудового слідства, прокуратури та суду. Книга підготовлена автором із урахуванням тринадцятирічного досвіду читання лекцій з кримінально-процесуального права у вищих юридичних навчальних закладах III та IV рівнів акредитації.

09.03-04.08.919.

343.13(477)(075.8) Назаров В. В. Кримінальний процес України : навч. посіб. / В. В. Назаров, Г. М. Омеляненко. — 2-ге вид., переробл. і допов. К. : Атіка, 2008. — 584 с.

В основу посібника покладено програму навчального курсу «Кримінально-процесуальне право України», який вивчається студентами вищих юридичних навчальних закладів України. Відповідно до державних освітніх стандартів наведено відомості, необхідні для пізнання законодавства, інших правових актів, які регламентують провадження у кримінальних справах із врахуванням змін і доповнень до КПК України, висвітлено практику їх застосування. Використано міжнародно-правові документи, розглянуто пропозиції щодо удосконалення норм чинного кримінально-процесуального законодавства України.

09.03-04.08.920.

343.123.1(075.8) Пивоваров В. В. Взаємодія слідчого з органами дізнання при провадженні досудового слідства у кримінальних справах : навч. посіб. / В. В. Пивоваров. Х. : Право, 2008. — 296 с.

Відповідно до програми викладання курсу кримінального процесу України розглянуто

сутність та особливості взаємодії слідчого з органами дізнання при провадженні досудового слідства у кримінальних справах. Розкрито правовий зміст процесуальних та непроцесуальних форм взаємодії, розглянуто її особливості залежно від слідчих ситуацій, що виникають при провадженні досудового слідства. Наведено систему науково обґрунтованих критеріїв оцінки, яка дає змогу визначити рівень ефективності взаємодії зазначених органів.

09.03-04.08.921.

343.13(477) Рожнова В. В. Зразки основних кримінально-процесуальних документів досудового провадження / В. В. Рожнова, Ю. І. Азаров, В. Г. Фатхутдінов. К.: Вид. Паливода А. В., 2008. — 168 с.

Видання містить зразки основних кримінально-процесуальних документів, які складаються під час провадження дізнання і досудового слідства у кримінальних справах і розроблені у відповідності з вимогами чинного КПК України (з урахуванням останніх змін і доповнень). Посібник надасть практичну допомогу працівникам органів дізнання і досудового слідства в оволодінні методикою складання кримінально-процесуальних документів.

09.03-04.08.922.

343.13(477)(075.8) Смирнов М. І. Кримінальний процес України: навч.-метод. посіб. / М. І. Смирнов, І. В. Гловюк. О.: Фенікс, 2008. — 652 с.

З урахуванням змін та доповнень до кримінально-процесуального законодавства розглянуто поняття, суть, завдання, стадії і принципи кримінального процесу України, джерела кримінально-процесуального права, кримінально-процесуальні правовідносини, правовий статус суб'єктів кримінального процесу, докази і доказування у кримінальному процесі.

09.03-04.08.923.

343.151(477) Чорнобук В. І. Законність та обґрунтованість процесуальних рішень судді в порядку судового контролю в досудових стадіях кримінального процесу: монографія / В. І. Чорнобук. Х.: Право, 2008. — 184 с.

Монографія є комплексним дослідженням, у якому відповідно до національного законодавства України та вимог міжнародно-правових актів проаналізовано проблеми судового контролю за діями та рішеннями посадових осіб і органів, що ведуть кримінальний процес як самостійну функцію судової влади. У роботі визначено правові якості й порядок прийняття процесуальних рішень суддею за поданням посадових осіб і органів, що ведуть процес, та рішень стосовно розгляду скарг учасників процесу в досудовому провадженні.

Автореферати

09.03-04.08.924.

343.126+343.131+343.132 Василенко Д. Л. Обмеження окремих прав громадян під час досудового провадження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Василенко Дмитро Леонідович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2008. — 16 с.

Розглянуто питання щодо сутності, характеру державного примусу та загальнотеоретичної класифікації заходів державного примусу, поняття юридичної відповідальності та процесу її реалізації. Визначено сутність та класифікацію заходів кримінально-процесуального примусу. Проаналізовано правові проблеми, які виникають під час виконання необхідних процесуальних дій та слідчої дії (огляд місця події) до моменту порушення кримінальної справи; тримання особи під вартою; кримінально-процесуального затримання; поміщення особи в психіатричний стаціонар; обрання запобіжного заходу, не пов'язаного з ізоляцією особи від суспільства; провадження інших примусових заходів, які можуть застосовуватися відносно осіб, що не є підозрюваними чи обвинуваченими.

09.03-04.08.925.

343.13:343.272(477)(043) Гарбовський Л. А. Процесуальне забезпечення конфіскації майна в кримінальному судочинстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Гарбовський Леонід Антонович; Акад. адвокатури України. К., 2008. — 18 с.

Досліджено проблеми забезпечення застосування у кримінальному процесі конфіскації майна як виду додаткового покарання та кримінально-процесуального засобу. Розглянуто історичні умови розвитку законодавчого регулювання застосування конфіскації майна. Охарактеризовано шість етапів розвитку нормативно-правового регулювання забезпечення застосування конфіскації майна. Визначено поняття «забезпечення конфіскації майна» та особливості її застосування у кримінальному процесі. Обґрунтовано положення про необхідність законодавчого закріплення загального правила застосування конфіскації засобів, знарядь вчинення злочину, речей, здобутих злочинним шляхом, у чинному КПК України і запропоновано виключити положення про їх застосування із Особливої частини КК України.

09.03-04.08.926.

343.137.5(477)(043.3) Гідулянова Є. М. Кримінальне провадження у справах малолітніх: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Гідулянова Євгенія Миколаївна; ОНЮА. — О., 2008. — 18 с.

Досліджено тенденції впровадження в Україні системи відновного правосуддя щодо неповнолітніх та малолітніх у справах осіб, які на момент вчинення суспільно небезпечного діяння досягли одинадцяти років, але не досягли віку,

з якого можлива кримінальна відповідальність. Визначено місце кримінального провадження у справах малолітніх у структурі кримінального процесу України, критерії його виокремлення в особливе провадження, поняття та процесуальний статус малолітньої особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, у ході кримінального провадження, систему додаткових гарантій захисту прав та охоронюваних законом інтересів такої особи та шляхи підвищення рівня гарантованості їх ефективної реалізації. Обґрунтовано необхідність кардинальної зміни правової суттєвості цих норм шляхом виключення їх із сфери існуючого кримінально-процесуального законодавства України та створення особливої групи процесуальних норм ювенального процесу, за допомогою яких могла б здійснювати свою діяльність нова галузь правосуддя — ювенальна юстиція.

09.03-04.08.927.

343.123.1 Гловюк І. В. Судова діяльність у досудовому провадженні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Гловюк Ірина Василівна*; ОНЮА. О., 2008. — 20 с.

Досліджено правову природу судової діяльності у досудовому провадженні. Розроблено системну концепцію судової діяльності у досудовому провадженні. Відокремлено функції суду у досудовому провадженні. Визначено мету, об'єкт, предмет та межі судової діяльності у досудовому провадженні. Розкрито правові й організаційні засади судової діяльності із застосування заходів кримінально-процесуального примусу, при наданні дозволів на провадження процесуальних та оперативно-розшукових дій, щодо розгляду скарг на дії, бездіяльність і рішення владних суб'єктів кримінального процесу. Розглянуто проблеми нормативної регламентації та реалізації дозвільної функції, судового контролю, функції застосування заходів кримінально-процесуального примусу у досудовому провадженні. Запропоновано шляхи удосконалення механізму реалізації судової діяльності у досудовому провадженні.

09.03-04.08.928.

343.159 Гультай М. М. Виявлення і виправлення слідчих та судових помилок у кримінальному процесі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Гультан Михайло Мирославович*; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 20 с.

Досліджено проблеми виявлення і виправлення слідчих та судових помилок у кримінальному процесі України. Розкрито поняття слідчих і судових помилок, здійснено їхню класифікацію. Розглянуто проблемні питання виявлення і виправлення слідчих помилок у стадіях досудового розслідування, попереднього розгляду справи суддею, судового розгляду та апеляційного провадження. Приділено увагу питанням активності суду апеляційної інстанції і межах судового розсуду під час виправлення помилок,

яких припустився суд першої інстанції. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства, а також проекту КПК України (реєстраційний номер 1233) у частині виявлення і виправлення слідчих і судових помилок.

09.03-04.08.929.

343.97(477)(043.3) Ковальов В. В. Взаємодія слідчого з працівниками експертної служби МВС України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Ковальов Василь Володимирович*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Проаналізовано і розкрито поняття, сутність, принципи, форми та напрями взаємодії слідчого з працівниками експертної служби. Працівників експертної служби — експертів-криміналістів розглянуто як особи, що володіють спеціальними знаннями і залежно від мети та форм їх залучення на досудовому слідстві можуть займати процесуальний статус: спеціаліста, експерта, фахівця, який визначений чинним КПК України. Розкрито поняття координації та проведено відмежування її від взаємодії. Розглянуто процесуальний статус слідчого як головної процесуальної фігури та організатора взаємодії на досудовому провадженні. Запропоновано закріпити у КПК можливість проведення судової експертизи до порушення кримінальної справи.

09.03-04.08.930.

343.98 Сокиран М. Ф. Процесуальні і тактичні питання використання звуко-, відеозапису в кримінальному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Сокиран Михайло Федорович*; Акад. адвокатури України. К., 2008. — 20 с.

Досліджено процесуальні і тактичні питання використання звуко-, відеозапису у кримінальному судочинстві України. Визначено, які саме засоби звуко-, відеозапису необхідно застосовувати у сфері кримінального судочинства. За результатами аналізу процесуальних і тактичних питань використання звуко-, відеозапису у кримінальному судочинстві України запропоновано шляхи вирішення проблемних завдань у сфері використання науково-технічних засобів. Окреслено концепцію здійснення ефективного їх застосування та змодельовано проекти норм для доповнення і удосконалення українського законодавства.

09.03-04.08.931.

343.98 Федотова Г. В. Оскарження дій та рішень міліції як органу дізнання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Федотова Ганна Валеріївна*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Вивчено актуальні правові, теоретичні та практичні проблеми оскарження дій і рішень міліції як органу дізнання. Обґрунтовано нові положення, які стосуються поняття оскарження та скарги на дії, рішення (бездіяльність) міліції як органу дізнання. Проведено комплексну роз-

робку проблем правового та організаційного характеру, які виникають при оскарженні дій рішень міліції як органу дізнання. Запропоновано авторську позицію щодо предмета і класифікації скарг на дії та рішення міліції як органу дізнання і порядку їх прийому, розгляду та вирішення. Надано характеристику діяльності начальника органу дізнання, прокурора і суду, що здійснюється у зв'язку з оскарженням процесуальної дії чи рішення особи при проведенні дізнання в міліції. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства, яке регламентує оскарження дій і рішень міліції як органу дізнання.

Статті

09.03-04.08.932.

343.13(177) Аленін Ю. Щодо судової юрисдикції скарг на рішення, дії, бездіяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури / Ю. Аленін, І. Гловяк // *Право України*. 2008. № 8. С. 98–103.

Досліджено проблеми судової юрисдикції скарг на рішення, дії, бездіяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури. порушено питання про розмежування судово-адміністративної та кримінально-процесуальної юрисдикції скарг на рішення, дії, бездіяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури. Розглянуто судову практику, оскільки в судовоадміністративному порядку розглядаються та вирішуються позови до органів досудового слідства, прокуратури щодо накладення арешту на майно для забезпечення позову у кримінальній справі, відмови у допуску особи як захисника у кримінальній справі. Запропоновано переглянути у новому КПК України перелік тих скарг на окремі рішення, дії, бездіяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури, які можуть бути розглянуті у порядку окремого провадження з урахуванням конкретних критеріїв.

09.03-04.08.933.

343.13 Атаманчук І. А. Специфіка кримінально-процесуальних відносин при здійсненні судового контролю / І. А. Атаманчук // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 555–561.

Розкрито специфіку зв'язку кримінально-процесуальних відносин з матеріальними, кримінально-правовими відносинами на основі з'ясування цілей та завдань інституту судового контролю. З'ясовано, що судовий контроль слід розглядати як самостійну процесуальну функцію, яка має власні цілі та завдання у рамках завдань кримінального судочинства. Висловлено різноманітні погляди щодо цілей та завдань судового контролю. Наведено науково обґрунтовану класифікацію судового контролю з викорис-

танням різних критеріїв, запропоновану В. О. Яблоковим.

09.03-04.08.934.

343.13 Бараннік Р. В. Окремі питання співвідношення цілей і засобів їх досягнення у кримінальному процесі / Р. В. Бараннік // *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ* : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 2. — С. 318–324.

Розглянуто питання співвідношення цілей та засобів їх досягнення під час провадження кримінально-процесуальної діяльності, що пов'язані із застосуванням процесуальних заходів примусового характеру під час доказування у кримінальних справах. Визначено ступінь доцільності застосування процесуальних заходів примусового характеру, які обмежують права, свободи та законні інтереси окремих суб'єктів кримінального процесу. З'ясовано допустимість порушень порядку застосування і проведення процесуальних заходів примусового характеру.

09.03-04.08.935.

343.123.1(177) Батюк О. Щодо дослідження походження стадії досудового розслідування / О. Батюк // *Підприємництво, господарство і право*. — 2008. — № 8. — С. 135–137.

Проведено комплексний аналіз поглядів вітчизняних і зарубіжних науковців-процесуалістів щодо дослідження походження стадії досудового розслідування та практики її однозначного використання правоохоронними органами України. Визначено основні положення, що характеризують термін «досудове розслідування».

09.03-04.08.936.

343.14 Безрукий Т. Р. Роль інституту понять у процесі доказування по кримінальній справі / Т. Р. Безрукий // *Сучасні проблеми юридичної науки* : тези доп. та наук. повідомл. всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — С. 365–368.

Проаналізовано функції, роль та значення інституту понять при провадженні слідчих дій на предмет доцільності залучення понять до їх проведення. Наведено класифікацію слідчих дій за ознакою обов'язковості залучення понять. З'ясовано проблему кількісної участі понять у провадженні слідчої дії. Автор дійшов висновку, що на теперішньому етапі інститут понять втратив своє справжнє призначення і повинен відійти у минуле або хоча б позбавитися категоричної обов'язковості.

09.03-04.08.937.

343.121.4 Белоковылский М. С. Работа адвоката с недопустимыми доказательствами в уголовном процессе: базовые положения и рекомендации / М. С. Белоковылский // *Адвокатская практика*. — 2008. — № 5. — С. 28–29.

Отмечено участие адвоката в доказывании по уголовному делу, а именно деятельность по проверке допустимости доказательств. На основе собственного опыта адвокатской практики и опыта работы коллег автор сформулировал суть некоторых базовых положений и рекомендаций, которые могут быть полезными для адвокатов, ведущих уголовные дела.

09.03-04.08.938.

343.13(477):341.44 Березняк В. С. Кримінально-процесуальні та криміналістичні проблеми інституту екстрадиції / В. С. Березняк // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 269—275.

Розглянуто проблеми правового регламентування у кримінально-процесуальному законодавстві України передачі предметів, які є доказами у кримінальній справі в частині екстрадиції особи. Визначено необхідність передбачити та внести у проект КПК України статтю «доказова сила офіційних документів та предметів при екстрадиції».

09.03-04.08.939.

343.123.1 Вороновський Л. Гарантії своєчасного визнання потерпілими під час досудового розслідування близьких родичів загиблого від злочину / Л. Вороновський // Вісник прокуратури. 2008. № 5. С. 67—75.

Зазначено суттєві прогалини у законодавчому регулюванні кримінально-процесуальних відносин. Надано теоретично обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення кримінально-процесуального законодавства з метою посилення гарантій своєчасного визнання потерпілими близьких родичів загиблого під час досудового розслідування.

09.03-04.08.940.

343.23(477) Гаврилюк Л. В. Поняття та склад кримінально-процесуальних правопорушень / Л. В. Гаврилюк // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 3. — С. 180—185.

Розкрито зміст поняття «кримінально-процесуальне правопорушення», охарактеризовано його складові частини. Наведено класифікацію кримінально-процесуальних правопорушень за ознаками їх об'єктивного і суб'єктивного характеру. Запропоновано внести доповнення до кримінально-процесуального законодавства щодо ст. 114 із зн. І «повноваження начальника слідчого відділу».

09.03-04.08.941.

343.132:656.61 Галиця О. Правоохоронна діяльність на судах. Проведення дізнання на судні / О. Галиця // Юридичний журнал. 2008. № 7—8. С. 111—116.

Визначено першочергові дії капітана судна при проведенні слідчих дій. Зазначено необхідні

документи, які складаються при проведенні слідчих дій. Проаналізовано правоохоронну діяльність на судах, які знаходяться у внутрішніх водах. Доведено, що капітани морських і річкових суден, а також суден річка-море можуть розглядати справи про адміністративні правопорушення і притягувати винних до адміністративної відповідальності тільки у випадках, передбачених чинним законодавством.

09.03-04.08.942.

347.96/99(477) Грошевий Ю. Подальше вдосконалення системи органів кримінальної юстиції України / Ю. Грошевий // Вісник Національної академії прокуратури України. 2008. № 2. С. 32—38.

Розглянуто конституційні аспекти судової реформи в Україні. Визначено пріоритетні напрями реформування системи судоустрою в Україні. Здійснено аналіз судової влади у системі функціонування механізмів державної влади за Конституцією України. Зазначено фактори, які найбільше впливають на забезпечення доступу до правосуддя. Вирішено питання реформування прокуратури у ході судово-правової реформи.

09.03-04.08.943.

343.131.5 Гультай М. М. Активність суду апеляційної інстанції і межі судового розсуду під час виправлення помилок, яких припустився суд першої інстанції / М. М. Гультай // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 280—287.

Розглянуто виконання судом апеляційної інстанції завдання охорони прав і законних інтересів учасників кримінального процесу. Досліджено термінологічні особливості понять «захист» і «охорона» прав. Визначено співвідношення понять «об'єкт апеляційного оскарження» і «об'єкт апеляційного провадження». Встановлено, якими є межі судового розсуду під час виправлення помилок. Наведено факти, які належать до предмета пізнання в апеляційному провадженні.

09.03-04.08.944.

343.12 Гурджі Ю. Категорія «правові засоби» в кримінально-процесуальному механізмі захисту прав особи / Ю. Гурджі // Юридична Україна. — 2008. — № 10. — С. 83—88.

Порушено проблематику засобів, які забезпечують режим правової захищеності особи у сфері кримінального правосуддя. Розглянуто питання підвищення ефективності цих засобів та нові підходи до розуміння і визначення критеріїв їх якості. Визначено ознаки правових засобів. Виділено правові засоби, призначення яких забезпечення правової захищеності особи та правові засоби, які відображають істинний рівень правової захищеності особи у конкретній державі і об'єктивують якість і дієвість відповідних норм матеріального права.

09.03-04.08.945.

343.15 Діткун І. Місце діяльності суду з усунення сумнівів і протиріч у вирокі на стадії виконання вироку / *І. Діткун* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 10. — С. 165—168.

Здійснено аналіз основних доктринальних підходів до розуміння судової діяльності з усунення сумнівів і суперечностей у вирокі. Визначено можливості здійснення та місця такої діяльності на стадії виконання вироку. Запропоновано виключити всю сукупність питань про усунення сумнівів і суперечностей з предмета судової діяльності, що виникають під час виконання вироку.

09.03-04.08.946.

340.6 Дондик Г. П. Проблема постановки питань експерту / *Г. П. Дондик* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 275—280.

Проведено аналіз теоретичних питань дотримання вимог процесуального характеру та логічних аспектів при постановці питань для експертного дослідження. Визначено дії суду щодо постановки завдання експерту при проведенні експертизи у суді, яка має здійснюватися з дотриманням правил, передбачених процесуальним законодавством.

09.03-04.08.947.

343.13 Єні О. В. Класифікація клопотань у кримінальному процесі України / *О. В. Єні* // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 387—391.

Розглянуто розроблену автором класифікацію видів клопотань за різними критеріями. Виділено види клопотань залежно від: етапу кримінального судочинства, на якому заявляється клопотання; суб'єкта заявлення клопотання; обов'язковості (імперативності) задоволення; форми заявленого клопотання та за метою заявлення. Визначено, що скласти точний перелік клопотань неможливо, оскільки з розвитком суспільних відносин, науки та інформаційних технологій виникають нові способи отримання фактичних даних.

09.03-04.08.948.

343.285(477) Захарко А. В. Історичний розвиток поручительства як запобіжного заходу в кримінальному процесі / *А. В. Захарко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. Вип. 1. С. 288—294.

Встановлено специфіку історичної трансформації законодавчої регламентації застосування кримінальних запобіжних заходів, пов'язаних з поручительством, з метою їх більш поширеного

застосування як альтернативи взяттю обвинувачених під варту. Проаналізовано законодавчі акти, що застосовувалися на теренах України з історичного минулого до теперішнього часу.

09.03-04.08.949.

343.13 Зінченко І. Л. Теорія єдності процесу та її вплив на зміст і класифікацію принципів кримінального процесу України / *І. Л. Зінченко* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 97. — С. 190—198.

Визначено основи процесу як комплексну систему, що надасть можливість розглянути його як єдине ціле. Встановлено сутність і значення його структурних елементів, взаємодію між ними. Виявлено особливості, зміст і роль принципів кримінального процесу: диспозитивності, здійснення правосуддя, незалежності суддів і підкорення їх тільки закону, національної мови судочинства, гласності, усності й безпосередності. Розглянуто питання про співвідношення матеріального і процесуального права.

09.03-04.08.950.

343.123.1(477) Зражевська Н. О. Розвиток інституту попереднього розгляду справи у кримінальному судочинстві / *Н. О. Зражевська* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 3. С. 163—173.

Розглянуто історичні аспекти становлення та розвитку стадії попереднього розгляду справи суддею. На основі дослідження зарубіжного і вітчизняного досвіду визначено правову природу та встановлено сутність попереднього розгляду кримінальної справи у суді першої інстанції. Досконало проаналізовано питання про зародження інституту попереднього розгляду кримінальної справи (віддання до суду) на українських землях. Зроблено висновок, що інститут попереднього розгляду кримінальної справи, починаючи з часів його зародження, зазнав значних змін, насамперед, через зміни характеру суспільних відносин.

09.03-04.08.951.

343.12 Ісмаїлова Л. Б. Етико-психологічний аспект взаємодії сторін у здійсненні завдань кримінального судочинства / *Л. Б. Ісмаїлова* // Наше право. — 2008. — № 3. С. 98—104.

В етико-психологічному аспекті розглянуто взаємовідносини сторін і суду в успішному вирішенні завдань кримінального судочинства. Визначено, що загальною основою у взаємовідносинах сторін і суду є професійний такт як частина професійної майстерності суб'єктів судочинства, який визначається умінням глибоко проаналізувати докази з можливістю найбільш оптимального вибору способів і прийомів впливу одне на одне та на оточуючих. Зроблено висновки, що досягнення мети кримінального судочинства можливе тільки в умовах: повної реалізації прав і обов'язків усіх суб'єктів криміналь-

но-процесуальної діяльності; в обставині змагальності; відчуття кожним своєї рівноцінності у процесі; впевненості, що для вирішення завдань кримінального судочинства однаково важливі функції обвинувачення і захисту.

09.03-04.08.952.

343.163(477) Каркач П. Субсидіарне обвинувачення у кримінальному судочинстві / *П. Каркач* // Вісник прокуратури. 2008. № 9. С. 68–73.

Розглянуто інститут субсидіарного обвинувачення та визначено його різновидом неофіційної обвинувальної діяльності. Наведено дві групи наукових поглядів сутності цього інституту. Запропоновано у новому КПК України при регламентації відмови прокурора від державного обвинувачення обов'язково приділити увагу субсидіарному обвинуваченню.

09.03-04.08.953.

343.131:165 Кузьмічова А. Ю. Гносеологічні основи кримінально-процесуальної діяльності / *А. Ю. Кузьмічова* // Адвокат. 2008. № 5. С. 40–42.

Розроблено теоретичні положення кримінально-процесуальної діяльності для подальшого розвитку науки кримінального процесу та удосконалення проекту КПК України. Наведено визначення змісту поняття «кримінально-процесуальна діяльність» ученими-процесуалістами.

09.03-04.08.954.

343.132:342.72/73(477) Кутоманов Д. Є. Судовий контроль — гарантія забезпечення конституційних прав громадян на досудовому слідстві / *Д. Є. Кутоманов* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 98. — С. 153–158.

Визначено співвідношення напрямків реалізації судової влади у кримінальному судочинстві правосуддя й судового контролю за законністю й обґрунтованістю дій і рішень на досудовому слідстві. Обґрунтовано, що змістом контрольної функції суду є захист конституційних прав громадян шляхом перевірки застосування заходів кримінально-процесуального примусу, пов'язаних з обмеженням цих прав. Зазначено, що послідовне здійснення контрольної функції важлива гарантія правомірності застосування цих обмежень. Відмічено, що за своєю природою контрольна діяльність суду за законністю й обґрунтованістю процесуальних рішень органів досудового слідства є юрисдикційною і спрямована вона на вирішення правових конфліктів, що виникають між учасниками кримінально-процесуальної діяльності й органами, які провадять досудове слідство.

09.03-04.08.955.

343.121 Лешукова И. Проблемы совершенствования организации взаимодействия следователя с органами дознания по розыску и установ-

лению местопребывания обвиняемого / *И. Лешукова* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 5. С. 134–137.

Раскрыта сущность взаимодействия следователя с органами дознания по розыску скрывшихся обвиняемых. Выделены основные принципы, которые закреплены в законах и ведомственных нормативных актах. Проанализированы процессуальные и организационные формы взаимодействия следователя с органом дознания. Рассмотрены вопросы взаимодействия следователя с органом дознания с точки зрения повышения эффективности их деятельности по розыску скрывшихся обвиняемых.

09.03-04.08.956.

343.13 Лобойко Л. М. Кримінально-процесуальний формалізм: поняття і вплив на реалізацію прав осіб, яких залучають до участі у кримінальній справі / *Л. М. Лобойко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 2. — С. 311–318.

Розглянуто поняття кримінально-процесуального формалізму, визначено його вплив на реалізацію прав осіб, яких залучають до участі у кримінальній справі. З'ясовано зв'язок кримінально-процесуальної форми і кримінально-процесуального формалізму. Досліджено ознаки формалізму і на їх підставі сформульовано визначення цього поняття. Розглянуто вплив кримінально-процесуального формалізму на реалізацію прав учасників кримінального процесу.

09.03-04.08.957.

343.121.5 Лушак Х. Особливості захисної промови в судових дебатах у справі неповнолітнього підсудного / *Х. Лушак* // Право України. — 2008. — № 6. — С. 86–90.

Проаналізовано головну частину захисної промови в судових дебатах у справі неповнолітнього підсудного — аналіз доказів. Визначено позицію адвоката у кримінальній справі. Зазначено, що особливості захисної промови у справах неповнолітніх криються у дослідженні умов життя і виховання неповнолітнього підсудного, причин і умов, які призвели до вчинення підзахисним злочину, та висвітленні обставинки, що негативно вплинула на його виховання.

09.03-04.08.958.

347.962/963 Мартіросян А. Г. Проблеми нормативного забезпечення незалежності осіб, які здійснюють правосуддя / *А. Г. Мартіросян* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 567–573.

Здійснено аналіз нормативного забезпечення та сутності незалежності осіб, які здійснюють правосуддя у контексті створення кримінально-правового механізму їх охорони від протиправного впливу — професійних суддів та народних

засідателів. Розглянуто недоліки чинного законодавства щодо порядку призначення та звільнення від виконання обов'язків народних засідателів. Надано пропозиції, здатні підвищити ефективність застосування існуючих нормативно-правових механізмів забезпечення незалежності осіб, які здійснюють правосуддя, та посилити кримінально-правовий захист суддів та народних засідателів від здійснення на них протиправного впливу.

09.03-04.08.959.

343.13 Михайленко О. Сутність та проблемність часових параметрів у кримінальному процесі / О. Михайленко // Вісник Національної академії прокуратури України. 2008. № 2. — С. 58—64.

Розглянуто історичний погляд на час, філософську і фізичну сутність часу. Досліджено строки та інші одиниці часових параметрів кримінального процесу, зокрема моментів обчислення, перебігу строків, послідовності процесуальної діяльності та проблем, пов'язаних із ними.

09.03-04.08.960.

343.13 Мохоцько О. Про поняття принципу в кримінальному процесі: теоретико-методологічний аспекти / О. Мохоцько // Право України. — 2008. — № 12. — С. 105—111.

Розглянуто питання, пов'язані з визначенням поняття, змісту, суті та систематизацією принципів кримінального процесу. Наведено різноманітні погляди щодо визначення поняття принципу. Роз'яснено поняття принципу у вузькому та широкому значенні. Проаналізовано концептуальні підходи пізнання категорії «принцип кримінального процесу» (правовий, практичний, інтегративний (комплексний)).

09.03-04.08.961.

343.163 Мудрак І. Судова промова як конститутивна складова процесуальної діяльності державного обвинувача / І. Мудрак // Вісник прокуратури. 2008. № 5. С. 49—56.

Висловлено пропозиції та рекомендації щодо вирішення ряду проблем, пов'язаних із забезпеченням ефективного здійснення державного обвинувачення, розвитку засад змагальності у кримінальному судочинстві, прийняттям законних, обґрунтованих та справедливих судових рішень. Досліджено структуру, зміст та засади обвинувальної промови прокурора. Проаналізовано засоби побудови судової промови державного обвинувача. Акцентовано увагу на значенні обвинувальної промови у процесі винесення судового рішення. Визначено поняття ефективності обвинувальної промови. Вироблено практичні рекомендації щодо підготовки та виголошення судової промови державного обвинувача у кримінальному процесі.

09.03-04.08.962.

343.163 Ніндинова В. Конституційні засади прокурорського нагляду і судового контролю на

досудових стадіях кримінального процесу: проблеми розвитку, співвідношення, перспективи / В. Ніндинова // Вісник Національної академії прокуратури України. 2008. № 3. С. 23—31.

Досліджено проблемні питання конституційних засад прокурорського нагляду і судового контролю на досудових стадіях кримінального процесу. Звернено увагу на їх становлення, розвиток та співвідношення. Внесено пропозиції щодо удосконалення механізму взаємодії та правового регулювання вказаних інституцій.

09.03-04.08.963.

343.163:343.123.1 Пашинін О. Порушення державного обвинувачення у системі досудового провадження / О. Пашинін // Вісник прокуратури. — 2008. — № 9. — С. 52—59.

Досліджено питання щодо кількості і змістовного наповнення функцій прокурора у досудовому провадженні. Встановлено, чи є тотожними функції, що виконуються прокурором на стадіях досудового розслідування і порушення державного обвинувачення. Визначено місце стадії порушення державного обвинувачення у системі досудового провадження.

09.03-04.08.964.

343.144 Пиріг І. В. Залучення спеціаліста під час проведення допиту / І. В. Пиріг // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 2. С. 347—353.

Надано рекомендації щодо застосування окремих тактичних прийомів під час проведення допиту із залученням спеціаліста. Розглянуто випадки, коли доцільно залучити спеціаліста для проведення допиту. Відокремлено функції спеціаліста на підготовчому етапі при формулюванні питань та складанні плану допиту. Визначено роль спеціаліста при застосуванні тактичних прийомів допиту: пред'явленні доказів і допиту на місці події. Проаналізовано дії спеціаліста під час фіксації ходу і результатів допиту технічними засобами.

09.03-04.08.965.

343.132 Плева К. В. Вербальні слідчі дії та їх характеристика / К. В. Плева // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 4. С. 108—112.

Розглянуто методологічні та процедурні питання провадження слідчих дій. Проаналізовано питання щодо проблем провадження таких слідчих дій, як допит та очна ставка. Вивчено предмет допиту підозрюваного. Розкрито особливості проведення допиту, які залежать від статусу особи, яку допитують. Визначено якість підготовки до проведення допиту: вивчення вихідних матеріалів у справі; визначення обставин, що підлягають з'ясуванню; формування запитань особі, яку допитуватимуть; вивчення особистості допитуваного; визначення порядку використання при допиті доказів.

09.03-04.08.966.

343.141/143(477) Прилуцький П. Проблема реалізації засобів доказування у кримінальному процесі України / П. Прилуцький // Право України. — 2008. — № 8. — С. 104—109.

Проаналізовано діючу систему доказів у кримінальному судочинстві України. Надано перелік осіб, які не підлягають допиту як свідки, і осіб, які мають право відмовитися давати показання. Порушено проблеми застосування інституту «імунітету свідків». Визначено особливості такого виду доказів, як показання потерпілого, який має багато спільного з показаннями свідка. Окреслено проблемні напрями щодо показання обвинуваченого в контексті встановлення істини у справі.

09.03-04.08.967.

347.963:347.998.85 Романюк Б. Методологія слідчого пізнання / Б. Романюк // Право України. — 2008. — № 9. — С. 102—106.

Розглянуто малодосліджені проблемні питання, які пов'язані зі слідчим пізнанням, його науковими формами і методами діяльності. Доведено необхідність вироблення й професійного застосування слідчим наукових методів пізнання у розслідуванні злочинів, відмічено шляхи їх удосконалення. Визначено, що вивчення, розроблення та систематизація усього комплексу методів кримінально-процесуального пізнання на стадії досудового розслідування повинні виступати предметом самостійного наукового дослідження і розроблення його методології — це окрема навчальна дисципліна.

09.03-04.08.968.

343.285 Сербін М. М. Деякі аспекти застосування особистої поруки як запобіжного заходу / М. М. Сербін // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. — № 1. — С. 167—171.

Досліджено та висвітлено окремі положення, що стосуються особистої поруки, яка застосовується не так часто. Визначено, що таке становить свідчить про недооцінку слідчими можливостей поручителів, їх ролі у забезпеченні належної поведінки обвинуваченого та явки його за викликом. Автор дійшов висновку, що в сучасних умовах, коли збільшується роль моральних засад у всіх сферах життя, необхідно ширше застосовувати особисту поруку, в основі якої лежить саме моральний вплив на обвинуваченого.

09.03-04.08.969.

343.123.1(477)(091) Скуляк І. Історія розвитку органів дізнання в Україні / І. Скуляк // Право України. — 2008. — № 6. — С. 144—147.

Досліджено процес становлення інституту дізнання в Україні. Наголошено, що першоджерелом започаткування інституту дізнання варто розглядати судову реформу 1864 р. в Російській

імперії. Розглянуто поняття «дізнання» та «попереднє слідство». На основі аналізу автор дійшов висновку, що дізнання в Україні пройшло еволюцію від діяльності непроцесуального, в основному розшукового характеру, результати якої не мали доказового значення в суді, до форми досудового розслідування у кримінальних справах поряд з досудовим слідством.

09.03-04.08.970.

347.956 Сліпченко В. Завдання апеляційного провадження як форми судового контролю на стадії досудового розслідування / В. Сліпченко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 10. — С. 154—157.

З'ясовано завдання апеляційного провадження як форми судового контролю на стадії досудового розслідування та як додаткової гарантії захисту прав і свобод людини при оскарженні рішень місцевого суду. Проаналізовано низку проблем, які мають місце під час апеляційного оскарження. Обґрунтовано сукупність завдань діяльності апеляційного суду.

09.03-04.08.971.

343.133 Статіна І. І. Проблеми кримінально-процесуальної регламентації підстави до порушення кримінальної справи / І. І. Статіна // Юриспруденція XXI століття: теорія і практика : зб. тез / М-во внутр. справ України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — С. 143—146.

Виділено та проаналізовано ознаки злочину, відсутність хоча б однієї з яких вказує на відсутність злочину: суспільна небезпечність, протиправність, винність та вчинення діяння суб'єктом злочину. Сформульовано авторське визначення підстави до порушення кримінальної справи — «справа може бути порушена тільки у тих випадках, коли є достатні дані, які вказують на вірогідність наявності ознак злочину».

09.03-04.08.972.

343.121:159.98 Стеценко Ю. В. Гуманістичні засади використання допомоги психолога у кримінальному судочинстві / Ю. В. Стеценко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 508—513.

Досліджено питання доцільності та можливості участі психолога у кримінальному судочинстві за ініціативою адвоката-захисника прав підозрюваного, обвинуваченого, підсудного. Розглянуто зміст доцільності та можливості участі психолога у сфері кримінального судочинства як консультанта підозрюваного, обвинуваченого, підсудного саме із позиції подолання негативних життєвих ситуацій, пов'язаних із залученням особи до сфери кримінального судочинства (проведення слідчих дій за участі особи, перебування у слідчому ізоляторі тощо). Відзначено негативні та позитивні сторони Положення про психолога установи виконання покарань та

слідчого ізолятора, де передбачено надання психологічної допомоги взятим під варту особам психологом, який є штатним працівником слідчого ізолятора і підпорядковується начальнику установи.

09.03-04.08.973.

343.141/143 Стоянов М. М. Взаємозв'язок та механізм встановлення властивостей та характеристик доказів у кримінальних справах / М. М. Стоянов // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 34. С. 264—270.

Розглянуто питання визначення властивостей та характеристик доказів у кримінальному процесі: належність, допустимість та достовірність. Встановлено їх взаємозв'язок та взаємообумовленість, розкрито механізм встановлення у процесі доказування. Зазначено, що допустимість та достовірність активно взаємодіють між собою, а щодо взаємозв'язку допустимості із належністю, то такий зв'язок не простежується.

09.03-04.08.974.

343.12 Строган А. Відмінність клопотання від інших форм звернення осіб в кримінальному процесі / А. Строган // Юридична Україна. — 2008. — № 6. — С. 112—117.

Розглянуто поняття основних форм звернення у кримінальному судочинстві. Відокремлено суміжні терміни («скарга», «подання», «заява») від терміна «клопотання». Стверджено, що клопотання характеризується низкою специфічних рис і ознак, якими суттєво відрізняється від таких форм звернення осіб, як скарги, заяви та подання. Критеріями, за якими можна простежити відмінності інституту клопотань від усіх інших форм звернення осіб — учасників кримінального процесу, є предмет, зміст і форма звернення, а також суб'єкти, які мають право на заявлення та вирішення клопотання.

09.03-04.08.975.

343.13 Строган А. Значення інституту клопотань у сфері кримінального судочинства / А. Строган // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 138—141.

Розглянуто значення інституту клопотань в аспектах принципу змагальності, охорони прав і законних інтересів особи, повного, всебічного й об'єктивного дослідження обставин справи, попередження та виправлення слідчих і судових помилок. Визначено, що інститут клопотань у національному судочинстві є однією з важливих процесуальних гарантій законності досудового і судового провадження, захищає права, свободи та законні інтереси осіб — учасників кримінального процесу, працює у роботі органів досудового слідства, прокуратури, суду.

09.03-04.08.976.

343.132 Туз І. П. Зняття інформації з каналів зв'язку як слідча дія / І. П. Туз // Науковий

вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 3. С. 174—179.

Розглянуто слідчу дію зняття інформації з каналів зв'язку, правові та організаційні аспекти провадження її у слідчій практиці. Проведено аналіз норм чинного законодавства та семантичного значення термінології. Висвітлено процесуальні й тактичні можливості провадження слідчої дії зняття інформації з каналів зв'язку.

09.03-04.08.977.

343.137.5(477) Холод Р. С. Права неповнолітніх обвинувачених на досудовому слідстві: шляхи їх удосконалення / Р. С. Холод // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутр. справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. — № 2. — С. 137—142.

У статті визначено, що неповнолітні є однією з незахищених ланок суспільств з правового та соціального боків. Наведено класифікації науковців щодо прав неповнолітнього обвинуваченого. Сформульовано пропозиції, спрямовані на удосконалення кримінально-процесуального законодавства України щодо врегулювання процесуального становища неповнолітнього обвинуваченого як суб'єкта кримінально-процесуальних відносин.

09.03-04.08.978.

343.123.1(477)+343.133(477) Черкова М. Ю. Деякі проблеми здійснення судового контролю при порушенні кримінальних справ / М. Ю. Черкова, М. В. Чубар // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. — № 1. — С. 183—191.

З'ясовано сутність та роль судового контролю за досудовим слідством. Висвітлено історію розвитку судового контролю у кримінальному судочинстві України. Підтверджено той факт, що сьогодні в Україні ще існує необхідність удосконалення на законодавчому рівні механізму здійснення судового контролю на стадіях порушення кримінальної справи та досудового розслідування.

09.03-04.08.979.

343.123.1 Черноус Ю. Реалізація принципу змагальності на досудовому слідстві: проблемні питання / Ю. Черноус // Право України. — 2008. — № 6. — С. 129—133.

З'ясовано сутність, форми і методи реалізації принципу змагальності на досудовому слідстві. Визначено функції, виконувані суб'єктами кримінального судочинства під час провадження кримінальної справи. Автор дійшов висновку, що реалізація принципу змагальності на стадії досудового слідства вимагає переосмислення багатьох усталених поглядів щодо завдань, особливостей діяльності суб'єктів кримінального судочинства. Зазначено, що передумовою реалізації змагальності залишається висока якість

досудового слідства, неухильне дотримання слідчим вимог закону, оволодіння ним мистецтвом доказування, що може витримати будь-яке випробування.

09.03-04.08.980.

343.141/143(477) Шумов В. В. Співвідношення спрощеної форми судового розгляду з принципом безпосередності дослідження доказів / В. В. Шумов // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 34. С. 256—258.

Зазначено, що редакція багатьох статей КПК України, прийнятих останнім часом, не узгоджується з тими положеннями, які залишаються чинними після прийняття нових. Досліджено співвідношення статей КПК України, які закріплюють основні принципи кримінального судочинства, з нормами, які передбачають нову форму розгляду кримінальних справ судом першої інстанції. Сформульовано пропозиції щодо усунення суперечностей, які існують в чинному КПК України між загальними нормами, які проголошують принципи процесу, і конкретними нормами, які регулюють обґрунтованість вироку, винесеного судом при застосуванні спрощеної форми судового розгляду.

09.03-04.08.981.

343.121.5 Щербань С. Г. Участь адвоката, як представника неповнолітнього потерпілого на досудових стадіях кримінального процесу / С. Г. Щербань // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 34. С. 270—275.

Визначено проблеми надання кваліфікованої правової допомоги неповнолітнім потерпілим. Зазначено, що забезпечення обов'язкової участі у кримінальному процесі адвоката — представника неповнолітнього потерпілого урівноважує його процесуальний стан порівняно з процесуальним станом неповнолітнього обвинуваченого, якому законом забезпечена обов'язкова участь захисника. Обґрунтовано випадки обов'язкової участі адвоката — представника неповнолітнього потерпілого, які потрібно передбачити у КПК України.

09.03-04.08.982.

343.126(477) Юркова Г. В. Взяття під варту: відповідність Конституції України та проблеми застосування у слідчій практиці / Г. В. Юркова / Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 2. — С. 339—346.

Досліджено теоретичні і практичні аспекти тримання під вартою як запобіжного заходу. На їх основі сформульовано пропозиції автора щодо покращення законотворчої та правозастосовної діяльності у цій сфері. Висвітлено авторське бачення щодо внесення змін і доповнень до КПК України у вирішенні існуючих у слідчій

практиці проблем у питаннях затримання та застосування запобіжного заходу взяття під варту, а саме уточнення процесуального порядку оформлення взяття під варту, роз'яснення прав підозрюваному чи обвинуваченому у зв'язку із застосуванням даного примусу, структури подання слідчого до суду про застосування запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, удосконалення порядку продовження строку тримання під вартою. Розглянуто питання про строки тримання під вартою.

КРИМІНАЛІСТИКА

Книги

09.03-04.08.983.

343.985:343.8(075.8) Весельський В. К. Розслідування злочинів, вчинених засудженими у місцях позбавлення волі : навч. посіб. / В. К. Весельський, В. В. Пясовський, М. М. Сербін. — К. : КНТ, 2008. — 195 с.

Проведено комплексний юридичний аналіз злочинів, вчинених засудженими в місцях позбавлення волі, викладено організаційно-тактичні особливості початкового етапу їх розслідування. Праця ґрунтується на великій емпіричній базі, в ній містяться методичні рекомендації та поради для правоохоронців.

09.03-04.08.984.

343.98(075.8) Когутич І. І. Криміналістика : курс лекцій / І. І. Когутич. — К. : Атіка, 2008. — 888 с.

Курс лекцій відповідає програмі дисципліни «Криміналістика». Теми й матеріал лекцій конкретизовані й цілеспрямовані, що дають змогу використовувати їх не тільки у навчальному процесі, а й у практичній діяльності з розкриття й розслідування злочинів. Три перші теми курсу містять: загальнотеоретичні питання, криміналістичну техніку і криміналістичну тактику. В інших розглянуто криміналістичну методику розслідування злочинів.

09.03-04.08.985.

343.98 Колмаков В. П. Избранные труды по криминалистике / В. П. Колмаков ; сост. В. В. Тищенко. — О. : Юрид. л-ра, 2008. — 446 с. — (Антология юридической мысли).

В настоящей публикации избранных трудов В. П. Колмакова включены четыре наиболее крупные и значимые работы, вышедшие отдельными изданиями в 1958—1977 годах. Первая из них — «Расследования убийств», вторая — монография «Следственный осмотр», третья — монография «Идентификационные действия следователя» и четвертая — «Введение в курс науки советской криминалистики».

09.03-04.08.986.

343.98(075.8) Криминалістика : учебник / Т. В. Аверьянова, Р. С. Белкин, Ю. Г. Корухов,

Е. Р. Россинская. 3-е изд., перераб. и доп.
М. : Норма, 2008. 944 с.

Отражено современное состояние и перспективы развития отечественной криминалистики. Это полное изложение всех разделов криминалистики, отвечающее требованиям государственных стандартов высшего профессионального образования по специальностям «Юриспруденция», «Судебная экспертиза», «Правоохранительная деятельность». Наряду с изложением традиционных тем курса, учитывающих достижения смежных областей научного знания, ряд глав посвящен новым методам и средствам собирания и исследования доказательств, методам расследования преступлений.

09.03-04.08.987.

343.985(075.8) Руководство по расследованию преступлений : науч.-практ. пособие / отв. ред. А. В. Гриненко. 2-е изд., пересмотр. и доп. М. : Норма, 2008. 768 с.

Особое внимание уделено практическому применению уголовно-процессуального законодательства в расследовании преступлений с учетом достижений современной юридической науки. Подробно освещена система гарантий, обеспечивающих реализацию конституционных прав и свобод личности, вовлеченной в уголовное судопроизводство. Во втором издании отражены новейшие изменения уголовно-процессуального законодательства, в том числе касающиеся перераспределения полномочий между прокурором и руководителем следственного органа. Изложены процедура и тактика производства следственных действий.

09.03-04.08.988.

343.985:343.343.6 Саїнчин О. С. Методика розкриття незаконного переправлення осіб через державний кордон України (криміналістичні та оперативно-розшукові аспекти) : монографія / О. С. Саїнчин, І. Б. Похіла, А. М. Притула. О. : Фенікс, 2008. 368 с., 4 с. іл.

Досліджено кримінально-правові та організаційно-тактичні проблеми незаконного переправлення осіб через державний кордон України та міжнародно-правові акти, які регламентують боротьбу з цими злочинами. Відповідно до основ криміналістичної тактики, розроблено загальну концепцію тактики розшуку та затримання осіб, які переховуються від органів дізнання, досудового слідства та суду. Розглянуто і систематизовано способи і тактичні прийоми розкриття такого роду злочинів. Вирішено проблеми, з якими можуть зіштовхнутися оперативні працівники Держприкордонслужби, СБУ та слідчі.

09.03-04.08.989.

343.98(075.8) Скригонюк М. І. Криміналістика : підручник / М. І. Скригонюк. К. : Атіка, 2007. 496 с.

Курс криміналістики викладено в обсязі, що відповідає вимогам навчальних програм для юридичних вищих навчальних закладів. У ньому

відображено ті зміни, що відбулися за останні роки в теорії криміналістики та у практиці розкриття і розслідування злочинів. Вміщено короткий словник криміналістичних термінів.

09.03-04.08.990.

343.985:343.61(075.8) Шеремет А. П. Розслідування та запобігання вбивствам : навч. посіб. / А. П. Шеремет. Чернівці : Наші книги, 2008. 248 с.

Розглянуто основні положення тактики і методики розслідування злочинів проти життя особи в аспекті досягнень сучасної криміналістики з урахуванням вимог нового КК України. Висвітлено індивідуальну профілактику вбивств у системі заходів спеціального запобігання злочинам. Показано роль переконання і примушування у формуванні необхідних для суспільства поглядів, перебудови індивідуальної свідомості, набуття духовних цінностей, що сприяють перевихованню індивідів, у яких проявлялися негативні психологічні риси та антисоціальні схильності, що могли привести їх до скоєння тяжких злочинів проти особи.

Автореферати

09.03-04.08.991.

343.977 Білоусов А. С. Криміналістичний аналіз об'єктів комп'ютерних злочинів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Білоусов Андрій Сергійович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено комплексні питання криміналістичного аналізу комп'ютерних об'єктів при виявленні та розслідуванні злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Розглянуто питання теоретичних і практичних аспектів сучасного стану криміналістичного аналізу комп'ютерних об'єктів. Проведено концептуально-цілісний, системний аналіз місця й значення криміналістичного дослідження комп'ютерних об'єктів. Внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо пізнання закономірностей об'єктивної дійсності, пов'язаних із підготовкою, вчиненням та розслідуванням злочинів у сфері інформаційних (комп'ютерних) технологій, що передбачають визначення поняття й структури комп'ютерних об'єктів як об'єктів криміналістичних досліджень, теоретичних передумов і практичних рекомендацій з підготовки й проведення окремих слідчих дій при розслідуванні комп'ютерних злочинів.

09.03-04.08.992.

343.98(043.3) Карпов Н. С. Криміналістичні засади вивчення злочинної діяльності : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Никифор Семенович Карпов ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2008. 32 с.

Висвітлено питання характеристики злочинності як об'єкта криміналістичного дослідження,

особливості характеристики сучасної злочинності, методів вивчення злочинної діяльності та протидії як окремого елемента останньої. Визначено місце й роль криміналістики у системі завдань боротьби зі злочинністю. Запропоновано альтернативи кримінальному переслідуванню та розглянуто питання процесуальної економії як умови раціоналізації діяльності щодо розкриття і розслідування злочинів. Обґрунтовано шляхи удосконалення методів та засобів боротьби зі злочинністю: використання засобів масової інформації у боротьбі зі злочинністю, захист учасників кримінального судочинства, підготовка кадрів як передумова удосконалення слідчої діяльності. Розроблено низку пропозицій і рекомендацій, спрямованих на подальше удосконалення вивчення злочинної діяльності та забезпечення боротьби з нею.

09.03-04.08.993.

343.985:343.37 Комісарчук Р. В. Основи розслідування фактів незаконної приватизації державного та комунального майна : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / *Комісарчук Руслан Васильович* ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Викладено концептуальні положення криміналістичної класифікації та криміналістичної характеристики злочинів у зазначеній сфері. Розкрито сутність методів і засобів дослідної перевірки у стадії порушення кримінальної справи. Розроблено наукові рекомендації щодо: типових слідчих ситуацій; побудови версій; визначення тактичних завдань та засобів їх вирішення; організації оперативного супроводження приватизаційного процесу; взаємодії слідчих і оперативних підрозділів та органів, що мають контроль-наглядові повноваження у сфері приватизації; використання спеціальних знань при розкритті та розслідуванні даних злочинів.

09.03-04.08.994.

343.98(043.3) Кузнєцова О. В. Особливості розслідування незаконних діянь з отруйними та сильнодіючими речовинами : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / *Кузнєцова Оксана Володимирівна* ; Акад. адвокатури України. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено проблеми розслідування незаконних діянь з отруйними та сильнодіючими речовинами. Розглянуто їх кримінально-правову характеристику (як основу формування криміналістичної характеристики та переліку обставин, що підлягають встановленню); криміналістичну характеристику й особливості її окремих елементів (предмета злочину, способів приготування, скоєння та приховування злочину, типових слідів злочину, особи злочинця та ін.); особливості порушення кримінальної справи. Визначено слідчі ситуації, які складаються на початковому етапі розслідування, запропоновано програми початкових слідчих дій щодо їх перевірки. Висвітлено особливості проведення окремих слідчих дій (слідчого огляду, допиту, обшуку, призначення судових експертиз).

09.03-04.08.995.

343.98 Маслюк О. В. Розслідування злочинів у сфері радіоактивних матеріалів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / *Маслюк Олександр Володимирович* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 16 с.

Розкрито криміналістичні, процесуальні і технічні аспекти розслідування злочинів у сфері обігу радіоактивних матеріалів. Визначено основні елементи криміналістичної характеристики та класифікації злочинів із використанням радіоактивних матеріалів для експертних методик ідентифікації та оцінки суспільної небезпеки. Розкрито особливості проведення слідчих дій при розслідуванні цього виду злочинів, взаємодії слідчого з іншими учасниками кримінального процесу, важливість використання спеціальних знань. Досліджено принципи побудови міжнародного ядерного права та достатність національної правової бази при розслідуванні таких злочинів. Показано, що перспективи криміналістичних досліджень указаних правопорушень пов'язані зі створенням ядерних судових лабораторій та національної бази даних злочинів із застосуванням радіоактивних матеріалів.

09.03-04.08.996.

343.985+343.132 Сергєєва Д. Б. Зняття інформації з каналів зв'язку: кримінально-процесуальні і криміналістичні засади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / *Сергєєва Діана Борисівна* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 16 с.

Проведено дослідження кримінально-процесуального, криміналістичного, організаційно-тактичного, морально-етичного аспектів при знятті інформації з каналів зв'язку. Визначено та розкрито: поняття, мету і завдання зняття інформації з каналів зв'язку як слідчої дії; правову основу проведення даної слідчої дії; фактичні та юридичні підстави її проведення; етапи у структурі технології даної слідчої дії, елементи підготовчого етапу; положення щодо доцільності проведення зняття інформації в автоматичному режимі безперервно шляхом функціонування спеціального пристрою. Висловлено науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення кримінально-процесуального законодавства, що регламентує проведення даної слідчої дії. Сформульовано практичні рекомендації ефективного провадження зняття інформації з каналів зв'язку.

Статті

09.03-04.08.997.

343.983.2 Айвазян О. Ю. Початковий етап розслідування злочинних порушень техніки безпеки на будівництві / *О. Ю. Айвазян* // Вісник Академії адвокатури України. — 2008. — № 2. — С. 112—116.

Розглянуто питання особливостей методики початкового етапу розслідування справ про злочинні порушення техніки безпеки на будів-

ництві. Визначено найбільш характерні ситуації та особливості огляду місця події. Поручено основні причини зниження оперативності реагування на заяви про нещасні випадки, не своєчасне проведення невідкладних слідчих та процесуальних дій, таких як огляд місця події, опитування слідчим очевидців.

09.03-04.08.998.

343.982 Алексеев О. О. Актуальні проблеми стандартизації засобів криміналістичної техніки / О. О. Алексеев, О. В. Процюк, Ю. М. Черноус // Наше право. 2008. № 3. С. 105—109.

Привернено увагу до проблем стандартизації засобів криміналістичної техніки з метою їх залучення до діяльності з розслідування злочинів. Визначено перспективні, практично значущі напрями удосконалення у цій сфері. Обґрунтовано, як проблемні питання регламентуються кримінально-процесуальним законодавством країн СНД. Розглянуто систему державної стандартизації України, нормативні документи, на яких вона базується.

09.03-04.08.999.

343.985:343.359.3 Антонов К. В. Криміналістичне забезпечення виявлення ознак контрабанди / К. В. Антонов, О. В. Карнаухов // Сучасні проблеми юридичної науки : тези доп. та наук. повідомл. всеукр. наук.-практ конф. молодих учених та здобувачів / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. С. 362—365.

Визначено змістовне поняття криміналістичного забезпечення системи заходів та методів, які сприяють виявленню ознак злочину щодо встановлення компетентними посадовими особами митних органів ознак контрабанди. Виділено два види діяльності митних органів з виявлення ознак контрабанди: діяльність, яку направлено на безпосереднє проведення митного контролю та митного оформлення осіб, у тому числі і в межах розгляду справи про порушення митних правил; діяльність, яка ініційована зовнішньою інформацією. Уточнено, що другий вид діяльності умовно розподіляється на три етапи: отримання сторонньої інформації, яка спонукає посадових осіб виявити інтерес до певної події як протиправної; перевірка цієї інформації; прийняття рішення за результатами перевірки.

09.03-04.08.1000.

343.985:343.141/143 Багрій М. Непрямі докази та негативні обставини: до питання співвідношення і значення при розслідуванні у кримінальній справі / М. Багрій // Право України. 2008. № 6. С. 134—137.

Висвітлено питання співвідношення непрямих доказів з негативними обставинами та значення цих обставин при розслідуванні у кримінальній справі. Надано класифікацію поділу негативних обставин за правилами оцінки доказів. Розглянуто питання про співвідношення негативних обставин (як доказів) з іншими непря-

ми доказами. Визначено, що виявлення негативних обставин у ході розслідування є одним із ефективних способів, що сприяє перевірці правильності й правдивості показань як свідків і потерпілих, так і підозрюваного та обвинуваченого. Ігнорування негативних обставин або не правильна їх оцінка неминуче призводять до помилок, які перешкоджають встановленню істини у конкретній кримінальній справі.

09.03-04.08.1001.

343.37 Вельможний С. Використання спеціальних пізнань у процесі запобігання викраденням електричної енергії шляхом її самовільного використання / С. Вельможний // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 5. — С. 151—152.

Розглянуто дві форми спеціальних знань, які застосовуються при розслідуванні викрадень електричної енергії шляхом її самовільного використання. Наголошено на профілактичній діяльності, здійснюваній працівниками експертних підрозділів та спеціалістами, яка сприятиме ефективній протидії злочинності в означеній сфері.

09.03-04.08.1002.

343.98 Гонгало С. Й. Використання криміналістичних знань захисником при роботі з документами / С. Й. Гонгало // Вісник Академії адвокатури України. 2008. № 2. С. 104—107.

Розглянуто питання стосовно використання криміналістичних знань адвокатом при роботі з документами кримінальної справи, їх огляд і попереднє дослідження. Проаналізовано питання про важливість такого елемента, як з'ясування документа на предмет його інтелектуальної підробки. Звернено увагу на окремі моменти у методиці огляду документів на електронних носіях і документів, які розміщені у системі Інтернет.

09.03-04.08.1003.

343.973 Дондик Г. П. Особливості залучення фахівця-бухгалтера для участі в окремих слідчих діях при розслідуванні економічних злочинів / Г. П. Дондик // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. Запоріжжя, 2008. № 1. С. 128—136.

Проведено аналіз теоретичних питань дотримання вимог процесуального характеру та логічних аспектів використання правоохоронними органами непроцесуальної форми спеціальних бухгалтерських знань. Виділено групи використання спеціальних пізнань залежно від процесуального становища суб'єктів. Визначено мету застосування допомоги фахівця при розслідуванні економічних злочинів непроцесуальною формою.

09.03-04.08.1004.

343.98 Дудніков А. Л. Криміналістичне поняття злочину у сфері економічної діяльності / А. Л. Дудніков // Проблеми законності : респ.

міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 96. С. 165–172.

Визначено поняття «злочин у сфері економічної діяльності», проаналізовано значення термінів «діяльність» і «економіка». Сформульовано визначення злочинів у сфері економічної діяльності як передбачені кримінальним законом суспільно-небезпечні, навмисні і корисливі діяння, що посягають на суспільні відносини, пов'язані з виробництвом матеріальних благ та вчинюються особами, які реалізують свої професійні функції у системі економічних зв'язків та відносин. Обґрунтовано суттєві ознаки цієї групи протиправних діянь.

09.03-04.08.1005.

343.985:343.6 Дунаєвська Л. Г. Особливості огляду медичних документів під час розслідування злочинів, скоєних при наданні медичної допомоги / Л. Г. Дунаєвська // Права і свободи людини і громадянина: проблеми судового захисту: зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. (23–24 листоп. 2007 р.) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2008. С. 154–157.

Визначено специфіку проведення слідчих дій під час розслідування злочинів, скоєних при наданні медичної допомоги. Розкрито та проаналізовано першочергові слідчі дії, які проводяться під час розслідування злочинів, скоєних при наданні медичної допомоги: виїмка та огляд медичних документів і матеріалів відомчих перевірок, клініко-анатомічних і клінічних конференцій.

09.03-04.08.1006.

343.98 Клименко Н. І. Криміналістичні знання, їх вдосконалення і розвиток / Н. І. Клименко // Вісник Академії адвокатури України. 2008. № 2. С. 74–78.

Визначено поняття і зміст криміналістичних знань, розкрито їх структуру. Обґрунтовано загальну мету та спеціальні цілі криміналістичних знань, їх конкретні завдання. Розглянуто належну пропорційність між фундаментальними та прикладними криміналістичними знаннями. Запропоновано напрямки удосконалення та розвитку криміналістичних знань.

09.03-04.08.1007.

343.985:343.146 Мисливий В. А. Метод вимірювань при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод / В. А. Мисливий // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 2. С. 304–310.

Висвітлено метод вимірювання при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод. Визначено проблемні питання, пов'язані з його застосуванням, а також шляхи їх вирішення. Проаналізовано сутнісні ознаки та види вимірювання при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод. Підкреслено, що метод вимірювання при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод за-

стосовується відповідно до порядку, передбаченого кримінально-процесуальними нормами та криміналістичними рекомендаціями, для дослідження фактичних даних, що виникли у ході вчинення пригоди щодо визначення експериментальним шляхом якостей об'єктів. Зазначено, що об'єкти можуть бути відображені через певні прийняті фізичні величини та обчислення за допомогою використання спеціальних технічних засобів вимірювання.

09.03-04.08.1008.

343.13 Мурадов В. Техніко-криміналістичні засоби у судовому засіданні: до визначення поняття, перспективи застосування / В. Мурадов // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 5. — С. 145–146.

Розглянуто поняття «техніко-криміналістичний засіб», обґрунтовано перспективи його застосування. Визначено неоднозначні підходи щодо його співвідношення зі смисловим навантаженням дефініції науково-технічного засобу. Зазначено про постійне розширення класифікаційних груп техніко-криміналістичних засобів на теперішньому етапі. Обґрунтовано, що поряд із упровадженням сучасних техніко-криміналістичних засобів у практику судового розгляду кримінальних справ необхідно брати до уваги важливу роль спеціаліста, за допомогою якого можна забезпечити найефективніше застосування цих засобів.

09.03-04.08.1009.

343.72:347.218.4 Павлова Н. В. Криміналістичні питання відмежування цивільно-правового делікту від злочину у справах щодо шахрайства, пов'язаного з відчуженням житла / Н. В. Павлова // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 262–268.

Розглянуто проблему, яка полягає у складності відмежування злочину від цивільно-правового делікту як у стадії порушення кримінальної справи щодо шахрайства, пов'язаного з відчуженням житла, так і протягом розслідування у цілому. Проаналізовано ситуації, що зумовлюють найбільші труднощі під час встановлення суб'єктивної сторони шахрайства, пов'язаного з відчуженням житла. Висвітлено особливості відмежування у сфері житла від цивільно-правового делікту.

09.03-04.08.1010.

343.982:347.961 Пінчук Н. І. Роль і місце криміналістики в забезпеченні нотаріальної діяльності / Н. І. Пінчук // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. — С. 411–415.

Розглянуто наукову природу криміналістики у забезпеченні та ефективному здійсненні нота-

ріальної діяльності. Вивчено предмет криміналістичного забезпечення, проаналізовано загальне завдання криміналістичного забезпечення нотаріальної діяльності розробка й впровадження у діяльність нотаріусів криміналістичних рекомендацій. Визначено, що пріоритетний напрям у системі криміналістичного навчання нотаріуса повинен полягати у спрямуванні на надбання практичними працівниками умінь і навичок використання техніко-криміналістичного арсеналу.

09.03-04.08.1011.

343.122 Плетенець В. М. Потерпіла сторона як елемент криміналістичної характеристики завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності / В. М. Плетенець // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 1. С. 302–307.

Надано науково обґрунтовані рекомендації щодо розслідування завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності. Визначено низку елементів, які входять до складу видової криміналістичної характеристики злочину. Наведено дані, отримані за результатами вивчення кримінальних справ, які дозволяють частково охарактеризувати ознаки потерпілої сторони від вчинення завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності.

09.03-04.08.1012.

343.14(477) Предместніков О. Г. Про деякі проблемні аспекти проведення обшуку / О. Г. Предместніков, Є. Й. Барна // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 10. — С. 94–99.

Розглянуто норми чинного КПК України, зокрема ті, що стосуються проведення обшуку, ефективності їх застосування та виключення можливості різного тлумачення у процесі здійснення кримінального судочинства. Проаналізовано можливі ситуації, які виникають під час практичного застосування та реалізації чинних норм кримінально-процесуального законодавства, а саме провадження у кримінальних справах. Внесено відповідні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства, що стосуються вирішення проблем, які виникають під час здійснення кримінального судочинства при проведенні обшуку.

09.03-04.08.1013.

343.985:343.711 Самусенко Ю. В. Удосконалення правового регулювання діяльності підрозділів карного розшуку щодо розкриття квартирних крадіжок / Ю. В. Самусенко // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 285–289.

Розкрито недоліки нормативного регулювання, які негативно впливають на ефективність

організації і тактики роботи, її інформаційне забезпечення та структурно-функціональну побудову. Визначено основні шляхи удосконалення правового регулювання діяльності підрозділів карного розшуку щодо розкриття квартирних крадіжок у сучасних умовах, а також основні проблеми, які можуть виникати при цьому, та шляхи їх подолання.

09.03-04.08.1014.

343.43 Санакоєв Д. Організаційно-тактичні засади виявлення слідів злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми, вчинених організованими групами / Д. Санакоєв // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 10. С. 169–172.

Надано відповідні рекомендації щодо тактики проведення огляду місця події у справах про злочини, пов'язані з торгівлею людьми, вчинені організованими злочинними групами. Розглянуто особливості огляду місця події у справах про торгівлю людьми. Визначено, що ефективність проведення огляду місця події залежить як від професійної майстерності слідчого, так і від знання ним організаційно-тактичних особливостей проведення даної слідчої дії із залученням відповідних фахівців.

09.03-04.08.1015.

343.985 Семенов В. В. Допит: викриття інсценувань / В. В. Семенов // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 98. С. 137–144.

Розглянуто питання викриття інсценувань у процесі допиту. Розроблено класифікацію інформації, що виходить від допитуваного. Проаналізовано три рівні процесу підготовки (пізнавальний, прогностичний і синтезуючий), від якого залежить правильність обрання тактики допиту. Визначено тактичні прийоми слідчого у випадках, коли свідки дають помилкові показання або замовчують про деякі обставини з певних мотивів. Наведено перелік відомостей, які дозволяють думати, що показання особи неправдиві.

09.03-04.08.1016.

343.985:343.147:343.43 Сергатий М. О. Огляд місця події при розслідуванні кримінальних справ про торгівлю людьми з метою сексуальної експлуатації, вчинену злочинними групами / М. О. Сергатий, Д. Б. Санакоєв // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. Запоріжжя, 2008. № 1. С. 145–153.

Розглянуто загальні положення тактики проведення огляду місця події у справах про торгівлю людьми. Обґрунтовано основні недоліки при її проведенні, розроблено відповідні пропозиції щодо їх подолання. Визначено характерні особливості зазначеного злочину та види місць злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, вчинених організованими злочинними групами: місце добровільного або насильницького утримання

потерпілого; місце затримання злочинця. Виділено та проаналізовано дві типові слідчі ситуації, які характерні для огляду місця події у справах такої категорії: жертва перебуває в приміщенні добровільно; жертва утримується в приміщенні силоміць.

09.03-04.08.1017.

343.985 Скільська Л. Д. Криміналістична голографія та її застосування з метою фіксації обстановки місця події / Л. Д. Скільська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 420–421.

Визначено перспективні напрямки використання голографії під час провадження огляду місця події. З'ясовано поняття криміналістичної голографії та її переваги над іншими способами фіксації ходу та результатів слідчої дії. Охарактеризовано властивості та можливості криміналістичної голографії. Розглянуто коло об'єктів, які підлягають фіксації з використанням зазначеного криміналістичного засобу.

09.03-04.08.1018.

343.98 Тищенко В. В. Система криминалистики: история и современное состояние / В. В. Тищенко // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 230–238.

Представлены предложения о построении систематизации научных положений предмета криминалистики. Проанализированы труды Ганса Гросса, И. Н. Якимова, В. И. Громова, Р. С. Белкина, И. М. Лузгина и др. авторов, которые являются важным этапом в формировании систематического характера криминалистических знаний. Отмечено, что система криминалистики должна строиться не только в зависимости от характера информационно-познавательного комплекса методов и средств расследования преступлений, но и в зависимости от характера исследуемых аспектов таких объектов криминалистики, как преступление, его отражение во внешней среде и деятельность по расследованию и раскрытию совершенного преступления.

09.03-04.08.1019.

343.222 Черняк Н. П. Деякі ознаки особи злочинця, які впливають на обрання способу приховування злочину / Н. П. Черняк, Ю. В. Зеленько // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. — Запоріжжя, 2008. — № 1. — С. 198–205.

Визначено та проаналізовано всі елементи криміналістичної характеристики злочинів, яка допомагає визначити напрямок розслідування, зорієнтуватись в обстановці, що склалась, правильно побудувати версії та обрати саме ті

слідчі дії, які є необхідними для швидкого та повного розслідування злочинів. Розглянуто типові ознаки, що мають криміналістичне значення: особливості даного виду злочинів, що виражаються у способах вчинення злочинів; характерні сліди; професійні і злочинні навички злочинця. Виділено властивості особи, що впливають на обрання способів приховування злочину. Зазначено фактори, які впливають на обрання конкретного способу приховування злочину, крім внутрішніх особливостей особи.

09.03-04.08.1020.

343.985:343.61 Черняк Н. П. Криміналістична характеристика особи злочинця як джерело інформації під час розслідування різних видів убивств / Н. П. Черняк, А. І. Яценко // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. Запоріжжя, 2008. № 2. С. 184–191.

Визначено специфіку планування розслідування різних видів убивств, взаємодію слідчого та оперативних підрозділів. Проаналізовано групи убивств, які поділяються залежно від обсягу й характеру первинної інформації, наявної у розпорядженні слідчого на момент порушення кримінальної справи. Виокремлено та проаналізовано три етапи діяльності слідчо-оперативних груп: до порушення кримінальної справи; від прийняття справи до провадження та її передачі територіальним органам; після передачі кримінальної справи про нерозкрите вбивство територіальним органам.

09.03-04.08.1021.

343.98 Шепітько В. Ю. Сучасний стан та тенденції криміналістики в її прагматичному аспекті / В. Ю. Шепітько // Вісник Академії адвокатури України. — 2008. — № 2. — С. 69–73.

Проаналізовано сучасний етап розвитку криміналістики, звернено увагу на зміни у її предметі. Визначено основні тенденції у забезпеченні практики боротьби зі злочинністю найновішими засобами, прийомами і методами. Автор дійшов висновку, що розвиток криміналістики у її прагматичному аспекті виявляється у декількох напрямках: техніко-криміналістичному, організаційно-тактичному та методичному.

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА

Книги

09.03-04.08.1022.

340.6(477)(075.8) Шарманська В. М. Судова бухгалтерія : навч. посіб. / В. М. Шарманська, С. О. Шарманська, І. В. Головка. К. : ЦУЛ, 2008. 454 с.

Висвітлено теоретичні основи організації судово-бухгалтерської діяльності, економічного контролю у правоохоронних органах України, методику і техніку призначення судово-бухгал-

терської експертизи. Визначено правильність формулювання питань, які вирішують експерти. Розглянуто використання спеціальних знань з бухгалтерського обліку, контролю у практиці судово-бухгалтерського обліку, контролю у практиці судово-бухгалтерської експертизи з урахуванням вимог чинного законодавства України. Надано характеристику бухгалтерського обліку, проаналізовано форми і види бухгалтерських документів, значення матеріалів документальних ревізій та інвентаризації.

Статті

09.03-04.08.1023.

340.6:616.718-001.5-091.8 Бахметьев В. И. Определение вида внешнего воздействия на основе анализа морфологии излома длинных трубчатых костей нижних конечностей / В. И. Бахметьев, М. А. Кислов // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 6. — С. 11—13.

Рассмотрены морфологические признаки разрушения компактного слоя длинных трубчатых костей по характеристике излома при различных видах внешнего воздействия. Установлено, что различная скорость нагружения порождает формирование разной по качеству текстуры разрушения, что позволяет проводить дифференциальную диагностику удара и давления по поверхности перелома.

09.03-04.08.1024.

340.6:340.113 Гогусь Т. М. Застосування спеціальних філологічних знань у судово-експертній діяльності як одна із гарантій судового захисту прав і свобод людини і громадянина / Т. М. Гогусь // Права і свободи людини і громадянина: проблеми судового захисту: зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. (23—24 листоп. 2007 р.) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — С. 233—235.

Визначено одне із найважливіших джерел доказів мовлення. Проаналізовано дві основні форми спеціальних знань у судочинстві: процесуальну — у рамках судової експертизи, шляхом залучення фахівця для сприяння у роз'ясненні питань, що входять у його компетенцію, і не процесуальну — у вигляді консультацій і досліджень фахівців поза судовим процесом. Визначено завдання, необхідні для проведення систематичного навчання чи спеціалізації філологів або лінгвістів з перспективою їхньої атестації як професійних судових експертів.

09.03-04.08.1025.

340.6:618.3/7-036.88 Гончаренко Д. В. Судебно-медицинский аспект проблемы материнской смертности / Д. В. Гончаренко, О. А. Дмитриева // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 6. — С. 16—19.

Обоснована актуальність изучения материнской смертности (МС) в судебно-медицинском аспекте. Проведен качественный анализ судеб-

но-медицинских экспертиз за период 2000—2007 гг., поводом для назначения которых являлась МС. Приведены примеры диагностического дефекта оказания медицинской помощи в акушерско-гинекологической практике и ятрогенного инструментального осложнения при эндотрахеальной интубации.

09.03-04.08.1026.

340.6 Гуріна Д. Експертна профілактика: поняття, розвиток і становлення / Д. Гуріна // Право України. — 2008. — № 7. — С. 76—80.

Розглянуто історію розвитку та становлення експертної профілактики. Здійснено аналіз точок зору провідних науковців щодо визначення поняття експертної профілактики. Порушено питання про право експерта на ініціативу. Обґрунтовано недостатність законодавчої регламентації профілактичної діяльності експертів у теперішній час. Запропоновано прийняти закон про профілактику злочинності, де знайшла б своє місце експертна профілактика.

09.03-04.08.1027.

340.6:616.13-07.-053 Ефимов А. А. Судебно-медицинская оценка изменений эластических свойств крупных артерий в возрастном аспекте / А. А. Ефимов // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 6. — С. 14—16.

Изложены результаты исследования количественных показателей эластических свойств аорты, сонных, бедренных и плечевых артерий человека на секционном материале. Математический анализ полученных данных выявил значительное статистически достоверное снижение эластичности артериальной стенки изученных сосудов с возрастом. Сделан вывод о возможности использования изученных показателей при разработке объективного метода определения возраста в судебно-медицинской практике.

09.03-04.08.1028.

340.6:572.75.087.1 Звягин В. Н. Информационная значимость краниометрических комплексов при этнорасовых исследованиях / В. Н. Звягин, В. Ю. Бахолдина // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 4. — С. 8—12.

Доказано, что при этнорасовых исследованиях необходимо различать дискриминационную и таксономическую значимость краниологических комплексов, которые могут не совпадать. Отмечено, что фациальные комплексы признаков обладают более высокой таксономической информативностью, чем признаки, характеризующие строение мозгового черепа. Рассмотрены различия в информационной значимости отдельных комплексов краниологических признаков, подчеркнуто, что они являются весомым обоснованием дифференцированного подхода к результатам сравнительных этнорасовых исследований.

09.03-04.08.1029.

340.6:616.381-003.6-02:617-089 Казарян В. М. Послеоперационные инородные тела брюшной

полости. Медико-правовые аспекты / В. М. Казарян // Судебно-медицинская экспертиза. 2008. № 5. С. 33—36.

Проведен анализ клинических наблюдений и комиссионных судебно-медицинских заключений после экстренных оперативных вмешательств на органах брюшной полости для изучения причин и мер предупреждения оставления ятрогенных инородных тел в брюшной полости. Установлено, что основными причинами их оставления при оказании экстренной хирургической помощи являются дефекты организации медицинской помощи, личные качества хирурга и психоэмоциональная обстановка во время операции.

09.03-04.08.1030.

317.947(477) Калаянова О. Д. Історико-правовий аспект становлення експертних органів ОВС України / О. Д. Калаянова // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 295—301.

Здійснено аналіз історичних передумов виникнення необхідності застосування спеціальних знань для підвищення ефективності діяльності державних установ у їх боротьбі зі злочинними проявами, а також адаптації цих знань до сучасних проблемних питань щодо організації роботи експертних структур у правоохоронних органах. Зроблено такі висновки: фактори оптимізації діяльності експертної служби пов'язані з максимальною єдністю завдань оперативно-розшукового блоку, що вказує на необхідність зосередження на централізації керівних та контролюючо-методичних функцій.

09.03-04.08.1031.

340.67:616-099-02:547.262]-074-091.8 Клевно В. А. Клинические, лабораторные и морфологические проявления смертельных и несмертельных отравлений суррогатами алкогольных напитков / В. А. Клевно, Е. В. Кучина // Судебно-медицинская экспертиза. 2008. № 5. С. 36—38.

Показаны клинические и морфологические проявления отравлений суррогатами алкогольных напитков и их влияние на внутренние органы человека. Изучено, что ведущим звеном патологии танатогенеза при отравлении алкоголем и его суррогатами является острая дыхательная недостаточность. Отмечено, что непосредственная причина смерти — печеночная и печеночно-почечная недостаточность. Гистологически изучены и отмечены выраженные дистрофические изменения во всех внутренних органах человека.

09.03-04.08.1032.

340.6 Клименко Н. І. Судово-експертна діяльність: поняття, завдання, принципи / Н. І. Клименко, В. П. Пеньківська // Права і свободи людини і громадянина: проблеми судового захисту : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. (23—24 листоп. 2007 р.) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — С. 68—71.

Виділено чотири структурні блоки цілісної системи судово-експертної діяльності, які забезпечують здійснення державної політики у галузі судової експертизи. Розглянуто структуру судово-експертної діяльності: мотив діяльності; ціль діяльності; інформаційну основу діяльності; програму діяльності; професійно важливі якості, які необхідні для здійснення цієї діяльності. Виділено завдання, які виникають у процесі експертної діяльності: загальні і окремі. Виокремлено сторони програми діяльності судового експерта: організаційну, конструктивну, комунікативну, пізнавальну, оціночну, засвідчувальну.

09.03-04.08.1033.

343.983 Кравченко Л. І. Предметна належність спеціальних знань у дослідженні героїну / Л. І. Кравченко // Вісник Академії адвокатури України. 2008. № 2. С. 127—132.

Розглянуто питання предметної належності спеціальних знань в експертному дослідженні наркотичного засобу героїну, яке на сучасному етапі провадиться у рамках криміналістичної експертизи матеріалів, речовин і виробів. Обґрунтовано необхідність концептуального переосмислення існуючої класифікації судових експертиз як у теоретичному, так і у практичному аспектах, а саме у відродженні судово-хімічної експертизи.

09.03-04.08.1034.

343.148(477) Легких К. В. Проблемні питання призначення судових правових експертиз у кримінальному судочинстві України / К. В. Легких // Адвокат. — 2008. — № 8. — С. 40—42.

Визначено поняття «судова правова експертиза», його трактування на сучасному етапі законотворення та у наукових дослідженнях учених у галузі кримінального процесу і криміналістики. Проаналізовано власні позиції науковців з питання судової правової експертизи у кримінальному судочинстві, виявлено істотні розбіжності їх думок. Обґрунтовано, що предметом правової експертизи має бути: визначення сутності правових відносин, відповідності їх мети, підстав, змісту та форми чинним нормативно-правовим актам, порушення яких тягне кримінальну відповідальність винної особи, та теоретичних підстав юридичної кваліфікації діяння за наданими експерту фактичними даними про складові даного діяння.

09.03-04.08.1035.

340.6 Перебитюк М. В. Розвиток вчення про методи судової експертизи / М. В. Перебитюк, О. В. Ринкова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 438—441.

Визначено основні тенденції розвитку вчення про методи загальної теорії судової експертизи. Розглянуто закономірності формування і застосування методів теорії судової експертизи і методів експертної діяльності, сформульовані

Т. В. Авер'яноюю. Зазначено специфічні вимоги до методів вирішення експертних завдань. Окреслено основні тенденції розвитку методів експертної діяльності. Обґрунтовано ряд критеріїв доцільності вибору експертом того чи іншого методу, який входить у методику дослідження.

09.03-04.08.1036.

340.6:343.98 Саидов М. Т. Исследование особенностей зубочелюстной системы жителей Дагестана и Армении с целью идентификации личности / М. Т. Саидов, М. С. Бишарян // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 6. С. 30—33.

Изучены анатомо-морфологические особенности зубочелюстной системы у ряда народностей Дагестана (лакцев, аварцев, даргинцев) и жителей Республики Армения (армян) с целью установления их этнорасовой принадлежности. Проведены клинические, морфометрические, рентгенологические исследования и статистический анализ. Установлена возможность диагностики этнорасовой принадлежности указанных народностей Дагестана и жителей Армении по ряду показателей зубочелюстной системы, что может иметь определенное значение при идентификации личности.

09.03-04.08.1037.

340.67:616.153.857.4-074 Стрелова О. Ю. Оценка эффективности методов изолирования токсических веществ из крови / О. Ю. Стрелова, Н. А. Чувина // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 3. — С. 22—24.

Дана оценка эффективности существующих методов изолирования токсических веществ из крови с помощью модельного вещества. Определены некоторые валидационные характеристики метода прямой экстракции из крови органическим растворителем.

09.03-04.08.1038.

340.624.6:343.982.32:617.51-073.524 Фицджерва Н. В. Возможности краниофациальной идентификации по неполным и поврежденным черепам / Н. В. Фицджерва // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 3. — С. 15—17.

Рассмотрены основные группы дефектов черепа и выявлена частота их встречаемости. Проведена оценка результатов идентификации с учетом каждого из дефектов в отдельности, из чего получены выводы, что наличие или отсутствие тех или иных дефектов черепа не служит препятствием для проведения фотосовмещения. Выделены признаки, которые чаще всего служат определяющими для окончательного результата идентификации, в том числе и с помощью метода фотосовмещения. Анализ полученных данных указывает на то, что чем большее количество определяющих признаков будет учитываться при экспертизах идентификации личности, а тем более по неполным черепам, тем достовернее будет получен результат.

09.03-04.08.1039.

340.67:616-008.935.662-074:543.544 Шорманов В. К. Особенности изолирования эвгенола из биологического материала / В. К. Шорманов, Е. А. Сухомлинова // Судебно-медицинская экспертиза. — 2008. — № 3. — С. 17—21.

Определены оптимальные условия изолирования эвгенола из биологического материала этилацетатом. Показана возможность очистки анализируемого соединения от соэкстрактивных веществ биоматериала на колонке, заполненной силикагелем L 40/100 мк. Для идентификации и количественного определения эвгенола в извлечениях из ткани трупной печени предложены методы тонкослойной и высокоэффективной жидкостной хроматографии с использованием нормально-фазных сорбентов.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Книги

09.03-04.08.1040.

343.37 Некрасов В. А. Виявлення легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (оперативно-розшуковий аспект): навч.-практ. посіб. / В. А. Некрасов, Л. В. Борець, С. Ю. Мироненко. — К.: Вид. дім Скіф: КНТ, 2008. — 88 с.

Описано загальні моделі та типові способи легалізації злочинних доходів. Відображено організацію діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів щодо виявлення легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Вивчено ознаки даного виду злочинів, засоби і способи маскування джерел походження доходів і шляхів набуття права власності. Вироблено дієві механізми протидії злочинної діяльності.

Статті

09.03-04.08.1041.

343.985 Антонов К. В. Теоретико-правові й морально-етичні проблеми використання дезінформації стосовно розроблювальних осіб / К. В. Антонов // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 1. — С. 308—314.

Визначено специфічну роль та соціальні функції оперативно-розшукової діяльності, яка займає особливе місце серед інших важливих напрямків державної правоохоронної діяльності. Розглянуто проблему співвідношення цілей ОРД і засобів досягнення цих цілей. Підкреслено, що ефективність діяльності оперативних підрозділів ОВС при дезінформації об'єктів ОРД може бути підвищена за допомогою поліпшення законодавчої практики й удосконалювання діяльності самих оперативних підрозділів у цьому напрямку.

09.03-04.08.1042.

343.985(477) Зубач І. М. Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність у країнах СНД: порівняльний аналіз та проблеми реалізації / *І. М. Зубач, А. В. Білий* // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. Запоріжжя, 2008. № 1. С. 179—183.

Розглянуто сутність та кількість прав підрозділів, що здійснюють ОРД у різних країнах СНД. Привертає увагу структурна відмінність у відповідних нормах оперативно-розшукового законодавства країн СНД, а саме наявність окремої статті, яка перелічує оперативно-розшукові заходи. Виділено недоліки в українському оперативно-розшуковому законодавстві. Підкреслено, що більшість країн СНД питання про права підрозділів, які здійснюють ОРД, почали вирішувати більш вірним шляхом: виокремили права підрозділів, що здійснюють ОРД, та оперативно-розшукові заходи.

09.03-04.08.1043.

343.346:625.1(477) Мінка П. Я. Організація і тактика попередження викрадань вантажів на залізницях України підрозділами карного розшуку / *П. Я. Мінка* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 1. С. 314—319.

Визначено взаємопов'язані елементи, з яких складається кримінологічна обстановка на залізничному транспорті. Зазначено, що злочинні посягання на вантажі є особливим видом майнових злочинів, які мають свої специфічні форми прояву, часові та просторові ознаки, що становлять сутність їх оперативно-розшукової характеристики. Відмічено основні характеристики оперативно-розшукової діяльності стосовно злочинних посягань. Проаналізовано обставини, що спричиняють скоєння крадіжок на залізницях України. Розглянуто напрямки удосконалення законодавства та відомчого нормативного регулювання: загальнодержавний та внутрівідомчий.

09.03-04.08.1044.

343.132(477) Погорецький М. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності / *М. Погорецький* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 9. — С. 74—81.

Запропоновано рекомендації щодо використання матеріалів ОРД вербального походження

для отримання доказів у кримінальному процесі, які є основним напрямом їх використання в інтересах кримінального судочинства. Надано пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства України, яке регулює зазначені питання.

09.03-04.08.1045.

343.985:343.37(477) Середя Д. М. Протидії процесам легалізації тінювих капіталів оперативно-розшуковими заходами / *Д. М. Середя, К. П. Антонов* // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / М-во внутр. справ України. Запоріжжя, 2008. № 2. С. 130—137.

Розглянуто проблему боротьби з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом. Визначено важливе значення правового забезпечення боротьби з «відмиванням» доходів незаконного походження в Україні. У загальних рисах розглянуто відповідний світовий та вітчизняний досвід з питання протидії процесам легалізації тінювих капіталів оперативно-розшуковими заходами. Наведено найбільш традиційні схеми легалізації, які можуть використовувати оперативні співробітники в оперативній роботі при виявленні та розкритті процесів легалізації тінювих капіталів. Проаналізовано основні етапи, з яких складається традиційний процес відмивання коштів: етап розміщення; етап перетворення або ешелонування; етап консолідації.

09.03-04.08.1046.

343.18:343.985 Черков В. О. Щодо ефективності здійснення судового контролю за оперативно-розшуковою діяльністю / *В. О. Черков* // Сучасні проблеми юридичної науки : тези доп. та наук. повідомл. всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. С. 473—476.

Досліджено існуючий порядок здійснення судового контролю за оперативно-розшуковою діяльністю. Зазначено оперативно-розшукові заходи, які можуть здійснюватися тільки за згодою суду відповідно до чинного оперативно-розшукового законодавства: негласне проникнення до житла чи до іншого володіння особи; зняття інформації з каналів зв'язку; контроль за листуванням, телефонними розмовами, телеграфною та іншою кореспонденцією; застосування інших технічних засобів одержання інформації (ч. 2 ст. 8 ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність»).

СУДОУСТРІЙ

Книги

10.03-04.08.1047.

347.96/99(477)(075.8) Бараннік Р. В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України : навч. посіб. / Р. В. Бараннік. — К. : Дакор : КНТ, 2008. — 348 с.

На підставі системного аналізу чинного законодавства, з урахуванням останніх змін у нормативно-правовій базі діяльності суду, правоохоронної та правозахисної систем, розглянуто процес формування і розвитку таких ґрунтовних понять та інститутів, як: правоохоронна діяльність, правосуддя, принципи правосуддя, судова система і судові інстанції, прокурорський нагляд, напрями прокурорської діяльності, функції органів внутрішніх справ, система органів МВС, досудове слідство, система і організація діяльності СБУ, система та функції органів державної податкової служби тощо. Вивчення таких ґрунтовних понять та інститутів стане якісним продовженням навчального процесу із засвоєння базових і спеціальних юридичних дисциплін.

10.03-04.08.1048.

347.97 Діловодство у судах : збірник інструкцій / упоряд. Є. К. Пашутинський. — К. : КНТ, 2008. — 436 с.

У виданні наведено офіційно затверджені інструкції, які регулюють основні аспекти ведення діловодства у судових органах України: з діловодства в арбітражних судах України; з діловодства у господарських судах України; з діловодства в апеляційному загальному суді; з діловодства у місцевому загальному суді; з діловодства в апеляційних і місцевих адміністративних судах.

10.03-04.08.1049.

347.96/99(477)(076.8) Іваницький С. О. Судова влада та правоохоронні органи України : практикум / С. О. Іваницький ; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. — Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2008. — 192 с.

Розглянуто прикладні питання діяльності судової влади та правоохоронних органів. Розміщено практичні завдання різного ступеня складності, що можуть використовуватися під час аудиторної та самостійної роботи для закріплення набутих у ході навчального процесу теоретичних знань, для вироблення практичних навичок вирішення типових і нестандартних правових ситуацій, складання юридичної документації, самоконтролю та поглиблення знань.

10.03-04.08.1050.

347.962 Міжнародні стандарти незалежності суддів : збірка документів / відп. за вип.

А. Г. Алексеев ; пер. Ю. В. Марченко : Центр суддівських студій, Всеукр. незалежна суддівська асоц. — К. : Поліграф-Експрес, 2008. — 184 с.

Проаналізовано тексти міжнародних документів, які містять рекомендації стосовно формування незалежної судової влади та забезпечення незалежності суддів. Вказані міжнародні інституції нададуть великого значення питанню унеможливлення впливу на суд чи втручання в його діяльність.

10.03-04.08.1051.

347.96/99(075.8) Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. для вузів / за ред. І. Є. Марочкина, Н. В. Сібільової. — Х. : Одиссей, 2008. — 528 с.

Розглянуто статус судових та правоохоронних органів, порядок їх формування, принципи організації та функціонування. Особлива увага приділена розкриттю природи судової влади, визначенню системи і змісту її функцій, класифікації її принципів. Значне місце у роботі займає викладення принципів і порядку побудови судової системи України, їх відповідність міжнародним стандартам щодо незалежності, неупередженості та доступності правосуддя. Виходячи з перебування вітчизняної системи права на етапі реформування, надано характеристику органів судової влади, статусу її носіїв, органів прокуратури, дізнання, досудового слідства та інших державних і недержавних правоохоронних інститутів.

10.03-04.08.1052.

347.96/99(477)(075.8) Семерак О. С. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України : навч. посіб. / О. С. Семерак. — 2-ге вид., допов. і переробл. — К. : Знання, 2008. — 392 с. (Вища освіта ХХІ століття).

Навчальний посібник підготовлений згідно з навчальною програмою «Судові, правоохоронні та правозахисні органи України» для студентів юридичних факультетів вищих навчальних закладів. Може бути використаний також вчителями та учнями загальноосвітніх шкіл, які вивчають основи держави і права, абітурієнтами, що готуються до вступних іспитів на юридичний факультет, а також працівниками судових і правоохоронних органів.

10.03-04.08.1053.

347.95:347.426.4(477) Судова практика з відшкодування моральної шкоди / уклад. В. І. Манукян. — К. : Істина, 2008. — 320 с.

Вміщено більше 100 текстів судових рішень з питань відшкодування моральної шкоди, розподілених по категоріях. Розгорнутий алфавітно-предметний покажчик та додатки — витяги з нормативних актів з питань відшкодування моральної шкоди допоможуть читачеві знайти потрібне рішення суду. Матеріал судових рішень

допоможе одержати більш-менш узагальнену картину щодо розмірів компенсацій, які присуджуються судами України по різних категоріях справ.

10.03-04.08.1054.

347.96/99 (477)(094.1) Судові та правоохоронні органи України : зб. законодавчих і нормативних актів : в 2 т. : за станом на 1 жовт. 2007 р. К. : Вид. А. В. Паливода, 2008. (За-кони України).

Т. 1. — 304 с.

Т. 2. — 312 с.

Збірники містять закони та нормативні акти, що визначають принципи побудови, діяльності, систему, структуру та компетенцію судових і правоохоронних органів України зі змінами та доповненнями станом на 1 жовтня 2007 р.

Автори реферати

10.03-04.08.1055.

352.075.1 (477) Кравчук В. М. Роль суду і прокуратури у забезпеченні законності актів органів виконавчої влади і місцевого самоврядування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 / Кравчук Володимир Миколайович ; ОНЮА О., 2008. — 20 с.

Досліджено проблеми судоустрою, судочинства і діяльності прокуратури із забезпечення законності актів місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Розглянуто питання правової природи цих актів, особливостей актів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, забезпечення їх законності. Наведено міркування щодо шляхів розвитку адміністративної юстиції в Україні і підвищення її ролі у здійсненні контролю за нормотворчою і правозастосовальною діяльністю владних структур. Визначено роль прокуратури у захисті прав і свобод шляхом здійснення нагляду за законністю актів органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування. Внесено пропозиції про зміни та доповнення до ЗУ «Про прокуратуру», «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про судоустрій України», КАС України, інших нормативних актів, а також щодо поліпшення організації діяльності суду і прокуратури у цій сфері.

Статті

10.03-04.08.1056.

347.97/99(477).001.73 Василевич М. В. Напрями реформування судової системи України / М. В. Василевич // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 3. С. 63—69.

Досліджено організаційні та правові засади становлення і реформування судової системи України. Визначено цілі та завдання кожного з

етапів реформування, надано оцінку досягнутих результатів. Виділено органи судової влади, які входять до складу судової системи: суди, судова міліція, Вища рада юстиції, кваліфікаційні комісії суддів, органи суддівського самоврядування, Державна судова адміністрація України. Сформульовано основні причини проведення реформи та подальші шляхи вдосконалення судової системи України.

10.03-04.08.1057.

347.962(477) Городовенко В. Порядок призначення та обрання суддів на посаду як гарантія незалежності суддів / В. Городовенко // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 7. С. 145—148.

Досліджено порядок відбору, призначення, обрання суддів на посаду як гарантії їх незалежності в умовах реформування сучасної судової системи. Удосконалено суддівство для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів. Акцентовано увагу на проблемі строків при обранні суддів на посаду безстроково. Обґрунтовано організаційні зміни при формуванні суддівського корпусу та необхідність внесення змін до чинного законодавства щодо призначення та обрання суддів.

10.03-04.08.1058.

347.962 (477) Колісник О. В. Інститут відводу суду як гарантія відправлення належного судочинства / О. В. Колісник // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 95. — С. 63—68.

Визначено істотне значення інституту відводу суду для відправлення судочинства неупередженим, об'єктивним судом і визнання його належним. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що для підвищення ефективності його реалізації у цивільному процесі потрібно передбачати додаткові підстави для відводу суду, розширити зміст уже передбачених підстав, обмежити кількість заяв про відвід, удосконалити механізм їх розгляду, надати особам, які беруть участь у справі, право оскаржувати ухвалу про відмову в задоволенні такої заяви.

10.03-04.08.1059.

347.962.2(477) Коротун О. М. Деякі проблеми нормативного регулювання процедури добору кандидатів для призначення на посаду судді вперше / О. М. Коротун // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. — С. 138—141.

Досліджено проблеми нормативного регулювання добору кандидатів для призначення на посаду судді вперше. Розглянуто вимоги, яким має відповідати особа, що претендує на цю посаду. Визначено ступінь нормативного визначення процедур, які передбачають цей процес, від

початку оформлення заяви претендента до призначення на посаду або підстав відмови на кожному з етапів добору та правові наслідки такої відмови. Розглянуто законодавство, що регулює процедуру добору на посаду судді в Україні, проаналізовано співвідношення категорій «законодавство» та «інші акти».

10.03-04.08.1060.

347.97/99.001.76(177) Кривенко В. В. Формування складу колегіальних управлінських структур у судовій системі і проблеми їх удосконалення / В. В. Кривенко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. С. 277–281.

Розглянуто особливості формування колегіальних управлінських структур у судовій системі. Проаналізовано характер способу формування пленумів вищих спеціалізованих судів та Верховного Суду України. Визначено склад пленумів вищих спеціалізованих судів. Запропоновано можливі шляхи удосконалення порядку формування колегіальних управлінських структур у судовій системі в напрямку подальшої демократизації.

10.03-04.08.1061.

347.97/99 Михайловская И. Б. Судебная власть: внутрисистемное управление / И. Б. Михайловская // Государство и право. 2008. № 10. С. 21–25.

Рассмотрены факторы организационно-управленческого характера, среди которых важнейшее место занимает принятая система оценок работы судебных органов и конкретных судей. Освещены основные функции, которые данная система выполняет. Перечислены объективные причины, определяющие сложность корректировки критериев, при использовании которых оценивается функционирование судебных органов и отдельных судей.

10.03-04.08.1062.

347.97/99(177) Москвич Л. М. Судові системи світу: класифікація й загальна характеристика / Л. М. Москвич // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 96. С. 202–209.

Узагальнено світовий досвід функціонування судових систем. Визначено найпоширеніші принципи їх організації і функціонування. Наведено класифікацію судових систем, яка одержала найбільше визнання у науковій юридичній літературі. Проаналізовано найпоширеніші у світі правові системи: континентальну й англосакську та встановлено основні відмінності між ними.

10.03-04.08.1063.

347.96/99(177).001.73 Полянский Ю. Е. Использование историко-аналитического подхода в процессе судебной реформы в Украине / Ю. Е. Полянский // Научные работы Одесской на-

циональной юридической академии / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 302–307.

Рассмотрены проблемы использования исторического метода исследования как в процессе практической реализации судебно-правовой реформы в Украине, так и в процессе ее научного обоснования. При использовании исторического опыта государственно-правового строительства, в том числе и отечественного, проанализированы принципиальные моменты, на которые следует обратить внимание на современном этапе судебной реформы в Украине.

10.03-04.08.1064.

347.962(177) Скомороха Л. Необходимость законодательного врегулирования квалификационных вимог, які висуваються до кандидатів на посади суддів в Україні, або Хто «сидить» у кріслі судді / Л. Скомороха // Право України. 2008. № 8. С. 135–144.

Розглянуто питання порядку, призначення та обрання суддів в Україні. Вказано на неоднозначність розуміння та на невідповідність і неузгодженість правових норм, які регламентують порядок призначення суддів, що створюють підґрунтя до зловживань з боку посадових осіб, здійснення тиску на процес формування суддівського корпусу. Розглянуто вимоги, які висуваються до кандидатів на посади суддів у зарубіжних країнах. Порушено питання, пов'язане з освітнім процесом як головним чинником професіоналізму судді.

10.03-04.08.1065.

342.56(177).001.73 Соколова В. Конституційна реформа судової гілки влади: історія та сучасність / В. Соколова // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 6. С. 157–161.

Визначено закономірності і тенденції розвитку судового захисту конституційних прав громадян. Обґрунтовано необхідність удосконалення його окремих елементів. Розкрито історичний розвиток судового захисту конституційних прав громадян в Україні. Надано оцінку ефективності правових норм, якими закріплено судовий механізм захисту прав громадян. Порушено ряд проблем, що існують у цій сфері і потребують нагального вирішення. Запропоновано заходи щодо підвищення ефективності судового захисту прав громадян.

10.03-04.08.1066.

347.97/99(177) Томчак Н. В. Аспекти організаційно-управлінського забезпечення судової влади України / Н. В. Томчак // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 34. — С. 228–235.

Проаналізовано організаційно-правові аспекти управлінських правовідносин у сфері судової влади. Обґрунтовано можливість та ступінь застосування у сфері судової влади категорій програмного управління та менеджменту. Розгляну-

то погляди науковців з питань змісту та суб'єктності організаційно-управлінської діяльності у судовій сфері.

10.03-04.08.1067.

347.962(477).001.73 Факас І. І. Судово-правова реформа в Україні та її роль в організації і діяльності судів загальної юрисдикції / *І. І. Факас* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 2. — С. 109—119.

З'ясовано роль судово-правової реформи в організації і діяльності судів загальної юрисдикції. Розглянуто принципи Концепції судової реформи, прийнятої 28 квітня 1992 р. Визначено та досконало проаналізовано концептуальні положення і мету нової Концепції судово-правової реформи, прийнятої 10 травня 2006 року.

10.03-04.08.1068.

347.99(477) Ференц О. Понятійний апарат інституту юрисдикції загальних судів: проблеми розмежування / *О. Ференц* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 7. С. 149—151.

Проведено аналіз понятійного апарату інституту юрисдикції загальних судів. Визначено поняття та зміст таких правових категорій, як «підвідомчість», «компетенція» та «юрисдикція». Підкреслено, що на сучасному етапі формування дефінітивного апарату цих інститутів спостерігається багато непорозумінь, заміни одних понять іншими, що негативно впливають на формування системи правових понять у цілому.

10.03-04.08.1069.

351.87(477) Хливнюк А. Державна судова адміністрація України: завдання та повноваження / *А. Хливнюк* // Юридична Україна. — 2008. № 8. С. 100—105.

Досліджено законодавче закріплення та виконання завдань Державної судової адміністрації України (ДСА). Проаналізовано два блоки завдань ДСА: організаційно-правове та соціально-правове забезпечення. Визначено юридичні повноваження ДСА, розглянуто структурну підпорядкованість ДСА і доцільність розширення її повноважень. Надано пропозиції щодо внесення відповідних змін до законодавства стосовно правового статусу, завдань та повноважень ДСА.

10.03-04.08.1070.

347.96/99 Хотинська-Нор О. З. Судовий контроль як правова форма діяльності судової влади / *О. З. Хотинська-Нор* // Вісник Академії адвокатури України. 2008. № 2. С. 138—143.

Визначено поняття судового контролю як комплексного правового явища та правової форми реалізації судової влади. Розглянуто низку поглядів щодо розуміння контрольної діяльності держави у цілому та судового контролю зокре-

ма. Досліджено проблеми співвідношення судового контролю та правосуддя, обґрунтовано розмежування даних дефініцій.

10.03-04.08.1071.

347.962:174(477) Ющенко Т. В. Інститут професійної етики суддівського корпусу та його роль в реалізації судової функції Української держави / *Т. В. Ющенко* // Часопис Київського університету права. 2008. № 2. С. 242—246.

Розглянуто основні фактори виникнення негативного ставлення суспільства до судової влади та відсутності поваги до прийнятих судових рішень. Доведено і конкретизовано ці проблеми, проаналізовано можливі механізми їх вирішення. Запропоновано у подальшому проведенні судово-правової реформи в Україні піклуватися, головним чином, про авторитет системи правосуддя як важливого елемента розбудови правової держави.

ПРОКУРАТУРА

Книги

10.03-04.08.1072.

347.963 Каркач П. М. Організація роботи прокуратури міста, району: метод. посіб. з організації роботи в міських, районних прокуратурах / *П. М. Каркач*. Х.: Право, 2008. 352 с.

Висвітлено організацію роботи органів прокуратури міста, району по виконанню функцій, які відповідно до ст. 121 Конституції України і ЗУ «Про прокуратуру» закріплені за прокуратурою. Проаналізовано організацію роботи прокуратури при виконанні таких конституційних функцій, як: підтримання державного обвинувачення в суді; представництво інтересів громадянина або держави у випадках, визначених законом; нагляд за додержанням законів органами, які проводять дізнання та досудове слідство; нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Вивчено організацію роботи при виконанні таких функцій: нагляд за додержанням і застосуванням законів; нагляд за одержанням законів щодо захисту прав і свобод неповнолітніх; розслідування злочинів органами прокуратури та координація діяльності по боротьбі із злочинністю.

10.03-04.08.1073.

347.963 Мірошніченко С. С. Діяльність прокуратури з попередження організованої злочинності: монографія / *С. С. Мірошніченко*. К.: Ін Юре, 2008. 212 с.

Викладено теоретичні та прикладні кримінологічні проблеми діяльності органів прокуратури щодо попередження організованої злочинності. Досліджено питання місця і ролі прокура-

тури у системі суб'єктів попередження організованої злочинності. Розглянуто правові питання організації цієї діяльності, її інформаційно-аналітичне та наукове забезпечення. Здійснено аналіз практики діяльності органів прокуратури в даному напрямі. Висвітлено кримінологічне прогнозування, планування, координацію та міжнародне співробітництво.

Анотерафат

10.03-04.08.1074.

347.963(477) Ковальчук І. С. Організаційно-правові проблеми розгляду звернень громадян і юридичних осіб в органах прокуратури : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 / Ковальчук Інна Сергіївна ; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Визначено напрямки організації і засади роботи зі зверненнями в органах прокуратури. Проаналізовано чинний порядок їх розгляду і вирішення та внесено пропозиції щодо його удосконалення. На основі вивчення аналітичних документів прокуратур різного рівня звернено увагу на характерні недоліки цієї діяльності та внесено відповідні пропозиції організаційно-методичного характеру. Сформульовано рекомендації з методики перевірок додержання законодавства про звернення в органах влади, установах і організаціях та реагування прокурора на виявлені порушення. Висунуто пропозиції щодо встановлення адміністративної відповідальності за порушення законодавства про звернення.

Статті

10.03-04.08.1075.

347.963(497.115) Білоус В. Система органів прокуратури Косова: перехід до місцевої моделі / В. Білоус, В. Заросило // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2008. — № 2. — С. 108—112.

Проаналізовано організацію та діяльність прокуратури на території, контрольованій однією з міжнародних миротворчих місій ООН Косова, яка створювалася спочатку під керівництвом тимчасової адміністрації ООН, а потім перейшла під керівництво місцевої влади. Розглянуто розбіжності, які виникли при створенні прокурорських органів у Косовому. Доведено, що у Косовому функціонує два типи судів і прокуратури: міжнародні та місцеві.

10.03-04.08.1076.

347.963(477) Бринцев В. Прокурорський нагляд у системі контрольної влади: конституційні засади та проблеми здійснення в Україні / В. Бринцев // Право України. — 2008. — № 11. — С. 87—91.

Визначено необхідність розмежування контрольної функції, суто адміністративного контролю та відомчого контролю спеціальних органів

(пожежної інспекції, санітарно-епідеміологічної служби та ін.). Підкреслено, що контрольна функція впливає із сутності публічної державної влади і повинна здійснюватися комплексною контрольною гілкою влади. Проаналізовано систему контрольної влади відповідно до Конституції України, її характерні особливості. Визначено місце органів прокуратури у системі влади, проведено розмежування їх повноважень з іншими контролюючими органами.

10.03-04.08.1077.

347.963(477).001.73 Гладун О. З. Проблеми реформування прокуратури України на сучасному етапі / О. З. Гладун // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 35. — С. 216—221.

Досліджено ключові проблеми, пов'язані із нагальними завданнями щодо реформування прокуратури на сучасному етапі державотворення. Розглянуто питання визначення місця прокуратури у системі державних органів. Визначено функції та повноваження, що надаються прокурорам для виконання поставлених завдань. Зазначено основні характерні ознаки прокуратури. Проаналізовано взаємообумовленість питань, від вирішення яких залежить перспектива реформування прокуратури. Виділено основні моделі організації прокурорської системи.

10.03-04.08.1078.

347.963(477) Грицаєнко Л. Елементи конституційно-правового статусу прокуратури / Л. Грицаєнко // Право України. — 2008. — № 8. — С. 115—123.

На основі нових досягнень правової науки розкрито сутність правового статусу прокуратури у сучасних умовах. Виявлено та проаналізовано актуальні проблеми у даній сфері. Розглянуто форми діяльності органів публічної влади, висловлено різні точки зору стосовно їх розуміння та класифікації. Проаналізовано правову доктрину і практику зарубіжних країн світу та досвід функціонування прокуратур у цих державах. Визначено принципи, які умовно можна віднести до системи основних принципів діяльності інституту прокуратури. Внесено відповідні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства.

10.03-04.08.1079.

347.963(100)(091) Грицаєнко Л. Інститут прокуратури в світовій історико-правовій ретроспективі / Л. Грицаєнко // Вісник прокуратури. — 2008. — № 7. — С. 116—122.

Проаналізовано розвиток світового правового процесу утвердження прокуратури як державної інституції, обумовленого еволюцією держав і суспільства з історичного минулого до теперішнього часу. Виокремлено та проаналізовано кілька етапів цього розвитку. Охарактеризовано обов'язки та повноваження прокурорів у різні історичні періоди. Виявлено роль і місце прокуратури в історії людської цивілізації.

10.03-04.08.1080.

343.163 Давиденко Л. Процесуальні функції прокурора у кримінальному судочинстві / Л. Давиденко, В. Куц // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2008. — № 2. — С. 65—72.

Визначено координаційну роль прокурора у процесі здійснення кримінального судочинства, охарактеризовано її суть. Розглянуто зміст кримінально-процесуальних функцій прокурора у кримінальному судочинстві. Досліджено основні складові функції кримінального переслідування, що реалізуються безпосередньо прокурором, внесено пропозиції щодо вдосконалення їх законодавчої регламентації. Акцентовано увагу на необхідності розмежування інституційних і процесуальних функцій прокурора.

10.03-04.08.1081.

347.963(477) Долежан В. Деякі аспекти конституційно-правового регулювання діяльності прокуратури / В. Долежан // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2008. — № 2. — С. 38—43.

Розглянуто питання, пов'язані з організацією та діяльністю прокуратури, які потрібно вирішити у Конституції України, що послугує підґрунтям для відповідних змін і доповнень у галузевому законодавстві. Запропоновано внести зміни у частині визначення функцій прокуратури та зміцнення гарантій забезпечення перебування Генерального прокурора України на посаді упродовж встановленого строку Конституцією України.

10.03-04.08.1082.

347.963(477) Дьомін Ю. Захист органами прокуратури економічних інтересів України на митному кордоні / Ю. Дьомін // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2008. — № 3. — С. 88—90.

Розглянуто актуальні проблеми практики здійснення прокурорського нагляду у митній сфері шляхом виконання конституційної функції органами прокуратури представницької діяльності в усіх видах судочинства. Запропоновано при прийнятті законодавцями нової редакції ЗУ «Про прокуратуру» конкретизувати повноваження та функції органів прокуратури України.

10.03-04.08.1083.

347.963 Єні О. Прокурор як суб'єкт заявленя клопотань / О. Єні // Вісник прокуратури. — 2008. — № 9. — С. 46—51.

Розглянуто особливості заявленя прокурором (державним обвинувачем) клопотань під час судового розгляду справи. Визначено різницю між клопотаннями та скаргами. Окреслено існуючі на практиці проблеми, пов'язані з правом прокурора на їх заявленя. Запропоновано можливі шляхи вирішення цих проблем.

10.03-04.08.1084.

347.963(4) Заворотный Я. С. Модели прокуратур государств — членов Европейского Со-

юза: функциональный подход / Я. С. Заворотный // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНІОА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 34. С. 191—198.

Выделены и проанализированы модели прокуратур государств — членов ЕС в свете функционального подхода. К ним относятся модели, согласно которым доминирующей функцией прокуратуры является: уголовное преследование; контроль за правомочностью деятельности судов; защита прав и свобод граждан, представительство их интересов и интересов государства; способствование отправлению правосудия путем осуществления контроля за независимостью судов в целях защиты законности, прав граждан и охраняемых законом публичных интересов; поддержание обвинения в суде.

10.03-04.08.1085.

343.163 Іншин М. Сутність та ознаки дисциплінарного проступку прокурорсько-слідчого працівника / М. Іншин // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2008. — № 2. — С. 85—89.

Уточнено сутність і особливості дисциплінарного проступку у діяльності прокурорсько-слідчих працівників. Охарактеризовано нормативні та наукові джерела з питань дисциплінарної відповідальності. Сформульовано поняття дисциплінарного проступку, визначено його особливості. Надано пропозиції щодо удосконалення нормативних актів із зазначених питань.

10.03-04.08.1086.

347.963 Клочков В. Поняття та критерії ефективності прокурорського нагляду / В. Клочков // Право України. — 2008. — № 11. — С. 92—96.

На теоретичному рівні визначено понятійний апарат ефективності прокурорського нагляду. Досліджено етимологію та термінологічні особливості поняття ефективності. Розглянуто позиції думок науковців щодо розмежування поняття «мета» від близького йому поняття «завдання».

10.03-04.08.1087.

347.963(477) Клочков В. Співвідношення прокурорського нагляду за додержанням законів та державного контролю / В. Клочков // Вісник прокуратури. — 2008. — № 9. — С. 27—37.

Визначено чіткі критерії відмежування прокурорського нагляду від державного контролю. Досліджено етимологію та термінологічні особливості понять «нагляд» та «контроль». Розглянуто характер співвідношення прокурорського нагляду і діяльності будь-якого органу контролю. Виділено та проаналізовано такі умовні групи повноважень прокуратури: повноваження з виявлення порушень закону, причин та умов, що їм сприяли; повноваження з реагування на виявлені порушення та їх усунення.

10.03-04.08.1088.

347.963 Корнаш І. Внутрішньоуправлінська функція механізм здійснення конституційних повноважень органів прокуратури / *І. Корнаш* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 7. — С. 54—61.

Визначено, що внутрішньоуправлінська функція є однією із основних складових функціонування системи органів прокуратури. Висловлено різноманітні погляди щодо управлінських функцій у системі органів прокуратури. Автор дійшов висновку, що всю діяльність організаційно-управлінського характеру в органах прокуратури доцільно звести до єдиної функції внутрішньоуправлінської. Зважаючи на те, що внутрішньоуправлінська функція здійснюється виключно керівним складом органів прокуратури, обґрунтована доцільність кваліфікувати здійснення керівних повноважень в органах прокуратури як керівні функції.

10.03-04.08.1089.

347.963(477) Косюта М. Сучасний стан відносин між прокуратурою та судами загальної юрисдикції / *М. Косюта* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 6. — С. 53—67.

Розглянуто питання взаємодії прокуратури і судів, яка здійснюється у процесуальних і не процесуальних формах. Виділено найпоширеніші види взаємовідносин прокуратури і судів. Визначено спірні питання щодо здійснення судами загальної юрисдикції контролю за законністю процесуальних актів прокурора і слідчого у процесі досудового слідства і нагляду за додержанням законів у стадії розслідування. Встановлено межі незалежності (чи залежності) прокуратури від Вищої ради юстиції України. Проаналізовано відносини, спрямовані на реалізацію завдань прокурора, який бере участь у розгляді цивільних справ у судах, сприяє виконанню вимог закону про всебічний, повний і об'єктивний розгляд справ та постановленню судових рішень, що ґрунтуються на трьох відносно самостійних сферах, пов'язаних з діяльністю судів.

10.03-04.08.1090.

347.963 Маляренко В. Слово судді про прокурора і прокуратуру / *В. Маляренко* // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2008. — № 2. — С. 7—15.

Розглянуто місце і роль прокуратури у системі розподілу державної влади. Аргументується доцільність включення прокуратури до структури судової влади. Висвітлено авторське бачення щодо внесення змін в її діяльність, визначальною серед яких є забезпечення ефективного правосуддя засобами прокурорської діяльності.

10.03-04.08.1091.

347.963(4+477).001.36 Мичко М. Конституційні засади діяльності прокуратур в країнах Європейського Союзу / *М. Мичко* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 8. — С. 16—25.

На підставі дослідження конституційних норм та інших джерел, які регулюють засади діяльності органів прокуратури в країнах ЄС, здійснено порівняння правового статусу прокуратури України, її функцій, повноважень з прокуратурами країн ЄС. Проаналізовано норми регулювання засад діяльності прокуратур і прокурорів у країнах ЄС. Стверджено про відсутність єдиної моделі або стандартів прокуратур, доведено неоднозначність місця прокуратур у системі державної влади.

10.03-04.08.1092.

347.963(477) Оксенчук І. Завдання прокуратури у цивільному судочинстві: історія та перспективи розвитку / *І. Оксенчук* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 9. — С. 175—179.

Зосереджено увагу на важливості і необхідності розгляду питання про завдання прокуратури України у цивільному судочинстві як форми представництва інтересів громадянина або держави у суді. Розглянуто пріоритетні завдання прокуратури у цивільному судочинстві: сприяння суду у виконанні вимог закону про всебічний, повний та об'єктивний розгляд справ і постанов судових рішень, що ґрунтуються на законі; захист прав і законних інтересів громадян та інтересів держави; своєчасне вжиття заходів до усунення порушень закону, від кого б вони не виходили, керуючись принципами законності, незалежності суддів, рівності фізичних та юридичних осіб перед законом і судом.

10.03-04.08.1093.

347.963 Олійник О. Професійна діяльність прокурора / *О. Олійник* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 7. — С. 82—90.

Наголошено на важливості принципу усності судового розгляду кримінальних справ. Зазначено, що професійна риторика прокурора є відповідною наукою та сукупністю засобів мовленнєво-психологічного впливу на аудиторію під час реалізації функцій з підтримання обвинувачення. Доведено значимість професійної правничої риторики, тобто володіння мовленнєвими прийомами кожним прокурорським працівником як особи, уповноваженої здійснювати надзвичайно важливі, суспільно значимі завдання та ухвалювати індивідуальні правозастосовні акти.

10.03-04.08.1094.

343.163(477) Педик Я. Здійснення прокурорського нагляду за дотриманням законності при затриманні, арешті, взятті під варту / *Я. Педик* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 7. — С. 131—132.

Проведено аналіз норм чинного КПК України, постанов Пленуму Верховного Суду України, поглядів вітчизняних і зарубіжних науковців щодо проблеми прокурорського нагляду за дотриманням законності при затриманні, арешті та взятті під варту. Сформульовано висновок про те, що дотримання норм Конституції Украї-

ни, положень чинного КПК України, ЗУ «Про прокуратуру» є передумовою успішного здійснення прокурорського нагляду за дотриманням законності органами дізнання та досудового слідства при затриманні, арешті та взятті під варту осіб, які піддані кримінальному переслідуванню.

10.03-04.08.1095.

347.963:338.432(477) Пишньов Д. І. Прокурорська перевірка дотримання законності в агропромисловому секторі економіки / Д. І. Пишньов // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 183–189.

Окреслено основні аспекти, які характеризують зміст і процес перевірки стану законності прокурором на прикладі агропромислового комплексу. Визначено та систематизовано загальні риси, притаманні прокурорським перевіркам щодо дотримання законності в агропромисловому секторі економіки. Проаналізовано завдання підготовчо-організаційної роботи прокурорської перевірки.

10.03-04.08.1096.

342.925:347.963 Руденко М. Обсяг та межі повноважень прокурора в адміністративному судочинстві: деякі теоретичні і практичні аспекти / М. Руденко // Право України. 2008. № 10. С. 139–144.

Охарактеризовано основні теоретичні положення щодо обсягу і меж повноважень прокурора в адміністративному судочинстві. Розмежовано поняття представництва прокурора в адміністративній справі від участі у справі інших органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Виділено процесуальні права прокурора при здійсненні представництва в адміністративному суді. Розглянуто передумови реалізації представницької функції прокуратури у межах адміністративного процесу.

10.03-04.08.1097.

343.163:347.956(477) Фідря Ю. Підготовка та участь прокурора у розгляді кримінальних справ в апеляційному порядку / Ю. Фідря // Вісник прокуратури. 2008. № 7. С. 101–108.

Здійснено аналіз проблемних питань правового регулювання та практичної реалізації повноважень прокурора під час розгляду справи за апеляцією. Вироблено пропозиції щодо вдосконалення відповідних норм кримінально-процесуального законодавства України. Визначено фактори, що впливають на формування позицій прокурора, який бере участь у розгляді справи за апеляцією, проаналізовано його процесуальні функції під час такого розгляду.

АДВОКАТУРА

Книги

10.03-04.08.1098.

347.965(477)(075.8) Варфоломеева Т. В. Історія адвокатури. Правове становище адвокатури та адвокатська діяльність. Правила адвокатської етики: посібник / Т. В. Варфоломеева, С. В. Гончаренко. — К.: Прецедент, 2008. — 214 с. — (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю; вип. 2).

Вміщено матеріал до складання усного іспиту для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. На основі діючого законодавства та практики Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури сформульовано вичерпні відповіді на екзаменаційні питання.

10.03-04.08.1099.

347.965(477)(075.8) Синеокий О. В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: учеб. пособие / О. В. Синеокий. Х.: Право, 2008. 496 с.

Материал основан на авторской монографии «Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: проблемы становления и перспективы развития», рекомендованной к печати ученым советом Запорожского национального университета (протокол № 5 от 30.01.2007 г.). Рассмотрены основные темы курса «Адвокатура Украины»: причины и условия возникновения института адвокатуры; основные принципы деятельности адвокатуры на различных этапах исторического развития общества; организация и функции адвокатуры, направления, формы и принципы деятельности адвокатуры в Украине. Проанализированы позитивные и негативные (опасные) тенденции в развитии личности адвоката и их взаимосвязь с современными общественными процессами.

Статті

10.03-04.08.1100.

343.121.4(470) Груздев В. В. Правовая сущность и назначение ордера адвоката как инструмента защиты прав подозреваемого, обвиняемого в уголовном процессе / В. В. Груздев // Адвокатская практика. 2008. № 4. С. 26–28.

Исследована правовая сущность и назначение адвокатского ордера в уголовном судопроизводстве. Рассмотрен вопрос о том, какие полномочия адвоката удостоверяет ордер. Подчеркнуто, что ордер адвоката в уголовном процессе удостоверяет общие полномочия адвоката, а также предоставляет ему возможность использовать специальные процессуальные права защитника или представителя. При рассмотрении проблемы продолжительности действия ордера адвоката обращено внимание на законодательные положения: адвокат должен иметь ордер

только в случаях, предусмотренных федеральным законом; по предъявлении ордера адвокат допускается к участию в уголовном деле в качестве защитника.

10.03-04.08.1101.

343.121.4 Кудрявцев В. Л. Роль и место адвоката среди субъектов, выступающих в качестве защитников в уголовном судопроизводстве / В. Л. Кудрявцев // Адвокатская практика. — 2008. — № 3. — С. 20—22.

Обоснованы роль и место адвоката-защитника в уголовном судопроизводстве, которые определяются его статусом. Подчеркнуто, что процессуальное положение адвоката-защитника необходимо рассматривать как процессуальное положение самостоятельного участника процесса. Проанализированы основные положения самостоятельности адвоката-защитника в уголовном процессе.

10.03-04.08.1102.

347.965 Осадчая О. И. Моральные и нравственные аспекты адвокатской деятельности / О. И. Осадчая // Адвокатская практика. — 2008. — № 4. — С. 15—19.

Рассмотрены нравственные критерии и традиции адвокатуры. Проанализировано, всегда ли адвокатская деятельность отвечает моральным и нравственным нормам. Отмечено, что нравственные аспекты деятельности адвоката в основном сводятся к качественному выполнению им своих профессиональных обязанностей. Моральные же аспекты адвокатской деятельности сводятся к тому, что, принимая на себя защиту доверителя, адвокат обязан действовать исключительно в его интересах и абстрагироваться от своих обывательских моральных норм.

10.03-04.08.1103.

343.195 Панин Е. А. Реализация адвокатом-защитником полномочия по привлечению специалиста на стадии формирования коллегии присяжных заседателей / Е. А. Панин // Адвокатская практика. — 2008. — № 3. — С. 32—35.

Рассмотрено, подлежит ли полномочие адвоката-защитника по привлечению специалиста при формировании коллегии присяжных заседателей. Определено, что в ряде случаев привлечение адвокатом специалистов для разъяснения вопросов, входящих в профессиональную компетенцию последних, на стадии формирования коллегии присяжных заседателей является необходимым.

НОТАРІАТ

Книги

10.03-04.08.1104.

347.961(477)(075.8) Нотаріат в Україні : навч. посіб. / за ред. В. М. Бесчастного. К. : Знання, 2008. 494 с. (Вища освіта ХХІ століття).

Висвітлено становлення інституту нотаріату, принципи та основні положення нотаріального процесу, правове регулювання і порядок вчинення нотаріальних дій в Україні та за кордоном. Звернено увагу до питань, які потребують вирішення на законодавчому рівні, зокрема, створення самоврядної організації нотаріусів, узгодження національного законодавства про нотаріат із принципами Міжнародного союзу латинського нотаріату, який об'єднує більш як 70 країн світу, та ін. У додатках наводяться основні нормативно-правові акти, що регулюють нотаріальну діяльність в Україні.

Книги

11.03-04.08.1105.

341:340.13 Безбородов Ю. С. Международные модельные нормы / Ю. С. Безбородов. М.: Волтерс Клувер, 2008. — 152 с.

Рассмотрена правовая унификация в международном праве. С помощью международных модельных норм исследованы вопросы прямой и косвенной унификации. Проанализированы проблемы природы модельных норм, формы их закрепления и реализации. Особое внимание уделено концепции «мягкого права».

11.03-04.08.1106.

341.1/8(075.8) Ильин Ю. Д. Международное публичное право: лекции / Ю. Д. Ильин. — 2-е изд., пересмотр. и доп. — М.: Норма, 2008. 304 с.

В лекциях, соответствующим требованиям государственного образовательного стандарта высшего профессионального образования, значительное внимание уделено практическому применению норм международного права. Указано на недостаточную эффективность норм международного права. Во втором издании учтены последние наиболее важные изменения в международном праве.

11.03-04.08.1107.

341(075.8) Іванов Ю. А. Міжнародне право: посіб. для підготов. до іспитів / Ю. А. Іванов. 3-тє вид., стер. К.: Вид. А. В. Паливода, 2008. 200 с. (Б-чка студента).

Навчальний посібник побудовано за зручною для користування схемою: питання — відповідь. На основі аналізу міжнародно-правових актів і різноманітної літератури з міжнародного публічного права запропоновано стислі відповіді на найпоширеніші питання, що виносяться на іспит із цієї навчальної дисципліни за програмою для вищої школи. Основне призначення посібника допомогти, у найкоротший термін пригадати та систематизувати знання з цього курсу, зміст якого охоплює як Загальну, так і Особливу частини міжнародного права.

11.03-04.08.1108.

341(075.8) Лукашук И. И. Международное право. Общая часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И. И. Лукашук; Рос. акад. наук, Ин-т государства и права, Академ. правовой ун-т. Изд. 3-е, перераб. и доп. — М.: Волтерс Клувер, 2008. — 432 с.

Рассмотрены вопросы юридической природы международного права, истории его развития. Изучены основные принципы, проблемы государственной территории, населения и др. Издание настоящего учебника учитывает произошедшие изменения в национальном праве и в международных отношениях.

11.03-04.08.1109.

341(075.8) Лукашук И. И. Международное право. Особенная часть: учеб. для студ. юрид. фак. и вузов / И. И. Лукашук; Рос. акад. наук, Ин-т государства и права, Академ. правовой ун-т. — Изд. 3-е, перераб. и доп. — М.: Волтерс Клувер, 2008. — 544 с. — (Б-ка студента).

Рассмотрены вопросы обеспечения прав человека, формирование и деятельность международных организаций, право международных договоров. Изучены другие отрасли международного права — морское, воздушное, космическое, уголовное и др. Издание настоящего учебника учитывает новейшие изменения, произошедшие в национальном и международном праве.

11.03-04.08.1110.

341.1/8(075.8) Международное публичное право: учебник / отв. ред. К. А. Бекяшев; М-во образования и науки РФ, Моск. гос. юрид. акад. Изд. 4-е, перераб. и доп. М.: Проспект, 2008. 784 с.

Освещены понятие, предмет, система, принципы и источники международного публичного права. Изложены такие основные отрасли, как международное морское, воздушное, космическое, экологическое право. Обстоятельно рассмотрены правовые основы деятельности ООН и других международных организаций. Большое внимание уделено анализу международных процессуальных норм. Учебник подготовлен на основе изучения международных конвенций, уставов международных организаций, законодательства РФ. В нем представлены теоретические взгляды по основным проблемам международного права.

11.03-04.08.1111.

341.456(075.8) Некрасов В. А. Використання можливостей НЦП Інтерполу в Україні у боротьбі зі злочинами: навч. посіб. / В. А. Некрасов, В. Б. Смельк, С. Є. Житняк. — К.: КНТ, 2008. — 68 с.

На основі узагальнення фактичного матеріалу і наукових досліджень визначено місце і роль Інтерполу у системі міжнародних організацій та сучасному механізмі співробітництва держав у протидії злочинності. Сформульовано міжнародно-правові засади діяльності Інтерполу. Розкрито сутність, зміст, специфіку, особливості проведення, правові основи, суб'єкти та об'єкти міжнародного розшуку, а також використання процедури оголошення і проведення міжнародного розшуку засобами Інтерполу. Визначено місце та роль Інтерполу у боротьбі з окремими видами злочинів.

11.03-04.08.1112.

341(075.8) Пронюк Н. В. Практикум з міжнародного права: навч. посіб. / Н. В. Пронюк. — К.: КНТ, 2008. — 224 с.

Практикум з міжнародного права призначе-

ний для закріплення знань з міжнародного права при вивченні Загальної та Особливої частин, основних положень національних і міжнародно-правових документів у цій сфері, вироблення навичок пошуку, тлумачення норм міжнародного права, імплементації у національне законодавство та їх застосування. Запропоновано ситуативні завдання та тести з міжнародного права у межах навчальної програми з дисципліни «міжнародне право». Завдання складено на основі фактів, подій, документів і літератури з міжнародного життя, практики судових та інших органів, міжнародних організацій.

11.03-04.08.1113.

341(075.8) Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право : навч. посіб. / Н. В. Пронюк. — К. : КНТ, 2008. — 344 с.

Курс лекцій розкриває уявлення про предмет в цілому і його найважливіші конкретні положення, нову інформацію, яка не міститься у підручниках. Запропоновано ситуативні завдання, тести з міжнародного права у межах навчальної програми з дисципліни «міжнародне право». Завдання складено на основі фактів, подій, документів і літератури з міжнародного життя, практики судових та інших органів, міжнародних організацій.

11.03-04.08.1114.

341.24(470) Тиунов О. И. Международные межведомственные договоры Российской Федерации : монография / О. И. Тиунов, А. А. Каширкина, А. Н. Морозов. — М. : Контракт, 2008. — 256 с.

Исследованы вопросы одной из разновидностей международных договоров — договоров, заключаемых федеральными органами исполнительной власти РФ с органами (ведомствами) исполнительной власти зарубежных стран. Международные межведомственные договоры, занимая особую нишу в иерархии норм международного права, имеют свои особенности, анализ которых осуществлен в данной книге. В ней показаны природа такого рода договоров, компетенция министерств и ведомств РФ в сфере заключения названных договоров, характерные черты действия международных межведомственных договоров и их реализация, применение таких договоров в рамках межгосударственных интеграционных объединений, роль данных договоров в обеспечении и защите прав человека. Показана роль международных межведомственных договоров в правовой системе России. Нормативные акты приводятся по состоянию на 15 октября 2008 г.

Автори реферати

11.03-04.08.1115.

341.171:340.142 Анакіна Т. М. Судовий прецедент у праві Європейського Союзу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Анакіна

Тетяна Миколаївна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 20 с.

Досліджено правову природу судового прецеденту у праві ЄС. Здійснено порівняльно-правове вивчення місця судового прецеденту в системі джерел права держав — членів ЄС, його значення у міжнародному праві та праві ЄС/Співтовариств. Доведено, що прецедент судових органів ЄС (передусім Суду Правосуддя) у правопорядку ЄС/Співтовариств виконує інтегруючу функцію — через нього формується і розвивається це право. Визначено найважливіші особливості прецеденту судових органів ЄС, специфіку зміни судовими органами ЄС прецедентного компоненту *acquis communautaire* та його темпоральну дію. Розкрито юридичні механізми застосування практики судів ЄС у внутрішньому праві держав-членів. Вивчено співвідношення прецедентної практики судів ЄС та Європейського суду з прав людини.

11.03-04.08.1116.

341.232.1(1-622)НАТО:4-12(043.3) Білоцький С. Д. Міжнародно-правове регулювання співробітництва регіональних організацій колективної безпеки з ООН (на прикладі миротворчих операцій НАТО в Південно-Східній Європі) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Білоцький Сергій Дмитрович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 18 с.

Досліджено питання міжнародно-правового регулювання миротворчих операцій НАТО на території колишньої Югославії і роль у цьому процесі ООН. Розглянуто теоретичні й практичні аспекти цього питання. Основну увагу приділено аналізу правової природи участі НАТО у миротворчій діяльності. Проаналізовано угоди, укладені за участі НАТО щодо проведення миротворчих операцій і їх відповідальність імперативним нормам міжнародного права. Розглянуто роль національного законодавства у разі залучення конкретної країни до миротворчої діяльності.

11.03-04.08.1117.

341.231.14 Васильєва Н. Г. Право на цілісність особистості в праві Європейського Союзу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Васильєва Наталія Георгіївна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 20 с.

Досліджено поняття, обсяг та зміст права людини на цілісність особистості, його юридичну природу, сутність та статус у системі фундаментальних прав людини. Докладно розкрито історію закріплення цього права у міжнародному праві та формування його визначення в юридичній науці. Розкрито концентуальні підходи до визначення поняття й змісту права на цілісність особистості, визначено його принциповий зміст та місце й роль у системі сучасних фундаментальних прав людини. Запропоновано й обґрунтовано нову сучасну юридичну концепцію права на цілісність особистості та охарактеризовано зміст і принципові елементи цього права.

11.03-04.08.1118.

341.63 Зозуля О. О. Міжнародний змішаний арбітраж: досвід та національна практика : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / *Зозуля Олесь Олександрівна* ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2008. — 20 с.

На основі аналізу національної та міжнародної арбітражної практики, українського та зарубіжного законодавства, юридичної та економічної літератури досліджено еволюцію правового регулювання інвестиційних спорів між державою та іноземними особами. Особливу увагу приділено механізму вирішення інвестиційних спорів та розгляду актуальних питань, що виникають при вирішенні інвестиційних спорів за допомогою арбітражних процедур. Розглянуто положення українського законодавства, які стосуються вирішення інвестиційних спорів. Проведено аналіз позовів іноземних інвесторів проти України.

11.03-04.08.1119.

341.211(116) Корнійчук Є. В. Юрисдикційні імунітети держав та їхньої власності: тенденції розвитку в міжнародному та внутрішньому праві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / *Корнійчук Євген Володимирович* ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — 18 с.

Досліджено правову природу інституту юрисдикційних імунітетів держав та їхньої власності, його закріплення в основних правових системах світу і міжнародному публічному праві. Проведено порівняльно-правове дослідження законодавства та судової практики стосовно юрисдикційного імунітету держави у країнах континентальної правової системи та країнах прецедентного права з метою визначення їх ставлення до відповідних звичаєвих норм міжнародного права. З'ясовано особливості договірних відносин держав та доктринальних кодифікацій у сфері юрисдикційних імунітетів держав та їхньої власності. Проаналізовано основні положення Конвенції ООН про юрисдикційні імунітети держав та їхньої власності 2004 р. у контексті чинного міжнародного права та практики держав. Визначено можливість приєднання України до цього багатостороннього міжнародного договору. Розглянуто проблеми правового регулювання інституту імунітету держав та їхньої власності у законодавстві України, запропоновано шляхи його вдосконалення.

11.03-04.08.1120.

341.245 Кравченко С. Р. Припинення міжнародних договорів: теорія і практика : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / *Кравченко Сергій Русланович* ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2008. — 21 с.

Досліджено міжнародно-правові аспекти припинення міжнародних договорів у контексті сучасних тенденцій розвитку інституту припинення міжнародних договорів та кодифікації нових норм і принципів щодо припинення міжнародних

договорів. Проаналізовано понятійний апарат, класичні та сучасні підходи до припинення міжнародних договорів. Розглянуто особливості припинення міжнародних договорів в умовах збройних конфліктів та в рамках регіональних інтеграційних об'єднань ЄС та СНД. Розроблено відповідні пропозиції щодо усунення недоліків і невідповідностей національного законодавства міжнародно-правовим стандартам, визначеним як у Віденських конвенціях, так і документах регіональних організацій, у проектах нових статей Комісії міжнародного права ООН та зауваженнях вітчизняних фахівців.

11.03-04.08.1121.

341.17(043.3) Лук'янець В. С. Правове регулювання відносин конкуренції в Євросоюзі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / *Лук'янець Валентина Станіславівна* ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2008. — 17 с.

Виокремлено особливості становлення та розвитку антимонопольного права ЄС, з'ясовано ступінь впливу антимонопольного права США на формування конкурентного права держав — членів ЄС та власне самого конкурентного права ЄС. Досліджено відмінності у регулюванні відносин конкуренції на внутрішніх ринках держав членів ЄС та організаційно-правовий механізм забезпечення конкуренції на спільному ринку ЄС. Встановлено, що договірно-правовий механізм забезпечення конкуренції на спільному ринку ЄС базується, в основному, на Договорі про заснування ЄС та доповнюється іншими актами з конкурентного права ЄС. Здійснено порівняльний аналіз антимонопольного законодавства України у спектрі його гармонізації з конкурентним правом ЄС. З'ясовано, що антимонопольне законодавство України має певні особливості у сфері захисту економічної конкуренції та у сфері захисту від недобросовісної конкуренції. Проаналізовано шляхи адаптації антимонопольного законодавства України до права ЄС у контексті реформи конкурентного права ЄС 2003 року.

11.03-04.08.1122.

341.1.8 Нуруллаєв І. С. Міжнародно-правове співробітництво в системі Ради Європи у боротьбі з корупцією : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / *Нуруллаєв Ількін Садагат Огли* ; Нац. юрид. академія України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — 20 с.

Досліджено міжнародні договори, укладені в рамках ООН та Організації економічного співробітництва та розвитку. Розглянуто міжнародні договори Ради Європи, якими визначено межі правового антикорупційного співробітництва, Кримінальну та Цивільну конвенції про боротьбу з корупцією, та основного європейського органу міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією — Групи держав проти корупції. Проаналізовано правову природу, повноваження та процедури Групи держав проти корупції, принципи, що покладені в основу її діяльності.

Наведено приклади сучасної практики оцінювання Групою держав проти корупції виконання міжнародних зобов'язань за антикорупційними конвенціями Ради Європи. З'ясовано особливості внутрішньодержавної імплементації рекомендацій міжнародних антикорупційних органів в Україні.

11.03-04.08.1123.

341.6:339.5(043.3) Пода Т. О. Проблеми функціонування та напрямки реформ системи врегулювання міждержавних суперечок СОТ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Пода Тетяна Олександрівна; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2008. 24 с.

Розкрито організаційно-правові особливості функціонування системи врегулювання міждержавних суперечок СОТ, досліджено її характерні риси. Проаналізовано норми Домовленості про правила і процедури врегулювання суперечок та положення інших офіційних документів СОТ. Розглянуто основні інституційні проблеми, що впливають на ефективність функціонування вказаної системи, а також проблеми у процедурах врегулювання суперечок на стадіях консультацій, третейського розгляду, апеляційного перегляду, нагляду і застосування заходів, які забезпечують виконання рішень по справах. Досліджено проблеми, пов'язані із застосуванням у СОТ компенсації та репресалій. Проаналізовано хід офіційних переговорів щодо реформування системи врегулювання суперечок, які тривають у СОТ за участю всіх країн-членів. Розкрито зміст основних пропозицій, внесених країнами-членами СОТ у ході зазначених переговорів. Проведено аналіз проблем, що впливають на можливості України ефективно використовувати переваги, які надає доступ до системи врегулювання суперечок СОТ. Запропоновано план заходів, реалізація яких сприятиме підготовці України до участі у процедурах означеної системи.

11.03-04.08.1124.

341.29 Чернявський А. Л. Міжнародно-правова відповідальність за забруднення поверхневих вод: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Чернявський Анатолій Леонідович; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. 20 с.

Досліджено поняття, сутність та юридичну природу міжнародно-правової відповідальності за забруднення поверхневих вод, розкрито її підстави, види та форми. Детально проаналізовано механізм застосування міжнародно-правової відповідальності за забруднення морських та материкових поверхневих вод. Розкрито склад заподіяної шкоди внаслідок забруднення поверхневих вод, що підлягає відшкодуванню у порядку реалізації міжнародно-правової відповідальності. Обґрунтовано ряд пропозицій щодо внесення змін і доповнень до міжнародних договорів, які регулюють відносини відповідальності за забруднення поверхневих вод. Зроблено вис-

новок про необхідність інституційних змін у системі міжнародних організацій, діяльність яких спрямована на запобігання забрудненню поверхневих вод.

Реферати

11.03-04.08.1125.

341.44:343.301 Зелінська Н. Современная интерпретация и применение принципа невыдачи политических правонарушителей / Н. Зелінская // Актуальні проблеми європейської інтеграції: зб. ст. О., 2008. Вип. 3. С. 383–397.

В статье рассматриваются вопросы интерпретации и применения правила исключения политических правонарушителей из категории экстрадиционных преступлений.

Анализируются взгляды ученых, которые являются противниками правила невыдачи политических правонарушителей и полагают, что данное правило представляет собой серьезное политическое и юридическое препятствие, способное парализовать сотрудничество между государствами в уголовном преследовании террористов, а также позицию ученых, которые не видят необходимости в отмене либо серьезном ограничении рассматриваемого правила.

Автор указывает, что правило исключения политических правонарушителей из категории экстрадиционных преступлений получило сложное обоснование, в котором переплетаются политические, моральные и гуманитарные элементы. Н. А. Зелінская обращает внимание на то, что в связи с рассматриваемыми вопросами существует три вида проблем: необходимость обращения с террористами как с преступниками и установление суровых наказаний за все виды террористических действий; необходимость увеличения экстрадиционных соглашений при ограничении правила невыдачи или отказе от него; необходимость принятия строгих мер по отношению к государствам, которые поддерживают терроризм.

Дана детальная характеристика развития понятия «политическое преступление» на международном и национальном уровнях.

Автор указывает, что терроризм является сложнейшим политико-правовым феноменом, в котором присутствуют и политический и общеуголовный компоненты. По мнению автора, наличие политической составляющей ни в малейшей степени не смягчает преступность террористических преступлений и не может служить основанием для отказа в выдаче лиц, подозреваемых в их совершении. Сделан вывод, что существенное ограничение рассматриваемого принципа является насущной необходимостью. Он не должен применяться в тех случаях, когда запрашиваемому лицу инкриминируется насильственное преступление.

С. С. Нестеренко

11.03-04.08.1126.

623.454.8(091) Лабунец Е. М. Ядерное оружие: историческое развитие и политико-правовые последствия применения / *Е. М. Лабунец* // Юрист-правовед. — 2008. — № 1. — С. 74–77.

В статье рассматриваются вопросы исторического развития ядерного оружия и ядерной энергетики.

Е. М. Лабунец указывает, что начало разработкам положили два научных открытия: в 1940 г. советские ученые Г. Н. Флеров и К. А. Петржак открыли, что тяжелые ядра атомов урана способны самопроизвольно делиться, выделяя в процессе распада энергию. Другим ученым Ю. Б. Харитонову и Н. Н. Семенову удалось провести ценную реакцию деления.

Автор выделяет несколько поражающих факторов, которые имеет ядерное оружие: ударная волна, световое излучение, радиоактивное заражение, проникающая радиация, электромагнитный импульс.

Ученый приводит характеристику ядерных взрывов, виды ядерных взрывов: воздушный (высокий и низкий), наземный (надводный), подземный (подводный).

Автор указывает, что первую ядерную бомбу изготовили в США к середине 1945 г. 1 ноября 1952 г. было проведено секретное испытание термоядерного устройства «Майк». 8 августа 1953 г. в СССР была испытана первая в мире термоядерная бомба. Весной 1955 г. Хрущев объявил об одностороннем моратории на ядерные испытания. В 1963 г. в штате Невада был испытан первый вариант нейтронного заряда. Позже Самюэль Коэн изобрел нейтронную бомбу.

Рассматривается применение ЭМИ для вывода из строя электронной и электротехнической аппаратуры для стирания информации в банках данных и порчи ЭВМ.

Автором обращается внимание на тесную взаимосвязь мирной ядерной энергетики и ядерного оружия. Сделан вывод, что важной проблемой на сегодняшний день является безопасная эксплуатация атомных электростанций, так как невыполнение техники безопасности может привести к таким последствиям, как ядерная война.

С. С. Нестеренко

11.03-04.08.1127.

341.225 Овлащенко А. В. Прогнозирование международно-правового регулирования межгосударственных морских отношений: проблемы теоретического обоснования / *А. В. Овлащенко* // Международное публичное и частное право. — 2008. — № 2. — С. 25–30.

В статье рассматриваются теоретические и практические вопросы прогнозирования международно-правового регулирования в сфере использования и охраны Мирового океана, получения при помощи определенных методов научной информации о будущем состоянии международно-правовых процессов и явлений в области межгосударственных морских отношений. По

мнению автора, отсутствуют специальные исследования по вопросам научного прогнозирования международно-правового регулирования межгосударственных морских отношений.

Опираясь на категорию международно-правового регулирования, автор обоснованно указывает на необходимость рассматривать международное право в целом и международное морское право в частности в динамике, как на стадии правотворчества, так и на стадии правоприменения.

А. В. Овлащенко исследует роль и значение прогнозирования как функции юридической науки и указывает на недостаточный уровень изучения указанной функции. Приводится мнение Р. А. Сафарова о неотъемлемых признаках научного прогноза, анализируются эти признаки. В статье приводится мнение И. И. Лукашука о самостоятельном значении международно-правовой прогностики, о том, что установление внешнеполитических целей и их успешная реализация невозможны без учета будущего.

Применительно к прогнозированию в области международного морского права автор указывает на работы М. И. Лазарева, как на одного из первых ученых, исследовавших развитие международного морского права.

В статье сделан вывод о том, что международно-правовое прогнозирование должно выполнять государственную задачу по научно обоснованному суждению о закономерностях и тенденциях развития международно-правового регулирования разнообразной морской деятельности.

Т. Р. Короткий

Статті

11.03-04.08.1128.

340.142(4) Анакіна Т. Співвідношення прецедентної практики судів Європейського Союзу та Європейського суду з прав людини / *Т. Анакіна* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 8. — С. 145–148.

Проаналізовано питання про співвідношення практики судових органів ЄС та ЄСПЛ щодо спільних питань, які підпадають під юрисдикцію цих інституцій, а також можливості дії прецедентів ЄСПЛ у правопорядку Співтовариств. Визначено необхідність розробки спеціального механізму адаптації практики ЄСПЛ до практики судів ЄС з огляду на такі чинники: каталоги прав людини у правопорядку Співтовариств та Ради Європи не збігаються; різний рівень захисту цих прав; динамічність практики ЄСПЛ та забезпечення її узгодженості із власними рішеннями, з одного боку, та намагання судів ЄС бути послідовними з іншого.

11.03-04.08.1129.

341.4 Антипенко В. Ф. Терористична асиметрія. Роль і місце силової протидії тероризму / *В. Ф. Антипенко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави

і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 41. С. 574–583.

Досліджено терористичну складову асиметричної війни, вплив якої поширився до масштабів глобального терористичного конфлікту. Розглянуто її основний зміст і етапи розвитку. Визначено спорідненість і суттєві відмінності партизанства від тероризму, звернено увагу на партизанську та терористичну іррегулярність. Простежено генезис іррегулярної боротьби, досліджено динаміку розвитку її методів і засобів у системі координат міжнародного соціального життя, зважаючи на його глобалізацію.

11.03-04.08.1130.

341.217(4+477) Бабін Б. В. Національна специфіка реалізації міжнародних програм організації безпеки та співробітництва в Європі у сфері правоохоронної діяльності / Б. В. Бабін // Наше право. 2008. № 2. С. 99–102.

Встановлено значення програм ОБСЄ як специфічних правових актів для здійснення в Україні правоохоронної діяльності. Досліджено аспекти організаційно-правового забезпечення програмної діяльності ОБСЄ. Визначено специфіку цих програм, обумовлену статутом ОБСЄ. Проаналізовано механізми розроблення та реалізації програм ОБСЄ в Україні, що пов'язані із правоохоронною діяльністю. Зроблено висновок, що програми ОБСЄ мають специфічні риси, обумовлені розвитком та певною невизначеністю статусу відповідної міжнародної структури.

11.03-04.08.1131.

341.485(438) Батырь В. А. Международно-правовые проблемы квалификации преступления геноцида и «Катынское дело» / В. А. Батырь // Государство и право. 2008. № 5. — С. 64–72.

Исследовано понятие категории «геноцид». Выявлено содержание действий, образующих в своей совокупности геноцид, установленное нормами международного уголовного права. Обоснован его неполитический характер и относимость к преступлениям против человечности. Выяснен вопрос о применении сроков давности к преступлениям такого рода. Представлен прогноз развития российско-польских отношений на ближайшую перспективу.

11.03-04.08.1132.

342.7(470):341.231.14 Босхмджиева Г. Г. Некоторые международно-правовые гарантии обеспечения личных прав и свобод человека и гражданина в субъектах Российской Федерации / Г. Г. Босхмджиева // Московский журнал международного права. — 2008. — № 2. — С. 31–37.

Проанализирована действующая система международно-правовой защиты прав граждан, механизм юридических гарантий реализации и защиты прав человека. Подчеркнуто, что международные гарантии прав и свобод, так же как

и внутригосударственные, делятся на материальные и процессуальные. Рассмотрены условия и нормативно-правовые средства обеспечения законности, а также средства, способствующие их охране, защите и восстановлению, выражающиеся в деятельности государственных и общественных органов и организаций в области охраны правопорядка и субъектов РФ.

11.03-04.08.1133.

341.174:342.72/73(4) Верланов С. Стандарты экономических та соціальних прав людини у Європейському Союзі та Раді Європи: взаємозв'язок і співвідношення / С. Верланов // Право України. 2008. № 5. С. 137–141.

Визначено місце і особливості соціально-економічних прав людини у правовій системі ЄС. Досліджено співвідношення відповідних нормативно-правових актів ЄС із Європейською соціальною хартією, оскільки усі держави члени ЄС є членами Ради Європи та учасниками Європейської соціальної хартії. Уточнено загальні тенденції впливу Європейської соціальної хартії та практики Європейського комітету соціальних прав на правову систему ЄС загалом та кожної держави члена ЄС зокрема.

11.03-04.08.1134.

341.215.4(=1-81) Гаринов Р. Ш. Декларация ООН о правах коренных народов как важный шаг на пути к восстановлению справедливости / Р. Ш. Гаринов // Московский журнал международного права. 2008. № 2. С. 38–46.

Отмечена роль Декларации ООН о правах коренных народов при восстановлении исторической справедливости и длительных переговорах по вопросам коренных народов мира. Подчеркнуто, что Декларация на международном уровне закрепила право коренных народов осуществлять контроль над собственными землями, территориями и ресурсами, дала возможность им строить свою общественную жизнь, сохранять культуру и традиции и развиваться в соответствии с их стремлениями и потребностями.

11.03-04.08.1135.

341.123.043 Годованик Є. В. Роль Ради Безпеки ООН у підтриманні міжнародного миру та безпеки: концептуальні та функціональні аспекти діяльності / Є. В. Годованик // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, юрид. ф-т. Ужгород, 2008. Вип. 9. С. 134–137.

Проведено системний аналіз правового статусу РБ ООН, що дозволяє відзначити найбільш принципові аспекти її ролі та діяльності у підтриманні міжнародного миру та безпеки, які можна віднести до концептуальних та функціональних. Визначено, що РБ ООН у сучасній системі загальної міжнародної безпеки виступає єдиним міжнародним органом, рішення якого можуть бути обов'язковими для всіх держав —

членів ООН. Підкреслено, що статус постійного члена РБ ООН продовжує виконувати функцію головного носія відповідальності за рішення з непроцесуальних питань на основі права вето та «дзеркального» по відношенню до нього принципу одноголосся держав — постійних членів.

11.03-04.08.1136.

341.62 Димитров Н. Н. Международно-правовая природа и сущность современного миротворчества / Н. Н. Димитров // Государство и право. — 2008. — № 8. — С. 47–55.

Рассмотрен состав системы способов современного миротворчества: международно-правовые средства; договорно-правовая система и комплексные способы миротворчества, инициируемые международными и региональными организациями. Проанализированы черты данной системы способов: комплексность, законность, историческая преемственность, достаточная совместимость, определенная логическая последовательность. Подчеркнуто, что в основе системы способов миротворчества глобальных и региональных организаций лежит принцип мирного разрешения споров и конфликтов как общепризнанный императивный принцип международного права.

11.03-04.08.1137.

341.211 Завадько Ю. С. Державний суверенітет у міжнародному праві: роль та зміст у сучасних умовах / Ю. С. Завадько // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 546–552.

Розглянуто актуальні проблеми функціонування та реалізації державного суверенітету в сучасних умовах розвитку демократичної правової державності та якісно нового рівня співробітництва держав у рамках міжнародної спільноти перед загрозою глобальних проблем виживання людства. Визначено поняття «суверенітет», простежено еволюцію його змісту та форм реалізації. Встановлено основні риси та ознаки суверенітету в епоху глобалізації.

11.03-04.08.1138.

341.174(4) Кашкин С. Ю. Лиссабонский договор — новый этап развития права Европейского Союза / С. Ю. Кашкин // Государство и право. — 2008. — № 9. — С. 59–66.

Отмечены кардинальные изменения размеров ЕС, его качественные характеристики, состав, положение и вес в современном мире. Проанализирован непосредственный результат вступления в силу Лиссабонского договора 2007 г., который стал рождением фактически нового ЕС. Подчеркнуто, что новый ЕС будет отличаться менее сложным устройством, большей эффективностью в принятии решений, транспарентностью и большим демократизмом своего функционирования. Он будет полнее отвечать задачам и вызовам сегодняшнего времени.

11.03-04.08.1139.

341.242(4) Колодяжна В. Єврорегіон «Буг»: законодавчі й організаційно-правові аспекти / В. Колодяжна // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 10. — С. 103–106.

Висвітлено суть та зміст єврорегіонального співробітництва в рамках регіону «Буг», його законодавчих, організаційних та правових механізмів. Визначено правове поле, в якому створюються і функціонують єврорегіони, у тому числі єврорегіон «Буг». Розглянуто основні нормативно-правові акти, які регулюють цей процес. Зазначено, що нормативно-правові акти можна згрупувати таким чином: міжнародне право, європейське право, національне право, двосторонні та багатосторонні угоди.

11.03-04.08.1140.

341.231.14 Короткий Т. Р. Структура явления гуманизации международного права / Т. Р. Короткий // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2008. — Вип. 34. — С. 108–114.

Проанализированы важные проявления гуманизации международного права, характеризующие процессы гуманизации международного права: проблематика прав человека, перестройка институтов и норм международного права в соответствии с требованиями общечеловеческой морали и др. Отмечена роль гуманизации в обеспечении мира и международной безопасности. Рассмотрены два противоположных взгляда на гуманизацию международного права и общих тенденций развития человечества: оптимистический и пессимистический.

11.03-04.08.1141.

341.3 Кузьменко С. С. До питання про критерії і правомірності застосування сили в міжнародному праві / С. С. Кузьменко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 2. С. 78–86.

Проведено теоретико-правовий аналіз питань щодо законності застосування сили у контексті нових її проявів, визначено поняття «сила». Розглянуто основні положення сучасного права міжнародної безпеки та *jus ad bellum*, особливості правозастосування. Надано юридичну характеристику типовим випадкам силових дій на міжнародній арені. З'ясовано основні зміни у правових засадах застосування сили у міжнародних відносинах, які відбулися після Другої світової війни і заклали підвалини сучасного права міжнародної безпеки.

11.03-04.08.1142.

342.53 Лесюк В. В. Щодо питання міжнародно-правового статусу парламентських органів європейських міжнародних організацій / В. В. Лесюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 9. С. 107–114.

Проаналізовано матеріальну та процесуальну

сторони функціонування парламентських органів міжнародних організацій. З'ясовано їх правовий статус, закріплений в установчому або інших актах міжнародної організації, який включає сукупність суб'єктивних прав та обов'язків, що визначають їх правове становище серед інших органів міжнародної організації. Розглянуто чітко визначену в Європі тенденцію щодо підвищення державами-членами юридичного значення установчого акта конкретної міжнародної організації. Визначено характерні особливості парламентського органу міжнародної організації. Відзначено особливість Північної Ради, до якої обираються представники парламентів.

11.03-04.08.1143.

341.174(4)+341.176(4) Мацигіна В. Ю. Внесок Плану Ідена на процес співробітництва між Радою Європи і Європейським Союзом / В. Ю. Мацигіна // Наше право. 2008. № 2. С. 89–93.

Розглянуто еволюцію розвитку ідеї щодо створення спільних органів Ради Європи та ЄС. Проаналізовано внесок Плану Ідена у процес співробітництва Ради Європи з ЄС. Виокремлено основні переваги ідеї Плану Ідена та створення Європейського політичного співтовариства, обґрунтовано їх вплив на подальшу співпрацю між двома європейськими організаціями. Визначено, що на сучасному етапі відносин Ради Європи з ЄС триває пошук нової ролі Ради Європи у системі інститутів європейської інтеграції та побудови ефективного інституційного механізму співпраці двох організацій.

11.03-04.08.1144.

342.724(47+57) Мельник І. А. Реформування політичної побудови СРСР як засіб розв'язання міжнаціональних конфліктів у період перебудови / І. А. Мельник // Наше право. — 2008. — № 2. — С. 79–84.

Розглянуто проекти реформування СРСР з метою розв'язання міжнаціональних конфліктів у період перебудови. Особливу увагу приділено урегулюванню взаємин між республіками і Союзом, підписанню нового Союзного договору. Розкрито деструктивну роль владних структур у перебудові політичної системи. Відзначено, що боротьба за національні права визначила долю СРСР, привівши до його розпаду.

11.03-04.08.1145.

341 Мережко О. Поняття та сутність сучасного міжнародного права / О. Мережко // Юридичний журнал. 2008. № 7–8. С. 60–72.

Визначено природу міжнародного права у світлі філософії. Охарактеризовано основні риси міжнародного права, які визначають його сутність. Проаналізовано види міжнародного права, розглянуто співвідношення міжнародного права та справедливості. Виокремлено основу обов'язкового характеру міжнародного права, визначено питання, чому держави зобов'язані дотримуватися норм міжнародного права.

11.03-04.08.1146.

341.4 Мукашев С. И. Международно-правовое сотрудничество государств в борьбе с международным терроризмом / С. И. Мукашев // Московский журнал международного права. — 2008. — № 3. — С. 114–126.

Рассмотрены две основные категории международной преступности, разграниченные доктриной международного уголовного права: международные преступления и преступления международного характера. Проанализирована Конвенция Лиги Наций о предупреждении и пресечении терроризма, принятая в 1937 г., в которой была предпринята попытка дать определение международного террористического акта как преступного поведения, направленного против государства. Сформулирован вывод, что целью террористов является уже не какое-либо конкретное государство, а современная система мироустройства.

11.03-04.08.1147.

342.72/73:341.44 Нестеренко С. С. Окремі питання захисту прав екстрадованих осіб у практиці Європейського суду з прав людини / С. С. Нестеренко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. — С. 99–104.

На основі практики Європейського суду з прав людини досліджено застосування правозахисного фактора в екстрадиційному процесі. Наголошено, що Європейський суд з прав людини неодноразово у своїх рішеннях підтверджував, що правові інститути у боротьбі зі злочинністю не можуть ігнорувати міжнародно визнані права людини та повинні опиратися на безумовне надання правових гарантій особі, відносно якої застосовуються відповідні примусові заходи. Зазначено, що забезпечення прав людини у зв'язку з видачею є однією із провідних тенденцій, що визначають розвиток екстрадицій.

11.03-04.08.1148.

341:343.35:35.08(477) Нуруллаев І. С. Україна в міжнародно-правовому співробітництві по боротьбі з корупцією / І. С. Нуруллаев // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 95. С. 76-80.

Окреслено сучасні загальні міжнародно-правові рамки міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією, розглянуто основні міжнародні зобов'язання, що виникають для держав його учасниць. Звернено увагу на основні принципові положення ряду міжнародних документів, спрямованих на протидію корупції. Розглянуто досвід США у боротьбі з корупцією.

11.03-04.08.1149.

341.232 Перепьолкін С. М. Становлення концепції міжнародного співробітництва в міжнародному праві / С. М. Перепьолкін // Юриспруденція ХХІ століття: теорія і практика: зб. тез /

М-во внутр. справ України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. С. 64–70.

Досліджено процеси становлення принципу співробітництва в міжнародному праві. Висловлено авторське тлумачення щодо визначення поняття міжнародного співробітництва. Розглянуто різноманітні погляди щодо становлення концепції міжнародного співробітництва у міжнародному праві (Д. Б. Левін, А. С. Проскурін, В. Моравецький, М. В. Буроменський).

11.03-04.08.1150.

341.123 Петров В. О. Электронная (компьютерная) систематизация международного права / В. О. Петров // Московский журнал международного права. 2008. № 2. С. 233–249.

Приведены примеры, доказывающие, что электронная (компьютерная) систематизация международных соглашений по отдельным тематическим аспектам ООН является уникальным средством и условием для повышения эффективности международной правотворческой деятельности. Отмечено, что данная систематизация носит лишь упорядочивающий характер, далека до глобального охвата всего массива источников, что характерно для ООН, ее структур и специализированных учреждений, а также для большинства международных организаций, которые так и не создали общедоступные интернет-кодификации.

11.03-04.08.1151.

347.721:339.923 Поповська Д. П. Визначення поняття «транснаціональна корпорація»: міжнародно-правовий аспект / Д. П. Поповська // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 1. С. 126–134.

Досліджено питання про визначення поняття «транснаціональна корпорація» (ТНК). Проаналізовано існуючі на сьогодні варіанти дефініцій ТНК, джерелами яких є міжнародно-правові акти та наукова доктрина. Враховуючи, що ТНК категорія економічна, досліджено наукові роботи вчених-юристів і економістів. Виділено та проаналізовано найважливіші ознаки ТНК. Зазначено, що практично усі ознаки, що іманентні ТНК, знайшли своє відображення у визначенні, що міститься у проекті Кодексу поведінки ТНК, підготовленому Комісією з транснаціональних корпорацій ООН.

11.03-04.08.1152.

341.4 Пунь С. Основні напрями та сфери міжнародного співробітництва держав із протидії транснаціональній організованій злочинності / С. Пунь // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 5. — С. 29–32.

Проаналізовано тези щодо доцільності розгляду конкретних напрямів міжнародного співробітництва держав у галузі боротьби зі злочинністю залежно від сфери такої співпраці. Напрями розглянуто у рамках відповідного гру-

пування: у сфері правової регламентації та координації міжнародного співробітництва із протидії транснаціональній організованій злочинності; у сфері оперативно-розшукової діяльності; у сфері кримінального переслідування та здійснення правосуддя; у сфері технічного співробітництва.

11.03-04.08.1153.

341.4 Рабцевич О. И. Международные следственные органы / О. И. Рабцевич // Международное публичное и частное право. — 2008. — № 4. С. 43–48.

Рассмотрены международные органы, осуществляющие расследование по уголовным делам. Отмечена специфика и деятельность двух видов органов предварительного расследования международного уровня: органы предварительного расследования, входящие в структуру международных уголовных трибуналов, и международные следственные органы, не являющиеся структурными частями судов.

11.03-04.08.1154.

341.32(575.3):341.123 Раджабов С. А. Роль ООН в разрешении вооруженного конфликта в Таджикистане / С. А. Раджабов // Московский журнал международного права. — 2008. — № 2. — С. 83–92.

Сделан анализ процесса урегулирования вооруженного конфликта в Таджикистане и его этапов развития. Отмечена роль ООН как одной из самых влиятельных международных организаций в разрешении данного конфликта. Рассмотрены центральные задачи ООН с момента ее создания, ее роль в урегулировании некоторых самых опасных конфликтов нашего времени. Проанализированы два вида миротворческих операций: миссия военных наблюдателей из вооруженных офицеров — «голубых беретов»; силы по поддержанию мира в составе национальных военных контингентов, вооруженных легким стрелковым оружием, «голубые каски».

11.03-04.08.1155.

341(177)(092) Савчук К. О. Міжнародно-правові погляди В. П. Даневського / К. О. Савчук // Правова держава : щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 19. С. 370–375.

Зроблено аналіз наукової біографії В. П. Даневського. Досліджено його погляди на юридичну природу і найважливіші питання міжнародного права. Визначено внесок В. П. Даневського у розвиток вітчизняної та загальносвітової науки міжнародного права. Сформульовано висновок, що у своєму розумінні природи міжнародного права В. П. Даневський виходив з концепції міжнародного союзу як вищої форми людського спілкування. Обґрунтовано, що характерною особливістю його поглядів були розуміння міжнародного права як такого, що регулює відносини не тільки між державами, а й між індивідами, та

обґрунтування можливості застосування міжнародного права у відносинах між «цивілізованими» і «нецивілізованими» народами.

11.03-04.08.1156.

341.123:341.3 Сачаво А. Г. Роль ООН у запобіганні та припиненні збройних конфліктів у світі / А. Г. Сачаво // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 4. С. 157–161.

Розкрито сутність миротворчої діяльності ООН, її історичне, соціальне та політичне підґрунтя, шляхи реалізації і документальне закріплення. Наведено деякі статистичні дані зазначеної діяльності з 1948 року до теперішнього часу. Розкрито роль України як держави-члена багатьох міжнародних організацій та Міністерства внутрішніх справ як частини механізму світової стабільності, безпеки та запобігання збройним конфліктам.

11.03-04.08.1157.

341.1:339.52 Синчанский С. Всемирная торговая организация в системе международных организаций, имеющих природоохранную компетенцию / С. Синчанский // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9. С. 113–117.

Сделан обзор наиболее значимых и влиятельных организаций системы ООН, для которых компетенция в сфере охраны окружающей среды является основной, а также организаций, которые занимаются природоохранной проблематикой в контексте иных, профильных для них вопросов. Отмечено, что всемирная торговая организация дает инициативам по охране окружающей среды все больше и больше шансов привлечь внимание к их требованиям и интересам и представить их экспертные оценки.

11.03-04.08.1158.

341:327.51 Ситников М. В. Правовой статус НАТО: модификация в условиях глобализации / М. В. Ситников // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 611–619.

Определен и исследован правовой статус НАТО, его модификация в условиях глобализации. Акцентируется внимание на некоторых положениях методологического характера, которые помогают уяснить актуальность данной проблематики и создать ее концептуальную основу. Проанализированы критериальные признаки любой международной организации: членство трех и более государств; уважение суверенитета государств-членов организации и невмешательство во внутренние дела; создание в соответствии с международным правом; учреждение на основе международного договора; осуществление сотрудничества в конкретных областях деятельности; наличие соответствующей организационной структуры; наличие прав и обязанностей организации; самостоятельные

международные права и обязанности организации; установление порядка принятия решений и их юридической силы.

11.03-04.08.1159.

341.3:341.638(536.8+567) Тамір Муаффах Зіяд. Вторгнення Іраку до Кувейту як підстава для накладення на нього міжнародно-правових санкцій / Тамір Муаффах Зіяд // Часопис Київського університету права. 2008. № 2. С. 251–256.

Здійснено міжнародно-правовий аналіз підстав застосування санкцій проти Іраку у зв'язку із вторгненням до Кувейту у 1990 р. Визначено активні спроби до мирного розв'язання кризи Радою Безпеки, починаючи з 2 серпня 1990 р.

11.03-04.08.1160.

314.742(4) Цуркан Т. Ю. Миграционно-правовая политика по адаптации иммигрантов в принимающее общество: европейские модели / Т. Ю. Цуркан // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2008. Вип. 35. С. 133–138.

Выявлены и охарактеризованы основные европейские модели миграционно-правовой политики по адаптации мигрантов в принимающее общество. Отмечено, что в последнее время наблюдается тенденция сближения европейских моделей (модель ассимиляции, модель интеграции, модель включения).

11.03-04.08.1161.

341.96:349.2-056.2 Шашкова-Журавель І. Міжнародно-правові аспекти захисту трудових прав ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб / І. Шашкова-Журавель // Юридична Україна. 2008. № 7. С. 102–105.

Розглянуто питання участі ООН та Міжнародної організації праці у системі захисту трудових прав ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб. Охарактеризовано стан відображення зазначених міжнародних стандартів у законодавстві України. Визначено, що на міжнародному рівні створено достатньо ґрунтовне правове поле щодо захисту соціально-економічних, у тому числі трудових, прав зазначеної категорії осіб. Проаналізовано різнобічні заходи щодо захисту вказаної категорії трудящих від дискримінації.

11.03-04.08.1162.

341.174(4) Шилінгов В. С. Європейська ідея: історико-правовий аспект / В. С. Шилінгов // Наше право. 2008. № 2. С. 85–88.

Розглянуто проблеми розвитку європейської ідеї. Охарактеризовано етапи становлення та еволюції даного явища. Окреслено значення європейської ідеї для розуміння інтеграційних процесів у Європі. Відзначено, що реальна інтеграція у Європі можлива лише при поєднанні міжнародно-правових інститутів з державно-правовими інститутами. Відмічено, що

вона має базуватися на добровільному обмеженні суверенітету країн-учасниць, об'єднанні і передачі ними низки функцій наднаціональному органу, який діє у спільних інтересах.

11.03-04.08.1163.

341.01 Широкова-Мурараш О. Г. Про особливості розуміння основних принципів міжнародного права у сучасному світі / *О. Г. Широкова-Мурараш* // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». — К., 2008. — Т. 77. — С. 93—96.

Висвітлено проблемні аспекти та суперечливі питання у дослідженні основних принципів міжнародного права у світлі трансформації сучасного світу. Зазначено, що у процесі історичного розвитку та взаємодії держав ними було усвідомлено необхідність урегулювання міжнародних відносин, передусім мирними засобами, на основі принципів рівності, справедливості, добросовісного виконання зобов'язань, співпраці та поваги прав і свобод людини.

11.03-04.08.1164.

341.231.14 Шишкіна Е. В. Зобов'язання держав щодо заборони поганого поводження з людиною / *Е. В. Шишкіна* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького - НАН України. — К., 2008. — Вип. 41. — С. 588—595.

Розглянуто негативну та позитивну природу зобов'язань держави щодо заборони поганого поводження з людиною, обґрунтовано їх активний та пасивний характер. Визначено, що негативні та позитивні зобов'язання держав належать до концепції заборони поганого поводження. Зазначено, що метою встановлення негативних зобов'язань держав є саме заборона поганого поводження. Підкреслено, що мета запровадження позитивних зобов'язань має превентивний характер, оскільки спрямована на запобігання випадкам поганого поводження через вжиття державою певних адекватних заходів.

Автореферати**12.03-04.08.1165.**

340.12 (043.3) Гришук О. В. Людська гідність у праві: філософський аспект : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.12 / *Оксана Вікторівна Гришук* ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 36 с.

Проведено комплексне наукове філософсько-правове дослідження людської гідності як антропологічної основи права на базі сучасної монографічної та іншої наукової літератури, міжнародно-правових актів та практики їх застосування, законодавства України та практики його застосування. Охарактеризовано особливості формування і розвитку ідеї людської гідності у філософсько-правовій думці, починаючи від античності й до сучасності. Розглянуто особливості впливу людської гідності на формування природного та позитивного права (міжнародного та внутрішньодержавного).

Запропоновано авторське розуміння гідності, що складається з таких елементів: об'єктивна сторона (людська гідність); суб'єктивна сторона (гідність людини); суб'єкт (носії) та об'єкт (зміст, змістовна сторона) гідності. Розуміння людської гідності проаналізовано в контексті самоцінності та суспільної значимості людини як біосоціодуховної істоти, яка визначається існуючими суспільними відносинами, не залежить від конкретної людини і має бути рівною для всіх людей.

12.03-04.08.1166.

340.12 (043.3) Кабальський Р. О. Нормативність права як предмет філософського аналізу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / *Кабальський Роман Олександрович* ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 19 с.

Досліджено нормативність права як особливого феномена правової реальності, її природу та особливості функціонування у суспільствах, що трансформуються.

Здійснено системний аналіз світової філософської думки щодо питання нормативності як соціокультурного феномена, а також існуючих концепцій правової нормативності. З'ясовано сутність та зміст системи нормативності в суспільстві. Виявлено зв'язок та взаємозалежність соціальної нормативності зі сферою належного, що здійснюється через категорію цінності, запропоновано визначення нормативності як соціокультурного феномена. Визначено відмінності та зв'язок різних нормативних соціальних регуляторів. Запропоновано визначення нормативності права, виявлено природу правової нормативності. Досліджено зв'язок примусу з правовою нормативністю та роль процедури легітимації у становленні та функціонуванні нормативності права. На підставі взаємозалеж-

ності суспільства, що трансформується, та його правової системи проаналізовано особливості функціонування правової системи України.

12.03-04.08.1167.

340.12 (043.3) Кравченко А. П. Антропологічний принцип у філософії права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / *Кравченко Алла Петрівна* ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 20 с.

Здійснено комплексний аналіз сутності та змісту антропологічного принципу у філософії права, визначено його статус, специфіку й світоглядно-методологічне значення для становлення актуальних напрямків правової думки певних її періодів. На основі аналізу різних способів осмислення цього принципу запропоновано загальну концепцію його реалізації у філософсько-правовому пізнанні та практичному перетворенні вітчизняної правової реальності, зорієнтованої на розкриття гуманістичного смислу права.

Обґрунтовано пріоритетні завдання правової освіти й виховання з позицій антропологічного принципу, які полягають у максимальному сприянні наблизенню людини до розуміння сутності права й спонуканні до реалізації нею усвідомленої правової культури та ефективного й постійного відтворення її гуманістичної природи й призначення.

Статті**12.03-04.08.1168.**

340.134 Аарньо А. Систематизация и интерпретация законов / *А. Аарньо* // Проблемы философии права : міжнар. часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. — К., 2006—2007. — Т. 4—5. — С. 135—148.

Представлено авторское понимание метода и юридической науки (а именно юридической догматики или «*Rechtsdogmatik*»). Уделено внимание практической юридической науке как разъяснению содержания юридической системы. Отдельно освещены положения теории интерпретации и теории аргументации. Проанализированы основные положения философии права финского юриста Альфа Росса, которые базировались на логическом позитивизме.

12.03-04.08.1169.

340.12:141.7(477)“18/19” Альчук М. Категорії доконечності та справедливості у філософії права Богдана Кістяківського / *М. Альчук* // Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23—24 листоп.

2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 18–25.

Вказано, що у сучасній філософії права науковці аналізують комунікативну природу права через розкриття проблем справедливості, відповідальності, солідарності. Проаналізовано основні підходи до розкриття проблеми справедливості, зокрема теорія Дж. Ролза. В контексті означеної проблематики досліджено творчий доробок видатного українського філософа права Б. Кістяківського, його наукові розвідки у сфері співвідношення доконечності й справедливості.

12.03-04.08.1170.

340.12:141.7 Балинська О. Правова основа соціальної сутності людини (філософсько-комунікативний аналіз) / О. Балинська // Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 26–36.

Досліджено витoki і розвиток дискурсивного погляду на сутність людини. В контексті аналізу правової основи людини звернено увагу на теорії К. Маркса, Е. Фрома, А. Шопенгауера, П. Сорокіна та ін. Цікавим є порівняльний аналіз культурних (за Леві-Стросом) та правових явищ. Вказано на необхідність створення нових галузей та інститутів, які займуться вирішенням питання правового статусу і правової основи відозміненої людини, визначенням особливості її правосуб'єктності.

12.03-04.08.1171.

340.12:1:347.96/99 Бігун В. Філософія правосуддя: деякі антропологічні й аксіологічні виміри (нотатки до постановки проблеми) / В. Бігун // Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 53–64.

Розглянуто філософію правосуддя як напрям прикладної філософії. Вказано на відмінність між правосуддям і судочинством. Виділено підходи у дослідженні філософії правосуддя. Проаналізовано антропологічні та аксіологічні виміри судочинства. Досліджено правосуддя як антропологічне явище. Визначено місце і роль судді в процесі правосуддя.

12.03-04.08.1172.

340.12:1:347.97/99(477) Бігун В. С. Філософія правосуддя (до постановки проблеми) / В. С. Бігун // Проблеми філософії права : міжнар. часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. — К., 2006–2007. — Т. 4–5. — С. 113–119.

Досліджено філософію правосуддя як частину прикладної філософії права. Об'єктом дослідження запропоновано правосуддя як сфера здійснення права, предметом філософсько-правові аспекти правосуддя і правосуддя як сфера філософсько-правової діяльності. Наведено класифікацію підходів до проблематики дослідження філософії правосуддя, зокрема: проблемний; за видами правосуддя; ролевий; функціональний підхід. Правосуддя розглянуто як антропологічне явище. Запропоновано аналіз із судової практики Конституційного Суду України у резонансній справі про конституційність Указу Президента України про припинення повноважень Верховної Ради України (2007), як демонстрація значення філософії судді в частині праворозуміння.

12.03-04.08.1173.

340.12:1:347.77 Бочарова Н. Людський вимір права інтелектуальної власності / Н. Бочарова // Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 65–76.

Окреслено особливості функціонування інформаційного суспільства. Зазначено, що інтелектуальна власність виступає як стратегічний ресурс інноваційного розвитку, в основі якого закладена творча діяльність людини. Проаналізовано становлення філософії інтелектуальної власності (Е. Гоулднер, П. Бурдьє, Е. Тоффлер, Н. Кейзеров, А. Орехов, Н. Оконський та ін.). Окреслені деякі проблеми, пов'язані з розкриттям змісту права інтелектуальної власності на сучасному етапі.

12.03-04.08.1174.

340.115 Братасюк В. М. Особливості методологічного аналізу правової реальності / В. М. Братасюк, М. Г. Братасюк // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 4. — С. 7–17.

Вказано на те, що бачення правової реальності як феномена культури зумовлює ситуацію перегляду методологічних підходів до вивчення права. Проаналізовано такі підходи дослідження правової реальності, як формально-догматичний, філософсько-ідеалістичний, екзистенціально-персоналістичний та ін. Зазначено, що використання принципів поліметодологізму та взаємодоповнюваності методів загальнонаукових, філософських і спеціально-юридичних забезпечить адекватне дослідження правової реальності у всьому розмаїтті її виявів.

12.03-04.08.1175.

342.7 Булыгин Е. К проблеме обоснования прав человека / Е. Булыгин // Проблеми філософії права : міжнар. часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави

і права ім. В. М. Корещького НАН України [та ін.]. К., 2006–2007. Т. 4–5. С. 149–152.

Вказано на недостатність позитивного або природного права для обґрунтування прав людини. Проаналізовано становлення поняття «права людини». У контексті означеної проблематики автор звертається до творчого доробку таких учених, як Дворкін, Ніно, Альфа Росса та ін.

12.03-04.08.1176.

340.12:1 Бургарт Т. І. Проблеми антропної природи права в позитивному екзистенціалізмі Н. Аббаньяно / Т. І. Бургарт // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / М-во освіти і науки України ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 182–188.

На підставі екософського аналізу позитивного екзистенціалізму Н. Аббаньяно з'ясовано співвідношення антропного й соціального у природі права. Визначено теоретико-методологічні принципи й визначено практичні кроки суб'єктів права щодо формування основоположного стрижня перебудови українського соціуму правової державності на засадах екосоціальної гармонії.

12.03-04.08.1177.

340.11:122 Бурлай Е. В. Условность в праве как философско-правовая проблема / Е. В. Бурлай // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 40. — С. 107–122.

Обоснована актуальність дослідження умовностей в праві. Раскрыто понятие «условность». Дано авторское понимание условности как некоторого значения (информации), появившегося в результате согласования мнений (позиций) субъектов, использующих это значение в информационном обмене между собой для объяснения того, что происходит в реальном окружающем их мире. Отмечено нормативное значение условности, его конвенциональная природа. Проанализирована условность некоторых правовых явлений: договора, закона, правового факта, правовой нормы. Исследованы когнитивный, формально-правовой и социальные аспекты в праве.

12.03-04.08.1178.

340.11 Бурлай Е. Мовчазні феномени в праві / Е. Бурлай // Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л. : СПОЛОМ, 2008. — С. 77–109.

Висвітлено розвиток уявлень про латентні правові форми, прояви мовчазності в процесі правового регулювання. Вказано, що постановка питання про мовчазні феномени в праві значною мірою антропологічна. Проаналізовано

окремі аспекти прояву феномена мовчазності в праві. Досліджено такі мовчазні феномени, як мовчазна згода, делікт, мовчазний договір, мовчазний закон. Приділено увагу деяким сучасним проявам мовчазності в праві. Наголошено, що за умов сучасності поряд з суто позитивними елементами процесу правового регулювання можна говорити про узвичаєні способи розуміння та інтерпретації смислів у праві, про узвичаєне розуміння смислів як джерело права; про узвичаєне нормозастосування.

12.03-04.08.1179.

342.721 Гаврилюк М. І. Право як міра свободи / М. І. Гаврилюк // Наука. Релігія. Суспільство. 2008. № 1. С. 20–24.

Розкрито поняття свободи за допомогою права, яке виступає засобом реалізації сутнісних сил людини у контексті вимірювання державності демократичної держави. Зазначено, що в діалектиці прав і обов'язків право як узаконена можливість завжди забезпечене тими засобами, що є в наявному бутті. Свобода ж не досягається без застосування засобів. Вказано на необхідність суворого дотримання доцільності у взаємозв'язку мети і засобів, якої вимагає збалансованість прав та обов'язків, що передбачає демократична державність.

12.03-04.08.1180.

340.11 Гетьман І. В. Герменевтичний підхід до праворозуміння: витоки, зміст, практичне призначення / І. В. Гетьман // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 97. — С. 12–18.

Проведено комплексний аналіз герменевтичного підходу до праворозуміння, починаючи з його історичних витоків, змісту, та встановлено його практичне призначення для правової науки. Виявлено недоліки зазначеного підходу: не виводить чітких критеріїв права, не встановлює тієї межі, де розпочинаються, а де закінчуються правові відносини, явища правової дійсності, впроваджені у відповідні форми (наприклад, закони), підлягають трактуванню, що не свідчить про наявність критерію розмежування правових явищ дійсності від неправових. Зазначено щодо позитивного надбання герменевтичного підходу діалогічність процесу розуміння, необхідність урахувати життєві умови при трактуванні, взаємозв'язок між стадіями тлумачного процесу.

12.03-04.08.1181.

342.7.001.1 Губар О. Систематизація принципів концепції прав людини / О. Губар // Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 110–123.

Проаналізовано існуючі в сучасній літературі

з прав людини підходи до формулювання головних принципів концепції прав людини. Обґрунтовано та запропоновано для обговорення багаторівневу авторську класифікацію принципів концепції прав людини. До першої групи евристичних принципів віднесено такі принципи: гідність, рівність та справедливість. Групу системотворчих принципів становлять, на думку дослідника, принципи невідчужуваності, універсальності та неподільності. Третя група принципів представлена принципами активності, толерантності, солідарності, які названі автором нормотворчими принципами.

12.03-04.08.1182.

342.7 Гудима Д. Права людини : дослідження з позиції соціально-антропологічного підходу / Д. А. Гудима // Проблеми філософії права : міжнар. часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. К., 2006–2007. — Т. 4–5. — С. 166–178.

Наведено авторське визначення соціально-антропологічного дослідницького підходу і демонструються деякі його евристичні можливості у філософії права. Зазначено, що використання вказаного методичного підходу у філософії права робить можливим, зокрема, пізнання природи і сутності людини, що і проілюстровано автором при дослідженні прав людини як явищ людської культури і засобів соціалізації біосоціальних індивідів.

12.03-04.08.1183.

340.12:165 Дидикин А. Аналитическая философия права на рубеже веков: от реализма к натурализации / А. Дидикин // Антропология права: философский та юридический виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. Л., 2008. С. 124–134.

Указано, что конкуренция основных методологических подходов в философии права XX в. (натурализм, позитивизм, реализм) превращается в научную дискуссию о поиске наиболее обоснованной аргументации, модели юридического объяснения и оценки процесса «натурализации юриспруденции». Отмечено, что это выступает основанием для появления эпистемологии права как специфической области философско-правового знания. Проведен критический анализ научных концепций Б. Лейтера, в которых он дает оценку американскому правовому реализму с позиции формирования натурализованной эпистемологии права. Акцентируется внимание на значительном расхождении философского и философско-правового понимания натурализма.

12.03-04.08.1184.

340.11:123.1:316.752 Донченко О. П. Аксіологічний зміст категорії свободи у праві: взає-

мозв'язок принципів свободи, рівності й справедливості / О. П. Донченко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. — С. 69–74.

Проаналізовано існуючі в юридичній науці визначення цінностей. Погоджуючись з думкою Ю. М. Оборотова, автор звертає увагу на необхідність розмежування цінностей права і правових цінностей. Вказано, що свобода у взаємодії з рівністю та справедливістю утворює аксіологічну (ціннісну) основу права. Наголошено, що й свобода, й справедливість тільки в їх формальному вираженні можуть разом із принципом формальної рівності увійти до поняття права і бути складовими компонентами всезагальної правової форми. Зазначено, що в логіці взаємозв'язків свободи, рівності й справедливості право стає елементом загального блага. При цьому свобода, рівність і справедливість є цінностями-засобами для забезпечення існування самого права.

12.03-04.08.1185.

340.132.6:342.565.2(477+430+73) Дудаш Т. Герменевтико-антропологічна сутність правотлумачної діяльності органів конституційної юстиції України, Німеччини та США / Т. Дудаш // Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 143–151.

Досліджено герменевтичний механізм впливу загального праворозуміння органів конституційної юстиції у декількох країнах Конституційного Суду України (КСУ), Федерального конституційного суду Німеччини (ФКС) та Верховного Суду США (ВС) — на їхнє офіційне тлумачення юридичних норм. Розкрито питання інтерпретації права органами конституційної юрисдикції. Проаналізовано герменевтичний механізм тлумачення юридичних норм у здійсненні конституційного судочинства. Висвітлено суб'єктивні та об'єктивні детермінанти інтерпретації. Досліджено інструменти інтерпретації КСУ, ФКС та ВС.

12.03-04.08.1186.

340.11:165 Дудаш Т. І. Праворозуміння як прояв оцінювального пізнання: герменевтичний підхід / Т. І. Дудаш // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. С. 75–82.

Виокремлено різновиди герменевтичних концепцій: герменевтика загальноправова; герменевтика нормативно-юридична; герменевтика індивідуально-юридична. Зазначено, що при дослідженні питання про праворозуміння найбільш прийнятним є застосування положень онтологічної герменевтики. Праворозуміння розглянуто як спіралеподібний процес, що скла-

дається з передправорозуміння, правоінтерпретації і власне праворозуміння. Вказано, що результат процесу праворозуміння досягається через такі механізми, як смисловідшукування правоявища та смислотворення правоявища або їх поєднання на різних стадіях процесу праворозуміння. Зазначено, що відображення соціальної сутності правоявища виявляє пізнані закономірності процесу праворозуміння.

12.03-04.08.1187.

340.125 Дудченко В. В. Про «типове» і «унікальне» у праві / В. В. Дудченко // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 67–73.

Проблему «типового» і «унікального» у праві висвітлено у контексті конкуруючих соціально-правових теорій Макса Вебера і Ніколаса Лумана. Наголошено, що новітня соціологія людського духу (Вебер) на відміну від дескриптивної соціології (Луман) дозволяє плідно вирішувати антиномію «типового» і «унікального», або «типового» і «різного», чи «типового» і «іншого» у праві. Суть цього вирішення полягає у запереченні абсолютизації однієї з складових антиномії. Вказано, що фактором правоутворення є не тільки індивідуальний дух певного народу, а й дух загальнолюдський.

12.03-04.08.1188.

340:572.02 Журбелюк Г. Правова ментальність як об'єкт дослідження і предмет юридичної антропології / Г. Журбелюк // Антропологія права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теор. проблем прав людини [та ін.]. Л., 2008. — С. 152–163.

Розгляд особливостей правової ментальності проведено у контексті залежності від підсвідомого, що викликаються впливом певних факторів, об'єктів. Зазначено, що першоосновою культури, менталітету вважають архетип. Наведено авторське визначення правової ментальності та її предмета. Проаналізовано сучасний стан її дослідження.

12.03-04.08.1189.

340:572.02 Завальнюк В. В. Антропологічний детермінізм: свобода і відповідальність / В. В. Завальнюк // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 42–47.

Розкрито зміст юридичної антропології. Сформульовано визначення антропологічного детермінізму. Встановлено, що антропологічний детермінізм характеризує статистичні закономірності існування і функціонування суспільства, виходячи з принципів синергетики, кібернетики, теорії штучного інтелекту. Проаналізовано головну соціально-юридичну цінність люди-

ни свободу та виокремлено види відповідальності. Зазначено, що антропологічний детермінізм є виразом нового відношення людини і суспільства, в якому людина стає справжнім суб'єктом (розглядаючи суспільство як об'єкт), що реалізовує свій особовий творчий потенціал у вигляді суб'єктивної реальності.

12.03-04.08.1190.

340.12:159.9.019 Капустіна Н. Проблема взаємовідносин людини та влади у працях біхевіористів / Н. Капустіна // Антропологія права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 164–169.

В рамках дослідження поглядів біхевіористів зазначено, що у категорії «влада» можливо виділити такі типи відношень, як «вплив», «контроль», «домінування», «тиск». Вказано, що у біхевіористів влада — вихідний пункт і кінцева мета політичної дії, а політична людина — це людина, що рветься до влади. Проаналізовано притаманний біхевіористам підхід до визначення державної влади та державного суверенітету. Зазначено, що мета біхевіористської теорії влади полягає у вивченні умов збереження оптимального балансу політичних сил (або «воль до влади»).

12.03-04.08.1191.

340.115+001.8 Кельман М. Загальнонаукова методологія і методологія права / М. Кельман // Антропологія права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 170–181.

Проаналізовано структуру методології та визначено місце в ній методології права. Зазначено, що методологія права являє собою різновид загальнонаукової методології і разом з тим наділена своєю специфікою, яка визначається особливостями об'єкта, функцією і цілями пізнання. Наголошено на актуальності дослідження процесу переходу теоретичного у практичне як у філософії, так і у правознавстві. Визначено зміст і призначення методології, місце філософії права у системі юридичних знань. Критично осмислена проблематика предмета філософії права.

12.03-04.08.1192.

340.12:316.624 Кобринський Д. Ю. Філософсько-правові аспекти правового регулювання насильства у суспільстві / Д. Ф. Кобринський // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. С. 187–197.

Наголошено на існуванні суттєвих розбіжностей, що існують у трактуванні терміна «насил-

ство» в українському законодавстві та праві й у сучасній філософії. Проаналізовано конкретно-правовий, юридичний, загальнокультурний та філософські рівні розуміння поняття «наси́льство». Визначено евристичні аспекти в осмисленні даного поняття. Окреслено шляхи можливого узгодження філософського розуміння насильства та необхідності правового визначення терміна.

12.03-04.08.1193.

340.12 Козюбра М. І. Дихотомія букви і духу права: виникнення проблеми, її аспекти та напрями вирішення / М. І. Козюбра // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Киево-Могилянська академія». К., 2008. — Т. 77. — С. 3–8.

Проаналізовано питання виникнення дихотомії букви і духу у праві. Висвітлено вирішення цієї проблеми у вітчизняній теорії та юридичній практиці. Запропоновано напрями вирішення цієї проблеми на рівні як правотворчості, так і правозастосування.

12.03-04.08.1194.

340.12:123.1 Костенко О. Б. Свобода як евристичний принцип праворозуміння (філософсько-правове есе) / О. Б. Костенко // Проблеми філософії права : міжнар. часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. К., 2006–2007. Т. 4–5. С. 93–97.

Зазначено, що питання про взаємозв'язок праворозуміння і розуміння свободи є вічною проблемою соціального самовизначення людства, трагічний характер буття якого дуже часто визначався конкуренцією різних змістів, що включаються у феномен свободи. Вказано, що саме природа права є універсальною онтологічною основою для вирішення конфлікту між суб'єктивною свободою (свободою суб'єкта) і свободою соціуму. При цьому право не тільки віддзеркалює реальність як соціальний образ хаосу свободи, але й дає можливість сконструювати нову реальність, новий простір свободи, створити нові параметри її інтерпретації. Воно перетворюється в один із вимірів свободи. Вказано на виникнення нової форми самоінтерпретації свободи — бути методом відкриття нового в правовій реальності, нового як непередбачуваного і можливо небезпечного.

12.03-04.08.1195.

340.132:316.752 Крижанівський А. Ф. Аксіологія правопорядку / А. Ф. Крижанівський // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. Вип. 40. С. 101–106.

Проаналізовано місце правопорядку в ціннісній ієрархії правових явищ. Досліджено співвідношення аксіології правопорядку з суспільством та із суспільним буттям. Вказано на

важливість з'ясування ціннісної значущості правопорядку як для суспільства, так і для держави. Одним з компонентів аксіології правопорядку визначено розуміння його співвідношення з правом — природним і позитивним.

12.03-04.08.1196.

340.132 Крижанівський А. Ф. Сучасний правопорядок: доктринальне і прикладне бачення у вітчизняній юриспруденції / А. Ф. Крижанівський // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 83–93.

Наведено змістовний аналіз доктринальних напрацювань українських правників (Н. М. Оніщенко, М. І. Козюбра, Ю. М. Оборотов, О. М. Костенко та ін.) у сфері дослідження правопорядку. Систематизовано наявні наукові положення і позиції з даної проблематики.

12.03-04.08.1197.

340.131 Ланорта Ф. Глобализация и верховенство права. Некоторые сомнения вестфальца / Ф. Ланорта // Проблеми філософії права : міжнар. часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. — К., 2006–2007. — Т. 4–5. — С. 34–49.

Проаналізовано співвідношення процесів глобалізації з реалізацією верховенства права. Досліджено питання правозастосування в межах глобалізованих правопорядків. При цьому розглядаються не тільки публічно-правові, але й приватно-правові аспекти проблеми. Особлива увага приділяється новітнім суб'єктам права — мультинаціональним корпораціям, міжнародним організаціям, які поєднують у собі функції правотворчості та правозастосування.

12.03-04.08.1198.

340.122 Лобода Ю. Міф про природне право та правова традиція українського народу: до питання про емпіричну основу теоретико-правової юриспруденції / Ю. Лобода // Антропологія права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу», (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теор. проблем прав людини [та ін.]. Л., 2008. С. 202–211.

Наголошено на обмеженості юридичного світогляду. Вказано, що правові явища є лише частиною об'єктивної соціальної реальності. Проаналізовано морально-етичний аспект категорії природного права. Розглянуто доктрину природного права як надбання конкретно-історичної культури, а також соціальне значення правової метафізики. Досліджено використання такого методу побудови наукових понять, зокрема категорії права, як конвенціоналізм. Звернено увагу на недопустимість ототожнення моральних норм і правових звичаїв чи звичаєвого права.

12.03-04.08.1199.

340.12:1 Лобода Ю. П. Феномен права та традиція праворозуміння / Ю. П. Лобода // Проблеми філософії права : міжнар. часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. К., 2006–2007. Т. 4–5. С. 84–92.

Викладено розуміння антропології та етнографічного вивчення права на основі огляду наукової літератури радянського періоду в контексті проблеми розмежування наукових дисциплін і, зокрема, визначення місця антропології права в системі наук. Досліджено спроможність етнографічних досліджень для вивчення правової традиції. Акцентовано увагу на тому факті, що дослідження правової традиції в межах предмета правової науки характеризується спрямуванням уваги на правовій традиції як елементі правової системи, а не елементі етнічних процесів, що є провідним у наведеному дослідженні правової традиції в дисциплінарних рамках теоретико-правової науки.

12.03-04.08.1200.

340.11: 316.752 Максимов С. І. Універсальне і національне у ціннісному вимірі права / С. І. Максимов // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. С. 97–101.

Досліджено проблему співвідношення універсально-цивілізаційного та національно-культурного у праві. Проведено порівняльний аналіз точок зору представників універсально-ліберальних позицій про пріоритет прав для всіх над благом для партикулярного товариства (Дж. Ролз, Р. Двойкін, У. Кімліка та ін.) та постмодерністських мислителів, що відстоюють пріоритетну цінність партикулярної (приватної) культурної традиції (Ж. Ліотар, М. Фуко, М. Сендел, А. Макінтайр та ін.). Зазначено, що співвідношення між цими поняттями у ціннісному вимірі слід розглядати як співвідношення доповнювальності за нормативним пріоритетом універсального над партикулярним.

12.03-04.08.1201.

340.12:1.001.73:321.7 Музика І. В. Ліберальна ідеологія як фактор трансформації сучасного праворозуміння / І. В. Музика // Проблеми філософії права : міжнар. часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. К., 2006–2007. Т. 4–5. С. 68–72.

Вказано, що трансформація сучасного праворозуміння обумовлена поширенням і впливом ліберальної ідеології. Наголошено, що саме ідеологічний аспект праворозуміння обумовлює трансформацію всіх інших аспектів цієї складної комплексної категорії, яка визначає особливості існуючого порядку у суспільстві, зокрема право-

порядку, а також шляхи розвитку суспільства в цілому.

12.03-04.08.1202.

340.122:124.4 Некрасов А. И. Идеалы естественного права / А. И. Некрасов // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. С. 130–138.

Исследовано соотношение нравственности и естественного права. Указывается на нетождественность естественного права и морали. Представлен критический анализ позитивизма. В контексте детерминизма исследовано место ценностей в составе идеала. Особое внимание уделено историческому становлению идеала справедливости, идеала гуманизма, идеала свободы, идеала равенства, идеала права. Изучено место идеала свободы, идеала равенства, идеала справедливости в идеале права.

12.03-04.08.1203.

340.111:165.243 Оборотов Ю. Н. Разнообразие парадигм правопонимания эпохи постмодерна / Ю. Н. Оборотов // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / М-во освіти і науки України, ОНЮА. О., 2008. Т. 7. С. 49–55.

Проанализированы выводы исследователей по проблеме типологизации правопонимания. Установлено, что основой постмодернизма выступает критика конституционной основы модерна, которая касается культурной составляющей современного общества, признающей структурированность и разумность мира, рассматривающая рационализм научного мышления как единственную возможность истинным образом описать существующее. Характерно, что современные парадигмы правопонимания напрямую связаны с кризисом рационализма и, соответственно, с кризисом законодательного права, в частности, законодательного права Украины. Представлена классификация парадигм. Определено, что современное правопонимание не может быть сведено к какой-то парадигме, одному варианту права.

12.03-04.08.1204.

340.115 Павленко Ж. О. Методологія аналізу політико-правових доктрин у період формування інформаційного суспільства / Ж. О. Павленко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 96. — С. 210–220.

Розкрито поняття «метод юридичної науки». Сформульовано авторську позицію щодо питання тлумачення методології аналізу політико-правових доктрин у період формування інформаційного суспільства. Визначено структуру методології юридичної науки. Обґрунтовано позицію щодо єдності методології правознавства, методології юридичної науки і методології практичної діяльності. Проаналізовано методи, якими оперує загальна теорія права і які застосовуються в юридичній практиці.

12.03-04.08.1205.

342.7 Пендюра М. Право людини на безпеку в аналітичній юриспруденції через призму філософсько-правової думки / М. Пендюра // *Право України*. — 2008. — № 8. — С. 52–57.

Проведено соціально-філософську оцінку безпеки особи як соціального та юридичного поняття. Проаналізовано комплекс об'єктивних передумов, що є підставою для виокремлення прав людини. Наголошено на необхідності введення в українське право норми-визначення права на безпеку. Досліджено співвідношення понять «право на життя» і «право на безпеку».

12.03-04.08.1206.

340.111.5 Петлевич Н. Особистість у правовідносинах: персоналістична характеристика / Н. Петлевич // *Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу»*, (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів, нац. ун-т ім. І. Франка, Юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теор. проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. — С. 245–256.

Досліджено особистість як правовий суб'єкт, що перебуває у відношенні правовідносинах. Наведено аналіз особистості з точки зору персоналізму. Зазначено, що персоналізм стверджує органічну взаємопов'язаність особистості з іншими особистостями, і природа цього відношення ґрунтується на активності свідомостей, повазі, визнанні цінності кожної людини і позитивному ставленні до неї. Вказано, що і екстеріоризація, і інтеріоризація та трансценденція у правовідносинах передбачають відповідно потрійне визнання: визнання Іншого як суб'єкта права, визнання себе як суб'єкта права і визнання самого права. Наголошено, що право проявляється у правовідносинах і лише у правовідносинах існує суб'єкт права особистість.

12.03-04.08.1207.

340.12:165.723 Петрушенко В. Філософія постмодернізму і претензія людини на безправ'я / В. Петрушенко // *Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу»*, (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів, нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії, проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. С. 270–275.

Висвітлено вихідні ідеї філософського постмодернізму. Вказано на домінування радикального релятивізму у поглядах постмодерністів. Звернено увагу на постсуб'єктність сучасної людини в рамках досліджуваного явища, а також висвітлено місце людини в інформаційних потоках і процесах.

12.03-04.08.1208.

340.12:316.28 Поляков А. В. Коммуникативный подход в общей теории права / А. В. Поляков // *Проблеми філософії права : міжнар. часопис. / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос.*

(UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України [та ін.]. К., 2006–2007. Т. 4–5. С. 60–67.

Доповідь присвячено представленню комунікативного підходу в загальній теорії права. Автор виходить із припущення: право — саме і є видом соціальної комунікації, суб'єкти якої на основі інтерпретації правових текстів реалізують свої права і обов'язки. Зазначено, що наявність у правовій комунікації експліцитної і імпліцитної сторін дозволяє виділити формальні і ціннісні підстави права.

12.03-04.08.1209.

340.122 Рабінович С. Антропологічні засади конституційного праворозуміння / С. Рабінович // *Антропология права: філософський та юридичний виміри : статті учасників Третього всеукр. «круглого столу»*, (м. Львів, 23–24 листоп. 2007 р.) / Львів, нац. ун-т ім. І. Франка, Юрид. ф-т, Лаб. дослідж. теорії проблем прав людини [та ін.]. — Л., 2008. С. 291–298.

Наведено авторське визначення природного права. Зазначено, що відшукування засобів позитивізації у юридичній практиці об'єктивних засад організації суспільних відносин може допомогти у реконструкції специфічних рис природно-правової методології, використовуваної для вироблення правових рішень у конкретній правовій системі. Наведено спробу розв'язання поставленого завдання стосовно антропологічної складової природно-правових підходів, а саме антропологічних аспектів правотлумачної практики Конституційного Суду України.

12.03-04.08.1210.

340.122(38) Рабінович С. П. Діалектика «фюсис» та «номос»: античні джерела європейської природно-правової традиції / С. П. Рабінович // *Проблеми філософії права : міжнар. часопис. / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України [та ін.]. К., 2006–2007. Т. 4–5. С. 236–244.*

Досліджено історію природно-правової думки античності, а саме філософський діалог давньогрецьких концепцій природного права. Розглянуто особливості інтерпретацій понять «Phisís» (природа), «Cata Phisín» (у відповідності з природою), «Para Phisín» (неприродно) и «Nomos» (встановлення, закон), проаналізовано проблеми моральності та права у філософських ученнях грецької античності. Виявлено діалектику взаємозв'язку понять «природа» та «закон», логічні залежності між космологічними, антропологічними, соціологічними та етичними аспектами природно-правових учень Стародавньої Греції.

12.03-04.08.1211.

340.122 Рабінович С. Конституційне праворозуміння: антропологічні аспекти / С. Рабінович // *Право України*. 2008. № 10. С. 25–30. Наголошено на необхідності критичного ос-

милення і сприйняття юснатуралістичних концепцій. Вказано на актуальність дослідження природного права як компонента конкретної правової системи. Наведено авторське визначення природного права. Приділено увагу антропологічним аспектам правотлумачної практики Конституційного Суду України.

12.03-04.08.1212.

432.7:316.752 Разметаєва Ю. С. Права людини у системі інститутів громадянського суспільства: аксіологічний вимір / Ю. С. Разметаєва // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 40. — С. 310—313.

Розглянуто права людини як правову активність, яка є умовою участі індивіда у правовому житті і реалізації ним своїх прав належним чином. Визначено загальні риси прав людини в громадянському суспільстві. Зазначено, що для українського суспільства утвердження таких цінностей, як права людини, повинне бути засноване на глибоких індивідуальних переконаннях, що зводять до мінімуму небезпеку частоті «зміни цінностей» представниками цього суспільства.

12.03-04.08.1213.

340.12 Резнік О. Історико-правовий процес як об'єкт періодизації / О. Резнік // Вісник прокуратури. 2008. № 7. С. 91—96.

Зазначено, що історія — це процес, а право, як і будь-яке інше соціальне явище, має свою історію, отже історія права — це процес, який по-іншому може бути названий «історико-правовим процесом». Виокремлено та охарактеризовано чотири типи історичних процесів. Прокоментовано деякі підходи вчених до розуміння історичного процесу: релігійний (теологічний), природно-науковий (натуралістичний), соціально-економічний, культурно-історичний, техніко-технологічний (техніцистський, техніко-детерміністський). Окреслено співвідношення понять «історико-правова реальність» та «історико-правовий процес». На основі дослідження сформульовано визначення історичного процесу.

12.03-04.08.1214.

340.122(38) Ромашкін С. В. Аксіологія природно-правової школи права у вченнях Платона та Арістотеля / С. В. Ромашкін // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 40. — С. 138—143.

Зазначено, що Платонове вчення про ідеї характеризується еволюцією. Проаналізовано сходження від діалектики, що спершу поставала логіко-гносеологічною теорією, до діалектики, що переросла в метафізично-онтологічне вчення і у кінцевому підсумку досягла своєї вершини, теологічного світогляду. Досліджено внесок Арістотеля у розвиток телеологічного світогляду. Вказано, що виходячи з поглядів Платона і Арістотеля впливає невідвладність чуттєвому досвіду людське буття у його цілісності й границ-

ності. Тільки мета є підставою виникнення мислимості цілісності речей. Зазначено, що у правовій сфері віддзеркаленням метафізики, телеології і ідеал-реалізму є природне право. Наголошено, що юридична фактичність здобуває атрибути цінності, істинності, сенсу, коли вона віддзеркалює ідею права.

12.03-04.08.1215.

340.132 Савченко М. Д. Буква і дух у тлумаченні правових норм / М. Д. Савченко // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Кієво-Могилянська академія». — К., 2008. — Т. 77. — С. 12—16.

Досліджено використання букви і духу в тлумаченні правових норм. Розглянуто формальний і матеріальний аспект дихотомії букви і духу. Визначено їх значення у розкритті змісту правової норми та ролі в реалізації закону.

12.03-04.08.1216.

340.12:1.347.97/99 Стовба А. В. Феномен правосуддя: фундаментально-онтологический смысл и основания / А. В. Стовба // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 176—181.

Указано, что правосудие в его онтологическом измерении представляет собой особый феномен, который не может существовать сам по себе, но нуждается в постоянном воспроизводстве условий своего бытия. Обращено внимание на различия в понимании правосудия в древности и на современном этапе. Акцентируется внимание на необходимости определения онтологического статуса судьи, выяснения оснований для вовлечения лица в процесс правосудия. Определена актуальность анализа взаимосвязи деяния и правопорядка в целом.

12.03-04.08.1217.

340.12:1 Стовба О. В. Деконструкція поняття права: постановка проблеми / О. В. Стовба // Проблеми філософії права : міжнар часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. — К., 2006—2007. — Т. 4—5. — С. 120—124.

Право запропоновано розглядати не як поняття, але як феномен, що імплікований в будь-який акт осмислення світу як умови його можливості. Проаналізовано сам процес реконструкції, що був запропонований Ж. Деріда. Вказано, що понятійний апарат є неналежним засобом дослідження права, оскільки розбиває первинну єдність феномена на суб'єкт і об'єкт і, крім того, призводить до абсурдного передумання логіки над онтологією.

12.03-04.08.1218.

340.12:327.2 Такітава Хірохіде. Виправдання держави загального достатку в добу глобалі-

зації. До питання про комплексні кордони / *Хірохіде Такітава* // Проблеми філософії права : міжнар часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. К., 2006—2007. Т. 4—5. С. 24—33.

Досліджено питання можливості раціонального улаштування держави благоденства в епоху глобалізації. Визначено ознаки держави загального благоденства: воно допомагає бідним, його головне завдання полягає у допомозі людям, що її потребують; встановлює кордони між тими, хто живе в ньому та за його межами, воно допомагає тільки своїм нужденним. Зазначено, що якщо перше положення не викликає труднощів, то друге означає, що держава загального благоденства віддає перевагу своїм громадянам, що може трактуватись як дискримінація за національною ознакою. Виправданням держави загального благоденства є досягнення рівноваги між універсальністю і партикулярністю, між моральним принципом рівного ставлення до кожної людини та моральною інтуїцією наявності особливих обов'язків по відношенню до співвітчизників, які автор називає політичними обов'язками. Сконцентровано увагу на можливості виправдання політичних обов'язків.

12.03-04.08.1219.

340.11 Тімуш І. С. Структура права: основи диференціації та синтезу / *І. С. Тімуш* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 3. — С. 17—25.

На основі проведеного аналізу дискусійних моментів у визначенні структури права зроблено узагальнення відносно того, що внутрішня диференціація права на публічне та приватне, будучи спричиненою подвійним характером як самого людського буття, так і субстанційністю права, є цілком природною. Вказано, що одним з факторів синтезу цілісного праворозуміння як такого та розробки інтегративних підходів до правознавства є методика узгодження суб'єктивної та об'єктивної площин права. Наведено характеристику ієрархічно-рівневої організації, галузевої структури права.

12.03-04.08.1220.

340.123 Фігель М. В. Дух і буква у правотворчості в контексті історичної школи права / *М. В. Фігель* // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2008. Т. 77. С. 23—26.

Викладено погляди на право ідеологів та творців історичної правової школи, зокрема Ш. Л. Монтеск'є, Ф. К. фон Савіньї, М. Ф. Владимирського-Буданова, Ф. І. Леонтовича та ін. Проаналізовано основні відмінності між колективістськими й індивідуалістичними суспільствами, що були запропоновані в дослідженні різних культур Гірта Хофстеда. Охарактеризовано ук-

раїнську правову традицію, яка за своєю суттю є певною межею між західною і східною правовими традиціями.

12.03-04.08.1221.

340.12:172.16 Хабермас Ю. Кантовський проєкт конституціоналізації міжнародного права. Єсть ли у него будущее? / *Ю. Хабермас* // Проблеми філософії права : міжнар часопис / Міжнар. асоц. філос. права та соц. філос. (IVR), Всеукр. асоц. філос. права і соц. філос. (UALSP), Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. К., 2006—2007. Т. 4—5. С. 7—16.

Стаття являє собою доповідь на XXII Всесвітньому конгресі з філософії права і соціальної філософії «Право і справедливість в глобальному суспільстві». Проаналізовано кантіанський проєкт «космополітичного правопорядку». Оцінено перспективи для модифікованого космополітизму у світлі історії міжнародного права. Обґрунтовано переваги проєкту конституціоналізації міжнародного права порівняно з конкуруючими проєктами домінування грубої сили над правом і моралізації міжнародної політики, що визначається етосом супердержави.

12.03-04.08.1222.

340.13(083.71) Хворостянкіна А. В. Визначеність законодавчих дефініцій як умова ефективного дотримання духу та букви закону / *А. В. Хворостянкіна* // Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». — К., 2008. — Т. 77. — С. 8—12.

Проаналізовано загальнотеоретичні, філософсько-правові та юридико-методологічні аспекти питання визначення законодавчої дефініції та її ролі у процесі виявлення та дотримання духу та букви закону. На основі аналізу підходів, сформованих західною юридичною наукою, досліджується значення законодавчих дефініцій у контексті ефективності втілення наміру законодавця в законодавчому тексті, а також реалізації принципів правової визначеності.

12.03-04.08.1223.

340.11:165.12 Цимбалюк М. М. Правосвідомість у контексті «ділеми» екзистенційного та есенційного аспектів людського буття / *М. М. Цимбалюк* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 3. — С. 9—16.

Вказано на існування при цивілізаційних формах організації суспільства дилеми у надрах свідомості індивідів, що спричинена поляризацією уявлень про «універсальну сутність речей», згідно з якою має узгоджуватись людське існування, та індивідуально-особистісні орієнтири і смисли цього існування. Проведено критичний аналіз «есенційно-універсалістського» та «зворотньо-екзистенційного» підходів до феномена права та його осмислення на рівні правосвідомості. Зазначено, що у сфері права як есен-

ційний, так і екзистенційний зміст суспільного регулювання можуть реалізовуватися в законі. Між тим у межах останнього певний дуалізм цих змістів виявляється у тому, що він є носієм двох полярно орієнтованих форм права — публічного та приватного.

12.03-04.08.1224.

340.122 Шамша И. В. Отношение «бытие иное бытие» как методологическое основание современного философско-правового дискурса / И. В. Шамша // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки

України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 40. С. 82—86.

Указано, что логическая ось «бытие иное бытие», примененная в области философии права, требует рассмотрения двух компонентов — естественного и позитивного права. При этом в зависимости от парадигмы понимания права в качестве бытия понимается либо закон, либо бытие. Исследованы коренные отличия между моралью и правом, в контексте чего сделан вывод о том, что естественное право онтологически выступает бытием, а позитивное право — онтологически иным бытием.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

- Аарньо А. 12.03—04.08.1168. 202
 Абдудлін А. А. 01.03—04.08.79. 16
 Аблякимов Є. Є. 07.03—04.08.784. 138
 Аблятимов Е. Е. 07.03—04.08.742. 132
 Аверочкіна Т. В. 07.03—04.08.785. 138
 Авер'янов В. Б. 07.03—04.08.677. 122
 Авер'янова Т. В. 09.03—04.08.986. 171
 Авраменко А. М. 08.03—04.08.807. 143
 Автономов А. 02.03—04.08.243. 43
 Авторгов А. М. 07.03—04.08.730. 130
 Азаров Ю. І. 09.03—04.08.921. 162
 Азовський О. М. 02.03—04.08.150. 28
 Айвазян О. Ю. 09.03—04.08.997. 173
 Акопян О. А. 04.03—04.08.442. 78
 Аксенов С. Г. 01.03—04.08.115. 22
 Алаєв К. Ю. 02.03—04.08.158. 30
 Александров И. Ф. 03.03—04.08.388. 64
 Алексеев А. Г. 10.03—04.08.1050. 182
 Аленін Ю. 09.03—04.08.932. 164
 Алексеев О. О. 09.03—04.08.998. 174
 Алибекова Ф. Я. 03.03—04.08.389. 64
 Алнев Т. З. 02.03—04.08.263. 46
 Алмаєва Ю. О. 05.03—04.08.513. 90
 Алмаші І. М. 04.03—04.08.443. 79
 Алмаші М. М. 08.03—04.08.852. 150
 Альчук М. 12.03—04.08.1169. 202
 Амелічева Л. П. 05.03—04.08.508. 89
 Анакіна Т. М. 11.03—04.08.1115, 1128. 192, 195
 Андреева Г. Н. 02.03—04.08.240. 42
 Андронов І. В. 03.03—04.08.374. 62
 Андрушко А. В. 05.03—04.08.533. 98
 Анисимов А. Л. 05.03—04.08.500. 88
 Анисимов Л. П. 05.03—04.08.514, 515. 90, 91
 Анісімова Г. В. 06.03—04.08.631. 114
 Аніщук П. В. 01.03—04.08.16. 6;
 08.03—04.08.853. 150
 Антипенко В. Ф. 11.03—04.08.1129. 195
 Антонов В. О. 02.03—04.08.159. 30
 Антонов К. В. 09.03—04.08.999, 1041. 174, 180
 Антонов К. П. 09.03—04.08.1045. 181
 Антонова П. А. 02.03—04.08.264. 46
 Артикуца П. В. 01.03—04.08.29. 9
 Арутюнян А. Р. 01.03—04.08.116. 22
 Архипов В. 05.03—04.08.538. 98
 Астафичев П. А. 02.03—04.08.265. 46
 Атаманська В. О. 08.03—04.08.854. 150
 Атаманчук Г. В. 07.03—04.08.670. 121
 Атаманчук І. А. 09.03—04.08.933. 164
 Атоян О. М. 01.03—04.08.114. 21
 Афанасьєва Е. А. 06.03—04.08.632. 114
 Ашмарина Е. М. 07.03—04.08.756. 134
 Ашурілаєв С. М. 08.03—04.08.855. 151
 Бабанін С. В. 08.03—04.08.795. 140
 Бабенко К. 02.03—04.08.160. 30
 Бабін Б. В. 11.03—04.08.1130. 196
 Бабкова Ю. Б. 07.03—04.08.757. 134
 Баглай М. В. 02.03—04.08.241. 42
 Багрій М. 09.03—04.08.1000. 174
 Байкеева С. Е. 01.03—04.08.117. 22
 Бакай Д. О. 07.03—04.08.687. 124
 Балинська О. 12.03—04.08.1170. 203
 Балобанов А. О. 03.03—04.08.277. 48
 Балух В. С. 04.03—04.08.187. 85
 Балюк Г. І. 06.03—04.08.588. 107
 Бандурка І. О. 08.03—04.08.808. 143
 Банников И. А. 03.03—04.08.390. 64
 Барабаш Ю. Г. 02.03—04.08.161, 162, 164. 30, 31
 Бараннік Р. В. 09.03—04.08.934. 164;
 10.03—04.08.1047. 182
 Баранова Л. М. 01.03—04.08.9. 5
 Барановская И. Г. 03.03—04.08.301. 51
 Барна Є. Й. 09.03—04.08.1012. 176
 Барниц І. Н. 07.03—04.08.688. 124
 Бастыркин А. И. 09.03—04.08.916. 161
 Батанов О. В. 02.03—04.08.165. 31
 Батиргареева В. С. 08.03—04.08.856. 151
 Батурин Ю. 02.03—04.08.244. 43
 Батурина С. В. 01.03—04.08.30. 9
 Батыр К. И. 01.03—04.08.108. 21
 Батырь В. А. 11.03—04.08.1131. 196
 Батюк О. 09.03—04.08.935. 164
 Бахарева Д. 05.03—04.08.534. 98
 Бахметьев В. И. 09.03—04.08.1023. 178
 Бахмуткина К. Ю. 03.03—04.08.302. 52
 Бахолдина В. Ю. 09.03—04.08.1028. 178
 Безбабіна О. Є. 04.03—04.08.444. 79
 Безбожна О. 02.03—04.08.211, 212. 38
 Безбородов Ю. С. 11.03—04.08.1105. 191
 Безклубий І. А. 03.03—04.08.303. 52
 Безлепкин Б. Т. 09.03—04.08.914. 161
 Безрукий Т. Р. 09.03—04.08.936. 164
 Бекяшев К. А. 11.03—04.08.1110. 191
 Белкин Р. С. 09.03—04.08.986. 171
 Белоковылский М. С. 09.03—04.08.937. 164
 Березняк В. С. 09.03—04.08.938. 165
 Бесчастний В. М. 10.03—04.08.1104. 190
 Бехруз Х. 01.03—04.08.31. 9
 Белкін М. Л. 04.03—04.08.488. 85
 Белов Д. М. 02.03—04.08.166. 31
 Белов О. Ф. 02.03—04.08.145. 28
 Белогубова О. О. 03.03—04.08.406. 67
 Беляков К. І. 01.03—04.08.32. 9
 Биба Н. М. 05.03—04.08.535. 98
 Бисага Ю. М. 02.03—04.08.166. 31
 Бисага Ю. Ю. 02.03—04.08.167. 31
 Бичкова С. 03.03—04.08.375. 62
 Бишарян М. С. 09.03—04.08.1036. 180
 Бігун В. С. 12.03—04.08.1171, 1172. 203
 Бідей О. 02.03—04.08.168. 31
 Біла Л. Р. 07.03—04.08.672. 121
 Білий А. В. 09.03—04.08.1042. 181
 Білоус В. 10.03—04.08.1075. 186
 Білоусов А. С. 09.03—04.08.991. 172
 Білоцький С. Д. 11.03—04.08.1116. 192
 Бланкенагель А. 02.03—04.08.245. 43
 Бобкова А. 04.03—04.08.426. 71
 Богатирьов І. В. 08.03—04.08.893, 894. 157
 Богатирьова О. І. 08.03—04.08.898. 158
 Богатов Д. В. 03.03—04.08.304. 52
 Боганов О. 02.03—04.08.169. 32
 Бодрова І. І. 02.03—04.08.170. 32
 Боева О. С. 02.03—04.08.171. 32
 Бойко А. 08.03—04.08.857. 151
 Бойко І. 01.03—04.08.80. 16
 Бойко М. Д. 03.03—04.08.362. 60
 Болокан І. В. 03.03—04.08.291. 49
 Болотіна П. Б. 05.03—04.08.501. 88
 Бондар Л. О. 06.03—04.08.627. 113
 Бондарев А. И. 05.03—04.08.536. 98
 Бондаренко Т. А. 07.03—04.08.758. 135

- Бондарук Т. І. 01.03—04.08.139. 26
Боняк В. О. 02.03—04.08.172. 32
Бордюгова А. Ю. 07.03—04.08.671. 121
Борець Л. В. 09.03—04.08.1040. 180
Борисова В. І. 01.03—04.08.9. 5
Бородин И. И. 05.03—04.08.537. 98
Бортняк Ф. В. 07.03—04.08.679. 122
Босхонджиева Г. Г. 11.03—04.08.1132. 196
Бочарова Н. 12.03—04.08.1173. 203
Братасюк В. М. 12.03—04.08.1174. 203
Братасюк М. Г. 12.03—04.08.1174. 203
Братель О. Г. 03.03—04.08.287. 49
Бредіхіна В. Л. 06.03—04.08.633. 114
Бриллиантова ІІ. 05.03—04.08.538. 98
Бринцев В. 10.03—04.08.1076. 186
Бринчук М. М. 06.03—04.08.634, 635. 114, 115
Буга М. А. 01.03—04.08.81. 16
Будылин С. Л. 04.03—04.08.445. 79
Булгакова Л. И. 07.03—04.08.786. 139
Булыгин Е. 12.03—04.08.1175. 203
Бургарт Т. І. 12.03—04.08.1176. 204
Бурдін В. М. 08.03—04.08.809. 143
Бурлай Е. В. 12.03—04.08.1177, 1178. 204
Бусуйок Д. В. 06.03—04.08.589. 107
Буткевич О. В. 04.03—04.08.427. 71
Быля А. Б. 07.03—04.08.759. 135
Вакуленко О. В. 08.03—04.08.895. 157
Валентонис А. 01.03—04.08.33. 9
Вапнярчук ІІ. М. 07.03—04.08.689, 690. 124, 125
Варич О. Г. 01.03—04.08.34. 9
Варламова А. Н. 04.03—04.08.414. 69
Варфоломеева Т. В. 10.03—04.08.1098. 189
Василевич М. В. 10.03—04.08.1056. 183
Василенко А. М. 02.03—04.08.173. 32
Василенко Д. Л. 09.03—04.08.924. 162
Василенко М. Д. 04.03—04.08.427, 446. 72, 79
Василинчук В. І. 08.03—04.08.880. 155
Васильев А. С. 04.03—04.08.420. 70;
07.03—04.08.673. 121
Васильев Є. О. 07.03—04.08.760. 135
Васильев С. В. 03.03—04.08.363. 60
Васильєва ІІ. Г. 11.03—04.08.1117. 192
Васильєва-Шаламова Ж. В. 03.03—04.08.376. 62
Васильчук Ю. В. 06.03—04.08.610. 110
Васькович Й. 03.03—04.08.305. 52
Васянович О. А. 01.03—04.08.35. 9
Вахаев М. Х. 06.03—04.08.590. 107
Вельможний С. 09.03—04.08.1001. 174
Венгеров А. Б. 01.03—04.08.1. 4
Верланов С. О. 01.03—04.08.17. 6;
11.03—04.08.1133. 196
Весельський В. К. 09.03—04.08.983. 171
Виноградов В. 02.03—04.08.246. 43
Вишніков О. К. 03.03—04.08.292. 50
Вівчаренко О. 06.03—04.08.591. 108
Вінник О. М. 04.03—04.08.415. 69
Вітка Ю. В. 05.03—04.08.573. 104
Віхров О. 04.03—04.08.428. 72
Власенко О. Л. 02.03—04.08.174. 32
Власенко Ю. Л. 06.03—04.08.636. 115
Власюк С. М. 06.03—04.08.651. 117
Вовк В. М. 01.03—04.08.36. 10
Вовк О. Й. 01.03—04.08.82. 16
Вовраженцева К. П. 01.03—04.08.54. 12
Вознюк А. 08.03—04.08.810. 143
Волкова Л. П. 07.03—04.08.691. 125
Волкова Н. Л. 08.03—04.08.811. 143
Волосатий Г. С. 03.03—04.08.365. 60
Волошин В. М. 08.03—04.08.858. 151
Волощук О. Т. 02.03—04.08.154. 29
Вороновський Л. 09.03—04.08.939. 165
Выпханова Г. В. 06.03—04.08.637. 115
Габов А. В. 04.03—04.08.447. 79
Гаврилюк Л. В. 09.03—04.08.940. 165
Гаврилюк М. І. 12.03—04.08.1179. 204
Гаджиев Г. 02.03—04.08.247. 43
Гаєцька-Колотило Я. З. 06.03—04.08.620, 629. 112, 114
Галабала М. В. 08.03—04.08.812. 143
Галай В. 07.03—04.08.692. 125
Галиця О. 09.03—04.08.941. 165
Галантич М. К. 03.03—04.08.278, 293. 48, 50
Ганова Г. 08.03—04.08.813, 814. 144
Гарагонич О. В. 04.03—04.08.448. 79
Гарбовський Л. А. 09.03—04.08.925. 162
Гарипов Р. Ш. 11.03—04.08.1134. 196
Гейхман В. Л. 05.03—04.08.516. 91
Гетьман І. В. 12.03—04.08.1180. 204
Гідулянова Є. М. 09.03—04.08.926. 162
Гладкий С. О. 04.03—04.08.449. 79
Гладун О. З. 10.03—04.08.1077. 186
Глазунова Н. И. 02.03—04.08.262. 45
Глібо ІІ. Є. 06.03—04.08.638. 115
Глібо С. В. 04.03—04.08.450. 80
Гловюк І. В. 09.03—04.08.922, 927, 932. 162, 163, 164
Глуценко М. І. 01.03—04.08.83. 17
Гогусь Т. М. 09.03—04.08.1024. 178
Годованик Є. В. 11.03—04.08.1135. 196
Голдакова К. А. 01.03—04.08.37. 10
Головатий С. П. 01.03—04.08.18. 6
Головатюк М. С. 06.03—04.08.584. 107
Головко І. В. 08.03—04.08.815. 144;
09.03—04.08.1022. 177
Головко ІІ. В. 06.03—04.08.622. 113
Головченко В. 02.03—04.08.175. 32
Голосніченко Д. 07.03—04.08.693. 125
Голотик А. С. 03.03—04.08.306. 52
Голубева ІІ. Ю. 03.03—04.08.373. 62
Гонгало С. И. 09.03—04.08.1002. 174
Гончаренко В. 02.03—04.08.176. 32
Гончаренко В. Г. 09.03—04.08.917. 161
Гончаренко В. О. 03.03—04.08.385. 63
Гончаренко Д. В. 09.03—04.08.1025. 178
Гончаренко С. В. 10.03—04.08.1098. 189
Гончаров А. 05.03—04.08.527. 96
Гончарова Г. 05.03—04.08.517, 539, 91, 99
Гончарова Ю. В. 07.03—04.08.761. 135
Гордєєв В. 07.03—04.08.739. 132
Гордієнко С. Г. 03.03—04.08.279. 48
Городовенко В. 10.03—04.08.1057. 183
Гофман О. Р. 04.03—04.08.426, 434, 435, 437, 441.
71, 75, 76, 77, 78
Гоштинар С. Л. 06.03—04.08.586. 107
Грabcинська В. Ю. 03.03—04.08.307. 52
Греков Л. Д. 06.03—04.08.592. 108
Грекова М. 05.03—04.08.540. 99
Григор'єва Т. В. 06.03—04.08.652. 118
Гриненко А. В. 09.03—04.08.987. 172
Гринько С. В. 06.03—04.08.593. 108
Гринько С. Д. 08.03—04.08.816. 144
Грицаєнко Л. 10.03—04.08.1078, 1079. 186
Грищук О. В. 12.03—04.08.1165. 202
Грозінька Т. М. 02.03—04.08.177. 33
Громов В. Г. 08.03—04.08.896. 157
Грошевий Ю. 09.03—04.08.942. 165

- Грудзур О. 08.03—04.08.817, 818, 144
Грудницька С. Н. 04.03—04.08.451, 452, 80
Груздев В. В. 10.03—04.08.1100, 189
Губар О. 12.03—04.08.1181, 204
Губар С. В. 01.03—04.08.118, 22
Губарєв С. В. 03.03—04.08.287, 49;
06.03—04.08.591, 108
Губрієнко О. 01.03—04.08.38, 10
Гуд А. М. 07.03—04.08.743, 133
Гудима Д. 12.03—04.08.1182, 205
Гулевська Г. Ю. 07.03—04.08.669, 121
Гультай М. М. 09.03—04.08.928, 943, 163, 165
Гуменний Р. 03.03—04.08.308, 52
Гуменюк Г. 01.03—04.08.119, 22
Гуменюк І. О. 05.03—04.08.574, 104
Гунчак А. В. 06.03—04.08.605, 110
Гурджі Ю. 09.03—04.08.944, 165
Гуріна Д. 09.03—04.08.1026, 178
Гуркова С. Г. 02.03—04.08.275, 47
Гурська Г. А. 06.03—04.08.639, 115
Гуртовенко О. Л. 08.03—04.08.796, 140
Гусак А. П. 08.03—04.08.859, 151
Гусева В. С. 05.03—04.08.502, 88
Гусева Л. Л. 03.03—04.08.309, 52
Гусева Т. С. 05.03—04.08.570, 103
Гуторова ІІ. О. 03.03—04.08.366, 61
Гуцуляк М. Я. 08.03—04.08.897, 157
Давиденко Л. 10.03—04.08.1080, 187
Давтян А. Г. 03.03—04.08.364, 60
Данилов І. О. 03.03—04.08.407, 67
Данилова Е. В. 01.03—04.08.120, 23
Данилюк О. В. 05.03—04.08.509, 89
Данилюк Ю. 02.03—04.08.178, 33
Данчук О. А. 03.03—04.08.283, 48
Даншков Г. В. 08.03—04.08.860, 151
Дашян М. С. 07.03—04.08.782, 138
Демишева В. В. 01.03—04.08.54, 12
Дем'яненко Ю. В. 08.03—04.08.797, 141
Денисенко В. В. 01.03—04.08.121, 122, 23
Денисенко К. В. 04.03—04.08.453, 80
Денисова Т. А. 08.03—04.08.892, 157
Дерев'янка С. М. 02.03—04.08.179, 180, 181, 33
Джабраїлов Р. А. 04.03—04.08.454, 80
Джужа О. М. 08.03—04.08.848, 898, 149, 158
Джумурат Є. І. 02.03—04.08.182, 33
Дзера О. В. 03.03—04.08.288, 367, 49, 61
Дзюбановський Ю. І. 02.03—04.08.183, 33
Дидикин А. 12.03—04.08.1183, 205
Дика Ю. В. 07.03—04.08.680, 122
Димитров ІІ. ІІ. 11.03—04.08.1136, 197
Дитріх О. 08.03—04.08.861, 151
Діткун І. 09.03—04.08.945, 166
Дмитрієва О. А. 09.03—04.08.1025, 178
Дмитрик О. О. 07.03—04.08.762, 135
Добідовська Я. О. 07.03—04.08.694, 125
Добкіна-Педождій К. 04.03—04.08.455, 80
Добрачев Д. В. 03.03—04.08.408, 67
Добробог Л. М. 08.03—04.08.819, 144
Добровольська В. В. 04.03—04.08.429, 430, 431, 456,
72, 73, 80
Додін Е. В. 07.03—04.08.744, 133
Додина Т. М. 05.03—04.08.517, 518, 520, 522, 92, 93, 94
Доліна Є. Є. 07.03—04.08.695, 125
Долгополов А. М. 07.03—04.08.681, 123
Долежан В. 10.03—04.08.1081, 187
Долиновський С. Л. 01.03—04.08.123, 23
Долова А. З. 05.03—04.08.518, 92
Домбровська О. В. 07.03—04.08.696, 125
Дондик Г. П. 09.03—04.08.946, 1003, 166, 174
Донець О. В. 06.03—04.08.653, 118
Донченко О. П. 12.03—04.08.1184, 205
Дріжчана С. В. 05.03—04.08.519, 92
Другова В. Г. 03.03—04.08.310, 53
Дрьомов С. В. 08.03—04.08.820, 145
Дудаш Т. 12.03—04.08.1185, 1186, 205
Дуденко Т. В. 03.03—04.08.311, 53
Дудніков А. Л. 09.03—04.08.1004, 174
Дудченко В. В. 12.03—04.08.1187, 206
Дунаєвська Л. Г. 09.03—04.08.1005, 175
Дьомін Ю. 10.03—04.08.1082, 187
Дягілев О. В. 01.03—04.08.39, 10
Дядченко А. А. 01.03—04.08.124, 23
Дядюк А. Л. 04.03—04.08.457, 81
Дякур М. Д. 08.03—04.08.821, 145
Дичок О. О. 01.03—04.08.84, 17
Егорова А. Ю. 05.03—04.08.520, 93
Емельяненко Е. М. 07.03—04.08.709, 129
Ермолаєва В. О. 03.03—04.08.365, 60
Ершова Е. А. 05.03—04.08.521, 93
Ефимов А. А. 09.03—04.08.1027, 178
Ефремова Н. Н. 01.03—04.08.85, 125, 17, 23
Євгенєва А. М. 02.03—04.08.147, 28
Ємець Л. О. 07.03—04.08.697, 126
Єні О. В. 09.03—04.08.947, 166;
10.03—04.08.1083, 187
Єфремова ІІ. В. 01.03—04.08.86, 17
Ждан-Пушкина Д. А. 03.03—04.08.369, 370, 61
Жигалкін П. І. 05.03—04.08.541, 99
Житний О. О. 03.03—04.08.366, 61
Житняк С. Є. 11.03—04.08.1111, 191
Жук І. В. 08.03—04.08.822, 145
Журавель М. В. 01.03—04.08.87, 17
Журавлев Ю. А. 07.03—04.08.787, 139
Журбелюк Г. 12.03—04.08.1188, 206
Заболотний О. В. 07.03—04.08.763, 135
Завадько Ю. С. 11.03—04.08.1137, 197
Завальний М. В. 07.03—04.08.731, 131
Завальнюк В. В. 12.03—04.08.1189, 206
Заворотний Я. С. 10.03—04.08.1084, 187
Заворотченко Т. 02.03—04.08.184, 34
Загідулін Р. І. 04.03—04.08.438, 77
Зайцева Н. А. 07.03—04.08.764, 135
Закорецька Л. 03.03—04.08.312, 53
Заросило В. 10.03—04.08.1075, 186
Захарко А. В. 09.03—04.08.948, 166
Захаров В. В. 01.03—04.08.126, 23
Захарченко П. П. 01.03—04.08.88, 17
Заяць Н. 02.03—04.08.185, 34
Зверев Є. О. 07.03—04.08.765, 136
Зверєва О. В. 03.03—04.08.313, 314, 53;
04.03—04.08.458, 81
Звягин В. ІІ. 09.03—04.08.1028, 178
Зеленов Г. 08.03—04.08.823, 145
Зеленько Ю. В. 09.03—04.08.1019, 177
Зелінська ІІ. А. 08.03—04.08.851, 150;
11.03—04.08.1125, 194
Зибєрова О. С. 08.03—04.08.882, 155
Зиядова Д. З. 08.03—04.08.862, 152
Зінченко І. Л. 01.03—04.08.40, 10;
09.03—04.08.949, 166
Зозуля І. В. 07.03—04.08.698, 126
Зозуля О. І. 02.03—04.08.206, 37
Зозуля О. О. 11.03—04.08.1118, 193
Зорич Г. А. 06.03—04.08.595, 108

- Зражевська Н. О. 09.03—04.08.950. 166
Зубач І. М. 09.03—04.08.1042. 181
Зубенко Г. В. 02.03—04.08.155. 29
Зуева В. В. 02.03—04.08.248. 43
Ивакин В. И. 06.03—04.08.640. 115
Иванов Л. 08.03—04.08.824. 145
Иванова Ю. К. 02.03—04.08.249. 43
Иванцова Н. В. 08.03—04.08.863. 152
Ильин Ю. Д. 11.03—04.08.1106. 191
Иорданов В. 07.03—04.08.699. 126
Исаев И. А. 01.03—04.08.108, 109. 21
Іваницька ІІ. 03.03—04.08.315. 53
Іваницький С. О. 10.03—04.08.1049. 182
Іванов А. 03.03—04.08.316. 53
Іванов Ю. А. 11.03—04.08.1107. 191
Іванов Ю. Ф. 08.03—04.08.790, 848. 140, 149
Іванова Л. М. 07.03—04.08.766. 136
Іванський А. Й. 01.03—04.08.41. 10; 02.03—04.08.186. 34; 07.03—04.08.767, 768, 769, 770. 136
Іващенко О. М. 07.03—04.08.682. 123
Ігонін Р. В. 07.03—04.08.700. 126
Ільїна Н. Л. 06.03—04.08.648. 117
Ільків Н. В. 06.03—04.08.620, 629. 112, 113
Іншин М. 10.03—04.08.1085. 187
Інютіна О. 06.03—04.08.596. 108
Ісмаїлова Л. Б. 09.03—04.08.951. 166
Кабальський Р. О. 12.03—04.08.1166. 202
Казакова М. А. 08.03—04.08.864. 152
Казанцева К. 08.03—04.08.825. 145
Казарян В. М. 09.03—04.08.1029. 178
Казначеев Д. Г. 08.03—04.08.811. 143
Калайнова О. Д. 09.03—04.08.1030. 179
Кальченко С. 07.03—04.08.737. 132
Калужний Р. А. 07.03—04.08.740. 132
Капустіна ІІ. 12.03—04.08.1190. 206
Караченцев С. 05.03—04.08.575. 105
Каркач П. М. 09.03—04.08.952. 167;
10.03—04.08.1072. 185
Кармазіна К. Ю. 01.03—04.08.42, 43, 44. 10, 11
Карнаух Т. М. 03.03—04.08.294. 50
Карнаухов О. В. 09.03—04.08.999. 174
Карпенко Г. Л. 07.03—04.08.745. 133
Карплюк В. О. 05.03—04.08.542. 99
Карпов Н. С. 09.03—04.08.992. 172
Картузов М. О. 04.03—04.08.440. 78
Картузов М. Ю. 04.03—04.08.486. 85
Картузова І. О. 07.03—04.08.728. 130
Каширкина А. А. 11.03—04.08.1114. 192
Кашкин С. Ю. 11.03—04.08.1138. 197
Квасніцька О. О. 04.03—04.08.429, 430, 431, 459. 73, 81
Кваша О. О. 08.03—04.08.826. 146
Кельман М. 12.03—04.08.1191. 206
Керик Л. І. 08.03—04.08.827. 146
Керимов А. Д. 01.03—04.08.2. 4
Киминчижи Е. ІІ. 03.03—04.08.317, 318. 54
Кирилловых А. А. 05.03—04.08.576. 105;
07.03—04.08.701. 126
Кириченко О. М. 01.03—04.08.45. 11
Кисельов М. О. 08.03—04.08.865. 152
Кислов М. А. 09.03—04.08.1023. 178
Кишко-Єрлі О. Б. 06.03—04.08.654. 118
Киїн В. Я. 07.03—04.08.702. 126
Ківалов С. В. 07.03—04.08.672, 703, 734. 121, 126, 131
Ківалова Т. С. 03.03—04.08.319, 320, 321. 54;
07.03—04.08.704. 127
Клевно В. А. 09.03—04.08.1031. 179
Клименко Н. І. 09.03—04.08.1006, 1032. 175, 179
Климент В. А. 08.03—04.08.791, 792. 140
Клочков В. 10.03—04.08.1086, 1087. 187
Ключковский Ю. 02.03—04.08.146. 28
Книш О. 08.03—04.08.866. 152
Кнопов Г. С. 01.03—04.08.108. 21
Кобешька ІІ. 04.03—04.08.460. 81
Кобилецький М. 01.03—04.08.127. 24
Кобринський Д. Ю. 12.03—04.08.1192. 206
Коваленко Г. М. 07.03—04.08.709. 127
Коваленко Є. Г. 09.03—04.08.915. 161
Ковальов В. В. 09.03—04.08.929. 163
Ковальчук А. Т. 07.03—04.08.771. 136
Ковальчук В. 02.03—04.08.187. 34
Ковальчук І. С. 10.03—04.08.1074. 186
Ковбенко Н. Д. 08.03—04.08.867. 152
Ковтун Н. 08.03—04.08.828. 146
Ковтун О. М. 06.03—04.08.655. 118
Ковтунець В. 02.03—04.08.188. 34
Когутич І. І. 09.03—04.08.984. 171
Козаченко А. І. 01.03—04.08.89, 90. 18
Козлов В. І. 02.03—04.08.189. 34
Козюбра М. І. 12.03—04.08.1193. 207
Колінько О. О. 08.03—04.08.829. 146
Колісник О. В. 10.03—04.08.1058. 183
Колмаков В. П. 09.03—04.08.985. 171
Колодій А. М. 02.03—04.08.148. 28
Колодяжна В. 11.03—04.08.1139. 197
Коломоець Т. О. 07.03—04.08.669, 729. 121, 130
Колосовський А. В. 05.03—04.08.543. 99
Колотова О. В. 01.03—04.08.46. 11
Колюбаєв Я. Є. 07.03—04.08.746. 133
Колюшкина Л. Ю. 02.03—04.08.242. 42
Комзюк А. Т. 07.03—04.08.740. 132
Комісарчук Р. В. 09.03—04.08.993. 173
Кондратішина В. В. 08.03—04.08.899. 158
Конишева О. В. 06.03—04.08.597. 109
Константінова О. 08.03—04.08.830. 146
Копелєв І. Ю. 07.03—04.08.788. 139
Копилова М. А. 06.03—04.08.656. 118
Копієвська О. Р. 03.03—04.08.322. 54;
07.03—04.08.705. 127
Копотун І. М. 08.03—04.08.798. 141
Копча В. В. 01.03—04.08.128. 24
Корейка І. В. 02.03—04.08.190. 35
Корж-Ікаєва Т. Г. 07.03—04.08.683. 123
Коржов Е. Н. 03.03—04.08.409. 67
Коритко Л. 01.03—04.08.91. 18
Кормич Б. А. 07.03—04.08.789. 139
Корнаш І. 10.03—04.08.1088. 188
Корнійчук Є. В. 11.03—04.08.1119. 193
Корнута Р. 01.03—04.08.62. 13
Королева В. В. 03.03—04.08.323. 54
Корольов В. 04.03—04.08.461. 81
Коростей В. І. 04.03—04.08.416, 462, 69, 81
Короткий Т. Р. 03.03—04.08.405. 67;
11.03—04.08.1127, 1140. 195, 197
Коротун О. М. 10.03—04.08.1059. 183
Корухов Ю. Г. 09.03—04.08.986. 171
Коршунов Н. М. 03.03—04.08.281. 48
Косарев В. Н. 08.03—04.08.868. 153
Коссак В. М. 03.03—04.08.368. 61
Костенко О. Б. 12.03—04.08.1194. 207
Костенко О. М. 08.03—04.08.869. 153
Костишин Р. В. 02.03—04.08.191. 35
Костюк В. Л. 05.03—04.08.544. 99
Косюта М. 10.03—04.08.1089. 188
Котегова М. 02.03—04.08.250. 43

- Кохан Н. В. 05.03—04.08.510. 89
 Кошечеева Л. О. 07.03—04.08.747. 133
 Кравець І. М. 04.03—04.08.423. 70
 Кравців О. Р. 02.03—04.08.203. 37
 Кравченко А. П. 12.03—04.08.1167. 202
 Кравченко Л. І. 09.03—04.08.1033. 179
 Кравченко О. О. 07.03—04.08.706. 127
 Кравченко С. О. 07.03—04.08.707. 127
 Кравченко С. Р. 11.03—04.08.1120. 193
 Кравчук В. В. 02.03—04.08.192. 35
 Кравчук В. М. 10.03—04.08.1055. 183
 Краснов Є. В. 05.03—04.08.519, 524, 532. 93, 95, 98
 Красногоровець С. В. 02.03—04.08.193. 35
 Красота О. І. 05.03—04.08.577. 105
 Красюк Т. В. 05.03—04.08.511, 545. 89, 99
 Кресін О. В. 01.03—04.08.10. 5
 Крестовська Н. М. 01.03—04.08.13. 5;
 04.03—04.08.456, 480, 490. 81, 84, 86;
 07.03—04.08.704, 744, 745, 754, 769, 785. 127,
 133, 134, 136, 138
 Кривенко В. В. 10.03—04.08.1060. 184
 Кривицький Ю. 01.03—04.08.47. 48. 11
 Кривобок С. В. 03.03—04.08.295. 50
 Кривцова І. С. 01.03—04.08.19. 6
 Крижанівський А. Ф. 01.03—04.08.13. 5;
 04.03—04.08.456, 480, 490. 81, 84, 86;
 07.03—04.08.704, 744, 745, 754, 769, 785. 127,
 133, 134, 136, 138; 08.03—04.08.831. 146;
 12.03—04.08.1195, 1196. 207
 Крижна В. М. 03.03—04.08.324. 54
 Крисань Т. Є. 03.03—04.08.325. 55
 Круглова О. О. 02.03—04.08.194. 35
 Крылов Б. С. 02.03—04.08.251. 44
 Крючков І. М. 04.03—04.08.463. 81
 Кубатбекова А. С. 08.03—04.08.870. 153
 Кудинов О. А. 04.03—04.08.417. 69
 Кудін О. П. 02.03—04.08.195. 35
 Кудрявцев В. Л. 10.03—04.08.1101. 190
 Кудряшова Е. В. 07.03—04.08.772. 137
 Кузнецов И. П. 01.03—04.08.111. 21
 Кузнецова А. В. 06.03—04.08.641. 115
 Кузнецова П. С. 03.03—04.08.288. 367. 49, 61
 Кузнецова О. В. 09.03—04.08.994. 173
 Кузьменко О. 07.03—04.08.735. 131
 Кузьменко С. С. 11.03—04.08.1141. 197
 Кузьмінова А. Ю. 09.03—04.08.953. 167
 Кулапов В. Л. 01.03—04.08.3. 4
 Кулинич П. Ф. 04.03—04.08.432. 73;
 06.03—04.08.598, 599, 600. 109
 Кульбач С. О. 01.03—04.08.20. 7
 Кунев Ю. Д. 01.03—04.08.49. 11;
 07.03—04.08.748. 133
 Курамшина А. М. 02.03—04.08.266. 46
 Курзова В. В. 06.03—04.08.627. 113
 Курило В. І. 07.03—04.08.708, 709. 127
 Курман Т. В. 06.03—04.08.623. 113
 Кутоманов Д. Є. 09.03—04.08.954. 167
 Кун В. 10.03—04.08.1080. 187
 Кучина Е. В. 09.03—04.08.1031. 179
 Лабунец Е. М. 11.03—04.08.1126. 195
 Лагутина И. В. 05.03—04.08.503, 521, 529, 530, 546.
 88, 94, 97, 100
 Лазаренко А. М. 03.03—04.08.391. 64
 Лазаренко Л. А. 02.03—04.08.196, 197. 36
 Лазаренко Я. 06.03—04.08.642. 116
 Лакійчук М. С. 01.03—04.08.92. 18
 Ландин А. В. 03.03—04.08.326. 55
 Лапорта Ф. 12.03—04.08.1197. 207
 Лапунько О. Б. 04.03—04.08.464. 82
 Лебедев В. П. 03.03—04.08.289. 49
 Левин А. Е. 03.03—04.08.349. 58
 Левченко Т. 02.03—04.08.252. 44
 Левченко Ю. О. 08.03—04.08.832. 146
 Левчук В. В. 08.03—04.08.833. 146
 Левчук М. В. 01.03—04.08.93. 18
 Легких К. В. 09.03—04.08.1034. 179
 Легуша С. М. 01.03—04.08.50. 11
 Лейба Л. В. 06.03—04.08.601. 109
 Лексин И. 02.03—04.08.253. 44
 Ленгер Я. І. 01.03—04.08.51. 12
 Лесюк В. В. 11.03—04.08.1142. 197
 Лехкар О. В. 04.03—04.08.465. 82
 Лешукова И. 09.03—04.08.955. 167
 Лизогуб В. А. 01.03—04.08.94. 18
 Липець Л. В. 03.03—04.08.392, 393. 64
 Лисенко Х. 03.03—04.08.394. 65
 Лисицын В. В. 04.03—04.08.486. 85
 Литвиненко В. М. 05.03—04.08.571, 578. 104, 105
 Литвинюк Л. 07.03—04.08.710. 127
 Лихова С. 08.03—04.08.834. 147
 Лісова Т. В. 06.03—04.08.602. 109
 Лішак Д. В. 04.03—04.08.432, 433. 74, 75
 Лобода Ю. 12.03—04.08.1198, 1199. 207, 208
 Лобойко Л. М. 09.03—04.08.918, 956. 161, 167
 Логінов О. 05.03—04.08.579. 105
 Лошихін О. М. 01.03—04.08.4. 4
 Лугина О. 03.03—04.08.327. 55
 Луговик С. В. 05.03—04.08.547. 100
 Лук'янець В. С. 11.03—04.08.1121. 193
 Лукасевич-Крутник І. 03.03—04.08.328. 55
 Лукач І. В. 04.03—04.08.489. 86
 Лукаш А. С. 08.03—04.08.871. 153
 Лукаш О. Л. 02.03—04.08.198. 36
 Лукашевич С. Ю. 08.03—04.08.872. 153
 Лукашук И. И. 11.03—04.08.1108, 1109. 191
 Луковская Д. И. 01.03—04.08.140. 26
 Лунь З. 02.03—04.08.199. 36
 Лупарев Г. П. 01.03—04.08.141. 26
 Луценко І. 01.03—04.08.52. 12
 Луць В. В. 03.03—04.08.367. 61
 Лушников А. М. 05.03—04.08.522. 94
 Лущак Х. 09.03—04.08.957. 167
 Лысов В. А. 01.03—04.08.129. 24
 Львова О. Л. 01.03—04.08.53. 12; 02.03—04.08.254. 44
 Любжина Т. К. 08.03—04.08.900. 158
 Лялюк О. Ю. 02.03—04.08.200. 36
 Ляхович У. І. 07.03—04.08.684. 123
 Мазурок Д. И. 03.03—04.08.329. 55
 Мазурок І. О. 01.03—04.08.95, 96. 19
 Майданик Р. А. 03.03—04.08.276, 288, 330. 48, 49, 55;
 05.03—04.08.523. 94
 Майданик О. О. 02.03—04.08.156. 29
 Макаренко Л. О. 01.03—04.08.54. 12
 Макійчук Т. 05.03—04.08.580. 105
 Максименко С. В. 02.03—04.08.201, 202. 36
 Максимов С. І. 12.03—04.08.1200. 208
 Малишев Б. В. 01.03—04.08.5. 4
 Малько А. В. 01.03—04.08.3, 12, 14. 4, 5, 6
 Мальована Л. В. 08.03—04.08.835. 147
 Малышев Д. Л. 06.03—04.08.603. 109
 Малюшевська Х. С. 02.03—04.08.203. 37
 Мальяренко В. Т. 09.03—04.08.915, 917. 161;
 10.03—04.08.1090. 188
 Манзюк В. В. 04.03—04.08.466. 82

Манукян В. И. 03.03—04.08.282, 284, 48, 49;
10.03—04.08.1053. 182

Манько Д. Г. 01.03—04.08.55. 12

Мармилова Т. Д. 07.03—04.08.749. 133

Марочкін І. Є. 10.03—04.08.1051. 182

Мартин А. 06.03—04.08.604. 110

Мартинюк Р. 02.03—04.08.204. 37

Мартіросян А. Г. 09.03—04.08.958. 167

Марцеляк О. В. 02.03—04.08.205, 206. 37

Марченко М. П. 01.03—04.08.6, 7, 4, 5

Марченко П. В. 08.03—04.08.836. 147

Марченко С. І. 03.03—04.08.296. 50

Марченко Ю. В. 10.03—04.08.1050. 182

Масін В. М. 06.03—04.08.621. 112

Маслюк О. В. 09.03—04.08.995. 173

Матвеев А. В. 08.03—04.08.901. 158

Матвійчик В. К. 08.03—04.08.793. 140

Матейкович М. С. 07.03—04.08.711. 128

Мацигіна В. Ю. 11.03—04.08.1143. 198

Мачнева М. 03.03—04.08.331. 56

Медведева П. П. 06.03—04.08.649. 117

Меленко О. В. 01.03—04.08.138. 25

Мельгунов В. Д. 07.03—04.08.674. 121

Мельник І. А. 11.03—04.08.1144. 198

Мельник І. С. 03.03—04.08.297. 51

Мельник М. І. 08.03—04.08.791, 792. 140

Мельник О. М. 01.03—04.08.56. 12

Мельник Р. І. 08.03—04.08.799. 141

Мельник Р. С. 07.03—04.08.736. 132

Мельник С. Б. 04.03—04.08.439, 490, 78, 86

Меньших А. А. 08.03—04.08.902. 158

Мережко О. 11.03—04.08.1145. 198

Микитчик А. В. 08.03—04.08.849. 149

Миколенко А. И. 07.03—04.08.673. 121

Мироненко В. П. 02.03—04.08.207. 37;
03.03—04.08.287. 49

Мироненко С. Ю. 09.03—04.08.1040. 180

Миронов В. И. 05.03—04.08.548. 100

Миронов П. 02.03—04.08.267. 46

Мислива О. О. 08.03—04.08.837. 147

Мисливий В. А. 02.03—04.08.150. 28;
09.03—04.08.1007. 175

Михайленко О. 09.03—04.08.959. 168

Михайлов О. О. 08.03—04.08.838. 147

Михайлов Ф. Н. 03.03—04.08.395. 65

Михайлова Н. В. 01.03—04.08.110. 21

Михайловская И. 01.03—04.08.57. 12

Михайловская И. Б. 10.03—04.08.1061. 184

Михайловська К. В. 02.03—04.08.208. 37

Михальнюк О. В. 03.03—04.08.332. 56

Мичко М. 10.03—04.08.1091. 188

Мілаш В. С. 04.03—04.08.418. 69

Мінка П. Я. 09.03—04.08.1043. 181

Мінченко Р. М. 02.03—04.08.151, 268. 29, 46

Міняйлик І. 06.03—04.08.605. 110

Мірошніченко А. М. 06.03—04.08.592. 108

Мірошніченко С. С. 10.03—04.08.1073. 185

Мічурін Є. 03.03—04.08.333. 56

Мішина Н. В. 02.03—04.08.269, 270, 271. 46, 47

Міщенко І. 03.03—04.08.334. 56

Моїсєєв Є. М. 07.03—04.08.668. 121

Мокрицкий А. В. 08.03—04.08.873. 153

Молотников А. Е. 04.03—04.08.447. 79

Монаєнко А. О. 07.03—04.08.773. 137

Мороз Л. 08.03—04.08.839, 871. 148, 154

Морозов А. Н. 11.03—04.08.1114. 192

Морозов Н. В. 03.03—04.08.377. 62

Морозова Л. А. 01.03—04.08.8. 5

Морозюк С. 08.03—04.08.834. 147

Москалик П. Г. 05.03—04.08.549. 100

Москалюк В. 03.03—04.08.396. 65

Москвич Л. М. 10.03—04.08.1062. 184

Мостовий А. С. 07.03—04.08.750, 751. 134

Мохонько О. 09.03—04.08.960. 168

Мудрак І. 09.03—04.08.961. 168

Музыка І. В. 01.03—04.08.58. 13;
12.03—04.08.1201. 208

Мукашев С. И. 11.03—04.08.1146. 198

Мурадов В. 09.03—04.08.1008. 175

Мяловицька П. А. 02.03—04.08.209. 37

Пагнибіда В. 03.03—04.08.335. 56

Наєнко С. І. 07.03—04.08.712. 128

Назаренко В. 03.03—04.08.410. 68

Назаров В. В. 09.03—04.08.919. 161

Пакашидзе Б. Д. 02.03—04.08.263. 46

Палуцишин В. В. 08.03—04.08.800. 141

Пастечко К. О. 06.03—04.08.606, 607. 110

Паумова Р. Л. 03.03—04.08.336. 56

Недбай А. В. 03.03—04.08.411. 68

Некіт К. Г. 03.03—04.08.337. 56

Некрасов А. И. 12.03—04.08.1202. 208

Некрасов В. А. 09.03—04.08.1040. 180;
11.03—04.08.1111. 191

Некрасова Т. 04.03—04.08.433. 74

Пелін О. 03.03—04.08.338, 339. 57

Персесянц В. С. 01.03—04.08.11. 5

Нестеренко С. С. 08.03—04.08.851. 150;
11.03—04.08.1125, 1126, 1147. 194, 195. 198

Пефагина К. А. 05.03—04.08.550. 100

Печипорук Л. Д. 06.03—04.08.608. 110

Пикиша Д. А. 07.03—04.08.713. 128

Пиколаев А. Г. 07.03—04.08.714. 128

Пікітін Ю. 01.03—04.08.59, 97. 13, 19

Ніколенко Л. М. 04.03—04.08.491. 86

Ніндіпова В. 09.03—04.08.962. 168

Посік В. В. 06.03—04.08.609. 110

Пуруллаєв І. С. 11.03—04.08.1122, 1148. 193, 198

Обод О. В. 04.03—04.08.436. 76

Оборотов І. Г. 01.03—04.08.21. 7

Оборотов Ю. М. 01.03—04.08.13, 5; 02.03—04.08.144. 28;
04.03—04.08.456, 480, 490. 81, 84, 86;
07.03—04.08.704, 744, 745, 754, 769, 785. 127,
133, 134, 136, 138; 12.03—04.08.1203. 208

Оверковська Т. К. 06.03—04.08.630. 114

Овлащенко А. В. 11.03—04.08.1127. 195

Оводов А. А. 07.03—04.08.774. 137

Одінцова О. О. 01.03—04.08.22. 7

Оклей І. В. 05.03—04.08.568. 103

Оксенчук І. 10.03—04.08.1092. 188

Олійник А. Ю. 02.03—04.08.148, 210, 28, 38

Олійник І. 02.03—04.08.211, 212. 38

Олійник О. 10.03—04.08.1093. 188

Омельченко П. Л. 02.03—04.08.213. 38

Омельчук О. С. 03.03—04.08.340. 57

Омельяненко Г. М. 09.03—04.08.919. 161

Онищенко Г. 03.03—04.08.341, 342, 343. 57

Орел Ю. В. 08.03—04.08.801. 141

Орехов В. Ю. 01.03—04.08.23. 7

Орлова О. О. 01.03—04.08.24. 8

Орлюк О. П. 04.03—04.08.492. 86

Осадчая О. И. 10.03—04.08.1102. 190

Осадчий А. Ю. 07.03—04.08.728. 130

Осауленко А. 01.03—04.08.60. 13

Осіпов С. 06.03—04.08.657. 118

Оспенников Ю. В. 01.03—04.08.130. 24
 Остапенко О. Г. 02.03—04.08.214. 38
 Остапенко Т. О. 01.03—04.08.98. 19
 Островерх А. М. 02.03—04.08.215. 38
 Пабат О. В. 07.03—04.08.732. 131
 Павленко Д. 03.03—04.08.344. 57
 Павленко Ж. О. 12.03—04.08.1204. 208
 Павлова Н. В. 09.03—04.08.1009. 175
 Павлова О. В. 06.03—04.08.610. 110
 Павлюченко Ю. 04.03—04.08.426. 71
 Палачев Д. С. 08.03—04.08.875. 154
 Палюх Л. 08.03—04.08.840. 148
 Панин Е. А. 10.03—04.08.1103. 190
 Панич П. 01.03—04.08.131. 24
 Панов С. Л. 08.03—04.08.876. 154
 Панченко О. 07.03—04.08.735. 131
 Пархоменко М. О. 06.03—04.08.611. 111
 Пархоменко П. М. 01.03—04.08.61. 13
 Пасенюк О. 01.03—04.08.62. 13
 Пастухов В. 02.03—04.08.255. 44
 Паулов П. А. 01.03—04.08.63. 13
 Папинін О. 09.03—04.08.963. 168
 Пашков В. М. 04.03—04.08.467. 82
 Папутинський Є. К. 05.03—04.08.504. 88;
 10.03—04.08.1048. 182
 Пашенко О. О. 08.03—04.08.841. 148
 Педик Я. 10.03—04.08.1094. 188
 Пендюра М. 12.03—04.08.1205. 209
 Пенківська В. П. 09.03—04.08.1032. 179
 Перебитюк М. В. 09.03—04.08.1035. 179
 Перевалов В. Д. 01.03—04.08.15. 6
 Передерієв Є. 03.03—04.08.412. 68
 Пережнюк Б. А. 02.03—04.08.272. 47
 Перекрестова І. 02.03—04.08.216. 38
 Перепелица М. А. 07.03—04.08.775. 137
 Перепьолкін С. М. 11.03—04.08.1149. 198
 Переяславська Ю. А. 04.03—04.08.468. 82
 Петлевич Н. 12.03—04.08.1206. 209
 Петлюк Ю. 06.03—04.08.658. 119
 Петраков Я. 04.03—04.08.434. 75
 Петришина М. О. 02.03—04.08.273. 47
 Петров А. Я. 05.03—04.08.551. 100
 Петров В. М. 02.03—04.08.195. 35
 Петров В. О. 11.03—04.08.1150. 199
 Петруненко Я. В. 04.03—04.08.435. 75
 Петрушенко В. 12.03—04.08.1207. 209
 Пешкова Х. В. 07.03—04.08.776. 137
 Пивовар Ю. І. 07.03—04.08.685. 124
 Пивоваров В. В. 09.03—04.08.920. 161
 Пилипенко А. А. 07.03—04.08.741. 132
 Пирбудагова В. И. 01.03—04.08.64. 13
 Пиріг І. В. 09.03—04.08.964. 168
 Пирожкова Ю. В. 07.03—04.08.675. 122
 Пишньов Д. І. 10.03—04.08.1095. 189
 Підвисоцький Р. М. 08.03—04.08.903. 158
 Пінчук П. І. 09.03—04.08.1010. 175
 Письмаченко Л. М. 04.03—04.08.436. 76
 Плетенець В. М. 09.03—04.08.1011. 176
 Плева К. В. 09.03—04.08.965. 168
 Плотникова Т. В. 01.03—04.08.99. 19
 Плужников К. И. 03.03—04.08.290. 49
 Погібко О. І. 07.03—04.08.715. 128
 Погодина И. В. 05.03—04.08.552. 100
 Погорецький М. 09.03—04.08.1044. 181
 Погрібний О. О. 07.03—04.08.740. 132
 Пода Т. О. 11.03—04.08.1123. 194
 Подима Я. В. 02.03—04.08.217. 39

Подлінев С. Д. 07.03—04.08.676. 122
 Подоляк С. А. 04.03—04.08.469. 82
 Подорожна Т. 01.03—04.08.65. 14
 Подцерковний О. П. 04.03—04.08.420, 437, 470, 471.
 70, 76, 82
 Поединок В. В. 04.03—04.08.472. 83
 Полонська О. 05.03—04.08.579. 105
 Поляков А. В. 12.03—04.08.1208. 209
 Полянский Ю. Е. 10.03—04.08.1063. 184
 Поникаров В. А. 08.03—04.08.904. 159
 Попов О. В. 07.03—04.08.716. 128
 Попова О. О. 07.03—04.08.716. 128
 Поповська Д. П. 11.03—04.08.1151. 199
 Поповська І. П. 04.03—04.08.428. 72
 Попрас В. О. 08.03—04.08.802. 142
 Портнов А. В. 02.03—04.08.218. 219, 39
 Потопахіна О. М. 05.03—04.08.569. 103
 Похіла І. Б. 09.03—04.08.988. 172
 Походзіло Ю. М. 01.03—04.08.77. 15
 Правлюк А. Л. 07.03—04.08.708. 127
 Предместніков О. Г. 09.03—04.08.1012. 176
 Пресняков М. В. 05.03—04.08.524, 553, 554. 94, 101
 Прилипко С. М. 02.03—04.08.220. 39;
 05.03—04.08.581. 106
 Прилуцький П. 09.03—04.08.966. 169
 Прилуцький Р. Б. 04.03—04.08.493. 86
 Прилуцький С. В. 01.03—04.08.66. 14
 Притика Д. М. 04.03—04.08.494. 86
 Притика Ю. Д. 03.03—04.08.378. 62;
 04.03—04.08.495. 86
 Притула А. М. 09.03—04.08.988. 172
 Приходько Х. В. 02.03—04.08.221, 222, 223. 39
 Пріешкіна О. В. 02.03—04.08.152. 29
 Продаєвич О. С. 07.03—04.08.686. 124
 Прокопенко В. В. 07.03—04.08.752. 134
 Пронюк П. В. 11.03—04.08.1112, 1113. 191, 192
 Процюк О. В. 09.03—04.08.998. 174
 Пунь С. 11.03—04.08.1152. 199
 Пушай В. І. 04.03—04.08.496. 87
 Пясковський В. В. 09.03—04.08.983. 171
 Рабінович П. М. 02.03—04.08.224. 40
 Рабінович С. 12.03—04.08.1209, 1210, 1211. 209
 Рабцевич О. И. 11.03—04.08.1153. 199
 Раджабов С. А. 11.03—04.08.1154. 199
 Радченко Л. І. 04.03—04.08.473. 83
 Раєцька Л. В. 08.03—04.08.877. 154
 Разметаєва Ю. С. 12.03—04.08.1212. 210
 Резго В. Г. 01.03—04.08.132. 24
 Резнік О. І. 01.03—04.08.25. 8; 12.03—04.08.1213. 210
 Ремингтон Т. Ф. 02.03—04.08.256. 44
 Реплюк Н. М. 02.03—04.08.225. 40
 Рибачек В. 06.03—04.08.643. 116
 Ризаєва А. 05.03—04.08.525. 95
 Рим Т. 03.03—04.08.345. 58
 Римар Б. А. 05.03—04.08.555. 101
 Ринкова О. В. 09.03—04.08.1035. 179
 Рогач О. Я. 01.03—04.08.67. 14
 Рожнова В. В. 09.03—04.08.921. 162
 Розенко С. В. 08.03—04.08.842. 148
 Розновська С. Б. 06.03—04.08.612. 111
 Романадзе Л. Д. 03.03—04.08.404. 66
 Романенко І. В. 07.03—04.08.753. 134
 Романович С. 03.03—04.08.346. 58
 Романченко А. А. 03.03—04.08.303. 52
 Романюк І. 02.03—04.08.226. 40
 Романюк Б. 09.03—04.08.967. 169
 Ромашкін С. В. 12.03—04.08.1214. 210

Ромінський Є. В. 01.03—04.08.100. 19
 Росоляк О. Б. 07.03—04.08.777. 137
 Россинская Е. Р. 09.03—04.08.986. 172
 Рубаник С. А. 01.03—04.08.142. 26
 Руденко М. 10.03—04.08.1096. 189
 Рудницька О. П. 05.03—04.08.556. 101
 Рябота В. В. 04.03—04.08.124. 70
 Сібільова Н. В. 10.03—04.08.1051. 182
 Савельєв Р. И. 07.03—04.08.778. 137
 Савенко М. Д. 01.03—04.08.68. 14
 Савченко М. Д. 12.03—04.08.1215. 210
 Савченко П. 05.03—04.08.572. 104
 Савченко О. О. 07.03—04.08.717. 128
 Савчин М. 02.03—04.08.227. 40
 Савчук К. О. 11.03—04.08.1155. 199
 Сав'як О. В. 02.03—04.08.157. 30
 Сандов М. Т. 09.03—04.08.1036. 180
 Саитов Д. А. 05.03—04.08.582. 106
 Саїнчин О. С. 09.03—04.08.988. 172
 Сайдахметов С. И. 05.03—04.08.557. 101
 Саква Р. 02.03—04.08.257. 45
 Самборська Ю. Л. 07.03—04.08.754. 134
 Самович Ю. В. 03.03—04.08.405. 66
 Самойленко Є. 06.03—04.08.613. 111
 Самохвалов В. В. 01.03—04.08.26. 8
 Самусенко Ю. В. 09.03—04.08.1013. 176
 Санакоєв Д. Б. 09.03—04.08.1016. 1014. 176
 Сапожнікова О. 08.03—04.08.843. 148
 Сапон А. В. 08.03—04.08.905. 159
 Сапфорова А. А. 05.03—04.08.526, 558, 559, 95, 101
 Сатина Э. А. 01.03—04.08.69. 14
 Сафонов В. А. 05.03—04.08.506. 88
 Сафончик О. І. 03.03—04.08.385. 63
 Сахнова Т. В. 03.03—04.08.371. 61
 Сачаво А. Г. 11.03—04.08.1156. 200
 Свердлык Г. А. 03.03—04.08.347. 58
 Свиридова Н. 05.03—04.08.527. 96
 Севастьянов А. В. 01.03—04.08.112. 21
 Семенов И. С. 08.03—04.08.844. 148
 Семенов В. В. 09.03—04.08.1015. 176
 Семерак О. С. 10.03—04.08.1052. 182
 Сенников П. М. 05.03—04.08.528. 96
 Сенчук В. В. 01.03—04.08.101. 20;
 03.03—04.08.283. 48
 Сенцьків Ю. В. 01.03—04.08.102. 20
 Сербін М. М. 09.03—04.08.968, 983. 169, 171
 Серватюк Л. В. 07.03—04.08.733. 131
 Сергати́й М. О. 09.03—04.08.1016. 176
 Сергеев А. П. 03.03—04.08.280. 48
 Сергейчук О. А. 07.03—04.08.718. 128
 Сергеева Д. Б. 09.03—04.08.996. 173
 Сергеева С. М. 02.03—04.08.228. 40
 Сергиенко Ю. П. 02.03—04.08.258. 45
 Сергієнко О. І. 06.03—04.08.585. 107
 Серегин А. В. 01.03—04.08.143. 27
 Середа Д. М. 09.03—04.08.1045. 181
 Сидоренко В. В. 06.03—04.08.614. 111
 Сидоров А. І. 01.03—04.08.70. 14
 Сизая Е. 08.03—04.08.906. 159
 Силенко А. О. 07.03—04.08.719. 129
 Симонян Ю. Ю. 04.03—04.08.474. 83
 Сингаївська І. В. 08.03—04.08.803. 142
 Синегубов О. В. 03.03—04.08.298. 51
 Синєокий О. В. 08.03—04.08.878. 154;
 10.03—04.08.1099. 189
 Синкова О. М. 07.03—04.08.720. 129
 Синчанский С. 11.03—04.08.1157. 200

Синьков Д. В. 08.03—04.08.879. 154
 Сирота И. М. 05.03—04.08.567. 103
 Ситников М. В. 11.03—04.08.1158. 200
 Сідак М. В. 07.03—04.08.779. 138
 Сінельник Р. В. 07.03—04.08.729. 130
 Скаун О. Ф. 01.03—04.08.71. 14
 Скалзуб Л. П. 08.03—04.08.880, 881. 155
 Скиллер-Котунова Е. В. 05.03—04.08.560. 102
 Скільська Л. Д. 09.03—04.08.1017. 177
 Скляр М. 06.03—04.08.659. 119
 Скобликов П. А. 04.03—04.08.485. 85
 Скомороха Л. 10.03—04.08.1064. 184
 Скоробагатько А. В. 05.03—04.08.583. 106
 Скригонюк М. І. 09.03—04.08.989. 172
 Скуляк І. 09.03—04.08.969. 169
 Сліпченко В. 09.03—04.08.970. 169
 Сліпченко О. І. 03.03—04.08.348. 58
 Слободянюк С. О. 03.03—04.08.283. 48
 Слыщенков В. А. 03.03—04.08.349. 58
 Смелік В. Б. 11.03—04.08.1111. 191
 Смирнов М. І. 09.03—04.08.922. 162
 Сміян Л. С. 04.03—04.08.419. 70
 Смокович М. 07.03—04.08.737. 132
 Смоленский М. Б. 02.03—04.08.242. 42
 Совгиря О. В. 02.03—04.08.153. 29
 Сокиран М. Ф. 09.03—04.08.930. 163
 Сокол М. В. 05.03—04.08.561. 102
 Соколов А. П. 08.03—04.08.882. 155
 Соколова А. К. 06.03—04.08.660, 661. 119
 Соколова В. 10.03—04.08.1065. 184
 Соколова Э. Д. 07.03—04.08.780. 138
 Солдатенко О. 02.03—04.08.229. 40
 Сорокун І. М. 07.03—04.08.721. 129
 Софінська І. Д. 02.03—04.08.230. 41
 Спасибо-Фатеева І. В. 04.03—04.08.475. 83
 Спаський А. 01.03—04.08.72. 15
 Станіславський В. 04.03—04.08.476, 477. 83
 Станкевич Г. В. 01.03—04.08.133. 25
 Старцев А. В. 03.03—04.08.285. 49
 Статіна І. І. 09.03—04.08.971. 169
 Стеблінська О. 08.03—04.08.883. 155
 Степанюк А. А. 03.03—04.08.401. 66
 Стеценко П. С. 01.03—04.08.103. 20
 Стеценко Ю. В. 09.03—04.08.972. 169
 Стовба А. В. 12.03—04.08.1216, 1217. 210
 Стольникова М. В. 03.03—04.08.372. 61
 Стоян М. М. 04.03—04.08.478. 83
 Стоянов М. М. 09.03—04.08.973. 170
 Стрелковська Ю. О. 08.03—04.08.850. 150
 Стрелова О. Ю. 09.03—04.08.1037. 180
 Стрельцов Е. Л. 08.03—04.08.794. 140
 Стрельченко О. Г. 07.03—04.08.722. 129
 Строган А. 09.03—04.08.974, 975. 170
 Субочев В. В. 01.03—04.08.12. 5
 Сунегін С. О. 01.03—04.08.73. 15
 Сухомлинова Е. А. 09.03—04.08.1039. 180
 Сухотерин Л. 07.03—04.08.783. 138
 Сушко А. І. 07.03—04.08.723. 129
 Суярко Т. Д. 03.03—04.08.299. 51
 Тагієв С. 06.03—04.08.644, 645, 646. 116
 Такітава Хірохіде 12.03—04.08.1218. 210
 Тамір Муаффах Зінд 11.03—04.08.1159. 200
 Тангієв Б. Б. 06.03—04.08.647. 117;
 08.03—04.08.884. 155
 Тарасенко В. С. 05.03—04.08.514, 526, 531. 91, 96, 97
 Тарасенко О. В. 06.03—04.08.615. 111
 Тарасипина О. М. 01.03—04.08.27. 8

- Тарахонич Т. І. 01.03—04.08.74. 15
Татулич І. 03.03—04.08.379. 63
Твердохліб В. Ю. 02.03—04.08.231. 41
Терещенко Л. 02.03—04.08.232. 41
Тернавська В. М. 01.03—04.08.104. 20
Тимофеев П. С. 02.03—04.08.274. 47
Тимошенко Ю. А. 08.03—04.08.884. 155
Титова О. 04.03—04.08.438. 77
Тиунов О. И. 11.03—04.08.1114. 192
Тичина Д. М. 08.03—04.08.885. 155
Тищенко В. В. 09.03—04.08.985, 1018. 171, 177
Тімуш І. С. 12.03—04.08.1219. 211
Ткачева И. В. 06.03—04.08.616. 111
Тобота Ю. А. 03.03—04.08.350. 58
Товкун М. О. 06.03—04.08.662. 119
Толстенко В. Л. 01.03—04.08.75. 15
Толстой Ю. К. 03.03—04.08.280. 48
Томчак П. В. 10.03—04.08.1066. 184
Третьяков В. И. 08.03—04.08.886. 156
Туголукова О. А. 08.03—04.08.887. 156
Туз І. П. 09.03—04.08.976. 170
Тулъчевська Н. В. 03.03—04.08.351, 352. 58
Тупицька Є. 03.03—04.08.353. 59
Ульянова Г. О. 03.03—04.08.354. 59
Уркевич В. Ю. 06.03—04.08.624, 625. 113
Усенко Е. В. 04.03—04.08.439. 77
Усманов И. М. 08.03—04.08.907. 159
Устинова С. А. 05.03—04.08.362. 102
Уханьова О. О. 04.03—04.08.179. 84
Ухтинский П. В. 05.03—04.08.563. 102
Ушакова Ю. А. 03.03—04.08.355. 59
Фазикош Г. В. 03.03—04.08.380. 63
Факас І. І. 10.03—04.08.1067. 185
Фаршатов И. А. 03.03—04.08.356. 59
Фатхутдінов В. Г. 09.03—04.08.921. 162
Фединяк Л. 04.03—04.08.140. 78
Федоренко В. Л. 02.03—04.08.233, 234. 41
Федосеева Т. 03.03—04.08.375. 62
Федотов І. О. 07.03—04.08.755. 134
Федотова Г. В. 09.03—04.08.931. 163
Федченко В. М. 02.03—04.08.150. 28
Феннич В. П. 03.03—04.08.381. 63
Ференц О. 10.03—04.08.1068. 185
Фицеева Н. В. 09.03—04.08.1038. 180
Фігель М. В. 12.03—04.08.1220. 211
Фідря Ю. 10.03—04.08.1097. 189
Філатова В. К. 06.03—04.08.650. 117
Фотина Т. П. 02.03—04.08.259. 45
Фофанова П. П. 01.03—04.08.134. 25
Франгулян Г. 05.03—04.08.564. 102
Фролова Н. В. 06.03—04.08.617, 663. 111, 119
Фролова О. Г. 07.03—04.08.724, 725. 129, 130
Фурса С. Я. 03.03—04.08.387. 64
Хабермас Ю. 12.03—04.08.1221. 211
Хазін М. А. 03.03—04.08.362. 60
Ханнанов Р. А. 06.03—04.08.626. 113
Харитонов Е. О. 03.03—04.08.285, 286, 373, 385, 386. 49, 62, 63
Харитонов Л. И. 05.03—04.08.570, 571, 572. 103, 104
Харитонов О. І. 03.03—04.08.285, 286. 49
Харченко В. М. 08.03—04.08.908. 159
Хашев В. Г. 08.03—04.08.845. 149
Хворостянкін А. В. 12.03—04.08.1222. 211
Хижняк В. С. 02.03—04.08.260. 45
Хливнюк А. 10.03—04.08.1069. 185
Холод Р. С. 09.03—04.08.977. 170
Холодова Е. И. 01.03—04.08.135. 25
Хотинська-Нор О. З. 10.03—04.08.1070. 185
Хохлов Е. Б. 05.03—04.08.506. 88
Храбров А. О. 04.03—04.08.427. 71
Христенко П. 03.03—04.08.397. 65
Худякова О. Ю. 03.03—04.08.398. 65
Царьова Л. К. 07.03—04.08.781. 138
Царюк С. 08.03—04.08.909. 159
Цимбалістий Т. 02.03—04.08.235. 41
Цимбалюк М. М. 12.03—04.08.1223. 211
Цоклан В. І. 02.03—04.08.236. 41
Цуркан Т. Ю. 11.03—04.08.1160. 200
Чайковська В. В. 04.03—04.08.180. 84
Чайченко К. А. 07.03—04.08.726. 130
Чамлай В. В. 01.03—04.08.79. 16
Чанишева Г. І. 05.03—04.08.505, 515, 516, 523, 527. 88, 91, 94, 96
Чаннов С. Е. 05.03—04.08.553, 565. 101, 102
Чаркин С. А. 06.03—04.08.618, 619. 112
Чеботарев Г. П. 02.03—04.08.275. 47
Чевичалова Ж. В. 04.03—04.08.125. 71
Челис О. І. 03.03—04.08.357. 59
Чепунов О. И. 07.03—04.08.738. 132
Чепурнов В. О. 04.03—04.08.481. 84
Червоний Ю. С. 03.03—04.08.365. 60
Черкашин Е. Ф. 08.03—04.08.846. 149
Черкашина М. К. 06.03—04.08.664. 119
Черков В. О. 09.03—04.08.1046. 181
Черкова М. Ю. 09.03—04.08.978. 170
Черненко М. П. 08.03—04.08.910, 911. 160
Чернов О. В. 01.03—04.08.136. 25
Черновалюк Ю. Ю. 03.03—04.08.499. 65
Черновський О. 07.03—04.08.739. 132
Черноног Є. С. 07.03—04.08.678. 122
Черноус С. М. 05.03—04.08.512. 90
Чернявський А. Л. 11.03—04.08.1124. 194
Черняк П. П. 09.03—04.08.1019, 1020. 177
Чеханюк Л. 08.03—04.08.888. 156
Чорнобук В. І. 09.03—04.08.923. 162
Чорноус Ю. 09.03—04.08.979, 998. 170, 174
Чубар М. В. 09.03—04.08.978. 170
Чубарев В. Л. 03.03—04.08.102. 66
Чувина П. А. 09.03—04.08.1037. 180
Чуенко В. П. 03.03—04.08.289. 49
Чумаченко Т. А. 08.03—04.08.804. 142
Чунтомова Ю. А. 03.03—04.08.290. 49
Шабанова М. А. 05.03—04.08.529. 96
Шаблистий В. В. 08.03—04.08.847. 149
Шайо А. 01.03—04.08.76. 15
Шалгунова С. А. 08.03—04.08.889. 156
Шамша И. В. 12.03—04.08.1224. 212
Шандра Р. С. 01.03—04.08.105. 20
Шаповалов Г. І. 02.03—04.08.145. 28
Шарманська В. М. 09.03—04.08.1022. 177
Шарманська С. О. 09.03—04.08.1022. 177
Шашкова-Журавель І. 11.03—04.08.1161. 200
Швень В. Д. 04.03—04.08.441. 78
Шевцова Ю. В. 06.03—04.08.587. 107
Шевченко Г. М. 04.03—04.08.482. 84
Шевченко Т. 02.03—04.08.237. 42
Шевчук С. В. 01.03—04.08.28. 8
Шевчук-Бела Я. В. 01.03—04.08.78. 16
Шемшученко Ю. С. 02.03—04.08.149, 28; 06.03—04.08.628. 113
Шепітько В. Ю. 09.03—04.08.1021. 177
Шептулина П. П. 05.03—04.08.530, 566. 97, 102
Шеремет А. П. 09.03—04.08.990. 172
Шестак В. А. 08.03—04.08.873. 153

Шеховцов В. В. 06.03—04.08.665. 119
 Шилінгов В. С. 11.03—04.08.1162. 200
 Широкова-Мурараш О. Г. 11.03—04.08.1163. 201
 Шишкіна Е. В. 11.03—04.08.1164. 201
 Шиян Д. С. 08.03—04.08.805. 142
 Шкарлат Ю. Г. 02.03—04.08.147. 28
 Шкредова Э. Г. 01.03—04.08.137. 25
 Шлык С. В. 08.03—04.08.890. 156
 Шмигова О. М. 06.03—04.08.666. 119
 Шовкова О. В. 03.03—04.08.300. 51
 Шорманов В. К. 09.03—04.08.1039. 180
 Шпитальов Г. Г. 01.03—04.08.106. 20
 Штобер Р. 04.03—04.08.421. 70
 Шукліна ІІ. Г. 02.03—04.08.153. 29
 Шумейко Е. І. 04.03—04.08.498. 87
 Шумов В. В. 09.03—04.08.980. 171
 Шустік О. Ю. 04.03—04.08.494. 86
 Щербак ІІ. М. 01.03—04.08.107. 20
 Щербань С. Г. 09.03—04.08.981. 171
 Щербанюк О. В. 04.03—04.08.499. 87
 Щербина В. І. 05.03—04.08.507. 89
 Щербіна В. С. 04.03—04.08.422. 70
 Шукин А. С. 05.03—04.08.513, 525, 528. 90, 95, 96
 Эмих В. В. 02.03—04.08.261. 45

Юдинцев И. 07.03—04.08.783. 138
 Юркова Г. В. 09.03—04.08.982. 171
 Юрова ІІ. М. 03.03—04.08.403. 66
 Юрченко А. Д. 06.03—04.08.592. 108
 Юрченко С. М. 04.03—04.08.483. 84
 Юрчишин ІІ. Г. 06.03—04.08.667. 120
 Ющенко Т. В. 10.03—04.08.1071. 185
 Ююкина М. В. 08.03—04.08.891. 156
 Яворська О. 04.03—04.08.484. 85
 Якібчук ІІ. 03.03—04.08.358. 59
 Якімець Т. І. 08.03—04.08.806. 142
 Яковець І. С. 08.03—04.08.912. 160
 Якубовська ІІ. О. 03.03—04.08.413. 68
 Якушев А. В. 01.03—04.08.113. 21
 Янчук А. 02.03—04.08.238. 42
 Янюк Н. 07.03—04.08.727. 130
 Ярова Т. М. 03.03—04.08.359, 360. 59, 60
 Ярошевська Т. 03.03—04.08.361. 60
 Ярошенко О. М. 05.03—04.08.531, 532, 541. 97, 99
 Ярошко О. З. 02.03—04.08.239. 42
 Ясинок М. М. 03.03—04.08.382, 383, 384, 400. 63, 65
 Яцишин М. 08.03—04.08.913. 160
 Ященко А. І. 09.03—04.08.1020. 177

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ

- Адвокат. 2008. № 5, 8.
- Адвокатская практика. 2008. № 3, 4, 5.
- Административное право и процесс. — 2008. — № 5.
- Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. — 2007. — Вип. 35 ; 2008. — Вип. 39, 40.
- Актуальні проблеми європейської інтеграції : зб. ст. — 2008. — Вип. 3.
- Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. 2008. Вип. 33, 34, 35.
- Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 5, 6, 7–8, 9, 10.
- Вестник Российской правовой академии. 2008. № 3, 4.
- Вибори та демократія. 2008. № 1, 2.
- Вісник Академії адвокатури України. 2008. № 2.
- Вісник господарського судочинства. — 2008. — № 4, 5, 6.
- Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. 2008. № 1, 2.
- Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2008. № 4.
- Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. 2008. Вип. 47.
- Вісник Національної академії прокуратури України. 2008. № 2, 3.
- Вісник прокуратури. 2008. № 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- Вісник Центральної виборчої комісії. — 2008. — № 3.
- Вопросы гуманитарных наук. — 2008. — № 3.
- Государственная власть и местное самоуправление. 2008. № 7.
- Государство и право. 2008. № 5, 7, 8, 9, 10.
- Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. 2008. Вип. 40, 41.
- Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. 2008. № 10.
- Економіка та держава. 2008. № 4.
- Жилищное право. — 2008. — № 4, 5.
- Журнал российского права. — 2008. — № 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- Закон. 2008. № 8.
- Закон и право. 2008. № 7, 9.
- Законодательство. 2008. № 6.
- Земельне право України : теорія і практика. 2008. № 1, 2, 3, 4, 5–6.
- Землепорядний вісник. 2008. № 6.
- История государства и права. — 2008. — № 11, 12, 15, 17, 20.
- Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- Международное публичное и частное право. — 2008. — № 2, 4.
- Митна справа. 2008. № 4, 5.
- Московский журнал международного права. 2008. № 2, 3.
- Наука. Релігія. Суспільство. 2008. № 1.
- Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. 2008. № 1, 2, 3.
- Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 3, 4, 5, 6.
- Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право. — 2008. — Вип. 9.
- Наукові записки. Юридичні науки : зб. наук. ст. 2008. Т. 77.
- Наукові праці Одеської національної юридичної академії. 2008. Т. 7.
- Наше право. 2008. № 2, 3.
- Підприємництво, господарство і право. 2008. № 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- Право и государство: теория и практика. 2008. № 4, 5, 6, 7, 8, 10.
- Право и политика. — 2008. — № 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- Право и экономика. — 2008. — № 5.
- Право України. 2008. № 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.
- Правова держава : щоріч. наук. пр. 2008. Вип. 19.
- Правовая политика и правовая жизнь. 2008. № 3.
- Праця і закон. HRD HR Departament. 2008. № 7.
- Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. 2008. Вип. 95, 96, 97, 98.
- Проблеми філософії права : міжнар. часопис. — 2006–2007. — Т. 4–5.
- Российская юстиция. — 2008. — № 7.
- Российский следователь. 2008. № 5, 7, 10.
- Российский юридический журнал. 2008. № 3, 4.
- Северо-Кавказский юридический вестник. 2008. № 4.
- Семейное и жилищное право. 2008. № 4.
- Следователь. 2008. № 6, 7, 9.
- Современное право. — 2008. — № 4, 9, 10.
- Современный конституционализм. — 2008. — № 1.
- Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 4 ; 2008. — № 3, 4.
- Сравнительное конституционное обозрение. 2008. № 2, 3.
- Судебно-медицинская экспертиза. 2008. № 3, 4, 5, 6.

Судья. — 2008. — № 9.
Трудовое право. — 2008. — № 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
Уголовное право. — 2008. — № 6.
Финансовое право. — 2008. — № 6, 7.
Хозяйство и право. — 2007. — № 11 ; 2008. — № 5.
Часопис Київського університету права. — 2008. — № 2, 3, 4.
Часопис цивілістики. — 2008. — Вип. 6.
Экологическое право. — 2008. — № 3, 4.
Юридические науки. — 2007. — № 6 ; 2008. — № 1, 5, 6.
Юридический вестник. — 2008. — № 2, 3.
Юридический мир. — 2008. — № 8.
Юридична Україна. — 2008. — № 6, 7, 8, 10.
Юридичний журнал. — 2008. — № 7–8.
Юрист. — 2008. — № 3, 6, 7, 8.
Юрист вуза. — 2008. — № 9.
Юрист-международник. — 2006. — № 1.
Юрист-правовед. — 2008. — № 1, 4.
Lex Russica. — 2008. — № 4, 5.

- Авт. ком. — авторський коментар
 Автореф. дис. — автореферат дисертації
 Акад. — академія
 АПК РФ — Административно-процессуальный кодекс Российской Федерации
 Асист. — асистент
 Асп. — аспірант
 БК РФ — Бюджетный кодекс Российской Федерации
 ВАС РФ — Высший Арбитражный Суд Российской Федерации
 ВЕЗ — вільна економічна зона
 Вибор. коміс. — виборча комісія
 Вид. — видання; видавничий
 Вид-во — видавництво
 Викон. — виконавець
 Вип. — випуск
 ВК РФ — Водный кодекс Российской Федерации
 ВПЗ — вищий навчальний заклад
 Внутр. — внутрішніх
 ВР України — Верховна Рада України
 ВС РФ — Верховный Суд Российской Федерации
 ВСУ — Верховний Суд України
 ГК України — Господарський кодекс України
 ГК РФ — Гражданский кодекс Российской Федерации
 Голов. ред. — головний редактор
 Гос. — государственный
 ГПК України — Господарсько-процесуальний кодекс України
 ДДУВС — Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
 Держ. — державний
 Доп. — доповідь
 Допов. — доповнене
 Доц. — доцент
 ЕК України — Екологічний кодекс України
 ЄС — Європейський Союз
 ЖК РФ — Жилищный кодекс Российской Федерации
 Зб. наук. пр. — збірник наукових праць
 ЗК України — Земельний кодекс України
 ЗМІ — засоби масової інформації
 ЗУ — Закон України
 Изд., перераб. и доп. — издание переработанное и дополненное
 Изд-во — издательство
 Ин-т (ин-т) — институт (інститут)
 Іст. — історичних
 Канд. — кандидат
 КАСУ — Кодекс адміністративного судочинства України
 КВК України — Кримінально-виконавчий кодекс України
 Кер. — керівник
 КЗпП — Кодекс законів про працю
 КК України — Кримінальний кодекс України
 КМ України — Кабінет Міністрів України
 КНУ ім. Т. Шевченка — Київський національний університет ім. Т. Шевченка
 КоАП РФ — Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях
 Конф. — конференція
 КПК України — Кримінально-процесуальний кодекс України
 КпШС — Кодекс про шлюб та сім'ю
 КСП — колективні сільськогосподарські підприємства
 КУ — Конституція України
 КУпАП — Кодекс України про адміністративні порушення
 Лаб. — лабораторія
 ЛК України — Лісовий кодекс України
 ЛНУ ім. І. Франка — Львівський національний університет ім. І. Франка
 Л-ра — література
 МК України — Митний кодекс України
 Моногр. — монографія
 Навч. — навчальний
 Наук. — науковий
 Нац. ун-т — національний університет
 ПДС — налог на добавленную стоимость
 ПК РФ — Налоговый кодекс Российской Федерации
 Общ. ред. — общая редакция
 ОВС — органи внутрішніх справ
 ОНЮА — Одеська національна юридична академія
 ОРД — оперативно-розшукова діяльність
 Отв. — ответственный
 Пед. — педагогический
 Переробл. — перероблений
 Політ. — політична
 Посіб. — посібник
 Прав. — правова
 Практ. — практичний
 Пробл. — проблеми
 Ред. — редактор
 Респ. міжвід. наук. зб. — республіканський міжвідомчий науковий збірник
 Сб. науч. тр. — сборник научных трудов
 СВК — сільськогосподарський виробничий кооператив
 Сер. — серія
 СК України — Сімейний кодекс України
 СПД — Співдружність Незалежних Держав
 Сост. — составитель
 СОТ — Світова організація торгівлі
 Ст. — стаття
 СЗЗ — свободная экономическая зона
 Т. — том
 ТК РФ — Трудовой кодекс Российской Федерации
 ТОВ — товариство з обмеженою відповідальністю
 Укр. акад. держ. упр. — Українська академія державного управління
 УК РФ — Уголовный кодекс Российской Федерации
 Ун-т — університет
 УПК РФ — Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации
 Упоряд. — упорядник
 Упр. — управління
 Учеб. — учебный
 ФЗ — Федеральный закон
 ФРН — Федеративна Республіка Німеччини
 ХПК РБ — Хозяйственный процессуальный кодекс Республики Беларусь
 ЦК України — Цивільний кодекс України
 ЦПК України — Цивільно-процесуальний кодекс України
 Ч. — частина
 Экон.-прав. — экономико-правовой
 Юрид. — юридичний

ЗМІСТ

Передмова	3
12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень	
Теорія держави і права	4
Історія держави і права України	15
Історія держави і права зарубіжних країн	21
Історія політичних і правових учень	25
12.00.02 Конституційне право; муніципальне право	
Конституційне право України	28
Конституційне право зарубіжних країн	42
Муніципальне право	45
12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право	
Цивільне право	48
Цивільний процес	60
Сімейне право	63
Міжнародне приватне право	66
12.00.04. Господарське право; господарсько-процесуальне право	
Господарське право	69
Господарсько-процесуальне право	85
12.00.05. Трудове право; право соціального забезпечення	
Трудове право	88
Право соціального забезпечення	103
12.00.06. Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право	
Земельне право	107
Аграрне право	112
Екологічне право	113
Природоресурсне право	117
12.00.07. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право	
Адміністративне право	121
Адміністративний процес	130
Митне право	132
Фінансове право	134
Інформаційне право	138
12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право	
Кримінальне право	140
Кримінологія	149
Кримінально-виконавче право	157
12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність	
Кримінальний процес	161
Криміналістика	171
Судова експертиза	177
Оперативно-розшукова діяльність	180
12.00.10. Судоустрій; прокуратура та адвокатура	
Судоустрій	182
Прокуратура	185
Адвокатура	189
Нотаріат	190
12.00.11 Міжнародне право	191
12.00.12 Філософія права	202
Показчик імен	213
Показчик періодичних та продовжуваних видань	223
Список скорочень	225

Підписано до друку 25.12.2009. Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Гарнітура «Літературна». Друк офсетний. Ум. друк. арк. 26,51.
Тираж 100 прим. Зам. № 29.

Видавництво і друкарня «Юридична література»
65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2. Тел. (048) 777-48-79
Свідомство суб'єкта видавничої справи
ДК № 1374 від 28.05.2003 р.

